

TRẦN HÂN

Phương pháp giáo dục **Con** của người **DO THÁI**

(Giúp trẻ tự tin bước vào cuộc sống)

**Cuốn sách tiêu biểu cho phương pháp
giáo dục trẻ trên toàn thế giới**

- Thể hiện trí tuệ tuyệt vời trong cách giáo dục con của người Do Thái.
- Tiết lộ các quan niệm giáo dục đặc biệt của người Do Thái.
- Dù bạn không là thiên tài, nhưng bạn có thể trở thành cha mẹ của thiên tài.
- Dù bạn không thể trở thành vĩ nhân, nhưng bạn có thể trở thành cha mẹ của vĩ nhân.

LỜI NÓI ĐẦU

Nói đến người Do Thái, bạn sẽ nghĩ đến ai đầu tiên? Cha đẻ của ngành vật lý hiện đại Albert Einstein, nhà thơ vĩ đại Heinrich Heine, họa sĩ trường phái lập thể Picasso, cha đẻ của chủ nghĩa cộng sản Karl Marx hay tỉ phú - nhà đầu cơ tài chính nổi tiếng George Soros... Bất luận là nhà khoa học, nhà thơ, nhà nghệ thuật, nhà tư tưởng, hay doanh nhân... bất kể ngành nghề nào, người Do Thái đều chứng tỏ được sức ảnh hưởng mạnh mẽ của mình đồng thời họ cũng đạt được nhiều thành tựu to lớn.

Đại đa số chuyên gia cho rằng: Người Do Thái sở dĩ đạt được nhiều thành tựu như vậy nguyên nhân căn bản là bởi họ vô cùng xem trọng giáo dục gia đình. Thật vậy, xem trọng giáo dục của cha mẹ với con cái là truyền thống tốt đẹp nổi bật nhất của dân tộc Do Thái. Mặc dù, phải trải qua rất nhiều khó khăn và luôn phải phiêu bạt khắp nơi, nhưng người Do Thái không quên dành cho con nền giáo dục tốt nhất. Và trải qua cuộc sống khó khăn suốt một thời gian dài, người Do Thái còn dần dần tìm ra bộ phương pháp giáo dục gia đình đặc biệt.

Cuốn sách lấy phương pháp giáo dục gia đình của người Do Thái làm nền tảng: Từ trí tuệ, sinh tồn, kinh doanh, giao tiếp đến đạo đức... rất nhiều phương diện để lý giải cho tinh hoa trí tuệ của người Do Thái. Cuốn sách gồm 7 chương, 56 mục, mỗi mục đều có cấu tạo gồm những ví dụ hấp dẫn về một bài học mà trẻ em Do Thái được dạy và một vài phương pháp dạy trẻ bài học đó của người Do Thái. Trong đó, ví dụ rất sinh động, đa dạng, minh họa trực tiếp và đầy đủ những đặc thù trong phương pháp giáo dục gia đình của người Do Thái, biến chúng thành những kiến thức khoa học nhưng lại gần gũi dễ áp dụng để các bậc cha mẹ dễ dàng làm theo nhằm bồi dưỡng con thành những con người ưu tú. Ngoài ra, cuốn sách có lối viết nhẹ nhàng, sinh động tạo cho người đọc cảm giác tươi mới, khiến độc giả được hòa mình trong đại dương trí tuệ.

“Đá ở ngọn núi khác có thể đào ra ngọc”. Hi vọng các bậc cha mẹ có thể lĩnh

ngộ được quan điểm giáo dục “Tất cả vì tương lai” của trí giả Do Thái, học tập và làm theo kinh nghiệm giáo dục gia đình của người Do Thái sớm giúp con bạn làm chủ tương lai.

TRẺ EM DO THÁI: TÔN THỜ TRÍ TUỆ LÀ TÍN NGƯỠNG ĐỜI CON

Nhà cháy rồi, con cần mang theo trí tuệ

Una là một bé gái Do Thái xinh xắn, năm nay Una 5 tuổi.

Một hôm, Una đang đọc truyện tranh thì nghe mẹ nói: “Una, mẹ hỏi con điều này nhé, con phải thành thực trả lời mẹ, được không nào?”.

“Mẹ, vậy mẹ nhanh nói cho con biết, câu hỏi như thế nào ạ?”. Una đặt cuốn truyện tranh trong tay xuống và hỏi.

“Là thế này. Nếu có một ngày nhà chúng ta không may bị cháy, khi chạy đi, con cần mang theo thứ gì?”.

“Quá đơn giản ạ, con phải mang tiền hoặc vàng theo! Vì chúng rất có giá trị”. Una trả lời một cách chắc chắn.

“Không đúng rồi, con hãy nghĩ kỹ xem nào”. Mẹ Una vừa lắc đầu vừa nói.

“Vậy con sẽ mang theo truyện tranh, vì mẹ nói sách vở rất quý giá, cần trân trọng sách vở”. Una trả lời mẹ.

“Una, con hãy thử nghĩ kỹ xem nào, vì bảo bối này vừa không có hình dáng, lại không có màu sắc và mùi vị, con có biết đó là thứ gì không?”.

“Con xin lỗi, mẹ, con không biết ạ”.

“Không sao, mẹ nghĩ cần nói cho con, nếu nhà mình bị cháy, con cần mang theo trí tuệ của mình. Vì trí tuệ là thứ không thể đốt cháy được và nó sẽ mãi mãi ở bên cạnh con, con hiểu chưa nào?”. Mẹ Una nói một cách long trọng.

“Ồ, con hiểu rồi, con cần mang theo trí tuệ, vì chẳng ai có thể lấy trí tuệ của con đi cả”. Una gật gù đáp lời mẹ.

Trong gia đình người Do Thái, trẻ em thường được hỏi những câu như vậy. Thông thường, khi trẻ còn rất nhỏ, cha mẹ Do Thái đã khiến con thấm nhuần tư tưởng: “Người có trí tuệ là người hạnh phúc”, “Địa vị của học giả còn cao hơn

địa vị của quốc vương"... Khi một đứa trẻ học được nhiều kiến thức từ sách vở, sẽ bắt đầu hiểu rằng một người có trí tuệ thực thụ phải biết khiêm tốn, người Do Thái sẽ gọi những người đó là "Helimu" có nghĩa là "Người biết sử dụng trí tuệ".

Người Do Thái không chỉ coi trọng trí tuệ, mà còn không ngừng tìm ra những phương pháp tăng cường trí tuệ. Ví dụ, họ dạy con cái phải biết quý trọng sách vở, chăm chỉ đọc sách để nâng cao hiểu biết. Đương nhiên ngoài những phương pháp mà ai cũng biết, cha mẹ Do Thái còn sử dụng các phương pháp khác để bồi dưỡng trí tuệ cho trẻ, ví dụ như bồi dưỡng khả năng độc lập trong học tập cho trẻ từ đó cho trẻ thêm nhiều kênh để tiếp thu tri thức...

bồi dưỡng khả năng học tập độc lập cho trẻ

Khi giáo dục con cái, người Do Thái đồng thời chú trọng cả giáo dục nhà trường và giáo dục gia đình, càng đặc biệt chú trọng phương pháp tự dạy tự học, tăng cường khả năng độc lập trong học tập của trẻ. Vì họ cho rằng, giáo dục nhà trường chỉ là quá trình tiếp thu kiến thức cơ bản, trong khi thực tế có quá nhiều kiến thức chuyên ngành và kỹ năng làm việc trẻ cần học hỏi và thực hành trong môi trường chuyên nghiệp một thời gian dài mới có thể nắm bắt được. Ngoài ra ở một phương diện khác, môi trường giáo dục trong mỗi ngôi trường tương đối thống nhất nhưng điều kiện và tổ chức của từng học sinh lại là khác nhau cho nên mức độ tiếp thu của trẻ là không tương đồng. Vì vậy các bậc cha mẹ Do Thái đặc biệt quan tâm bồi dưỡng khả năng độc lập trong học tập của con.

Để bồi dưỡng khả năng này của trẻ, cha mẹ Do Thái thường sắp xếp để trẻ làm việc nhà có độ khó vượt quá độ tuổi trẻ. Ví dụ, bảo trẻ 8 tuổi tự sửa xe đạp của mình, trẻ 9 tuổi để trẻ tự kiếm tiền ăn trưa, yêu cầu trẻ 10 tuổi viết một bài luận chủ đề "Em nhìn nhận thế nào về văn hóa Do Thái". Có thể ngay lúc đó, trẻ chưa thể hoàn thành xuất sắc những bài tập này, nhưng trong quá trình hoàn thành, trẻ sẽ cố gắng tra cứu tài liệu có liên quan và tích cực suy nghĩ. Những điều đó đều có lợi cho khả năng độc lập học tập và giải quyết vấn đề của trẻ.

sử dụng các kênh khác nhau để tiếp thu kiến thức

Người Do Thái sùng bái trí tuệ, trân trọng kiến thức, họ không chỉ có ý thức bồi dưỡng cho con cái khả năng tự học mà còn thường xuyên cổ vũ trẻ thu nhận

kiến thức qua nhiều con đường khác nhau. Dưới đây, chúng ta hãy cùng xem vài kênh mà trẻ em Do Thái thường sử dụng để thu nhận kiến thức nhé!

(1) Thu thập nhiều tài liệu: Mỗi ngày, trẻ phải dành một khoảng thời gian nhất định, căn cứ vào yêu cầu, mục tiêu học tập của mình để thu thập tài liệu, chúng có thể là sách vở, báo chí, đĩa, băng ghi âm...

(2) Sàng lọc tài liệu một cách khoa học và hợp lí: Trong quá trình thu thập tài liệu, người lớn sẽ hướng dẫn trẻ lựa chọn, sàng lọc những tài liệu nhất định phải đọc thành các nhóm, sau đó trẻ mới bắt đầu dành thời gian “đọc thông”, “đọc hiểu”, “đọc thấu”.

(3) Giao lưu với nhiều người khác: Trong cuộc sống, giao lưu với những người có cùng sở thích một cách có ý thức càng dễ cho việc thu thập những kiến thức trẻ muốn tìm hiểu, sau khi nghe xong giới thiệu của những người này, bản thân trẻ sẽ có thể tự đọc một cách có trọng điểm những tri thức tương quan.

(4) Sách vở không phải là nguồn kiến thức và trí tuệ duy nhất: Ngoài việc chăm chỉ đọc sách, hàng ngày trẻ còn phải xem ti vi, nghe đài, đọc báo, lên mạng... để cập nhật tin tức và tri thức.

Không thể phủ nhận rằng, dân tộc Do Thái là một dân tộc thần kỳ. Sự thần kỳ này không chỉ ở chỗ với thế giới họ là những người có trí tuệ vô song mà còn ở chỗ trải qua mấy nghìn năm rèn luyện giáo dục trí tuệ của họ cũng đạt được thành công rực rỡ. Vì vậy, tôn thờ trí tuệ, xem trọng trí tuệ là đạo lí căn bản mà mỗi bậc cha mẹ nên dạy con em mình.

Nừ nhỏ, con đã học thuộc Thánh kinh Cựu ước

Bill là một cậu bé Do Thái 10 tuổi. Từ nhỏ, cậu đã theo bố mẹ đến Mỹ định cư. Khi mới 3 tuổi, bố mẹ cậu bắt đầu cho cậu đọc thuộc “Thánh Kinh Cựu Ước” (Tanakh), lớn lên, Bill còn học thuộc “Ngũ kinh của Moses” (Torah), học “Do Thái giáo pháp điển” (Talmud). Rèn luyện qua một thời gian dài, khả năng ghi nhớ của Bill đã được nâng cao rõ rệt.

Một hôm, Bill đang quan sát bản đồ nước Mỹ. Bố muốn đánh giá khả năng

ghi nhớ của cậu. Vì thế, ông quyết định ra một đề kiểm tra nhỏ. Bố nói với Bill: “Bill, con có thể ghi nhớ được vị trí của các tiểu bang trên bản đồ trong vòng nửa tiếng không?”.

“Đương nhiên là có thể ạ, sau nửa tiếng con sẽ trả lời những câu hỏi của bố”. Cậu bé Bill đầy tự tin đáp.

Sau nửa tiếng, bài kiểm tra của hai bố con bắt đầu. Bố chuẩn bị cho cậu một bản đồ nước Mỹ “kỳ quặc”, trên bản đồ đó có 30 tiểu bang chưa có tên, bài tập của Bill là đọc to và chính xác những tiểu bang ấy.

Qua bài kiểm tra, Bill đã trả lời đúng hoàn toàn và đạt được điểm tuyệt đối. Thấy cậu như vậy, bố liền khen: “Con trai, hôm nay con thật là giỏi, bố rất tự hào về con!”. Tuy nhiên, Bill chỉ nhún vai, cười nói: “Bố ơi, chuyện đơn giản như vậy, con nghĩ bố cũng làm được thôi”.

Trí nhớ siêu phàm của cậu bé Bill trong ví dụ trên khiến chúng ta kinh ngạc, nhưng điều làm chúng ta bất ngờ không chỉ là một cậu bé Bill, mà còn là cả dân tộc Do Thái, bởi vì từ lâu dân tộc Do Thái đã được vinh danh là một “Dân tộc có trí nhớ thiên tài”. Tìm hiểu nguyên nhân, chúng ta sẽ thấy khả năng ghi nhớ siêu việt này của người Do Thái là do cha mẹ Do Thái đã chú trọng giáo dục con cái nghiêm ngặt từ nhỏ.

Chúng ta phải biết rằng, từ nhỏ, trẻ em Do Thái đều phải học thuộc “Thánh Kinh Cựu Ước”. Khi bọn trẻ được 3 tuổi, sẽ được cha mẹ đưa đến một nơi giống như trường tư để đọc sách. Lúc đầu, bọn trẻ học tiếng mẹ đẻ - tiếng Do Thái (Hebrew), sau khi đã học được tiếng Do Thái, bọn trẻ được chỉ định cho học thuộc một số bài cầu nguyện. Trong giai đoạn này, trẻ thường học thuộc theo kiểu “học vẹt”, mà chưa hiểu ý nghĩa, giáo viên cũng không cưỡng ép trẻ phải hiểu ý nghĩa của những bài cầu nguyện này. Khi 5 tuổi, trẻ sẽ học thuộc “Kinh Thánh” và “Luật Pháp Moses”. Đến 7 tuổi, chúng sẽ học “Sáng thế”, “Dân số”, “Lê-vi”, “Xuất hành” và “Đệ nhị luật” trong “Ngũ kinh của Moses”... Sau 7 tuổi, bọn trẻ sẽ học những bộ còn lại của “Thánh Kinh Cựu Ước” (Tanakh) và “Do Thái giáo pháp điển” (Talmud).

Có lẽ một số người cho rằng người Do Thái chẳng qua chỉ là học thuộc

“Kinh Thánh”, việc đơn giản này căn bản chẳng có gì vĩ đại cả. Nhưng điều không thể coi thường là sau khi đại não hình thành được bộ nhớ dung lượng lớn, việc tiếp nhận thêm kiến thức khác sẽ dễ như trở bàn tay mà chỉ sau khi tích lũy được một lượng kiến thức lớn đại não mới có thể sản sinh ra được những ý tưởng sáng tạo và phát minh xuất sắc. Nhà tâm lý học người Liên Xô cũ - Lev Vygotsky cho rằng: “Trí nhớ của trẻ trước tuổi đi học thuộc về trung tâm ý thức, các phương diện hoạt động trong tâm lý chiếm vị trí ưu việt”. Nếu không có khả năng ghi nhớ, trẻ sẽ phải học lại những điều đã biết. Do đó nói, khả năng ghi nhớ của trẻ có ảnh hưởng trực tiếp đến việc học tập các kiến thức văn hóa khoa học sau này. Vì vậy, chúng ta hãy xem cha mẹ Do Thái bồi dưỡng con cái họ có “hệ thống trí nhớ thiên tài” như thế nào nhé! kết hợp suy nghĩ và ghi nhớ

Người Do Thái không chỉ thông qua cách học thuộc lòng để nâng cao khả năng ghi nhớ cho trẻ, mà họ còn vô cùng coi trọng việc kết hợp giữa suy nghĩ và ghi nhớ để kích thích sự sáng tạo của trẻ. Cha mẹ Do Thái, khi dạy con cái kiến thức thường để trẻ học thuộc bài văn đó trước, sau đó mới giảng giải từng từ, từng câu cho trẻ. Trong lúc giảng giải, cha mẹ thường dẫn dụ trẻ đưa ra những câu hỏi liên quan đến bài học, đồng thời, căn cứ vào các câu hỏi đó, cha mẹ sẽ cùng thảo luận sôi nổi với trẻ. Phương pháp này vừa giúp trẻ hiểu được nội dung bài văn, vừa nâng cao khả năng suy nghĩ độc lập cho trẻ.

vận dụng cách ghi nhớ thích hợp

Dựa vào trạng thái ý thức ghi nhớ khác nhau, có thể chia cách thức ghi nhớ của người Do Thái làm hai loại: Một là ghi nhớ vô thức, hai là ghi nhớ có ý thức. Người Do Thái cho rằng, trẻ càng nhỏ tuổi thì khả năng ghi nhớ vô thức càng cao. Vì thế, khi còn nhỏ, nếu trẻ nhất thời quên lời dặn của bố mẹ, người Do Thái không bao giờ dùng câu “đồ không có đầu óc” để mắng trẻ, ngược lại, họ còn cổ vũ trẻ đọc thuộc nhiều sách hơn.

Khi lớn dần lên, trẻ bắt đầu biết ghi nhớ có ý thức. Ở một mức độ nào đó, ghi nhớ có ý thức có thể chia thành ghi nhớ máy móc và ghi nhớ ý nghĩa. Trẻ khi còn nhỏ chưa hiểu nội dung cần ghi nhớ, thường “học vẹt” bằng cách nắm bắt đặc trưng bên ngoài của vật, cách học như vậy được hiểu là ghi nhớ máy móc;

Nhưng sau khi trẻ nhận thức được sự vật một cách tương đối, trẻ sẽ chuyển từ ghi nhớ máy móc thành ghi nhớ ý nghĩa, tức là trên cơ sở hiểu sự vật để ghi nhớ sự vật. Cha mẹ Do Thái rất giỏi vận dụng hai loại ghi nhớ này để dạy trẻ. Khi trẻ còn nhỏ, họ dựa vào cách ghi nhớ máy móc để bồi dưỡng “hệ thống trí nhớ thiên tài” cho trẻ; Khi trẻ được 6-7 tuổi, cha mẹ sẽ cùng trẻ đọc sách, cùng trẻ tìm hiểu một số vấn đề qua đó tăng cường khả năng ghi nhớ ý nghĩa cho trẻ.

Nhớ những điều quan trọng, quên những điều vô ích

Người Do Thái làm việc rất chú trọng đến hiệu quả công việc, vấn đề ghi nhớ cũng vậy. Mọi người đều biết, với bất kỳ ai, quên là điều không thể tránh khỏi, nhưng mức độ quên ở mỗi người lại khác nhau. Hãy xem người Do Thái dạy con cái những phương pháp nào để chống lại bệnh quên.

Thực ra, phương pháp rất đơn giản, đó chính là quên đi những điều vô ích, sau đó từng lượt từng lượt ôn tập lại những điều mà mình không muốn quên, cho đến khi đạt được mục đích quên những cái không cần thiết và ghi nhớ những điều quan trọng.

Cha mẹ Do Thái từ nhỏ đã buộc trẻ học thuộc “Thánh Kinh Cựu Ước” là không chỉ vì muốn trẻ hiểu biết hơn về văn hóa dân tộc mình, mà hơn thế còn mong qua hoạt động đó bồi dưỡng “hệ thống trí nhớ thiên tài” cho trẻ. Chính vì những biện pháp nâng cao trí nhớ đặc biệt đó, người Do Thái mới bồi dưỡng nên những vĩ nhân có nhiều thành tựu xuất sắc trong các lĩnh vực của đời sống như chúng ta vẫn thấy.

Ngoại ngữ là ngôn ngữ con phải học từ nhỏ

Mặc dù, Gaelic mới có 6 tuổi, nhưng cậu có thể sử dụng thành thạo ba thứ tiếng: tiếng Do Thái, tiếng Anh và tiếng Đức để giao lưu với hàng xóm. Đạt được thành tích như vậy, phải kể đến công lao rất lớn của bố mẹ Gaelic.

Năm Gaelic mới 1 tuổi, cha mẹ cậu bắt đầu dạy cậu tập nói, nhưng kỳ lạ là người cha chỉ dùng tiếng Anh nói chuyện với cậu, còn mẹ cậu lại dùng tiếng Do Thái dạy cậu. Thời gian ban ngày, cha cậu thường nói chuyện với Gaelic, cha

còn mua về rất nhiều đồ chơi và tranh ảnh cho cậu. Trong lúc cùng chơi, cha dạy cậu gọi tên các đồ vật bằng tiếng Anh. Còn thời gian buổi tối là mẹ dạy Gaelic, mẹ có thói quen trước khi đi ngủ kể cho cậu nghe một câu chuyện bằng tiếng Do Thái, khi kể mẹ luôn yêu cầu Gaelic nghiêm túc lắng nghe, thời gian sau mẹ sẽ để Gaelic tự kể lại câu chuyện đã nghe bằng tiếng Do Thái.

Trời không phụ người có công, dưới sự “dù dặt” của bố mẹ, cậu bé Gaelic lúc 5 tuổi đã nắm được số lượng lớn từ vựng tiếng Anh và từ đơn tiếng Do Thái. Sau đó, một cơ hội tình cờ, Gaelic được tiếp xúc với tiếng Đức, cậu cảm thấy vô cùng thích thú, vì thế, cha Gaelic đã mời một thầy giáo đến dạy tiếng Đức cho cậu. Thật không ngờ Gaelic chỉ mất một năm để học ngôn ngữ này.

Mọi người đều biết, dân tộc Do Thái có rất nhiều thương nhân kiệt xuất. Ngoài khả năng kinh doanh phi phạm, họ còn có một đặc điểm chung là thông thạo ngoại ngữ. Không ít người trong số họ thành thạo từ hai thứ tiếng trở lên. Người Do Thái vô cùng coi trọng việc học ngoại ngữ, họ thường có câu nói: “Có thể nói được vài ngoại ngữ, bạn sẽ có giá trị bằng mấy người cộng lại”. Vì thế, giống như bố mẹ Gaelic, bậc cha mẹ Do Thái nào cũng vô cùng coi trọng khả năng ngoại ngữ của con mình, đồng thời còn dùng những phương pháp đặc biệt của mình để dạy con học ngoại ngữ.

Ngay khi còn nhỏ, bố mẹ đã chú ý đến việc học ngoại ngữ của trẻ là vô cùng hợp lý. Nghiên cứu tâm lý học hiện đại cho thấy, thời kỳ tốt nhất để trẻ học tiếng mẹ đẻ là 0-6 tuổi. Đây là thời kỳ trẻ nhạy cảm với ngôn ngữ nhất. Thời gian này không chỉ có lợi cho việc học tiếng mẹ đẻ mà còn đặc biệt thích hợp cho trẻ học ngôn ngữ thứ hai. Nếu qua thời gian “vàng” 0-6 tuổi, trẻ mới học ngôn ngữ thứ hai thì khó khăn trẻ phải đối mặt trong quá trình học sẽ tăng lên không ít.

Học giả Ramsay Wright và các cộng sự đã từng làm nghiên cứu khoa học như thế này: Họ tìm rất nhiều trẻ em đang học ngoại ngữ thứ hai, những trẻ em này được chia làm hai nhóm, một nhóm khoảng 6 tuổi và một nhóm khoảng 13 tuổi. Kết quả thống kê cuối cùng cho thấy: có 68% trẻ em ở nhóm 6 tuổi nói chuẩn ngôn ngữ thứ hai; chỉ có 7% trẻ em ở nhóm 13 tuổi nói chuẩn ngôn ngữ thứ hai. Do đó có thể thấy, việc chọn lựa độ tuổi thích hợp để tiến hành dạy ngôn

ngữ cho trẻ là vô cùng quan trọng. Không thể không nói, cha mẹ người Do Thái đã rất chú ý lựa chọn độ tuổi học ngôn ngữ của con, họ vô cùng lưu ý thời điểm, ngay từ khi con còn nhỏ họ đã dạy trẻ học mấy ngoại ngữ.

Cha mẹ Do Thái thường kích thích hứng thú học ngoại ngữ của con bằng những cách tự nhiên nhất. Chẳng hạn, cha mẹ dạy trẻ ngoại ngữ qua việc làm quen hay tiếp xúc với những vật dụng hàng ngày, tận dụng trò chơi để tạo bầu không khí học ngoại ngữ, thúc đẩy quá trình học ngoại ngữ của trẻ... Phương pháp này giúp trẻ dễ nhớ và nhớ lâu. Sau đây, chúng ta sẽ tìm hiểu bí quyết dạy ngoại ngữ cho con của cha mẹ Do Thái nhé! học ngoại ngữ từ những vật dụng hàng ngày

Khi trẻ còn nhỏ, đại đa số bố mẹ Do Thái dùng những vật dụng hàng ngày để giúp trẻ học ngoại ngữ. Ví dụ, họ thường sử dụng cốc, chậu rửa mặt, khăn mặt... để đặt câu hỏi, giúp trẻ học những từ mới đơn giản. Ngoài ra, lúc dẫn con cái đi mua đồ, cha mẹ Do Thái thường chú ý đến ánh mắt của trẻ, chọn những đồ mà trẻ thích, nhân cơ hội đó dạy trẻ ngoại ngữ. Hơn nữa, cha mẹ Do Thái còn thường xuyên cùng con xem phim hoạt hình (Đương nhiên đây là những bộ phim do họ lựa chọn hoặc đĩa phim có liên quan đến ngoại ngữ), vừa xem vừa cùng học ngoại ngữ.

kích thích hứng thú học ngoại ngữ của trẻ thông qua trò chơi

Ngoài việc vận dụng những đồ dùng hàng ngày để học ngoại ngữ, cha mẹ Do Thái còn nghĩ ra những trò chơi để kích thích hứng thú học ngoại ngữ của trẻ. Khi cho trẻ học tiếng Anh, cha mẹ người Do Thái sẽ dùng các cách để nâng cao vốn từ vựng cho con. Khi vốn từ vựng của trẻ đạt đến một trình độ nhất định, họ sẽ xâu chuỗi những từ đó thành một câu dài, để trẻ vừa chơi trò chơi vừa “hát”.

Ví dụ khi trẻ nắm vững từ vựng về các loài động vật, cha mẹ người Do Thái sẽ tự sáng tác ra một số bài hát: I can jump like a kangaroo; I can run like a leopard; I can fly like a bird. Sau đó chuẩn bị một số đồ chơi về các con vật để trẻ vừa đọc “bài hát” vừa chơi đồ chơi, tăng hiệu quả trong việc học tiếng Anh cho trẻ.

Tạo không khí học ngoại ngữ

Cha mẹ Do Thái khá coi trọng không khí học ngoại ngữ của trẻ. Để khiến trẻ cảm thấy nhẹ nhàng khi học ngoại ngữ, cha mẹ Do Thái thường chú ý tạo ra môi trường học ngoại ngữ vui vẻ, thoải mái cho con. Ví dụ, sau khi trẻ học được một số từ tiếng Anh đơn giản, cha mẹ sẽ bắt chọt tổ chức hoạt động cả nhà cùng học tiếng Anh với trẻ. Cả nhà sẽ cùng trẻ dán những từ vựng tiếng Anh trẻ đã học vào đồ vật tương ứng, sau đó cả nhà thi trả lời, xem ai đọc vừa nhanh vừa chuẩn. Từ đó, cho trẻ cơ hội học, nói và nhận biết từ mới.

Như vậy cha mẹ Do Thái luôn cố gắng vận dụng tất cả biện pháp để kiến tạo “môi trường” học ngoại ngữ, giúp trẻ thực hành và nắm chắc những từ đã được học.

Từ nhỏ con đã biết sách vở là ngọt ngào

Sol năm nay 3 tuổi, hôm nay là ngày đầu tiên cậu đi học Mẫu giáo. Khi bước vào lớp, cậu không hề tỏ ra căng thẳng, rụt rè, bởi cậu nhận được rất nhiều tràng pháo tay hoan nghênh của các bạn. Cô giáo giải thích với bố mẹ của Sol: “Mỗi bạn nhỏ lần đầu tiên đặt chân vào lớp, chúng tôi đều dành những tràng pháo tay nhiệt liệt nhất, để các em nghĩ rằng học tập là một việc vui”.

Được sự hướng dẫn của cô giáo, Sol tìm đến chỗ của mình và ngồi xuống. Khi cậu mở cuốn sách trên bàn ra, bất ngờ có hai quả nho pha lê lăn xuống. Sol nhìn hai quả nho mỉm cười vui vẻ, lúc này, cô giáo ngồi xuống bên cạnh nhẹ nhàng hỏi: “Sol, em có biết sách vở của em có mùi gì không?”

Sol đứng dậy nhún nhảy nói: “Thưa cô, em biết rồi ạ. Sách vở rất ngọt giống như hai quả nho này”. Cô giáo nghe xong mỉm cười hài lòng, sau đó vỗ tay khen ngợi Sol.

Trong cộng đồng người Do Thái, không riêng gì giáo viên dạy trẻ sách vở là ngọt ngào, thậm chí trong gia đình Do Thái, khi trẻ bắt đầu hiểu chuyện, cha mẹ sẽ chọn dịp mở cuốn “Kinh Thánh” ra mỗi trang sách nhỏ một giọt mật ong, sau đó bảo trẻ dùng miệng thòm lên đó. “Nói có sách mách có chứng”, người Do Thái dùng cách thức đặc biệt này để nói với trẻ rằng: Sách vở luôn ngọt ngào!

Người Do Thái không chỉ biết sách vở là ngọt ngào từ nhỏ mà họ còn vô cùng yêu quý sách. Họ có một truyền thống rất hay đó là luôn phải đặt tủ sách ở đầu giường, không được đặt ở cuối giường. Cách làm này có hai dụng ý: Một là để tiện cho việc đọc sách, hai là thể hiện thái độ sùng kính với sách. Ngoài ra, người Do Thái còn là một dân tộc không cấm lưu hành sách báo, cho dù đó là một cuốn sách công kích và chế giễu người Do Thái nhưng họ vẫn có thể tự do truyền tay nhau đọc.

Để chứng minh người Do Thái yêu quý sách thế nào, Tổ chức Unesco đã tiến hành điều tra vào năm 1988, kết quả thu được cho thấy: Tại Israel (đất nước có phần đông dân số là người Do Thái) những công dân ở độ tuổi trên 14, mỗi tháng đọc một cuốn sách; có hơn 1000 thư viện công cộng và thư viện ở các trường đại học trên 4,5 triệu dân (Dân số Israel), bình quân cứ 4500 người có một thư viện; ở đây, công dân làm thẻ đọc sách đã đạt hơn 1 triệu người; đặc biệt, hàng năm tỉ lệ số người đọc sách và số thư viện đều tăng lên và luôn đứng đầu thế giới.

Người Do Thái sở dĩ dạy con quý trọng sách vở bởi vì họ quan niệm trong sách không chỉ quý về nội dung, đẹp về hình thức mà còn có thể dạy trẻ rất nhiều đạo lý, nên bậc cha mẹ nào cũng muốn con cái ham đọc sách từ nhỏ. Vậy cha mẹ làm thế nào để con cái yêu thích đọc sách ngay từ bây giờ? Dưới đây là những tuyệt chiêu của các bậc cha mẹ Do Thái.

Tình nguyện làm “người đọc sách cho trẻ”

Cha mẹ Do Thái vì muốn trẻ tiếp xúc nhiều hơn với sách vở, nên tình nguyện làm “người đọc sách” cho trẻ. Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ đóng vai là “người đọc”, mỗi buổi tối đều đọc cho trẻ nghe một vài truyện cổ tích, truyện ký danh nhân, khoa học thường thức... Khi trẻ đã biết đọc, cha mẹ sẽ trở thành “người cùng đọc” với trẻ, lúc này cha mẹ sẽ cùng trẻ đọc những tác phẩm văn học kinh điển, những bài luận văn khoa học hoặc tùy bút đặc sắc... Trong khi trẻ đọc sách, cha mẹ thường xuyên cổ vũ trẻ và tận tâm hướng dẫn trẻ. Sau khi trẻ đã đọc tốt, cha mẹ sẽ trở thành người “bạn đọc sách” thực thụ của trẻ. Để thỏa mãn đam mê và tính hiếu kỳ trong việc đọc sách của trẻ, họ thường xuyên cùng trẻ đi mua sách hoặc dẫn trẻ đến các thư viện đọc sách.

Tóm lại, cha mẹ Do Thái giống như người làm vườn chăm chỉ chăm chồi cây non, họ sẽ phân loại tri thức theo hứng thú và sở thích của con ở từng giai đoạn rồi mới truyền thụ cho trẻ, giúp trẻ tiếp thu nhẹ nhàng và hiệu quả, kỳ công như thế nhưng con cái họ ngày sau như cái cây được chăm bón tốt sẽ có thể “nở ra những bông hoa đẹp nhất”.

cha mẹ là tấm gương và giáo dục gây sốc

Người xưa có câu: “Hết khăn giọng dạy con không bằng làm gương cho con học tập”. Cha mẹ Do Thái luôn là tấm gương dạy con. Ví dụ, để dạy trẻ yêu thích đọc sách, cha mẹ sẽ làm mẫu trước, hàng ngày họ sẽ nghiêm túc đọc sách và ghi chép, sau đó khi trẻ đã thích đọc sách người lớn càng phải giữ uy tín và là tấm gương điển hình trước mặt trẻ. Lúc này, cách làm thông thường của cha mẹ Do Thái sẽ tổ chức một cuộc “hội thảo” dành cho những người đọc sách, trong đó họ sẽ cho con trẻ xem danh sách những cuốn sách họ đã đọc và những ghi chú họ ghi lại trong quá trình đọc sách, thông thường, khi trẻ nhìn thấy số đầu sách và lượng ghi chép khổng lồ của bố mẹ thì sẽ cảm thấy bị “sốc”. Cách làm này của cha mẹ Do Thái rất có tác dụng kích thích hứng thú đọc sách của trẻ, từ đó khiến trẻ thực sự yêu thích sách.

có kế hoạch bồi dưỡng thói quen đọc sách cho trẻ

Ham muốn đọc sách có thể là nhất thời, nếu muốn trẻ giữ được đam mê này, cha mẹ cần bồi dưỡng thói quen đọc sách cho trẻ. Phương pháp mà cha mẹ Do Thái thường dùng là đặt ra những kế hoạch khả thi, chẳng hạn:

(1) Vào mỗi buổi tối, không vì lý do đặc biệt nào, cả gia đình sẽ ngồi yên lặng đọc những cuốn sách mà mình yêu thích.

(2) Đặt mua định kỳ hàng năm cho trẻ một số đầu báo hoặc tạp chí, đồng thời đôn đốc trẻ đọc chúng.

(3) Mỗi tuần dành thời gian một ngày để cùng đọc báo với trẻ, sau đó cùng thảo luận sôi nổi về một chủ đề đôi bên cùng quan tâm.

(4) Hàng tuần nhất định phải dành thời gian dẫn trẻ đến thư viện, bảo tàng, triển lãm... tham quan, giúp làm tăng kiến thức và nâng cao hứng thú đọc cho trẻ.

Tóm lại, bất kể là sử dụng biện pháp nào thì mục đích cuối cùng của cha mẹ Do Thái vẫn là khiến trẻ ham đọc sách, yêu tri thức, tôn sùng trí tuệ, làm cho con ham đọc sách là nhiệm vụ không thể trốn tránh của mỗi bậc cha mẹ Do Thái.

Học tri thức không bao giờ là muộn

Cậu bé Frank 12 tuổi rất ham chơi. Mỗi lần tan học về nhà, cậu không xem ti vi thì chơi trò chơi, chẳng có chút tinh thần ham học nào. Hôm đó, mẹ quyết định nói chuyện với Frank. Mẹ đến bên và hỏi: “Frank, sao con lại không thích học? Đó không phải là thói quen tốt đâu”.

“Mẹ ơi, học hành là việc của các cậu bé, bây giờ con đã lớn rồi, con không cần học nữa, mà con cũng chẳng có thời gian học, con bận lắm”. Frank trả lời.

“Frank, hôm nay mẹ phải nói với con, suy nghĩ này của con thật đáng sợ. Lẽ nào con quên câu chuyện của học giả người Do Thái - Chtel rồi sao? Ông ấy nghèo khổ, già cả điều kiện thiếu thốn như vậy mà vẫn miệt mài học tập? Lẽ nào con già hơn Chtel? Lẽ nào con không có thời gian học tập như Chtel?”. Mẹ của Frank hỏi lại.

Frank nghĩ ngợi một lát, sau đó trả lời chắc chắn: “Con xin lỗi đã để mẹ phải lo lắng. Bây giờ con biết mình nên làm thế nào rồi ạ”. Nói xong, Frank cầm sách vở ngồi vào bàn nghiêm túc học bài.

Trong ví dụ trên, ý mẹ Frank rất rõ ràng, một người cho dù nghèo khổ, già cả thế nào, không có thời gian ra sao vẫn nên biết rằng học tri thức không bao giờ là muộn. Đúng vậy, người Do Thái rất chú trọng học tri thức, rất nhiều người Do Thái đều coi danh ngôn của Seqier làm lời răn dạy bản thân, kích thích bản thân và cổ vũ người khác chăm chỉ học hành “Lúc này không học, bao giờ mới học?”.

Trong văn hóa của người Do Thái, người Do Thái sở dĩ coi trọng tri thức như vậy là vì họ cho rằng, tri thức có thể nâng cao trí tuệ nhân loại, học tập có thể giúp con người không ngừng tiến gần đến sự hoàn mỹ. Đồng thời, trong thời gian dài bị các dân tộc khác đàn áp, người Do Thái phải lang thang khắp nơi, họ càng có điều kiện thể nghiệm sự quan trọng của tri thức. Không có nơi cư trú cố định,

họ không có được sự bảo đảm điều kiện sinh tồn và phát triển, chỉ có thể dựa vào tri thức và trí tuệ của mình để đổi lấy tiền bạc và địa vị, từ đó khẳng định vị trí của mình. Bất cứ lúc nào, bất cứ ở đâu, người Do Thái đều đặt tri thức và trí tuệ lên hàng đầu, với họ, sách vở là nguồn dinh dưỡng của tiền bạc và sự sống.

Đặc biệt, dân tộc Do Thái còn là một dân tộc hiểu được tầm quan trọng của truyền thống, họ sẽ tổng hợp và lựa chọn những tinh hoa tri thức của thế hệ mình và các thế hệ đi trước để truyền thụ cho thế hệ sau biết tiếp tục kế thừa và phát huy những kinh nghiệm của cha ông. Đó là lí do vì sao người Do Thái ngày nay vẫn yêu tri thức và tôn sùng trí tuệ như vậy. Dưới đây, chúng ta hãy xem cha mẹ Do Thái đã dùng những biện pháp nào để dạy con cái biết rằng “học tri thức không bao giờ là muộn” nhé.

ham học hỏi bắt đầu từ việc ham đọc sách

Trong tập tục của người Do Thái có quy định như sau: Một người khi gặp phải khó khăn, muốn bán của cải để duy trì cuộc sống, đầu tiên cần nghĩ đến việc bán vàng bạc, châu báu, sau đó đến đất đai, nhà cửa, cuối cùng mới là sách vở, vì sách vở là thứ không thể bán được. Có thể thấy, sách vở có vị trí vô cùng quan trọng trong đời sống của người dân Do Thái.

Đương nhiên, tình yêu đối với sách vở không thể được bồi dưỡng một sớm một chiều. Nó phải là sự giáo dục liên tục từ ngày này qua ngày khác, năm này qua năm khác của cha mẹ với con cái. Trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ Do Thái luôn tôn trọng và yêu quý sách vở. Họ mua cho con các loại sách báo để kích thích hứng thú đọc sách của con, cùng con đọc sách để trẻ luôn luôn có cơ hội học hỏi kiến thức và thấy được giá trị của sách vở. Từ đó, trẻ sẽ yêu quý sách vở và ham học hỏi hơn.

Dù giàu hay nghèo cũng cần phải học tri thức

Trong văn hóa người Do Thái, học tập không chỉ không phân biệt sớm muộn mà còn không phân biệt thân phận. Đầu thế kỷ XII, nhà triết học nổi tiếng người Do Thái - Maimonides đã nói: “Bất cứ người Do Thái nào, dù là trẻ hay già, khỏe mạnh hay ốm yếu, đều cần nghiên cứu “Latuo”. Thậm chí, một người ăn mày cũng cần nghiên cứu, học tập nó ngày đêm”. Dân tộc Israel ngày nay cũng

như vậy, cho dù người giàu hay người nghèo cũng đều cố gắng tích lũy tri thức. Họ thường xuyên tự cổ vũ bản thân mình từ câu nói nổi tiếng trong cuốn Talmud “Một người không có tri thức, thì anh ta còn có cái gì? Một người có tri thức, thì anh ta còn thiếu cái gì?”.

Trong gia đình người Do Thái, cha mẹ cho con cái đọc một số tác phẩm kinh điển của dân tộc họ. Chẳng hạn, mỗi trẻ em Do Thái đều phải đọc thuộc kinh “Cựu Ước”, sau đó đọc và nghiên cứu “Talmud”. Những cuốn sách cổ giàu trí tuệ này không chỉ giúp người Do Thái thoát khỏi sự mê muội và tầm thường, mà còn giúp họ dùng kiến thức thay đổi vận mệnh của mình.

Labi - một người Do Thái đã từng nói: “Trong vườn cây giáo dục, không có cây kết quả sớm, cũng không có cây kết quả muộn, chỉ có cây không ngừng mở rộng trí tuệ và tư tưởng”. Quả thật, học tập không có sớm muộn, không phân biệt thân phận, mỗi người có chí đều nên chăm chỉ, đọc sách học hỏi tri thức. Cho nên, các bậc phụ huynh đều phải rèn cho con thói quen yêu tri thức, thích học tập từ nhỏ.

Đặt câu hỏi là thói quen của con

Ở Israel, có một cậu bé tên là Kuhn, tính cậu rất hiếu kỳ, hầu như ngày nào cũng hỏi tại sao thế này, tại sao thế kia.

Vào một ngày mưa, Kuhn vội vàng chạy đến trước mặt người cha đang đọc báo và hỏi: “Ba ơi, ba có biết vì sao hôm nay trời có sấm và mưa không ạ?”. Cha cậu gấp tờ báo lại, xoa đầu cậu và nói: “Con đặt câu hỏi hay lắm, nhưng ba sợ khó giảng giải cho con hiểu rõ vấn đề này, ba nghĩ con nên đi hỏi thử “Bách khoa toàn thư” xem sao”. Nói xong, cha cậu lấy cuốn “Bách khoa toàn thư” trên giá sách xuống đưa cho Kuhn.

Thế là, Kuhn giờ “Bách khoa toàn thư” và chăm chú đọc. Kuhn thấy, cuốn “Bách khoa toàn thư” chẳng khô khan chút nào, ngược lại, cậu còn thấy nó rất thú vị và cậu rất lấy làm ngạc nhiên cũng như vui mừng về điều đó. Một lát sau, Kuhn sung sướng nhảy cẫng lên, rồi chạy đến chỗ cha và nói: “Ba, ba, con đã

biết vì sao trời có sấm chớp và mưa rồi”.

“Hóa ra, trên trời có rất nhiều hơi nước, sau khi gặp khí lạnh chúng sẽ biến thành giọt nước nhỏ, hơn nữa những giọt nước này sẽ tích tụ với nhau, khi giọt nước đó đủ lớn, không khí không thể giữ chúng lại được nữa và chúng sẽ rơi xuống thành mưa”.

“Câu trả lời này rất hay, nhưng tại sao lại có sấm chớp trên trời?”. Cha cậu khen ngợi rồi hỏi lại.

“Cái này con vẫn chưa tìm được đáp án, có điều con sẽ nhanh chóng tìm thấy thôi”. Nói xong, Kuhn lại nghiêm túc cầm cuốn “Bách khoa toàn thư” lên nghiên cứu.

Phương pháp dạy con của người cha trong ví dụ trên rất hay. Ông biết nhưng không trả lời câu hỏi của con, mà dùng cách của riêng ông khiến cậu bé tự tìm lời giải. Đặt câu hỏi là thói quen của mỗi người dân Do Thái, vì họ biết rằng người có trí tuệ là người biết hoài nghi và biết cách đặt câu hỏi. Và đồng thời, mỗi đứa trẻ đều là nhà phát vấn bẩm sinh. Đối với bọn trẻ, thế giới rất mới lạ, vạn vật trên đời đều khiến chúng vô cùng tò mò. Vì thế, cha mẹ Do Thái thường cổ vũ trẻ dám nghi ngờ, dám đặt câu hỏi. Khi trẻ có khả năng nghi ngờ, câu hỏi của chúng sẽ ngày càng nhiều, khi đi tìm lời giải cho câu hỏi đó, đáp án đều là tương đối chính xác.

Có lẽ, có không ít cha mẹ Do Thái cho rằng, nhiều khi câu hỏi của trẻ căn bản không phải câu hỏi. Nhưng họ cũng biết rằng: Trẻ đã đưa ra câu hỏi, chứng tỏ trẻ có suy nghĩ, nếu bản thân trẻ có thể tự tìm ra câu trả lời đúng thì nó sẽ từng bước khơi lên hứng thú học tập của trẻ. Cho nên, cha mẹ không chỉ cần cổ vũ trẻ chăm đặt câu hỏi, mà còn cần nghiêm túc, nhẫn nại lắng nghe từng câu hỏi của trẻ. Hơn nữa, khi trẻ đặt câu hỏi, cha mẹ ngàn vạn lần không nên vội vàng đưa ra đáp án, cách tốt nhất là cho trẻ thời gian suy nghĩ, sau đó để trẻ chủ động tìm tòi suy nghĩ và đi tìm câu trả lời.

Trẻ biết chủ động đặt câu hỏi, dùng câu hỏi để học tập, điều này giúp ích rất lớn cho sự phát triển tư duy của trẻ. Vì thế, cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ thói quen muón hỏi, dám hỏi và biết cách hỏi. Đương nhiên, muốn trẻ học cách đặt

câu hỏi, chúng ta cần làm theo cách của cha mẹ Do Thái như sau:

Tích cực trả lời câu hỏi của trẻ

Trẻ nhỏ rất thích hỏi những câu hỏi kỳ lạ. Đối diện với những câu hỏi này, một số cha mẹ vì bận rộn hoặc tâm trạng không vui, thường không để ý hoặc không trả lời những câu hỏi của con, thậm chí, có cha mẹ còn quát mắng trẻ, không cho trẻ hỏi những câu linh tinh như vậy. Tuy nhiên, cha mẹ Do Thái không bao giờ làm như thế, dù có bận rộn thế nào, tâm trạng có buồn bực ra sao, họ luôn tích cực trả lời câu hỏi của con, họ luôn kiên nhẫn trả lời, nếu lúc đó không trả lời được, họ sẽ cùng con tìm đáp án. Mục đích của những hành động này là để bồi dưỡng cho con thói quen đặt câu hỏi để học tập thêm tri thức.

Tích cực hướng dẫn trẻ đặt câu hỏi

Phương pháp được cha mẹ Do Thái thường xuyên sử dụng là tạo tình huống để kích thích trí tò mò của trẻ. Từ đó, khuyến khích trẻ đặt nhiều câu hỏi. Ví dụ, khi chơi trò mê cung, cha mẹ Do Thái sẽ đưa ra một số ám thị thích hợp cho trẻ; khi kể chuyện, đến đoạn hấp dẫn, cha mẹ Do Thái cố ý dừng lại, để trẻ tò mò hỏi kết quả... Như vậy, cha mẹ đã phát triển tư duy hoài nghi của trẻ. Ngoài việc tích cực hướng dẫn trẻ đặt câu hỏi, cha mẹ Do Thái còn đặc biệt chú ý đến việc trẻ đặt câu hỏi có lẽ phép hoặc rõ ràng không... Nếu câu hỏi không rõ ràng hoặc hành vi của trẻ không lễ phép, bố mẹ sẽ nghiêm khắc nhắc nhở và nhấn nại chỉ bảo cho con sửa lại câu hỏi.

Đặt ra nhiều câu hỏi cho trẻ

Đặt nhiều câu hỏi cho trẻ cũng là phương pháp được cha mẹ Do Thái sử dụng phổ biến, đặc biệt là khi cùng trẻ chơi trò chơi mang tính gợi mở, cha mẹ thường hỏi trẻ những câu như: “Nếu không như vậy thì sẽ thế nào?”, “Làm thế nào mới qua được trò chơi đó?”, “Con có thể nói cho bố mẹ biết con chơi như thế nào không?”... Hiệu quả của những câu hỏi này rất rõ ràng, sau khi trẻ tiếp nhận câu hỏi, đầu tiên sẽ căn cứ vào phán đoán của mình phân tích câu hỏi, sau đó chọn ra một số cách có hiệu quả để đi tìm câu trả lời câu hỏi đó. Có thể nói, quá trình trẻ trả lời câu hỏi chính là quá trình “suy nghĩ theo câu hỏi và học tập từ câu hỏi”.

Tóm lại, các bậc cha mẹ nên nhớ rằng: Đặt câu hỏi trong quá trình học tập có

thể giúp trẻ tiến bộ nhanh, cổ vũ trẻ đặt nhiều câu hỏi có thể kích thích khả năng tư duy của trẻ. Đồng thời muốn bồi dưỡng “ý thức đặt câu hỏi” cho trẻ, bố mẹ cũng phải là người chịu khó suy nghĩ và quan sát cuộc sống, để có thể hướng dẫn trẻ đặt ra những câu hỏi sâu sắc giúp trẻ trở thành người hữu dụng trong tương lai.

Trí tuệ của con bắt đầu từ sự chú ý

Lowry là một cậu bé thường không tập trung chú ý. Thấy những đứa trẻ khác có thể tập trung học hành, cha Lowry vô cùng hi vọng cậu có thể tập trung chú ý hơn. Vào một buổi trưa, khi Lowry chuẩn bị bỏ những mẫu gỗ xếp hình xuống để xem ti vi, cha cậu liền nói: “Lowry, con có thể chơi xếp hình nửa tiếng, sau đó xem ti vi được không?”.

“Bố ơi, chơi xếp hình chán lắm, con chơi 5 phút đã thấy chán rồi”. Lowry nói.

“Con trai, đừng như vậy, chúng ta làm bất cứ việc gì cũng cần tập trung chú ý. Bố nghĩ nếu con tập trung hơn, con sẽ thấy trò chơi xếp hình rất thú vị. Hay là bố con mình cùng chơi nhé!”.

“Được ạ”. Lowry vừa nói vừa đưa những mẫu gỗ cho bố.

Trong thời gian chơi xếp hình, ngoài việc dạy Lowry vài cách chơi mới, bố còn luôn cổ vũ cậu tập trung vào trò chơi.

Được sự ủng hộ và giúp đỡ của bố, cuối cùng Lowry đã tự mình xếp được một tòa lâu đài khác hoàn toàn với hình mẫu.

Nhìn tòa lâu đài mình vừa xếp, Lowry vui mừng nhảy cẫng lên, phấn khích kéo tay bố nói: “Bố, bố xem này, tòa lâu đài của con thật cao và thật đẹp!”. Cha cậu thấy thế liền gật đầu, tán thưởng. Và như vậy, mỗi lần Lowry không tập trung chú ý, cha cậu lại nhắc nhở và cùng cậu hoàn thành trò chơi. Dần dần, Lowry đã tập trung chú ý hơn.

Ở Israel, nhiều người Do Thái giống như cha của Lowry, họ rất coi trọng bồi dưỡng khả năng chú ý cho con cái, vì họ cho rằng khi tập trung chú ý trẻ mới tiếp

thu được kiến thức và trí tuệ. Labi - một người Do Thái đã từng nói: “Thiên tài bắt nguồn từ khả năng chú ý. Khả năng chú ý giống như cánh cửa dẫn tới thế giới tri thức, không có nó, tri thức sẽ không có cách nào bước vào tâm hồn trẻ”.

Trong tình huống thông thường, trẻ thường tràn đầy năng lượng và luôn muốn tìm hiểu, khám phá thế giới xung quanh. Chỉ cần có thời gian, có cơ hội là trẻ sẽ tiếp xúc, học hỏi kiến thức ở nhiều phương diện. Không thể phủ nhận rằng niềm đam mê học hỏi là ưu thế của trẻ, nó có thể giúp trẻ hiểu và tiếp thu được nguồn tri thức phong phú. Tuy nhiên, một số trẻ có niềm đam mê nhưng lại khó tập trung chú ý, những đứa trẻ này luôn cảm thấy hiếu kỳ với mọi sự vật xung quanh, mọi sự vật chỉ cần có một chút mới lạ là có thể thu hút sự chú ý của chúng. Vì vậy, đối với những đứa trẻ luôn “bận rộn” này cha mẹ nên kịp thời hướng dẫn uốn nắn và bồi dưỡng khả năng chú ý cho trẻ ngay từ khi còn nhỏ.

Muốn trẻ tập trung chú ý cao độ, cha mẹ cần hiểu rõ khái niệm và đặc điểm cơ bản của sự chú ý. Chú ý là một hiện tượng tâm lí, nó có thể được chia làm hai loại: chú ý vô thức và chú ý có ý thức. Một người muốn từ chú ý vô thức chuyển sang chú ý có ý thức, cần trải qua một quá trình phát triển, cụ thể là: Khi mới chào đời, trẻ chỉ có thể tiếp nhận chú ý vô thức, qua thời gian rèn luyện và bồi dưỡng, trẻ dần hình thành và phát triển khả năng chú ý có ý thức. Vì thế, người Do Thái cho rằng, tuyệt đại đa số trẻ em có khả năng chú ý bình thường, trong giai đoạn trẻ chỉ có chú ý vô thức họ sẽ không ép con làm những việc phải chú ý có ý thức. Nhưng cha mẹ Do Thái cũng không xem nhẹ, bỏ qua việc bồi dưỡng khả năng chú ý cho trẻ, họ sẽ căn cứ vào quy luật phát triển tâm lí để giúp trẻ bồi dưỡng chú ý có ý thức.

loại bỏ các yếu tố ảnh hưởng bên ngoài

Môi trường học tập tốt giúp trẻ tập trung chú ý hơn. Do vậy, cha mẹ Do Thái thường không đặt bàn học của trẻ ở gần cửa sổ để tránh cho trẻ khỏi bị ảnh hưởng bởi các yếu tố bên ngoài. Ngoài ra, cha mẹ còn chú ý chọn rèm cửa thích hợp cho trẻ, điều này không chỉ tạo không khí học tập tốt, mà còn tránh được ánh sáng mặt trời trực tiếp kích thích vào mắt trẻ.

không để trẻ quá mệt mỏi

Làm một việc gì đó trong thời gian dài hiệu suất công việc tất sẽ bị giảm. Việc học của trẻ cũng vậy, nếu trẻ phải học bài liên tục trong vài tiếng đồng hồ, khả năng chú ý của trẻ sẽ giảm. Vì thế, muốn đảm bảo khả năng chú ý tập trung cho trẻ, tránh để trẻ mệt mỏi, cha mẹ không nên để trẻ học bài quá lâu. Phương pháp mà các bậc cha mẹ Do Thái thường dùng là: Sau một khoảng thời gian cha mẹ lại thay đổi cách thức học cho trẻ. Ví dụ, lúc đầu cho trẻ đọc sách, sau đó, có thể căn cứ vào tình hình thực tế cho trẻ xem ti vi, chơi trò chơi... để trẻ tiếp nhận kiến thức hiệu quả hơn, đồng thời đảm bảo được thời gian nghỉ ngơi hợp lý cho trẻ.

kip thời làm tăng sự tự tin cho trẻ

Người Do Thái luôn thấm nhuần: Khi tự tin chúng ta sẽ làm việc tập trung hơn. Vì thế, cha mẹ Do Thái vào những lúc thích hợp thường dùng lời nói hoặc quà tặng để cổ vũ trẻ một cách thích hợp, giúp trẻ tự tin hơn. Chẳng hạn, câu mà họ thường nói với con cái là “Ba (mẹ) tin con sẽ làm được! Chỉ cần kiên trì, con sẽ làm tốt hơn trước! Cố lên nhé!”. Nghe những lời cổ vũ đó, trẻ sẽ tự tin tiếp tục học tập và làm việc chú ý hơn.

bổ sung dinh dưỡng hợp lí cho trí não

Các bộ phận hoạt động trong một thời gian dài sẽ khiến cơ thể tiêu hao rất nhiều năng lượng, đặc biệt là não. Khi trẻ đang trong độ tuổi đi học, cha mẹ Do Thái sẽ đặc biệt chú ý bổ sung dinh dưỡng cho trẻ. Ví dụ, họ sẽ cho trẻ ăn những thức ăn giàu đạm, dễ tiêu hóa, bảo đảm cho trẻ uống đủ nước hàng ngày, đồng thời chú ý không cho trẻ ăn hoặc uống thực phẩm có tác dụng kích thích thần kinh.

bảo đảm thời gian chất lượng giấc ngủ đầy đủ cho trẻ

Cha mẹ Do Thái đặc biệt quan tâm đến thời gian và chất lượng ngủ của trẻ. Thông thường, nếu gia đình có con trong độ tuổi đi học, cha mẹ sẽ khuyên con ngủ trước 10 giờ tối, đảm bảo ngủ 9 tiếng một ngày. Đồng thời, trước khi đi ngủ, cha mẹ sẽ rửa hoặc ngâm chân cho trẻ bằng nước ấm để giúp trẻ ngủ sâu hơn, đảm bảo chất lượng giấc ngủ.

Nếu trẻ thiếu khả năng tập trung chú ý, thành tích học tập của trẻ cũng bị ảnh

hưởng. Ngược lại, nếu trẻ làm bất cứ việc gì cũng đều toàn tâm toàn ý, chuyên tâm và tập trung, học thức và trí tuệ của trẻ sẽ được nâng cao. Cho nên, cha mẹ cần coi trọng bồi dưỡng khả năng chú ý cho trẻ. Trong quá trình bồi dưỡng, có thể căn cứ vào tình hình thực tế tham khảo một số phương pháp dạy con của các bậc cha mẹ Do Thái.

Suy nghĩ có thể mang lại trí tuệ vô biên cho con

Buổi tối cuối tuần, cô bé Do Thái Jennifer đến bên giường mẹ đòi kể chuyện.

Mẹ tiện tay cầm cuốn truyện bên cạnh, nói với Jennifer: “Mẹ có thể kể chuyện cho con nghe, nhưng khi mẹ kể xong con phải trả lời mẹ một câu hỏi, được không?”.

“Được ạ, con hứa”. Jennifer gật đầu đáp.

“Ngày xưa, có một con quạ nhặt được một miếng thịt tươi ngon, nó tha miếng thịt đậu trên một cành cây to...”. Giọng mẹ truyền cảm kể cho Jennifer nghe câu chuyện “Cáo và Quạ”. Cô bé nghe rất chăm chú, còn mở to mắt nhìn mẹ và thỉnh thoảng cười phá lên thích thú.

Sau khi kể xong chuyện, mẹ gấp sách lại và nói: “Câu chuyện mẹ đã kể hết rồi, Jennifer đến lượt con trả lời câu hỏi rồi. Trong câu chuyện này, Quạ nên làm thế nào để không mắc lừa Cáo?”.

Jennifer suy nghĩ một lát rồi mạnh dạn đáp: “Thật ra có rất nhiều cách để Quạ không bị mắc lừa Cáo, ví như nó có thể không tin lời nói đường mật của Cáo, không mở miệng, cũng không hát, hoặc có thể ăn hết miếng thịt sau đó mới hát, đương nhiên nó cũng có thể treo miếng thịt trên cây rồi mới hát ạ”.

“Ha ha, Jennifer của mẹ thật là giỏi, con có thể nghĩ ra nhiều cách như vậy, con giỏi lắm”. Mẹ khen ngợi.

“Mẹ cũng phải giữ lời hứa, mẹ kể cho con một câu chuyện nữa đi”. Jennifer vội vàng giục.

“Được, được, mẹ sẽ kể cho con nghe câu chuyện “Con quạ khát nước” nhé”. Nói xong, mẹ lại bắt đầu giọng đọc trầm bổng...

Thế nào? Đọc xong ví dụ trên bạn cũng khâm phục trí tuệ của cô bé Jennifer phải không? Quả thật người Do Thái không chỉ tôn thờ trí tuệ, mà còn rất chú ý đến việc bồi dưỡng khả năng suy nghĩ độc lập cho trẻ. Họ cho rằng, học tập thật sự cần dựa trên cơ sở suy nghĩ, chỉ có suy nghĩ thì mới giúp chúng ta đạt được trí tuệ vô biên.

Chính vì vậy, người Do Thái có câu: “Không là con lừa cồng trên lưng nhiều sách”. Câu này ý nói nếu chỉ có kiến thức mà không có tài năng thì chưa đủ, bởi như thế ta chỉ giống như con lừa cồng trên lưng nhiều sách không thể đi xa. Mà chỉ có học cách độc lập suy nghĩ, thông qua suy nghĩ để mở mang trí tuệ, người ta mới có thể trở thành con ngựa hay chạy nghìn dặm. Cho nên, khi giáo dục con cái, người Do Thái luôn chú ý cùng trẻ trao đổi suy nghĩ, họ sẽ thường hỏi căn hỏi vặn vặn kẻ một vấn đề khiến trẻ buộc phải chủ động tìm tòi suy nghĩ về nó.

Không chỉ có người Do Thái chú ý bồi dưỡng khả năng suy nghĩ của trẻ mà nhiều chuyên gia giáo dục cũng vô cùng chú ý đến khả năng suy nghĩ độc lập của trẻ. Các chuyên gia đều cho rằng tri thức được cấu trúc làm ba lớp: lớp ngoài, lớp giữa và lớp trong. Tri thức lớp bên trong chính là phần tri thức nâng cao thu được qua quá trình suy nghĩ trên cơ sở lớp tri thức quan sát, học tập được. Cho nên muốn loại bỏ nghi ngờ, giải quyết khó khăn và hiểu được bản chất của vấn đề, phải không ngừng suy nghĩ. Dưới đây, chúng ta sẽ xem các bậc cha mẹ Do Thái bồi dưỡng khả năng suy nghĩ cho con cái họ như thế nào nhé! cổ vũ trẻ đặt câu hỏi

Trẻ em Do Thái đến tuổi đến trường, cha mẹ và thầy cô thường xuyên khuyến khích trẻ đặt nhiều câu hỏi. Chẳng hạn, sau khi tan học về, câu hỏi đầu tiên của mẹ thường là: “Con yêu. Hôm nay ở trường con có hỏi thầy cô câu nào không? Con đã hỏi câu gì vậy?”. Có thể trẻ sẽ đáp là: “Hôm nay con hỏi cô giáo tại sao cô lại mặc cái váy màu đỏ, con còn hỏi cô giáo là cái mũi của cá vàng ở đâu?”.

Có lẽ những câu hỏi này của trẻ thật ngây ngô, nhưng khi lớn lên, độ khó trong câu hỏi của trẻ tăng lên, đến cuối cùng thậm chí ngay cả một số giáo sư chuyên gia cũng không thể trả lời những câu hỏi này. Khi đặt câu hỏi hoặc nghĩ

cách giải quyết vấn đề, đại não của trẻ sẽ phải vận hành nhanh hơn. Cho nên mới nói, đặt câu hỏi là sự khởi đầu của việc tiếp nhận kiến thức, suy nghĩ sẽ giúp trẻ bồi đắp trí tuệ.

làm phong phú thêm cuộc sống của trẻ

Người Do Thái không chỉ thích cùng đọc sách với con, cùng con thảo luận một số vấn đề mà họ thường đưa con đến nhiều nơi, thưởng thức nhiều món ăn khác nhau, từ đó tiếp xúc và giao lưu với nhiều người mới... Ví dụ khi rảnh rỗi cha mẹ Do Thái thường đưa con đến phòng hòa nhạc, triển lãm tranh, chợ đầu giá... mục đích là để trẻ thoát khỏi môi trường quen thuộc, tiếp xúc với những sự vật mới, từ đó kích thích và bồi dưỡng khả năng độc lập suy nghĩ của trẻ.

hạn chế tính ỷ lại của trẻ

Mặc dù người Do Thái rất thích đọc sách, nhưng sau khi đặt câu hỏi cho con, họ không ủng hộ con ngay lập tức tìm sách vở hoặc vào mạng tra tìm đáp án. Ngược lại cha mẹ Do Thái luôn khuyến khích trẻ trước tiên tự suy nghĩ và tìm ra đáp án, cho dù lúc đó trẻ có thể chưa hoàn toàn độc lập suy nghĩ hoặc suy nghĩ của trẻ không tránh khỏi việc chịu ảnh hưởng của tin tức bên ngoài nhưng như thế cũng là hạn chế thói lười suy nghĩ tăng khả năng suy nghĩ độc lập của trẻ. Cho nên, phàm là chuyện gì cũng cần hạn chế thói ỷ lại của trẻ vì chỉ có không ỷ lại trẻ mới không tư duy theo lối mòn để cố gắng tìm ra cách nhìn và cách làm mới hiệu quả hơn.

Sở dĩ người Do Thái có trí thông minh ưu việt như vậy là vì ngoài việc thích đọc sách, ham học hỏi kiến thức, thì họ còn có thói quen tự suy nghĩ. Mặc dù, cha mẹ Do Thái thường áp dụng những phương pháp khác nhau trong việc giáo dục con cái, nhưng mục đích cuối cùng của họ là muốn tăng khả năng độc lập suy nghĩ cho con. Vì thế, chúng ta nên học tập các cha mẹ Do Thái, để phát triển trí tuệ một cách toàn diện cho trẻ.

Đọc thêm: con muốn tự trải nghiệm

Cậu bé tên là Loke, 7 tuổi, người Israel, có một cô em gái được sinh ra chưa

lâu.

Gần vào hè rồi, một hôm, vì bận chút việc nhà, nên mẹ muốn nhờ Loke trông em. Loke vui vẻ đồng ý, cậu cầm một chiếc quạt đến trước giường nhỏ của em, nhẹ nhàng đuổi ruồi muỗi xung quanh. Không lâu sau, nhờ sự trông nom tận tình của Loke, em bé đã ngủ.

Nhìn dáng điệu ngủ say của em gái, cậu thực sự bị thu hút, cậu vội vẽ bằng ngón tay lên chiếc quạt như muốn khắc họa khuôn mặt xinh đẹp của em gái. Những cử chỉ của cậu đã lọt vào mắt mẹ, mẹ đến bên Loke, mỉm cười hỏi: “Có phải con muốn vẽ khuôn mặt em không?”.

Loke lắc đầu nói: “Tiếc là con không biết vẽ, con không vẽ được đâu ạ”.

“Nhưng con không thử làm thì sao biết là mình không vẽ được, con hãy thử xem thế nào!”. Nói xong, mẹ đưa cho Loke hai lọ mực, một đỏ, một xanh sau đó lại đi ra.

Loke cầm tờ giấy, mở nắp lọ mực ra, bắt đầu chăm chú vẽ. Một tiếng trôi qua, cuối cùng cậu cũng vẽ xong, nhưng mặt mũi, tay, quần áo cậu đều dính đầy mực, trên bàn cũng có vài vết mực. Loke nhìn thấy cảnh đó thì rất sợ bị mẹ mắng, không ngờ sau khi mẹ nhìn thấy, không những không giận, mà còn dịu dàng nói với Loke: “Loke, con vẽ đẹp lắm, giống như ảnh của em gái con vậy!”. Lời khen của mẹ khiến cậu vui vẻ cười to.

Giống như câu chuyện của cậu bé Loke, sự trưởng thành của mỗi đứa trẻ là một quá trình nhận thức. Mặc dù kinh nghiệm của người lớn rất quan trọng, nhưng cha mẹ tuyệt đối không được tước đi quyền tự trải nghiệm của trẻ, bởi vì kết quả và cảm nhận trẻ gặt hái được thông qua quá trình tự trải nghiệm sâu sắc hơn là việc trẻ hình dung kết quả quá trình qua lời nói của người lớn rất nhiều. Ngoài ra, cho dù trẻ có phạm lỗi khi trải nghiệm, cha mẹ cũng nên khuyến khích trẻ, vì sau những sai lầm như vậy, trẻ sẽ trưởng thành hơn. Ở một mức độ nào đó, việc phạm lỗi và sửa sai cùng quan trọng như nhau, hơn nữa sau khi phạm lỗi, trẻ thường có được những bài học vô cùng đáng quý.

Cha mẹ Do Thái ngoài việc để trẻ đọc nhiều sách, còn cổ vũ trẻ tự thử sức, tự trải nghiệm. Trong gia đình Do Thái, khi đọc sách trẻ có nghi vấn, cha mẹ sẽ

không vội vàng nói cho trẻ câu trả lời, mà thường gợi ý, hướng dẫn để trẻ tự trải nghiệm và tìm ra đáp án. Cách làm này không chỉ kích thích tinh thần ham học hỏi và tìm tòi của trẻ, mà còn giúp trẻ nâng cao tư duy phân tích và giải quyết vấn đề.

Mỗi bậc cha mẹ đều nên học cách giáo dục con của người Do Thái, cổ vũ trẻ tự trải nghiệm, để trẻ không ngừng phát huy năng lực và trí tuệ của bản thân. Dưới đây, chúng ta hãy xem cha mẹ Do Thái cổ vũ con cái họ dũng cảm trải nghiệm như thế nào nhé!

Tặng cho trẻ hộp bút màu

Một nhà giáo dục người Do Thái đã nói: “Nếu so bé trai với bé gái thì xúc giác của bé trai nhanh nhạy hơn, nhưng về thị giác lại kém hơn. Vì thế, nếu bé trai không được bồi dưỡng thị giác từ nhỏ, cảm giác về màu sắc của trẻ sẽ chậm hơn các bạn khác”. Do vậy, để bồi dưỡng thị giác cho trẻ, trong gia đình người Do Thái, mỗi đứa trẻ đều có một hộp bút màu, và hộp bút này trở thành công cụ tốt nhất để trẻ phân biệt màu sắc. Cha mẹ Do Thái cũng thường xuyên dùng những chiếc bút nhiều màu để cùng trẻ tổ chức cuộc thi “làm họa sĩ”.

Cuộc thi tiến hành như sau: Có một tờ giấy trắng khổ to: trước tiên, bố mẹ vẽ một vòng tròn nhỏ ở giữa tờ giấy; sau đó, trẻ sẽ dùng bút màu sắc tương tự vẽ bên ngoài vòng tròn một vòng tròn to hơn; tiếp đó, bố mẹ sẽ tùy ý dùng bất cứ chiếc bút nào vẽ một vòng tròn khác ở bên ngoài vòng tròn đó; lúc này, trẻ lại lấy bút tương tự vẽ, nếu trẻ dùng sai màu, trò chơi sẽ kết thúc. Như vậy, nếu trong cuộc thi trẻ có thể dùng chiếc bút cùng màu với bố mẹ vẽ vòng tròn, chứng tỏ trẻ đã biết phân biệt màu sắc rồi.

Đồ chơi không chỉ có thể chơi mà còn có thể tháo lắp

Chơi đồ chơi không những giúp trẻ cảm thấy vui vẻ, mà còn nâng cao khả năng sáng tạo, giúp trẻ phát triển trí tuệ và trưởng thành lành mạnh hơn. Do đó, cha mẹ Do Thái không chỉ mua cho con cái nhiều đồ chơi, mà còn cho phép con tháo đồ chơi đó ra để tìm hiểu.

Cha mẹ Do Thái thường hướng dẫn và cùng chơi trò chơi với trẻ. Chẳng hạn, khi trẻ tháo chiếc xe tải đồ chơi, bố cũng ngồi xuống cùng con nghiên cứu cấu

tạo bên trong của chiếc xe tải. Thông thường, cha mẹ không cấm trẻ tháo đồ chơi, thậm chí có một số bậc cha mẹ còn chuẩn bị một số đồ chơi cũ, hay vật dụng cũ hỏng để trẻ được thỏa sức “nghiên cứu”.

Ngoài những cách trên, cha mẹ Do Thái còn dẫn trẻ đi du lịch để trẻ được gần gũi với thiên nhiên, đồng thời có cơ hội tự trải nghiệm và học hỏi kiến thức. Ví dụ, khi trẻ có những thắc mắc như “Sờ vào hươu cao cổ sẽ có cảm giác gì?”, “Cây non bị rụng lá có chết không?”... người lớn sẽ tổ chức những buổi vui chơi, tham quan du lịch để trẻ tự tìm đáp án.

Không thể phủ nhận việc đọc sách làm tăng kiến thức cho trẻ, nhưng muốn hiểu thêm về kiến thức và các kỹ năng khác, trẻ cần không ngừng trải nghiệm và học hỏi. Vì thế, các bậc cha mẹ cần chú trọng bồi dưỡng thói quen đọc sách cho con, đồng thời để con tự trải nghiệm và thử sức với những kiến thức mới. Như vậy càng có lợi cho sự phát triển toàn diện cả thể chất và trí tuệ của trẻ.

TRẺ EM DO THÁI: TỰ LẬP TỰ CƯỜNG LÀ KỸ NĂNG SINH TỒN CỦA CON

Tin vào bản thân mới có thể sớm tự lập

Jenni là một bé gái Do Thái 5 tuổi, bố Jenni luôn dạy cô bé biết tin vào bản thân và dựa vào chính mình.

Một lần, ở công viên khu vui chơi, lúc chờ bố mua vé, Jenni phát hiện dây giày của mình bị tuột liền cúi xuống thắt lại. Lúc này, một người nhìn thấy động tác thắt dây của Jenni không thành thạo lắm, liền bước đến muốn giúp đỡ, “Cô bé, dây giày của cháu dài quá! Chú giúp cháu thắt nhé, được không?”.

Jenni lắc đầu nhìn người đó, rồi mỉm cười nói: “Cháu cảm ơn chú, nhưng chú có biết cháu mấy tuổi không ạ?”.

Người đó nghe xong ngẩn người, sau đó mỉm cười nói: “Xin lỗi cháu, chú không biết cháu mấy tuổi, nhưng chú biết cháu còn nhỏ”.

“Ồ, không, cháu không còn nhỏ nữa, cháu đã 5 tuổi rồi, cháu tin mình có thể thắt được dây giày”. Nói xong, cô bé thắt lại dây giày và đứng lên.

Người đàn ông thấy vậy liền hào hứng giơ ngón cái lên và nói: “Chú thấy rồi, cháu thực sự đã lớn, cháu tuyệt lắm!”. Jenni nghe xong vui mừng cười to.

Trong ví dụ trên, cô bé Jenni nói rằng mình đã 5 tuổi, ý là cô bé đã lớn rồi, cô bé có thể tự buộc dây giày mà không cần nhờ đến sự giúp đỡ của người lớn. Thực sự, tin vào bản thân, dựa vào bản thân, phải có ý thức độc lập tự chủ với trẻ em Do Thái là điều vô cùng bình thường.

Đương nhiên, trẻ em Do Thái có thể tin tưởng vào bản thân, tự làm một số việc như vậy là nhờ sự giáo dục tận tình của bố mẹ. Mỗi trẻ em Do Thái từ nhỏ đều được bố mẹ dạy dỗ đặc biệt và chu đáo. Cha mẹ luôn coi trọng tính độc lập của con cái. Chỉ có được giáo dục độc lập từ nhỏ, ý thức độc lập của trẻ mới được bồi dưỡng, khi gặp khó khăn mới có thể thể hiện năng lực của bản thân.

Sau đây, chúng ta hãy xem cha mẹ Do Thái đã dùng phương pháp nào dạy dỗ con cái độc lập nhé! yêu con chứ tuyệt đối không nuông chiều con

Con cái là bảo bối của bố mẹ. Bố mẹ nào cũng yêu thương con, nhưng không phải ai cũng biết thương yêu con đúng cách. Một số bậc cha mẹ cho rằng cố gắng đáp ứng mọi nhu cầu vật chất của con, làm tất cả mọi việc cho con, thế mới là yêu con. Thật ra không phải như vậy, đó không gọi là yêu con thực sự mà chỉ là sự nuông chiều, cứ làm như vậy một thời gian dài, cha mẹ đã tự tước đi quyền sống độc lập của trẻ, vô cùng bất lợi cho việc bồi dưỡng khả năng độc lập tự chủ cho trẻ.

Nhận thức rõ điều đó, cha mẹ Do Thái thường không nuông chiều con cái. Tình yêu của họ dành cho con đều có nguyên tắc, có mức độ. Nếu hành vi của trẻ vi phạm nguyên tắc, vượt quá giới hạn, cha mẹ sẽ không nung tay mà nghiêm khắc phê bình khuyên bảo, những việc làm này có mục đích là khiến trẻ sống độc lập và có nguyên tắc, để khi trưởng thành làm một người độc lập.

Tôn trọng quyết định của con

Tôn trọng quyết định của con là cơ sở để trẻ học sống tự lập. Cha mẹ Do Thái rất coi trọng quan niệm này. Khi họ bày tỏ ý kiến của mình với con cái, bạn sẽ ít khi nghe thấy câu “Con còn nhỏ, con phải nghe lời bố mẹ!”, “Con còn nhỏ, chưa hiểu được đâu!”, “Đừng nói nữa, suy nghĩ của con sai rồi, con phải nghe lời bố mẹ”... Bạn sẽ thường được nghe những câu như: “Con yêu, suy nghĩ của con rất hay, hãy làm đi nhé!”, “Con yêu, bố mẹ ủng hộ con!”.

Cho dù trẻ đưa ra yêu cầu không hợp lý, cha mẹ Do Thái cũng không nổi giận đánh mắng mà đầu tiên họ sẽ nghĩ cách khuyên bảo uốn nắn suy nghĩ của trẻ, sau đó giảng giải cho trẻ hiểu nguyên nhân vì sao cha mẹ không đồng tình, cuối cùng cổ vũ trẻ nghĩ ra cách giải quyết hợp lý.

bồi dưỡng ý thức độc lập cho con

Ý thức độc lập có vai trò rất quan trọng đối với sự trưởng thành và phát triển của trẻ. Người Do Thái có rất nhiều phương pháp đặc biệt để bồi dưỡng ý thức độc lập cho con cái. Ví dụ như người Do Thái thường dùng những ví dụ bị người tin tưởng nhất “phản bội” để giáo dục con cái phải tin vào bản thân, dựa vào

chính mình. Ngoài ra, vì muốn bồi dưỡng ý thức độc lập cho con, khi con gặp khó khăn, cha mẹ Do Thái thường không thay con làm mọi việc, mà chỉ đứng bên cạnh hướng dẫn, để trẻ tự khắc phục khó khăn.

giáo dục kỹ năng sống độc lập

Kỹ năng sống độc lập là tiền đề để trẻ sống độc lập, chỉ có nắm được kỹ năng này trẻ mới có thể sống độc lập, đồng thời giảm thiểu thói dựa dẫm vào bố mẹ. Từ nhỏ, cha mẹ Do Thái đã hướng dẫn trẻ tham gia vào các việc nhỏ trong gia đình như đổ rác, gấp quần áo, lau nhà... để rèn luyện khả năng sống độc lập cho trẻ. Dù đôi lúc việc dạy những kỹ năng này mất nhiều thời gian hơn so với việc bố mẹ tự làm, nhưng cha mẹ Do Thái vẫn kiên trì chỉ bảo cho trẻ đến cùng. Vì họ hiểu rằng: Chỉ khi để trẻ học những kỹ năng sống, trẻ mới có thể thực sự tách khỏi bố mẹ, thích nghi với cuộc sống, với xã hội. Cho nên khi dạy con kỹ năng sống các bậc cha mẹ cần học theo cha mẹ Do Thái, hết sức kiên nhẫn và kiên trì chỉ bảo cho trẻ.

Tin tưởng và dựa vào bản thân là biểu hiện tuyệt vời nhất của tính độc lập. Độc lập có thể giúp trẻ sau vấp ngã tự mình đứng lên, độc lập cũng giúp trẻ không lùi bước trước khó khăn, dũng cảm tiến về phía trước; độc lập có thể giúp trẻ học cách mạnh dạn, cố gắng thực hiện ước mơ và vươn tới thành công. Cha mẹ cần hiểu được tầm quan trọng của tính độc lập, quan tâm bồi dưỡng, giáo dục con để con sớm có thói quen độc lập.

Bí quyết để có khả năng sinh tồn mạnh mẽ

Barany là một cậu bé Do Thái 10 tuổi. Điều bất hạnh là khi còn nhỏ, cậu đã mắc căn bệnh lao xương, do không có tiền chữa trị, cuối cùng một khớp gối của cậu bị vôi hóa.

Một lần, cậu bé Barany muốn lấy con gấu bông đang treo trên tường xuống, nhưng cậu không thể với tới được. Bố cậu nhìn thấy vậy, không chủ động bước đến giúp đỡ, mà đứng bên cạnh cổ vũ cậu: “Con trai, bố tin con sẽ lấy xuống được, cố lên con!”.

Barany thấy bố cố vũ như vậy càng cố gắng hơn. Nhưng 5 phút trôi qua, cậu vẫn không thể nào lấy con gấu bông xuống, vì chân của cậu không thể đứng như bình thường. Lúc này, bố đứng một bên bắt đầu hướng dẫn cậu: “Con trai, con đã cố gắng như vậy mà vẫn không lấy được gấu bông xuống, bố nghĩ con có thể thử dùng cái mắc phơi quần áo thử xem sao”.

Được sự nhắc nhở của bố, Barany thông minh dễ dàng dùng mắc phơi quần áo khều con gấu bông xuống.

Vào dịp sinh nhật lần thứ 15 của Barany, bố nói với cậu: “Con trai, mặc dù con bị liệt chân, nhưng bố mẹ chưa bao giờ coi con là một người tàn tật, cũng không chăm sóc con nhiều hơn những anh chị em khác. Vì bố mẹ biết rằng mình không thể chăm sóc con cả đời, chỉ có ý chí kiên cường và tinh thần độc lập, con mới tự tin vững bước trên đường đời sau này. Con trai, bố mẹ chỉ muốn nói với con rằng, bố mẹ rất yêu con, hy vọng con có thể hiểu”. Barany nghe xong cố gắng kìm nén những giọt nước mắt đang sắp trào ra để gật đầu với bố.

Barany mặc dù gặp khó khăn trong việc học hành, nhưng dựa vào ý chí nghị lực kiên cường nên đã không bỏ cuộc. Cuối cùng, Barany đã đạt được thành tựu to lớn trong Y học. Vào năm 1914, Barany được nhận giải Nobel về Y học và Sinh học.

Cách yêu thương của cha mẹ đối với Barany dường như hơi lạnh lùng tàn nhẫn, nhưng như vậy mới có thể rèn luyện cho Barany ý chí kiên cường. Trong mắt người Do Thái, ngoài trí tuệ ra, họ còn đặc biệt chú ý đến ý thức tự lập tự cường của con cái. Đối với một dân tộc sinh tồn trong khó khăn, gian khổ, ngoài trí tuệ cao siêu giúp họ giành được địa vị và điều kiện sống nhất định, nguyên nhân để họ có thể tồn tại đến ngày hôm nay còn là bởi phẩm chất kiên cường, ý chí bất khuất. Trong những năm tháng khó khăn đó, người Do Thái đã dựa vào tinh thần bất khuất, không chịu bỏ cuộc, từng bước vươn lên và đi tới ngày nay. Rất khó tưởng tượng, một người không có ý chí thì làm thế nào họ có thể vượt qua được những cơn đói khát trong hoàn cảnh di tha phương cầu thực như người Do Thái phải chịu. Bởi vậy, khi giáo dục con cái, người Do Thái luôn đặc biệt chú ý đến việc bồi dưỡng ý chí và khả năng tự lập cho trẻ.

Đối với bất cứ ai, nhứt chí cũng là một điểm yếu chí mạng. Nếu một học sinh không có ý chí thì thành tích học tập và quá trình trưởng thành của cậu ta đều sẽ bị ảnh hưởng. Chỉ người có ý chí kiên cường, mới có thể khắc phục mọi khó khăn, kiên trì đến cùng và bước đến thành công. Vì thế, các bậc cha mẹ nên học tập người Do Thái, có ý thức bồi dưỡng ý chí kiên cường cho con, để con thực sự nắm được bí quyết sinh tồn mạnh mẽ.

bắt đầu từ những việc nhỏ nhất

Dân tộc Do Thái lưu truyền một câu nói: “Chuyện nhỏ học sinh tồn, chuyện lớn rèn năng lực”. Cha mẹ Do Thái đặc biệt chú trọng đến việc bồi dưỡng khả năng kiên trì, bền bỉ cho con cái từ những việc nhỏ. Họ thường yêu cầu con có trách nhiệm với từng việc làm của mình, đặc biệt việc càng nhỏ càng phải chú ý. Bởi vì nếu một lần không làm xong bài tập, một tiết học không chuẩn bị sẽ khiến ý chí của trẻ bị giảm sút. Nếu trẻ thường xuyên bị nhứt chí, chắc chắn trẻ sẽ không thể kiên trì được đến cùng. Vì thế, khi bồi dưỡng ý chí cho trẻ, cha mẹ cần để con làm từng việc nhỏ, chỉ có hoàn thành được hết những việc nhỏ ấy sau này trẻ mới có thể làm được những việc lớn khác trong đời.

kiên quyết từ chối những yêu cầu không hợp lí của con

Trong cuộc sống, thường nhiều bậc cha mẹ không nhẫn tâm từ chối yêu cầu không hợp lí của trẻ và cho rằng đáp ứng những yêu cầu đó không có gì là xấu cả. Thực tế không như vậy, nghìn dặm đê vỡ bởi một tổ mối, một yêu cầu không hợp lí được đáp ứng có thể làm ý chí của trẻ kém dần đi. Trong gia đình người Do Thái, đa số các bậc cha mẹ đều không do dự từ chối những yêu cầu không hợp lí của con, dù con có kêu khóc cũng không chùn tay, đợi sau khi con bình tĩnh lại, cha mẹ mới nói rõ nguyên nhân, giảng giải cho con hiểu tại sao họ không đáp ứng yêu cầu đó của con.

giúp con đặt kế hoạch và mục tiêu học tập hợp lí, khoa học

Người Do Thái rất cẩn thận, tỉ mỉ, làm việc gì cũng luôn đặt kế hoạch trước. Đức tính đó bắt nguồn từ sự giáo dục ngay từ nhỏ. Khi trẻ đi học, cha mẹ chủ động tìm sách tham khảo cho con, giúp con đặt mục tiêu và kế hoạch học tập hợp lí, khoa học. Khi con từng bước hoàn thành những mục tiêu khác nhau, niềm vui

của sự thành công càng tăng lên, từ đó, khả năng khắc phục khó khăn của trẻ cũng tăng theo.

để trẻ kiên trì làm một việc gì đó lâu dài

Không cần phải bàn cãi, kiên trì là phương pháp tốt nhất để tăng cường ý chí, nghị lực cho trẻ. Trong gia đình người

Do Thái, cha mẹ sẽ để trẻ kiên trì làm một hoặc nhiều việc từ nhỏ, ví dụ tập thể dục buổi sáng, viết nhật ký, dọn dẹp vệ sinh... Nếu trẻ có thể kiên trì trong ba tháng hoặc nửa năm, chắc chắn ý chí của trẻ sẽ được rèn luyện tốt. Đối với trẻ, hành động là sự chứng minh tốt nhất, muốn trẻ có ý chí kiên cường, cần để trẻ bắt đầu làm một việc gì đó.

Ngày nay, ở rất nhiều quốc gia, giáo dục cho trẻ khả năng chịu đựng thất bại trở thành một trong những bài học cần thiết. Đặc biệt là trong gia đình ở các nước phát triển, cha mẹ luôn coi trọng bồi dưỡng ý chí kiên cường và tinh thần chịu khó, chịu khổ cho con cái. Bởi lẽ, ở các nước phát triển trẻ khi sinh ra đã có đời sống vật chất đầy đủ lại luôn nhận được sự quan tâm, yêu thương của cha mẹ nên trẻ rất dễ trở nên lười biếng, ỷ lại, kém cỏi... Để trẻ thích nghi với xã hội hiện đại, cha mẹ cần làm tấm gương cho trẻ, cùng trẻ tạo nên bí quyết sinh tồn mạnh mẽ.

2 tuổi, con đã bắt đầu phải lao động

Một thương nhân giàu có người Do Thái vì muốn cho các con mình có nhiều cơ hội lao động, nên cứ đến kỳ nghỉ hè, anh lại dẫn 7 cậu con trai của mình lên núi ở một thời gian.

Mùa hè đến rồi, một hôm, thương nhân hỏi các con: “Chúng ta cùng lên núi ở, các con thấy có được không?”.

Những người con của anh đều đồng thanh đáp: “Được ạ!”.

Sau đó, chúng nhanh chóng thu xếp hành lí của mình.

Sau khi đến nơi, anh bắt đầu sắp xếp công việc: “Jerry, Tom giúp chú dựng hàng rào, đào rãnh nước; Lusy, July các con giúp cô cho bò ăn; Peter còn nhỏ, ở

trong nhà chăm sóc hai em là được”.

“Vâng ạ, thưa bố, con và Tom nhất định sẽ xây hàng rào chắc chắn”; “Chúng con cũng sẽ cho bò ăn no nê ạ...”. Những đứa trẻ tranh nhau nói lên suy nghĩ của mình.

Hàng năm, sau mỗi lần trở về nhà, bọn trẻ đều nắm bắt được nhiều kĩ năng sống và nhận biết được nhiều loài động thực vật. So với những trẻ cùng lứa tuổi, bọn trẻ hiểu biết hơn rất nhiều, khả năng học hành cũng tốt hơn.

Trong gia đình Do Thái, mỗi đứa trẻ đều phải gánh vác những công việc gia đình phù hợp với khả năng của mình. Thông thường, trẻ trước tuổi đi học sẽ làm những việc như: giúp mẹ đổ rác, tự thu dọn đồ chơi, cho chó mèo ăn... Dần dần, cha mẹ còn phân công cho con làm những việc cố định như rửa bát, tưới hoa... Sau khi hoàn thành nhiệm vụ đảm bảo cả về chất lượng và thời gian được giao, trẻ sẽ được những phần thưởng xứng đáng.

Đa số, cha mẹ Do Thái rất nhẫn nại khi con cái bắt đầu làm việc. Họ luôn tận tình chỉ bảo cho con các kĩ năng cần thiết. Cho dù lúc đầu bọn trẻ khiến bố mẹ bận rộn, vất vả hơn như trẻ rửa bát không cẩn thận làm vỡ bát... tuy nhiên, lúc đó, cha mẹ sẽ không trách mắng hoặc yêu cầu con không làm nữa, mà từng bước hướng dẫn cách rửa bát đúng cách. Nếu trẻ có khả năng làm việc nhà cha mẹ sẽ không làm thay con nữa. Vì họ hiểu rằng, làm thay con sẽ tăng tính ỷ lại của con cái, thậm chí làm mất cơ hội phát triển tự nhiên của trẻ, không có lợi cho việc hình thành sự tự tin và bồi dưỡng tinh thần tự cường cho trẻ.

Ngoài ra, người Do Thái còn cho rằng, một người muốn thành đạt cần thông minh và chăm chỉ. Vì thế, họ coi bồi dưỡng tình yêu lao động cho con là để thúc đẩy sự phát triển toàn diện của con. Trong gia đình người Do Thái, nhiều trẻ em đã lao động từ lúc 2 tuổi. Họ để con cái tự làm những việc của chúng, từ đó giúp trẻ rèn luyện khả năng khắc phục khó khăn, tạo dựng sự tự tin và ý thức độc lập. Dưới đây là phương pháp mà bố mẹ Do Thái dạy trẻ biết yêu lao động:

Nguyên tắc sắp xếp việc nhà cho trẻ

Cha mẹ Do Thái khi sắp xếp việc nhà cho trẻ thường tuân theo hai nguyên tắc. Thứ nhất là nguyên tắc “Thúc đẩy”, khi trẻ có ưu điểm ở phương diện nào

hoặc thích công việc nào, cha mẹ sẽ sắp xếp những công việc có liên quan cho trẻ. Ví dụ khi trẻ rất thích xào rau, cha mẹ sẽ để trẻ xuống bếp thử tay nghề. Thứ hai là nguyên tắc “Bổ sung”, khi trẻ có khuyết điểm ở phương diện nào, cha mẹ sẽ nhằm vào khuyết điểm đó để sắp xếp một số việc nhà có liên quan. Ví dụ khi trẻ nhút nhát, cha mẹ sẽ cố ý cho trẻ tự ra ngoài mua đồ.

sắp xếp việc nhà phù hợp với trẻ

Bố mẹ Do Thái khi sắp xếp việc nhà cho trẻ sẽ đặc biệt chú ý bồi dưỡng tính hợp tác và tính độc lập của trẻ. Thông thường, cha mẹ sẽ sắp xếp cho trẻ một số việc mà trẻ có thể tự hoàn thành và một vài việc mà bố mẹ và trẻ có thể cùng hoàn thành. Như vậy, thông qua việc hoàn thành việc nhà, trẻ sẽ rèn luyện khả năng làm việc độc lập. Đối với việc mà cả bố mẹ và trẻ cùng hoàn thành, bố mẹ không những chỉ cho trẻ được những kỹ năng lao động, mà còn có thể giao lưu với trẻ nhiều hơn, tăng thêm tình cảm thân thiết trong gia đình.

Dựa vào ý nguyện của trẻ để sắp xếp việc nhà cho trẻ

Cha mẹ Do Thái thường sắp xếp việc nhà cho con cái là muốn con trong quá trình làm việc được rèn luyện và thích nghi với cuộc sống hơn. Vì thế, trước khi sắp xếp công việc nhà cho trẻ, họ thường hỏi và tôn trọng ý kiến của con, để con tự làm những việc mình thích. Cho dù trẻ làm không đúng, không quen, hoặc làm cho việc nhà càng rối thêm... cha mẹ cũng không bao giờ trách mắng con, họ còn khích lệ và khen ngợi con cái.

Ngoài ra, khi trẻ muốn hoàn thành một việc gì đó vượt quá khả năng của mình, cha mẹ thường không ngăn cản, mà chia việc đó thành nhiều phần để trẻ thực hiện từng chút một, khi trẻ thành công sẽ giao toàn bộ việc cho trẻ làm. Tóm lại, nền tảng bồi dưỡng lao động cho con cái chính là tôn trọng và cổ vũ, các bậc cha mẹ hãy vận dụng và học tập.

Từ nhỏ con đã có thể tự mình tiến lên phía trước

Buổi chiều thứ bảy, anh Sparks (người Do Thái) đang chuẩn bị quét sân. Anh vừa bước ra sân, cậu con trai 5 tuổi Nick vội chạy đến, nói: “Bố, con cần bố

giúp. Bố hãy giúp con làm một tấm biển, con định bán những hòn đá này”.

Nick vô cùng thích đá. Cậu có nhiều các loại đá khác nhau, có những hòn là do cậu sưu tập, có không ít hòn là bạn bè tặng. Nick coi chúng như “bảo bối” cần thận đặt chúng trong giỏ, thường xuyên lau rửa, phân loại.

Sau 15 phút, Nick lấy tấm biển mà bố vừa viết, xách giỏ và mang theo bốn hòn đá đẹp nhất ra ngoài đường. Khi đến nơi, cậu xếp những hòn đá đó thẳng hàng và đặt cạnh đó chiếc giỏ nhỏ, sau đó cậu ngồi xuống và đợi khách đến mua đá.

Sparks rất quan tâm đến con trai, luôn đứng ở xa theo dõi sự việc. Sau nửa tiếng trôi qua, không có ai đi ngang qua. Anh đến trước mặt con và hỏi: “Nick, những hòn đá của con bán thế nào rồi?”.

“Ồ, cũng được bố ạ”. Nick trả lời.

“Ừ, vậy cái giỏ đó có tác dụng gì?”. Sparks hỏi. “Là để đựng tiền, bố ạ”. Nick trịnh trọng trả lời. “Vậy con bán mỗi hòn đá này là bao nhiêu?”.

“1 đô ạ và có thể chọn tùy ý”.

“Nick, con cần biết rằng không ai muốn bỏ 1 đô để mua 1 hòn đá cả”.

“Không, bố ơi, chắc chắn sẽ có người mua”.

“Nhưng Nick à, con đường này rất ít người qua lại, con hãy về nhà chơi thì hơn!”.

“Không, bố ơi, con tin có rất nhiều người đi qua đây”. Nick nói: “Vì con biết nhiều người đi bộ trên con đường này, có một số người còn đến xem nhà ở đây”. Sparks không nói nữa, anh trở về sân nhà và nhìn theo con từ xa.

Sparks vừa trở về sân, thì có một chiếc xe nhỏ đi đến. Khi nó sắp đến chỗ cậu bé, Nick vội vàng giơ tấm biển lên. Rồi đột nhiên, chiếc xe dừng lại, từ trên xe có một người phụ nữ bước xuống, người phụ nữ đến trước mặt Nick, ngồi xuống và chọn một hòn đá, sau đó đưa 1 đô cho cậu.

Người phụ nữ mua hòn đá lên xe và đi, Nick vội vàng chạy về chỗ bố, vừa giơ đồng 1 đô trong tay, vừa hét to: “Bố ơi, bố xem, con đã bán được một hòn đá rồi”.

Sparks không ngăn cản con, vì anh tin vào khả năng của con trai mình. Trong

mắt người Do Thái, tự tin là một phẩm chất cần có, đó là sự khẳng định đối với bản thân. Nếu một người có đủ tự tin, anh ta sẽ trở thành người mà mình muốn. Vì thế, người Do Thái thường dạy con mình: “Tự tin giúp con người cố gắng khắc phục khó khăn, chiến thắng thất bại, đạt được thành công. Nếu con có đủ tự tin và luôn cố gắng, con sẽ làm được mọi việc!”.

Cha mẹ muốn bồi dưỡng sự tự tin cho con cái, cần tìm ra nguyên nhân khiến trẻ không tự tin. Nhà giáo dục nổi tiếng người Do Thái, Kravet cho rằng: “Nguyên nhân trẻ cảm thấy không tự tin chính là sự tự ti, tự ti là kẻ thù lớn nhất của tự tin”. Vì thế, trước khi bồi dưỡng sự tự tin cần loại bỏ tâm lí tự ti trẻ. Nhận thức được điều này, cha mẹ Do Thái luôn tôn trọng con cái, để con biết rằng bản thân mình rất quan trọng, sau đó kết hợp với một số biện pháp khác để nâng cao sự tự tin cho trẻ.

cổ vũ trẻ qua gương người thành đạt

Cha mẹ Do Thái luôn giới thiệu cho con cái những người đạt thành tích kiệt xuất trong gia tộc hoặc những nhân vật xuất sắc của dân tộc mình, để xây dựng tấm gương cho trẻ học tập và noi theo. Như vậy, cha mẹ đã làm tăng niềm tự hào và sự tự tin cho trẻ.

khen ngợi và cổ vũ kịp thời

Người Do Thái đặc biệt chú ý đến việc khen ngợi con cái. Họ thường dành nhiều lời khen tặng để trẻ tiếp tục cố gắng. Cha mẹ tận dụng mọi ưu điểm của con để khen tặng như: Thành thật, có tinh thần chính nghĩa, biết ca hát hay có khả năng biểu diễn... Không những thế cha mẹ còn viết ưu điểm đó ra giấy, dán ở nơi dễ nhìn thấy nhất trong nhà để cổ vũ trẻ. Đồng thời, khi trẻ vượt qua bản thân, hoàn thành một việc nào đó, cha mẹ sẽ khen ngợi con công khai, giúp con tăng thêm niềm tự hào và sự tự tin.

không làm giúp trẻ, để trẻ tự đi về phía trước

“Việc của mình tự mình làm” là nguyên tắc cơ bản khi người Do Thái dạy con. Vì tâm lí tự tin ở trẻ có được ngoài nhờ sự tôn trọng và cổ vũ của cha mẹ, còn từ sự thành công trẻ đạt được từng lần từng lần bồi dưỡng lên. Bởi vậy, cha mẹ Do Thái thường để con cái tự tìm hiểu và làm những việc mình thích. Cho dù

trẻ làm việc đó có tội tệ thế nào, họ cũng không nổi cáu, chỉ kiên nhẫn giảng giải và hướng dẫn. Mục đích là để trẻ trải nghiệm cảm giác thành công, từ đó tăng thêm tự tin cho trẻ.

giúp trẻ thẳng thắn nhìn nhận khuyết điểm của mình

Chúng ta đều biết, mỗi người đều có ưu - khuyết điểm riêng. Cha mẹ Do Thái không chỉ liệt kê ưu điểm của con cái, mà đồng thời cũng chỉ ra những khuyết điểm của trẻ. Sau khi chỉ ra khuyết điểm của con, cha mẹ sẽ cùng con phân tích nguyên nhân tạo nên khuyết điểm đó và cùng tìm biện pháp khắc phục. Đặc biệt, cha mẹ sẽ cổ vũ con cố gắng thay đổi khuyết điểm. Cho dù những khuyết điểm đó rất khó sửa chữa, người lớn vẫn giúp trẻ nhìn thẳng vào khuyết điểm, không vì có khuyết điểm mà nảy sinh tâm lí tiêu cực.

Tự tin là điều kiện có lợi để con người đạt được thành công, và mức độ tự tin sẽ quyết định thành công đó lớn hay nhỏ. Vì thế, các bậc cha mẹ cần học tập cách dạy con của người Do Thái, chú ý bồi dưỡng sự tự tin cho con từ nhỏ, để trẻ ngày càng tự tin và xuất sắc hơn.

Trừng phạt con hợp lí sẽ hiệu quả nhất

Vào buổi sáng, người mẹ Do Thái đang chuẩn bị bữa sáng cho cả nhà.

“Aaron, mau dậy ăn sáng đi con”. Mẹ gõ cửa phòng của Aaron và nói to.

“Con biết rồi ạ, con đang mặc quần áo”. Trong phòng vọng ra tiếng của Aaron.

10 phút trôi qua, Aaron chậm chạp bước ra khỏi phòng. Qua khe cửa, mẹ nhìn thấy chăn gối vứt bừa bãi trên giường. Vì thế mẹ hỏi: “Aaron, lẽ nào hôm nay con không định dọn dẹp chăn màn của mình ư?”.

“Vâng, mẹ ạ. Hôm nay con dậy hơi muộn, hơn nữa đến tối lại nằm, vì thế con định không gấp ạ”. Aaron bình thản nói.

“Được, đã như vậy thì bắt đầu từ ngày mai con hãy dậy sớm trước nửa tiếng”. Mẹ nói.

“Tại sao ạ?”. Aaron bất mãn hỏi lại.

“Không sao cả, đó là vì mẹ phạt con không chịu gấp chăn màn tử tế, chỉ khi nào con dọn dẹp chăn gối cẩn thận thì mới có thể thức dậy như trước”.

“Được rồi, mẹ ơi, con sẽ gấp gọn gàng. Có điều, mẹ rót cho con một cốc sữa nóng được không, con đang rất vội”. Aaron vừa dọn giường vừa nói.

“Không vấn đề gì, dọn dẹp xong con có thể ra uống”.

Người mẹ thấy hiệu quả không tồi, vui mừng rót cho con trai một cốc sữa nóng.

Trong gia đình người Do Thái, dường như đứa trẻ nào cũng có thói quen tự gấp chăn màn. Thông thường, nếu có trẻ quên hoặc không định làm việc này, cha mẹ sẽ yêu cầu trẻ mỗi ngày dậy trước nửa tiếng, cho đến khi trẻ bắt đầu dọn dẹp chăn chiếu của mình gọn gàng mới thôi. Mục đích của sự trừng phạt chính là để trẻ thay đổi thói quen xấu, tạo thói quen tốt.

Trẻ còn nhỏ không tránh một số sai lầm. Lúc này, sự quản giáo của cha mẹ là điều cần thiết, nhưng cha mẹ không vì trẻ không hiểu biết mà thiếu tôn trọng trẻ, càng không nên vì bản thân tức giận mà giận cá chém thớt, mù quáng trách mắng trẻ. Chỉ có biện pháp trừng phạt hợp lý, khoa học mới giúp trẻ giảm bớt những hành vi không đúng. Người Do Thái cho rằng, trừng phạt không đúng cách sẽ tạo hậu quả không tốt cho sự trưởng thành của trẻ. Vì thế, trước khi trừng phạt trẻ, cha mẹ hãy đặt ra 10 câu hỏi sau:

- (1) Mục đích của sự trừng phạt này là gì?
- (2) Cách phạt này có thực sự ngăn chặn được những hành vi không đúng của trẻ không?
- (3) Cách phạt này thực sự có thể giúp trẻ hiểu được hành vi sai trái của mình không?
- (4) Tại sao mình lại trừng phạt con, có phải vì mình đang tức giận không?
- (5) Có phải xuất phát từ sự kích động mà mình quyết định trừng phạt con không?
- (6) Khi mình không tức giận, mình có trừng phạt con như vậy không?
- (7) Cách phạt này có làm con cảm thấy xấu hổ hoặc tủi thân không?
- (8) Liệu nào không còn cách nào khác ư?

(9) Cách trừng phạt này là một phần của kế hoạch ư?

(10) Có phải mình luôn trừng phạt con như vậy?

Cha mẹ Do Thái sở dĩ trả lời 10 câu hỏi này trước vì họ biết rằng trừng phạt không đúng rất có thể mang đến 10 hiệu ứng không tốt như sau:

(1) Kích thích thêm những hành động không đúng của con.

(2) Khiến con cảm thấy phẫn nộ.

(3) Dễ làm con nảy sinh cảm giác thất bại.

(4) Không có lợi cho việc tăng cường sự tự tin của con.

(5) Dễ làm cho con tự ti.

(6) Dễ làm cho con cảm thấy sợ hãi.

(7) Con có thể xuất hiện tâm lí tuyệt vọng.

(8) Gây bất hòa giữa các mối quan hệ trong gia đình.

(9) Có thể khiến con sau này đối xử hà khắc với người khác.

(10) Có thể làm con mất đi dũng khí nói chuyện với bố mẹ.

Nhận thức được những “hậu quả” trên nên khi cha mẹ Do Thái dạy dỗ con cái thường tránh trừng phạt con, tuy nhiên, khi cần trừng phạt họ tuyệt đối không nhẹ tay. Đồng thời người Do Thái rất coi trọng trừng phạt hợp lí và khoa học, vì trừng phạt hợp lí sẽ giúp trẻ nhận thức được rằng hành vi đúng đắn quan trọng như thế nào trong cuộc sống.

Dùng thái độ và ngôn ngữ ra hiệu cho trẻ

Sau mỗi lần phạm lỗi, trẻ sẽ cảm nhận được sự không hài lòng của cha mẹ khi nhìn vào vẻ mặt hay thái độ của họ. Lúc này, nếu là một đứa trẻ hiểu chuyện, trẻ sẽ có ý thức thay đổi hành vi xấu đó và lại có được sự khen ngợi của bố mẹ. Vì thế, đối với lỗi lầm của trẻ, đầu tiên cha mẹ nên biểu hiện sự không hài lòng qua ngôn ngữ và thái độ, để trẻ nhận biết được lỗi của mình và tự thay đổi; nếu trẻ không sửa chữa, cha mẹ mới sử dụng cách thức của mình để phạt trẻ.

Tước đi cơ hội chơi của trẻ

Trò chơi đối với đa số trẻ rất quan trọng, vì đó là cách thức để trẻ giao tiếp với người khác và khám phá những điều chưa biết. Khi trẻ có thói quen vứt đồ chơi lung tung hoặc làm hỏng đồ chơi, cha mẹ Do Thái thường giấu đồ chơi của

chúng đi, để trẻ cảm thấy mình bị mất đồ chơi, cho đến khi trẻ thay đổi thói quen xấu mới trả lại cho chúng. Ngoài ra, nếu trẻ thích bắt nạt các bạn nhỏ khác, cha mẹ Do Thái có thể bắt trẻ

ở trong nhà, để trẻ không có cơ hội chơi đùa với các bạn, đến khi trẻ cảm thấy cô đơn và tỏ ý không muốn bắt nạt các bạn khác, cha mẹ mới cho phép trẻ ra ngoài chơi.

Trách phạt trên cơ sở tôn trọng trẻ

Cha mẹ Do Thái thông thường không phạt trẻ trước mặt người khác, họ sẽ tìm một căn phòng riêng, sau đó cùng trẻ nói chuyện hoặc tiến hành trừng phạt hợp lý. Làm như vậy bảo vệ được lòng tự tôn của trẻ, không để trẻ cảm thấy xấu hổ.

Cách phạt hợp lý không dễ dàng thực hiện, nó đòi hỏi phải có sự kiên trì, cha mẹ không nên vì tình cảm cá nhân hoặc vì kích động nhất thời mà mù quáng thay đổi kế hoạch trừng phạt. Ngoài ra, trong quá trình trưởng thành, đứa trẻ nào cũng từng phạm lỗi, vì thế, cha mẹ không nên chỉ giúp trẻ sửa chữa lỗi lầm, mà còn nên bồi dưỡng cho trẻ tinh thần dám nhận lỗi và sửa lỗi.

Con là một đứa trẻ dũng cảm

Zek - cậu bé người Do Thái là một cầu thủ có 5 năm kinh nghiệm, ước mơ của cậu là trở thành một trọng tài bóng đá.

Qua sự cố gắng bền bỉ, năm Zek lên 10 tuổi, qua một kỳ thi, cậu đã đạt được giấy chứng nhận tư cách trọng tài.

Cha mẹ của Zek luôn chú ý đến việc bồi dưỡng sự dũng cảm, mạnh dạn cho con. Họ thường xuyên cổ vũ cậu khi làm việc không được nhút nhát mà nên dũng cảm và mạnh dạn.

Một lần, Zek làm trọng tài, cậu rất căng thẳng, nhưng cậu không hề sợ hãi. Khi trận đấu diễn ra được một nửa thời gian, cầu thủ tiền đạo của đội A nhanh chóng đột nhập vào khu vực cấm của đội B, nhưng trong lúc hỗn loạn đã bị ngã. Thấy vậy, Zek lập tức thổi còi, thưởng cho đội đó được quả phạt trong vòng cấm

địa. Lúc này, huấn luyện viên của đội A tỏ ra rất bất mãn với quyết định của trọng tài, ông ta bất chấp sự ngăn cản của người khác xông vào sân, lên tiếng trách móc quát tháo với cậu trọng tài 10 tuổi. Khi mọi người đang cảm thấy lo thay cho Zek, thì cậu bình tĩnh rút thẻ vàng cảnh cáo vị huấn luyện viên đó và ghi vào sổ.

Sự dũng cảm và bình tĩnh của Zek không chỉ nhận được sự đồng tình và khen ngợi của bố mẹ, mà còn được tất cả khán giả vỗ tay tán thành.

Ví dụ trên cho thấy, cậu bé Zek biểu hiện tuyệt vời như vậy vì cậu tràn đầy lòng tự tin và dũng cảm. Đối với một cậu bé mới mười tuổi như Zek, những hành động này thực sự đáng biểu dương. Do trẻ còn nhỏ, rất nhiều điều chưa biết, nên đôi lúc tỏ ra nhút nhát, sợ hãi. Một chuyên gia tâm lý đã nói: “Nguyên nhân tâm lý sợ hãi ở trẻ và người lớn là như nhau, vấn đề quan trọng là người lớn biết cách đối phó với nỗi sợ còn trẻ em thì không biết phải làm thế nào với nỗi sợ”. Vì vậy, cha mẹ nên quan sát tỉ mỉ, tìm ra nguyên nhân và giúp trẻ loại bỏ tâm lý sợ hãi, đồng thời bồi dưỡng phẩm chất dũng cảm cho trẻ.

Thực ra, cha mẹ nào cũng hi vọng con mình dũng cảm, mạnh dạn, nhưng thường sự việc đi ngược lại với mong ước, không phải đứa trẻ nào cũng có tính cách mạnh dạn, dũng cảm. Chẳng hạn, có trẻ sợ bóng tối, có trẻ sợ “hồn ma bóng quỷ”, có trẻ sợ cảm giác cô đơn khi không có bố mẹ bên cạnh. Nếu cứ để tình trạng đó tiếp tục, rất có thể tính cách trẻ phát triển theo hướng không có lợi. Vì thế, cha mẹ nên tích cực tìm ra biện pháp hợp lý, khoa học, bồi dưỡng tính cách dũng cảm cho trẻ.

Chúng ta hãy xem cha mẹ Do Thái bồi dưỡng phẩm chất dũng cảm cho con cái họ như thế nào nhé! xây dựng tấm gương tốt cho trẻ noi theo

Trẻ rất giỏi bắt chước, hơn nữa còn đặc biệt thích bắt chước bố mẹ. Do đó, cha mẹ Do Thái thường rất chú ý đến hình tượng của mình, luôn cố gắng tỏ ra dũng cảm trước mặt con cái, đồng thời, họ hi vọng thông qua hành động của mình kích thích ý chí dũng cảm của trẻ. Ngoài ra, cha mẹ Do Thái còn坦然 thừa nhận những thứ mà trước kia làm họ thấy sợ hãi, sau đó giảng giải cho trẻ hiểu tại sao bây giờ họ không sợ nữa. Thông qua sự ảnh hưởng ngầm này, tâm lý

sợ hãi cũng dần dần được khắc phục, tâm lí của trẻ sẽ được phát triển toàn diện.

Tôn trọng trẻ, dùng cách thức thích hợp giúp trẻ loại bỏ tâm lí sợ hãi

Trẻ thường sợ ma quỷ là vì từ nhỏ trẻ được ông bà, cha mẹ kể cho nghe những câu chuyện hoặc trẻ xem những bộ phim có liên quan đến ma quỷ. Thế nên lúc này cha mẹ có giảng cho trẻ nghe thuyết duy vật hay thuyết vô thần e là cũng không có tác dụng. Trong tình huống này, cách làm thông thường của cha mẹ Do Thái là tìm cách hiểu trẻ, tôn trọng trẻ, dùng cách trẻ thích hoặc có thể tiếp nhận để giúp trẻ xóa bỏ tâm lí sợ hãi. Ví dụ, cha mẹ sẽ nói với trẻ: “Ma quỷ sợ những trẻ ngoan, vì thế con chỉ cần là một đứa bé ngoan là được”...

Tìm căn nguyên, nói cho trẻ biết lí do không phải sợ hãi

Thông thường, trẻ sợ hãi là có nguyên nhân. Ví dụ, trẻ sợ bố mẹ không ở nhà là do trẻ sợ ở nhà một mình hay khi trẻ sợ chó, mèo, có thể là trẻ sợ bị chúng cắn. Lúc này, cách làm của cha mẹ Do Thái là quan sát tỉ mỉ những hành động, lời nói thường ngày của trẻ, tìm ra nguyên nhân khiến trẻ sợ hãi, sau đó tìm cách giải quyết. Ví dụ, khi trẻ sợ hãi chó mèo, họ sẽ kể cho trẻ nghe câu chuyện về chó con, mèo con, nói với trẻ cách thức và phương pháp để tiếp cận với chúng, tăng cảm giác an toàn cho trẻ.

Tăng cường, bồi dưỡng tinh thần dũng cảm, độc lập cho trẻ

Một người có tính độc lập cao rất ít khi ỷ lại vào người khác, đồng thời khi gặp khó khăn họ luôn tỏ ra mạnh mẽ, không sợ hãi. Muốn bồi dưỡng tinh thần dũng cảm cho trẻ, cha mẹ Do Thái bồi dưỡng cho trẻ từ tính tự lập. Trong gia đình Do Thái, trẻ 2 tuổi bắt đầu phải làm việc nhà vừa sức, khi lớn dần lên, bố mẹ bắt đầu giao cho trẻ những công việc phức tạp hơn. Lao động sẽ làm tăng khả năng độc lập và bồi dưỡng tinh thần dũng cảm khắc phục khó khăn cho trẻ.

Muốn bồi dưỡng phẩm chất dũng cảm cho trẻ, các bậc cha mẹ phải là tấm gương tốt, thường xuyên nói chuyện để hiểu được suy nghĩ của trẻ, từ đó rèn luyện tính cách độc lập cho trẻ. Ngoài ra, việc dạy dỗ con cái phải cần một khoảng thời gian dài, khi có cách dạy khoa học và kiên trì, tin rằng bạn sẽ dần sẽ bồi dưỡng con mình trở thành một “dũng sĩ nhỏ tuổi”!

Dám “xuất đầu lộ diện” cũng là khả năng của con

Hôm nay là sinh nhật 8 tuổi của Peter, cậu đã mời rất nhiều bạn bè đến tham dự, trong đó có cả cô em gái Lusy. Trước khi bữa tiệc bắt đầu, các bạn đều tự biểu diễn tiết mục của mình tặng cho Peter, nhưng Lusy vẫn ngồi một góc, không dám đứng lên biểu diễn.

Mẹ phát hiện ra điều đó, đến bên Lusy và nhẹ nhàng hỏi: “Lusy, hôm nay là sinh nhật của anh, con có vui không?”.

“Dạ, con rất vui mẹ ạ”. Lusy nhìn mẹ, trả lời.

“Vậy con có muốn biểu diễn một tiết mục để chúc mừng sinh nhật anh không?”. Mẹ hỏi.

“Con rất muốn, nhưng... nhưng con không biết biểu diễn thế nào, con xin lỗi mẹ”. Lusy vừa mân mê vạt áo vừa nói nhỏ.

“Ồ, hóa ra là như vậy, nhưng mẹ thấy con hát bài “Happy birthday” rất hay mà, con có thể hát bài đó cho anh con nghe được không?”. Mẹ gợi ý.

Lusy nghĩ ngợi một lát, cuối cùng mạnh dạn nói: “Được ạ”. Nói xong, cô bé đứng lên và hát to bài hát “Happy birthday”. Khi Lusy hát xong, Peter và các bạn đều vỗ tay rất to để cổ vũ và khen cô bé hát hay. Lusy thấy vậy rất vui, dần dần không còn nhút nhát nữa, bắt đầu hòa nhập vào bữa tiệc cùng mọi người.

Trong ví dụ trên, cô bé Lusy không phải là không có khả năng biểu diễn, nhưng cô bé thiếu sự tự tin. Trong tình huống đó, người mẹ Do Thái đã hướng dẫn và cổ vũ Lusy “xuất đầu lộ diện”, thể hiện bản thân. Cha mẹ Do Thái luôn cho rằng, rèn luyện cho trẻ thói quen dũng cảm thể hiện khả năng của bản thân từ nhỏ không chỉ giúp trẻ nhanh chóng hòa nhập vào tập thể, thích ứng với xã hội, mà còn tăng tỉ lệ thành công trong tương lai.

Ngoài việc cổ vũ trẻ thể hiện bản thân, cha mẹ Do Thái còn dạy trẻ tự nhận thức về bản thân, chỉ có nhận thức được điểm mạnh, tài năng của bản thân mới có thể biểu hiện xuất sắc bất cứ lúc nào. Vì thế, khi dạy dỗ con cái, trước tiên họ xây dựng cho con quan niệm cá nhân đúng đắn; sau đó nhận định chính xác tài năng và ưu khuyết điểm của bản thân; cuối cùng dạy trẻ cách thể hiện sở trường,

khắc phục sở đoản, thể hiện điểm mạnh của mình trong tình huống thích hợp, để người khác thấy năng lực của mình.

Đương nhiên, khi dạy trẻ thể hiện bản thân, cha mẹ Do Thái cũng chú ý một vài kỹ năng và biện pháp. Họ không bao giờ phàn nàn về những khuyết điểm của con mà luôn cổ vũ, khen ngợi con, giúp con tự tin thể hiện mình. Chúng ta hãy cùng xem cha mẹ Do Thái sử dụng những phương pháp nào nhé.

luôn cổ vũ mà không phủ định trẻ

Trong gia đình người Do Thái, bạn rất ít nghe những câu như: “Kidd, sao con lại mặc áo trái thế kia?”, “Đừng đụng vào, nếu không con sẽ làm vỡ đây”, “Con còn nhỏ thế làm sao mà nấu cơm được? Mau đi ra đi”. Cha mẹ Do Thái luôn khuyến khích con mạnh dạn thể hiện năng lực của bản thân. Chẳng hạn, khi con tỏ ra ủ rũ, buồn bã vì có những người bạn giỏi hơn mình, không dám thể hiện mình, cha mẹ luôn kịp thời động viên và giúp con tìm ra ưu điểm, sở trường, sau đó đề nghị gọi lại những việc trước đây mà con tự hào, từ đó giúp trẻ có thêm tự tin.

hiếu, đồng cảm với những trẻ nhút nhát bẩm sinh

Một số trẻ có tính cách nhút nhát bẩm sinh, làm việc gì cũng e ngại, không dám thể hiện bản thân. Lúc này, cha mẹ cần hiểu và đồng cảm với tính nhút nhát của trẻ. Sau đó, dần kéo dài khoảng cách giữa mình và con cái, ví dụ khi trẻ chơi bên cạnh bố mẹ, bố mẹ có thể cố tình để trẻ chơi một mình, cho trẻ thời gian và không gian tự do rèn luyện khả năng độc lập. Cuối cùng, cha mẹ luôn cổ vũ trẻ thể hiện bản thân vào những lúc thích hợp, từ đó để trẻ cảm nhận được khả năng và sức mạnh tiềm ẩn của mình.

rèn luyện khả năng thể hiện bản thân ở nơi đông người

Khi trẻ ngày một lớn lên, tùy điều kiện kinh tế của mình, cha mẹ Do Thái sẽ dẫn trẻ đến nơi đông người để trẻ hiểu thêm về xã hội và thể hiện bản thân mình. Ví dụ, cha mẹ dẫn trẻ tham gia một số cuộc thi nghệ thuật, cổ vũ trẻ chơi những môn thể thao mạo hiểm như leo núi, đua xe... hay dẫn trẻ tham gia một vài hoạt động xã hội để trẻ tăng cường hiểu biết và thêm mạnh dạn. Dù chương trình, cuộc chơi nào, chỉ cần trẻ dám tham gia, dám thể hiện thì chứng tỏ mong muốn

thể hiện bản thân của trẻ đã tăng lên.

Không thể phủ nhận rằng, xã hội ngày nay không chỉ cần những người có tài, mà còn cần người có khả năng thể hiện xuất sắc. Vì tài năng đó cần thể hiện thì mới được mọi người công nhận và khẳng định. Ngoài ra, dám thể hiện bản thân ở mức độ nào đó còn là cơ hội để tạo nên thành công. Vì thế, các bậc cha mẹ cần xem trọng sức mạnh biểu hiện, có ý thức bồi dưỡng con cái trở thành người dám “xuất đầu lộ diện”.

Thất bại chẳng là gì đối với con

Năm học mới sắp đến, ngôi trường mà Wiener đang theo học chuẩn bị tổ chức một cuộc thi văn nghệ, bé Wiener 10 tuổi cũng tích cực tham gia.

Ngày thi đã đến. Sau tiết mục nhảy sôi động chào mừng cuộc thi, người dẫn chương trình bắt đầu giới thiệu tiết mục tiếp theo: “Xin mời bạn Wiener lên biểu diễn bài hát “Ting tang”. Giọng hát của Wiener rất hay, mẹ và các bạn đều rất kỳ vọng rất lớn vào cô bé, nhưng Wiener nhút nhát bỗng nhiên cảm thấy vô cùng căng thẳng.

Sau khi bước lên sân khấu, hai tay cô bé cứ thế run bần bật, hơn nữa còn bị ngã sõng soài. Kết quả là vì quá căng thẳng nên cô bé không nhận được giải thưởng nào. Sau cuộc thi, Wiener tỏ ra vô cùng buồn bã. Mẹ đứng bên cạnh giúp Wiener lau nước mắt, và an ủi: “Wiener, lần thất bại này là do con quá căng thẳng, chỉ cần lần sau con không căng thẳng nữa, mẹ tin con chắc chắn giành giải thưởng”. Cuối cùng, Wiener không khóc nữa và hứa lần sau nhất định sẽ giành giải thưởng.

Cuộc thi văn nghệ năm sau, Wiener lại tham gia. Wiener lúc này không những có phong thái biểu diễn tự nhiên mà tiếng hát còn rất thu hút. Cô đã chinh phục tất cả khán giả và ban giám khảo. Sau cuộc thi, Wiener cầm phần thưởng trong tay phấn khởi nói với mẹ: “Mẹ ơi, con làm được rồi, mẹ xem, con giành được giải thưởng này”.

Cuộc sống là như vậy, thành công - thất bại là chuyện thường tình. Cô bé

Wiener trong ví dụ trên vì căng thẳng nên đã thất bại, nhưng được sự cổ vũ của mẹ, cuối cùng cô bé lại đứng trên sân khấu, và giành được giải như ý nguyện. Ở Israel, đa số cha mẹ đều tìm cơ hội để nói với con cái rằng: Một lần thất bại không chứng minh bản thân mình vô dụng, chỉ có không dám đối mặt hoặc sớm nhận thua mới là người thất bại thực sự, chỉ cần mình không bỏ cuộc, dũng cảm kiên trì, thì thất bại hoàn toàn có thể biến thành một lần thất bại.

Trong “Tamud” có câu: “Thất bại không phải là hết, trừ phi bạn nhận thua”, người Do Thái tin rằng thất bại không đáng sợ, điều đáng sợ là không biết tự thức tỉnh sau thất bại. Có một số người mất đi tất cả của cải từng có, nhưng đây không phải là thất bại hoàn toàn, chỉ cần không từ bỏ, dám kiên trì làm lại, như vậy sẽ có hi vọng thành công, chỉ có người dễ dàng bỏ cuộc và không biết đúc rút kinh nghiệm từ thất bại mới bị coi là kẻ thất bại thực sự.

Thất bại đối với người Do Thái là điều bình thường. Điều họ coi trọng không phải là thất bại, mà chính là sự nỗ lực và thành công của bản thân sau thất bại đó. Cha mẹ Do Thái dạy con có thái độ đúng đắn với thất bại, biết tự đứng lên sau mỗi vấp ngã. Việc tự đánh giá, thức tỉnh bản thân sẽ giúp chúng ta tìm được điểm yếu để thay đổi, từ đó nâng cao nhận thức và khả năng làm việc. Do vậy, cha mẹ thường giáo dục con cái rằng, vấp ngã không hề đáng sợ, điều đáng sợ là sau khi vấp ngã không có dũng khí đứng dậy. Ngoài ra, cha mẹ cũng chú ý đến một vài kĩ năng và biện pháp bồi dưỡng cho con cái tinh thần không sợ thất bại như sau:

không dễ dàng đáp ứng nguyện vọng của trẻ

Trong cuộc sống, nhiều bậc cha mẹ bắt lực trước thói búng bình của con. Chẳng hạn, khi con khóc, cha mẹ bị hoặc bị nước mắt của con làm cho mềm lòng, nên đáp ứng nguyện vọng của con; hoặc bị nước mắt của con tấn công đến phát điên khiến cha mẹ bực bội mà tránh mặt trẻ một cách mù quáng. Cha mẹ Do Thái tâm thái rất tốt, cũng rất kiên nhẫn trong việc sửa đổi thói quen không tốt của con, họ không bao giờ nuông chiều con. Điều dễ nhận thấy nhất là: họ không dễ dàng đáp ứng nguyện vọng của con. Khi con có yêu cầu, mong muốn nào đó, cha mẹ Do Thái thường cố ý trì hoãn thỏa mãn mong muốn đó, đồng thời kích lệ con cố gắng hoàn thành mong muốn của mình, khi nhiệt tình muốn hoàn

thành đã được kích thích, trẻ sẽ tự biết khắc phục nhiều khó khăn.

phê bình và khen ngợi hợp lí

Nhiều cha mẹ rất coi trọng việc khen ngợi con cái, nhưng cũng không ít cha mẹ không biết khen ngợi trẻ có chừng mực, dẫn đến hình thành thói tự kiêu cho trẻ. Hơn nữa, khi bị người khác phủ nhận, trẻ dễ dàng bị tổn thương, buồn bã, tự ti. Do vậy, cha mẹ Do Thái thường chú ý mức độ biểu dương trẻ, khi trẻ thực sự làm được việc gì đó có ích, họ sẽ kịp thời khen ngợi đúng mức, và chỉ ra những thiếu sót, cổ vũ trẻ lần sau làm tốt hơn. Đương nhiên, khi trẻ phạm lỗi, cha mẹ cũng sẽ phê bình thích hợp, vì họ hiểu rằng, trẻ cần có khả năng chịu đựng nhất định, nếu không khi gặp khó khăn, trẻ rất dễ bị đánh bại.

sắp xếp một số khó khăn phù hợp cho trẻ

Do chưa có nhiều kinh nghiệm sống nên trẻ rất dễ gặp những khó khăn và thất bại. Khi đó, cha mẹ Do Thái không bao giờ nuông chiều làm thay con mà điều họ thường làm là để con tự rèn luyện. Ngoài ra, có một số bậc cha mẹ Do Thái còn sắp xếp một số khó khăn cho trẻ. Ví dụ, khi trẻ vừa học đi, họ sắp xếp một số chướng ngại vật trên đường, để trẻ thử bước qua. Nếu trẻ thất bại, họ sẽ hướng dẫn trẻ tìm cách vượt qua chướng ngại thành công, từ đó tăng thêm dũng khí cho trẻ.

Ngoài ra, cha mẹ còn đặc biệt chú ý đến thái độ của mình đối với thất bại của con cái. Khi con thất bại, họ không chỉ trích, mắng mỏ mà luôn cổ vũ và an ủi con, cho nên trẻ em Do Thái không sợ thất bại. Các bậc cha mẹ cũng nên học tập người Do Thái, cho con cơ hội thử sức và cổ vũ con chiến thắng mọi khó khăn. Như vậy, trẻ mới có thái độ đúng đắn khi đối diện với thất bại.

Chăm chỉ luôn là phẩm chất tốt đẹp của con

Bayer năm nay 8 tuổi, cậu rất đam mê trò chơi điện tử, dù là trò gì, cậu cũng muốn thử một chút. Nhưng vì bố mẹ quản thúc nghiêm ngặt và khả năng kiểm chế bản thân của Bayer rất tốt nên bình thường, cậu chỉ chơi điện tử vào cuối tuần.

Vào buổi chiều nọ, chú Jack hàng xóm đến nhà Bayer chơi, thấy Bayer đang say sưa chơi điện tử, chú liền nói: “Bayer à, chú có thể chơi cùng cháu không?”; “Đương nhiên là được ạ, có điều chú phải cẩn thận đấy, vì cháu rất lợi hại, cháu sợ sẽ làm chú thua thảm hại đấy”. Bayer tự hào nói.

Vào cuộc chơi, Bayer mới biết mình gặp phải cao thủ. Để học được nhiều kĩ xảo trong trò chơi, Bayer liền mang bìm bìm, hạt dưa, kẹo... ra để lấy lòng chú Jack. Chú Jack sau khi thưởng thức đồ ăn vặt của Bayer, cũng vui vẻ dạy cậu một vài chiêu đã tích lũy.

Thấy trên bàn bày bừa vỏ bìm bìm, vỏ kẹo... chú Jack nghĩ rằng Bayer đang mải chơi, nên đã đứng dậy thu dọn rác. Không ngờ, Bayer lập tức đứng dậy ngăn chú, tự đem bỏ vào thùng rác. Lúc này, bố của Bayer đến, anh chào chú của Bayer và nói với con trai: “Con trai, hôm nay con rất tuyệt! Con chăm chỉ như vậy, bố thật sự rất vui”. Bayer được bố khen, vui vẻ mỉm cười và lại nghiêm túc quét dọn.

Đối với người Do Thái, chăm chỉ là một phẩm chất phải có, vì chỉ có dân tộc chăm chỉ mới có thể và được cả thế giới công nhận. Người Do Thái cho rằng, chăm chỉ và lười biếng không phải là bản tính của con người, rất ít người khi sinh ra đã là một người chăm chỉ, cũng rất ít người khi sinh ra đã là một người lười biếng. Sự chăm chỉ và lười biếng có liên quan đến sự giáo dục và môi trường sống của trẻ.

Ngoài ra, người Do Thái còn đặc biệt chú ý đến khả năng làm việc. Họ cho rằng, nếu khả năng làm việc của một đứa trẻ không tốt, thì nó không chỉ ảnh hưởng đến sự phát triển trí tuệ, mà còn trực tiếp ảnh hưởng đến cuộc sống và công việc sau này của trẻ. Vì thế, ngay từ nhỏ họ đã bồi dưỡng thói quen chăm chỉ cho trẻ. Trong gia đình Do Thái, một đứa trẻ 2 tuổi đã có thể làm những việc vừa với sức của mình. Vì họ cho rằng, bắt đầu từ 2 tuổi, trẻ đã có mong muốn độc lập. Cha mẹ cần tận dụng nguyện vọng đó của trẻ, sắp xếp cho con một số công việc thích hợp. Điều đó, không chỉ rèn luyện kĩ năng sống cho trẻ, mà còn giúp trẻ rèn luyện đức tính chăm chỉ.

Đương nhiên, ngoài sự giáo dục về lao động, khi bồi dưỡng đức tính chăm

chỉ cho con cha mẹ Do Thái đã vận dụng một số phương pháp và kĩ xảo như:

kịp thời khen ngợi hành động chăm chỉ của trẻ

Một số trẻ em Do Thái rất ngoan ngoãn và chăm chỉ, bố mẹ chỉ cần nói mấy câu, các bé đã biết giúp mẹ đổ rác và giúp bố lấy báo. Đối với những hành động này bố mẹ sẽ kịp thời khen ngợi và cổ vũ. Chẳng hạn, khi trẻ cố gắng lau sạch sàn nhà, bố mẹ sẽ nói: “Oa, đây là sàn nhà con lau ư? Sạch quá! Mẹ rất hài lòng về con!”. Nói như vậy là cha mẹ đã ghi nhận hành động chăm chỉ của trẻ, đồng thời cổ vũ trẻ tiếp tục duy trì chuyện tốt ấy vào những hôm sau.

để bản thân lười biếng một chút

Một số trẻ em Do Thái đặc biệt không nghe lời, không muốn làm việc nhà, ngay cả những việc của chính bản thân trẻ. Lúc này, bố mẹ cần tỏ ra lười biếng một chút. Ví dụ, khi trẻ bị ngã, bố mẹ thường không đỡ trẻ dậy, mà để trẻ tự đứng lên; khi trẻ nũng nịu muốn mẹ xúc cho ăn, bố mẹ Do Thái sẽ không làm theo yêu cầu của trẻ mà để trẻ tự cầm thìa xúc ăn. Đương nhiên, sự “lười biếng” của bố mẹ cũng cần có nguyên tắc, là dựa trên cơ sở những việc mà trẻ có thể làm được. Mục đích là để trẻ cố gắng, hoàn thành việc của mình, đồng thời bồi dưỡng thói quen làm việc chăm chỉ cho trẻ.

bồi dưỡng thói quen học tập chăm chỉ

Trẻ em không chỉ cần chăm làm mà còn cần chăm học.

Bố mẹ Do Thái cho rằng có rất nhiều nguyên nhân khiến trẻ không chăm học, ví dụ trí nhớ kém, không tập trung chú ý, không có hứng thú với sách vở. Trước tiên, bố mẹ cần tìm ra nguyên nhân cụ thể, từ đó đưa ra phương pháp cụ thể để bồi dưỡng hứng thú học tập cho trẻ; Thứ hai, bố mẹ cần tạo cho trẻ môi trường có lợi cho học tập, nâng cao khả năng chú ý trong học tập của trẻ.

Muốn bồi dưỡng phẩm chất chăm chỉ cho trẻ, cha mẹ cần nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề này, không nên cho rằng: “Bây giờ trẻ còn nhỏ, chưa cần yêu cầu trẻ chăm chỉ, đợi sau này lớn lên rèn luyện, dạy dỗ cũng không muộn”. Nếu tính cách của trẻ đã được hình thành, thì việc thay đổi sẽ rất khó, vì thế các bậc người cần học tập một số cách giáo dục của cha mẹ Do Thái, bắt đầu bồi dưỡng thói quen chăm chỉ cho trẻ từ nhỏ.

TRẺ EM DO THÁI: QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TRONG KINH DOANH LÀ KỸ NĂNG CƠ BẢN CỦA CON

3 tuổi, con bắt đầu học nhận biết đồng tiền

Mark năm nay 3 tuổi, bố mẹ cậu đều là người Do Thái, hiện nay cả gia đình cậu đang sống ở Mỹ.

Một hôm, khi cậu đang nghịch đá, bố cậu đứng bên liền hỏi: “Mark, hòn đá đó có thú vị không con?”.

“Ồ, hay lắm bố ạ”. Mark trả lời.

“Mark, bố có một ít đồng xu, bố nghĩ chơi đồng xu hay hơn những hòn đá kia, con có muốn thử không?”. Bố mỉm cười nhìn Mark.

“Được ạ, được ạ, nhưng chơi đồng xu có thật sự thích không bố?”. Mark ngẩng đầu lên hỏi.

“Đương nhiên rồi, con xem, đây là đồng 1 xu, đây là đồng 10 xu, đây là đồng 50 xu. Con có thể dùng nó mua đồ chơi mà con thích, ví dụ con thích xe tải đồ chơi, con có thể dùng 2 đồng 50 xu là mua được”. Bố kiên nhẫn giảng giải.

“Ồ, nghe cũng hay đấy ạ. Nhưng con vẫn chưa phân biệt được mệnh giá lớn nhỏ của nó, bố có thể nói lại cho con được không ạ?” Mark lễ phép hỏi bố.

“Đương nhiên là được, Mark, con xem này, đây là đồng 1 xu, đây là đồng 10 xu, đây là đồng 50 xu - đồng to nhất”. Bố vừa trả lời vừa đưa từng đồng xu cho Mark.

Mark nhận đồng xu, tỉ mỉ quan sát rất lâu, sau đó vui mừng reo lên: “Oa, đồng 50 xu to quá, bây giờ con đã biết nó rồi. Nhưng con vẫn chưa phân biệt được đồng 1 xu và 10 xu”.

Bố xoa đầu Mark khen ngợi: “Mark của bố giỏi quá, trong thời gian ngắn đã

biết phân biệt đồng 50 xu rồi. Đồng 1 xu và 10 xu, bố nghĩ con cũng sẽ phân biệt được nhanh thôi”.

Người Do Thái ngoài việc hiểu giá trị của đồng tiền, còn truyền dạy những kiến thức đó cho con cái, để thế hệ sau hiểu được giá trị của nó. Ngày nay, ở Israel, giáo dục tài chính cho trẻ em là nhiệm vụ chung của cả gia đình, nhà trường và xã hội. Dưới đây là một số mục tiêu về năng lực quản lý tài chính mà cha mẹ Do Thái yêu cầu ở con:

Khi 3 tuổi, trẻ có thể nhận biết được tiền xu và tiền giấy.

Khi 4 tuổi, trẻ biết dùng tiền xu mua những món hàng đơn giản.

Khi 5 tuổi, trẻ biết cách dùng tiền xu trao đổi hàng hóa, hiểu được giá trị của đồng tiền.

Khi 7 tuổi, trẻ biết đếm một số lượng tiền xu lớn, biết đổi những đồng tiền xu đơn giản.

Khi 8 tuổi, trẻ biết cách tính tổng giá mua hàng, biết dùng sức lao động của mình để kiếm tiền, biết được số tiền đang gửi trong tài khoản ngân hàng của mình là bao nhiêu.

Khi 9 tuổi, trước khi mua đồ, trẻ có thể liệt kê những đồ cần mua, khi mua biết so sánh giá cả.

Khi 10 tuổi, trẻ biết mỗi tuần dành dụm bao nhiêu tiền để mua đồ đắt hơn, hiểu được các quảng cáo của doanh nghiệp.

Khi 12 tuổi, trẻ biết đặt kế hoạch chi tiêu trong nửa tháng, hiểu được các thuật ngữ của một số ngân hàng.

Khi 13-15 tuổi, trẻ có thể dùng một số phương tiện đầu tư an toàn, biết được làm thế nào dự trữ, dự toán và đầu tư bước đầu.

Khi 16-17 tuổi, trẻ nắm được một số kiến thức kinh tế, như kiến thức cơ sở của kinh tế vĩ mô, học cách quan tâm chú ý đến kinh tế thị trường toàn cầu, bắt đầu hiểu một số mối quan hệ giữa các công cụ tiền tệ.

Những bậc cha mẹ lần đầu đọc những “mục tiêu” này có thể sẽ kinh ngạc, vì với trẻ vị thành niên hoàn thành những nhiệm vụ trên là thử thách không hề dễ dàng. Nhưng với trẻ em Do Thái, nhiệm vụ đó dễ như “trở bàn tay”, vì các em từ

nhỏ được giáo dục về tài chính, thậm chí từ lúc 3 - 4 tuổi, đa số trẻ em Do Thái đều đã học cách nhận biết đồng tiền.

giảng giải cho trẻ hiểu giá trị và công dụng của đồng tiền

Khi trẻ được 3 tuổi, cha mẹ bắt đầu giảng giải cho trẻ hiểu giá trị và công dụng của đồng tiền. Họ thường cùng trẻ chơi trò chơi đoán giá trị tiền tệ, để nâng cao khả năng nhận biết đồng tiền cho trẻ. Ngoài ra, khi trẻ lớn dần lên, cha mẹ còn nói với trẻ tiền bạc bắt nguồn từ sức lao động, chứ không phải là được biến ra từ túi của bố mẹ, từ đó giúp trẻ hiểu được giá trị của đồng tiền.

Trong gia đình người Do Thái, đa số trẻ em 10 tuổi đã hiểu ý nghĩa của việc dành dụm tiền. Đồng thời, cha mẹ cũng khuyến khích trẻ để dành một phần thu nhập, để mua những đồ mình thích. Khi trẻ dành dụm được một số tiền nhất định, cha mẹ còn định hướng để trẻ dùng số tiền ấy để đầu tư và giới thiệu những cách đầu tư an toàn cho trẻ.

giáo dục chi tiêu cho trẻ

Cha mẹ Do Thái khi đi mua sắm thường để trẻ so sánh giá cả của các loại sản phẩm khác nhau nhằm bồi dưỡng khả năng chi tiêu của trẻ. Ngoài ra, chúng ta đều biết người Do Thái rất coi trọng việc đọc sách, cha mẹ không chỉ cho trẻ đọc những cuốn sách kinh tế chính thống, mà còn mua cho trẻ rất nhiều tài liệu quảng cáo, giúp trẻ hiểu được bí mật đằng sau quảng cáo đó, tránh chi tiêu lãng phí.

Dạy trẻ cách dự toán trong gia đình

Trong gia đình Do Thái, khi trẻ lớn hơn một chút, mỗi tháng trẻ đều biết làm kế hoạch chi tiêu tài chính, liệt kê tất cả những chi phí trong gia đình. Sau đó, cha mẹ sẽ kiểm tra những kế hoạch tài chính này, nếu chỗ nào không hợp lý sẽ chỉ cho trẻ biết và cùng thảo luận với trẻ về việc chi tiêu số tiền cố định đó như thế nào để mua đồ, quần áo, đồ chơi...

Người Do Thái cho rằng dạy trẻ những kiến thức tài chính này là rất quan trọng. Vì người có khả năng quản lý tài chính và ý thức đầu tư giỏi sẽ biết kiếm tiền và nắm giữ tiền bạc. Các bậc cha mẹ nên học tập cách làm của người Do Thái, bồi dưỡng khả năng đầu tư, quản lý cho trẻ từ nhỏ, để trẻ có một nền tảng vững chắc trong tương lai.

5 tuổi, con đã bắt đầu “làm thêm” kiếm tiền

Jimmy là người Do Thái, năm 16 tuổi cậu đã thi đỗ vào một trường đại học ở New York - Mỹ và chuẩn bị đi du học. Trước khi đi, cha của Jimmy đến bên cạnh cậu và nói: “Ba rất ủng hộ việc con ra nước ngoài du học, nhưng ba chỉ có thể cho con 100 đô tiền học phí, đây là nguyên tắc của ba. Hơn nữa, 100 đô này không được coi là cho, mà phải được tính là sau khi học xong, con phải trả 100 đô đó cho ba”. Jimmy nghe xong, nghiêm túc gật đầu.

Sau khi đến NewYork, Jimmy không vội đi, tham quan mà tìm một công việc làm thêm, sau đó vừa học vừa làm quen với thị trường NewYork. Nhờ sự nỗ lực không ngừng, cuối cùng Jimmy đã tìm ra rất nhiều cách kiếm tiền. Trong 4 năm học ở NewYork, cậu đã dựa vào khả năng của mình tự chi trả toàn bộ học phí. Sau khi tốt nghiệp, cậu trở về bên cạnh người cha. Lần này, cậu không chỉ cầm về tấm bằng tốt nghiệp, mà còn mang về trả cha 100 đô đã vay năm nào.

Cha cho Jimmy mượn tiền, vì muốn cậu hiểu rằng: Muốn thực hiện lí tưởng, phải dựa vào chính sức mình. Trong gia đình người Do Thái, cha mẹ không chỉ dạy trẻ độc lập về kinh tế, mà còn để trẻ thông qua cách “làm thêm” kiếm tiền tự nuôi bản thân. Đối với người Do Thái, một người không thể sống dựa dẫm vào người khác, vì như thế thì không bao giờ họ có thể độc lập về kinh tế.

Ở Israel, hầu như cha mẹ Do Thái nào cũng dạy con rằng: Nếu muốn có tiền tiêu vặt con cần phải lao động. Cha mẹ không tùy tiện cho con cái tiền tiêu vặt, mục đích là khuyến khích trẻ làm việc, để trẻ thực sự hiểu giá trị của lao động và tiền bạc. Trong gia đình Do Thái, nếu một đứa trẻ không làm việc nhà theo lời hứa, cha mẹ sẽ không cho chúng tiền tiêu vặt, một số cha mẹ vốn nghiêm khắc trừ tiền tiêu vặt để phạt trẻ.

Một bà mẹ Do Thái đã từng nói: “Làm việc nhà là cách để nâng cao khả năng tự lập của trẻ, nếu có thể kèm thêm một chút giá trị kinh tế trong lao động, trẻ sẽ dễ dàng chấp nhận làm việc nhà, đồng thời trẻ cũng không gây mâu thuẫn, tị nạnh hay lẩn tránh. Vì trẻ sẽ ý thức được rằng, nếu không hoàn thành nhiệm vụ sẽ không được thưởng tiền tiêu vặt. Trong gia đình chỉ có một con, bố mẹ có thể

thử mời trẻ nhà hàng xóm đến làm việc nhà cho mình và thưởng cho trẻ đó tiền tiêu vặt, cách làm này sẽ kích thích hứng thú lao động của con bạn”. Có thể thấy, người Do Thái rất quan tâm đến việc bồi dưỡng ý thức tự lập về kinh tế cho trẻ, còn trẻ em Do Thái cũng rất biết phối hợp với cha mẹ, thông thường trẻ được 5 tuổi đã bắt đầu “làm thêm” kiếm tiền rồi.

5 tuổi là giai đoạn thích hợp nhất để “làm thêm” kiếm tiền

Cha mẹ Do Thái đặc biệt chú ý đến khả năng lao động của trẻ. Trong gia đình Do Thái, trẻ 2 tuổi đã làm những việc vừa với sức của mình, đến 5 tuổi là có thể để trẻ “làm thêm” kiếm tiền. Thông thường, đến 5 tuổi, cha mẹ sẽ giao một số việc nhà cho trẻ làm và thưởng tiền. Chẳng hạn, lau nhà 15 xu, quét dọn phòng 20 xu, đổ rác 5 xu... Khi trẻ lớn dần lên, cha mẹ sẽ giao cho trẻ một số công việc khó hơn, đương nhiên, tiền thưởng cũng sẽ cao hơn.

không phải tất cả việc nhà đều được nhận tiền thưởng

Người Do Thái rất thông minh, không phải bất cứ công việc nhà nào mà trẻ làm đều được thưởng tiền. Vì có một số việc nhà thuộc trách nhiệm của trẻ, ví dụ như: Tự giặt những bộ quần áo nhỏ và thu dọn, sắp xếp gọn gàng sách vở... Những công việc này đều không có tiền thưởng, chỉ có một số cha mẹ thống nhất với trẻ rằng làm xong việc nhà và làm tốt mới được nhận tiền thưởng. Ngoài ra, có một số công việc nhà làm hay không làm hoàn toàn do trẻ quyết định, trẻ làm cũng không có tiền mà không làm cũng không sao. Cách phân loại công việc hợp lý như vậy sẽ nâng cao tinh thần nhiệt tình làm việc của trẻ.

đặt ra bảng phân công việc nhà hợp lý cho trẻ

Khi trẻ được hơn 10 tuổi, cha mẹ Do Thái thường liệt kê một bảng công việc hàng ngày cho trẻ, sau mỗi công việc sẽ ghi số tiền thưởng tương ứng, trẻ hoàn thành công việc xong sẽ được nhận số tiền đó. Lúc đầu, cha mẹ không nên để trẻ làm quá nhiều việc, vì như vậy có thể gây cho trẻ cảm giác mệt mỏi, từ đó khó hoàn thành đúng kế hoạch. Thông thường cha mẹ sẽ sắp xếp công việc cho trẻ theo chiều hướng tăng dần về số lượng cũng như độ khó, mục đích là nhằm giúp trẻ yêu lao động, hiểu được giá trị của lao động.

Khi làm việc nhà, trẻ không chỉ có được những đồng tiền đáng quý, mà còn

học được các kỹ năng sống tự lập, từ đó thích nghi với cuộc sống hơn. Vì thế, các bậc cha mẹ cần học phương pháp của người Do Thái, để con dần ý thức về việc “làm thêm” kiếm tiền từ lúc 5 tuổi nhé.

Cho dù con rất tiết kiệm nhưng tuyệt đối không keo kiệt

Henry năm nay 9 tuổi, cậu sống trong một gia đình êm ấm. Được sự giáo dục của cha mẹ, Henry rất tiết kiệm. Cậu chưa bao giờ so bì với bạn bè xem áo của ai đắt hơn, đồ chơi của ai nhiều hơn. Khi vở luyện tập đã dùng hết, cậu không vứt đi, mà làm toán vào những trang phía sau chưa viết.

Một lần, bác của Henry dẫn con trai 6 tuổi của mình là Weber đến nhà Henry chơi. Henry rất lịch sự mời Weber đến phòng, cậu còn chuẩn bị một số đồ ăn vặt rất ngon mời Weber, một lát sau, hai người đã trở nên thân thiết. Nhưng sau buổi chiều hôm đó, Weber luôn buồn rầu và ngồi thẫn thờ trên ghế sofa, mẹ của cậu bé hỏi mới biết Weber nhìn thấy Henry có một chiếc xe đồ chơi rất đẹp mà mình lại không có, vì thế cậu mới không vui.

Sau khi biết nguyên nhân, Henry chạy vào phòng cầm chiếc xe đồ chơi đưa cho Weber và nói: “Em này, em đừng buồn, anh sẽ tặng em chiếc xe tăng này, nhưng em phải giữ gìn cẩn thận nhé”.

“Thật không ạ? Em cảm ơn anh, em nhất định sẽ giữ gìn cẩn thận”. Weber vui mừng nhảy cẫng lên.

Lúc này, mẹ của Weber bước đến, tò mò hỏi: “Henry, cháu luôn rất tiết kiệm, hôm nay sao cháu đột nhiên lại tặng đồ cho Weber vậy?”.

“Ồ, thưa cô, mặc dù cháu rất tiết kiệm, nhưng cháu không keo kiệt. Nếu em có được đồ chơi đó mà cảm thấy vui, cháu đương nhiên là sẽ tặng nó cho em rồi”. Henry tỏ ra hiểu chuyện trả lời.

Nghe đến đó, cả mẹ và người bác đều giơ ngón tay cái lên khen ngợi Henry.

Tiết kiệm là một phẩm chất tốt đẹp của dân tộc Do Thái, đồng thời cũng là cách thức giúp họ trở nên giàu có. Chăm chỉ và tiết kiệm là hai yếu tố rất quan trọng. Tuy nhiên chỉ có chăm chỉ lao động thôi chưa đủ, mà còn cần biết tiết

kiệm, như vậy mới dành dụm được tiền bạc và trở nên giàu có. Người Do Thái mặc dù rất chăm chỉ, tiết kiệm nhưng họ không keo kiệt. Trong tác phẩm kinh điển của người Do Thái - “Talmud” có một câu: “Một người giàu mà không có cơ hội mua đồ, anh ta sẽ cho rằng mình là một người nghèo. Nếu một người có nhiều tiền bạc, tiếc tiền không tiêu, chỉ biết nắm chặt trong tay, thì người đó thật ngu ngốc và nghèo khó”.

Mục đích căn bản của việc kiếm tiền chính là để có cuộc sống tốt hơn. Nếu chỉ biết kiếm tiền mà không tiêu thì việc kiếm tiền sẽ không có ý nghĩa và niềm vui của bản thân cũng sẽ mất đi. Vì thế, một người giàu có thực sự, chắc chắn là một người vừa biết kiếm tiền lại vừa biết tiêu tiền. Mặt khác, tinh thần chăm chỉ, tiết kiệm của người Do Thái không hề mâu thuẫn với thái độ sống hưởng thụ của họ, vì nguyên tắc tiêu tiền của họ là: Chỉ tiêu tiền ở chỗ đáng tiêu. Người Do Thái cho rằng, cái gì nên tiêu thì không keo kiệt, tiền không nên tiêu thì một xu cũng không bỏ ra. Tóm lại, người Do Thái có quan niệm tiêu tiền một cách hợp lý, khoa học, tiết kiệm, không lãng phí, mà không keo kiệt.

Vì vậy, khi người Do Thái giáo dục con cái, họ cũng không ngừng truyền đạt cho con quan niệm này. Cha mẹ Do Thái đặc biệt chú ý bồi dưỡng thói quen tiết kiệm cho con. Họ cho rằng, thói quen cần được tích lũy trong một thời gian dài, nên cần phải bồi dưỡng thói quen chăm chỉ, tiết kiệm cho trẻ từ nhỏ. Ví dụ, ở trường mẫu giáo cần dạy trẻ biết giữ gìn đồ chơi, tranh ảnh, đồ ăn; Khi học tiểu học, trẻ biết bảo vệ của công, đồ dùng trong cuộc sống và học tập; Giai đoạn trung học trẻ hình thành thói quen không tiêu tiền lãng phí, đồng thời còn sống tiết kiệm, không so sánh với các bạn khác, cũng không đòi hỏi vật chất với bố mẹ.

Cha mẹ Do Thái dạy con rèn luyện tính cách chăm chỉ, tiết kiệm như sau:

Nói cho trẻ biết chăm chỉ, tiết kiệm là một phẩm chất đạo đức tốt đẹp

Cha mẹ Do Thái thường tận dụng mọi cơ hội để nói cho con biết chăm chỉ, tiết kiệm là một phẩm chất tốt đẹp. Mục đích của người Do Thái là giúp trẻ ngay từ nhỏ có được sự giáo dục và định hướng tốt. Ví dụ, khi con học lịch sử, cha mẹ sẽ liệt kê một loạt những tấm gương, những câu chuyện của các danh nhân có

đức tính chăm chỉ, tiết kiệm, để giảng giải cho trẻ hiểu được rằng cuộc sống tốt đẹp không chỉ cần lao động chăm chỉ, mà còn cần lối sống tiết kiệm.

Thông qua các việc nhỏ để trẻ biết ý nghĩa của chăm chỉ, tiết kiệm

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ thường làm những việc nhỏ nhất để trẻ hiểu được ý nghĩa của từ chăm chỉ, tiết kiệm. Vì không muốn trẻ hình thành thói xấu tiêu tiền bừa bãi, cha mẹ sẽ dứt khoát trong vấn đề cho trẻ tiền tiêu, tiêu tiền với mục đích chính đáng, nên cho sẽ cho, còn nếu không chính đáng thì nhất quyết không cho. Hơn nữa cho dù là tiền mừng tuổi của trẻ, cha mẹ cũng sẽ kiểm soát nghiêm ngặt, không để trẻ chi tiêu bừa bãi. Ngoài ra trẻ cần có đức tính tiết kiệm trong việc sử dụng đồ dùng học tập và đồ sinh hoạt chẳng hạn: Viết sai một chữ trong một tờ giấy, sau khi xé tờ giấy đó vẫn có thể sử dụng tiếp; Một lỗ thủng trên quần áo, sau khi vá lại vẫn có thể mặc tiếp. Cuối cùng, cha mẹ còn đặc biệt để trẻ học cách tái sử dụng những đồ dùng cũ, họ thường dạy trẻ dùng hộp lọ bỏ đi làm chậu hoa, hay sửa đôi dép cũ thành một đôi dép đẹp. Tóm lại, thông qua một số việc làm nhỏ trong cuộc sống dạy trẻ hiểu ý nghĩa đúng đắn của từ chăm chỉ, tiết kiệm.

cha mẹ làm gương cho trẻ, dùng hành động của bản thân để cảm hóa trẻ

Không khó tưởng tượng rằng, nếu bản thân cha mẹ không biết chăm chỉ, tiết kiệm, thì việc nuôi dưỡng và giáo dục một đứa trẻ có đức tính chăm chỉ, tiết kiệm sẽ thật sự khó khăn. Vì thế, cha mẹ luôn luôn phải là tấm gương sáng cho con, từ đó giúp con rèn luyện thói quen tiết kiệm. Nếu cha mẹ nào thiếu sót về phương diện này, thì cũng nên cùng con cái học tập. Như vậy, cha mẹ có thể dùng hành động của bản thân cảm hóa trẻ, điều đó sẽ có lợi cho việc bồi dưỡng thói quen tốt cho trẻ.

hướng dẫn trẻ tiêu tiền hợp lý

Cha mẹ Do Thái luôn muốn con cái tiêu pha hợp lý, có hiệu quả. Đầu tiên, cha mẹ sẽ giúp trẻ có kế hoạch tiêu tiền khoa học; Thứ hai, khi trẻ tiêu tiền, cha mẹ sẽ kiểm tra số tiền đó được tiêu như thế nào, nếu không phù hợp với kế hoạch đặt ra trẻ sẽ bị phê bình, thậm chí bị phạt, tạm thời không cho tiền tiêu vặt. Cuối cùng, cha mẹ sẽ dựa trên nguyên tắc tiết kiệm, không khắt khe quá đối với trẻ, để

trẻ tự có kế hoạch tiêu tiền. Nếu trẻ không biết sắp xếp kế hoạch hợp lí, cha mẹ sẽ hướng dẫn trẻ tận tình, giúp trẻ tiêu tiền hợp lí, đúng đắn.

không hợp lí sẽ có sự hướng dẫn đúng đắn

Thực ra, người Do Thái luôn nêu cao ý thức, trách nhiệm trong việc giáo dục cách chi tiêu cho con cái. Trẻ hiểu được trách nhiệm của mình, hiểu được làm thế nào để có tiền, từ đó sẽ học được cách tiết kiệm.

Cho dù 1 đô, con cũng muốn kiếm

Trên đường đi học về, Wade thấy bên đường dựng một tấm biển: Thuê người cắt cỏ - 1 đô. Lúc đó, cậu thầm nghĩ, cuối tuần nào mình cũng có thời gian rảnh rồi, sao không dùng thời gian ấy để cắt cỏ nhỉ?

Nghĩ xong, cậu nhẹ nhàng gõ cửa, người chủ ngôi nhà ra mở cửa cho cậu là một bà lão tóc bạc trắng. Đầu tiên, cậu lễ phép nói với bà lão: “Bà ơi, có phải nhà mình thuê người cắt cỏ không ạ?”.

Bà lão hiền hậu trả lời: “Đúng vậy, cháu ạ, ta cần một người cắt bãi cỏ này”.

“Vậy bà hãy để cháu giúp bà nhé! Cuối tuần nào cháu cũng có thời gian rảnh”.

“Cảm ơn cháu, nhưng cháu có chắc chắn không? Ta chỉ có thể trả 1 đô thôi đấy”. Bà lão nói tiếp.

“Có ạ, bà yên tâm đi. Cho dù bà trả bao nhiêu, cháu cũng sẽ cắt bãi cỏ này thật đẹp ạ!”.

Như vậy, Wade và bà lão đã bàn bạc xong, cậu vui vẻ trở về nhà. Buổi tối, Wade nói chuyện này cho bố, nghe xong bố khen ngợi: “Con đúng là một cậu bé chăm chỉ, bố mẹ rất tự hào về con!”.

Người Do Thái không phân biệt tiền nhiều hay ít, vì mỗi đồng tiền đều có giá trị riêng. Họ cho rằng chỉ có quan niệm đúng đắn về đồng tiền, mới có thể biến từng đồng “tiền nhỏ” thành “món tiền lớn”. Giống như cậu bé Wade trong câu chuyện trên, dù chỉ là một đô la, cậu cũng cố gắng làm.

Thực ra, người Do Thái có thái độ rất bình thản với tiền bạc. Họ cho rằng

tiền bạc chỉ đơn thuần là một thứ bình thường, không thể dùng sự chính đáng hay không chính đáng để phân biệt. Sự chính đáng hay không chính đáng đều bắt nguồn từ thủ đoạn và cách kiếm tiền của mỗi người, chỉ cần đường đường chính chính kiếm tiền thì cho dù bạn kiếm được bao nhiêu cũng đáng khen ngợi. Vì thế, cho dù là 1 đô la, người Do Thái cũng sẽ cố gắng làm. Khi dạy dỗ con cái, họ cũng không ngừng giáo dục con quan niệm này. Dưới đây, chúng ta sẽ hiểu thêm về thái độ đối với đồng tiền của họ:

không có thành kiến trong kinh doanh

Người Do Thái sống ở khắp nơi trên thế giới, dù quốc tịch của họ không giống nhau, nhưng họ luôn tự coi mình là đồng bào của nhau, luôn luôn giữ mối liên hệ gắn bó thân thiết. Hơn nữa, cho dù họ ở đâu, họ cũng muốn được biết đến trong tư thế của “người giàu có”. Họ luôn tự tin vào mình bởi họ có một kinh nghiệm quý giá trong kinh doanh đó là: Không có thành kiến trong kinh doanh.

Người Do Thái cho rằng, đối tượng kinh doanh không có sự khác biệt về bản chất, chỉ cần đó là sự làm ăn đúng đắn và kiếm được tiền từ đối phương thì cuộc giao dịch có thể hoàn thành. Mục đích làm kinh doanh là để kiếm tiền, chỉ cần kiếm được tiền một cách hợp pháp, thì cho dù đối phương có màu da nào, dân tộc nào cũng có thể trở thành đối tượng làm ăn của họ. Người Do Thái làm vậy để con cái họ hiểu rằng: Trong kinh doanh không có quan niệm kì thị, thành kiến.

món tiền nhỏ chính là món tiền lớn

Hầu như, bậc cha mẹ Do Thái nào cũng nói với con mình rằng, không nên phân biệt tiền nhiều hay ít, món tiền có nhiều đến đâu cũng được tạo nên bởi những món tiền nhỏ. Vì thế, món tiền nhỏ cũng chính là món tiền lớn. Ngoài ra, khi nhiều người cho rằng, người Do Thái coi tiền là mạng sống, và luôn tham lam, họ vẫn bình thản, không giận dữ, luôn giữ đầu óc tỉnh táo, sáng suốt. Họ cho rằng, chỉ cần kiếm tiền một cách hợp pháp thì dù là 1 đô la cũng cần kiếm. Vì kiếm tiền là một việc chính đáng, khi chúng ta bỏ sức lao động ra, chúng ta sẽ thu được kết quả.

Bởi có quan niệm này nên người Do Thái cho rằng một người thông minh thực sự không chỉ uyên bác mà còn phải là người giàu có. Vì đa số các phương

pháp kiếm tiền đều xuất phát từ trí thông minh siêu việt của bản thân, chỉ có trí thông minh mà không biết ứng dụng thực tế thì đó là “thông minh chết”. Vì thế, dân tộc Do Thái rất ít khi khen ngợi một học giả uyên bác mà nghèo khổ, họ luôn coi trọng những người thông minh, học rộng biết nhiều mà giàu có.

Ngoài ra, cha mẹ còn thường xuyên nói với con cái rằng: “Thương trường là chiến trường. Trên chiến trường đó, luôn dùng thành bại để luận anh hùng”. Còn thành bại lại luôn quyết định bởi bạn có thông minh hơn người và biết dùng trí thông minh đó hay không. Vì thế, các bậc cha mẹ khi giáo dục con cái có quan niệm đúng đắn về tiền bạc, không quên tăng cường giáo dục nhận thức kết hợp với việc vận dụng nó trong thực tế cho trẻ.

Rốt cuộc một cân đồng có giá là bao nhiêu

Nhiều năm trước, trong trại tập trung của Auschwitz, một người cha Do Thái nói với con trai: “Bây giờ chúng ta không có của cải gì, tài sản duy nhất chính là trí tuệ, khi người khác trả lời $1+1=2$, con nên nghĩ là $1+1>2$ ”. Cậu con trai nghe xong nghiêm túc gật đầu. Sau đó, hai cha con may mắn sống sót.

Năm 1946, người cha dẫn con đến thành phố Houston- Mỹ buôn bán đồ đồng. Một hôm, người cha gọi con trai đến và hỏi; “Con có biết giá trị của một cân đồng là bao nhiêu không?”. Cậu bé đáp chắc chắn “35 xu ạ”. Người cha nói: “Không sai, bây giờ tất cả mọi người ở bang Texax đều biết giá mỗi cân đồng là 35 xu, nhưng đối với người Do Thái chúng ta, con nên biết giá mỗi cân đồng nhiều hơn 35 xu. Con hãy thử dùng một cân đồng này làm khóa cửa xem sao”.

Đúng như lời dạy của cha, anh không chỉ dùng đồng làm khóa cửa, mà còn làm dây cốt của đồng hồ Thụy Sĩ và làm huy chương của thể vận hội Olympic. Anh đã từng bán một cân đồng với giá 3500 đô la. Vào năm 1974, chính phủ bắt đầu kêu gọi các công ty, tổ chức thanh lý những phế liệu dưới chân tượng nữ thần tự do. Nhưng mấy tháng trôi qua, mà không có công ty nào muốn làm việc này. Sau khi nghe tin tức trên, anh lập tức đến ký hợp đồng với chính phủ và lập tức bắt tay vào làm việc: Anh đem nung chảy những vật liệu đồng còn dư thừa và

đúc thành một bức tượng nữ thần tự do loại nhỏ; Bùn đất và gỗ mục, anh chế biến gia công làm thành chân đế của bức tượng; Chì và nhôm anh thành những chiếc chìa khóa và bán rộng rãi trên thị trường, thậm chí những bụi bần trên tượng nữ thần, anh cũng sai người cạo xuống và bán cho những người trồng hoa.

Sau ba tháng, anh đã biến đồng phế liệu đó thành một món tiền với giá 3.500 nghìn đô, như vậy, giá trị của mỗi cân đồng đã tăng lên gấp một vạn lần. Bây giờ, anh không còn bị gọi là cậu bé “ngốc nghếch” năm nào nữa, mà đã trở thành chủ tịch hội đồng quản trị của công ty Mc Call.

Giá trị của một cân đồng rốt cuộc là bao nhiêu? Qua ví dụ trên, chúng ta có thể hiểu được rằng giá trị thực sự không nằm ở bản thân sự vật mà nằm ở việc người đó biết vận dụng đầu óc trí tuệ để sử dụng sự vật đó thế nào.

Người Do Thái đã giáo dục con cái họ từ nhỏ rằng, tài sản đích thực chính là trí tuệ, chỉ có trí tuệ mới không bị ai tranh giành. Đó là quan niệm giáo dục sáng suốt, cũng được kiểm chứng qua ví dụ trên: Khi tất cả mọi người cho rằng $1+1=2$ thì bạn nên kiên trì quan điểm của mình là $1+1 > 2$.

Trong xã hội công nghiệp hóa, người Do Thái luôn coi trọng việc giáo dục con cái sự thông minh nhạy bén. Có thể có người coi thường sự thông minh hoặc không tán thành sự thông minh đó, nhưng thực ra, sự thông minh nhạy bén của người Do Thái bắt nguồn từ thái độ của họ. Người Do Thái không coi sự thông minh nhạy bén là mục đích, mà là điều cần thiết để áp dụng trong cuộc sống. Ở dân tộc Do Thái, chưa có ai dùng sự thông minh của mình khuyên người khác làm những việc tổn hại đến lợi ích của họ và có lợi cho mình. Họ chỉ kiếm tiền một cách thông minh, tích lũy tài sản mà không vi phạm đạo đức và pháp luật.

Dưới đây, chúng ta hãy cùng xem cách giáo dục thông minh của người Do Thái biểu hiện cụ thể ở những phương diện nào nhé!

Thông minh đường đường chính chính

Thương nhân Do Thái ngày càng trở nên thông minh, tháo vát. Ngoài kiến thức uyên bác và sự va vấp ngoài xã hội, có một điều hết sức quan trọng đó là thái độ của họ đối với sự thông minh, tháo vát. Không thể phủ nhận rằng, ở mỗi quốc gia, dân tộc đều không thiếu những người thông minh, nhưng thái độ của

họ với sự thông minh là khác nhau. Trong dân tộc Do Thái, thái độ của họ với sự thông minh, tháo vát cũng giống như thái độ với đồng tiền, họ luôn thẳng thắn khen ngợi và sùng bái sự thông minh của người khác. Từ đó, bản thân họ cũng trở nên thông minh.

Trong gia đình, cha mẹ thường xuyên cổ vũ con cái đặt câu hỏi và tích cực suy nghĩ nhằm làm phong phú kiến thức rèn luyện khả năng xử lý vấn đề cho trẻ. Cha mẹ thường không vì trẻ nghịch ngợm, tỏ ra khôn vặt mà bực tức, cáu giận. Họ cho rằng, trẻ nghịch ngợm, khôn vặt mà không làm hại đến người khác thì vẫn chấp nhận được. Nhưng nếu quá đáng, cha mẹ sẽ có biện pháp tương ứng để trẻ chịu trách nhiệm và có hình phạt hợp lý.

coi sự thông minh, tháo vát là điều cần thiết trong cuộc sống

Đối với người Do Thái, thông minh, tháo vát là điều bình thường. Họ cho rằng người thông minh, khôn ranh không đáng bị trách mắng, có thể sử dụng sự thông minh của mình một cách hiệu quả, đó mới là người có trí tuệ thật sự. Nếu một người vô cùng thông minh, nhưng không biết cách sử dụng, thì sự thông minh đó cũng vô giá trị. Người Do Thái sùng bái thông minh mang tính chất thực tế, không cần dùng những thủ đoạn phức tạp. Chẳng hạn như vị chủ tịch hội đồng quản trị trong ví dụ trên, ông đã nhẹ nhàng nâng giá một cân đồng từ 35 xu lên mức 3500 đô, đó là sự thông minh đơn giản, hiệu quả và đáng được khen ngợi.

Ngày nay, giáo dục con cái về vấn đề tài chính đã trở thành một chủ đề mang tính xã hội. Có một quan niệm tài chính đúng đắn mới có thể thay đổi cuộc đời trẻ. Vì thế, các bậc cha mẹ nên chú ý bồi dưỡng để trẻ có quan niệm tài chính đúng đắn.

Con hiếu, nguy hiểm và thành công tỉ lệ thuận với nhau

Cuối tuần, cậu bé Do Thái 9 tuổi - Brooks đang ngồi trước màn hình máy tính chơi trò “Phú ông trí tuệ”. Bỗng nhiên, cậu chạy ra phòng khách, nói với bố đang đọc báo: “Bố ơi, con muốn bố giúp con một việc, được không ạ?”.

“Được, con nói đi, việc gì vậy?”. Bố gấp tờ báo lại vui vẻ nói.

“Bố đi theo con ạ”. Brooks dẫn bố đến trước máy tính của mình, chỉ vào màn hình và nói: “Con muốn đầu tư một số tiền mua cổ phiếu sắt thép, bố có ý kiến gì không ạ?”.

Bố nhìn một lúc, rồi hỏi: “Con trai, tại sao con lại muốn đầu tư một số tiền lớn vào cổ phiếu sắt thép?”.

“Vì ba người chơi còn lại trong 15 phút đã nhanh chóng xây được nhà. Hơn nữa họ không có ý dừng lại, có thể họ muốn dùng phương pháp mua đất, xây nhà để đánh bại con, nhưng con nghĩ việc vội vã xây nhà như vậy có thể khiến cho giá sắt thép tiếp tục tăng mạnh. Vì thế con muốn mua cổ phiếu này”. Brooks trả lời.

“Con phân tích không tồi đâu, nhưng con trai à, con có nghĩ làm như vậy có mạo hiểm quá không?”. Bố tiếp tục hỏi.

“Đương nhiên con đã nghĩ rồi, nhưng bố luôn nói nguy hiểm và thành công luôn tỉ lệ thuận với nhau đấy thôi, con nghĩ mình nên thử xem sao”.

“Được, con đã nắm chắc như vậy, bố đương nhiên ủng hộ con”. Bố vỗ vai Brooks nói.

Thực tế đã chứng minh, phán đoán của Brooks là đúng sau khi cậu dùng “số tiền lớn” mua cổ phiếu sắt thép, giá cổ phiếu này tiếp tục tăng mạnh, Brooks cũng trở thành phú ông giàu nhất trong trò chơi “Phú ông trí tuệ”.

Người Do Thái từ trước tới nay luôn thích mạo hiểm. Trong việc buôn bán, các thương nhân có câu: “Chỉ cần đáng giá thì sẽ mạo hiểm”. Vì sự thành công và thất bại là không thể dự đoán được, nên họ cần có sự mạo hiểm nhất định. Hơn nữa, có rất nhiều nhân tố dẫn đến thành công mà con người không thể hoàn toàn nắm bắt được, chỉ có thể hiểu được một phần mà thôi. Bởi vậy, mạo hiểm luôn tồn tại khách quan, chỉ là nhiều hay ít mà thôi.

Việc kinh doanh cũng như vậy, chỉ có kinh doanh mạo hiểm, mới dễ dàng đạt được lợi nhuận cao. Do đó, cha mẹ Do Thái luôn giáo dục con cái cần đặc biệt họ coi trọng tinh thần mạo hiểm. Mục đích là để trẻ không cúi đầu trước khó khăn, dũng cảm thách thức. Đồng thời, họ cũng không dạy con tinh thần dũng cảm mù

quáng. Qua một thời gian dài tìm tòi, họ đã nắm bắt được phương pháp rèn luyện tinh thần mạo hiểm cho con như sau:

Truyền dạy cho trẻ quan niệm mạo hiểm đúng đắn từ nhỏ

Hành động mạo hiểm không phải là hành động vi phạm pháp luật, nó không làm tổn hại đến đạo đức xã hội, cũng không làm hại đến bản thân và người khác. Vì thế, cha mẹ Do Thái đặc biệt coi trọng truyền dạy tinh thần mạo hiểm cho con cái khi còn nhỏ, không dung túng những hành vi không đúng đắn của trẻ, cũng không tước đi ý thức sáng tạo và tinh thần khám phá của trẻ. Đặc biệt, cha mẹ luôn bảo vệ hứng thú, sở thích cổ vũ và hướng dẫn trẻ học hỏi, tìm hiểu kiến thức hợp lý.

sắp xếp một số tình huống để kích thích tinh thần mạo hiểm của trẻ

Đối với trẻ, thế giới thật kỳ diệu, nhưng mức độ kỳ diệu mà trẻ cảm nhận rất khác so với người lớn, nhận thức của trẻ và người lớn đối với thế giới luôn ở hai tầng bậc khác nhau. Có những điều trong mắt trẻ thật mới mẻ, nhưng trong mắt người lớn lại vô cùng bình thường.

Với nhận thức trên, cha mẹ thường đặt mình vào vị trí của trẻ để giúp trẻ sắp xếp một số tình huống. Ví dụ, khi trẻ học đi và bị ngã, cha mẹ sẽ cố gắng cổ vũ trẻ tự đứng dậy và đi tiếp, chỉ khi trẻ ở trong tình trạng nguy hiểm mới giúp đỡ trẻ; Sau khi trẻ đi mẫu giáo, cha mẹ sẽ dẫn trẻ đến khu vui chơi, cổ vũ trẻ chơi cầu trượt, ngồi xích đu... Cuối cùng, theo sự lớn lên của trẻ, tùy vào điều kiện kinh tế của từng gia đình, điều kiện bản thân trẻ và môi trường, cha mẹ có thể cho trẻ tham gia leo núi, trượt băng, trượt pa-tanh... để rèn luyện phẩm chất kiên cường, kích thích tinh thần tìm tòi, ưa mạo hiểm của trẻ.

có sự hướng dẫn đúng đắn với những hành động mạo hiểm của trẻ

Trong cuộc sống hàng ngày, do trí tò mò, trẻ khó tránh khỏi có một số hành vi mạo hiểm như tháo gỡ đài, loa, điện thoại... Trong tình huống này, cha mẹ cần kiên nhẫn giảng giải cho trẻ, thậm chí có thể mua một số linh kiện khác dạy trẻ tháo lắp. Mục đích là để bảo vệ tinh thần mạo hiểm và hứng thú học hỏi của trẻ. Đương nhiên, đối với trẻ còn nhỏ có những hành động như rút phích cắm, ổ cắm... cha mẹ cần tỏ rõ thái độ nghiêm cấm, để trẻ hiểu những hành động ấy thật

sự nguy hiểm.

Trong tác phẩm nổi tiếng “Talmud” đã nói: “Nguy hiểm thường tỉ lệ thuận với thành công”, cha mẹ cần nhớ rõ câu này, khi giáo dục tài chính cho trẻ, không quên kích thích một cách hợp lý tinh thần mạo hiểm của trẻ.

Thành tín, nguyên tắc kinh doanh của con

Ở Mỹ, có một người phụ nữ Do Thái tên là Kaishalin, chị có hai cô con gái. Gia đình chị có một cửa hàng bánh mì. Cửa hàng rất nhỏ, hơn nữa cũng không bắt mắt, nhưng khi rảnh rỗi, hai cô con gái của chị đều chạy đến giúp.

Một buổi chiều nọ, Kaishalin và cô con gái lớn đang thu dọn những chiếc bánh mì quá hạn. Cô con gái út đứng bên cạnh tò mò hỏi: “Mẹ ơi, những chiếc bánh mì này tại sao lại cất đi ạ? Chúng bị hỏng ạ?”.

“Chúng chưa hỏng, nhưng sắp hết hạn rồi, vì thế chúng ta cần dọn đi không được bán nữa”. Mẹ vừa làm vừa trả lời con.

“Nếu chưa hỏng, vậy chúng ta có thể đổi ngày nướng và tiếp tục bán, như vậy không phải giống như bánh mì mới nướng sao?”. Cô con gái út nói.

Mẹ nghe xong, lập tức dừng công việc, nghiêm khắc nói với con gái út: “Linda, mẹ nghĩ mẹ nên nói với con việc này. Cách nghĩ của con như vậy là không đúng đâu, vì những chiếc bánh mì này đã sắp hết hạn, dù có đổi ngày nướng thì cũng vô ích, hơn nữa làm như vậy còn là lừa gạt người mua hàng. Mẹ nghĩ con cũng không muốn đi mua một chiếc bánh mì sắp hỏng đúng không?”.

Cô bé Linda nghe xong nghiêm túc gật đầu và nói: “Mẹ ơi, con hiểu rồi. Làm người nên thành thật, bán bánh mì cũng cần thành thật, có đúng không ạ? Con có thể giúp mẹ dọn những chiếc bánh mì này vào không?”.

“Đương nhiên là được, hoan nghênh con”. Mẹ nhìn con gái và mỉm cười nói.

Các thương nhân Do Thái đều rất thành tín, điều này có liên quan rất lớn đến tín ngưỡng tôn giáo của họ. Trong tác phẩm nổi tiếng “Talmud” có rất nhiều quy định liên quan đến quy tắc thành tín. Người Do Thái cho rằng, dù làm người bình thường hay thương nhân, nếu không giữ chữ tín, chắc chắn sẽ không thể thành

công. Người mẹ trong ví dụ trên cũng giống như vậy, mặc dù cửa hàng bánh mì của chị rất nhỏ, nhưng chị luôn yêu cầu bản thân và con gái cần thành thật trong kinh doanh.

Người Do Thái không chỉ giữ chữ tín trong kinh doanh mà trong bất cứ mối quan hệ nào cũng vậy. Ngoài việc đối xử thân thiện, chung sống hòa thuận, những người Do Thái còn cố gắng dùng sự thành tín của mình đối xử với những người không phải là dân Do Thái. Sau đây, chúng ta hãy cùng xem cha mẹ Do Thái đã bồi dưỡng con cái phẩm chất thành tín như thế nào nhé.

xây dựng tấm gương thành tín cho trẻ

Muốn con cái có được phẩm chất này, bản thân cha mẹ cần là người biết giữ chữ tín. Trước khi dạy con, cha mẹ thường lấy mình làm gương để con noi theo. Ví dụ, trong cuộc sống hàng ngày, khi cha mẹ hứa sẽ thưởng quà nếu con làm xong việc chỉ cần trẻ hoàn thành việc theo quy định, chắc chắn cha mẹ sẽ thưởng quà cho trẻ. Họ hiểu rằng nếu mình không thực hiện lời hứa, trẻ sẽ thấy cha mẹ “hứa mà không giữ lời”, từ đó sẽ học theo, ngược lại nếu cha mẹ thực hiện lời hứa, điều này sẽ ảnh hưởng ngầm đến trẻ, trẻ sẽ hiểu được rằng thành tín là phẩm chất rất quan trọng và tốt đẹp với mỗi người, từ đó luôn thành thật với mọi người.

cố gắng đáp ứng nhu cầu hợp lý của trẻ

Đối với trẻ, những hành động không thành tín đều xuất phát từ việc chưa đáp ứng nhu cầu nào đó. Khi một số yêu cầu hợp lý của trẻ không được đáp ứng, trẻ sẽ tìm cách thỏa mãn nhu cầu của mình, nhưng vì cha mẹ không chấp nhận nên có thể trẻ sẽ có những cách thức không thành tín để thỏa mãn nhu cầu hợp lý đó. Vì thế, khi trẻ đưa ra yêu cầu, cha mẹ không nên lập tức phản đối, cần phân biệt xem nhu cầu đó có hợp lý hay không.

Cha mẹ Do Thái thường nói chuyện cởi mở với trẻ, để hiểu được suy nghĩ chân thực của trẻ. Sau đó phân tích những nhu cầu nào là hợp lý, với những đòi hỏi bất hợp lý, cha mẹ sẽ giảng giải cho trẻ hiểu. Nếu cha mẹ không đoán được nhu cầu của trẻ có hợp lý hay không, họ sẽ nhờ thầy cô hoặc người thân giúp đỡ.

cần tin tưởng trẻ, không nên nghi ngờ trẻ

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta thường thấy một số bậc cha mẹ không tin tưởng vào con cái. Khi cho con tiền mua đồ, họ cho rằng trẻ sẽ cầm tiền thừa mua đồ ăn vặt hoặc tiêu vặt. Sau khi trẻ tan học, thấy con đang ngồi trong phòng làm bài nhưng họ lại băn khoăn không biết con có nghiêm túc học hành hay không.

Tuy nhiên, ở gia đình Do Thái, bạn tuyệt đối không thấy hiện tượng này. Cha mẹ rất tin tưởng con cái, họ thường để con cái tự sắp xếp thời gian chơi và học. Vì họ biết hành vi không tin tưởng con cái sẽ khiến trẻ nói dối để chống đối. Hơn nữa, những cha mẹ luôn nghi ngờ con cái sẽ khiến trẻ dần hình thành nên hành vi không thành tín. Vì thế, cha mẹ nên tin tưởng vào con cái, không nên nghi ngờ con.

Thành tín không chỉ là nguyên tắc kinh doanh giữa các thương nhân, mà còn là nguyên tắc cơ bản của con người. Dạy trẻ phẩm chất thành tín quan trọng như bất cứ môn học nào. Vì thế, các bậc cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng phẩm chất thành tín cho con cái, trong quá trình bồi dưỡng có thể học hỏi các phương pháp dạy con của cha mẹ Do Thái.

TRẺ EM DO THÁI: THÂN THIỆN VỚI NGƯỜI KHÁC LÀ NGUYÊN TẮC XỬ THẾ CỦA CON

Con sẽ đối đãi với “hàng xóm” như với chính bản thân mình

Trong công viên, cô bé Vernon đang ngồi trên chiếc ghế dài ăn những chiếc bánh rán mà mẹ làm cho, lúc đó cũng có một cậu bé bước đến và ngồi cạnh bé.

“Chào bạn, mình tên là Edmon”. Cậu bé chủ động chào hỏi.

“Chào bạn, mình là Vernon”. Cô bé trả lời, sau đó cầm một chiếc bánh giơ trước mặt Edmon và hỏi khê: “Bạn muốn ăn không?”. Edmon nói cảm ơn rồi cầm chiếc bánh ăn.

“Bố mẹ bạn đâu?”. Vernon cũng cầm một chiếc bánh lên, vừa ăn vừa hỏi Edmon.

“Ở kia, bố mẹ mình đang mua đồ, mình ở đây đợi họ”. Edmon ngẩng đầu lên nhìn về phía bố mẹ. Sau đó nói với Vernon: “Chiếc bánh này thật là ngon”.

“Đây là bánh mà mẹ mình tự làm đấy”. Vernon vui vẻ nói.

Lúc này, Edmon đã ăn hết chiếc bánh, Vernon lại lấy một chiếc bánh nữa đưa cho Edmon. Edmon cảm kích nói: “Cảm ơn bạn, bạn thật là tốt với mình”. Cô bé Vernon đáp: “Đây là điều mình nên làm. Mẹ mình thường nói, đối xử với “hàng xóm” cũng cần tốt như đối xử với bản thân mình”.

Cha mẹ Do Thái thường nói với con cái của mình rằng, cần yêu “hàng xóm” như yêu bản thân mình. “Hàng xóm” ở đây là tất cả những người xung quanh. Trong suy nghĩ của người Do Thái, con người có cùng tổ tiên, tất cả mọi người đều nên yêu thương nhau. Vua dầu mỏ Mỹ - Rockefeller đã làm từ thiện cả đời mình, ông đã giúp đỡ rất nhiều người khó khăn. Ông thường nói với con cháu mình: “Tất cả mọi người đều là “hàng xóm” của các con, các con cần cố gắng là một người “hàng xóm” tốt, yêu người khác như yêu bản thân mình”. Trong suy nghĩ của người Do Thái, yêu thương những người xung quanh đã trở thành một

phần rất quan trọng trong cuộc sống.

Cha mẹ Do Thái thường dùng câu chuyện của Rockefeller để giáo dục con cái cần biết yêu thương mọi người vô điều kiện. Mỗi người đều nên học cách yêu người khác như yêu bản thân mình để có tinh thần cống hiến vô tư. Người Do Thái sở dĩ có thể yêu thương người khác chân thành như vậy là vì trước đây họ từng đã bị truy đuổi và bức hại, tình yêu thương lẫn nhau giữa những con người phải sống lang bạt đã khiến họ có sức sống phi thường, từ đó phục hưng được dân tộc. Vì thế, người Do Thái rất coi trọng truyền thống này và truyền đạt lại cho con cái ngay từ nhỏ.

Một người biết yêu thương người khác chân thành, mới nhận được sự tôn trọng và yêu mến của mọi người, đồng thời cuộc sống của người đó cũng trở nên phong phú và thiết thực hơn. Bởi vậy cha mẹ Do Thái bồi dưỡng cho con phẩm chất biết yêu thương, để trong quá trình trưởng thành sau này trẻ có tấm lòng khoan dung, bác ái. Người Do Thái dạy con cái yêu thương người khác theo những cách sau:

Tạo thêm cơ hội cho trẻ giao lưu với người khác

Người Do Thái rất coi trọng sự giao lưu giữa những người xung quanh. Ngày nghỉ, họ thường mời bạn bè, hàng xóm đến nhà chơi, nhằm tăng cường giao lưu tình cảm. Trong không khí ấm áp, náo nhiệt đó, trẻ em được tiếp xúc với nhiều người, cảm nhận được tình cảm của hàng xóm và người thân. Ngoài ra, cha mẹ Do Thái cũng nghiêm túc giáo dục trẻ, ai cũng là người thân của mình, họ được Thượng Đế tạo ra, vì thế cần yêu quý lẫn nhau. Đồng thời, khi được sống trong môi trường đoàn kết hòa thuận đó, trẻ sẽ biết yêu thương người khác. Vì thế, tạo cho trẻ môi trường sống hài hòa, ấm áp với người thân, bạn bè, hàng xóm, sẽ có ảnh hưởng tích cực đến sự nhiệt tình và tình yêu thương ở trẻ.

ai cũng là người quan trọng

Từ nhỏ, cha mẹ Do Thái đã dạy con tin tưởng rằng: Ai cũng là người quan trọng, khi bạn nghĩ rằng suy nghĩ của mình rất quan trọng, thì người khác cũng cho rằng suy nghĩ của họ cũng quan trọng như vậy. Vì thế cần học cách suy nghĩ cho người khác. Cha mẹ thường xuyên kể cho trẻ nghe một số câu chuyện trong

sách vở, dạy trẻ biết tôn trọng, yêu thương người khác, đứng ở góc độ của người khác để suy nghĩ, đối xử với mọi người như với một người quan trọng. Ngoài ra, cha mẹ còn giúp trẻ học cách quan sát và cảm nhận niềm vui, nỗi buồn của người khác, biết cô vũ và an ủi mọi người kịp thời.

đối xử khoan dung với người khác

Khi ai đó phạm lỗi, chúng ta cần có thái độ khoan dung với họ. Trẻ còn nhỏ nên thường xuyên phạm phải lỗi, cha mẹ

Do Thái sẽ kiên nhẫn lắng nghe trẻ giải thích, tìm ra nguyên nhân mắc lỗi của trẻ. Sau đó có biện pháp giúp trẻ sửa chữa, dạy trẻ những kỹ năng làm việc đúng đắn. Rất ít cha mẹ Do Thái trách mắng, quát tháo khi trẻ phạm lỗi, vì họ hiểu rằng đối xử đúng đắn với con cái sẽ giúp trẻ có thái độ hòa nhã, thân thiện, giúp trẻ học cách khoan dung, độ lượng.

Tình yêu là tình cảm giữa hai bên, khi bạn vô tư yêu quý ai đó, bạn cũng sẽ nhận được sự yêu quý của người khác. Cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng tình cảm yêu thương, tinh thần bác ái, nhân văn cho trẻ, để sau này trẻ lớn lên dùng tình yêu của mình giúp đỡ và khoan dung với mọi người.

Hàng xóm gặp khó khăn, đương nhiên phải ra tay giúp đỡ

Bố nhìn thấy Sharmi toàn thân lấm lem bùn đất bước vào nhà, vội hỏi: “Con đi đâu vậy? Sao lại thành ra thế này?”. Mẹ cũng bước vội đến trước mặt của Sharmi, nhẹ nhàng hỏi: “Con ơi, xảy ra chuyện gì vậy?”. Thấy dáng vẻ lo lắng của bố mẹ, Sharmi liền kể lại mọi việc cho bố mẹ nghe.

Hóa ra buổi chiều, Sharmi và lũ bạn đang chơi ném cát ở gần bờ sông, đột nhiên chú của Kahn đi xe đạp cứ thế nhằm thẳng vào chúng. Chú còn hét lên: “Các cháu, tránh ra, xe của chú bị mất phanh rồi”. Lũ trẻ vội vàng tránh ra và chiếc xe của chú của Kahn lao xuống sông. Cuối cùng, lũ trẻ giúp chú kéo chiếc xe lên và đưa chú đến bệnh viện.

“Không phải bố mẹ nói với con là nên giúp những người xung quanh mình hay sao? Vì thế, con mới lội xuống sông kéo chiếc xe đạp lên giúp chú ấy”.

Sharmi cúi đầu nói. Bố nghe xong, liền đến xoa đầu cậu và nói: “Con trai, con giỏi lắm”. Mẹ cũng mỉm cười nói với Sharmi: “Con ngoan, con làm tốt lắm. Hôm nay, mẹ sẽ nấu món con thích nhất để thưởng cho con, được không nào?”. Sharmi vui mừng cười to và chạy vào phòng thay quần áo.

Giống như người bố trong ví dụ trên, rất nhiều cha mẹ Do Thái đã dạy con cái mình cần giúp đỡ những người gặp khó khăn. Đối với người Do Thái, việc giúp đỡ mọi người là chuyện rất bình thường. Vì trong truyền thống của họ, người giàu quyên góp tiền của cho người nghèo là một nghĩa vụ. Người nghèo nhận được sự trợ giúp của người giàu là một quyền lợi. Vì thế trong dân tộc Do Thái, người quyên góp và người được nhận quyên góp có quan hệ bình đẳng. Truyền thống giúp đỡ lẫn nhau đã tồn tại rất lâu trong dân tộc Do Thái. Trẻ em từ nhỏ đã được thấm nhuần tư tưởng này, nên chúng cũng dần hình thành thói quen biết giúp đỡ người khác.

Để bồi dưỡng phẩm chất biết giúp đỡ người khác cho trẻ cha mẹ thường kể cho chúng nghe những câu chuyện về tổ tiên làm tăng sự hiểu biết và dạy trẻ biết yêu dân tộc mình, biết quan tâm tới mọi người. Đoàn kết, giúp đỡ lẫn nhau là truyền thống lịch sử vẻ vang của người Do Thái luôn dạy con cái khi giúp đỡ người khác, không được làm tổn thương đến lòng tự trọng của người ấy.

giúp đỡ người khác theo khả năng của mình

Cha mẹ Do Thái thường xuyên dạy con cái rằng: Phải tận dụng khả năng của mình, cần giúp đỡ mọi người theo năng lực. Ví dụ, trẻ có thể để dành tiền giúp đỡ người ăn mày, giúp người mù qua đường, đưa người già về nhà, chỉ đường cho người lạ... Những việc nhỏ này sẽ bồi dưỡng ý thức và hình thành thói quen giúp đỡ người khác cho trẻ.

đừng chờ đợi người khác đền đáp

Cha mẹ dạy con cái cần chân thành giúp đỡ người khác, không phải vì danh lợi mới giúp người ta. Khi thấy người khác gặp khó khăn mà bản thân có thể giúp được, cần giúp đỡ họ một cách vô tư, quan tâm đến họ tận đáy lòng. Cha mẹ Do Thái thường xuyên dạy trẻ nên coi việc giúp đỡ người khác là trách nhiệm của mình, chứ không chờ đợi họ đền đáp. Chỉ có vô tư giúp đỡ người khác,

không chờ đợi báo đáp, mới có thể giúp đỡ mọi người dài lâu và nhiệt tình.

giúp đỡ nhưng không làm tổn thương đến lòng tự trọng của người khác

Đây là truyền thống lâu đời của người Do Thái. Vào thời cổ đại, trong ngôi miếu nào cũng có vài gian phòng nhỏ, người Do Thái sẽ quyên tặng đồ ăn vào chỗ bí mật đó, những người nghèo cần sự giúp đỡ sẽ đến đó lấy đồ ăn họ cần. Người Do Thái rất coi trọng việc giữ gìn thể diện, lòng tự trọng cho người nghèo. Ngày nay cũng vậy, khi thu hoạch mùa màng, họ thường để lại cạnh bờ ruộng, vườn vài một ít sản phẩm thu hoạch được để người nghèo đến lấy. Hơn nữa, từ bao đời nay, người Do Thái vẫn giữ được truyền thống này, họ luôn dạy con cái khi giúp đỡ người khác, không được làm tổn thương đến lòng tự trọng của người ấy.

Cả dân tộc Do Thái đều rất nhiệt tình giúp đỡ đồng bào của mình, coi việc giúp đỡ mọi người là trách nhiệm và nghĩa vụ. Vì có tinh thần tương trợ lẫn nhau như vậy nên dân tộc họ mới phát triển hùng mạnh, người dân mới có cơ hội và môi trường phát triển tốt hơn, giúp họ khẳng định được vị trí quan trọng trên thế giới.

Con muốn làm đứa trẻ lễ phép nhất

Marcia là một cậu bé 5 tuổi người Do Thái, cậu rất thích chạy đi chạy lại quanh nhà. Một hôm, trong lúc chạy đuổi theo quả bóng, không may cậu đụng vào bố đang ngồi uống nước, và kết quả là cốc nước đổ hết vào người bố. Nhưng Marcia không chú ý đến điều đó, vẫn tiếp tục đuổi theo quả bóng.

Lúc này, bố gọi cậu lại, chỉ vào bộ quần áo ướt trên người mình và hỏi: “Marcia, vừa nãy còn làm ướt quần áo của bố. Bây giờ con biết nên làm thế nào không?”.

Marcia nhìn thấy quần áo bố ướt, cúi đầu không dám nói. Bố cậu nhắc: “VẬY con còn nhớ bố kể cho con câu chuyện về Lê-nin không? Khi ông ấy đụng vào người khác đã làm như thế nào nhỉ?”. Marcia đỏ mặt nói: “Lê-nin khi đụng vào người khác đã xin lỗi họ ạ”.

Sau khi nghe cậu trả lời, bố xoa đầu cậu và nói: “Đúng vậy, Marcia, khi con đụng vào người khác, con cần biết xin lỗi. Chứ không phải là cúi đầu tỏ ra xấu hổ, đó là lễ nghi cơ bản nhất. Sau này con hãy nhớ nhé”.

Marcia nghe bố nói vậy gật đầu đáp: “Vâng, thưa bố, con sẽ ghi nhớ ạ. Con muốn là một cậu bé lễ phép như Lê-nin, như vậy sẽ rất nhiều người yêu mến con”.

Mọi người đều biết rằng, lễ phép là phẩm chất cần có trong mối quan hệ giao tiếp giữa người, giúp giảm những xung đột, mâu thuẫn và tạo mối quan hệ hài hòa giữa người với người. Trong quan niệm của người Do Thái, phẩm chất con người tốt hay xấu được quyết định bởi thành công của người đó cao hay thấp. Vì thế, cha mẹ đã dạy con từ nhỏ cần biết lễ phép. Giống như việc dạy trẻ yêu thích sách vở, tiếp thu kiến thức và trí tuệ, cha mẹ Do Thái luôn coi trọng bồi dưỡng phẩm chất đạo đức cho con cái. Từ nhỏ họ đã cổ vũ con trở thành một người cao thượng, lịch sự và chu đáo. Cha mẹ thường xuyên kể cho trẻ nghe những câu chuyện về những nhân vật nổi tiếng ở các nước với phẩm chất cao thượng, đồng thời cũng luôn dùng câu chuyện lễ phép của người Do Thái để cổ vũ con cái, bồi dưỡng phẩm chất cao đẹp cho trẻ.

Cha mẹ Do Thái thường kể cho trẻ nghe những câu chuyện về Lenin. Qua những câu chuyện kể về sự lễ phép của Lenin hồi nhỏ, cha mẹ để trẻ hiểu rằng, phẩm chất quyết định thành công của con người. Phương pháp và nội dung giáo dục trẻ lễ phép con cái của người Do Thái thường bao gồm những phương diện sau:

xây dựng tấm gương tốt cho con

Các bậc cha mẹ Do Thái biết rằng, hành vi của mình luôn là bài học sinh động và hiệu quả nhất cho con cái. Vì thế, họ rất chú ý đến hành động, lời nói của mình. Trong gia đình, họ không chỉ có cử chỉ lịch sự, ăn nói hòa nhã, không nói tục, nói bậy, mà còn kiên nhẫn sửa chữa những hành vi không lễ phép của mình. Thông qua sự ảnh hưởng ngầm, giúp trẻ hình thành thói quen lễ phép. Vì vậy, các bậc cha mẹ hãy thực hiện như cha mẹ người Do Thái, cần có ý thức tu dưỡng bản thân, làm thành tấm gương lễ phép cho con cái.

Dạy trẻ biết chú ý đến phép tắc

Cha mẹ Do Thái rất chú ý đến phép tắc, họ giáo dục con cái dựa trên bốn phương diện: Dáng vẻ, cử chỉ hành động, sắc thái biểu cảm và ngôn ngữ. Qua sự giáo dục này, bồi dưỡng trẻ chú ý đến lễ nghĩa cá nhân và những phẩm chất tốt đẹp khi đối xử với người khác: Về hình dáng bề ngoài, cha mẹ yêu cầu con cái cần giữ cho mình luôn sạch sẽ, thường xuyên rửa tay, tắm gội, ăn mặc gọn gàng. Về hành động cử chỉ, họ yêu cầu con đứng thẳng, đi thẳng, đầu ngẩng cao, mang lại cho người khác cảm giác tràn đầy sức sống. Về ngôn ngữ: cần dùng lời nói lễ phép, thái độ thành khẩn, nói năng dứt khoát, lưu loát. Ngoài ra, họ còn dạy con cái biết giữ gìn trật tự công cộng, bảo vệ môi trường, tuân thủ luật lệ giao thông.

Dạy trẻ lịch sự, lễ phép với khách

Người Do Thái rất thích giao tiếp với người khác, khi cha mẹ đón tiếp khách, họ cũng thường dạy con có thái độ lịch sự, lễ phép, trong đó bao gồm việc đón khách, trò chuyện, tiễn khách và đến làm khách cũng vậy, phải luôn lịch sự, lễ phép. Cha mẹ thường dạy trẻ khi đón tiếp khách cần dọn dẹp nhà cửa sạch sẽ, nói chuyện cởi mở, nho nhã, khi khách ra về cũng cần tiễn ra tận cửa. Nếu đến nhà người khác làm khách, ngoài việc tuân thủ các quy tắc trên, thì khi ra về cần bày tỏ sự cảm ơn chân thành của mình với chủ nhà. Tóm lại, cha mẹ Do Thái rất kiên nhẫn hướng dẫn cho trẻ từng bước học cách đón tiếp khách, đồng thời cũng kịp thời cổ vũ, khen ngợi trẻ nếu trẻ biết lắng nghe và tiếp thu.

bồi dưỡng lòng tự tôn cho trẻ

Lễ phép là biểu hiện cử chỉ bên ngoài, nhưng nó phản ánh sự tu dưỡng phẩm chất đạo đức bên trong của con người. Người có lòng tự trọng sẽ có ý thức bảo vệ sự tôn nghiêm và để ý đến cảm nhận của người khác, từ đó mới hình thành cử chỉ lễ phép và phẩm chất đạo đức tốt đẹp thể hiện từ trong ra ngoài. Vì thế, cha mẹ Do Thái luôn có ý thức tôn trọng con cái, bồi dưỡng lòng tự trọng cho con.

Phẩm chất cao thượng sẽ giúp trẻ gặt hái được thành công ngay. Muốn bồi dưỡng phẩm chất này, cha mẹ cần dạy trẻ lễ nghĩa từ nhỏ. Khi dạy con lễ phép, cha mẹ Do Thái cũng thường học hỏi phương pháp giáo dục các vĩ nhân qua các câu chuyện danh nhân, thiết nghĩ đó cũng là điểm đáng để các bậc cha mẹ khác

học theo.

Con tuyệt đối sẽ không coi thường người khác

Mẹ và Hamer đi chợ, họ muốn mua một ít rau về ăn. Trên đường đi, hai mẹ con nhìn thấy một người rất xấu xí, đang rao bán đồ gốm ở lề đường. Hamer nói với mẹ bằng giọng miệt thị: “Mẹ ơi, người kia thật xấu xí”. Mẹ nghe xong không nói gì.

Sau đó, họ đến chỗ bán rượu nhìn thấy những chum rượu được xếp ngay ngắn, thẳng hàng, mẹ chỉ vào và hỏi: “Con trai, con thấy những vò rượu ấy có xấu không?”.

Hamer đáp: “Xấu ạ, cũng xấu như người mẹ con mình vừa gặp trên đường ấy”.

Họ lại đến chỗ bán đồ bằng bạc. Tất cả những đồ đựng bằng bạc đó sáng lấp lánh khiến mọi người hoa mắt. Mẹ lại chỉ về phía đồ bạc ấy và hỏi: “Những đồ bằng bạc ấy có đẹp không?”.

Hamer kích động nói: “Đương nhiên là đẹp ạ, đẹp hơn gấp nghìn lần so với những đồ gốm xấu xí kia”.

Mẹ nói: “Đồ bạc tuy rất đẹp, nhưng lại không thể đựng được rượu ngon. Đồ gốm mặc dù xấu xí, nhưng lại đựng được những loại rượu thơm ngon cho chúng ta uống. Giống như dung mạo con người cũng vậy, vẻ bề ngoài xấu xí nhưng có thể chứa đựng một trí tuệ siêu việt”.

Hamer nhớ lời mẹ dạy, từ đó về sau cậu không cười nhạo người khác nữa.

Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ Do Thái đã dạy trẻ không được coi thường, miệt thị người khác. Người Do Thái cho rằng, Thượng Đế tạo ra con người rất công bằng, mỗi người đều bình đẳng như nhau, ai cũng có ưu điểm và khuyết điểm. Vì thế, không được khinh miệt người khác, vì bản thân họ cũng có những điều tốt đẹp. Dân tộc Do Thái coi việc giúp đỡ người nghèo là một nghĩa vụ, cho dù ở trong hoàn cảnh nào, mọi người cũng đều giúp đỡ người nghèo. Làm như vậy, họ đã giúp cho cả dân tộc Do Thái trở nên giàu có và hùng mạnh.

Người Do Thái ở bất cứ thời đại nào cũng thực hiện theo nguyên tắc: Không kỳ thị bất cứ ai. Cha mẹ luôn dạy con cái biết tìm ra những ưu điểm của người khác, để bản thân học tập, noi theo. Trong dân tộc Do Thái, người giàu có thể làm bạn với người nghèo, học giả có thể làm bạn với kẻ ăn mày. Họ không phân biệt cao thấp giàu nghèo, con người luôn học tập, đối xử bình đẳng với nhau. Vì thế, mọi người luôn tôn trọng và cùng nhau tiến bộ. Khi tôn trọng người khác, bạn cũng sẽ nhận được sự tôn trọng. Chúng ta hãy cùng tìm hiểu phương pháp mà cha mẹ Do Thái dạy con không kỳ thị người khác.

Trước hết phải xóa bỏ định kiến

Trong cuộc sống, chúng ta thấy vẫn còn tồn tại một số quan niệm như: Người giàu là người thành công, người nghèo là kẻ thất bại; Người đức cao vọng trọng là người được tôn trọng, người học thức thấp kém là người thô tục. Trong gia đình Do Thái, cha mẹ không truyền dạy cho con những quan niệm này. Từ nhỏ, trẻ đã được dạy rằng: Con người cần đối xử bình đẳng với nhau, không phân biệt cao thấp sang hèn, phải luôn tôn trọng người khác, không được coi thường bất cứ ai. Tất cả trẻ em Do Thái đều được dạy cách tìm ra ưu điểm của người khác, tôn trọng và khen ngợi người khác chân thành.

Tăng cơ hội tiếp xúc với người khác

Tiếp xúc với mọi người, trẻ sẽ có cơ hội giao lưu, giao tiếp với nhiều người khác nhau. Thông qua việc giao tiếp với nhiều người, trẻ hiểu được những điều bình thường và đặc biệt trong cuộc sống, tăng vốn hiểu biết, giúp trẻ có cái nhìn toàn diện và không coi thường người khác, từ đó tôn trọng tất cả mọi người. Người Do Thái luôn cổ vũ con cái giao tiếp với nhiều người. Vào các ngày nghỉ cha mẹ thường dẫn trẻ đi tham quan, du lịch để trẻ học hỏi thêm nhiều điều. Trẻ còn nhỏ có thể đi chơi ở những nơi gần nhà, trẻ lớn hơn một chút có thể đi đến những vùng xa hơn, từ đó, trẻ có thể giao lưu với nhiều người tăng thêm vốn sống, sự hiểu biết và cách ứng xử với mọi người xung quanh.

Nâng cao trình độ văn hóa cho trẻ

Tâm lý coi thường có thể coi là sự ngu muội. Một người có học thức thấp kém sẽ đánh giá người khác thông qua vẻ bề ngoài, nhìn sự vật qua mức độ cao

thấp, đất rẻ. Như vậy, họ dễ có tâm lí coi thường người khác. Người có học thức uyên bác, sẽ đánh giá sự vật một cách toàn diện và sâu sắc, từ đó hình thành thói quen tôn trọng người khác, không coi thường bất cứ ai. Do đó, cha mẹ nên cho trẻ đọc nhiều sách để nâng cao trình độ văn hóa, bồi đắp tình cảm và trái tim nhân ái cho trẻ.

Không coi thường, khoan dung, chân thành với mọi người là tiền đề để bản thân chúng ta được tôn trọng và có mối quan hệ tốt. Trong xã hội hiện đại, sự thành công của một người không thể tách rời sự ủng hộ của mọi người xung quanh. Quan hệ rộng là điều kiện cần thiết cho sự thành công của mỗi người. Vì thế, cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng cho trẻ thái độ sống chân thành, dạy trẻ biết đối xử bình đẳng với mọi người, không nên coi thường người khác.

Dù còn nhỏ, nhưng con đã có tinh thần đoàn kết

Đi học về, cậu bé Manu vui vẻ nói với mẹ: “Mẹ ơi, hôm nay cô giáo dạy chúng con thế nào là tinh thần đoàn kết đấy”.

Mẹ đang quét dọn trong phòng khách, quay đầu nhìn con trai, mỉm cười nói: “Ồ, vậy con đã học được gì?”.

Manu chạy đến trước mặt mẹ, vội vàng nói: “Cô giáo kể cho chúng con nghe về câu chuyện của đàn ong mật. Mẹ ơi, mẹ biết không? Có con ong chuyên hút mật, có con ong chuyên làm nhiệm vụ trông coi các con ong khác, chúng có những nhiệm vụ khác nhau và cùng bảo vệ gia đình lớn. Hóa ra, đàn ong cũng thông minh thật đấy”.

Mẹ nhìn bộ dạng lắc lư ngộ nghĩnh của con trai, không nhịn được cười hỏi: “Vậy con nghĩ là con thông minh hay là đàn ong thông minh?”.

Cậu bé Manu nghiêm túc nghĩ ngợi một lát rồi nói với mẹ: “Con nghĩ con cũng thông minh giống đàn ong, vì con cũng có tinh thần đoàn kết”.

Nói xong, cậu đặt cặp sách xuống, cầm cây chổi giúp mẹ quét nhà, vừa quét vừa nói: “Mẹ ơi, con quét nhà, mẹ lau nhà, mẹ con mình cùng nhau làm việc nhé”.

Mẹ nhìn cậu con trai, vui sướng mỉm cười.

Ví dụ trên cho thấy, dù ở trường học hay ở nhà, dân tộc Do Thái đều rất coi trọng việc giáo dục tinh thần đoàn kết cho trẻ. Họ cho rằng, đoàn kết mang lại cho con người sức mạnh, giúp con người thành công. Do Thái là dân tộc có tinh thần hợp tác đoàn kết nhất trên thế giới. Tác phẩm kinh điển “Talmud” chính là thành quả sáng tạo tập thể của họ. Khi đất nước Israel được khôi phục, ngoài người dân Israel, những người Do Thái trên khắp thế giới đã quyên góp được một lượng tiền mặt vô cùng lớn để phục hưng đất nước. Chính bởi ý thức hợp tác đoàn kết và tinh thần chủ nghĩa tập thể mà trải qua bao nhiêu khó khăn, bị truy sát bức hại, nhưng người Do Thái vẫn ngoan cường sống, chiến đấu và sinh tồn đến tận ngày nay.

“Talmud” dạy họ rằng: “Cần thường xuyên đứng ở góc độ ảnh hưởng tới toàn dân tộc để cân nhắc từng lời nói hành động của mình”. Vì thế, khi người Do Thái chuộc tội, họ không nói “tôi”, mà luôn nói “chúng tôi”, cho dù một người phạm tội, mọi người cũng cho rằng đó là lỗi của tập thể. Nếu một người nào đó phạm tội trộm cắp, những người khác đều cảm thấy hối lỗi và nghĩ rằng “Vì mình chưa thật sự nhân từ, lương thiện, nên anh ta mới phải trộm cắp”. Ý thức tập thể và tinh thần đoàn kết mạnh mẽ của người Do Thái đã giúp họ thận trọng hơn trong lời nói và việc làm. Họ luôn chú ý đến hành động, ngôn ngữ của mình, đồng thời họ cũng quan tâm đến người xung quanh, cùng nhau duy trì sự phồn vinh của dân tộc.

Nhiều dân tộc khác trên thế giới vô cùng tò mò, không hiểu được tại sao người Do Thái lại có một tinh thần tập thể và ý thức đoàn kết, hợp tác cao độ đến như thế. Người Do Thái đã trả lời rằng: “Chúng tôi tự mình không đoàn kết giúp đỡ nhau, còn dám hi vọng người khác giúp đỡ chúng tôi? Nếu chúng tôi không đoàn kết, thì làm sao có thể tồn tại sau nhiều nguy nan và bức hại như vậy?”. Cha mẹ Do Thái đã dạy con cái khi chúng còn rất nhỏ rằng, cần học cách đoàn kết với người khác, vì đoàn kết chính là sức mạnh. Họ hiểu được sự hợp tác tương trợ lẫn nhau mới có thể tạo nên sức mạnh to lớn. Giúp con người khác phục mọi khó khăn trong cuộc sống. Cha mẹ Do Thái đã bồi dưỡng con cái họ tinh thần

đoàn kết từ những phương diện sau:

bồi dưỡng tình yêu thương và tinh thần trách nhiệm cho trẻ

Cha mẹ Do Thái rất coi trọng việc bồi dưỡng tinh thần hợp tác, đoàn kết, loại bỏ tâm lí cô lập cho trẻ từ nhỏ. Bồi dưỡng tinh thần đoàn kết, tình yêu thương, tinh thần trách nhiệm và ý thức tập thể cho trẻ là nhiệm vụ quan trọng trong việc dạy con của người Do Thái. Họ dạy con cần sống chan hòa với thầy cô, bạn bè, chăm chỉ trực nhật, giúp đỡ những bạn bè gặp khó khăn... Đối với một số trẻ thích sống cô lập, trước tiên cha mẹ sẽ loại bỏ cảm giác xa cách để trẻ hòa nhập với mọi người, sau đó từng bước bồi dưỡng tinh thần đoàn kết cho trẻ.

bồi dưỡng tinh thần hợp tác, đoàn kết cho trẻ

Cha mẹ cùng trẻ chơi một số trò chơi để bồi dưỡng tinh thần hợp tác, đoàn kết cho trẻ. Bởi vì trò chơi là niềm yêu thích của trẻ nên việc dùng chúng để bồi dưỡng tinh thần đoàn kết, hợp tác cho trẻ sẽ đạt được hiệu quả giáo dục tốt. Cha mẹ có thể chọn những trò chơi nhấn mạnh sự đoàn kết của một đội. Trong quá trình chơi, cha mẹ để trẻ thấy được lợi ích của sự đoàn kết, hợp tác. Ngoài ra, cha mẹ có thể kể cho trẻ nghe một vài câu chuyện về tinh thần đoàn kết của đoàn đội, để trẻ nhận biết được vai trò quan trọng của tinh thần hợp tác.

Từ lịch sử phát triển của người Do Thái, có thể thấy tầm quan trọng của sự hợp tác, đoàn kết. Xã hội tương lai là một xã hội cạnh tranh khốc liệt, chúng ta cần trau dồi tinh thần hợp tác đoàn kết mới có cơ hội đạt được thành công. Vì thế cha mẹ cần chú trọng bồi dưỡng tinh thần hợp tác, đoàn kết cho con cái mình.

Con biết hai cái tai > một cái miệng

Mẹ đang kể chuyện cho Luis nghe để ru cậu bé ngủ. Bỗng cậu bé mở hai mắt sáng long lanh, nói với mẹ: “Mẹ ơi, hôm ở trận đá bóng, trước khi vào sân, bạn Parker sợ đến nỗi hai chân run lập cập, ha ha... Lớp chúng con có bạn tên là Hanna, đầu bạn ấy giống như đồng cỏ khô ấy, chúng con đều gọi bạn ấy là Nữ hoàng sư tử....”.

“Luis”, mẹ ngắt lời: “Con còn nhớ mẹ từng kể cho con chuyện gì không?”.

“Con nhớ ạ”. Cậu bé bắt đầu nhớ lại câu chuyện mà mẹ vừa kể: “Ngày xưa, có một ông chủ sai người hầu của mình ra chợ tìm mua thứ ngon nhất trên đời về cho ông ta, kết quả là người hầu đó mua một chiếc lưỡi mang về. Vài ngày sau, ông chủ đó lại sai người hầu ra chợ mua một thứ không ngon nhất về, kết quả là người đó vẫn mua về một chiếc lưỡi”.

Đợi Luis kể xong, mẹ hỏi: “Câu chuyện này nói với chúng ta điều gì nhỉ?”.

Luis trả lời: “Thứ ngon nhất trên đời cũng là cái lưỡi, thứ không ngon nhất cũng là cái lưỡi, bài học trong câu chuyện này là... nhắc nhở chúng ta không được nói lung tung!”.

Sau đó, Luis cũng hiểu ý liền nói với mẹ: “Mẹ ơi, con hiểu rồi, sau này con sẽ không tùy tiện phê bình người khác nữa”. Mẹ mỉm cười xoa đầu Luis và hát ru cậu ngủ.

Khi Luis thích tùy tiện bình luận về người khác, mẹ đã kể cho cậu nghe một câu chuyện rất có ý nghĩa, đó là không được tùy ý đánh giá người khác. Người Do Thái rất ghét những người “lắm lời”. Do đó, chúng ta luôn thấy rằng người Do Thái rất kiệm lời. Đương nhiên, điều đó không có nghĩa là họ không thân thiện, không biết giao tiếp. Đối với người Do Thái, những người luôn thao thao bất tuyệt, khoe khoang mình trước mặt người khác thường là những người ngốc nghếch; Còn người biết lắng nghe mới là người thông minh. Vì thế, người Do Thái đã lưu truyền câu nói: “Khi kẻ ngốc cười phá lên thì người thông minh chỉ cười mỉm”.

Cha mẹ Do Thái đều dạy con cái họ một câu ngạn ngữ cổ là: “Thượng Đế tạo cho con người hai cái tai, một cái miệng, là để chúng ta nói ít, nghe nhiều”... Do đó, khi giao tiếp, đa số họ đều nghiêm túc lắng nghe ý kiến của người khác. Cha mẹ Do Thái cũng thường ví: Lời nói đúng mực như liều thuốc tốt, giúp con người đạt được mục đích, nhưng nếu nói quá nhiều lại có tác dụng ngược lại, không những không có ích mà còn làm hại bản thân. Người Do Thái thường nói: “Im lặng là vàng, hùng biện là bạc”, để khuyên răn mọi người nghe nhiều, nói ít.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ thường cho trẻ đọc những câu danh ngôn hoặc những đoạn văn hay, giúp trẻ hiểu được rằng việc lắng nghe quan trọng hơn

lời nói. Cha mẹ cũng luôn dạy trẻ cần tôn trọng người khác, không nên chỉ biết thổ lộ lòng mình, mà cần chú ý lắng nghe tâm sự của bạn bè, cảm nhận niềm vui, nỗi buồn của họ, đó mới là người bạn thật sự. Hơn nữa, cha mẹ Do Thái còn nhắc nhở trẻ biết trân trọng những người bạn biết lắng nghe, cùng trẻ tạo môi trường giao tiếp vui vẻ.

không tùy tiện đánh giá về người khác

Cha mẹ Do Thái thường dạy trẻ không nên tùy tiện đánh giá về người khác, vì những lời nói vô tình của trẻ, qua nhiều người có thể biến thành “sự thật”, mà những lời đồn thổi này có thể làm tổn thương tình cảm bạn bè. Người Do Thái có câu “Khi bạn gặp ma quỷ, tốt nhất hãy chạy nhanh; Khi bạn gặp những lời gièm pha, cũng cần chạy thật nhanh”. Có thể thấy, người Do Thái đã nhắc nhở chúng ta cần tránh xa những lời gièm pha, tránh làm hại đến người khác hoặc bản thân. Cha mẹ Do Thái thường coi miệng lưỡi con người giống như thanh gươm sắc, giáo dục trẻ cần ăn nói thận trọng. Vì một lời đã nói ra là không thể thu lại, gươm sắc có thể làm tổn thương đến người khác, vì thế cần nghĩ kỹ trước khi nói.

Dạy trẻ học cách lắng nghe

Cha mẹ rất kiên nhẫn dạy trẻ ý nghĩa và cách thức lắng nghe để có được sự tín nhiệm của người khác. Trước hết, thái độ phải thành khẩn, không chỉ đơn thuần lắng nghe, mà còn cần lắng nghe một cách nghiêm túc, kịp thời bày tỏ sự tán thành hoặc khen ngợi của mình để đối phương cảm nhận được sự tôn trọng và hiểu biết của bạn. Thứ hai, trong quá trình nghe nên mỉm cười tán đồng, tốt nhất không nên làm việc gì khác, trong quá trình nói chuyện có thể bộc lộ về biểu cảm, ngôn ngữ cơ thể, chứng tỏ bạn đang chú ý lắng nghe, để đối phương cảm nhận được sự chân thành, nâng cao hiệu quả giao tiếp của bạn.

Khi không có ai bình luận về người khác cuộc sống sẽ bớt mâu thuẫn, tranh chấp. Khi mọi người cùng học cách lắng nghe, mới có thể tạo nên không khí hài hòa, cởi mở. Vì thế cha mẹ cần dạy con cái nghe nhiều nói ít, tạo môi trường giao tiếp tốt, để trẻ có thể sống và học tập vui vẻ.

Trước khi kết bạn, con chắc chắn sẽ suy nghĩ kỹ

“Bố ơi, câu nói này nghĩa là gì ạ?”. Mc Carroll bước đến bên bố, chỉ vào một câu trong cuốn truyện và hỏi.

Bố đang ngồi trên ghế sô-pha, nhận lấy cuốn truyện từ con trai, nhìn vào câu ngạn ngữ Do Thái mà con chỉ: “Chơi với chó sẽ có bộ chết bám vào người”.

Mc Carroll băn khoăn: “Tại sao con không thể chơi với chó con ạ, chúng rất đáng yêu mà”.

“Ha ha”, bố bật cười vì câu hỏi ngây thơ của con trai, “Mc Carroll à, chó trong câu nói này không phải là chú chó chúng ta thấy hàng ngày”.

“Đó là chó gì ạ?”. Mc Carroll nghi hoặc.

Bố ngồi thẳng lên, kiên nhẫn giải thích cho cậu: “Câu nói này có nghĩa là con không được chơi với bạn xấu, vì họ sẽ dạy con những điều không tốt”.

“Ồ, con hiểu rồi. Có nghĩa là con cần chơi với những bạn có thói quen tốt. Nếu chơi với bạn những bạn có thói quen xấu, con có thể nhiễm thói quen xấu của họ, có phải không hả bố?”.

Bố cười nhìn Mc Carroll, gật đầu nói: “Không sai, chính là nghĩa ấy”.

“Con cảm ơn bố”. Nói xong, Mc Carroll ôm cuốn truyện chạy ra ghế của mình tiếp tục đọc.

Từ ví dụ trên có thể thấy, lựa chọn bạn bè có ý nghĩa rất lớn trong cuộc sống. Người Do Thái rất trân trọng tình bạn, khi bạn gặp khó khăn, họ sẽ nhiệt tình giúp đỡ; Khi bản thân họ gặp khó khăn, cũng sẽ nhờ bạn giúp mình. Do vậy, cha mẹ Do Thái luôn dạy trẻ thận trọng trong việc kết bạn, không được kết bạn bừa bãi. Họ nói với con về câu nói của một nhà triết học Do Thái: “Bạn bè chân chính giống như cái lều vũng chãi, có thể che nắng che mưa cho con người, là vật báu vô giá trong đời”. Đồng thời, cha mẹ Do Thái cũng dùng câu ngạn ngữ “Chơi với chó sẽ có bộ chết bám vào người” để dạy con cái cẩn thận khi kết giao bạn bè.

Trong gia đình Do Thái, thông thường cha mẹ rất thích kết giao với bạn bè. Họ thường coi bạn bè chính là trợ thủ đắc lực của mình, người không có bạn giống như mất đi một cánh tay. Họ dạy trẻ rằng: Bạn bè được chia làm ba loại: Kiểu thứ nhất bạn bè giống như chiếc bánh mì sẽ cho bạn năng lượng và sự ủng

hộ, trong lúc nguy nan nhất họ sẽ giúp đỡ bạn vượt qua khó khăn; Kiểu thứ hai, bạn bè giống như rượu, thỉnh thoảng cần đến, lúc đặc biệt có thể cho bạn vài lời khuyên hữu ích, giúp cuộc sống của bạn thêm phong phú; Kiểu thứ ba, bạn bè giống như chú chó hoang, cần tránh xa, nếu không bạn sẽ bị họ lợi dụng, khi bạn gặp vận may họ xuất hiện, khi bạn gặp khó khăn họ sẽ bỏ rơi bạn.

Dân tộc Do Thái có một câu ngạn ngữ: “Bước vào cửa hàng nước hoa, cho dù không mua được gì, thì mùi hương vẫn lưu trên người bạn”. Câu này dạy chúng ta rằng cần biết kết giao với những người bạn tốt, vì họ giúp cho cuộc sống của chúng ta trở nên tốt đẹp hơn. Người Do Thái dạy con cái: “Nếu con kết giao với một người thông thái, con cũng sẽ trở thành người thông thái; Nếu con kết giao với một kẻ ngốc, con cũng trở thành kẻ ngốc”. Vì thế kết giao bạn bè không nên để ý đến số lượng, mà nên quan tâm xem người bạn đó có thật sự chân thành không. Người Do Thái đã dạy con cái họ như sau:

là người tôn trọng con

Cha mẹ Do Thái dạy con cần làm bạn với người biết tôn trọng mình. Người như vậy sẽ thật sự coi trọng bạn, họ sẽ nghĩ tới bạn trước khi làm điều gì đó, sau lưng không bình luận, chê bai bạn, luôn nghiêm túc suy nghĩ về những vấn đề của bạn, ủng hộ việc làm của bạn. Tôn trọng người khác chính là sự khẳng định về giá trị và nhân cách của người khác. Người biết tôn trọng người khác sẽ biết cư xử đúng mực, có phẩm chất nhân cách cao quý. Kết bạn với người như vậy, bạn sẽ vui vẻ và nâng cao chất lượng sống của mình.

là người hiểu con

Cha mẹ Do Thái dạy con cái cần làm bạn với người hiểu mình. Khi bạn vui, người bạn đó cũng chia vui với bạn; Khi bạn buồn, họ biết ở bên an ủi bạn; Khi bạn ửu rĩ, người đó biết động viên bạn; Khi bạn kiêu ngạo, người đó biết nhắc nhở bạn; Người hiểu bạn sẽ giúp cho tâm hồn các bạn trở nên đồng điệu, xóa bỏ nghi kỵ, mâu thuẫn, đồng thời tạo nên không khí thoải mái, vui vẻ giữa hai người. Hơn nữa, người có thể hiểu được bạn sẽ là người đối xử bình đẳng với người khác, cũng có thể là người bạn chân thành. Làm bạn với người này, bạn sẽ thấy thoải mái và cảm nhận được tình yêu thương, sự chân thành. Từ đó, giúp mọi

người xung quanh mình hơn.

là người giúp đỡ con

Cha mẹ khuyên con cái cần kết bạn với người biết giúp đỡ mình, đó mới là bạn bè thật sự. Cho dù bạn gặp phải tình cảnh nào, bạn bè cũng luôn vô tư giúp đỡ bạn. Nhưng trong cuộc sống, những người như vậy không nhiều, có thể gặp được một người bạn như vậy là một điều thật sự may mắn. Cha mẹ Do Thái dạy trẻ cần biết đối xử chân thành với bạn bè, để giữ gìn tình bạn bền lâu. Vì khi có những người bạn tốt, bạn sẽ luôn cảm thấy vui vẻ và hạnh phúc.

Người Do Thái cảm nhận sâu sắc tầm quan trọng của bạn bè, vì thế họ rất coi trọng tình bạn và luôn dạy trẻ biết cách kết giao với bạn tốt, trân trọng tình bạn. Người bạn chân chính sẽ giúp ích cho sự trưởng thành của trẻ. Các bậc cha mẹ có thể học cách dạy con của Do Thái, để giúp con tìm được những người bạn đích thực.

Dù vật có tốt thế nào con cũng không ép buộc người khác

Cô bé Tina rất vui vì bố mới mua cho em một chú cún con. Từ nhỏ, Tina đã rất yêu quý các con vật nhỏ. Vì thế từ khi có chú cún này, em chủ động nhận trách nhiệm chăm sóc nó. Em còn đặt cho chú cún cái tên rất đáng yêu - Poker.

Hôm đó, Tina ăn cơm trưa xong và bắt đầu cho Poker ăn. Bữa trưa của Poker là món canh cá tươi do mẹ nấu, món canh cá có mùi vị thơm ngon và đầy đủ chất dinh dưỡng. “Chú mày nhất định sẽ thích ăn đây”, Tina bung bát canh đến trước mặt Poker nói với nó. Quả nhiên, Poker ngửi thấy mùi canh cá liền vội vàng ăn ngấu nghiến. Vừa ăn Poker vừa vẫy đuôi dường như muốn cảm ơn cô chủ nhỏ đã chuẩn bị bữa ăn ngon cho mình. Tina nhìn thấy bát canh cá sạch bong, trong lòng vô cùng vui sướng, vội vàng chạy vào bếp bung nồi canh cá ra định cho Poker ăn tiếp. Poker đang nằm ve vẩy đuôi, hưởng thụ cảm giác thoải mái sau bữa ăn ngon, thì ngửi thấy mùi canh cá, nó cảnh giác lắc lư đầu, tìm nơi phát ra mùi vị đó. Khi Poker nhìn thấy Tina lại mang canh cá ra, Poker nằm im không nhúc nhích. Tina bung nồi canh đến trước mặt Poker, nhưng nó chỉ đưa mắt nhìn,

không muốn ăn nữa. Tina liền dúi đầu nó vào nồi canh, bắt nó ăn.

Buổi chiều, Tina thấy Poker cứ lặn qua lộn lại, rồi đột nhiên nôn ra đầy nhà. Hóa ra, vì buổi trưa Poker ăn quá nhiều, không thể chịu đựng được, nên nó mới nôn như vậy. Mẹ biết chuyện, nói với Tina: “Con xem, đồ ăn ngon bao nhiêu cũng cần ăn có giới hạn, nếu vượt qua giới hạn đó sẽ có kết quả ngược lại”. Tina xấu hổ cúi đầu không nói gì.

Cô bé Tina trong ví dụ trên ép chú chó của mình ăn thật nhiều đồ ngon, cuối cùng đã gây hại cho chú chó. Có thể thấy, dù vật có tốt thế nào cũng không nên bắt ép cho người khác, vì như vậy sẽ mang lại hậu quả không mong muốn. Trong quá trình giao tiếp, người Do Thái rất coi trọng ý kiến của người khác, không áp đặt họ theo suy nghĩ của bản thân. Người Do Thái cho rằng, chỉ khi tôn trọng ý kiến của người khác, mới có thể được họ tôn trọng và đồng tình, từ đó mới có được tình bạn thật sự. Mặt khác, khi tôn trọng lựa chọn của người khác, mới có thể phát hiện ra hứng thú và sở trường của bản thân, giúp cho bản thân trưởng thành và phát triển. Edison rất giỏi sáng tạo, vì thế ông đã chọn nghề phát minh; Albert Einstein rất giỏi tư duy logic, vì thế ông chọn ngành vật lí. Có thể thấy tôn trọng sự chọn lựa của mỗi người để họ tự do thể hiện mới giúp họ phát huy được tiềm năng một cách tốt nhất.

Không áp đặt suy nghĩ của mình với người khác chính là sự tôn trọng họ. Nhiều bậc cha mẹ vì không thực hiện được lí tưởng của mình nên cảm thấy hối tiếc, họ cố gắng áp đặt lí tưởng đó cho con, hi vọng con có thể thực hiện được những việc mà bản thân chưa hoàn thành. Cách suy nghĩ như vậy của cha mẹ vô tình tước đi sở thích của trẻ, đi ngược lại với sự phát triển tự nhiên, không tôn trọng ý nguyện của trẻ. Với cách giáo dục như vậy, con cái sẽ rất khó thành công. Cha mẹ Do Thái không bao giờ ép buộc con cái, họ luôn quan sát tỉ mỉ sở thích của con cái, kích thích hứng thú của con, giúp con phát triển sở trường từ đó có những lựa chọn thích hợp.

Trong học tập, cha mẹ Do Thái rất tôn trọng ý nguyện của con. Trong cuộc sống, họ cũng khuyến khích trẻ bày tỏ ý kiến, quan điểm của mình. Cách làm này giúp trẻ biết tôn trọng, cảm thông và thấu hiểu suy nghĩ của người khác. Cha mẹ

Do Thái dạy trẻ tôn trọng ý kiến của người khác thông qua hai phương diện: Học cách hiểu người khác khi giao tiếp và tôn trọng quyết định của họ.

hiểu người khác khi giao tiếp

Trong giao tiếp, nếu thiếu sự hiểu biết hoặc suy nghĩ sai lệch, chúng ta rất dễ mắc sai lầm, điều đó gây trở ngại cho việc giao tiếp. Giống như bé Tina trong ví dụ trên, cô bé vốn có ý tốt muốn chú chó của mình ăn nhiều, nhưng cuối cùng lại làm nó khó chịu và nôn ra. Cha mẹ Do Thái dạy con cái rằng, trong cuộc sống cần học cách đặt mình vào vị trí của người khác để suy nghĩ vấn đề. Khi giao tiếp với người khác, cần thay đổi góc nhìn để suy nghĩ mới có thể hiểu được của người khác, như vậy mới có thể tôn trọng ý kiến của họ. Nếu làm được như vậy, những hiểu lầm, bất đồng trong giao tiếp sẽ được hóa giải, những bất mãn cá nhân sẽ chuyển thành sự quan tâm và hiểu biết lẫn nhau.

Tôn trọng quyết định của người khác

Cha mẹ Do Thái dạy trẻ khi giao tiếp với người khác, cần tuân theo nguyên tắc “tôn trọng, không ép buộc”, ứng xử khéo léo, thân thiện với mọi người”. Như vậy, mới được người khác tôn trọng và xây dựng môi trường giao tiếp thân thiện. Trong cuộc sống, khi quan điểm của trẻ và người khác, cha mẹ Do Thái dạy trẻ không nên nói năng gay gắt, mà cần học cách bình tĩnh chấp nhận quan điểm của người đó. Vì mỗi người đều có những điểm khác biệt về thái độ sống và cách nhìn nhận sự vật, do vậy, lựa chọn và quan điểm của mọi người không giống nhau là điều rất bình thường, trẻ cần học cách tôn trọng lựa chọn của người khác. Cha mẹ nói với trẻ, nếu ép buộc người khác làm theo ý mình thì sẽ vô tình cô lập bản thân hoặc gây phản cảm cho người khác, từ đó làm hỏng mối quan hệ giao tiếp. Vì thế cần học cách tôn trọng và chấp nhận ý kiến của người khác, hình thành thái độ khiêm tốn hài hòa, đó là điều không thể thiếu được trong giao tiếp.

Tôn trọng ý kiến và lựa chọn của người khác giúp trẻ cải thiện mối quan hệ, từ đó tạo mối quan hệ giao lưu gắn bó. Qua việc không ép buộc người khác làm theo ý mình, cha mẹ bồi dưỡng thái độ khoan dung và tính cách cởi mở cho trẻ, điều này có tác dụng lớn trong việc tu dưỡng phẩm chất đạo đức và tính cách cho trẻ. Vì thế, cha mẹ cần chú ý bồi dưỡng thói quen biết tôn trọng người khác cho

trê.

CHA MẸ DO THÁI: QUAN NIỆM GIÁO DỤC CỦA CHÚNG TÔI CÓ SỨC ẢNH HƯỞNG LỚN NHẤT

Con, chúng ta vui vẻ chấp nhận con

Vào một ngày cuối tuần đẹp trời, nhà Albert Einstein có tổ chức một bữa tiệc. Hôm nay, vườn hoa sau nhà của Albert Einstein rất náo nhiệt, đám trẻ con không ngừng chạy qua chạy lại, đuổi theo những chú bướm đang bay lượn, chúng gọi nhau í ới. Ở phía xa có một cậu bé ngồi một mình cạnh vườn hoa, cậu nhìn đàn kiến dưới đất bò qua bò lại. Tiếng ồn ào bên ngoài dường như không ảnh hưởng tới cậu. Cậu bé đó chính là nhà vật lý học có ảnh hưởng lớn đến thế giới sau này

- Albert Einstein.

Một người hàng xóm nhìn thấy Einstein liền nói với mẹ cậu: “Einstein đang làm gì vậy? Sao cậu bé không chơi cùng với lũ trẻ?”.

Người mẹ hiền từ nhìn con nói: “Nó đang nghĩ đấy”.

Người hàng xóm lo lắng hỏi: “Tôi thấy Einstein thường xuyên ngồi một mình, rất ít nói, hình như phát triển chậm hơn những đứa trẻ khác. Anh chị không thấy lo lắng sao?”.

Người mẹ quay đầu lại, mỉm cười nhìn người hàng xóm, nghiêm túc nói: “Con trai nhà chúng tôi rất bình thường, chỉ là nó khá trầm tính, đó là vì nó đang suy nghĩ. Có một ngày, nó sẽ trở thành một giáo sư nổi tiếng”.

Sự tin tưởng của bố mẹ với Einstein giúp cậu trưởng thành theo cách của mình, đồng thời trở thành nhà vật lý vĩ đại nhất thế giới.

Sự trưởng thành của Einstein nói với chúng ta rằng, mỗi đứa trẻ đều có đặc điểm riêng, có sở trường và cũng có sở đoản. Do vậy, cha mẹ cần hiểu và tin tưởng trẻ, dù trẻ là người bình thường hay là thiên tài, là hoàn mỹ hay khiếm

khuyết. Cha mẹ đều cần tìm hiểu ưu điểm, sở trường của trẻ. Từ đó, cho trẻ nền giáo dục tốt, giúp trẻ thành tài. Cha mẹ Do Thái cho rằng, mỗi đứa trẻ đều có cá tính riêng, cha mẹ nên thuận theo tính cách đó mà bồi dưỡng, không nên chờ đợi trẻ trở thành thiên tài. Cha mẹ cần học cách khoan dung để nhìn nhận sự khác biệt ở mỗi đứa trẻ, chấp nhận tất cả con người trẻ.

Văn hóa Do Thái đã từng lưu truyền câu: “Nếu con của bạn có tài nghệ làm thợ bánh mì, thì đừng ép buộc con làm bác sĩ”. Vì thế, khi giáo dục con cái, đầu tiên, cha mẹ cần chấp nhận đặc trưng riêng của con. Mỗi đứa trẻ khi sinh ra đã vô cùng đặc biệt. Chúng có một sức mạnh tiềm ẩn. Nếu cha mẹ bắt ép trẻ làm theo ý nguyện của mình, sẽ vô tình phá hoại sức mạnh tiềm ẩn ấy. Do đó, các bậc cha mẹ Do Thái đều tôn trọng tính cách độc lập và cá tính khác biệt của con, chấp nhận tất cả ưu khuyết điểm của con.

Người Do Thái cho rằng, giáo dục trẻ không phải là bồi dưỡng thiên tài, mà là để trẻ sống bằng chính con người mình. Mỗi đứa trẻ đều có thiên phú riêng, đều vô cùng đặc biệt. Vì vậy cha mẹ cần có phương pháp giáo dục thích hợp để trẻ phát huy tài năng tiềm ẩn của mình. Chúng ta có thể học cách người Do Thái dạy con về phương diện này như sau:

bày tỏ thái độ của mình với con

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ thường xuyên thể hiện sự tin tưởng với trẻ. Cho dù trẻ đang trong tâm trạng như thế nào, cha mẹ đều đặt mình vào vị trí của trẻ để hiểu trẻ, chứ không đứng ở góc độ của mình để trách mắng trẻ. Cha mẹ Do Thái rất kiên nhẫn với con cái, thường dùng lời lẽ dễ hiểu để bày tỏ sự tin tưởng, hài lòng của mình với con qua những buổi trò chuyện, từ đó, giúp trẻ tăng thêm sự tự tin và phát huy được tiềm năng vốn có.

binh thản chấp nhận thất bại và khuyết điểm của con

Trong quan niệm của cha mẹ Do Thái, trẻ thất bại và phạm lỗi là điều bình thường. Trẻ chưa có đủ kinh nghiệm và khả năng tự ý thức và xử lý tình huống nên khó tránh khỏi thiếu sót và phạm lỗi. Khi đối diện với thất bại và lỗi lầm của con cái, cha mẹ Do Thái thường chọn thái độ khoan dung độ lượng với con, chấp nhận khuyết điểm và yếu kém của con, cổ vũ con tìm cách khắc phục. Họ hiểu

rằng chỉ có bao dung và vị tha mới giúp trẻ giải tỏa được nỗi sợ hãi, xóa bỏ cảm giác phạm lỗi, giúp trẻ vượt qua thất bại và bước đến thành công.

chấp nhận không có nghĩa là dung túng

Cha mẹ chấp nhận sự khác biệt tính cách, ưu điểm, khuyết điểm của con cái không có nghĩa là dung túng cho trẻ.

Trong quan niệm của người Do Thái, trẻ có thể phạm lỗi, làm sai, nhưng không thể làm những việc tổn hại đến bản thân và người khác. Cha mẹ có thái độ bình tĩnh chấp nhận những khuyết điểm của trẻ, nhưng khi trẻ mắc lỗi, cha mẹ sẽ dùng những biện pháp giáo dục nghiêm khắc. Cách làm này của cha mẹ nói với trẻ rằng, cha mẹ luôn yêu thương, khoan dung với trẻ, nhưng cũng cần có nguyên tắc. Cha mẹ cần hướng dẫn trẻ hành động đúng đắn.

Yêu trẻ chính là chấp nhận trẻ. Điều này sẽ mang lại cảm giác an toàn và tự tin cho trẻ, để trẻ có được sức mạnh to lớn. Ngoài ra, sự khẳng định của cha mẹ cũng giúp trẻ học cách chấp nhận người khác. Từ đó, giúp trẻ có một trái tim khoan dung, rộng lượng.

Tất cả sự giáo dục đều là vì tương lai của con

Theodore von Kármán sinh ra trong một gia đình Do Thái ở Hunggari. Khi cậu 6 tuổi, anh trai phát hiện ra tài năng của cậu, liền chạy đến nói với cha: “Cha ơi, Kármán có thể lập tức nói ra kết quả phép nhân ba số với nhau. Chúng ta hãy đưa em đến chỗ đông người biểu diễn, sau đó thu phí xem biểu diễn của họ”.

“Không, cha không thể làm vậy với em con”. Người cha từ chối.

“Tại sao? Tài năng này của em chắc chắn sẽ khiến nhiều người kinh ngạc, chúng ta sẽ kiếm được nhiều tiền”. Người anh tiếp tục thuyết phục cha.

“Em con chỉ thông minh một chút thôi, nếu em con cứ sống trong sự ca tụng, sẽ không bao giờ học được cái mới nữa, cuối cùng chỉ có thể biến thành kẻ hiểu biết nửa vời, không có được thành công gì cả”. Cha nói với cậu con trai cả.

Ngày hôm sau, cha dẫn Kármán đến nhà một tiến sĩ nọ theo học địa lí, lịch sử, văn học, đồng thời nói với Kármán, không được chơi trò chơi toán học nữa.

Khi Kármán hơn 20 tuổi, cha mới cho phép cậu học lại toán học.

Nhiều năm sau, Kármán trở thành một nhà lãnh đạo xuất sắc trong ngành hàng không. Điều đáng quý là ông có một tinh thần nhân văn sâu sắc, mà sự giáo dục này đều được lĩnh hội từ cha ông.

Người Do Thái có cách giáo dục đặc biệt với con cái. Từ nhỏ họ đã dạy con rèn luyện tính độc lập, tự suy nghĩ, không ngừng học hỏi, để chuẩn bị cho sự phát triển tương lai sau này. Giống như cha của Kármán, ông đã mời rất nhiều chuyên gia ở nhiều lĩnh vực đến dạy cho con, điều này rất thường gặp ở gia đình Do Thái. Họ luôn coi trọng giáo dục, thông qua giáo dục bồi dưỡng tài năng cho trẻ, giúp trẻ có một tương lai thành công.

Sự coi trọng giáo dục và cách thức giáo dục con cái của cha mẹ Do Thái giúp cho trẻ từ nhỏ đã có kiến thức phong phú, vốn hiểu biết sâu rộng. Những điều này đều giúp ích cho trẻ, trẻ sẽ đạt được những thành công trong tương lai. Sigmund Freud, Albert Einstein, Pablo Ruiz Picasso... đều là những vĩ nhân có cống hiến lớn cho thế giới, tất cả họ đều xuất thân trong gia đình Do Thái. Dưới đây, chúng ta hãy cùng xem người Do Thái có cách dạy con đặc biệt như thế nào.

Dạy trẻ học cách độc lập

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ đặc biệt coi trọng khả năng độc lập của trẻ. Họ không chỉ giao cho con làm việc nhà để nâng cao tính tự lập cho con, mà còn tận dụng cơ hội dạy con ý thức độc lập. Ví dụ, khi trẻ thử tự mặc quần áo, cha mẹ Do Thái sẽ hướng dẫn và cổ vũ trẻ. Mục đích là để trẻ qua sự cố gắng của mình, hiểu được tầm quan trọng của tính độc lập, từ đó không dựa dẫm, ỷ lại vào cha mẹ.

Đặc biệt, người Do Thái cho rằng, để trẻ thực sự học được cách độc lập, trước tiên cần tôn trọng trẻ. Vì thế, thông thường, cha mẹ sẽ để ý đến suy nghĩ của trẻ trước khi yêu cầu trẻ làm việc gì đó. Cha mẹ thường tôn trọng lựa chọn của trẻ, tích cực cổ vũ trẻ dựa vào khả năng của bản thân.

coi trọng suy nghĩ và tài năng của trẻ

Mọi người đều biết, người Do Thái không chỉ chú trọng đến kiến thức đã học, mà còn chú trọng đến tài năng thiên bẩm. Cha mẹ đã dạy trẻ từ nhỏ cần kết

hợp kiến thức với tài năng, như vậy trẻ mới có thể đạt được thành công. Nếu chỉ có kiến thức mà không có tài năng thì chỉ là kiến thức rỗng, khó phát huy được giá trị đích thực. Ngoài ra, họ còn coi trọng sự sáng tạo. Cha mẹ luôn cổ vũ trẻ khi học tập, cần học cách suy nghĩ, dũng cảm nghi ngờ và đặt câu hỏi, đưa ra quan điểm của bản thân. Cha mẹ Do Thái cho rằng suy nghĩ là chìa khóa của trí tuệ, dũng cảm suy nghĩ và đặt câu hỏi mới biết được chân lí, còn việc học tập mà không suy nghĩ chỉ là sự bắt chước máy móc.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ đặc biệt chú ý đến việc trò chuyện với trẻ, trả lời những thắc mắc, băn khoăn của trẻ, kể từ nhỏ trẻ đã được cha mẹ hướng dẫn. Trong quá trình nói chuyện, cha mẹ sẽ rèn luyện khả năng biểu đạt và khả năng logic cho trẻ. Đây là nguyên nhân giúp người Do Thái có tư duy biểu đạt và giao tiếp ấn tượng.

Phương pháp dạy dỗ đặc biệt của người Do Thái là chuẩn bị tâm lí và rèn luyện phẩm chất cho con đối mặt với những khó khăn trong tương lai. Từ nhỏ trẻ đã được dạy rằng, cho dù xã hội có thay đổi thế nào, cuộc sống có tàn khốc ra sao, thì nơi đáng tin cậy nhất chính là bản thân mình. Chỉ có không ngừng phấn đấu và rèn luyện, con mới có thể vượt qua mọi khó khăn, dũng cảm tiến lên. Vì sự thành công trong tương lai của trẻ, cha mẹ nên học theo người Do Thái, dạy dỗ con cái vì tương lai của chúng.

Phát triển tiềm năng cho trẻ càng sớm càng tốt

Szpilman là một cậu bé Do Thái vừa tròn 4 tuổi. Cha luôn khen ngợi cậu là một cao thủ đánh cờ và thường xuyên chơi cùng cậu.

Hôm nay, hai cha con lại thi đấu trên bàn cờ, cha đi một bước xong, cười ha ha nói với Szpilman: “Szpilman, đến lượt con rồi”.

“Cha, đừng giục, con đang nghĩ nên đi thế nào”. Szpilman nhăn mặt, mắt nhìn chăm chú vào bàn cờ.

“Con trai, cha không giục con, con cứ từ từ suy nghĩ, cha đang đợi con đi nước cờ có thể đánh bại cha”. Cha thắng thắn nói.

Một lúc sau, Szpilman vẫn dán mắt vào bàn cờ, giọng chùng xuống: “Cha ơi, nước đi này khó quá, con không thể nghĩ ra được”.

“Szpilman, không nên sốt ruột, con cứ suy nghĩ đi, thật cẩn thận nhé! Cha tin con, con nhất định sẽ nghĩ ra nước cờ hay”. Cha cổ vũ con trai như mọi lần.

Szpilman tập trung suy nghĩ, mắt cậu bỗng sáng lên, vỗ tay cái đét và hào hứng nói với cha: “Ha ha, cha ơi, cuối cùng con đã nghĩ ra nước cờ hay rồi. Lần này, cha thua chắc rồi”.

Người cha nhìn vẻ phấn khởi của con trai, cười rạng rỡ.

Cha mẹ Do Thái giống đều như cha của Szpilman, coi trọng sự phát triển tiềm năng và bồi dưỡng khả năng thiên phú cho con cái. Họ cho rằng, giáo dục con sớm có thể phát triển tiềm năng cho con, đặt nền tảng vững chắc cho sự thành công trong tương lai của con. Vì thế ngay từ nhỏ, trẻ em Do Thái đã được cha mẹ chú ý bồi dưỡng.

Ở Israel, chính phủ tạo nhiều điều kiện thuận lợi để cha mẹ giáo dục trẻ từ nhỏ. Với mục đích phát triển khả năng của trẻ ở mọi phương diện, từ 2 tuổi trẻ đã bắt đầu được bồi dưỡng khả năng biểu đạt, khả năng vận động... trẻ 3-4 tuổi bắt đầu tiếp nhận giáo dục kiến thức có hệ thống, trẻ 5 tuổi bắt đầu học kỹ năng cơ bản, được bồi dưỡng khả năng sáng tạo, khả năng nhận biết các vấn đề xã hội. Những bài học trước tuổi đến trường này đều được hướng dẫn và giám sát nghiêm túc, đảm bảo đặt cơ sở vững chắc cho sự phát triển tài năng của trẻ. Theo thống kê, tỉ lệ trẻ đi học trước 6 tuổi ở Israel đang đứng đầu thế giới. Cách giáo dục khoa học này đã bồi dưỡng trẻ có thói quen học tập tốt, giúp trẻ phát huy tiềm năng của bản thân.

Nhà giáo dục người Do Thái - Bawe đã đánh giá việc giáo dục trẻ từ nhỏ như sau: “Trong cuộc đời con người không có giai đoạn nào quan trọng hơn giáo dục mầm non, chúng ta phải trăm phương nghìn cách để phát huy tối đa trí tuệ, khả năng của trẻ”. Cha mẹ Do Thái cho rằng, trẻ sinh ra đã là thiên tài.

Phương pháp giáo dục đúng đắn của cha mẹ sẽ giúp trẻ phát huy tiềm năng của mình. Do vậy, trong gia đình Do Thái, cha mẹ luôn coi trọng việc giáo dục con cái từ nhỏ. Họ đã dùng các cách khác nhau để phát huy tối đa tiềm năng của

con.

Tầm quan trọng của việc giáo dục ngôn ngữ từ nhỏ

Ngôn ngữ là công cụ giúp con người giao tiếp và học tập. Khoa học đã chứng minh rằng: Trẻ 6 tháng đã bắt đầu hiểu được lời nói, âm thanh, hơn nữa còn đặc biệt chú ý đến giọng nói của mọi người và những âm thanh xung quanh. Có thể thấy, giáo dục ngôn ngữ cho trẻ từ nhỏ là điều rất quan trọng.

Cha mẹ Do Thái vì muốn phát triển khả năng ngôn ngữ cho trẻ từ nhỏ nên đã cùng nhau giúp đỡ con. Ví dụ, khi con chưa biết nói, bố mẹ thường là người hay trò chuyện với con những câu đơn giản như: “Con ơi, mặt trời thức dậy rồi, con cũng nên dậy đi thôi”. Những lời như vậy sẽ kích thích khả năng ngôn ngữ của trẻ. Sau khi trẻ biết nói, cha mẹ Do Thái sẽ trở thành một người “biết tuốt”, thường xuyên giải đáp tất cả mọi thắc mắc của trẻ, kích thích hứng thú học tập và tìm hiểu kiến thức xung quanh cho trẻ. Tóm lại, việc bồi dưỡng khả năng ngôn ngữ cho trẻ từ nhỏ, sẽ giúp trẻ phát triển toàn diện hơn.

rèn luyện khả năng ghi nhớ, phát triển tiềm năng trí tuệ

Đối với trẻ, từ 0-5 tuổi là thời kỳ đại não phát triển mạnh nhất. Giai đoạn này các tế bào thần kinh bị phân tán có xu hướng kết hợp lại thành mạng lưới thần kinh ổn định, do vậy, trẻ tiếp nhận kiến thức rất nhanh. Qua việc đọc và học thuộc lòng giúp khả năng ghi nhớ của trẻ phát triển, từ đó thúc đẩy

đại não phát triển nhanh hơn. Ở gia đình Do Thái, trẻ đều được giáo dục theo phương pháp này. Từ nhỏ, trẻ đã được dạy những bài học giống như những bài hát, có âm vần luật điệu, dễ thuộc, dễ nhớ.

Dân tộc Do Thái là một dân tộc có trí tuệ. Những năm qua, người Do Thái đạt giải Nobel vẫn chiếm tỉ lệ cao. Điều này khiến cho mọi người trên toàn thế giới phải công nhận trí tuệ cao siêu của họ. Những thành công này một phần do yếu tố di truyền của dân tộc Do Thái một phần do hiệu quả phương pháp giáo dục trẻ từ nhỏ mang lại. Phát triển tiềm năng trí tuệ cho trẻ, từ nhỏ giúp trẻ nhanh chóng bắt nhịp với cuộc sống và đặt cơ sở vững chắc cho thành công sau này.

Quan niệm lui lại thời gian hưởng thụ

Trong một lớp học, trên bàn của cô giáo để một gói kẹo to. Cô giáo trẻ tuổi chỉ vào gói kẹo và nói với các học sinh: “Số kẹo này đều là của các em. Nhưng hôm nay cô không phát hết số kẹo đó cho mỗi em, mỗi ngày cô chỉ phát tặng cho các em một cái, và bắt đầu từ ngày hôm sau, khi đến lớp, bạn nào có bao nhiêu kẹo thì cô sẽ phát thêm cho bạn đó số kẹo bằng như thế.

Nếu bạn không có chiếc kẹo nào, cô cũng không cho bạn đó kẹo, các em hiểu chưa?”. Lũ trẻ gật đầu.

Nói xong, cô giáo bắt đầu đi phát kẹo cho từng học sinh. Có bạn vội vã bóc kẹo, định ăn nhưng chợt dừng lại vì nghĩ đến lời của cô. Ngày đầu tiên, lũ trẻ không ăn hết kẹo. Ngày hôm sau, cô giáo khen ngợi chúng, đồng thời phát cho mỗi em học sinh một chiếc nữa. Ngày thứ ba, khi nhìn vào tay của các em, cô giáo đã thấy số lượng kẹo của mỗi em khác nhau, đa số trong tay của các bạn có hai chiếc kẹo, nhưng cũng có một số em chỉ còn một chiếc. Theo quy định, cô phát 2 chiếc kẹo cho em còn 2 chiếc kẹo và phát 1 chiếc cho em chỉ còn 1 chiếc kẹo.

Mấy ngày sau đó, số lượng kẹo trong tay các em đã có sự khác biệt lớn. Mỗi ngày, cô vẫn tuân theo quy tắc phát kẹo ban đầu. Một tuần trôi qua, khi cô giáo kiểm tra số lượng kẹo trong tay các em, những em dân tộc Do Thái đều giữ kẹo lại, chẳng ăn chiếc nào. Còn kẹo của các bạn nhỏ khác đều có số lượng khác nhau. Cuối cùng, cô giáo khen ngợi các bạn nhỏ vẫn giữ được số kẹo như ban đầu. Đó là những bạn có lòng kiên nhẫn và nghị lực lớn.

Trong gia đình Do Thái, lui lại thời gian hưởng thụ là điều quan trọng khi cha mẹ giáo dục con cái. Lui lại hưởng thụ là lựa chọn thời gian thỏa mãn của bản thân một cách hợp lý, để có được kết quả tốt hơn và sự hưởng thụ lớn hơn. Giống như những đứa trẻ Do Thái trong ví dụ trên, chúng tạm thời chịu đựng cơn thèm ăn kẹo của mình, để sau đó có nhiều kẹo hơn. Kéo lui thời gian hưởng thụ là quan niệm đúng đắn của người Do Thái khi dạy con, cũng là bí mật lớn nhất để người Do Thái gặt hái được thành công.

Người Do Thái thường xuyên giáo dục trẻ kéo lui thời gian hưởng thụ. Cha mẹ luôn nói với con rằng, nếu con thích chơi, con cần tự sắp xếp thời gian để

Trong một lớp học, trên bàn của cô giáo để một gói kẹo to. Cô giáo trẻ tuổi chỉ vào gói kẹo và nói với các học sinh: “Số kẹo này đều là của các em. Nhưng hôm nay cô không phát hết số kẹo đó cho mỗi em, mỗi ngày cô chỉ phát tặng cho các em một cái, và bắt đầu từ ngày hôm sau, khi đến lớp, bạn nào có bao nhiêu kẹo thì cô sẽ phát thêm cho bạn đó số kẹo bằng như thế.

Nếu bạn không có chiếc kẹo nào, cô cũng không cho bạn đó kẹo, các em hiểu chưa?”. Lũ trẻ gật đầu.

Nói xong, cô giáo bắt đầu đi phát kẹo cho từng học sinh. Có bạn vội vã bóc kẹo, định ăn nhưng chợt dừng lại vì nghĩ đến lời của cô. Ngày đầu tiên, lũ trẻ không ăn hết kẹo. Ngày hôm sau, cô giáo khen ngợi chúng, đồng thời phát cho mỗi em học sinh một chiếc nữa. Ngày thứ ba, khi nhìn vào tay của các em, cô giáo đã thấy số lượng kẹo của mỗi em khác nhau, đa số trong tay của các bạn có hai chiếc kẹo, nhưng cũng có một số em chỉ còn một chiếc. Theo quy định, cô phát 2 chiếc kẹo cho em còn 2 chiếc kẹo và phát 1 chiếc cho em chỉ còn 1 chiếc kẹo.

Mấy ngày sau đó, số lượng kẹo trong tay các em đã có sự khác biệt lớn. Mỗi ngày, cô vẫn tuân theo quy tắc phát kẹo ban đầu. Một tuần trôi qua, khi cô giáo kiểm tra số lượng kẹo trong tay các em, những em dân tộc Do Thái đều giữ kẹo lại, chẳng ăn chiếc nào. Còn kẹo của các bạn nhỏ khác đều có số lượng khác nhau. Cuối cùng, cô giáo khen ngợi các bạn nhỏ vẫn giữ được số kẹo như ban đầu. Đó là những bạn có lòng kiên nhẫn và nghị lực lớn.

Trong gia đình Do Thái, lui lại thời gian hưởng thụ là điều quan trọng khi cha mẹ giáo dục con cái. Lui lại hưởng thụ là lựa chọn thời gian thỏa mãn của bản thân một cách hợp lý, để có được kết quả tốt hơn và sự hưởng thụ lớn hơn. Giống như những đứa trẻ Do Thái trong ví dụ trên, chúng tạm thời chịu đựng cơn thèm ăn kẹo của mình, để sau đó có nhiều kẹo hơn. Kéo lui thời gian hưởng thụ là quan niệm đúng đắn của người Do Thái khi dạy con, cũng là bí mật lớn nhất để người Do Thái gặt hái được thành công.

Người Do Thái thường xuyên giáo dục trẻ kéo lui thời gian hưởng thụ. Cha mẹ luôn nói với con rằng, nếu con thích chơi, con cần tự sắp xếp thời gian để

chơi, chỉ cần con đạt được thành tích học tập xuất sắc. Sau khi con đã lớn, tìm được công việc tốt, kiếm được nhiều tiền, con sẽ có thời gian tự do, lúc đó có thể chơi được. Nếu con làm ngược lại quá trình này, từ nhỏ đã chơi bời, con sẽ không học tốt, và con chỉ có thể nhận được một công việc bình thường, không kiếm được nhiều tiền và có ít thời gian tự do, thậm chí không có thời gian rảnh rỗi. Như vậy, con phải làm việc nỗ lực cả đời, không có thời gian nghỉ ngơi, không có niềm vui, không thể chơi bời. Đó là thái độ và cách nghĩ cơ bản khi muốn kéo dài sự hưởng thụ của người Do Thái.

Quan niệm lui hưởng thụ của người Do Thái giúp trẻ từ nhỏ đã học cách nhẫn nại. Những thứ mà con người muốn có không phải với tay là có được, mà đều cần chăm chỉ, cố gắng trong một thời gian dài. Kéo lui thời gian hưởng thụ có thể giúp trẻ rèn luyện tính kiên nhẫn và khả năng chịu áp lực tâm lý. Từ đó, giúp trẻ tôi luyện phẩm chất kiên cường vượt qua mọi khó khăn trong cuộc sống. Điều này vô cùng quan trọng đối với sự thành công sau này của trẻ. Nhiều người Do Thái đã thành công đều lớn lên trong hoàn cảnh khó khăn, điều này hẳn phụ thuộc vào sự giáo dục của cha mẹ Do Thái đối với trẻ. Cách giáo dục này bao gồm hai phương diện.

Nắm bắt thời gian hợp lí

Từ nhỏ, cha mẹ Do Thái đã có ý thức dạy trẻ biết kéo lui thời gian hưởng thụ. Khi được 2 tuổi, trẻ đã bắt đầu có ý thức, trẻ có thể nghe hiểu từ “đợi”, cha mẹ cũng có ý thức để trẻ trải nghiệm hàm nghĩa của việc kéo dài thời gian đáp ứng nhu cầu của trẻ. Thông thường, nhanh nhất là vài phút, lâu nhất là quá hai ngày. Khả năng tri giác của trẻ 3 tuổi từng bước phát triển, lúc này, cha mẹ cần kéo dài một cách thích hợp thời gian khi thỏa mãn nhu cầu của trẻ. Khi trẻ càng lớn, thời gian cha mẹ kéo dài việc đáp ứng nhu cầu của trẻ càng lâu. Nhưng khi còn nhỏ, lúc cha mẹ kéo dài việc đáp ứng nhu cầu của trẻ, cần nghiêm túc nói với trẻ lí do, giảng giải cho trẻ hiểu, đến khi trẻ chấp nhận mới thôi.

bình tĩnh đối xử với trẻ

Khi trẻ vừa tiếp nhận cách giáo dục kéo lui thời gian hưởng thụ, có trẻ sẽ gào khóc vì yêu cầu của mình không thể đáp ứng ngay, lúc này cha mẹ Do Thái sẽ

bình tĩnh và kiên nhẫn giáo dục trẻ. Thời gian kéo dài này đòi hỏi trẻ có tâm lí ổn định. Nhưng nếu trẻ còn nhỏ, chưa có khả năng này, cha mẹ có thể giám sát trẻ, giúp trẻ chờ đợi thời gian. Khi trẻ lớn một chút, cha mẹ để trẻ tự giám sát mình, tự rèn luyện sự nhẫn nại. Khi trẻ đã biết kiên nhẫn chờ đợi, cha mẹ nên kịp thời khen ngợi, để trẻ cảm nhận được tình yêu thương và sự quan tâm của bố mẹ.

Kéo lui thời gian hưởng thụ là một trong những biện pháp quan trọng mà cha mẹ Do Thái dạy con cái. Qua cách giáo dục cha mẹ đã bồi dưỡng cho trẻ nghị lực và ý chí giúp trẻ bình tĩnh, dũng cảm khi gặp phải khó khăn trong cuộc sống, từ đó phát huy tốt nhất ưu điểm của mình.

Con có thể mạnh, cần tiếp tục phát huy

Sau khi tan học, Picasso mặt mày ủ rũ bước về nhà. Cha đang viết thư, nhìn thấy vẻ mặt buồn bã của con trai liền hỏi: “Con trai, hình như con không vui, có chuyện gì xảy ra vậy?”.

Picasso lặng lẽ bước đến trước bàn của cha, ngồi đối diện với cha, cúi đầu buồn rầu nói: “Cha ơi, hôm nay thầy giáo dạy toán phê bình con”.

Cha nhẹ nhàng hỏi: “Tại sao thầy lại phê bình con?”.

Picasso ủ rũ nói: “Vì thầy giáo hỏi $2+3$ bằng mấy, con không trả lời được ạ”. Nói xong, Picasso hỏi cha: “Cha ơi, có phải con rất ngốc không?”.

Cha Picasso chỉ vào bức tranh treo trên tường nói: “Con ngốc làm sao có thể vẽ được bức tranh đẹp thế này được. Đừng quên, hàng xóm nhà chúng ta đều khen con là thiên tài vẽ tranh đấy”.

Picasso nghe cha nói xong thì vui mừng ra mặt. Cha cầm chiếc bút trên bàn, đưa cho Picasso, xoa đầu con trai rồi nói: “Con trai, con thích vẽ tranh thì hãy kiên trì nhé, không nên

để ý đến những việc khác”. Picasso nhận lấy bút của cha, vui vẻ chạy đi vẽ tranh.

Picasso cứ kiên trì vẽ tranh, cuối cùng trở thành họa sĩ vĩ đại nhất thế kỷ XX.

Từ trải nghiệm của Picasso, chúng ta có thể thấy, cha mẹ cần hiểu và giúp

con phát huy những ưu điểm, sở trường của mình. Khi trẻ biểu hiện kém ở mặt nào đó cha mẹ không nên buồn bã, mà cần biết khai thác và phát huy sở trường của trẻ, giúp trẻ tìm lại sự tự tin và trưởng thành khỏe mạnh. Trong tác phẩm kinh điển của người Do Thái “Talmud”, có một đoạn liên quan đến cách giáo dục trẻ đó là, “Giáo dục trẻ trong học tập cần kiên trì, không bỏ dở giữa chừng. Cha mẹ cần phát huy sở trường của trẻ, giảm khuyết điểm của trẻ”. Ý nghĩa của câu nói chính là cha mẹ hãy khen ngợi ưu điểm của con, bao dung với những khuyết điểm của con.

Trong mắt của người Do Thái, trình độ thiên phú và ưu điểm của trẻ em cũng khác nhau. Đối với những nhược điểm của trẻ, nếu cha mẹ không để ý, cứ luôn trách mắng trẻ, thậm chí muốn bắt ép trẻ học nhiều để bù đắp những khuyết điểm đó, có thể gây tổn thương cho trẻ. Khi trẻ bị người khác cười nhạo về những khuyết điểm của mình, cha mẹ nên an ủi và động viên trẻ. Đồng thời, cha mẹ cũng cần cổ vũ trẻ dũng cảm nhìn thẳng vào khuyết điểm của mình, phát huy sở trường, tích cực đối diện với những khó khăn trong cuộc sống.

Napoleon đã từng nói: “Trên đời không có đồ bỏ, chỉ có để nhầm chỗ mà thôi”. Mỗi đứa trẻ đều có sở trường của mình, cha mẹ cần giúp đỡ trẻ phát huy sở trường đó. Trẻ em Do Thái từ nhỏ đã được học những kiến thức sâu rộng, như thiên văn, địa lí, lịch sử, vật lí, toán học... Qua đó, cha mẹ sớm phát hiện hứng thú và sở trường của trẻ, từ đó khai thác tiềm năng của trẻ. Thậm chí, nhiều sinh viên sau khi lên đại học đều chuyển sang chuyên ngành khác, tình trạng này rất phổ biến ở xã hội Do Thái và mọi người coi đó là điều bình thường. Bởi lẽ, qua việc so sánh những nghề nghiệp khác nhau, trẻ mới phát hiện hứng thú và sở trường, từ đó tìm hướng học tập riêng cho mình, như vậy mới có thể gặt hái được thành tựu to lớn. Có thể thấy trong dân tộc Do Thái, cha mẹ luôn chú ý đến việc phát triển điểm mạnh của con cái. Dưới đây là một vài phương pháp mà cha mẹ thường dùng khi bồi dưỡng sở trường cho con.

Nắm bắt hứng thú của trẻ

Hứng thú là liều thuốc kích thích trẻ học tập, nhưng hứng thú của trẻ lúc nhỏ thường chỉ kéo dài trong thời gian ngắn, điều này cần sự giúp đỡ của bố mẹ. Nếu

cha mẹ biết nhưng để sở thích của trẻ phát triển tự do, sở thích đó sẽ phát triển rất nhanh, nhưng nếu cha mẹ ép buộc trẻ, trẻ sẽ nảy sinh tâm lý chống đối. Có nghĩa là, đối với sở thích của trẻ, cha mẹ phát hiện và ủng hộ kịp thời sẽ có ý nghĩa rất quan trọng. Cha mẹ cần kịp thời nắm bắt tâm lý, cho trẻ sự giúp đỡ thích hợp, để hứng thú của trẻ được phát triển. Do đó, cha mẹ Do Thái luôn cố gắng tạo cho trẻ nhiều cơ hội, để trẻ được học các kiến thức khác nhau, bồi dưỡng sở trường của mình.

bồi dưỡng đức tính chăm chỉ cho trẻ

Người Do Thái thường tâm niệm rằng, học hành không được bỏ dở giữa chừng. Vì họ biết, một người không có mục

đích rõ ràng hoặc thiếu kiến thức, sẽ không thể nào cạnh tranh được trong xã hội khốc liệt, và khi học bất cứ kiến thức nào cũng cần có sự chăm chỉ. Qua việc học tập chăm chỉ, họ không chỉ đạt được mục đích của mình, mà còn có thể phát huy được tiềm năng của bản thân, từ đó đạt được những thành công lớn.

Mỗi vĩ nhân đều có những niềm đam mê và phải trải qua sự học hành chăm chỉ mới có thể đạt được thành công. Vì thế, cha mẹ cần biết phát hiện sở thích, niềm đam mê của con cái, cổ vũ con kiên trì theo đuổi niềm đam mê đó. Thực ra, mỗi đứa trẻ đều có những tiềm năng chưa được khai phá, bố mẹ cần kiên nhẫn, giúp trẻ tìm ra sở trường và phát huy để thực hiện ước mơ, lí tưởng của mình.

Tài ăn nói chiếm một nửa thành công

Laksa là một cậu bé Do Thái 10 tuổi, từ nhỏ cậu đã đặc biệt thích đọc sách. Do vậy, cậu không chỉ có kiến thức phong phú, mà còn rất có tài ăn nói.

Có một lần, Laksa và một người bạn của mình đến trường trung học Kapha Silverton để biểu diễn văn nghệ cho các bạn học sinh, không ngờ vừa lên khán đài, cậu bạn của Laksa căng thẳng đến nỗi nói nhầm từ “trường Trung học

Kapha Silverton” thành “trường Tiểu học Kapha Silverton”, khiến các khán giả cười ồ lên. Trong lúc đó, Laksa bình tĩnh, nói to: “Xin chào các bạn, hôm nay tôi và người bạn của tôi rất vinh dự được biểu diễn cho trường Đại học Kapha

Silverton”. Câu nói của Laksa khiến cho khán giả đang cười cảm thấy vô cùng khó hiểu.

Khi mọi người đang xì xào bàn tán, Laksa liền giải thích: “Vừa nãy, người bạn của tôi bắt cần nói trường trung học Kapha Silverton thành trường Tiểu học Kapha Silverton, hạ thấp một bậc; Bây giờ tôi lại nói trường Trung học Kapha Silverton thành trường Đại học Kapha Silverton, nâng lên một bậc, như vậy là hòa rồi nhé”. Cả hội trường vỗ tay nhiệt liệt với tài ăn nói của Laksa, tạo phản ứng tốt cho tất cả mọi người và làm cho bài biểu diễn của họ diễn ra suôn sẻ, thuận lợi hơn.

Thế nào các bạn? Đọc xong ví dụ trên, có phải bạn có khâm phục tài ăn nói của Laksa không? Người Do Thái cho rằng, muốn đạt được thành công thì tư duy nhạy bén, tài ăn nói lưu loát sẽ là vũ khí sắc bén. Khi giáo dục con cái, cha mẹ cũng rất coi trọng bồi dưỡng tài ăn nói cho con. Hiệu quả giáo dục của người Do Thái thường rất cao. Vì thế trẻ em Do Thái đều có khả năng giao tiếp tốt, và đạt được nhiều thành công từ khả năng đó của mình.

Cha mẹ Do Thái khi bồi dưỡng tài ăn nói cho con cái thường tiến hành theo ba phương diện sau:

cổ vũ trẻ suy nghĩ, đặt nhiều câu hỏi

Chủ động đặt câu hỏi, tích cực suy nghĩ sẽ rất có lợi cho việc bồi dưỡng tài ăn nói trẻ. Bởi lẽ, trong thế giới của trẻ luôn chứa rất nhiều câu hỏi tại sao, nếu trẻ có thể dũng cảm đưa ra những câu hỏi này, đồng thời tìm đáp án, thì không chỉ làm phong phú kiến thức, mà còn rèn luyện tài ăn nói cho trẻ. Do đó, cha mẹ Do Thái luôn khuyến khích trí tò mò của trẻ, hướng dẫn trẻ đặt câu hỏi, tích cực suy nghĩ, và cùng trẻ tìm đáp án đúng.

Giao tiếp giữa cha mẹ và con cái là sự giao tiếp đầu tiên của trẻ. Do vậy, nó có ảnh hưởng rất lớn đến trẻ. Nếu những câu hỏi của trẻ đưa ra được trả lời nghiêm túc, trẻ sẽ tiếp tục đặt câu hỏi, khả năng ngôn ngữ của trẻ cũng sẽ được nâng cao. Ngược lại, nếu câu hỏi của trẻ không được cha mẹ chú ý trả lời thì việc giao lưu giữa cha mẹ và con cái sẽ giảm dần, trình độ ngôn ngữ của trẻ khó được nâng cao, thậm chí còn gặp trở ngại. Do vậy, cổ vũ trẻ suy nghĩ, đặt nhiều câu

hỏi, bồi dưỡng tài ăn nói của trẻ là điều vô cùng quan trọng.

cổ vũ trẻ biểu hiện bản thân trước nhiều người

Mặc dù không phải đứa trẻ nào cũng trở thành diễn viên, nghệ sĩ, hoặc vận động viên trong tương lai, nhưng ở môi trường thích hợp, cổ vũ trẻ lên khán đài biểu diễn là rất quan trọng. Trẻ dũng cảm thể hiện bản thân ở chốn đông người, không những tăng cường sự mạnh dạn, nâng cao sự tự tin, mà còn rèn luyện tài ăn nói cho trẻ. Vì thế, hát, kể chuyện, biểu diễn, tham gia thể thao đều là phương pháp hữu ích giúp hoàn thiện tính cách cho trẻ.

Cha mẹ Do Thái rất coi trọng cách giáo dục này. Họ thường xuyên chủ động tổ chức một số hoạt động, đồng thời chọn thời điểm thích hợp để con cái mình lên biểu diễn. Ngoài ra, đối với những hoạt động mang tính tập thể, hoặc cuộc thi đấu thể thao, cha mẹ Do Thái luôn có thái độ ủng hộ. Mục đích là để trẻ dũng cảm thể hiện bản thân trước mọi người, đồng thời rèn luyện khả năng biểu đạt ngôn ngữ cho mình.

chủ động giới thiệu thế giới rộng lớn cho trẻ

Đối với trẻ, thế giới luôn mới mẻ, đặc biệt là những sự vật lạ đều kích thích hứng thú tìm tòi của trẻ. Vì thế, kể cho trẻ nghe những sự vật, hiện tượng mới, cho trẻ cảm giác thích thú, tò mò, sẽ giúp trẻ nhanh chóng hòa nhập vào với xã hội.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ đặc biệt chú ý giải thích cho trẻ biết những sự vật xung quanh. Họ không chỉ giảng giải cho con về trăng sao, bốn mùa, các loài động thực vật... mà ở một số trường hợp đặc biệt, cha mẹ còn kể cho trẻ nghe những kinh nghiệm của bản thân trong việc kiếm tiền nuôi gia đình như thế nào, trưởng thành ra sao. Như vậy, trẻ dần hiểu được quy luật tồn tại của thế giới. Sau khi hiểu, trẻ sẽ hòa nhập vào thế giới đó dễ dàng hơn. Khi muốn hòa nhập và có những phản ứng tích cực trong giao tiếp với mọi người, trẻ sẽ càng phát huy tốt kỹ năng ngôn ngữ của bản thân. Vì thế, việc chủ động giới thiệu thế giới xung quanh, để trẻ hiểu một số quan niệm mới mẻ, nâng cao khả năng biểu đạt ngôn ngữ cho trẻ là rất cần thiết.

Mặc dù câu nói “Im lặng là vàng” không bao giờ lỗi thời, nhưng trong thời

đại cạnh tranh khốc liệt như hiện nay, chỉ im lặng thôi không đủ, chúng ta cần có tài ăn nói lưu loát mới có thể dũng cảm bày tỏ được suy nghĩ và quan điểm của mình. Vì thế, rèn luyện ngôn ngữ là nội dung bài học mà cha mẹ cần chú ý, tài ăn nói tốt là nền tảng vững chắc để đạt được thành công.

Con phải biết thưởng thức cái đẹp

Cậu bé Hardoon cùng các bạn nhỏ người Do Thái đi thả diều về, từ xa đã nhìn thấy cha đứng ở sau vườn. Cậu đặt chiếc diều xuống, chạy như bay đến chỗ cha và hỏi to: “Cha ơi, cha đang làm gì vậy?”.

Cha quay đầu lại nhìn con trai, giơ chiếc kéo trong tay lên và nói; “Cha đang tỉa cành hồng”.

“Cha ơi, chúng đang mọc đẹp như vậy, tại sao cha lại dùng kéo cắt chúng đi ạ?”. Hardoon thấy cây hồng đẹp dễ bị cha cắt cho cụt ngọn, thắc mắc.

“Con ơi, hôm nay cha sẽ nói cho con biết, con cần học cách phát hiện cái đẹp, cảm nhận cái đẹp và sáng tạo cái đẹp trong cuộc sống như thế nào. Hoa hồng nếu mọc tùm lum thì khi nhìn từ xa sẽ thấy rất bình thường, không tôn lên được vẻ đẹp. Nhưng khi được cắt tỉa tỉ mỉ, chúng sẽ có hình dáng nhất định, đẹp hơn rất nhiều. Con xem những khóm hoa hồng được cha cắt tỉa có đẹp hơn trước không?”. Người cha chỉ vào những khóm hoa bên phải vừa được cắt tỉa.

Hardoon nhìn kỹ những khóm hoa bên phải, sau đó lại nhìn những khóm hoa bên trái chưa được cắt tỉa, rồi phấn khích reo lên: “Cha ơi, khóm hoa bên phải đẹp hơn! Khóm hoa được cắt đúng là đẹp hơn! Cha ơi, bây giờ cha dạy con cắt tỉa hoa nhé!”.

Cha đưa cho cậu chiếc kéo nhỏ, và để cậu đứng bên cạnh rồi bắt đầu dạy cậu cách cắt tỉa cây hoa.

Người Do Thái cho rằng, đa số thời gian của trẻ đều ở nhà, giáo dục khả năng thưởng thức cái đẹp cho trẻ nên bắt đầu từ gia đình. Vì thế, nhiều cha mẹ Do Thái đều giống như cha của Hardoon. Họ đã dạy trẻ cảm nhận cái đẹp bồi dưỡng tình yêu cái đẹp, từ những việc nhỏ nhất trong cuộc sống.

Người Do Thái cho rằng, trên đời có những sự vật, hiện tượng được cho là đẹp, ngược lại, cũng có sự vật, hiện tượng bị coi là xấu, vì mọi thứ không phải cái nào và lúc nào cũng đẹp, cha mẹ cần dạy trẻ phân biệt chúng. Thông qua những sự vật, hiện tượng trong thiên nhiên và những việc làm trong cuộc sống hàng ngày, cha mẹ Do Thái để trẻ thưởng thức và cảm nhận cái đẹp. Lúc đầu, họ để trẻ cảm nhận cái đẹp từ trong gia đình, bố trí nhà cửa gọn gàng, ngăn nắp, sạch sẽ và có mỹ quan. Điều này mang lại cho trẻ một vẻ đẹp hài hòa bằng thị giác, giúp ích lớn trong việc hình thành, phát triển khả năng thẩm mỹ và yêu thích thẩm mỹ của trẻ. Sau đó, cha mẹ sẽ cho trẻ gần gũi với thiên nhiên, để trẻ thưởng thức những kiệt tác của tạo hóa, những công trình kiến trúc, bảo tàng... giúp trẻ cảm nhận sâu sắc hơn về cái đẹp.

Người Do Thái cho rằng, bồi dưỡng cho trẻ về cảm quan thẩm mỹ không chỉ làm phong phú cuộc sống tinh thần của trẻ, bồi dưỡng tình cảm cho trẻ, mà còn kích thích trí tuệ trẻ phát triển. Vì thế, khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ nên chú ý giáo dục khả năng thẩm mỹ cho trẻ, ngoài việc để trẻ nhìn tiếp xúc với cái đẹp, còn cho trẻ cảm nhận được cái đẹp, từ đó hướng dẫn, bồi dưỡng cảm quan thẩm mỹ cho trẻ. Nhiều người cho rằng vẻ đẹp tự nhiên tồn tại khách quan, chỉ cần có mắt, có tai là cảm nhận được. Thực ra không phải như vậy, giáo dục thẩm mỹ cho trẻ, cha mẹ cần có kiến thức nhất định. Dưới đây là một vài phương pháp mà cha mẹ Do Thái bồi dưỡng khả năng thẩm mỹ cho con cái mình.

để trẻ nhận biết vẻ đẹp bên ngoài

Thông thường, trẻ rất nhạy cảm với màu sắc. Những bông hoa có màu sắc tươi sáng hay những loài vật có bộ lông sặc sỡ đều thu hút sự chú ý của trẻ. Cha mẹ Do Thái thường dẫn trẻ đến công viên hoặc ra ngoài ô chơi, để trẻ tiếp xúc với những màu sắc tươi đẹp; Sau đó nhờ vào màu sắc của thế giới tự nhiên giảng giải cho trẻ hiểu mối liên quan về đặc trưng màu sắc của chúng; cuối cùng dạy trẻ làm thế nào thưởng thức vẻ đẹp của thiên nhiên, lưu lại những ấn tượng đẹp để bồi dưỡng khả năng cảm nhận cái đẹp cho trẻ.

để trẻ cảm nhận vẻ đẹp bên trong

Khi lớn dần lên, nhận thức của trẻ cũng ngày một tăng, kinh nghiệm cũng

nhiều hơn. Lúc này, khả năng cảm nhận và hiểu cái đẹp của trẻ cũng sâu sắc hơn. Cha mẹ Do Thái sẽ từng bước nâng cao khả năng thẩm mỹ cho trẻ, để trẻ hiểu được vẻ đẹp bên trong của sự vật.

Trong giai đoạn này, cha mẹ Do Thái sẽ giáo dục thẩm mỹ cho trẻ ở nhiều phương diện. Có thể dẫn trẻ tham quan những công trình kiến trúc hùng vĩ, để trẻ nhận thức được các phong cách và tạo hình khác nhau, như đình, đài, lầu, gác, cung điện, đền chùa... Khi quan sát, cha mẹ sẽ hướng dẫn cho trẻ cảm nhận vẻ đẹp toàn diện về kết cấu của kiến trúc, bố cục, tạo hình, màu sắc... Sau đó cha mẹ sẽ nói chuyện với trẻ về đặc điểm và phong cách kiến trúc này, để trẻ cảm nhận về vẻ đẹp nghệ thuật. Nếu gặp những công trình kiến trúc trong truyền thuyết, cha mẹ sẽ chia sẻ với trẻ những thông tin về kiến trúc đó nhằm làm phong phú thêm kiến thức của trẻ, kích thích trí tưởng tượng, đồng thời giúp trẻ nâng cao khả năng thẩm mỹ.

Trong lịch sử lâu đời, dân tộc Do Thái đã sinh ra nhiều nhà họa sĩ, nhà điêu khắc, nghệ sĩ và nhà triết học kiệt xuất. Thành tựu mà họ đạt được đều là do sự giáo dục thẩm mỹ của gia đình. Bồi dưỡng khả năng thẩm mỹ cho trẻ, không chỉ giúp trẻ cảm nhận vẻ đẹp bên ngoài sự vật, mà còn truyền đạt đến trẻ thái độ sống lạc quan tích cực. Cái đẹp trong cuộc sống luôn luôn tồn tại, cho dù bất cứ lúc nào, bất cứ nơi đâu, chúng ta cũng nên có đôi mắt thẩm mỹ biết thưởng thức và hưởng thụ cái đẹp.

Lễ vượt Qua, cùng nhau nhớ lại những năm tháng gian khổ nào!

Sắp đến Lễ Vượt Qua rồi, mẹ bận rộn quét dọn nhà cửa, chuẩn bị đồ ăn... Thấy mẹ đã làm xong bữa tối của ngày Lễ Vượt Qua, cô bé Sala tò mò hỏi: “Mẹ ơi, tại sao hàng năm chúng ta đều phải giết cừu hãm mẹ?”.

“Ngày xưa, tổ tiên chúng ta khi còn ở Ai Cập đã chịu rất nhiều gian khổ. Yehovah vì muốn giúp tổ tiên chúng ta nên ông đã để Moses nói với chúng ta rằng, sau khi giết lũ cừu, hãy lấy máu tươi bôi lên cánh cửa như một dấu hiệu của người Do Thái”. Mẹ trịnh trọng nói.

Nghe mẹ giải thích như vậy, Sala vẫn tò mò hỏi: “Vậy tại sao chúng ta lại phải ăn bánh này ạ?”.

Mẹ cười nói: “Lúc đầu, tổ tiên chúng ta khi trốn khỏi Ai Cập, thời gian gấp gáp, không kịp chuẩn bị lương khô và bánh lên men, nên chỉ kịp mang theo một số loại bánh này trên đường đi. Bây giờ, để tưởng nhớ đến tổ tiên chúng ta đã chịu khổ ở Ai Cập như thế nào nên hàng năm, cứ vào ngày Lễ Vượt Qua, chúng ta đều giết mổ cừu và ăn bánh không men.

“Ồ, hóa ra là như vậy”. Sala có vẻ hiểu ra.

“Đúng vậy, mỗi người chúng ta đều không được quên ngày Lễ Vượt Qua, chúng ta phải ghi nhớ rằng tổ tiên chúng ta đã từng chịu khổ như thế nào. Con hiểu chưa?”. Mẹ hỏi con gái.

Sala gật đầu, nói: “Con hiểu rồi thưa mẹ”.

Cha mẹ Do Thái dạy con cái về sự khó khăn vất vả của tổ tiên mình từ khi trẻ còn rất nhỏ. Trong tác phẩm “Talmud” có câu: “Bắt đầu trong ánh sáng, kết thúc trong bóng tối thì không hay bằng bắt đầu trong bóng tối và kết thúc trong ánh sáng”. Câu nói răn dạy mọi người trước tiên hãy chịu khổ sở, sau đó mới hưởng sung sướng. Có rất nhiều người muốn trốn tránh khó khăn, không muốn thử sức, nhưng người Do Thái biết có trải qua khó khăn mới có được động lực và sức mạnh, mới hiểu được ý nghĩa thực sự của nó. “Lễ Vượt Qua” chính là ngày lễ quan trọng giáo dục tinh thần chịu khó chịu khổ của người Do Thái.

Đúng như lời của mẹ Sala nói, Lễ Vượt Qua là để kỷ niệm Moses đã đưa dân tộc Do Thái thoát khỏi Ai Cập. Qua ngày Lễ Vượt Qua, cha mẹ sẽ kể cho con cái nghe những trải nghiệm khó khăn, gian khổ của tổ tiên, cùng ăn những món ăn đặc biệt để trẻ nếm trải những khó khăn của cha ông. Trong ngày Lễ Vượt Qua, cha mẹ thường làm những món cho cả nhà ăn gồm: Bánh không men, đùi cừu nướng, trứng gà nướng, rau đắng, rau cần, bốn cốc rượu. ăn những món ăn này là để tưởng nhớ những khó khăn, vất vả mà ông cha đã trải qua.

Cha mẹ cũng thường dùng một câu nói trong cuốn “Talmud” để dạy con cái mình: “Có 10 phiền não sẽ tốt hơn có 1 điều phiền não. Vì người có 10 điều phiền não sẽ không còn sợ phiền não nữa, còn người có 1 điều phiền não sẽ luôn

bị phiền não đó chi phối”. Đó chính là thái độ sống của người Do Thái: Đau khổ mới là hành trình của cuộc đời. So với người luôn được hưởng hạnh phúc, người từng trải qua khó khăn gian khổ sẽ trân trọng và biết ơn cuộc sống hơn. Trong lịch sử, người Do Thái đã trải qua vô vàn gian nan thử thách: Sống cuộc đời lang bạt, bị kì thị, nhân cách bị làm nhục, tính mạng không được đảm bảo... Những điều này đều nhắc nhở người Do Thái rằng: Chỉ có trải qua những thử thách khó khăn, cuộc sống mới phát triển, dân tộc mới hưng thịnh. Do vậy, giáo dục khó khăn là bài học cần thiết cho cả cuộc đời của trẻ. Qua sự giáo dục này, cha mẹ Do Thái nhấn mạnh rằng: Lúc nào con người cũng nên sẵn sàng chuẩn bị nếm trải vất vả, khổ cực, chỉ có tự lực tự cường, con người mới từng bước vượt qua khó khăn.

giúp trẻ hiểu được sự khó khăn, vất vả

Từ khi con còn rất nhỏ cha mẹ Do Thái đã kể cho con nghe về những khó khăn mà tổ tiên đã phải trải qua. Qua những năm tháng lịch sử và những câu chuyện này, cha mẹ để cảm trẻ nhận được rằng, cuộc sống khó khăn là điều rất bình thường. Nếu muốn có được thành công, cần phải trải qua nhiều khó khăn hơn người khác. Qua sự giáo dục này, trẻ em Do Thái đều có tâm lí sẵn sàng chịu khó, chịu khổ. Vì thế, khi gặp khó khăn trong cuộc sống, trẻ em Do Thái đều bình tĩnh, kiên cường hơn các bạn nhỏ khác.

để trẻ cảm nhận sự khó khăn, vất vả

Trong cuộc sống, cha mẹ Do Thái luôn tạo cơ hội để trẻ nếm trải khó khăn. Ví dụ, vào ngày lễ, ngày tết, cha mẹ đều kể cho con nghe những khó khăn mà bản thân đã trải qua. Lễ Vượt Qua được coi là ngày lễ long trọng và lớn nhất của người Do Thái. Ngày lễ này giúp trẻ hiểu những gian khổ mà tổ tiên đã từng trải qua. Cha mẹ Do Thái cũng ý thức rằng, nên để trẻ cảm nhận được những khó khăn. Để nâng cao khả năng chịu khó chịu khổ của trẻ, giúp trẻ tự tin chiến thắng mọi hoàn cảnh.

Tạo trở ngại thích hợp cho trẻ

Trong cuộc sống, cha mẹ Do Thái luôn tạo cho trẻ những khó khăn nho nhỏ, ví dụ để trẻ đi bộ đến trường, khi ra ngoài để trẻ tự xách hành lí... Qua những

việc nhỏ này, cha mẹ Do Thái để trẻ cảm nhận được sự vất vả khó khăn, rèn luyện bản lĩnh vượt qua khó khăn. Những khả năng này sẽ giúp cho trẻ ngày càng hoàn thiện và trưởng thành hơn, chúng sẽ trở thành chiếc áo giáp vững chắc bảo vệ trẻ vượt qua mọi khó khăn.

Nhớ lại những khó khăn, gian khổ là cách giúp người Do Thái học được tinh thần kiên cường trong cuộc sống, không bị khuất phục, gục ngã trước mọi khó khăn, luôn cố gắng vươn lên để chinh phục thành công.

Giỏi lắm! chiếc ghế con làm rất đẹp!

Bố của Morris là một thợ mộc giỏi, vì muốn con cái sau này cũng là một người thợ giỏi, ông không ngừng truyền dạy kiến thức cho con. Hôm đó, ông dạy các con làm một chiếc ghế nhỏ. Morris và các anh chị cùng nhau nghe bố giảng các bước và kỹ năng làm ghế. Sau khi giảng xong, bố yêu cầu mỗi người làm một chiếc ghế nhỏ.

Morris dựa vào lời giảng của bố, bắt đầu chăm chú làm ghế. Nhưng vài tiếng trôi qua, chiếc ghế của cậu không được trơn mịn bằng phẳng như của chị, cũng không chắc chắn như của anh. Nhìn chiếc ghế thô kệch, xấu xí của mình, Morris buồn bã.

Sau khi chứng kiến tất cả, bố bước đến trước mặt Morris, vỗ vai con và nói: “Con trai, giỏi lắm! Chiếc ghế của con rất đẹp. Khi bằng tuổi con bây giờ, chưa bao giờ bố làm được chiếc ghế đẹp như thế này. Mặc dù có một chiếc đinh ở chân ghế hơi bệch, nhưng mỗi chiếc đinh trên chiếc ghế đều rất chắc chắn và sẽ không làm rách quần áo của người ngồi nó. Bố tin, lần sau con sẽ làm chiếc ghế đẹp hơn. Có phải không, Morris?”. Morris ngẩng đầu lên nhìn bố, mắt ươn lẹo trong lòng đầy cảm kích.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ dạy con chủ yếu bằng phương pháp cổ vũ, chứ không phải là trách móc hay gây khó khăn cho trẻ. Từ đó, tôi luyện sự tự tin và giúp trẻ cố gắng. Trẻ con cũng giống như người lớn đều hi vọng hành động của mình được người khác chấp nhận. Vì thế, phương pháp quan trọng nhất mà

các bậc cha mẹ Do Thái dạy con chính là cổ vũ trẻ. Các bậc cha mẹ cần ghi nhớ đừng tiết kiệm lời khen và sự cổ vũ của mình, cần khích lệ và ủng hộ con nhiều hơn để trẻ phát huy tiềm năng, từ đó đạt được nhiều thành công.

Là một người cha, học giả người Do Thái - Jussi Mont cho rằng, sự tín nhiệm và cổ vũ của cha mẹ đối với con cái chính là thái độ khoan dung của cha mẹ với trẻ. Biểu hiện sự khoan dung này lại tạo cho trẻ nhiều cơ hội khi trẻ mắc lỗi. Nhiều vĩ nhân khi còn nhỏ, không biểu hiện xuất sắc như khi họ trưởng thành. Nhưng trong quá trình trưởng thành, vì có sự gợi ý và hướng dẫn đúng đắn của cha mẹ họ đã phát triển tối đa khả năng của mình. Được sự cổ vũ của cha mẹ, tài năng của họ mới dần dần được phát huy và cuối cùng giành được thành tích đáng ngưỡng mộ. Giống như Albert Einstein khi còn nhỏ nói năng chậm chạp, thậm chí thầy giáo của ông nói nói rằng “Tương lai chắc chắn sẽ chẳng làm được việc gì”. Nhưng cha của Albert Einstein luôn cổ vũ con trai, dẫn con đi gặp các học giả, mở rộng tầm hiểu biết cho con. Cuối cùng, được sự cổ vũ của cha, Albert Einstein đã có được tự tin, cố gắng phấn đấu và đưa ra “Thuyết tương đối” chấn động thế giới. Bởi vậy, cha mẹ cần học cách cổ vũ, khen ngợi, để con cảm nhận được sự ủng hộ của cha mẹ, từ đó tăng thêm tự tin.

Trong cuộc sống, chúng ta gặp nhiều trường hợp như vậy. Có bậc cha mẹ thấy con không có biểu hiện tốt, luôn tỏ ra thất vọng. Cách làm này sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến lòng tự tin của con, khiến con tự ti trong học tập, thậm chí tư duy máy móc, phản ứng chậm chạp. Edison đã từng nói: “Thiên tài là sự cố gắng cộng với thử sức”. Sự khác biệt trí tuệ của một đứa trẻ thiên tài và một đứa trẻ bình thường không nhiều, nhưng chỉ cần bọn trẻ dũng cảm thử sức và cố gắng, chúng sẽ dần bước đến ngưỡng cửa thiên tài. Do vậy, cha mẹ cần bồi dưỡng trẻ dũng cảm thử sức và có niềm tin chiến thắng. Niềm tin này được khởi nguồn từ sự cổ vũ, khen ngợi không ngừng của cha mẹ. Trong gia đình Do Thái, cha mẹ đã cổ vũ con cái từ hai phương diện sau:

Dùng lời nói cổ vũ khích lệ sự tự tin thành công của trẻ

Người Do Thái tin tưởng rằng: Niềm tin của bạn lớn mạnh bao nhiêu thì sức mạnh bạn thể hiện nhiều bấy nhiêu. Khi bạn có đủ niềm tin mạnh mẽ thay đổi

vận mệnh của mình, tất cả khó khăn, thất bại, cản trở sẽ nhường đường cho sự thành công của bạn. Vì thế cha mẹ Do Thái không bao giờ nói với con: “Con không làm được đâu”, mà luôn nói với con “Con chắc chắn sẽ làm tốt!”, “Con giỏi lắm!”... để kích thích trẻ thể hiện tài năng và phát huy ưu thế, khai thác tiềm năng và sức mạnh tiềm ẩn của trẻ.

cho phép trẻ phạm sai lầm

Khi làm một việc gì đó, trẻ rất khó tránh khỏi phạm lỗi, thất bại. Trong trường hợp này, cha mẹ cần nhẫn nại giúp trẻ phân tích nguyên nhân thất bại, dạy cho trẻ kỹ năng làm việc,

để trẻ ý thức được rằng, thất bại đó chỉ là hòn sỏi bé nhỏ trên đường đời mà ai cũng sẽ gặp phải. Cha mẹ Do Thái thường cổ vũ trẻ dũng cảm nhận lỗi, dũng cảm đối mặt với thất bại, từ đó đúc rút kinh nghiệm quý báu, bồi dưỡng sự tự tôn và tự tin cho trẻ. Cha mẹ Do Thái coi việc dũng cảm phạm lỗi của trẻ là cách để tiếp cận sự thành công. Điều cần làm của cha mẹ là kịp thời cổ vũ trẻ, không để trẻ mất tự tin.

Trong “Kinh Thánh Do Thái” nói rằng: “Là cha mẹ thì bất cứ lúc nào cũng không mất đi niềm tin và hi vọng vào con cái, đặc biệt là khi con cái gặp khó khăn”. Vì thế, mỗi bậc cha mẹ đều cần biết phát hiện tài năng của con, cổ vũ con phát huy tiềm năng đó. Ngoài ra, đối với những việc mà trẻ thích làm, cha mẹ cần cổ vũ con làm tốt, bồi dưỡng tự tin cho con, khích lệ sự sáng tạo và tìm tòi của trẻ trong cuộc sống, để con trở thành người có ích cho gia đình và xã hội.

CHA MẸ DO THÁI: AI NÓI CHÚNG TÔI KHÔNG CHÚ TRỌNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO CON CÁI?

Con yêu, con phải hiếu kính với cha mẹ

Nhà Michelle có một quy định bất thành văn, đó là trước khi đi ngủ, cha mẹ kể cho con nghe một câu chuyện. Nhưng hôm nay, cô bé Michelle đột nhiên nói với mẹ: “Mẹ ơi, hôm nay con sẽ kể chuyện cho mẹ nghe!”.

Mẹ tò mò hỏi: “Tại sao hôm nay con lại kể chuyện cho mẹ nghe?”.

“Vì mẹ luôn kể chuyện cho con nghe, để ngày nào con cũng vui vẻ. Vì thế, hôm nay con sẽ kể chuyện cho mẹ nghe, để mẹ được vui vẻ ạ”.

“Vậy hôm nay con định kể cho mẹ nghe chuyện gì?”.

“Hôm nay, con sẽ kể cho mẹ nghe về câu chuyện hiếu kính với cha mẹ. Ngày xưa có một cậu bé tên là Laby, cậu rất hiếu kính với cha mẹ...”. Michelle nhẹ nhàng kể câu chuyện.

Nghe con gái kể xong mẹ khen ngợi: “Câu chuyện con kể hay lắm, mẹ rất vui”.

“Cảm ơn mẹ, cô giáo con đã kể cho chúng con chuyện này, vì thế con nghĩ, hôm nay nhất định sẽ kể cho mẹ nghe để báo đáp công ơn dạy dỗ của cha mẹ”. Cô bé mỉm cười nói.

Nghe con gái nói vậy, mẹ cảm thấy không cầm được nước mắt.

Trong văn hóa của người Do Thái, có rất nhiều câu chuyện dạy con cái hiếu kính với cha mẹ. Người Do Thái cũng rất biết dùng những câu chuyện để dạy dỗ con cái. Trong quá trình trưởng thành của trẻ, cha mẹ hoặc thầy cô giáo, sẽ kể cho trẻ nghe những câu chuyện để hiểu, từ đó bồi dưỡng đức tính hiếu thảo cho trẻ.

Trong một gia đình ba thế hệ của người Do Thái, con cái sẽ rất kính trọng ông bà, cha mẹ mình. Cha mẹ Do Thái hiểu rằng, họ là thầy cô giáo đầu tiên của con, nên họ cần sống có lí trí, là tấm gương tốt cho con noi theo, biết kính trọng người trên. Cha mẹ làm như vậy sẽ giúp con cái hiểu được hàm nghĩa của từ “kính trọng”. Do vậy, trong gia đình người Do Thái luôn tràn đầy sự ấm áp và hòa thuận, họ không chỉ biết tôn trọng nhau, mà còn quan tâm giúp đỡ lẫn nhau. Chính bởi không khí đầm ấm đó, cộng với sự giáo dục của cha mẹ nên trẻ em Do Thái luôn biết hiếu kính, tôn trọng ông bà, cha mẹ.

Các bậc cha mẹ đều hiểu rằng, hiếu kính với ông bà, cha mẹ, người lớn là một trong những phẩm chất đạo đức cơ bản cao quý nhất, và ai cũng hi vọng con cái mình luôn có lòng hiếu thảo, hiếu kính với người lớn. Để làm được điều này, cha mẹ cần chú ý dạy con cái lòng hiếu thảo, hiếu kính trong cuộc sống hàng ngày.

cha mẹ là tấm gương tốt cho con

Khi bồi dưỡng lòng hiếu thuận cho con cái, cha mẹ Do Thái luôn nhớ đến trách nhiệm của bản thân. Vì thái độ của con cái đối với cha mẹ thế nào được quyết định bởi thái độ của cha mẹ đối xử với ông bà ra sao. Trong việc giáo dục con cái, cha mẹ Do Thái luôn coi trọng phẩm chất, họ không quên lấy mình làm gương, dùng hành động của mình để tác động đến con. Nếu vì điều kiện sống ở xa hoặc công việc bận rộn, không ở bên ông bà được, họ sẽ dùng ngày cuối tuần hoặc các ngày nghỉ, cùng con cái đến thăm ông bà. Trong môi trường đó, con cái sẽ chịu ảnh hưởng từ cha mẹ, dần dần học cách tôn trọng người lớn, tôn kính ông bà.

xây dựng mối quan hệ gia đình hợp lí, có tôn ti trật tự

Ngoài việc lấy bản thân làm gương để dạy con có tấm lòng hiếu thảo, tôn kính với ông bà, cha mẹ Do Thái còn chú ý đến việc xây dựng mối quan hệ hợp lí, có tôn ti trật tự trong gia đình. Hợp lí ở đây được hiểu là các thành viên trong gia đình đều có tư cách độc lập, địa vị bình đẳng, cha mẹ tôn trọng suy nghĩ và hành động của con, không dùng quyền uy ra lệnh cho con hoặc quyết định thay con, mà lắng nghe ý kiến của con cái, cố gắng xử lí mọi việc theo ý nguyện của

con.

Ngoài ra, sự hợp lí còn thể hiện ở việc cha mẹ chủ trì việc nhà, vì mỗi gia đình đều là một chỉnh thể, cần có sự đoàn kết, yêu thương lẫn nhau, không thể coi bản thân là trên hết, tất cả mọi người đều nên tham gia vào công việc của gia đình, vun đắp cho hạnh phúc gia đình. Cha mẹ chính là trụ cột của gia đình, cũng là người giúp gia đình ổn định. Hơn nữa, trong gia đình người Do Thái rất ít xuất hiện “cậu ấm”, “tiểu thư”, cũng không có tình trạng tất cả người lớn đều “chạy theo” một đứa trẻ, ngược lại mỗi đứa trẻ Do Thái đều rất lễ phép và có lòng hiếu thuận. Do đó, xây dựng mối quan hệ gia đình hợp lí có tôn ti trật tự sẽ có lợi cho việc bồi dưỡng lòng hiếu thuận của trẻ.

Tạo cơ hội cho trẻ hiếu thảo, tôn trọng cha mẹ

Trong việc xây dựng mối quan hệ gia đình hợp lí, có tôn ti trật tự, cha mẹ Do Thái còn đặc biệt chú ý tạo cho trẻ có cơ hội thể hiện lòng hiếu thảo, tôn trọng cha mẹ. Trong cuộc sống, lòng hiếu thảo của con cái cần không ngừng được thể hiện và bồi dưỡng. Ví dụ, cha mẹ Do Thái luôn yêu cầu trẻ hàng ngày trước khi đi học hay đi học về đều phải chào hỏi cha mẹ; Khi cha mẹ bị ốm hoặc không khỏe, trẻ biết chủ động chăm sóc và giúp cha mẹ tiếp khách; Khi cha mẹ đi công tác, trẻ biết giúp cha mẹ xếp hành lí và nhắc nhở cha mẹ những thứ có thể quên... Tóm lại, cho trẻ tham gia vào công việc lao động gia đình, nghe lời cha mẹ là những cách người Do Thái bồi dưỡng lòng hiếu thuận cho con.

Trẻ em Do Thái sở dĩ có thể tiếp nối phẩm chất tốt đẹp này là nhờ vào sự giáo dục của cha mẹ. Mặc dù, phương pháp giáo dục con của mỗi bậc cha mẹ Do Thái đều khác nhau nhưng quan niệm của họ là thống nhất. Vì thế, chúng ta có thể học tấm gương của cha mẹ Do Thái và dùng phương pháp của họ để giáo dục, bồi dưỡng con em mình.

Con yêu, kính trọng cha mẹ là vô cùng quan trọng

Aux hẹn với các bạn đi du xuân, chúng đã có kế hoạch đạp xe đến một chiếc hồ gần nhà để dã ngoại. Khi cậu về nhà lấy xe thì phát hiện cửa nhà kho chưa

được mở, chìa khóa nhà kho do bố mẹ giữ. Vì thế, Aux đến phòng của bố mẹ, định mượn chìa khóa kho. Nhưng lúc này Aux lại thấy bố đang nằm ngủ trên giường, vì thế cậu nhẹ nhàng bước ra khỏi phòng.

“Xin lỗi các cậu, tớ không thể tham gia dã ngoại được”.

Aux nói với các bạn.

“Tại sao vậy? Vừa nãy không phải cậu đồng ý sao?”, các bạn cậu tranh nhau hỏi.

“Vì bố tớ đang ngủ, mà tớ cần lấy chìa khóa cửa nhà kho bố cầm mới có thể lấy xe ra được. Nhưng tớ không thể đánh thức bố dậy, như vậy sẽ làm phiền đến giấc ngủ của bố”. Aux giải thích với các bạn.

“Aux, cậu thật hiếu kính với bố”. Một cậu bạn khâm phục nói, rồi mọi người đều nhìn Aux với ánh mắt khen ngợi.

“Aux, không có xe cậu cũng có thể đi dã ngoại, tớ sẽ đèo cậu”. Một người bạn lớn nhất trong số đó lên tiếng. Do được sự giúp đỡ của các bạn, cuối cùng, Aux và các bạn đã có một chuyến du xuân thú vị.

Cậu bé Aux trong ví dụ trên mặc dù còn ít tuổi nhưng đã hiểu thế nào là kính trọng bố. Trong dân tộc Do Thái, người kính trọng cha mẹ sẽ được người khác yêu mến. Pháp luật Do Thái đã quy định rõ ràng: “Người trưởng thành cần cung cấp quần áo, thực phẩm, nơi ở.... cho song thân của mình, không được coi thường và bỏ rơi cha mẹ”. Trong gia đình Do Thái, trẻ cần tôn trọng người lớn, kể cả bố dượng hay mẹ kế của mình. Người Do Thái đặt ra tiêu chuẩn cơ bản và rõ ràng để giúp trẻ tôn trọng cha mẹ, quy định này phù hợp với trẻ em ở lứa tuổi khác nhau. Nội dung chủ yếu của tiêu chuẩn này là: “Con cái cần nói chuyện lễ phép với cha mẹ; Không làm trái ý cha mẹ; Tôn trọng không gian riêng tư của cha mẹ; Nghiêm chỉnh ngồi theo thứ tự khi ăn; Tôn trọng cha dượng mẹ kế”. Trong việc giáo dục con cái tôn trọng cha mẹ, người Do Thái chủ yếu có những biện pháp sau:

kip thời điều chỉnh những lời nói, ngữ khí không đúng của trẻ

Lời nói, ngữ khí luôn kết hợp với nhau, nhưng khi trẻ không bằng lòng một việc gì đó, thường biểu đạt trực tiếp, hoặc dùng hành động lè lưỡi, cười nhạt,

hoặc tức giận để bày tỏ... Ví dụ, trẻ thường có giọng điệu như: “Con ghét ăn cơm!”, “Con không muốn giúp mẹ làm việc nhà!”, “Con còn chưa chơi xong trò chơi này, mẹ đi đi”... Đối với những lời nói và ngữ khí không kính trọng như vậy, cha mẹ cần kịp thời điều chỉnh để rèn luyện cho trẻ thái độ hiếu kính. Đương nhiên, muốn trẻ lập tức thay đổi là điều khó khăn. Vì thế, cha mẹ cần dần dần giúp trẻ thay đổi, dùng những lời nói đúng mực, lịch sự với trẻ. Từ góc độ tâm lý học cho thấy, cảm giác thường đi kèm với hành động. Nếu cha mẹ thường xuyên nói chuyện lịch sự với trẻ, dần dần trẻ cũng sẽ tự nhiên hình thành tâm lý tôn trọng và cảm kích cha mẹ.

bồi dưỡng hành vi và cách diễn đạt cho trẻ

Trong cuộc sống, cha mẹ Do Thái thường xuyên bồi dưỡng hành vi và cách diễn đạt tốt cho trẻ, giúp trẻ cảm nhận được, trách nhiệm và lòng biết ơn, giúp trẻ ngày càng hiểu chuyện và lễ phép hơn. Ví dụ, khi mẹ lái xe đưa trẻ ra ngoài, trẻ sẽ nói: “Cảm ơn mẹ đã đưa con đi chơi”. Trước khi ăn cơm, trẻ đều biết cảm ơn mẹ: “Mẹ ơi, cảm ơn mẹ đã nấu bữa cơm ngon cho con ăn”. Khi trẻ lấy thứ gì đó trước mặt người lớn sẽ hỏi: “Con đi lấy nước đây, mẹ có uống không ạ?”. Dân tộc Do Thái luôn coi trọng việc giáo dục con cái, họ cho rằng những biểu hiện hàng ngày của trẻ chính là công cụ biểu đạt để nhận biết phẩm chất con người. Vì thế, muốn trẻ gặt hái được thành công, cha mẹ cần bồi dưỡng hành vi và cách diễn đạt cho trẻ từ nhỏ.

kiên nhẫn hóa giải mâu thuẫn của trẻ

Pháp luật Do Thái quy định: “Trẻ em không được cãi lại cha mẹ trước mặt người khác”. Điều này rất dễ hiểu, trẻ cãi lại cha mẹ là một thách thức với uy quyền của cha mẹ. Nhưng nếu cha mẹ chỉ coi trọng uy quyền, thể diện của mình và đưa ra quy định khiến trẻ không hiểu và miễn cưỡng thực hiện, sẽ không có hiệu quả với trẻ. Do vậy, cha mẹ Do Thái thường kiên nhẫn nói chuyện với trẻ, hóa giải những mâu thuẫn trong lòng trẻ, giúp cho tình cảm của cha mẹ và con cái luôn bền vững. Ví dụ, đã đến giờ đi ngủ hoặc đến giờ thức dậy nhưng trẻ lè mề, kéo dài thời gian, cha mẹ thường nghiêm túc thuyết phục con. Nếu thấy trẻ nghịch ngợm, bướng bỉnh, cha mẹ chỉ biết cười cho qua hoặc không phản ứng,

trẻ sẽ nắm bắt được điểm yếu của cha mẹ và như vậy sẽ không thể bồi dưỡng trẻ biết kính trọng cha mẹ.

Trong Kinh Thánh của người Do Thái có nói: “Kính trọng cha mẹ làm bạn hạnh phúc và trường thọ”. Người Do Thái đặc biệt coi trọng gia đình, vì gia đình là tế bào của xã hội, chỉ khi gia đình hòa thuận, cả dân tộc mới thịnh vượng và phát triển. Rất nhiều gia đình Do Thái, bao gồm gia đình có bố dượng, mẹ kế, nhưng trẻ luôn tôn trọng và yêu quý họ như bố mẹ ruột của mình. Sự coi trọng gia đình của người Do Thái giúp dân tộc họ có sức mạnh, sự đoàn kết và tình thương yêu, là nguyên nhân quan trọng giúp dân tộc Do Thái luôn phát triển, lớn mạnh.

Gặp thầy cô giáo, con phải cúi chào trước

Kết thúc nghỉ hè, mẹ đưa bé Yadi 5 tuổi đi học, do thời gian gấp gáp, Yadi chào tạm biệt mẹ rồi vội vàng chạy vào lớp.

Lúc đó, mẹ nhìn thấy cô giáo của Yadi đang bước vào lớp chuẩn bị dạy học, nhưng con trai của chị nhìn thấy cô giáo lại chẳng chào hỏi gì, chỉ vội chạy vào lớp. Buổi chiều hôm ấy, sau khi tan học về, mẹ gọi Yadi đến, nghiêm túc nói với con: “Mẹ luôn dạy con rằng khi gặp thầy cô giáo cần phải khom lưng cúi chào, nhưng buổi sáng hôm nay mẹ thấy con không làm như vậy”.

Yadi nghe thấy mẹ nói vậy, xấu hổ nói: “Vâng, thưa mẹ, sau này con nhất định sẽ tôn trọng thầy cô giáo, sẽ là một học sinh lễ phép ạ”.

Nghe Yadi nói vậy, mẹ liền bảo: “Người Do Thái chúng ta luôn biết tôn trọng người lớn, mẹ hi vọng con hãy giữ vững truyền thống tốt đẹp của ông cha mình”.

“Vâng ạ, mẹ yên tâm, con sẽ không làm mẹ thất vọng đâu”. Yadi tự tin hứa với mẹ. Kết quả là ở trường, cậu bé đã trở thành học sinh lễ phép, biết kính trọng thầy cô giáo nhất.

Cha mẹ và thầy cô Do Thái luôn coi trọng việc dạy dỗ phẩm chất đạo đức cho trẻ, đặc biệt là phẩm chất kính trọng thầy cô giáo. Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ thường dạy trẻ: “Giáo dục trẻ là một công việc kỳ diệu, mỗi người đều cần tôn

trọng thầy cô giống như tôn trọng Thượng Đế”. Trẻ em Do Thái thường nghe bố mẹ hỏi: Nếu cha và thầy cô của con cùng rơi xuống nước, con sẽ cứu ai trước? Đáp án sẽ là cứu thầy cô trước, vì họ sẽ dạy con trí tuệ. Trong mắt người Do Thái, thầy cô giáo là người bảo vệ trí tuệ của dân tộc, họ là người gieo mầm cho sự phát triển của dân tộc trong tương lai, vì thế ngay khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ đã dạy trẻ cần biết tôn trọng thầy cô giáo.

Tôn sư trọng đạo là truyền thống tốt đẹp của dân tộc Do Thái. Thầy cô giáo không chỉ giải đáp những vấn đề trong học tập của học sinh, mà còn giúp trẻ rất nhiều điều trong cuộc sống. Trong quan niệm cha mẹ Do Thái, thầy cô giáo là hóa thân của trí tuệ và danh tiếng.

Cha mẹ Do Thái dạy con cái rằng, tôn trọng thầy cô giáo cũng chính là tôn trọng thành quả lao động của họ. Cho dù thầy cô giáo không thể đảm bảo truyền thụ tất cả kiến thức của mình cho học sinh, nhưng học sinh cũng nên cố gắng tiếp thu tất cả những kiến thức được truyền dạy. Trong văn hóa người Do Thái, có rất nhiều câu chuyện dạy trẻ cần biết kính thầy trọng đạo. Cha mẹ thường dùng những câu chuyện này truyền đạt cho trẻ quan niệm tôn trọng thầy cô. Trong văn hóa Do Thái, kính thầy là một phẩm chất căn bản của con người. Cha mẹ Do Thái thường dùng một vài biện pháp sau để trẻ có thói quen tôn trọng thầy cô giáo:

Thái độ nghiêm chỉnh của trẻ

Cha mẹ Do Thái dạy con khi giao tiếp với thầy cô giáo cần có thái độ nghiêm chỉnh. Đầu tiên, trẻ cần biết rằng mối quan hệ giữa thầy cô giáo và học sinh là quan hệ bình đẳng. Khi đối diện với thầy cô giáo, trẻ không nên tự ti, mà cần lễ phép tôn trọng. Thứ hai, cần đối xử với thầy cô giáo một cách khách quan và toàn diện. Thầy cô cũng là người bình thường, có ưu điểm và khuyết điểm, cũng có thể phạm sai lầm. Trẻ không nên nghĩ rằng thầy cô giáo là người hoàn mỹ, không có điểm xấu nào. Cuối cùng, giúp trẻ tự ý thức được bản thân, hiểu được sở trường và sở đoản của chính mình, tích cực nói chuyện, giao lưu với thầy cô giáo để có được sự hướng dẫn và giúp đỡ của họ, từ đó trẻ trưởng thành và hiểu biết hơn.

bồi dưỡng tình cảm chân thành của trẻ

Cha mẹ khi dạy trẻ biết tôn trọng thầy cô giáo, cần chú ý bồi dưỡng tình cảm chân thành của trẻ. Nếu cha mẹ luôn coi thầy cô là sứ giả truyền hạt giống trí tuệ, đảm nhận trách nhiệm bồi dưỡng và giáo dục thế hệ sau, thì từ nhỏ trẻ sẽ luôn tôn trọng thầy cô giáo. Trong quá trình trưởng thành, trẻ thấy mọi người xung quanh đều tôn trọng thầy cô giáo, thì trẻ cũng bị cảm hóa và dần dần thật sự kính trọng thầy cô.

hiểu và tin tưởng thầy cô giáo

Chỉ khi trẻ thật sự hiểu và tin tưởng thầy cô giáo, khoảng cách giữa thầy trò mới được rút ngắn, trẻ mới có thể trò chuyện thân thiết với thầy cô. Để giúp trẻ hiểu và tin tưởng thầy cô, cha mẹ Do Thái không chỉ kể những câu chuyện có liên quan đến thầy cô giáo cho trẻ, mà còn cổ vũ trẻ bày tỏ tấm lòng của mình với thầy cô trong học tập và cuộc sống. Ví dụ, cha mẹ giáo dục trẻ không đi học muộn, nghiêm túc nghe giảng, tích cực ôn bài, nghiêm túc làm bài tập, gặp thầy cô lễ phép chào hỏi, hoặc được sự giúp đỡ của cha mẹ quan tâm và hỏi han đến tình hình thầy cô giáo. Cách làm này sẽ bồi dưỡng tình yêu thương, sự quan tâm, tin tưởng của trẻ đối với thầy cô giáo.

Trong quá trình trưởng thành của trẻ, ngoài sự giáo dục của cha mẹ, phần nhiều trẻ được giáo dục, dạy dỗ bởi thầy cô giáo, sự thành công của trẻ không tách khỏi sự giúp đỡ của thầy cô. Vì thế, thầy cô giáo chính là cha mẹ thứ hai của trẻ, mỗi người đều cần tôn trọng và biết ơn thầy cô.

Con hãy luôn dành dụm tiền để cho người ăn xin

“Mẹ ơi, mẹ ơi, đây là cái gì vậy ạ? Đẹp quá!”. Sagal cầm chiếc ống hình con cá mà mẹ tặng vui mừng reo lên.

“Đây là ống đựng tiền, còn đây là chỗ nhét tiền”. Mẹ chỉ vào một lỗ nhỏ dài phía sau lưng con cá nói. “Đợi khi nào dành dụm được nhiều tiền, con sẽ lấy tiền từ trong đó ra”. Mẹ kiên nhẫn giảng giải cho Sagal biết cách dùng chiếc ống.

“Tốt quá, sau này con có thể tiết kiệm tiền mua kẹo ăn rồi”. Sagal ôm chặt

ổng đựng tiền vào lòng.

“Không, con yêu, ổng đựng tiền này không phải là để con dành tiền mua kẹo”. Mẹ nhẹ nhàng nói với Sagal. “Ổng đựng tiền này để con dành dụm tiền cho những người ăn xin nghèo khổ trên đường, giúp họ mua đồ ăn hoặc quần áo”.

“Nhưng tại sao con lại phải giúp họ ạ?” Sagal cúi đầu hỏi nhỏ.

“Con yêu, con đừng nên coi thường người ăn xin. Trong số họ có rất nhiều người thông minh, có trí tuệ, có thể dạy cho con rất nhiều điều”. Mẹ nói với Sagal.

“Vậy ạ, thưa mẹ. Con nên giúp đỡ những người có trí tuệ, con sẽ cố gắng dành dụm tiền vì họ”. Sagal hứa với mẹ.

Dành dụm tiền cho người ăn xin là truyền thống của người Do Thái. Giống như Sagal trong ví dụ trên, trẻ em Do Thái từ khi còn rất nhỏ đã hình thành thói quen này. Trong quan niệm của người Do Thái, người giàu chưa chắc đã sống vui vẻ, người nghèo cũng chưa chắc đã là ngu dốt, ngốc nghếch. Vì thế, dân tộc Do Thái luôn có thái độ tôn trọng người nghèo, không chê nghèo tham giàu, không đánh giá con người qua vẻ bề ngoài. Đồng thời, họ còn biết tôn trọng người nghèo, giúp đỡ người nghèo là một nghĩa vụ. Cha mẹ Do Thái dạy con, không được coi thường người nghèo, vì nhiều người nghèo là người thông minh, có trí tuệ.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ thường nói với con cái rằng, cho dù làm việc gì cũng không nên chỉ biết nghĩ cho bản thân, cần nghĩ cho người khác. Muốn giao tiếp với mọi người chân thành, thân ái, cần cố gắng hiểu và quan tâm đến người đó. Như vậy, cha mẹ Do Thái rất coi trọng giáo dục phẩm chất đạo đức cho con cái. Họ thường nhắc nhở con không được coi thường bất cứ ai, mà phải biết đối xử lương thiện, thân ái, giúp đỡ mọi người và có một trái tim chân thành, đẹp đẽ.

đối xử thân thiện với người khác

Cha mẹ Do Thái thường nói với con cái khi chúng còn rất nhỏ rằng: “Đối xử thân thiện chính là đối xử tốt với bản thân mình”. Đối xử thân thiện với người khác là chân thành đối đãi, chân thành chia sẻ niềm vui, nỗi buồn với mọi người,

kip thời giúp đỡ người khác khi gặp khó khăn và có được sự tin tưởng của họ. Người Do Thái thường nói, lương thiện là ánh sáng trong cuộc đời con người, nó giúp an ủi tâm hồn, giúp con người cảm nhận được sự ấm áp và hi vọng. Một người lương thiện sẽ được người khác kính trọng và yêu mến. Cổ nhân có câu: “Nhân chi sơ, tính bản thiện”. Mỗi người sinh ra đều có một trái tim lương thiện. Vì thế trong cuộc sống cần là một người sống tốt, như vậy mới khiến bản thân thoải mái và vui vẻ.

không coi thường bất cứ ai

Nhân vô thập toàn, bất cứ người nào cũng có ưu điểm và nhược điểm, chúng ta không nên vì sở đoản của người khác mà coi thường họ. Người Do Thái không bao giờ coi thường người khác, vì họ cho rằng, ăn xin cũng là một nghề, họ được Thượng Đế cho phép chấp nhận sự chia sẻ của người khác. Truyền thống của dân tộc Do Thái là tôn sư trọng đạo, vì thế đối với những người ăn xin hoặc tàn tật có trí tuệ, họ cũng rất kính trọng. Có những người ăn mày rất thích đọc sách, thậm chí đọc thông hiểu cả cuốn “Luật pháp Do Thái”, những người này đều đáng nhận được sự tôn trọng của mọi người.

Dựa vào năng lực của mình để giúp đỡ người khác

Mỗi trẻ em Do Thái từ nhỏ đã được giáo dục rằng: Nên giúp đỡ người khác theo năng lực của mình. Trong Kinh Thánh của người Do Thái có câu: “Có thể cho đi tình yêu của mình, quan tâm đến người khác, giúp đỡ người khác, như vậy mới có cuộc sống tốt đẹp”. Trong văn hóa của người Do Thái, có rất nhiều câu chuyện và bài kinh dạy trẻ giúp đỡ người khác, cha mẹ cũng thường xuyên kể cho con cái nghe những câu chuyện này để giúp trẻ bồi dưỡng phẩm chất đạo đức lấy việc giúp đỡ người khác làm niềm vui cho mình. Hơn nữa, trẻ em Do Thái từ nhỏ đã được giáo dục rằng “cho đi hạnh phúc hơn nhận lại”. Chính vì có sự đoàn kết như vậy nên dân tộc Do Thái đã trải qua bao nhiêu gian khổ và tồn tại mạnh mẽ như ngày nay.

Trên đường đời của mỗi người đều có lúc cần sự giúp đỡ của người khác. Lúc khó khăn, hoang mang nhất, bản thân bạn luôn mong muốn có người hướng dẫn, giúp đỡ mình; Lúc thành công bản thân bạn cũng mong có người khen ngợi,

tán thưởng; Lúc thất bại, bản thân bạn cũng mong có người làm chỗ dựa cho mình sức mạnh... Khi bản thân bạn mong mọi sự giúp đỡ, đầu tiên cần nghĩ đến việc giúp đỡ người khác. Vì thế, cha mẹ Do Thái mới nói rằng, đối xử thân thiện với người khác chính là đối xử tốt với bản thân. Mỗi bậc cha mẹ đều có trách nhiệm dạy con cái có tấm lòng bao dung, giúp đỡ mọi người. Có như vậy, khi con trưởng thành con mới luôn có những người bạn đồng hành.

Con yêu, đừng tùy tiện nổi giận với người khác

“Hefner ơi, cuộn len mẹ dùng hết rồi, con có thể lấy giúp mẹ cuộn len ra đây được không?”. Người mẹ đang đan len nói với con trai.

“Dạ, con biết rồi ạ”. Hefner uể oải buông chiếc ô tô đồ chơi trong tay, chạy đến tủ lấy cuộn len đưa mẹ. Khi cậu chạy đến chiếc xe đồ chơi thì thấy em gái 5 tuổi Lara đang cầm chiếc ô tô đồ chơi và ném mạnh xuống đất. Mỗi lần ném, cô bé lại cười ha ha. Bỗng “bụp” một tiếng, bánh chiếc xe rời ra.

“Em đang làm gì đấy!”. Hefner lớn tiếng quát. Sau đó, cậu đẩy em gái ra, vội vàng nhặt chiếc ô tô của mình lên.

Thấy chiếc ô tô trong tay mình không còn chạy được nữa, Hefner vô cùng tức giận, nói với em gái: “Ai cho em đụng vào đồ chơi của anh! Em xem bây giờ nó thành thế nào?”.

Cô bé bị anh trai đẩy ngã xuống đất, lại nghe thấy anh trách mắng to tiếng, liền khóc nức nở.

Mẹ nhìn thấy con trai đang hầm hầm tức giận và con gái đang ngồi khóc, vội vàng bỏ cuộn len xuống. Mẹ tìm hiểu sự tình, sau đó dỗ dành con gái, rồi gọi Hefner đến.

“Hefner, mẹ nói với con rồi, con người lúc tức giận giống với cái gì, con còn nhớ không?” Mẹ nói với Hefner.

“Mẹ nói khi con người tức giận giống với con ếch ạ, mặt phùng lên, mắt thì mở thao láo. Bởi vậy, con người lúc tức giận không được ai yêu mến”. Hefner trả lời mẹ.

“VẬY con nói cho mẹ biết, bây giờ con có giống con ếch không?”. Mẹ hỏi.

“Giống ạ”. Hefner nghĩ một lát, mới cúi đầu đáp. Sau đó cậu nhanh chóng ngẩng đầu lên, nhìn mẹ và nói: “Mẹ ơi, con sai rồi. Con không nên nổi cáu”. Mẹ nghe xong hài lòng gật đầu.

Người Do Thái có một câu nói nổi tiếng: “Không dễ bị kích động mới là người thông minh”. Nhiều cha mẹ Do Thái giống như mẹ của Hefner, con cái nổi cáu, giận dữ, họ kiên nhẫn hóa giải nỗi bức bối của con, dạy cho con thái độ sống hài hòa, nho nhã. Người Do Thái cho rằng, có thể kiềm chế được tình cảm bản thân là biểu hiện của sự trưởng thành về mặt tâm lí. Vì thế, đối với những người dễ nổi cáu, người Do Thái cho là người không đáng tin cậy và không đáng giao tiếp. Vì những người như vậy không thể khống chế được tình cảm của bản thân, họ luôn làm việc theo cảm tính, như vậy rất dễ làm tổn thương và gây hại cho người khác. Bởi vậy, người Do Thái thường nói với con cái của mình, không vì tức giận mà gây hậu quả không thể sửa chữa được.

Cha mẹ Do Thái nói với con cái rằng, một người có thái độ thế nào với ba thứ là rượu, tiền và sự phẫn nộ thì tính cách của người đó cũng sẽ như thế. Do vậy, có thể nhìn vào cách khống chế sự nóng giận của một người để biết tính cách anh ta như thế nào. Người Do Thái không nghiêm cấm con cái giận. Họ cho rằng, đối diện với một số vấn đề, cáu giận là

điều cần thiết, nhưng nếu một người không thể kiềm chế được sự nóng giận của mình, anh ta sẽ phải hối tiếc cho hành động ngốc nghếch đó.

Trong văn hóa của người Do Thái, người “khó bị kích động, luôn bình tĩnh” được mọi người xem là quân tử; Còn người “dễ bị kích động, mất tự chủ” được mọi người coi là tiểu nhân. Ai cũng muốn kết thân với quân tử, tránh xa tiểu nhân. Do vậy, trong cuộc sống, người Do Thái luôn chú ý không chế tình cảm của bản thân, không cáu giận. Họ cho rằng, cáu giận không chỉ làm tổn hại đến hình tượng của bản thân, mà còn làm ảnh hưởng đến sức khỏe của mình. Bởi khi cáu giận, lượng máu lưu thông nhanh hơn, nhịp thở tăng lên, nội tiết rối loạn, rất dễ tổn hại đến não, phổi, dạ dày, da và gan, khiến con người phản ứng chậm chạp, khả năng miễn dịch giảm, có lúc còn đe dọa đến tính mạng. Vì thế, cha mẹ

luôn dạy con cái cần biết học cách kiềm chế tình cảm của bản thân, không được nổi cáu. Cách dạy con của họ bao gồm hai phương diện sau:

Tìm người nhắc nhở

Cha mẹ Do Thái dạy con cái không chế cơn giận của mình bằng một phương pháp khá hiệu quả như sau: Tìm người đáng tin cậy với bạn, nhờ họ nhắc nhở khi bạn nổi cáu, những người này có thể là cha mẹ, thầy cô, bạn học hoặc anh chị em. Khi bản thân đang nổi cáu, mất đi lí trí, sự nhắc nhở của người khác sẽ giúp đầu óc của bạn bình tĩnh lại, từ đó không chế được cơn giận của bản thân.

làm chậm thời gian cáu giận

Cha mẹ Do Thái khi dạy dỗ con cái, mỗi lần cáu giận đều ép bản thân làm chậm lại thời gian cáu giận. Như vậy sẽ rèn luyện tính kiên nhẫn, giúp con không chế được tình cảm của mình. Ví dụ, khi còn nhỏ, trẻ em Do Thái được bố mẹ dạy rằng, trước khi cáu giận, hãy đếm từ 1 đến 10. Vì thế, cáu giận, trẻ thường ép bản thân đếm hết chữ số nào đó. Khi trẻ đếm xong, có một số cơn giận do chuyện vụn vặt gây ra sẽ khiến trẻ nhanh chóng quên đi, cũng có trẻ rất giận dữ, nhưng trong khoảng thời gian đếm số đó đã trở nên bình tĩnh hơn, giảm được mức độ cáu giận. Có thể thấy, làm chậm thời gian cáu giận sẽ dần dần nâng cao khả năng chịu đựng của trẻ, hạ thấp mức độ cáu giận đồng thời nâng cao khả năng kiềm chế tình cảm của trẻ.

Cáu giận sẽ phá hỏng không khí thân thiết giữa mọi người, người Do Thái cho rằng khi con người đang tức giận, hãy cố gắng bình tĩnh lại, tìm cách giải quyết mâu thuẫn một cách hài hòa. Khi con người học được cách không chế tình cảm của bản thân, sẽ ứng xử thân thiện với mọi người, như vậy quan hệ giữa mọi người ngày càng trở nên tốt đẹp.

Hãy yêu thương bảo vệ các loài vật nhỏ

Tan học, Coen nhảy chân sáo về nhà, tỏ ra vô cùng phấn khởi.

Cậu cầm cặp sách chạy đến chỗ mẹ đang nấu cơm, bí mật nói: “Mẹ ơi, mẹ đoán xem hôm nay con bắt được cái gì?”.

Mẹ mỉm cười đáp: “Mẹ đoán là con rùa nhỏ. Có đúng không?”.

“Không phải ạ”. Coen đáp.

“Mẹ không đoán được đâu, con nói cho mẹ biết đi, con bắt được cái gì?”. Mẹ ngồi xuống trước mặt Coen, nhìn cậu và hỏi.

“Mẹ ơi, con nói cho mẹ biết nhé, con bắt được một con họa mi”. Nói xong, Coen cẩn thận lấy ra một vật nhỏ. Mẹ ngó vào xem, quả đúng là một con chim họa mi, có điều nó đang ủ rũ nằm gục đầu, hoàn toàn không có sức sống.

“Coen, con bắt được nó như thế nào vậy?”. Mẹ hỏi.

“Con đi ngang qua công viên nhỏ của trường, nhìn thấy một đàn chim họa mi đang hát líu lo trên cây. Chúng hát thật là hay, vì thế, con bắt một con đem về, một lát con sẽ thả nó vào lồng, như vậy mỗi ngày con sẽ được nghe nó hát”. Khuôn mặt Coen tỏ ra vô cùng phấn khích.

“Không thể được, Coen, con hãy thả nó về chỗ cũ đi”. Mẹ kéo tay Coen và nghiêm túc nói với cậu.

“Tại sao ạ?”. Coen thất vọng nhìn mẹ.

“Vì chim họa mi không muốn loài của mình bị nhốt trong lồng chúng sẽ tìm cách bay đến lồng và cho bạn của mình ăn một loại thức ăn độc và để làm nó chết”. Mẹ giải thích với Coen.

“Ồ, mẹ ơi, con sai rồi, con sẽ thả nó về chỗ cũ ngay”. Coen lo lắng nói.

“Con à, nếu như con thích động vật nhỏ, thì con cần yêu mến chúng, không được làm hại chúng”. Mẹ nhẹ nhàng nói với Coen.

Người mẹ của Coen trong ví dụ trên đã nói với chúng ta rằng, chim họa mi cũng có cách sống riêng, chúng muốn tự do bay nhảy chứ không phải bị nhốt trong lồng. Trong văn hóa của người Do Thái, cha mẹ dạy trẻ cần tôn trọng đặc điểm sống của mỗi sinh vật, không nên bắt ép chúng tồn tại theo ý muốn của con người.

Nơi sinh sống của người Do Thái được xem là thiên đường của các động vật. Vì luật pháp Do Thái quy định con người phải biết yêu thương các loài động vật, không giết hại chúng. Do vậy, ở trên đường phố của Israel, bạn có thể gặp những chú chim nhỏ, mèo hoang... ở bất cứ đâu, chúng có thể sống tự do cùng người

dân. Trong kinh thánh của người Do Thái có viết: “Những người đối xử tốt với chim muông không chỉ trường thọ mà còn mang lại cho cha mẹ may mắn”. Trên đất nước của người Do Thái các loài chim có thể vui đùa với trẻ, thậm chí chúng còn công khai cướp đồ ăn trong tay người dân. Có thể thấy người Do Thái đối xử với các loài chim nhỏ rất khoan dung và yêu thương. Ngoài ra, mèo cũng là loài vật phổ biến ở đây, không phải chỉ có người Do Thái yêu quý mèo, mà là mọi người đều bảo vệ loài mèo. Những con mèo có thể thong thả đi dạo trong công viên, khuôn viên trường, ngủ ở rừng cây gần đó, người Do Thái còn thường đem cho chúng đồ ăn rất ngon.

Dưới sự giáo dục của cha mẹ, trẻ em Do Thái đã hình thành thói quen yêu thương và bảo vệ các loài động vật, coi chúng như những người bạn tốt. Ngoài ra, cha mẹ còn dạy trẻ phải biết tôn trọng sự tồn tại của các loài vật. Khi trẻ biết tôn trọng sinh mạng của các loài sinh vật, trẻ cũng học được cách quý trọng sinh mệnh của chính bản thân mình.

Tôn trọng quy luật của thế giới tự nhiên

Kinh thánh đã nói: “Sinh ra có lúc, mất đi có lúc; Gieo hạt có lúc, thu hoạch có lúc; khóc có lúc, cười có lúc”. Từ nhỏ, trẻ đã được tiếp xúc với các loài vật điều này giúp trẻ cảm nhận được nhịp điệu và quy luật tồn tại của tự nhiên. Cha mẹ Do Thái luôn dạy con cái rằng, thế giới tự nhiên cũng có quy luật riêng, cần học cách tôn trọng tự nhiên, hiểu được bản chất của sinh mệnh. Qua quá trình sinh trưởng và phát triển của các loài vật trong thế giới tự nhiên, cha mẹ dạy trẻ rằng, cuộc sống không phải là bữa ăn nhanh, không phải là “cà phê hòa tan”, đó là một quá trình lâu dài, giống như sự tích lũy của kiến thức, cũng giống như sự trưởng thành của một đứa trẻ cần phải có thời gian. Việc giáo dục trẻ học cách tôn trọng nhịp điệu và quy luật sinh trưởng của các loài vật, sẽ giúp trẻ cảm nhận được những giây phút hạnh phúc trong cuộc sống.

Tôn trọng những sinh mệnh nhỏ yếu

Pháp luật Do Thái quy định rằng, con người cần phải bảo vệ những loài vật nhỏ bé, yếu đuối và người Do Thái luôn tuân thủ điều này. Thông qua luật pháp, cha mẹ dạy cho trẻ hiểu rằng, ngoài việc tôn trọng sinh mạng của bản thân, con

người còn phải biết tôn trọng những sinh mệnh khác, đặc biệt là những sinh mệnh nhỏ bé, yếu ớt. Dân tộc Do Thái luôn có ý thức bảo vệ các loài vật, cha mẹ dạy trẻ phải yêu thương và bảo vệ các loài động vật. Vạn vật trên trái đất này đều bình đẳng, vì thế cha mẹ luôn dạy trẻ học cách cùng chung sống với những sinh mệnh khác, không ý lớn bắt nạt nhỏ. Qua việc tôn trọng những sinh mệnh nhỏ bé, cha mẹ có thể bồi dưỡng tình yêu thương và lòng khoan dung của trẻ, từ đó giúp trẻ phát triển toàn diện hơn.

Phương pháp đặc biệt của người Do Thái giúp trẻ ý thức được sự tồn tại của những sinh mệnh khác, đồng thời, học cách chung sống hòa bình với chúng. Trong quá trình trẻ giao tiếp với các loài vật, cha mẹ chú ý bồi dưỡng tình yêu thương và sự nhẫn nại cho trẻ, để trẻ biết yêu thiên nhiên, vạn vật xung quanh mình. Điều này có tác dụng rất lớn cho sự trưởng thành của trẻ.

Thành thật, giữ chữ tín là một trong những phẩm chất cần thiết

Nhà văn người Do Thái - Tomas Mann có cô con gái rất xinh đẹp tên là Elektra. Elektra là một cô bé rất thông minh và thân thiện, nhưng lại không thành thật và giữ chữ tín.

Một hôm, Tomas Mann thấy con gái phạm lỗi, ông không hề trách mắng, mà chỉ gọi con vào thư phòng của mình và nói chuyện nghiêm túc.

Tomas Mann nghiêm khắc nói: “Con gái, con đã lớn rồi, 7 tuổi là độ tuổi có thể chịu trách nhiệm với những lời nói, hành động của mình. Nhưng con xem con đã làm những gì.

Hậu quả của việc nói dối chắc trong lòng con biết rất rõ, nếu ai cũng nói dối như con, vậy thế giới này sẽ trở thành thế nào. Trên đời này sẽ không tồn tại tinh thần trách nhiệm, không có sự tin tưởng, không ai biết lắng nghe. Con cảm thấy cuộc sống như vậy có ý nghĩa không? Bố tin rằng con sẽ hiểu những lời bố nói và sau này không nói dối nữa”.

Nghe bố nói vậy, Elecktra xấu hổ gật đầu. Từ đó về sau, cô bé nghiêm túc thay đổi thói quen xấu. Sau nhiều năm, Elecktra vẫn ghi nhớ rõ những lời dạy

bảo chân thành của cha.

Với dân tộc Do Thái, khi trẻ còn rất nhỏ, cha mẹ đã nói cho trẻ biết tầm quan trọng của việc giữ chữ tín, đồng thời hình thành cho trẻ những thói quen, thành thật, từ việc nhỏ nhất. Người Do Thái cho rằng, thành tín, trung thực là điều căn bản của con người trong cuộc sống cũng như trong giao tiếp hàng ngày. Một người có tài giỏi đến đâu, giàu có đến thế nào, nếu không có sự thành tín, anh ta sẽ dần dần mất đi tất cả và khó đạt được thành công.

Cha mẹ Do Thái khi giáo dục phẩm chất thành tín cho con thường nói: “Sống trên đời cần phải là người ngay thẳng cần biết thành tín”. Coi trọng chữ tín, giữ chữ tín là tiêu chuẩn đạo đức mà ai cũng cần tuân thủ. Đây cũng là một nhân tố quan trọng dẫn tới thành công. Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ Do Thái đã dạy trẻ phải có trách nhiệm với lời nói của mình. Họ dạy dỗ phẩm chất thành tín cho trẻ chủ yếu thông qua các phương diện sau:

Tôn trọng lời hứa, nói lời giữ lời

Giữ lời hứa là hành động thực hiện lời nói của một người với người khác. Lời hứa có thể biểu đạt trực tiếp bằng lời hoặc tự hứa trong lòng. Cho dù là bằng hình thức nào, khi nói ra hoặc khi đã quyết định, bạn cần tôn trọng lời hứa đó và kiên trì thực hiện đến cùng. Ví dụ, người Do Thái không đến muộn trong cuộc hẹn, nếu không thể đi được, sẽ gọi điện thoại trước để hủy cuộc hẹn. Cha mẹ Do Thái dạy con của mình rằng, nếu một người nào đó không tuân thủ lời hứa, người đó sẽ không được người khác tin tưởng và không ai muốn làm bạn cùng. Cho dù làm bất cứ việc gì, nếu chỉ dựa vào năng lực của bản thân thì rất khó thành công. Vì thế, thành tín chính là phẩm chất cơ bản để con người lập thân và thành công.

Trung thực, không nói dối

Trung thực là luôn tôn trọng sự thật, chân lý, lẽ phải, không làm sai lệch sự thật, dám nhận lỗi khi mình mắc khuyết điểm. Từ nhỏ, cha mẹ Do Thái đã yêu cầu trẻ kể lại thành thật những chuyện xảy ra, không nói dối, không giấu diếm, để rèn luyện phẩm chất thành tín. Không nói dối chính là bước đầu tiên của sự thành tín cho trẻ. Do vậy, việc rèn luyện đức tính thành thật cho trẻ từ nhỏ là rất

quan trọng.

Từ nhỏ, cha mẹ Do Thái đã hướng dẫn trẻ nhận thức tầm quan trọng của sự thành thật. Đức tính thành tín cùng với trí tuệ của người Do Thái đã giúp họ vượt qua mọi khó khăn để đạt được vị thế đáng ngưỡng mộ ngày hôm nay. Hòa mình vào cuộc sống hiện đại, thành tín vẫn luôn là phẩm chất đạo đức và chuẩn mực làm việc của người Do Thái. Muốn để trẻ có được thành công, mỗi bậc cha mẹ cần học tập người Do Thái, biết dạy con cái mình phẩm chất thành tín.

CHA MẸ DO THÁI: CƠ THỂ MẠNH KHỎE MỚI LÀ TIỀN ĐỀ CỦA HẠNH PHÚC

Con yêu, giữ gìn vệ sinh sạch sẽ nhé!

Khi mẹ gọi Methwick vào ăn cơm, cậu đang ở trong phòng dùng đất màu nặn một chú chó con. “Mẹ ơi, đợi con một lát, con xong ngay đây”. Methwick nói với mẹ.

Lúc Methwick nặn xong chú chó con, cậu phát hiện mẹ đã dọn đồ ăn ra bàn. “Oa, có nhiều món ăn con thích này!”. Methwick lập tức ngồi xuống bàn ăn và cầm thìa lên.

“Đợi một lát”, mẹ vội vàng ngăn hành động của cậu lại, “Con rửa tay trước, sau đó hãy ăn”.

“Mẹ, tay con không bẩn mà”. Methwick xòe hai bàn tay ra cho mẹ xem.

“Đợi mẹ một lát”. Nói xong, mẹ đi vào phòng của Methwick, khi mẹ bước ra, trong tay dính một ít đất nặn. Mẹ bước đến trước mặt Methwick, rồi quệt đất nặn lên bánh mì của Methwick và nói: “Được rồi đây, con ăn đi”.

“Mẹ ơi, bánh mì dính đất nặn bẩn lắm, không ăn được ạ”.

Methwick tủi thân nhìn mẹ.

“Con à, nếu bây giờ con không rửa tay mà ăn bánh, thì có gì khác việc con ăn cánh bánh mì mà bị bôi đất nặn lên”. Mẹ nghiêm giọng nói.

Nghe mẹ nói vậy, Methwick nhanh chóng đi rửa tay. Lúc quay lại, cậu giơ hai bàn tay lên cho mẹ kiểm tra và nói: “Mẹ ơi, lần này thì tay con sạch rồi nhé”.

“Lần sau, mỗi lần trước khi ăn cơm con đều cần rửa tay, con nhớ chưa?”. Mẹ nghiêm túc dạy con trai.

Người mẹ trong ví dụ trên đã dùng hành động thực tế để giáo dục con trai, cầm chiếc bánh mì bằng bàn tay bẩn cũng giống như việc ăn chiếc bánh mì không sạch, đều không hợp vệ sinh. Người Do Thái cho rằng không vệ sinh là

biểu hiện của việc phạm lỗi, vì việc rửa tay và rửa mặt đối với người Do Thái được coi là một nghĩa vụ tôn giáo bắt buộc. Người Do Thái cho rằng, thân thể là tác phẩm của Thượng Đế, cần được tôn trọng. Vì thế, người Do Thái coi sự sạch sẽ của cơ thể là một trách nhiệm tôn giáo, nó thể hiện sự chân thành với Thượng Đế.

Cha mẹ Do Thái thường lấy lịch sử dân tộc mình làm dẫn chứng để dạy con cái hiểu tầm quan trọng của việc giữ gìn thân thể sạch sẽ. Trải qua hơn hai nghìn năm phiêu bạt và nhiều lần bị sát hại, dân tộc Do Thái vẫn không bị hủy diệt, ngoài ý chí sinh tồn kiên cường và trí tuệ uyên bác, còn có một nguyên nhân không thể thiếu đó là sự coi trọng đối với sức khỏe. Từ xa xưa, người Do Thái đã có thói quen giữ gìn cơ thể sạch sẽ và khỏe mạnh. Chính vì có thể chất khỏe mạnh nên họ mới có thể chống lại mọi bệnh tật và tiếp tục sinh tồn, phát triển cho đến ngày nay.

Giữ cơ thể luôn sạch sẽ là biểu hiện của việc giữ gìn vệ sinh. Cha mẹ khi dạy con cái giữ gìn vệ sinh, nên dựa vào ba phương pháp sau:

giữ môi trường sống sạch sẽ

Có thể thấy người Do Thái rất coi trọng môi trường sống lành mạnh, sạch sẽ. Cha mẹ Do Thái dạy con cái rằng, môi trường sạch đẹp có thể bồi dưỡng thói quen sống văn minh và tình cảm cao đẹp của con người, nó ảnh hưởng không nhỏ đến sự hình thành tố chất con người. Ngoài ra, môi trường sạch đẹp, thoáng mát còn giúp cho mọi người có sức khỏe tốt, tinh thần thoải mái, minh mẫn. Vì thế, trong gia đình người Do Thái, mỗi đứa trẻ đều có thói quen giữ gìn vệ sinh môi trường sạch sẽ.

giữ cơ thể sạch sẽ

Cha mẹ Do Thái rất coi trọng việc giữ gìn vệ sinh cá nhân. Họ cho rằng, thân thể là do Thượng Đế tạo ra, giữ cơ thể sạch sẽ chính là kính trọng Thượng Đế. Vì thế, họ luôn dạy con cái chăm tắm gội, rửa tay, rửa mặt... Chẳng hạn, người Do Thái đặc biệt coi trọng vệ sinh móng tay, từ nhỏ trẻ đã hình thành thói quen cắt móng tay, sau khi cắt xong còn cẩn thận rửa sạch ngón tay của mình. Đối với cha mẹ Do Thái, đôi tay bẩn cầm vào đồ ăn, không chỉ mất vệ sinh, mà còn là sự coi

thường, không kính trọng Thượng Đế. Giữ cho cơ thể sạch sẽ là nền tảng của sự khỏe mạnh, là điều căn bản để đạt được thành công. Do vậy, giữ cơ thể sạch sẽ là trách nhiệm và nghĩa vụ của bản thân mỗi người.

giữ quần áo sạch sẽ

Người Do Thái thường xuyên khuyên bảo con cái giữ quần áo sạch sẽ giống như giữ cơ thể sạch sẽ. Họ không yêu cầu quần áo luôn óng ả, lượt là, nhưng mỗi bộ quần áo đều cần sạch sẽ. Cha mẹ Do Thái sẽ nói với con cái rằng, việc giữ cho quần áo sạch sẽ là biểu hiện của người biết tu dưỡng và có giáo dục. Đối với một học giả, nếu quần áo của anh ta không tử tế, đó sẽ là sự bất kính và khinh miệt với học thức. Ngoài ra, cha mẹ Do Thái còn chú ý giữ sạch sẽ quần áo của con, mục đích là để từ nhỏ trẻ đã hình thành thói quen giữ gìn vệ sinh.

Dân tộc Do Thái có thể nối tiếp từ thế hệ này sang thế hệ khác trong môi trường sống khó khăn là nhờ họ có một thể chất khỏe mạnh và khả năng sinh tồn mạnh mẽ. Vì thế, cha mẹ Do Thái rất coi trọng việc bồi dưỡng thói quen vệ sinh cho con cái. Mỗi bậc cha mẹ chúng ta đều nên giúp con cái mình có thói quen vệ sinh tốt như vậy.

Cách kết hợp dinh dưỡng như vậy mới là khoa học nhất

“Mẹ ơi, con có thể không ăn bát cháo này không ạ?”.

Krojan nhăn mặt nhìn bát cháo ngô trước mặt.

“Krojan, nói cho mẹ biết vì sao con không muốn ăn cháo ngô?”. Mẹ nhẹ nhàng hỏi.

“Vì con không thích ăn cháo ạ”. Krojan chu môi lên nói.

“Vậy Krojan, con nói cho mẹ biết, con có muốn thông minh hơn Jim không?”. Mẹ mỉm cười hỏi cậu con trai.

“Đương nhiên là muốn ạ!”. Cứ nhắc đến việc so sánh sự thông minh với Jim, Krojan lại trở nên hào hứng.

“Vậy con có muốn mạnh khỏe hơn Sarnoff không?”. Mẹ tiếp tục kích thích Krojan.

“Muốn ạ! Muốn ạ! Muốn ạ!”. Krojan gần như bị kích động muốn nhảy cẫng lên. “Mẹ ơi, mẹ mau nói cho con biết, làm thế nào con mới thông minh hơn Jim và khỏe mạnh hơn Sarnoff ạ?”.

“ Trong cháo ngô có chứa rất nhiều chất dinh dưỡng. Những chất dinh dưỡng này có thể giúp con trở nên thông minh hơn, có một số chất còn giúp con mạnh khỏe hơn. Vì thế, khi ăn cháo ngô, con sẽ dần trở nên thông minh và khỏe mạnh”. Mẹ nghiêm túc giảng giải cho Krojan.

“Hóa ra, cháo ngô có nhiều tác dụng như vậy. Mẹ ơi, sau này con sẽ ăn nhiều cháo ngô”. Nói xong, Krojan cầm thìa lên và bắt đầu ăn cháo.

“Tốt lắm, như vậy con mới có thể lớn lên khỏe mạnh chứ”.

Mẹ vui vẻ nói.

Có thể thấy mẹ của Krojan rất chú ý đến việc ăn uống của con trai. Đây cũng là thói quen của nhiều bậc cha mẹ Do Thái. Trước đây, người Do Thái có cuộc sống phiêu bạt khắp nơi, điều kiện ăn uống thiếu thốn, không đảm bảo nhưng họ luôn tuân theo nguyên tắc của mình, không ăn những thứ mất vệ sinh, cố gắng tìm ra nhiều thức ăn hơn, đảm bảo cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cơ thể. Như vậy, có thể thấy, người Do Thái rất nghiêm túc trong ăn uống. Họ cho rằng, có trách nhiệm với cơ thể mình, chính là có trách nhiệm với Thượng Đế.

Trong tôn giáo của người Do Thái, các vị thần có quy định nghiêm khắc với món ăn của họ. Họ chia thức ăn ra làm hai loại sạch và không sạch, người Do Thái chỉ ăn những thức ăn sạch sẽ. Trải qua sự phát triển lâu đời đến nay, người Do Thái vẫn tuân theo nguyên tắc ăn uống này. Hơn nữa, cách phối hợp các món ăn của họ cũng rất phong phú, hợp lý, đảm bảo chất dinh dưỡng. Họ đặc biệt coi trọng sự kết hợp chất dinh dưỡng trong ăn uống của trẻ nhỏ, vì đối với họ, trẻ em là hi vọng và tương lai của dân tộc. Mỗi gia đình đều bảo đảm cho con em họ được trưởng thành khỏe mạnh và phát triển toàn diện. Cha mẹ Do Thái đã chú ý trọng điểm trong cách ăn uống của con cái mình như sau:

sắp xếp thực đơn theo nguyên tắc bổ sung dinh dưỡng

Trẻ em đang trong giai đoạn phát triển, cần hấp thụ đầy đủ các thành phần dinh dưỡng. Cha mẹ Do Thái căn cứ vào từng giai đoạn phát triển của trẻ mà sắp

xếp cơ cấu bữa ăn hợp lí, đảm bảo cung cấp toàn diện chất dinh dưỡng cho sự trưởng thành của trẻ. Ngoài ra, họ còn chú ý đến sự phối hợp các loại thực phẩm, màu sắc trong bữa ăn của trẻ. Điều này có thể làm tăng hứng thú ăn uống và đảm bảo cân bằng dinh dưỡng cho trẻ.

bảo đảm cung cấp dinh dưỡng dựa vào sự thay đổi theo mùa

Mỗi mùa khác nhau lại có những thực phẩm khác nhau. Khi sắp xếp bữa ăn cho trẻ, cha mẹ Do Thái luôn coi trọng lượng dinh dưỡng hấp thụ của trẻ đối với những thức ăn tươi ngon. Vì thế, họ đều căn cứ vào sự thay đổi của bốn mùa để điều chỉnh món ăn, bảo đảm cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho trẻ. Ví dụ, khi thời tiết ấm dần lên, năng lượng hoạt động của trẻ tăng lên, lượng hấp thụ canxi nhiều hơn. Lúc này, cha mẹ Do Thái sẽ tăng các loại thực phẩm giàu canxi cho trẻ như sữa bò, cá, chế phẩm từ đậu, giúp đảm bảo nhu cầu canxi cho cơ thể trẻ. Khi thời tiết nóng bức, ham muốn ăn của trẻ giảm, lúc này cha mẹ sẽ cho trẻ ăn những món thanh đạm, có hương thơm, mùi vị hấp dẫn để kích thích sự ham ăn của trẻ. Vào những ngày trời nắng nóng, họ còn nhắc nhở con cái uống nhiều nước, tránh bị mất nước trong cơ thể. Khi thời tiết lạnh, nhu cầu nhiệt lượng của trẻ tăng lên, lúc này cha mẹ Do Thái sẽ nấu những món như hầm, xào... để bảo đảm cung cấp nhiệt lượng đầy đủ cho trẻ. Có thể thấy, cha mẹ Do Thái đã rất linh hoạt trong việc thay đổi chế ăn để đảm bảo chất dinh dưỡng giúp trẻ phát triển toàn diện.

chế biến khoa học để tạo nên những món ăn ngon, bổ dưỡng

Cách chế biến món ăn khoa học sẽ đảm bảo thành phần trong món ăn đó, giúp cho trẻ hấp thụ tối đa chất dinh dưỡng. Cha mẹ Do Thái rất coi trọng dinh dưỡng trong thức ăn. Ví dụ, khi nhặt rau xong, họ thường rửa sạch sau đó mới thái rau, khi xào rau cố gắng đun lửa to, xào nhanh hoặc chú ý dùng lửa to, lửa vừa, lửa nhỏ để làm các món ăn khác nhau, bảo đảm giữ lại nhiều nhất chất dinh dưỡng. Ngoài ra, cha mẹ Do Thái còn chế biến những món ăn trẻ không thích ăn thành những món có màu sắc, mùi vị hấp dẫn để kích thích trẻ. Ví dụ, những lương thực thô như ngô, kê, họ sẽ cho vào cháo hoặc bánh ngọt, bảo đảm cho trẻ hấp thụ đầy đủ dinh dưỡng. Với những loại rau mà trẻ không thích, cha mẹ sẽ ép thành nước, kết hợp với bột mì làm món ăn chính cho trẻ.

Tùy từng giai đoạn mà trẻ phát triển thể lực và trí tuệ khác nhau, vì thế các bậc cha mẹ cần chú ý phối hợp ăn uống hợp lý, bảo đảm sự phát triển lành mạnh cho trẻ.

Con hãy nhớ, ăn uống không chỉ phải đúng giờ mà còn cần có điều độ

Vào bữa trưa, Hoffman phát hiện mẹ nướng loại bánh mà cậu thích ăn nhất, trong lòng vô cùng vui sướng. Vì thế, cậu hào hứng bắt đầu ngồi ăn.

“Mẹ ơi, cho con thêm cái bánh nữa ạ”, Hoffman ăn xong cái bánh trong tay và nói với mẹ.

“Hoffman, đây là cái bánh thứ mấy con ăn rồi?”. Mẹ vừa đưa bánh vừa hỏi.

“Cái thứ ba ạ”. Hoffman vội vàng ăn ngấu nghiến.

“Đây là cái cuối cùng con ăn đấy nhé, ăn xong, con không được ăn nữa đâu đấy”. Mẹ nói với Hoffman.

“Tại sao ạ, con muốn ăn một cái nữa cơ”. Cậu bé 6 tuổi vỗ vào bụng mình, biểu thị sự quyết tâm.

“Con à, nếu ăn thêm một cái nữa bụng của con sẽ không chịu nổi mất”. Mẹ giải thích với cậu.

“Nhưng mẹ ơi, con rất thích ăn bánh này, có thể cho con ăn thêm một cái được không?”. Hoffman cầu xin mẹ.

“Hoffman, con có nhớ lần trước tại sao bạn John lại phải nằm viện không?”. Mẹ nhắc nhở Hoffman.

“Vì bạn ấy ăn nhiều đồ quá ạ”. Hoffman trả lời.

“Con à, nếu con ăn quá nhiều bánh, con cũng sẽ giống bạn John đấy, tự làm hỏng dạ dày mình. Hãy nhớ lời mẹ, ăn uống đúng giờ, đúng lượng, được không nào?”. Mẹ nói.

“Mẹ ơi, con biết rồi ạ, con sẽ ghi nhớ” ăn nhiều quá sẽ phải nằm viện, phải tiêm thuốc. Con sẽ không ăn nhiều quá nữa đâu ạ”. Hoffman hứa với mẹ.

Hoffman chậm chậm ăn hết cái bánh cầm trong tay, rồi vui vẻ chạy ra ngoài

chơi cùng các bạn.

Người Do Thái có yêu cầu rất nghiêm khắc trong việc ăn uống. Ngoài những quy định về chủng loại thức ăn, họ còn yêu cầu mọi người trong gia đình ăn uống có mức độ, không ăn uống tùy tiện. Họ rất nghiêm khắc trong việc ăn uống của con cái. Từ đó, từ nhỏ đã hình thành cho con thói quen ăn uống hợp lý. Cụ thể, người Do Thái có những quy định về ăn uống như sau:

ăn uống có mức độ

Người Do Thái luôn coi trọng việc ăn uống có mức độ.

Đối với họ, tiêu chuẩn ăn uống có điều độ “ăn 1/3, uống 1/3,

để lại 1/3 (dung lượng dạ dày). Hàng ngày, người Do Thái ăn cơm, dù là nghèo khổ hay tiết kiệm, họ đều ăn bữa cơm đơn giản nhất. Đối với người Do Thái, cách ăn uống này giúp họ đề phòng được bách bệnh, là một trong những cách giúp cơ thể luôn khỏe mạnh. Thông thường, trên bàn ăn của người Do Thái không có sơn hào hải vị, họ cũng không ăn quá nhiều, mọi người đều tuân thủ kết cấu bữa ăn hợp lý, bảo đảm các cơ quan trong cơ thể được vận hành bình thường.

ăn uống đúng giờ

Người Do Thái cho rằng cần ăn uống đúng giờ như vậy mới tốt cho sức khỏe. Họ cho rằng những người không ăn uống đúng giờ sẽ ảnh hưởng xấu đến dạ dày. Đã có bậc cha mẹ Do Thái giáo dục con mình như sau: “Ngủ sớm, ăn sớm vì mùa hè thì nóng còn mùa đông thì lạnh”. Một câu ngạn ngữ cũng nói rằng: “ăn cơm sớm sẽ no sớm”. Mục đích sự giáo dục này là giúp trẻ sắp xếp thời gian ăn uống hợp lý và bồi dưỡng khả năng tự lập cho trẻ.

ăn uống đúng tư thế

Người Do Thái rất coi trọng việc ngồi ăn đúng tư thế. Vì họ luôn cho rằng tư thế ăn uống không đúng sẽ có hại cho sức khỏe. Hơn nữa, khi ăn cơm người Do Thái cố gắng không nói chuyện, tránh thức ăn rơi vào khí quản tác động không tốt cho sức khỏe. Người Do Thái không cho phép con cái vừa ăn vừa đùa nghịch, khi ăn cả gia đình nên ngồi tập trung. Thói quen có lợi này giúp họ hấp thụ và tiêu hóa thức ăn tốt hơn.

ăn uống hợp lí giúp người Do Thái tránh được các loại bệnh tật và luôn giữ sức khỏe tốt. Mọi người đều biết, cơ thể khỏe mạnh là nền tảng để phấn đấu, chỉ có một cơ thể khỏe mạnh mới có đủ sức lực để thực hiện mục tiêu của mình. Vì thế, các bậc cha mẹ nên học tập kinh nghiệm của người Do Thái, cho trẻ ăn uống đúng lượng đúng giờ, để giúp con cái có một cơ thể khỏe mạnh.

Đi nào, vận động nhiều cơ thể càng cường tráng

Buổi sáng cuối tuần, bố thay bộ quần áo thể thao, chuẩn bị ra ngoài đá bóng. Bỗng nhiên, cậu con trai 4 tuổi của anh Bohr đang đứng ở ngoài cửa, tò mò nhìn.

“Bố ơi, bố định đi đâu đấy ạ?”. Bohr hỏi.

“Bố ra ngoài đá bóng cùng với mấy chú, con có muốn đi cùng không?”. Anh cúi xuống trước mặt con và hỏi.

“Ồ, đá bóng có hay hơn xem phim hoạt hình không ạ?”. Bohr 4 tuổi cho rằng điều thú vị nhất trên đời chính là xem phim hoạt hình.

“Bohr, con hãy nói cho bố biết, đại vương trong phim hoạt hình có hình dáng như thế nào?”. Bố mỉm cười hỏi con trai.

“Các đại vương đều rất dũng mãnh, có sức khỏe phi thường, các loài vật nhỏ ở bên cạnh đều không so được với nó”. Bohr nhớ lại và kể cho bố nghe.

“Con trai, đá bóng là một môn thể thao giúp cho cơ thể khỏe mạnh. Nó có thể giúp con có sức mạnh giống như đại vương, có cánh tay rắn chắc và cặp đùi to khỏe. Bohr, con có muốn đi đá bóng với bố không”. Người bố nhìn cậu bé chờ đợi.

“Dạ”, Bohr gật đầu, “Con cũng muốn có cơ thể khỏe mạnh”. Bohr nắm chắc tay mình biểu thị quyết tâm với bố.

“Tốt lắm, vậy chúng ta đi thôi”. Bố bế cậu lên và hai bố con cùng ra sân bóng.

Trong ví dụ trên, bố của Bohr rất chú ý đến việc giáo dục con về mặt thể dục thể thao, đó cũng là điều mà các bậc cha mẹ Do Thái thường làm. Họ cho rằng, dù làm bất cứ công việc gì, cũng cần có cơ thể khỏe mạnh. Vận động giúp con

người có thể chất và tâm hồn lành mạnh, giúp con người thoải mái tập trung trong công việc, giải tỏa tâm trạng không vui.

Cuốn “Talmud” đã viết rằng: “Tập luyện thể thao có thể loại bỏ những tác hại do thói quen xấu mang lại, vì đa số mọi người đều gặp phải những tác hại này”. Trẻ em Do Thái luôn được giáo dục rằng không được xem nhẹ năng lực hoạt động của cơ thể, con người cần thường xuyên luyện tập thể thao để nâng cao sự chịu đựng và tăng cường thể chất. Cha mẹ Do Thái cho rằng, hút thuốc và uống rượu ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, giảm khả năng suy nghĩ và khả năng phán đoán còn khiến cho sức lực và trí não bị thoái hóa, không thể tiến hành hoạt động tư duy bình thường được. Đối với việc rèn luyện cơ thể, dù bằng hình thức nào cũng nên kiên trì và nhẫn nại. Có như vậy, mới giúp cơ thể khỏe mạnh và tinh thần sáng khoái, sống vui vẻ hơn.

Trong gia đình Do Thái, cha mẹ luôn chú ý bồi dưỡng thói quen vận động cho trẻ. Trẻ thường xuyên tham gia các hoạt động thể thao có lợi cho sức khỏe. Ngoài việc giúp cơ thể luôn khỏe mạnh, còn giúp trí tuệ trẻ phát triển, bồi dưỡng phẩm chất tốt đẹp, giúp trẻ vui vẻ trưởng thành. Vậy cha mẹ Do Thái sắp xếp cho trẻ rèn luyện sức khỏe như thế nào?

chú ý rèn luyện sức khỏe toàn diện

Khi luyện tập thể thao, cha mẹ thường chú ý cho trẻ phát triển toàn diện các cơ quan trong cơ thể. Cha mẹ nên bồi dưỡng cho trẻ các kỹ năng như chạy, nhảy... Qua những bài luyện tập thể thao này, cha mẹ bồi dưỡng cho trẻ tính cách: nhanh nhạy, quyết đoán, chịu khó chịu khổ, bình tĩnh... giúp trẻ vừa có cơ thể khỏe mạnh, lại có ý chí kiên trì và phẩm chất tốt đẹp.

Nắm bắt lượng vận động và thời gian vận động thích hợp

Các bậc cha mẹ đều nhận thức được rằng, tập thể dục không phải thời gian càng dài hay vận động càng nhiều thì hiệu quả càng tốt. Việc tập luyện thể thao cần tuân thủ theo quy luật chức năng sinh lý của cơ thể. Cha mẹ thường căn cứ vào tình hình phát triển sức khỏe của con cái để đặt ra cường độ và thời gian rèn luyện hợp lý, sắp xếp cho trẻ tập luyện một cách khoa học.

âm nhạc, chơi cờ đều nâng cao hiệu quả rèn luyện sức khỏe cho trẻ

Âm nhạc có thể điều tiết cảm xúc của con người, giúp chúng ta có tâm trạng thoải mái, giải tỏa mệt mỏi, nâng cao hiệu quả luyện tập. Ngoài ra, chơi cờ cũng được coi là môn “thể thao trí tuệ”, vì chơi cờ có thể phát triển khả năng tư duy, rèn luyện thể lực, sự kiên nhẫn, tăng cường ý chí. Có thể nói, chơi cờ là một môn thể thao mang tính toàn diện. Vì thế, cha mẹ Do Thái rất ủng hộ việc con thích nghe nhạc hay chơi cờ.

Cổ nhân có câu “Sống là vận động”. Thường xuyên luyện tập thể dục thể thao không chỉ có lợi cho sự trưởng thành và phát triển mà còn bồi dưỡng ý chí cho trẻ. Do vậy, các bậc cha mẹ cần học người Do Thái, coi trọng việc luyện tập thể thao cho con cái, giúp con có môi trường trưởng thành lành mạnh, phát triển toàn diện.

Con yêu, nhớ dọn dẹp phòng con cho sạch sẽ

Hôm nay, sau khi tan học về, Charles không ra ngoài chơi với các bạn, mà cứ ở lì trong phòng. Mẹ đang cảm thấy kì lạ thì một lát sau, cậu mặt mày lấm lem chạy ra, nói với mẹ: “Mẹ ơi, mẹ có thể giúp con một việc được không ạ?”.

Mẹ đầy nghi hoặc nhìn Charles rồi hỏi: “Chuyện gì vậy con?”. Charles lắc đầu, xấu hổ nói: “Hôm nay, cô giáo nói với bọn con, cần tự dọn dẹp phòng của mình, con vừa dọn dẹp xong, nhưng càng dọn càng bừa bộn. Mẹ ơi, mẹ có thể dạy con cách dọn dẹp thế nào không ạ?”.

“Ồ, hóa ra là như vậy”. Mẹ gật đầu, “Đương nhiên là có thể, mẹ vốn định dạy con dọn dẹp nhà cửa mà”.

Vì thế, hai mẹ con cùng dọn phòng, sau khi dọn xong, mẹ hỏi Charles: “Thế nào, con đã biết dọn chưa?”.

Charles mỉm cười gật đầu: “Mẹ ơi, sau này phòng của con, con sẽ tự dọn dẹp phòng của mình. Con tin con sẽ dọn sạch sẽ, gọn gàng giống như bây giờ ạ”.

Mẹ mỉm cười gật đầu.

Giống như trải nghiệm của cậu bé Charles trong ví dụ trên, rất nhiều trẻ em Do Thái đã biết dọn dẹp phòng mình từ nhỏ. Giữ môi trường sống luôn sạch sẽ là

một tôn chỉ của người Do Thái. Cho dù trong bất cứ tình huống nào, người Do Thái cũng luôn yêu cầu bản thân giữ không gian sống sạch sẽ. Đó cũng là một trong những nguyên nhân giúp người Do Thái dù phiêu bạt bao nhiêu năm nhưng vẫn có thể chống lại bệnh tật, giữ được cơ thể khỏe mạnh. Do đó, từ khi còn rất nhỏ, cha mẹ Do Thái đã tạo cho trẻ thói quen giữ vệ sinh môi trường và thân thể luôn sạch sẽ.

Cha mẹ hiểu rất rõ lợi ích của việc để trẻ tự quét dọn phòng mình. Đầu tiên, môi trường sống sạch sẽ sẽ giúp ngăn ngừa các vi khuẩn, virus xâm nhập, tránh được các bệnh truyền nhiễm, giúp trẻ có cơ thể khỏe mạnh. Thứ hai, phòng sạch sẽ giúp trẻ có tinh thần thoải mái, tạo cảm giác thư thái khi nghỉ ngơi. Đồng thời căn phòng được sắp xếp gọn gàng tránh cho trẻ có tư duy phân tán, giúp trẻ tập trung chú ý, nâng cao hiệu quả làm việc và học hành. Cuối cùng, để trẻ tự dọn dẹp nhà cửa không chỉ giúp trẻ rèn luyện khả năng làm việc, nâng cao tính tự lập, mà còn giúp trẻ bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm. Vì thế, cha mẹ nên để trẻ tự dọn dẹp phòng mình trong độ tuổi thích hợp.

Cha mẹ Do Thái khi dạy con dọn phòng, có những biện pháp đặc biệt sau đây:

Dùng nguyên tắc tôn giáo để giáo dục

Khi các phương pháp thường dùng của cha mẹ để dạy trẻ tự dọn dẹp phòng mình không hiệu quả, cha mẹ sẽ thông qua hành động của mình để dạy trẻ học cách làm việc và giữ căn phòng luôn sạch sẽ. Nếu cha mẹ không có ý thức dạy trẻ, chắc chắn trẻ sẽ không thể làm tốt công việc. Với người Do Thái, giữ gìn vệ sinh chính là lễ nghĩa tôn giáo, là nguyên tắc mà mỗi người Do Thái cần tuân thủ. Vào thời cổ đại khi ý thức vệ sinh và trình độ y học chưa phát triển, con người đã dùng cách thức này để củng cố thói quen của mình, giúp mọi người rèn luyện được thói quen vệ sinh sạch sẽ nơi ở và cá nhân. Do vậy, trẻ em Do Thái từ nhỏ đã bị ảnh hưởng bởi tôn giáo này, hình thành thói quen vệ sinh sạch sẽ.

Dạy trẻ một số kỹ năng dọn dẹp nhà cửa

Cha mẹ Do Thái luôn cùng con cái dọn dẹp nhà cửa. Trong quá trình dọn dẹp, cha mẹ hướng dẫn con một số kỹ năng dọn dẹp hiệu quả. Từ đó, giúp trẻ

cảm nhận được niềm vui lao động, nâng cao hiệu quả làm việc. Ví dụ, cha mẹ sẽ dạy trẻ gấp chăn như thế nào, làm thế nào sắp xếp đồ đạc trong ngăn kéo và phân loại đồ đạc, hướng dẫn trẻ đặt đồ ở chỗ nào thì hợp lí... Những ý kiến chia sẻ của cha mẹ sẽ giúp trẻ dần nắm bắt được kĩ năng dọn dẹp nhà cửa, từ đó hình thành thói quen dọn dẹp vệ sinh sạch sẽ.

Dạy trẻ luôn giữ nhà cửa sạch sẽ

Cha mẹ nên đặt ra một số nguyên tắc cho trẻ, để trẻ luôn giữ gìn nhà cửa sạch sẽ. Cha mẹ Do Thái sẽ nói cho trẻ biết chỉ có thể ăn trong phòng bếp hoặc phòng khách, không mang đồ ăn vào phòng ngủ, tránh thức ăn vương vãi trong phòng; Không được để đồ bừa bãi, sau khi dùng cần để vào chỗ cũ, giữ cho nhà cửa sạch sẽ. Ngoài ra, cha mẹ Do Thái còn dành thời gian cùng con dọn dẹp vệ sinh, nói cho trẻ biết nhà cửa không chỉ cần quét dọn mà còn cần giữ gìn sạch sẽ, như vậy mới luôn cảm thấy thoải mái, dễ chịu.

Trong quá trình trẻ tự quét dọn nhà cửa, trẻ sẽ cảm nhận được niềm vui từ thành quả lao động. Ngoài ra, thông qua việc sắp xếp đồ đạc sẽ giúp trẻ nâng cao khả năng tư duy, đồng thời giúp trẻ phát triển về mọi mặt. Vì thế, các bậc cha mẹ cần học cách làm của người Do Thái, bồi dưỡng cho con cái mình có thói quen quét dọn nhà cửa sạch sẽ, vệ sinh từ nhỏ.

Để bố mẹ giúp con sắp xếp thời gian nghỉ ngơi hợp lí

“Mẹ ơi, ngày mai là chủ nhật, con không phải đi học, mẹ bảo bố đưa chúng ta đi du lịch nhé!”. Bé Anna đứng trước mặt mẹ nói, đôi mắt mở to chờ đợi.

“Không, con gái ạ, ngày chủ nhật là ngày để con ở nhà nghỉ ngơi, thư giãn, đảm bảo sức khỏe và thoải mái tinh thần. Nếu con đi chơi, cơ thể sẽ rất mệt, như vậy sẽ ảnh hưởng đến việc học hành của con vào tuần sau. Vậy nên, chủ nhật này chúng ta ở nhà nghỉ ngơi nhé” Mẹ giảng giải cho Anna.

“Mẹ ơi, con sẽ không để ảnh hưởng đến học tập đâu ạ. Cô giáo con nói, trẻ em nên đi ra ngoài nhiều, học hỏi thêm kiến thức, mở rộng tầm mắt và nâng cao khả năng hiểu biết. Như vậy, đi du lịch sẽ giúp cho việc học hành và nhận thức

của con. Mẹ có thể đưa con đi không ạ?”. Anna biết mẹ luôn rất tôn trọng thầy cô giáo, vì thế dùng lời nói của cô giáo để thuyết phục hi vọng sẽ tác động được mẹ.

“Anna ơi, hãy trả lời cho mẹ biết, mùa hè trước con đã như thế nào?”. Mẹ bình tĩnh hỏi.

Anna nghĩ ngợi một lát rồi nói: “Mùa hè trước, con và bố mẹ đi chèo thuyền ở nước Anh, con còn chụp ảnh ở chỗ đồng hồ Big Ben nữa”.

“Vâng, mùa đông năm ngoái con đi đâu?”.

Vừa nhắc đến kỳ nghỉ đông năm ngoái, hai mắt của Anna sáng lấp lánh: “Mùa đông năm ngoái cả nhà chúng ta đi Thụy Sĩ trượt tuyết, thật là tuyệt vời”.

“Vì thế, con à, bố mẹ không phải là không đồng ý cho con đi du lịch, mà là muốn bảo đảm con được nghỉ ngơi đầy đủ. Khi dẫn con đi du lịch, bố mẹ cần đảm bảo con được mở rộng tầm mắt, đồng thời cũng không làm lỡ việc học của con. Con thấy mẹ nói có đúng không?” Mẹ kiên nhẫn giảng giải.

“Vâng, mẹ ơi, con biết rồi, ngày mai con sẽ ở nhà nghỉ ngơi ạ”. Anna nói với mẹ.

Giống như mẹ của Anna trong ví dụ trên, người Do Thái luôn cho rằng ngày cuối tuần tốt nhất nên ở nhà nghỉ ngơi, thư giãn để chuẩn bị cho việc học tập và công việc vào tuần tới. Do Thái là một dân tộc coi trọng sự hưởng thụ, ngoài việc hưởng thụ những món ăn ngon, họ còn để ý đến việc hưởng thụ trong những kỳ nghỉ. Người Do Thái cho rằng, chỉ khi thả lỏng tinh thần và thể chất mới có được một kỳ nghỉ thực sự. Vì thế, vào ngày cuối tuần, người Do Thái rất ít khi đi chơi, dã ngoại, mà ở nhà tham gia những hoạt động vui vẻ, thoải mái và không tiêu tốn sức lực.

Một trong những cách sống đặc biệt của người Do Thái chính là coi trọng sự nghỉ ngơi. Ở Israel mỗi năm đều có rất nhiều ngày nghỉ lễ, người dân có thời gian nghỉ ngơi đầy đủ, thoải mái. Ngoài ra, người Do Thái ở các vùng khác trên thế giới cũng luôn coi trọng ngày nghỉ, coi đó là một phần quan trọng trong cuộc sống. Trong ngày nghỉ đó, người Do Thái không nói những chuyện liên quan đến công việc, mà chỉ tập trung thư giãn và hưởng thụ cuộc sống. Họ cho rằng làm việc là để hưởng thụ, có nghỉ ngơi tốt mới làm việc tốt, người không biết nghỉ

ngôi sẽ không biết làm việc như thế nào. Nếu ai đó coi công việc là toàn bộ cuộc sống, thì họ đã mất đi nhiều điều quan trọng của cuộc đời mình. Vì thế, vào những ngày nghỉ, người Do Thái luôn để công việc sang một bên, thả lỏng tinh thần và đón nhận sự tốt đẹp của cuộc sống, họ cho rằng đó mới là ý nghĩa thực sự của cuộc sống.

Trong cuốn “Luật pháp Do Thái” có ghi: “Con người sắp xếp ngày nghỉ, chứ không dùng ngày nghỉ để khống chế con người”. Vì thế, cha mẹ Do Thái luôn dùng cách thức này để sắp xếp ngày nghỉ cho con cái.

đọc và nghiên cứu sách kinh điển

Từ xa xưa, người Do Thái đã có ngày nghỉ của riêng mình. Đối với họ, nghỉ ngơi sẽ giúp thả lỏng tinh thần, để làm việc hiệu quả hơn. Vì thế, người Do Thái thường sắp xếp thời gian nghỉ ngơi hợp lý cho cả gia đình vào ngày cuối tuần. Như vậy, sẽ tạo cho trẻ cảm giác thoải mái và vui vẻ, hứa hẹn một tuần học tập mới nhiều tiến bộ. Cha mẹ Do Thái dạy con cần phải nghỉ ngơi trong ngày cuối tuần, để điều chỉnh trạng thái của bản thân thật tốt. Trong ngày nghỉ đó, họ thường ngừng mọi hoạt động kinh doanh, chỉ đọc kinh và nghỉ ngơi.

cả nhà cùng tận hưởng niềm vui gia đình

Trong ngày nghỉ của người Do Thái, mọi người thường làm các món ăn ngon và cùng nhau thưởng thức. Sau ngày nghỉ cuối tuần vui vẻ và thoải mái người Do Thái sẽ có tâm trạng vui vẻ để đón nhận công việc của một tuần mới. Đây là cách làm thường xuyên của cha mẹ Do Thái để giúp tâm trạng con cái tốt hơn, từ đó, học tập hiệu quả hơn.

Nếu một người cứ liên tục làm việc không nghỉ ngơi, giống như chiếc dây thừng mất đi độ co giãn, đến một lúc nào đó, dây thừng sẽ đứt và người đó sẽ cảm thấy vô cùng mệt mỏi. Các bậc cha mẹ hãy tham khảo cách làm của cha mẹ Do Thái giúp con cái nghỉ ngơi đầy đủ. Nếu trẻ luôn ở trạng thái căng thẳng, tinh thần không được thư giãn, thì trẻ không những cảm thấy mệt mỏi, mà còn giảm hiệu quả học tập.

Văn hóa trên bàn ăn - văn hóa đặc biệt của người Do Thái

Charles là một cậu bé Do Thái được rất nhiều người yêu mến, vì cậu luôn mang niềm vui đến cho mọi người. Nhưng hôm nay, tâm trạng của cậu không vui vì trong tiết học cậu làm bài chưa được tốt lắm.

Giờ cơm tối, trên bàn ăn, Charles không nói một câu nào và tỏ ra vô cùng uể oải. Mẹ của cậu luôn tuân theo thói quen ăn uống của người Do Thái, không cho phép ai nói chuyện liên quan đến công việc và học hành trên bàn ăn. Charles cũng không dám trái quy định của mẹ, vì thế không nói gì.

Mẹ thấy Charles buồn rầu liền nói: “Charles, lúc ăn cơm không nên nghĩ đến chuyện khác. Lúc ăn con nên tập trung, nhai kỹ nuốt chậm, luôn giữ tâm trạng vui vẻ, như vậy mới có lợi cho việc hấp thụ, tiêu hóa thức ăn, nếu không sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe. Con có biết, sức khỏe là rất quan trọng không? nếu không có sức khỏe thì con sẽ không làm tốt được bất cứ việc gì. Vì thế, mẹ nghĩ con nên tập trung ăn cơm. Sau khi ăn, con có thể nói cho mẹ biết chuyện gì đã xảy ra, có được không? Cho dù có chuyện gì, mẹ sẽ giúp đỡ con”.

Charles nghe mẹ nói vậy, cậu bắt đầu nghiêm túc ăn cơm.

Sau khi ăn xong, mẹ biết khó khăn của con ở trường, nên đã dạy cậu làm một chiếc thuyền rất đẹp, Charles không còn buồn bã nữa.

Và như vậy, nhờ sự dạy bảo của mẹ, Charles dần dần hiểu rằng bất cứ chuyện gì cũng không quan trọng bằng sức khỏe. Do vậy, trong giờ ăn, cậu luôn tập trung ăn cơm.

Coi trọng không khí bên bàn ăn và văn hóa trên bàn ăn là thói quen truyền thống của người Do Thái. Cho dù bạn giàu có thế nào, cũng cần tôn trọng truyền thống này. Văn hóa bên bàn ăn là một phần quan trọng trong văn hóa ăn uống của người Do Thái, họ cho rằng ngồi ăn cùng nhau sẽ bồi dưỡng thêm tình cảm gia đình. Cha mẹ Do Thái luôn dạy con cái lễ nghĩa khi ăn uống từ lúc con còn nhỏ. Đối với họ, hành động trên bên bàn ăn của một người sẽ thể hiện tố chất và sự tu dưỡng của người đó. Vì thế, khi trẻ đến tuổi nhất định sẽ được ngồi ăn cùng bàn với bố mẹ chúng, không được chạy lung tung khi ăn. Đồng thời khi trẻ bắt đầu ăn cơm, cần tuân thủ tất cả quy tắc được đặt ra, cho dù trong nhà có vị khách quan trọng như thế nào, cha mẹ cũng dành một ghế cho trẻ, để trẻ cùng ngồi ăn

với gia đình. Cha mẹ bồi dưỡng văn hóa bên bàn ăn giúp trẻ từ nhỏ có thái độ lịch sự và lễ phép. Cách dạy dỗ của cha mẹ Do Thái đối với con cái khi ngồi vào bàn ăn thể hiện ở những phương diện sau đây:

bồi dưỡng lễ nghĩa bên bàn ăn cho trẻ

Trên bàn ăn của người Do Thái, việc đầu tiên là trẻ cần biết phân biệt trên dưới, trước sau. Trẻ cần có thái độ lễ phép và cung kính với người lớn, lúc bắt đầu ăn và kết thúc bữa ăn đều phải mời người lớn. Thứ hai, trẻ cần thực hiện nghiêm túc những quy tắc bên bàn ăn mà cha mẹ đặt ra, không gây ồn ào, hò hét, không làm hỏng đồ dùng ăn uống. Cuối cùng, một phần không nhỏ trong văn hóa bên bàn ăn chính là giao lưu ngôn ngữ, đặc biệt khi nhà có khách, việc giao lưu này là cách thức quan trọng để tăng cường tình cảm. Qua văn hóa bên bàn ăn, cha mẹ sẽ dạy trẻ thái độ và nguyên tắc giao tiếp, bồi dưỡng các kỹ năng, nâng cao khả năng giao tiếp của trẻ.

không bàn chuyện công việc bên bàn ăn

Cha mẹ Do Thái giáo dục con cái, khi làm việc không được lười biếng, khi nghỉ ngơi không nên làm việc. Công việc có quan trọng thế nào cũng không nên bàn bạc trên bàn ăn. Mọi người làm việc là để hưởng thụ cuộc sống, nếu bên bàn ăn trao đổi chuyện công việc hoặc những chuyện không vui khác, sẽ ảnh hưởng đến tâm trạng và không khí ăn uống, điều đó làm ảnh hưởng đến việc thưởng thức hương vị của món ăn, không có lợi cho việc hấp thụ, tiêu hóa và ảnh hưởng đến sức khỏe. Do vậy, trong gia đình người Do Thái, khi ăn mọi người luôn cố gắng giữ tinh thần, bỏ công việc sang một bên, chỉ tập trung thưởng thức món ăn và niềm vui của cuộc sống. Vì thế, trong quan niệm của trẻ em Do Thái, ăn uống là một việc rất vui vẻ và tuyệt vời. Quan niệm này sẽ theo trẻ suốt đời, giúp trẻ hình thành thói quen ăn uống tốt và luôn khỏe mạnh.

không cho phép ai vắng mặt bên bàn ăn

Người Do Thái rất coi trọng cuộc sống gia đình. Đa số hoạt động của họ đều lấy gia đình làm trung tâm. Vì thế, phần lớn họ cùng ở nhà dùng bữa bên gia đình. Người Do Thái cho rằng, cả gia đình cùng ăn cơm có thể bồi dưỡng tình cảm gia đình, tăng cường sự đoàn kết, thân thiết giữa các thành viên. Từ đó, giúp

trẻ tôn trọng bố mẹ, tuân thủ truyền thống, phát huy tinh thần dân tộc của người Do Thái.

Văn hóa trong bữa ăn của người Do Thái đã giúp trẻ cảm nhận được sự thân thuộc của gia đình, từ đó trẻ sẽ một lòng hướng về dân tộc. Tình cảm này giúp dân tộc Do Thái luôn có tinh thần đoàn kết, giúp cho họ vượt qua những gian nan trong lịch sử để có được thành công ngày hôm nay. Văn hóa bữa ăn đặc biệt này còn bồi dưỡng khả năng giao tiếp cho người Do Thái, giúp họ có khả năng phán đoán và đàm phán trong kinh doanh. Từ đó, họ thực hiện được mục tiêu và tạo nên một dân tộc Do Thái đặc biệt.

Phụ lục Tác phẩm kinh điển Người Do Thái phải đọc

Sự ưu tú và xuất sắc của người Do Thái không tách rời tôn giáo của họ. Trong tình cảnh bị truy sát và bức hại, họ vẫn tin vào tín ngưỡng tôn giáo, đoàn kết cùng những người Do Thái ở khắp nơi trên thế giới và cuối cùng giành được nhiều thành tựu đáng tự hào. Nói đến tín ngưỡng tôn giáo của người Do Thái, không thể không nhắc đến tác phẩm kinh điển của họ - “Talmud”.

Do Thái giáo chủ yếu bao gồm ba tác phẩm kinh điển. Trong đó một tác phẩm là “Thánh Kinh Cựu Ước”, đây là tác phẩm quan trọng nhất của người Do Thái, nó quy định những tín ngưỡng, quy tắc sống của người Do Thái, tất cả người dân Do Thái đều tuyệt đối tin tưởng vào những điều trong cuốn sách này. Cuốn thứ hai là “Talmud”, cuốn sách có những quy định chi tiết về những luật giới kinh giáo Do Thái và Cuốn thứ ba là “Midrash”.

Quyền uy của “Talmud” trong Do Thái giáo chỉ đứng sau “Thánh Kinh Cựu Ước”, cuốn sau là sách thánh của Do Thái giáo, cuốn trước là những quy tắc sống của người Do Thái.

Người Do Thái được coi là “Dân tộc của luật pháp”, mà tinh thần luật pháp này đến từ những quy định trong cuốn “Talmud”.

Ý nghĩa trong tiếng Ivrit thì “Talmud” có nghĩa là “Nghiên cứu học thức vĩ đại”, là tinh hoa trí tuệ của dân tộc Do Thái. Nó không chỉ là tác phẩm của một

con người mà là tác phẩm của hơn 2000 học giả Do Thái trải qua vài nghìn năm đúc rút kinh nghiệm để ghi chép, chỉnh lí mà thành. Cuốn sách có nội dung phong phú, thông tin rộng lớn, bao gồm nội dung về mọi phương diện cuộc sống, từ việc ăn uống, tắm gội, nơi ở, ăn mặc, đến lĩnh vực lớn như tôn giáo, y học, luân lí... Mỗi hoạt động đều có những quy tắc cụ thể, các quy tắc này thấm nhuần trong quan niệm tư tưởng của người Do Thái, là căn cứ quan trọng trong cuộc sống hàng ngày của họ, thậm chí cho đến nay vẫn không thay đổi.

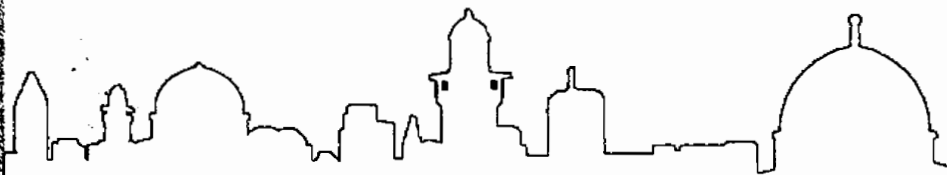
Hầu như người Do Thái nào cũng có một cuốn “Talmud”, từ lúc sinh ra cho đến khi qua đời, họ luôn nghiên cứu và vận dụng những tri thức đó vào cuộc sống.

“Talmud” còn được coi là “Bộ sách luật Do Thái”, trong đó ghi chép tất cả những quy định về luật pháp, dân pháp, hình pháp, các quy định, tập tục thói quen, quy phạm đạo đức xã hội... Thông qua những quy tắc này, cuốn sách xác định rõ ràng những hành vi nào được phép thực hiện trong cuộc sống, hành vi nào bị nghiêm cấm. “Talmud” có thể nói là một thể chế pháp luật hoàn chỉnh, thông qua tín ngưỡng tôn giáo để trói buộc con người, giúp con người trừng phạt cái ác, ngợi ca cái thiện, hướng đến Chân - Thiện - Mỹ, mang lại niềm tin và hi vọng trong cuộc sống, giúp con người lạc quan, tích cực đối diện với thất bại và khó khăn.

“Talmud” không phải là cuốn sách luật khô khan, mà nó rất chân thực được sao chép từ cuộc sống. Cuốn sách ghi chép những truyện ký danh nhân, những cuộc tranh luận giữa các nhà khoa học, các câu chuyện dân gian, cũng như những triết lí sống... thậm chí còn có những kiến thức về y học, lí luận, địa lí, thực vật, thiên văn, toán học.... Có thể nói “Talmud” là một cuốn bách khoa toàn thư. Cuốn sách giúp con người nhận thức được thế giới rộng lớn, hiểu được các kiến thức khoa học, hiểu được cuộc sống con người. Vì thế, “Talmud” được người Do Thái coi là cuốn sách trí tuệ để đọc và học tập cả đời. Với một nội dung phong phú, có thể giúp ích cho nhiều độ tuổi khác nhau, cuốn sách thực sự là món quà quý giá để mỗi người tự học tập và rèn luyện.

Không chỉ đưa ra những quy tắc của cuộc sống, cuốn sách còn bồi dưỡng cho

chúng ta học cách tranh luận, nghi vấn, thắc mắc để tìm ra những chân lí đúng đắn. Nội dung của “Talmũdh” cho đến nay vẫn luôn phong phú và thiết thực. Hẳn là có dụng ý khi trang đầu tiên của “Talmũdh” là một trang giấy trắng, mục đích là cổ vũ con người tiếp tục tìm hiểu bổ sung tri thức để cuộc sống trở nên tốt đẹp hơn.

Phương pháp giáo dục **CON** của người **DO THÁI**

Cuốn sách tiêu biểu cho phương pháp
giáo dục trẻ trên toàn thế giới

Người Do Thái chia sẻ bí quyết giáo dục con cái

**Cuốn sách chia sẻ với bạn bí quyết
giáo dục trẻ của dân tộc thông minh nhất thế giới.**

Người Do Thái có câu danh ngôn: “Thượng Đế nhân từ luôn nghĩ đến chúng ta, trời sinh ra ta, ắt hữu dụng”. Câu nói này không chỉ giúp người Do Thái tin tưởng và hy vọng vào cuộc sống. Đây còn là bài học về giá trị của bản thân cho mỗi trẻ em Do Thái ngay từ khi sinh ra. Trong hàng nghìn năm phát triển, người Do Thái đã tích lũy được vốn kiến thức và trí tuệ khổng lồ để giáo dục trẻ. Bạn muốn biết người Do Thái dạy con thế nào không? Bạn đang cầm trên tay cuốn sách là lời đáp cho câu hỏi đó. Hãy để con bạn lớn lên thông minh và tự tin như trẻ em Do Thái. Còn chần chờ gì nữa? Hãy mở cuốn sách ra và chào đón tương lai thành công của con bạn.

MINHLONG

Phương pháp giáo dục con của người Do Thái

8 936046 599753

Giá: 62.000 VNĐ

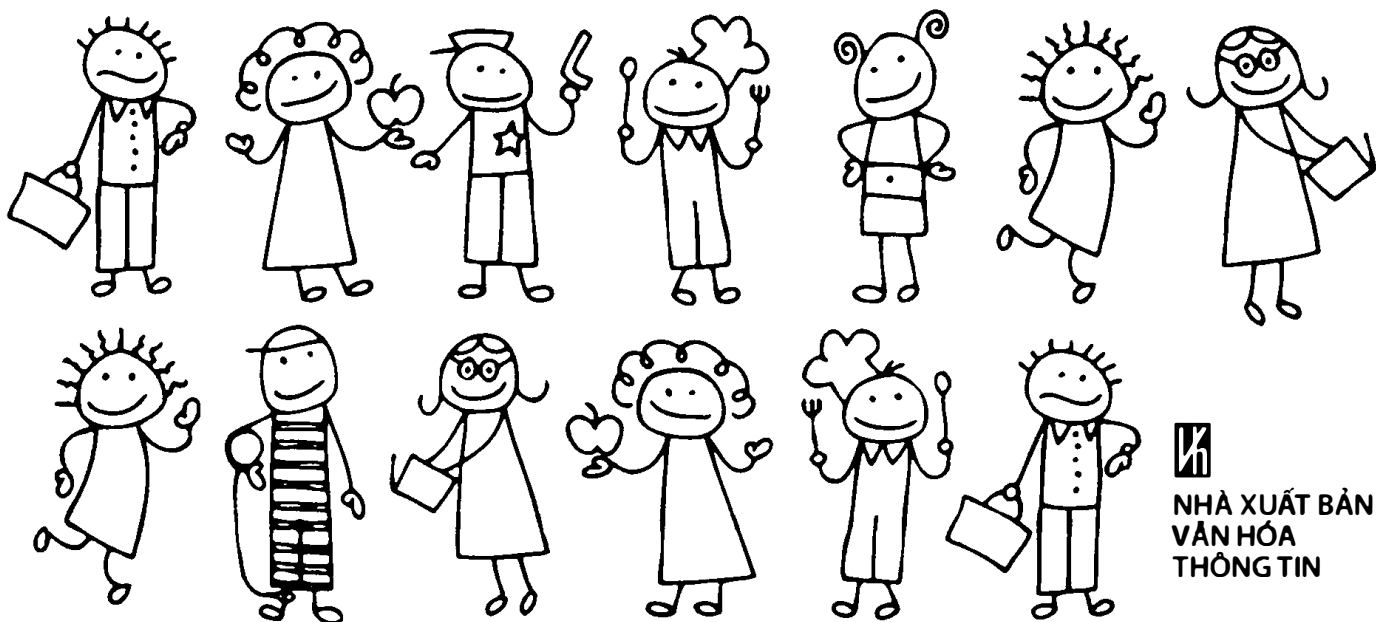
Đạy con thế nào mới đúng

Nắm vững thời kỳ giáo dục tốt nhất
để bồi dưỡng trẻ trở thành **một nhân tài** phát triển toàn diện.

Năng lực không phải là di truyền bẩm sinh,
sự giáo dục trước 3 tuổi mới là bí quyết để thành công.

Khen ngợi từng sự thay đổi của Trẻ

Cuốn sách này kết hợp
phương thức giáo dục trẻ của nhà giáo dục
nổi tiếng người Đức thế kỷ XIX - **Carl Weter** -
với **quan niệm giáo dục hiện đại**,
giúp trẻ không những có được
một sự giáo dục hoàn thiện
mà còn có thể trở thành một thiên tài nhỏ
trong việc quản lý tài sản, trở thành một người
thành công trong tương lai.

NHÀ XUẤT BẢN
VĂN HÓA
THÔNG TIN

**LỜI NÓI ĐẦU: Bồi dưỡng trẻ thành một người
phát triển toàn diện ____ 003**

CHƯƠNG 1: DẠY TRẺ QUAN SÁT

Mở cánh cửa của trí tuệ ____ 014

Đặc điểm khả năng quan sát của trẻ ____ 019

Bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ ____ 021

Rèn luyện khả năng quan sát ____ 030 .

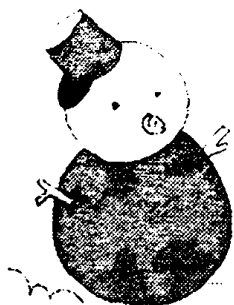
CHƯƠNG 2: TĂNG CƯỜNG TRÍ NHỚ CHO TRẺ

Rèn luyện trí nhớ cho trẻ ____ 036

Phương pháp rèn luyện trí nhớ ____ 043

Trò chơi rèn luyện trí nhớ ____ 049

Phương pháp ghi nhớ hiệu quả ____ 051

CHƯƠNG 3: BỒI DƯỠNG TƯ DUY SÁNG TẠO CỦA TRẺ

Tìm hiểu tiềm năng sáng tạo của trẻ ____058

Đừng giết chết sự sáng tạo trong trẻ ____062

9 ghi nhớ trong việc bồi dưỡng khả năng sáng tạo của trẻ ____067

CHƯƠNG 4: BỒI DƯỠNG TINH THẦN TRÁCH NHIỆM CHO TRẺ

Trung tâm huấn luyện tinh thần trách nhiệm ____078

Trưởng thành cùng trẻ ____102

CHƯƠNG 5: BỒI DƯỠNG QUAN NIỆM VỀ TIỀN BẠC ĐÚNG ĐẮN

Thời đại kêu gọi giáo dục quản lý tiền bạc ____114

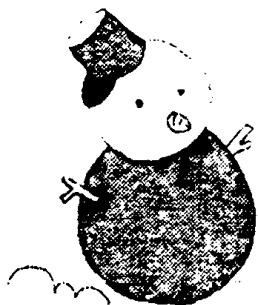
MỤC LỤC

Kinh nghiệm giáo dục của Mỹ ____119

Xây dựng quan niệm tiền bạc đúng đắn ____127

Học tập từ kinh nghiệm ____131

Đạo đức tiền bạc và tố chất ____140

CHƯƠNG 6: ĐỂ TRẺ NHẸ BƯỚC VÀO CUỘC SỐNG XÃ HỘI

Giúp trẻ kết bạn ____172

Nghệ thuật giao tiếp ____177

Trò chuyện và cảm thông ____179

Bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ ____183

Hướng dẫn trẻ tiếp xúc với văn hóa xã hội ____186

LỜI KẾT: Khen ngợi từng tiến bộ của trẻ ____189

Lời nói đầu Bồi dưỡng trẻ thành một người phát triển toàn diện

Chúng ta sống trong một thời đại bùng nổ về tri thức, sự phát triển chóng mặt của mạng internet khiến chúng ta bị chìm đắm trong một lượng thông tin tư vấn khổng lồ, tốc độ “lão hóa” của những kiến thức mà chúng ta được tiếp thu ở trường mỗi ngày một nhanh. Để thích nghi với sự thay đổi của thời đại, chúng ta phải có sách lược giáo dục cả đời.

Nhìn lại những thay đổi của ngày nay, chúng ta có thể tưởng tượng ra sau này trẻ sẽ phải đối diện với sự thay đổi như thế nào. trong một biển thông tin rộng lớn, liệu chúng có thể vẫn giữ được mục tiêu chính xác, kiên trì với niềm tin bất biến của mình hay không? bọn trẻ đang phải vùng vẫy để đối phó với những sự vật ngày càng phức tạp, thường xuyên phải đối mặt với nhiều lựa chọn và cám dỗ. Chúng ta cần phải có một cuộc cải cách giáo dục để đối phó với sự thay đổi hàng ngày này, để giải quyết nỗi lo của những người làm cha làm mẹ. Nhưng rất nhiều vị phụ huynh không thay đổi quan niệm, họ vẫn cho rằng giáo dục là việc của nhà trường, về cơ bản không có liên quan gì tới họ. Cái tư tưởng thâm căn cố đế này giờ không còn hợp thời nữa, nhưng vẫn ngoan cố bám rễ trong đầu không ít vị phụ huynh.

Trong quá trình giáo dục trẻ, bố mẹ ỷ lại quá mức vào sự giáo dục của nhà trường, tin tưởng tuyệt đối với phương thức giáo dục của thầy cô mà quên mất vai trò và tác dụng của mình trong việc giáo dục trẻ. họ không biết rằng phương thức giáo dục tiêu chuẩn hóa trong nền giáo dục hiện đại không thể nào đáp ứng được nhu cầu đang ngày một thay đổi của những đứa trẻ.

Cải cách trong chế độ giáo dục lại luôn tiến hành rất chậm chạp, các chuyên gia nói phải mất 30 năm để cải cách nhà trường, nhưng bọn trẻ lại không vì vậy mà ngừng sự phát triển của chúng, chúng ta không thể chờ tới khi một sự việc lớn xảy ra rồi mới bắt tay vào ngăn chặn. bởi vậy, cải cách giáo dục ngày hôm

nay phải bắt đầu từ mỗi gia đình. Ngoài giáo trình, nhà trường và sách vở, còn rất nhiều việc phải làm. “Cha nào con nấy”, tuổi thơ của trẻ nhận được sự ảnh hưởng và giáo dục như thế nào thì chúng sẽ trở thành người như vậy.

Là bố mẹ, trong sự thay đổi mỗi ngày một khác của thời đại, ai ai cũng lo lắng về việc giáo dục con cái, nhưng lo lắng không giải quyết được vấn đề, điều chúng ta cần làm là hành động thực tế. Đạo lý cơ bản của bậc làm cha làm mẹ là đóng một vai trò quan trọng và tích cực tham gia vào việc giáo dục trẻ. Cha mẹ có thể triển khai các hoạt động học tập phong phú cho trẻ ngay trong cuộc sống hàng ngày như: dạy trẻ toán học trong nhà bếp hoặc siêu thị, dạy trẻ cách dùng dao, đĩa, thìa... Coi trọng ý nghĩa của những hoạt động này, đồng thời tích cực dạy trẻ, chúng ta sẽ phát hiện ra rằng: gia đình cũng trở thành một tổ chức học tập quy mô nhỏ.

Chúng tôi thiết kế một vài phương pháp giáo dục có hệ thống cho trẻ, không quá khó cũng không quá dài, đơn giản và dễ thực hành để các vị phụ huynh và con trẻ cùng hoàn thành kế hoạch giáo dục, cùng trải nghiệm thành công. Những phương pháp này giúp trẻ có thêm nhiều con đường đi tới thành công, giúp chúng có thêm nhiều trải nghiệm mới ngoài những gì làm được ở trường.

Gia đình học tập là một phương thức giáo dục mới, khác với cách giáo dục truyền thống là mời gia sư cho trẻ, tham gia vào hội phụ huynh và giám sát trẻ hoàn thành bài tập, trao toàn bộ trách nhiệm giáo dục trẻ cho thầy cô giáo và nhà trường. Trong giáo dục gia đình, bố mẹ và trẻ đều phải thích nghi với sự thay đổi, học tập mọi lúc mọi nơi: Bố mẹ căn cứ theo phương pháp giáo dục sớm phù hợp với nhu cầu thực tế của trẻ để gợi mở và giáo dục chúng.

Giáo dục trẻ không khi nào là một việc đơn giản và càng ngày lại càng khó khăn hơn. Những ông bố bà mẹ trẻ thường vì công việc bận rộn hoặc phải đi công tác nước ngoài mà giao con mình cho những người lớn tuổi hơn hoặc cho bảo mẫu, thế là họ đã vô tình từ bỏ quyền được đích thân nuôi dạy trẻ. Những ông bố bà mẹ trẻ nên biết rằng: Sự trưởng thành của trẻ cần có người đồng hành, thay vì tới thăm trẻ vào lúc chúng đã ngủ say, hãy cố gắng về sớm để ở bên chúng, chúng đáng để chúng ta hy sinh vì chúng. tâm lý bức bách trẻ quá đáng,

kỳ vọng trẻ thành công thường xuất phát từ những khó khăn mà những ông bố bà mẹ gặp phải trong quá khứ. Cần phải nhắc nhở các vị phụ huynh rằng, bất cứ sự đốc thúc quá đáng và ép buộc nào cũng đều có thể hủy hoại cuộc đời của trẻ.

Sau khi đã hiểu được những điều trên, khi bắt đầu áp dụng giáo dục sớm, bố mẹ nên cân nhắc kỹ một vấn đề quan trọng trong việc nuôi dạy con cái, đó là hy vọng bồi dưỡng con cái mình thành người như thế nào. bố của Karl Witte nói, lý tưởng giáo dục của ông là bồi dưỡng con trai trở thành một người phát triển toàn diện. thực ra, đây có lẽ cũng là lý tưởng của mọi ông bố bà mẹ yêu con trên thế giới này.

Bố mẹ không nên chỉ vì muốn “nở mày nở mặt” trước người khác, đáp ứng được ham muốn hư vinh của mình mà nhất định phải dạy con trở thành một thần đồng. bố mẹ nên phát huy hết khả năng của mình, cố gắng bồi dưỡng trẻ trở thành một thanh niên phát triển toàn diện cả về sức khỏe, trí tuệ và sở thích, để chúng là người hoàn thiện về cả tâm sinh lý, vui vẻ và hạnh phúc. Mọi sự giáo dục dành cho trẻ đều vì một mục đích, để trẻ trở thành người hoàn mĩ, sống một cuộc đời thành công và hạnh phúc. Trẻ em nên phát triển tốt nhất về mọi mặt, là một thiếu niên hoạt bát, khỏe mạnh, thành tích học tập tốt, phẩm chất đạo đức tốt, có sở thích và nhiệt huyết.

Bố mẹ không nên vì muốn con được xuất ngoại mà bắt chúng chỉ học tiếng anh trong khi quên lãng tiếng mẹ đẻ; cũng không nên bắt chúng vui đầu trước máy tính rồi trở thành một “con sâu mạng”. Khi trẻ thể hiện khuynh hướng phát triển 편 diện, bố mẹ nên lập tức nghĩ cách để thay đổi. trẻ không nên chỉ có một cái đầu thông minh mà thiếu đi những trải nghiệm tình cảm phong phú. bố mẹ không có lý do gì để chiều chuộng con cái, con cái phạm lỗi thì phải được uốn nắn kịp thời. Với tiền đề là tôn trọng nhân cách độc lập của con, bố mẹ cần tiến hành quản thúc đúng mức, dạy chúng về phép lịch sự, nói chuyện phải lễ phép, đối với bố mẹ cũng không ngoại lệ.

Cần kịp thời bồi dưỡng tính tự lập và trách nhiệm cho trẻ, chiều chuộng trẻ quá mức chính là trở ngại lớn nhất trong việc giúp trẻ xây dựng một tính cách độc lập. bố mẹ nên là người thầy đầu tiên cho trẻ chứ không phải là thiên thần hộ

mệnh của chúng. Cố gắng để trẻ học được khả năng độc lập từ những việc nhỏ nhất, để chúng hiểu rằng không thể dựa vào bố mẹ mãi mãi, bất cứ việc gì cũng phải dựa vào sức lực của bản thân. bồi dưỡng khả năng tự lập cho trẻ mới là dành cho chúng tình yêu chân chính nhất, còn nuông chiều trẻ chỉ khiến chúng phải chịu khổ về sau. Phải giúp trẻ học tôn trọng người khác và tự kiểm chế mình, biết chịu trách nhiệm với hành vi của mình. Những đứa trẻ không nhẫn nại sau này sẽ không làm được việc gì. Cho dù trẻ bị tổn thương cũng không nên tỏ ra an ủi và đồng tình thái quá. thời gian lâu dần, trẻ sẽ hiểu rằng chúng sống trong một môi trường chỉ có thể dựa vào chính mình, cho dù gặp phải khó khăn gì đều không nên chỉ biết trông chờ vào người khác, phải biết chịu đựng, như thế chúng mới kiên cường hơn. Con người hiện đại thường coi con cái là hòn ngọc của mình, thường xuyên đáp ứng mọi yêu cầu của trẻ, đây chính là một sai lầm rất lớn.

Cần cho trẻ học nhiều thứ, đừng bỏ mặc và biến chúng thành những con mọt sách khô khan, lạnh lùng, khó gần. Mục đích của giáo dục là cố gắng hết sức để bồi dưỡng nên một con người hoàn thiện, người có trái tim nhân hậu, biết chia sẻ, biết phân biệt phải trái và khuyết điểm của mình, từ đó quyết tâm giải quyết khó khăn. Những kiến thức mà trẻ học được phải giúp chúng phân biệt được thật giả, thiện ác, nếu không kiến thức sẽ trở thành một thứ vô dụng. Nếu con cái không biết giúp đỡ người khác, không có cống hiến cho xã hội thì bố mẹ là người thất bại. Những con mọt sách không chịu được sóng gió, luôn luôn sợ hãi, rụt rè; thể chất khỏe mạnh nhưng lại thô lỗ, bạo lực... Những đứa trẻ này đều không thể là kỳ vọng của bố mẹ.

Tính cách quyết định sự thành công của một người, người có tính cách phóng khoáng, cởi mở dễ được mọi người chấp nhận, giao tiếp xã hội rộng, có khả năng đi trên mọi con đường; còn người có tính cách lập dị, không hòa đồng, phạm vi giao tiếp hẹp thì làm việc gì cũng gặp khó khăn và dễ bỏ dở giữa chừng. bởi vậy, bố mẹ nên bắt tay vào từ những thứ rất nhỏ trong cuộc sống hàng ngày để bồi dưỡng tính cách cho trẻ. Với tiền đề không làm tổn thương tới lòng tự tôn của trẻ, quan sát trẻ, tìm hiểu nội tâm của chúng và kịp thời giúp đỡ khi trẻ gặp chuyện buồn. Đừng để trẻ giữ lại nỗi buồn trong lòng, hãy nghĩ cách để chúng

tâm sự với mọi người, như thế chúng sẽ nhanh chóng vui vẻ trở lại. Khi trẻ nghe lời đánh giá của người khác mà nảy sinh tâm lý tự ti, bố mẹ nên gợi mở cho trẻ, giảm bớt những trở ngại tâm lý của chúng, để chúng tìm lại được tự tin. Để mặc trẻ với những vấn đề của chúng sẽ khiến chúng buồn rầu, ảnh hưởng tới sự hình thành nhân cách, một đứa trẻ vốn cởi mở cũng có thể vì vậy mà trở nên cô độc, lạnh lùng.

Quản lý tiền bạc cũng là một “bài học” mà bố mẹ hiện đại không được coi thường, bởi vì hiện nay con đường quản lý tiền bạc đang được đa nguyên hóa, có người rất giỏi trong việc vận dụng và tích lũy tài sản, nhưng có người lại không giỏi trong việc này. bởi vậy, dạy trẻ có quan niệm quản lý tiền bạc đúng cách từ sớm có thể giúp trẻ có một cuộc đời thành công.

Tóm lại, bố mẹ nào cũng mong con mình phát triển toàn diện, vậy thì hãy hạ quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ giáo dục gian khổ này.

Chương 1: DẠY TRẺ QUAN SÁT

Mở cánh cửa của trí tuệ

Đặc điểm khả năng quan sát của trẻ Bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ Rèn luyện khả năng quan sát hà sinh vật học người Nga, Ivan Petrovich Pavlov khi đề cập đến các yếu tố thành công đã nói: “Quan sát, quan sát và quan sát”. Có thể thấy, quan sát là cánh cửa tươi sáng để phát triển trí tuệ. Quan sát là một con đường quan trọng để nhận thức sự vật, là cơ sở của hoạt động trí não, cũng là khởi đầu của hoạt động học tập và còn là năng lực cần có để hoàn thành nhiệm vụ học tập. Không có khả năng quan sát nhạy bén sẽ không thể nói tới chuyện thông minh, cũng không thể trở thành thiên tài. Bởi vậy, mỗi bậc phụ huynh đều phải coi trọng việc bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ.

Mở cánh cửa của trí tuệ Khoa học hiện đại đã chứng minh, hơn 80% thông tin của con người có được là thông qua thị giác và thính giác. bố của Karl Witte

(thiên tài nổi tiếng nước Đức thế kỷ xix), ông Karl cho rằng, trẻ con chưa biết dùng những tri thức đã có để gián tiếp nhận thức về sự vật, bởi vậy quan sát là con đường chính để chúng nhận thức về thế giới. Khả năng quan sát của trẻ càng tốt thì nhận thức về sự vật lại càng rõ ràng, sâu sắc, trí tuệ cũng phát triển càng nhanh.

Trong cuộc sống hiện thực, có rất nhiều bậc cha mẹ không chú ý bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ, không đặt việc bồi dưỡng khả năng quan sát vào vị trí xứng đáng, ngược lại, còn ức chế sự phát triển trí tuệ của trẻ. Một khả năng quan sát nhạy bén là nguồn gốc để có trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo phong phú, là nhân tố quan trọng cấu thành trí tuệ, đóng vai trò quyết định trong sự phát triển của trẻ sau này. Bởi vậy, muốn phát triển trí tuệ của trẻ thì trước tiên cần phát triển khả năng quan sát của chúng.

Bố của Karl Witte cho rằng, từ khi còn nhỏ trẻ đã có thói quen quan sát thì khi trưởng thành có thể quan sát xã hội nhạy bén, phát hiện ra những mâu thuẫn và khiếm khuyết trong xã hội. Để bồi dưỡng khả năng quan sát cho con trai, ông đã bắt đầu huấn luyện từ khi con mới được 3 tuần tuổi. trước tiên, ông huấn luyện khả năng quan sát bằng mắt cho Karl, ông dùng những con vật đồ chơi có màu sắc sặc sỡ để kích thích thị giác của con. Khi thị giác của Karl phát triển hơn một chút, ông thông qua nhiều màu sắc khác nhau để bồi dưỡng khả năng quan sát. trong phòng của Karl, ông treo rất nhiều những bức tranh nổi tiếng và tượng điêu khắc, Karl vừa mở mắt ra là có thể nhìn thấy những thứ này, dần dần cậu cũng chú ý tới màu sắc của những bức tranh, sau đó tới nội dung tranh và cuối cùng là lĩnh hội được hàm ý trong bức tranh đó. bố Karl cho rằng tranh có vai trò vô trẻ, bởi vậy, ông chuẩn bị rất nhiều những bức tranh cây cỏ và động vật cho con trai xem, để Karl nhìn vào những hình vẽ xinh đẹp trong tranh, đồng thời ông thuyết minh nội dung của bức tranh cho Karl nghe. ông mua những quả bóng nhiều màu sắc, những con búp bê với quần áo xinh đẹp và nhiều món đồ chơi thú vị khác; dùng bút màu vẽ những đường kẻ màu với con trai, thì xem ai vẽ đẹp hơn, những hoạt động này đều có thể thúc đẩy sự phát triển khả năng quan sát của Karl.

Để huấn luyện cho con trai thói quen quan sát nhạy bén, ông dạy Karl chăm chú quan sát vào một sự vật. Ví dụ: ông cùng con trai chơi trò chơi “Nhìn chăm chú”, qua cánh cửa của cửa hàng, bảo Karl nói xem trên kệ của cửa hàng có những món đồ nào, bảo cậu tìm kiếm những món đồ đó trong trí nhớ của mình. trò chơi này lặp lại nhiều lần, Karl có thể quan sát rất chủ động.

Để Karl rèn luyện khả năng tập trung chú ý, ông cố gắng lựa chọn những món đồ mới mẻ để dạy Karl quan sát. Sau khi con trai được 6 tuần tuổi, ông mua những quả bóng bay nhiều màu buộc vào cổ tay Karl, bóng bay sẽ chuyển động theo sự chuyển động của cổ tay, Karl bị những quả bóng thu hút. Cứ cách vài ngày là ông lại thay một quả bóng màu khác cho Karl, nhờ đó khả năng tập trung quan sát của Karl tiến bộ rõ rệt.

Bố Karl cho rằng khi rèn luyện khả năng quan sát cho trẻ, dụng cụ cầm tay có ý nghĩa rất quan trọng, bởi vì trẻ con thường học tập bằng cách bắt chước các động tác của bố mẹ. Để Karl sớm phát hiện ra bàn tay mình, ông thường nghĩ cách để tay Karl “có việc làm”. Khi Karl tỉnh dậy, bàn tay nhỏ mở ra, ông cho cậu nắm một món đồ nào đó, ông cũng thường để các ngón tay của cậu hoạt động bằng cách cho cậu sờ một vật gì đó hoặc vỗ tay. Đồng thời, ông cũng làm cho Karl chú ý tới tay của bố mẹ, hiểu được chức năng của bàn tay. họ cầm những vật dễ gây sự chú ý để thu hút Karl quan sát. Karl nhanh chóng quen thuộc với đôi tay mình, 8 tháng cậu đã biết bắt chước các động tác của người lớn, cầm bút sáp vẽ lên giấy, Karl sớm hiểu được chức năng của đôi tay nên khả năng bắt chước của cậu phát triển rất nhanh.

Phương pháp bồi dưỡng khả năng quan sát cho con của bố Karl rất phong phú, ông thường đưa con trai vào rừng, ra đồng để cậu được tiếp xúc với tự nhiên, hái những bông hoa tươi, nhổ những cây cỏ độc đáo, nhặt những viên đá có hình dạng kỳ lạ, quan sát tổ chim, cuộc sống của côn trùng, bắt chuồn chuồn, bướm bướm, từng cành cây ngọn cỏ, ông đều cho Karl nhìn rất tỉ mỉ, ông cũng nhân cơ hội đó dạy Karl về các kiến thức có liên quan. Để con đi sâu vào tìm hiểu bên trong sự vật, ông mua kính lúp và cùng con quan sát thế giới nhỏ bé kỳ diệu. Như thế, Karl thấy rất thú vị, cậu còn viết những bài tản văn liên quan tới

những sự vật thú vị.

Ông Karl cũng dạy con trai làm vườn, trồng hoa và nuôi ngựa. Karl rất thích làm những việc này, ngày nào cậu cũng tưới hoa, nhổ cỏ, đồng thời cũng quan sát được quá trình trưởng thành của thực vật. Karl còn nuôi chim, nuôi chó, nuôi gà và quan bố của Karl còn hướng dẫn cậu quan sát địa hình, thể núi, hướng chảy của dòng sông, phân bố của rừng rậm... Sau một khoảng thời gian, Karl đã có thể vẽ ra tấm bản đồ với những nơi có địa hình khác nhau. Lâu dần, Karl thích công việc vẽ bản đồ, mỗi khi đi đến đâu là cậu lại quan sát tỉ mỉ rồi vẽ lại địa hình nơi đó. ông Karl còn mua kính viễn vọng để con trai nhìn được sự vận hành của các thiên thể, nâng cao khả năng quan sát cho Karl.

Trò chơi cũng là một cách để rèn luyện khả năng quan sát, ví dụ như cho Karl nhìn rõ một vật trên bàn rồi bảo cậu nhắm mắt lại, lén lấy vật đó đi và thay vật khác vào, sau đó bảo Karl mở mắt ra, quan sát tỉ mỉ, nói xem có sự thay đổi nào.

Bố mẹ có thể thường xuyên cho trẻ tham gia vào các loại hoạt động, để chúng quan sát cuộc sống, quan sát công xưởng, đường sắt, chợ, quảng trường, công viên, kiến trúc... hướng dẫn trẻ phân tích những sự vật mà mình nhìn thấy, tìm được đặc điểm của những sự vật này, đồng thời dùng lời nói của mình để miêu tả lại, cách làm này rất có lợi cho việc nâng cao và phát triển khả năng quan sát của chúng, đặt nền móng cho khả năng phân tích và miêu tả cho trẻ trong tương lai.

Hội họa là một trong những con đường hữu hiệu nhất để rèn luyện khả năng quan sát. Muốn vẽ sự vật thật giống thì phải quan sát thật tỉ mỉ. Karl từng nói với bố: “bầu trời trong xanh, ánh mặt trời rót trên những hòn đá của cây cầu nhỏ, tỏa ra ánh vàng ấm áp; mặt nước trong vắt có màu xanh, phản chiếu dưới ánh mặt trời như màu đá saphia, bóng mình in trong dòng nước màu xanh đậm”. Một lần khi vẽ tranh, cậu lại quan sát thật kỹ mặt nước trong bóng râm và phát hiện mặt nước trong bóng râm không phải là một khối có màu xanh đậm hoàn toàn mà có màu xanh đậm, xanh nhạt, xanh lam, thậm chí còn có màu đỏ, màu vàng của các loài hoa in xuống đó... Karl đã quan sát rất tỉ mỉ, mà khả năng quan sát này được rèn luyện thông qua hội họa. bởi vậy, các bố mẹ hiện đại có thể thông qua việc

dạy trẻ vẽ tranh để rèn luyện khả năng quan sát cho chúng.

Đặc điểm khả năng quan sát của trẻ

Mặc dù nói rằng có mắt là nhìn được, có tai là nghe được, tuy cùng được tiếp xúc với những sự vật như nhau nhưng có đứa trẻ thì có thể giữ lại được những ấn tượng chính xác, hoàn chỉnh, phong phú, sâu sắc trong não, có những đứa trẻ lại chỉ có một ấn tượng vụn vặt, thậm chí là sai lệch hoàn toàn. Có thể thấy sự khác biệt trong khả năng quan sát là rất lớn. Đương nhiên sự khác biệt này không phải là bẩm sinh mà là kết quả của sự bồi dưỡng sau này. Bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ là một phần quan trọng để phát triển trí tuệ của chúng. Bởi vậy, khi nhận thức được đặc điểm khả năng của trẻ ngay từ lúc còn nhỏ thì cha mẹ mới có thể tiến hành rèn luyện cho chúng.

Những ông bố bà mẹ chu đáo sẽ phát hiện ra rằng, trẻ thích sát những vật thể tĩnh, ví dụ như: thích nhìn con gà đang mổ thóc, con mèo đang nghịch bóng, con chó đang đánh nhau, chú cá vàng đang bơi lội...; ngoài ra, chúng còn thích quan sát những thứ có màu sắc và mới mẻ như đuôi công, các loài hoa trong vườn, không thích quan sát bức tranh thủy mặc có màu sắc đơn điệu; thích nhìn những hình ảnh vật thể lớn và rõ, không thích những thứ nhỏ và không rõ ràng; những vật thể ở vị trí nổi bật dễ được để ý tới như những thứ treo trên tường, bày trên bàn, đặt trên giường, mặc trên người... còn những thứ ở nơi không nổi bật thì dễ bị bỏ qua. trẻ dễ dàng chú ý tới những đặc điểm nổi bật của vật thể mà quên đi những đặc điểm khác, ví dụ: trẻ thường quy những đồ vật có hình dạng giống nhau vào cùng một loại; những vật thể có sự khác biệt lớn thì dễ được phát hiện ra, những vật thể có sự khác biệt nhỏ thì chúng thường bỏ qua.

Tổng kết lại đặc điểm của khả năng quan sát của trẻ, đặc điểm đầu tiên là qua loa và không có mục đích. trẻ quan sát sự vật đa số là vì tò mò, thường chỉ chú ý tới toàn bộ mà quên mất những chi tiết cụ thể, hoặc chỉ chú ý tới một đặc điểm nổi bật mà quên đi chính thể. Đặc điểm thứ hai là hời hợt và không có phương pháp. Đặc điểm tư duy của trẻ khiến chúng đặc biệt thích chú ý tới hiện tượng bề

mặt trong khi quan sát, bởi vậy quan sát rất hời hợt. Chúng thường bắt chước thông qua quan sát, nhưng chỉ bắt chước được một vài động tác rất khoa trương của người lớn. Mặc dù trẻ rất thích quan sát nhưng thiếu phương pháp, khi ra ngoài, chúng thích ngó nghiêng nơi này nơi khác, hỏi hết cái này tới cái khác, cái gì cũng muốn biết, không có quy luật nhất định. Đây chính là biểu hiện của việc thiếu phương pháp quan sát, quan sát hời hợt.

Bồi dưỡng khả năng quan sát cho trẻ

Cuộc sống hàng ngày là nguồn gốc phát triển khả năng quan sát của con người. bố mẹ nên thường xuyên chú ý kích thích hứng thú của trẻ, bồi dưỡng cho trẻ thói quen thích quan sát, biết vận dụng các giác quan để cảm nhận, dạy trẻ phương pháp nhận biết chính xác, đồng thời cổ vũ trẻ tìm tòi, phát hiện những cái mới. Rèn luyện khả năng quan sát như vậy sẽ thu được hiệu quả tốt.

Khi trẻ còn nhỏ, nhìn thấy gì, nghe thấy gì, sờ thấy gì bố mẹ đều nên dùng từ ngữ rõ ràng, ngắn gọn để nói cho trẻ biết tên của sự vật. Ví dụ: Các loại đồ chơi, dụng cụ ăn uống, dụng cụ gia đình, các loài vật nhỏ... trẻ sau khi có cảm giác với sự vật, hãy cố gắng để trẻ quan sát, càng nhiều càng tốt. Đồ ăn, quần áo, nơi ở, công cụ đi lại, các loại động vật, côn trùng, cây cỏ, mặt trăng, mặt trời, ngôi sao, gạch, cát, đá... chỉ cần có thể thu hút được sự chú ý của chúng thì đều nên nhắc nhở chúng quan sát, để những sự vật mà chúng nhận thức được ngày càng nhiều, hình ảnh trong đầu chúng càng ngày càng phong phú, trẻ sẽ ngày càng tò mò bồi dưỡng khả năng quan sát của trẻ, nhiệm vụ đầu tiên là kích thích hứng thú quan sát của chúng, đồng thời hướng dẫn chúng vận dụng các giác quan để quan sát sự vật. Khả năng quan sát được tăng cường chính trong cuộc sống hàng ngày, muốn có một hiệu quả quan sát như ý thì trước tiên phải có khát khao được quan sát một cách chủ động. trong cuộc sống, đối với rất nhiều hiện tượng đặc biệt, có người thì coi như không thấy, có người lại phát hiện ra nhiều được kỳ diệu ẩn chứa trong đó, đó là vì khát khao cảm nhận của mỗi người khác nhau. trẻ thường cảm thấy cuộc sống hàng ngày không có thay đổi nào đáng kể nên dễ dàng mất

đi cảm giác mới mẻ và trí tò mò, khả năng chú ý cũng ngày một kém. bởi vậy, bố mẹ nên gợi mở, hướng dẫn cho trẻ, để chúng cảm thấy mỗi ngày đều có nhiều sự vật mới. Đây là cách tốt nhất để giúp trẻ phát triển khả năng chú ý và việc quan sát có hiệu quả tốt hơn. tạo cho trẻ môi trường có lợi cho việc kích thích khả năng quan sát, đối tượng mà trẻ nhỏ có hứng thú quan sát là những vật động. Ví dụ như cho trẻ xem một cái chậu cảnh, chắc chắn trẻ không thể nhìn lâu, nhưng nếu xem cá vàng thì trẻ có thể tập trung trong 5, 6 phút. bởi vậy đối tượng để trẻ quan sát phải cụ thể, sinh động, đẹp, vui, hay..., như thế mới dễ thu hút sự chú ý của trẻ.

Ngoài ra, phải yêu cầu trẻ thông qua nhiều phương thức khác nhau như dùng mắt nhìn, tai nghe, mũi ngửi, miệng nếm để quan sát và nhận thức sự vật, khiến trẻ từ nhỏ đã hình thành thói quen quan sát sự vật từ nhiều góc độ. Những trải nghiệm của trẻ phong phú hơn thì chúng có thể càng hứng thú hơn với việc quan sát.

Thứ hai, giúp trẻ xác lập mục đích quan sát. hiểu biết của trẻ về nhiệm vụ quan sát sẽ ảnh hưởng trực tiếp tới hiệu quả quan sát, mục đích càng rõ ràng thì khả năng chú ý của trẻ càng cao, quan sát cũng càng tỉ mỉ, sâu sắc, hiệu quả đương nhiên sẽ càng cao. trong lúc quan sát, có mục đích hay không sẽ thu được những kết quả hoàn toàn khác nhau. Ví dụ: bố mẹ đưa trẻ đi công viên, dù đã đi hết mà không có mục đích, khi về tới nhà trẻ không thể nói rõ là mình đã nhìn thấy gì. Nếu bạn yêu cầu trẻ quan sát những chú chim trong công viên, trẻ chắc chắn sẽ có thể nói ra rõ ràng hình dáng, màu sắc, đôi mắt, âm thanh của những chú chim này. Như thế trẻ sẽ có mục tiêu để quan sát và hiệu quả quan sát sẽ tốt hơn. bố của Karl thường xuyên giao cho Karl nhiệm vụ quan sát để nâng cao tính tự giác của cậu, ví dụ như bảo cậu quan sát cá có mi mắt hay không, màu mắt của thỏ, khi lá rơi thì mặt lá hay lưng lá hướng lên trên... bố mẹ có thể đưa trẻ tới công viên hoặc đi dã ngoại mỗi khi giao mùa, cùng trẻ “tìm mùa xuân”, “tìm mùa đông”, để trẻ quan sát sự thay đổi của dòng sông, lông của động vật và sự thay đổi của thực vật. Nghĩa là có mục đích rõ ràng, hoạt động quan sát của trẻ vì thế sẽ trở nên phong phú hơn.

Tiếp theo cần hướng dẫn trẻ chuẩn bị tốt cho việc quan sát, đặc biệt là chuẩn bị những kiến thức có liên quan. Như vậy trẻ có thể quan sát đúng đối tượng, cũng có thể quan sát đúng nội dung của đối tượng, không dễ dàng bị biểu hiện bề mặt hay những chi tiết không quan trọng làm lạc lối. trước khi quan sát cần cần kích thích ham muốn tìm hiểu của trẻ, bồi dưỡng cho trẻ hứng thú quan sát. Như thế trẻ sẽ chủ động nhận thức sự vật, việc quan sát cũng thành công hơn.

Bố mẹ còn nên dạy trẻ một số phương pháp quan sát đúng đắn. Sau khi trẻ có hứng thú với việc quan sát, bố mẹ cần hướng dẫn chúng quan sát theo một trình tự nhất định như từ gần tới xa, từ trên xuống dưới hoặc từ xa tới gần, từ dưới lên trên. Khi quan sát sự vật cần quan sát từ chỉnh thể tới cục bộ, từ lớn tới nhỏ; cũng có thể bắt đầu từ những đặc trưng nổi bật nhất của sự vật. Quan sát sự thay đổi của sự vật, cần hướng dẫn trẻ nhận xét ban đầu thì nó như thế nào, sau đó xảy ra những thay đổi nào và kết quả ra sao. Đối với những trẻ còn nhỏ tuổi, thường chỉ cần yêu cầu chúng quan sát những đặc trưng lớn và nổi bật nhất, còn đối với trẻ lớn hơn, yêu cầu chúng trong quá trình đó khu biệt hai sự vật khác nhau, so sánh điểm giống và khác nhau giữa chúng, từ đó bồi dưỡng cho trẻ khả năng phân tích, tổng hợp.

Kể cho trẻ nghe chuyện “thầy bói xem voi” để chúng hiểu phương pháp quan sát từ bộ phận tới chỉnh thể hoặc từ chỉnh thể tới bộ phận. hướng dẫn trẻ quan sát quá trình gieo hạt, nảy mầm, sinh trưởng, khai hoa, kết quả để trẻ hiểu được sự sinh trưởng của cây. Phải kích thích trẻ động não suy nghĩ, thường xuyên hỏi “tại sao” với kết quả quan sát được. Có những sự vật cần trẻ phải đích thân bắt tay vào thao tác, quan sát quy luật và tính chất thay đổi của sự vật, từ đó có nhận thức sâu sắc hơn về sự vật đó.

Không nên chỉ sử dụng một phương pháp quan sát, trong những tình huống khác nhau có thể lựa chọn phương pháp quan sát khác nhau. Dưới đây, chúng tôi giới thiệu một số phương pháp quan sát để các vị phụ huynh tham khảo.

1. Phương pháp quan sát tổng hợp Đó là phương pháp quan sát từ bộ phận tới chỉnh thể hoặc từ chỉnh thể tới bộ phận, để đạt được nhận thức chính xác, toàn diện về đối tượng cần quan sát. giáo dục trẻ tiến hành quan sát tổng hợp một sự

vật, từ ngoài vào trong, làm rõ từng lớp, từng lớp một.

2. Phương pháp quan sát động tĩnh Quan sát động căn cứ vào sự thay đổi của sự vật theo thứ tự hoặc vị trí của sự vật đó; quan sát tĩnh thì căn cứ vào màu sắc, hình dạng của vật thể. bố mẹ cần hướng dẫn trẻ học cách quan sát kết hợp động và tĩnh, bồi dưỡng cho trẻ cơ sở quan sát theo vòng tròn hoặc quan sát theo hàng.

3. Phương pháp quan sát so sánh So sánh là một quá trình giám định, chỉ có thông qua so sánh mới có thể nâng cao được khả năng quan sát của trẻ. Ví dụ: Cho trẻ quan sát tác phẩm hội họa của những đứa trẻ khác, đồng thời tiến hành so sánh với tác phẩm của mình, chỉ ra những điểm tốt và tìm được những chỗ chưa tốt.

4. Phương pháp quan sát lặp lại Yêu cầu trẻ quan sát nhiều lần các động tác thể dục, làm như vậy có thể tăng cường sự liên hệ mang tính tạm thời hình thành ở vỏ đại não trẻ, đồng thời khiến những liên hệ tạm thời này tác động lẫn nhau, từng bước hình thành một sự nhất trí liên hoàn giữa các động tác. Quan sát nhiều lần có thể giúp trẻ hình thành khả năng quan sát chính thể, nắm bắt được những hình ảnh có độ khó cao.

5. Phương pháp quan sát thứ tự Sự phát sinh của sự vật đều có thứ tự trước sau, ví dụ như sự sinh trưởng của thực vật. Để trẻ nhận thức được toàn bộ quá trình phát triển của sự vật, hình thành thói quen quan sát theo thứ tự. Quan sát theo thứ tự có thể giúp trẻ suy nghĩ có thứ tự, mạch suy nghĩ rõ ràng, nói năng rõ nghĩa, tư duy logic được nâng cao. thứ tự quan sát có thể lựa chọn từ gần tới xa hoặc từ xa tới gần; từ trên xuống dưới hoặc từ dưới lên trên; từ trái sang phải hoặc từ phải sang trái; từ giữa ra xung quanh hoặc từ xung quanh vào giữa; từ bề mặt tới bên trong hoặc từ bên trong ra bề mặt... 6. Phương pháp quan sát trọng điểm trong quá trình phát triển hoàn chỉnh của sự vật, chắc chắn có một giai đoạn là quan trọng nhất, ví dụ thực vật sinh trưởng (lớn lên) là giai đoạn quan trọng nhất trong quá trình từ lúc sinh ra tới khi chết đi, giai đoạn này chính là đối tượng trọng điểm để quan sát. Những rèn luyện này có rất nhiều ích lợi đối với việc bồi dưỡng cho trẻ nắm bắt các vấn đề quan trọng, các giai đoạn trung tâm.

Tầm nhìn của trẻ có rộng lớn hay không phụ thuộc rất nhiều vào khả năng

quan sát. Một đứa trẻ thiếu cơ hội được thực nghiệm, khả năng quan sát đương nhiên cũng bị ảnh hưởng. Nhìn thấy cùng một hiện tượng, có những đứa trẻ có thể nói lên được rất nhiều, có những đứa trẻ lại không nói được lời nào, đó là vì sao? Điều này có liên quan tới độ nông sâu trong nhận thức của trẻ, những đứa trẻ có kiến thức rộng, hiểu biết nhiều đương nhiên sẽ quan sát được chi tiết và tỉ mỉ hơn.

Nêu câu hỏi là một cách tốt để phát triển khả năng quan sát. Đừng cho rằng trẻ không hiểu gì, trẻ thường xuyên hỏi bố mẹ những câu hỏi rất thú vị, ví dụ như: “Vì sao trời lạnh thì nước đóng băng?”, “Con từ đâu tới?”... Rất nhiều câu hỏi của trẻ nêu ra mà bố mẹ không thể ngờ được, những câu hỏi này chính là kết quả của quá trình quan sát nhạy bén và những suy nghĩ của trẻ về sự vật xung quanh. trẻ nêu câu hỏi chính là một cơ hội tốt để hướng dẫn chúng đi sâu vào quan sát. Cổ vũ trẻ đặt câu hỏi là cách làm tốt để bồi dưỡng cho chúng khả năng quan sát và tư duy về sự vật xung quanh chứ không phải là lập tức trả lời câu hỏi của chúng. Đồng thời, bố mẹ cũng nên chú ý nêu câu hỏi, gợi ý trẻ quan sát những mặt mà chúng dễ dàng bỏ qua, giúp khả năng quan sát của trẻ được phát triển toàn diện hơn.

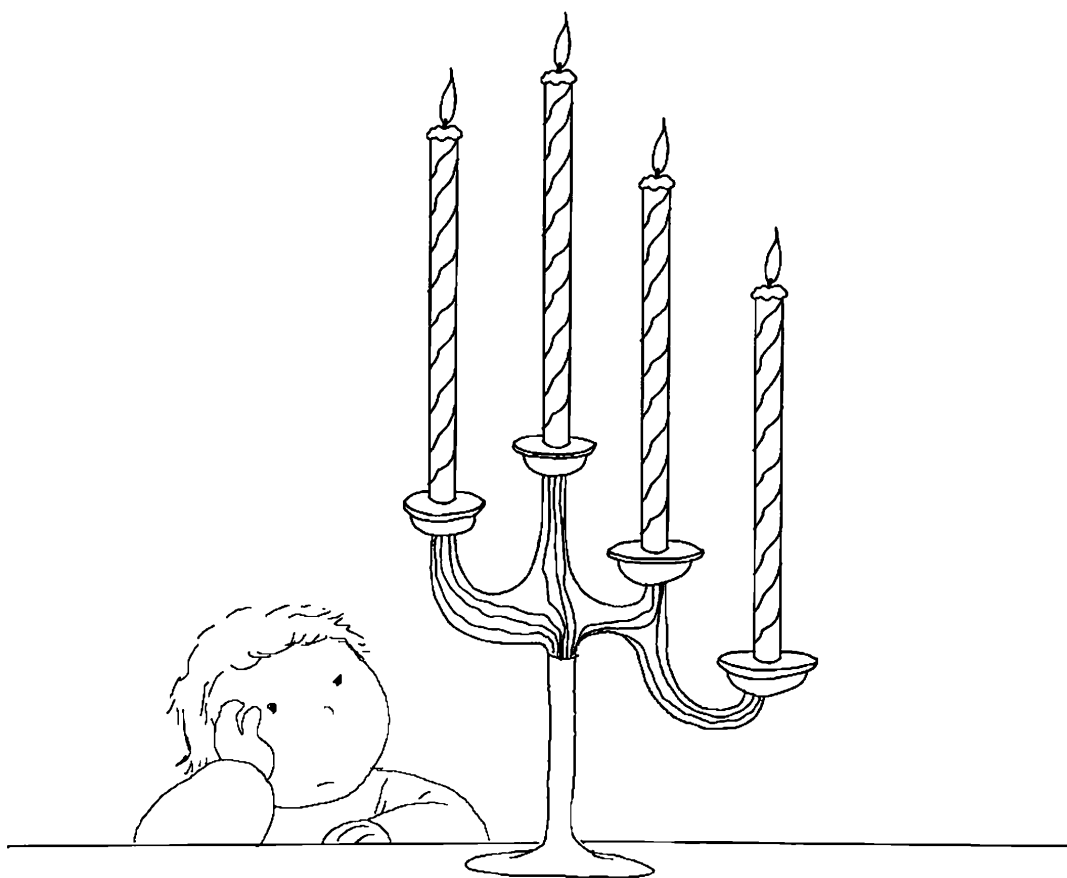
Bố mẹ đừng tưởng rằng rèn luyện sự quan sát phải được tiến hành có kế hoạch. Thực ra, trong cuộc sống hàng ngày, chúng ta có thể rèn luyện khả năng quan sát cho trẻ bất cứ lúc nào. trẻ rất thích nghịch nước, bố mẹ có thể gợi ý cho trẻ quan sát hiện tượng vật nặng bị chìm xuống nước, cho trẻ một quả bóng bay, một hòn đá, miếng băng dính, bảo chúng thả xuống nước xem cái nào nổi lên, cái nào chìm xuống; sau đó cho trẻ một tờ giấy, để chúng xem khi thả giấy vào nước thì nó sẽ như thế nào, có sự thay đổi ra sao. trong quá trình chơi trò này, trẻ sẽ không chỉ có thêm hứng thú với quan sát mà còn nâng cao chất lượng quan sát của trẻ.

Cho trẻ quan sát sự thiên biến vạn hóa của thế giới tự nhiên có thể nâng cao khả năng quan sát và hứng thú của trẻ. Sông ngòi, ao hồ, cỏ cây, hoa lá; sự nảy mầm, sinh trưởng, trưởng thành, tàn lụi của thực vật cùng với sự thay đổi của bốn mùa; khí hậu mùa xuân ấm áp, cây cối đâm chồi nảy lộc, hoa nở rộ rực rỡ; khí

hậu mùa hè nóng bức, cỏ cây tươi tốt; mùa thu trời chuyển lạnh, lá cây vàng dần rồi rụng xuống; mùa đông trời rét buốt, cây cối đều khô héo... Sự quan sát thiên nhiên phong phú này khiến đại não được kích thích, thường xuyên ở vào trạng thái hưng phấn, phát triển nhanh, trí tuệ đương nhiên cũng sẽ phát triển. Để bù đắp sự thiếu hụt cơ hội được quan sát thế giới tự nhiên của trẻ thành phố, bố mẹ có thể hướng dẫn trẻ trồng hoa, nuôi chim hoặc các động vật nhỏ trong nhà, để trẻ quan sát xem chúng ăn như thế nào, kêu như thế nào, lớn lên ra sao, hoa thì có hình dạng gì, nở ra thế nào... bố mẹ có thể sử dụng ngay những vật phẩm thường dùng để kích thích hứng thú quan sát của trẻ, nâng cao khả năng quan sát của chúng. Ví dụ: tách trà dùng để đựng nước, nhưng cũng có thể đựng đậu, cắm hoa; cốc nhựa rơi xuống đất không sao, cốc thủy tinh thì rất dễ bị vỡ. Đối với những sự vật mà do điều kiện cuộc sống không cho phép tìm hiểu tỉ mỉ thực tế thì quan sát hình vẽ cũng có thể coi là một cách tốt. hình vẽ cũng là một công cụ để bồi dưỡng khả năng quan sát của trẻ. Ví dụ: hình vẽ tìm động vật còn thiếu, so sánh sự giống và khác nhau giữa hai bức tranh. tranh là vật tĩnh, không chịu sự giới hạn của thời gian, địa điểm, điều kiện, có thể cho trẻ cơ hội được quan sát tỉ mỉ. bởi vậy, bố mẹ có thể thường xuyên đưa trẻ đi tham quan triển lãm tranh, thậm chí tổ chức một triển lãm tranh gia đình bằng những bức tranh trẻ tự vẽ, cùng đưa ra lời bình luận về mỗi bức tranh. bố mẹ và trẻ cũng có thể cùng vẽ một vật như một chú bướm, rồi sau đó đánh giá xem ai vẽ đẹp hơn, đồng thời hướng dẫn trẻ đưa ra ý kiến và đề nghị cải tiến bức tranh, chắc chắn khả năng quan sát của trẻ sẽ càng thêm tiến bộ.

Bố mẹ nên cùng trẻ phân tích, quy nạp các kết quả quan sát, bởi vì những gì quan sát được là nhận thức cảm tính, còn phân tích những gì quan sát được có thể nâng cao khả năng tư duy lý tính của trẻ, giúp trẻ nhận thức sâu sắc hơn về sự vật mình quan sát được, như thế khả năng quan sát của trẻ mới tiến bộ.

Rèn luyện khả năng quan sát

Mục đích là đảm bảo đầu tiên để thu được hiệu quả quan sát, bố mẹ có thể áp dụng một số phương pháp sau để rèn luyện mục đích quan sát cho trẻ.

1. Phương pháp nhiệm vụ.

Trẻ thường thích nhìn ngó mỗi nơi một chút và hay bị những sự vật không liên quan làm cho mất tập trung. bởi vậy, trước khi tiến hành hoạt động quan sát, nên đưa ra cho trẻ một số yêu cầu thích hợp, xác định nhiệm vụ chính, ví dụ như quan sát chim công xòe đuôi, bố mẹ có thể yêu cầu: Khi công chưa xòe đuôi thì trông như thế nào, nó xòe đuôi ra sao, xòe đuôi rồi thì trông thế nào. Phương pháp nhiệm vụ đơn giản và dễ làm.

2. Phương pháp liệt kê, lựa chọn.

Phương pháp này được tiến hành trên cơ sở của phương pháp nhiệm vụ. Sau khi đã xác định được mục đích quan sát, có thể giúp trẻ liệt kê ra một bảng những việc cần làm xoay quanh đối tượng cần quan sát. bảng liệt kê này có thể giúp trẻ quan sát có kế hoạch, toàn diện và kỹ lưỡng hơn. Có nó, trẻ sẽ không để

sốt những chi tiết cần quan sát. Như vậy mỗi khi trẻ quan sát xong một chi tiết, gạch bỏ nó đi, còn có thể đánh dấu quan sát đơn giản bên cạnh chi tiết đó, quan sát kết thúc có thể làm một bản báo cáo hoàn chỉnh và toàn diện. Lâu dần, trẻ sẽ hình thành thói quan quan sát toàn diện và có mục đích.

Rèn luyện khả năng phân tích quan sát Dạy trẻ học cách suy nghĩ và phân tích trong quá trình quan sát là một con đường cần thiết để nâng cao khả năng quan sát của trẻ. Yêu cầu trẻ phát hiện được vấn đề, phân tích vấn đề trong lúc quan sát, đưa ra sự so sánh và phán đoán, đồng thời trả lời chính xác các câu hỏi. Rèn luyện khả năng phân tích quan sát của trẻ có thể áp dụng một số phương pháp sau.

1. Phương pháp theo dõi.

Yêu cầu trẻ trong khoảng thời gian và những điều kiện khác nhau, tiến hành quan sát nhiều lần cùng một đối tượng để nắm bắt được sự thay đổi, phát triển của đối tượng đó. Ví dụ như quan sát con nòng nọc biến thành ếch như thế nào thì cần phải quan sát kiểu “theo dõi”. Phương pháp theo dõi cũng có thể rèn luyện cho trẻ khả năng chú ý lâu dài, là một cách rèn luyện khả năng nhẫn nại cho trẻ, bồi dưỡng một khoảng thời gian, trẻ làm chuyện gì sẽ không còn “cả thèm chóng chán” nữa. Yêu cầu trẻ theo dõi quy luật thay đổi của sự vật, học cách lựa chọn, so sánh, phân tích, quy nạp thông tin, cuối cùng là rút ra quy luật. Cách rèn luyện này có thể được triển khai từ trước khi trẻ đi học.

2. Phương pháp “phá án”.

Yêu cầu trẻ bắt tay vào quan sát hiện tượng mà chúng thấy nghi vấn hoặc khác thường, tìm ra nguyên nhân của hiện tượng và phương pháp giải quyết vấn đề. Watt, người phát minh ra máy hơi nước một lần nhìn thấy cái nút phích bị bắn ra ngoài, rơi xuống đất. ông bèn nghĩ vì sao cái nút lại bị hiện tượng này? Cái gì đã khiến nó bắn ra? hơi nóng trong phích có sức mạnh như thế nào? thế là ông đi sâu vào quan sát, phân tích, thí nghiệm và cuối cùng phát minh ra máy hơi nước.

Rèn luyện quan sát tRọng điểm bố của Karl Witte chỉ ra rằng, khi quan sát nếu biết nắm đúng trọng tâm mới có thể nhanh chóng và chính xác nắm bắt được

sự vật, từ đó có thể tìm ra được sự khác biệt và mối liên hệ giữa các sự vật khác nhau.

1. Phương pháp nắm đặc điểm chính.

Nhận rõ đặc điểm chính của sự vật cần quan sát. trong lúc quan sát, trẻ thường không phân biệt được chính - phụ, chỉ chú ý vào những thứ mà chúng có hứng thú mà quên đi các mặt khác. Ví dụ: Khi quan sát gà trống, trọng điểm quan sát chính là mào gà, màu lông, kích thước to nhỏ và có thể đẻ trứng được hay không, bởi vì đây mới là đặc trưng khác biệt của gà trống với gà mái.

2. Quan sát sự khác biệt cá thể.

Khi tiến hành quan sát cùng một loại sự vật, nên dạy trẻ nắm bắt được đặc trưng của từng cá thể. Lấy ví dụ là con người, không có ai hoàn toàn giống nhau, phân tích một cách tỉ mỉ, mỗi con người đều khác nhau. Đại văn hào người Pháp gustave Flaubert khi dạy guy de Maupassant làm thơ đã yêu cầu Maupassant mỗi khi đi qua một cánh cửa đều phải miêu tả về người gác cửa. ông nói: “Diện mạo, động tác, biểu cảm của mỗi người đều có nét riêng biệt, tôi bảo anh miêu tả mỗi người gác cửa chính là dạy anh phát hiện ra điểm đặc biệt của họ”. Dùng phương pháp này để huấn luyện trẻ, sau này trẻ sẽ không gặp vấp váp trong việc học văn nữa.

Rèn luyện nhật ký quan sát bố của Karl Witte nói, ghi lại những kết quả và hiện tượng quan sát được, sau đó tiến hành phân tích và suy nghĩ về những điều này có thể thúc đẩy sự hình thành thói quan quan sát, từ đó thể chỉ đơn giản là ghi lại những gì mình nhìn thấy, nhớ được, dài ngắn không quan trọng, hình thức không gò bó. Ví dụ: Một ngày nào đó nhìn thấy hoa lan trong nhà nở. ông Karl cho rằng thói quen ghi chép được hình thành có thể giúp nội dung quan sát của trẻ phong phú hơn, nâng cao được hứng thú của trẻ.

Đương nhiên, để ghi chép tỉ mỉ quá trình quan sát cần phải có nhật ký. Khi Darwin còn nhỏ, cậu của ông thường cổ vũ ông viết nhật ký quan sát, khi đó Darwin đã ghi chép đơn giản lại những tiêu bản mà mình thu thập được, sau đó còn thêm cả hình vẽ chú thích, cậu ông nói: “Chỉ thu thập thì chưa đủ, cháu phải dùng từ ngữ ghi lại tỉ mỉ những gì cháu nhìn thấy, khi cháu miêu tả một loài hoa,

một con bướm, người khác đọc được sẽ lập tức đoán ra đó là cái gì”. Nhật ký quan sát là một tài liệu rất quan trọng để sau này trẻ tiến hành tìm hiểu sâu hơn về sự vật, sự việc.

Chương 2: TĂNG CƯỜNG TRÍ NHỚ CHO TRẺ

Một nhà thơ nổi tiếng Hy Lạp cổ từng nói: “Trí nhớ là bà mẹ của trí tuệ”. Bất cứ hoạt động trí óc nào của con người cũng bắt nguồn từ trí nhớ. Trí nhớ tốt hay không có ảnh hưởng rất lớn tới sự phát triển của con người. Những người kiệt xuất đa số đều có một trí nhớ phi thường. Trí nhớ có thể rèn luyện được, chỉ cần chú ý giáo dục trong giai đoạn trẻ còn nhỏ, trí nhớ của trẻ chắc chắn sẽ phát triển hơn người bình thường.

Rèn luyện trí nhớ cho trẻ

bố của Karl Witte cho rằng, giáo dục giai đoạn đầu có thể giúp thời gian phát triển trí nhớ của trẻ tới sớm hơn. bởi vậy, khi Karl sinh ra được 15 ngày, ông đã bắt đầu nói lặp lại nhiều lời giống nhau với Karl để kích thích trí nhớ của cậu nhanh chóng phát triển, cách làm này đã giúp ông nắm được đúng khoảng thời gian quan trọng nhất để phát triển trí nhớ. tâm lý học và sinh lý học hiện đại đều nói với chúng ta rằng, thai nhi trước khi sinh 3 tháng đều có khả năng ghi nhớ những thứ đơn giản.

Trí nhớ của con người dần dần phát triển từ yếu tới mạnh.

Trong giai đoạn sơ sinh, những ghi nhớ vô thức là chủ yếu, trẻ sơ sinh có thể nhớ được vị trí, tên gọi của các đồ vật, tên gọi của những người bạn xung quanh mình, còn có thể nhớ được một vài câu hát trẻ con. So với trẻ sơ sinh, ký ức của trẻ giai đoạn sau đó tốt hơn, có thể ghi nhớ trong một thời gian dài, có khi lên tới vài tháng, đối tượng và nội dung ghi nhớ cũng nhiều hơn. Hiệu quả ghi nhớ của trẻ nhỏ phụ thuộc vào đặc điểm bên ngoài của sự vật, những thứ hình tượng, sinh động sẽ được ghi nhớ lâu hơn, đây là kiểu ghi nhớ hình tượng. Chúng thường vô tình ghi nhớ những sự vật mà mình thích, hơn nữa còn nhớ rất lâu, đó là một kiểu ghi nhớ vô thức. Nhưng khả năng tự khống chế của trẻ lúc này còn thấp, rất dễ bị các sự vật bên ngoài và tâm trạng bản thân làm ảnh hưởng, những ký ức lúc này thường không ổn định, cũng không chính xác, hoàn chỉnh, không nhớ được phần nội dung chính, nội dung mang tính bản chất. trẻ không thể như người lớn, không ghi nhớ được trên cơ sở hiểu bản chất của sự vật, chỉ có thể căn cứ vào các đặc trưng bên ngoài của sự vật, sử dụng phương pháp ghi nhớ máy móc, nhớ nhanh mà quên cũng nhanh, thường vì không hiểu nội dung cần ghi nhớ mà nhớ sai. bởi vậy khi dạy trẻ học thuộc thơ cổ, bạn giải thích cho chúng những từ mới, bắt chúng thuộc bài trên cơ sở đã hiểu về bài thơ đó chứ không phải là bắt chúng học vẹt.

Khi trẻ được khoảng hai tuổi rưỡi, ghi nhớ có ý thức bắt đầu hình thành, thường ghi nhớ các sự vật theo hứng thú hoặc những sự vật mới mẻ. Nhưng khả năng ghi nhớ có ý thức của trẻ về một vật nào đó còn thấp, bởi vậy cần không ngừng yêu cầu trẻ ghi học thuộc một bài hát thiếu nhi ngắn, làm một vài việc

trong khả năng của chúng... Như thế trẻ sẽ cố gắng để nhớ một số thứ, điều này có thể thúc đẩy sự phát triển của trí nhớ có ý thức. bố mẹ còn có thể thông qua hình thức đặt câu hỏi, giúp đỡ trẻ nhớ lại những việc xảy ra trong mấy ngày gần đây, yêu cầu chúng dùng ngôn ngữ của mình để biểu đạt những gì chúng nghe thấy, như thế vừa có thể kích thích sự phát triển trí nhớ của trẻ, còn có thể rèn luyện cho trẻ khả năng biểu đạt bằng ngôn ngữ.

Trong cuộc sống và trong trò chơi, trẻ có thể tự nhiên ghi nhớ được sự vật, bởi vậy hãy lợi dụng cuộc sống hàng ngày và các trò chơi để bồi dưỡng trí nhớ cho trẻ. tài liệu ghi nhớ cung cấp cho trẻ phải rõ ràng, đồng thời có liên quan tới cuộc sống thường ngày. hãy cho trẻ tiếp xúc với nhiều sự vật, mở rộng tầm mắt, sự vật trẻ quan sát được càng nhiều thì những thứ chúng ghi nhớ được trong lúc vô tình cũng càng nhiều, khả năng ghi nhớ sẽ ngày càng phát triển. hãy bỏ chút thời gian ra kể chuyện cho trẻ, ngôn ngữ phải sinh động, hoạt bát, sau khi kể mỗi đoạn hãy đặt ra cho trẻ một câu hỏi đơn giản, giúp trẻ nhớ được một phần nội dung câu chuyện.

Cách rèn luyện trí nhớ tốt nhất là để trẻ ghi nhớ sự vật trong vô thức mà không cảm thấy nhọc nhằn, vô vị. Để làm được điều này, bố của Karl Witte đã nghĩ ra rất nhiều cách.

Khi kể chuyện cổ tích cho Karl, trước tiên ông kể cho Karl nghe câu chuyện, sau đó viết câu chuyện lên những miếng giấy, sau đó chơi trò rút giấy để dạy Karl ghi nhớ, như thế ông phân tán nội dung cần ghi nhớ trong câu chuyện và trong trò chơi, khiến những nội dung này trở nên sinh động, thú vị, Karl có thể dễ dàng ghi nhớ được. ông thường cùng Karl đọc những cuốn sách hay, sau đó bảo Karl viết ra những điểm quan trọng của cuốn sách. ông cũng sử dụng thơ văn và ca từ để giúp Karl ghi nhớ. thơ văn, ca từ khi đọc lên đều rất hay, dễ ghi nhớ. Còn môn lịch sử khô khan và nhàm chán thường là thứ mà học sinh khó nhớ nhất, ông Karl bày trò diễn kịch để con trai nhớ được những kiến thức này. ông cũng thường đưa Karl đi xem kịch lịch sử, như thế những câu chữ khô khan đã hóa thành những cảnh sinh động, đương nhiên là Karl sẽ nhớ được dễ dàng hơn.

Có rất nhiều phương pháp giúp trẻ ghi nhớ. Ví dụ: giới hạn cho trẻ trong một

thời gian nhất định xem xong một bức tranh có rất nhiều loài động vật, sau đó cất bức tranh đi, yêu cầu trẻ liệt kê lại có những loài vật nào trong bức tranh. Cũng có thể yêu cầu trẻ phân loại các con vật, động vật hoang dã thì có những con nào, gia cầm thì có những con nào, cá thì có những con nào, như vậy trẻ sẽ ghi nhớ nhanh hơn. Cũng có thể yêu cầu trẻ quan sát kệ hàng trong siêu thị, nói ra những sản phẩm có ở đó; quan sát hộp bút và nói trong hộp bút có những thứ gì; quan sát vườn hoa trong công viên và kể những loài hoa trồng ở đó. Còn có thể yêu cầu trẻ ghi nhớ số nhà, số điện thoại, niên đại lịch sử... Sau khi kể chuyện cho trẻ, yêu cầu trẻ kể lại để xem chúng có thể nhớ được bao nhiêu. hoặc trong một khoảng thời gian nhất giao thông, vật dụng sinh hoạt, động - thực vật). Những cách này đều là phương pháp tốt để rèn luyện trí nhớ cho trẻ.

Đồng thời với việc rèn luyện trí nhớ, bạn đừng quên bổ sung đầy đủ dưỡng chất cho cơ quan ghi nhớ của trẻ - đại não. Có thể cho trẻ ăn nhiều trứng gà, trong trứng gà có hàm lượng Lecithin cao, rất có lợi trong việc tăng cường trí nhớ.

- **mẹo nhỏ tRong Rèn luyện tRí nhớ** Khi giúp trẻ ghi nhớ, chú ý phát triển khả năng ghi nhớ có ý thức của chúng. Cho dù là kể chuyện hay nói chuyện, bạn hãy đưa ra những yêu cầu ghi nhớ cụ thể cho trẻ, để chúng dựa vào ý chí và năng lực của bản thân để hoàn thành nhiệm vụ. Ví dụ: Đưa trẻ ra phố, trước tiên hãy yêu cầu chúng về nhà nói ra những gì chúng nhìn và nghe thấy, như vậy khi đi đường, trẻ sẽ phải ghi nhớ có ý thức những gì chúng quan sát được. trước đó, bố mẹ hãy nêu rõ nhiệm vụ cần ghi nhớ, trẻ sẽ tích cực hơn trong việc ghi nhớ và có hứng thú nói ra những gì mình nhìn và nghe thấy. Phương thức này đem lại hiệu quả rất rõ rệt.

Bố mẹ dùng những sự vật sinh động, trực tiếp, hình tượng cụ thể để thu hút sự chú ý của trẻ, giúp trẻ vô tình ghi nhớ những sự vật này. trẻ con chủ yếu là ghi nhớ trong vô thức, đối với những sự vật mà chúng có hứng thú, chúng sẽ tự nhiên nhớ vào đầu, hơn nữa còn nhớ rất lâu, nhưng không phải lúc nào chúng cũng có thể dùng lời nói để diễn đạt lại những điều này. bởi vậy khi giúp trẻ ghi nhớ, ngoài việc làm nổi bật tài liệu cần ghi nhớ, còn cần phải dùng lời nói để giải

thích, những chỗ quan trọng thì nhấn mạnh vào ngữ điệu. Như thế hình tượng bên ngoài và ngôn ngữ sẽ có tác dụng tương hỗ trong trí nhớ của trẻ, thu hút sự ghi nhớ trong vô thức, nâng cao hiệu quả ghi nhớ.

Cố gắng kích thích hoạt động ghi nhớ có sự tham gia của các cơ quan khác như mắt, tai, mũi, lưỡi, tay... để thần kinh đại não có sự liên kết sâu rộng, thu thập được nguồn thông tin phong phú, ấn tượng toàn diện và rõ nét. thay vì bắt trẻ yên lặng xem mười bức tranh, hãy dạy cho trẻ vừa xem vừa đọc nội dung của bức tranh đó lên, như vậy hiệu quả ghi nhớ sẽ tốt hơn.

Kinh nghiệm của trẻ còn ít, khả năng lý giải kém, thường áp dụng những hình thức học tập rất máy móc. học tập một cách có ý thức mang lại hiệu quả cao hơn rất nhiều so với học vẹt. bởi vậy, bố mẹ nên chú ý nhiều hơn trong việc bồi dưỡng cho trẻ khả năng học tập có ý thức. Khi dạy trẻ học thuộc thơ, trước hết bạn nên hướng dẫn trẻ hiểu được nội dung của bài thơ, có thể liên kết các câu thơ lại thành một câu chuyện để kể cho trẻ nghe; sau đó thông qua câu hỏi và giảng giải để trẻ hiểu được những từ ngữ quan trọng trong bài thơ; bước tiếp theo là yêu cầu trẻ ghi nhớ nội dung, sau đó liên kết những nội dung này với kinh nghiệm tri thức của bản thân chúng. Như vậy trẻ sẽ nhanh chóng học thuộc được bài thơ.

Sau khi trẻ đã ghi nhớ được một tài liệu nào đó, cần kịp thời ôn tập lại để củng cố trí nhớ. ôn tập chính là nhắc lại, là phương khiến ấn tượng trong não càng thêm sâu sắc, những ấn tượng mơ hồ cũng trở nên rõ nét hơn. trẻ cũng thích nhắc lại, chúng thường nhiều lần yêu cầu bố mẹ kể lại một câu chuyện, cho tới khi chúng nhớ rồi mới thôi. Làm đi làm lại một việc gì đó, không ngừng yêu cầu trẻ nhìn, nghe, đọc, sờ, ngửi có thể củng cố được trí nhớ của trẻ. Quy luật quên là lúc đầu thì nhanh, về sau thì chậm, trong một khoảng thời gian ngắn sẽ quên đi rất nhiều, rồi dần dần nội dung quên sẽ ngày càng ít đi. bởi vậy, cần áp dụng phương pháp nhắc lại lúc đầu nhiều, về sau thưa dần, khi trẻ học những kiến thức mới, trí nhớ còn rõ ràng, cần kịp thời củng cố, không thể chờ tới khi quên rồi mới củng cố lại. Khoảng cách giữa các lần nhắc lại để củng cố ban đầu rất ngắn, sau đó kéo dài ra. thông qua cách rèn luyện này, hiệu quả ghi nhớ của trẻ sẽ tốt hơn,

cũng không lãng phí thời gian.

Sự chú ý là cơ sở của ghi nhớ, tập trung chú ý mới có thể chăm chỉ học tập, bởi vậy rèn luyện trí nhớ thì phải bắt đầu từ nâng cao khả năng chú ý. Dạng rèn luyện này nhấn mạnh tới mục đích nâng cao khả năng chú ý, để trẻ tìm kiếm những thông tin theo yêu cầu với tốc độ nhanh trong một mớ hỗn độn. Ví dụ, trước tiên cho trẻ nhìn tranh động vật trong mấy phút, sau đó cất tranh đi rồi hỏi nội dung liên quan tới bức tranh, ví dụ có mấy con voi? Con hươu cao cổ đang làm gì?... Cách rèn luyện này duy trì trong vòng một tháng, hiệu quả chắc chắn rất tốt.

Bố mẹ nên dạy trẻ phương pháp ghi nhớ hữu hiệu và chính xác, sử dụng phương pháp ghi nhớ có khoa học, như vậy hiệu quả sẽ tốt hơn.

Phương pháp rèn luyện trí nhớ cho trẻ

tuần đầu tiên sau khi sinh trẻ sau khi sinh được một hoặc hai ngày đã có thể nhận biết được khuôn mặt của bố mẹ, nhưng chỉ cần bố mẹ đi xa một hoặc hai ngày là chúng sẽ quên ngay. Lúc này, trẻ có khả năng cảm nhận âm thanh và mùi vị rất tốt. tuần đầu tiên sau khi sinh, khi mẹ nói chuyện, trẻ thường quay đầu về hướng mẹ. Chúng sẽ nhận biết được mùi vị của bầu sữa mẹ.

Phương pháp rèn luyện là thường xuyên nói chuyện với trẻ, nói gì cũng được và thường xuyên nằm cạnh mình.

Tuần thứ hai tới tuần thứ sáu sau khi sinh từ tuần thứ hai tới tuần thứ sáu, trẻ thay đổi rất nhanh. trên thực tế, phạm vi trí nhớ của trẻ vẫn không tồn tại, cho dù là những người rất quen thuộc với trẻ nhưng sau khi người đó rời khỏi phòng, trẻ vẫn quên đi nhanh chóng. Khi có một sự vật mới xuất hiện, chúng cũng sẽ quên những gì trước mắt.

Khoảng thời gian này cổ vũ trẻ tập trung tinh thần chú ý vào sự vật. Khi ở cùng trẻ, tránh khiến trẻ bị làm phiền bởi các yếu tố trong giai đoạn này có bán kính phạm vi thị giác và thính giác chỉ khoảng 25cm, bởi vậy, cần cố gắng ở gần chúng để chúng có thể nhìn rõ dung mạo của bố mẹ.

Từ 6 tuần tới 6 tháng trong khoảng thời gian từ 6-8 tuần, trẻ bắt đầu chú ý tới sự thay đổi của môi trường xung quanh, đồng thời có những phản ứng nhỏ. buộc một cái chuông nhỏ vào chân chúng, chúng sẽ cố gắng đạp chân để quả chuông phát ra tiếng động. Sau mấy tiếng đồng hồ, chúng sẽ quên mất trò chơi này. tới tháng thứ ba, trẻ có thể ghi nhớ được những thứ từ sáu, bảy ngày trước. tới tháng thứ sáu, chúng có thể nhớ được những chuyện từ mười lăm, mười sáu ngày trước.

Bố mẹ có thể thiết kế một trò chơi cùng trẻ để kích thích sự phát triển trí nhớ của trẻ. bạn nên treo một bức tranh nhiều màu sắc ở phòng trẻ để thu hút sự chú ý của chúng.

Từ 6-8 tháng trong giai đoạn này, trẻ có thể ghi nhớ sự việc nhờ vào những lời hướng dẫn. Phạm vi ghi nhớ của chúng được mở rộng một cách đáng kinh ngạc. Mặc dù trí nhớ của trẻ vẫn dễ bị ảnh hưởng, nhưng chúng đã có thể ghi nhớ được những việc mình làm. Chúng bắt đầu dự đoán trước một việc gì đó, ví dụ như há miệng ra để đón thức ăn. Đặt đồ chơi vào hộp trước mặt chúng, chúng sẽ tìm ra được đồ chơi đó, sau đó vui vẻ vỗ cái hộp.

Ngoài ra, bố mẹ gọi tên chúng nhiều lần, kể cho chúng nghe những việc đang làm, ví dụ như “mẹ con mình đi dạo phố nào”, “đây là bố”..., có thể giúp chúng nhận biết được người và vật, lần sau khi gặp lại chuyện đó, chúng sẽ nhớ ra.

Từ 8 tháng tới 1 tuổi trong bốn tháng này, trẻ đã có sự tiến bộ rõ rệt, phạm vi ghi nhớ mở rộng, đồng thời còn biết lựa chọn. trẻ sẽ bắt đầu lên kế hoạch cho một số việc, biết dùng đôi mắt của mình để tìm kiếm món đồ chơi yêu thích và bò về phía đó. Chúng sẽ lặp lại nhiều lần một động tác nào đó để theo dõi một phản ứng nào đó, ví dụ như không ngừng giơ hai tay lên để cánh tay được hoạt động tự nhiên. Ngoài ra, chúng còn biết trước được sự việc, ví dụ nói “chúng ta ra ngoài chơi” thì chúng sẽ nhìn chăm chăm ra ngoài cửa. Chúng bắt đầu nhớ rằng đồ vật nào được đặt ở đâu, ví dụ chúng sẽ bò tới gần phòng bếp vì chúng biết nơi đó có thức ăn.

Bố mẹ nên thường xuyên hát ru, đồng thời cho trẻ nghe những bài hát thiếu nhi sẽ có tác dụng kích thích hoạt động ghi nhớ của trẻ. Cho trẻ những món đồ

chơi phát ra âm thanh có hình dạng, màu sắc khác nhau cũng có thể giúp trẻ phân biệt được hình dạng và màu sắc.

Từ 1 tuổi tới 18 tháng giai đoạn này trí nhớ của trẻ có sự thay đổi lớn, hệ thống hiệu. hiện nay, chúng có thể tiến hành lựa chọn giữa nhiều sự vật khác nhau. tuy nhiên, trí nhớ của chúng vẫn không thể kéo dài, ăn cơm xong sẽ không nhớ được trò chơi lúc trước khi ăn.

Để trẻ tiếp xúc, sờ vào các vật thể và động vật khác nhau giúp chúng dễ dàng ghi nhớ được hình dạng và cũng sẽ nhớ được những việc mà chúng làm.

Từ 18 tháng tới 2 tuổi trong thời kỳ này, trí nhớ dài hạn và ngắn hạn của trẻ xuất hiện sự thay đổi rõ nét. trong trí nhớ ngắn hạn, thông tin có thể được rút ra chỉ trong vòng vài giây hoặc vài phút. Nếu thông tin này là hữu dụng thì chúng sẽ được chuyển vào trí nhớ dài hạn, nhiều tháng hoặc thậm chí là nhiều năm cũng không quên được. trẻ hai tuổi thường có thể nhớ lại những chuyện thú vị khi chúng mới hai tháng tuổi. Chúng cũng có thể nhớ lại những chuyện khiến chúng tò mò, ví dụ như phát hiện ra một cửa hàng đồ chơi, trẻ sẽ tỏ ra vô cùng hào hứng.

Chỉ tiêu phát triển trí nhớ của trẻ là lượng từ vựng không ngừng tăng lên. tới 18 tháng, những đứa trẻ thông thường có thể nhớ được 50 từ, hiểu được hơn 200 từ; khi 2 tuổi, chúng có thể nói được hơn 200 từ, hiểu được hơn 1000 từ.

Cho trẻ chơi trò chơi và đọc sách thường xuyên, lặp đi lặp lại một việc nào đó có thể giúp trẻ nắm được kỹ thuật ghi nhớ mới. hát nhiều lần cho trẻ nghe một bài hát hay đọc truyện cổ tích, thêm các động tác bằng tay để phụ họa, đối với bố mẹ có thể thấy nhàm chán nhưng đối với trẻ, đây là một cách rất tốt để học ghi nhớ.

Từ 2-3 tuổi Kinh nghiệm sống của trẻ dưới ba tuổi còn rất ít, việc rèn luyện trí nhớ của chúng nên được tiến hành trong cuộc sống hàng ngày, bồi dưỡng từ những kiến thức thực tế trong cuộc sống. Cụ thể, hãy dạy trẻ biết: tên công ty bố mẹ, địa chỉ nhà, tên của trên 10 người bạn thân, những món đã từng ăn, 20 loài động vật, đồng thời mô phỏng hình dáng của các loài động vật; biết cách đi lên, đi xuống, có thể nói chính xác mối quan hệ vị trí giữa vật thể này với vật thể

khác; có nhận thức hoàn chỉnh về ngoại hình của sự vật, ví dụ: Có thể phát hiện ra thiếu mất một bên tai, mắt của lợn biến mất rồi; đoán nguyên nhân xảy ra một chuyện gì đó; có thể đặt ra những câu hỏi sau khi đã suy nghĩ như “ai đặt sao và trăng lên trời, tại sao chúng không bị rơi xuống?”; nắm bắt được khái niệm về thời gian và không gian, ví dụ hôm nay, ngày mai...; nhận thức được màu sắc, có thể nói được màu sắc của vật thể như lá cây có màu xanh; có khả năng khu biệt động và tĩnh.

TRên 3 tuổi Nên rèn luyện một cách có ý thức trí nhớ của trẻ trong cuộc sống thường ngày. Khi đưa trẻ đi dạo phố, yêu cầu trẻ đếm số với trẻ xem ai đếm đúng và nhanh hơn. Cũng có thể chơi trò chơi khó hơn, đó là sau khi đi khỏi cửa hàng, một lát sau hỏi lại xem trẻ nhớ được bao nhiêu sản phẩm trong cửa hàng. Yêu cầu trẻ đếm số ô tô đi qua đường trong khoảng từ ba tới bốn phút, tốt nhất là trong thời gian cao điểm. Yêu cầu trẻ quan sát toàn bộ quá trình của một công việc nhà nào đó như nấu cơm, rửa xe... Sau đó bảo trẻ kể lại những bước làm và trình tự. bảo trẻ đếm số sao trên trời, ít nhất được ba mươi ngôi sao; đếm sao là một việc rất khó và yêu cầu trẻ phải tập trung chú ý cao độ mới không bị nhầm với những ngôi sao khác; trong lúc đếm, trẻ cũng thường quên những ngôi sao mình vừa đếm rồi, khi đó cần yêu cầu trẻ đếm lại. Yêu cầu trẻ nói ra hai hoặc hơn hai thứ có màu sắc khác nhau mà mình từng nhìn thấy; ví dụ như màu đỏ và màu vàng, hoa có màu đỏ hoặc màu vàng, quần áo có màu đỏ hoặc màu vàng... bàn với trẻ chuyện cần làm ngày mai, ví dụ: Sáng sớm làm gì, buổi trưa làm gì, buổi tối làm gì; ngày hôm sau, bố mẹ không cần nhắc nhở trẻ, trước khi đi ngủ kiểm tra lại xem trẻ đã thực hiện kế hoạch như thế nào. Đưa trẻ đi dã ngoại hoặc tới một nơi mà trẻ chưa từng đi, hoặc kể cho trẻ nghe về một thứ mới. Sau đó yêu cầu trẻ kể cho người khác nghe. bày bày, tám quân cờ trên bàn cờ, yêu cầu trẻ nhìn trong vòng một phút rồi bỏ cờ ra khỏi bàn cờ, bảo trẻ xếp lại như cũ.

Trò chơi rèn luyện trí nhớ cho trẻ

trò chơi là hoạt động chủ yếu của trẻ nhỏ, quá trình chơi trò chơi kết hợp với

rèn luyện khả năng ghi nhớ cho trẻ là một biện pháp rất hữu hiệu, dưới đây chúng tôi cung cấp một số trò chơi có tác dụng trong việc nâng cao trí nhớ cho trẻ để các vị phụ huynh tham khảo.

Tìm đồ vật Chuẩn bị khoảng 10 đồ vật lớn nhỏ khác nhau như bóng da, cây gậy, gấu bông... Cho trẻ nhìn bạn lần lượt giấu chúng vào những nơi khác nhau trong phòng. Sau đó bố mẹ nói tên của từng đồ vật, yêu cầu trẻ lần lượt tìm ra chúng. hoặc bố mẹ không cần nói, để trẻ tự đi tìm.

Gọi tên đồ vật bày mấy đồ vật lên bàn, cho trẻ quan sát khoảng hơn 10 giây, sau đó che những đồ vật đó đi, yêu cầu trẻ nhớ lại và nói tên của từng đồ vật theo đúng thứ tự. Số lượng đồ vật có thể phụ thuộc vào độ tuổi của trẻ. Khi đi qua cửa hàng ven đường, bạn cũng có thể yêu cầu trẻ quan sát tỉ mỉ những món đồ bày trên tủ kính. Sau đó bảo trẻ không nhìn vào tủ, nói ra tên những món đồ nhận biết màu sắc bảo trẻ nhắm mắt lại, nói ra màu sắc của đôi giày, bộ quần áo hay cái mũ của bố mẹ. Nếu bố mẹ cũng nhắm mắt và nói ra màu sắc đồ đạc của trẻ có thể khiến trẻ có hứng thú hơn với trò chơi này.

Nhìn tranh nói chuyện Chọn một bức tranh đẹp, cho trẻ xem một lúc rồi che nó đi. Yêu cầu trẻ kể lại chính xác nội dung của bức tranh. hoặc bạn có thể hỏi trẻ: Có mấy con hươu cao cổ, có những loài động vật nào khác, có mấy cái cây, có núi không, có mây không... Nếu trẻ không tập trung chú ý nhìn vào bức tranh thì sẽ không thể trả lời được, đây là một cách rất tốt để bồi dưỡng khả năng tập trung chú ý và ghi nhớ.

Mua đồ Mang táo, cà chua, chuối, chanh, cam, dưa và các loại hoa quả, rau xanh khác ra, để một trẻ cầm rồi rao: “táo đây! táo đây! táo ngon đây!” Những đứa trẻ tới mua. Đứa trẻ mua xong đồ lập tức giấu nó ra sau lưng. Đứa trẻ bán xong thì lại yêu cầu được mua lại. Sau khi chào hỏi đứa trẻ vừa mua táo, trẻ bán mua lại quả táo với giá ban đầu, cứ như thế tiếp tục trò chơi. trò chơi này bắt đầu từ 3 loại quả, sau đó tăng dần lên 5 - 6 loại. Cũng có thể dùng các loại đồ vật khác thay thế cho hoa quả. trò chơi này không chỉ bồi dưỡng khả năng ghi nhớ mà còn có thể bồi dưỡng khả năng chú ý, đồng thời luyện tập những câu nói lịch sự như “xin chào”, “cảm ơn”...

Phương pháp ghi nhớ hiệu quả

Kho ghi nhớ khổng lồ của bộ não con người chỉ được sử dụng một phần rất nhỏ, còn phần lớn đều ở trong trạng thái “nằm ngủ”, nếu biết áp dụng các biện pháp ghi nhớ khoa học, hữu hiệu, bạn có thể nâng cao khả năng ghi nhớ, lưu giữ được nhiều thông tin trong bộ não, giúp việc học nhẹ nhàng hơn. Dưới đây chúng tôi giới thiệu một số phương pháp “khai quật” trí nhớ.

Ghi nhớ lặp lại thông qua việc đọc đi đọc lại để củng cố lại trí nhớ, cách làm này thích hợp với những trẻ nhỏ tuổi. bố mẹ không cần phải lo lắng trẻ sẽ nản

sinh tâm trạng chán ghét những vật này, bởi vì trẻ vốn rất thích lặp lại, cùng một câu chuyện, chúng có thể nghe hàng trăm lần không chán. Đương nhiên, khi bạn lặp lại có thể có một vài thay đổi, ví dụ: Vừa kể chuyện vừa dùng tay minh họa, hoặc khi kể chuyện thì đặt câu hỏi cho trẻ, còn có thể yêu cầu trẻ kể tiếp lời của bố mẹ để khơi dậy hứng thú trong trẻ, giúp việc ghi nhớ hiệu quả hơn.

- ghi nhớ lý giải Khả năng ghi nhớ máy móc của trẻ rất tốt, nhưng ghi nhớ máy móc sẽ mất rất nhiều sức lực. Khi trẻ lớn hơn một chút, việc chỉ học vẹt cơ bản không thể đáp ứng yêu cầu đề ra, hơn nữa, có nhiều tài liệu không thể học vẹt được, lúc này buộc phải chú ý rèn luyện cho trẻ khả năng ghi nhớ lý giải. hiệu quả của ghi nhớ lý giải cao hơn hiệu quả ghi nhớ máy móc rất nhiều. Nhà tâm lý học hermann Ebbinghaus đã làm một thí nghiệm: Nhớ 36 âm tiết trong vô thức, cần phải lặp lại 54 lần; còn ghi nhớ 480 âm tiết trong 6 bài thơ, bình quân chỉ cần lặp lại 8 lần. bởi vậy, trước tiên là lý giải, tìm hiểu rồi mới ghi nhớ rất có tác dụng đối với những định luật, định lý toán học, nguyên tắc, quy luật và các tác phẩm văn học, ghi nhớ toàn diện và nhớ kỹ, đây cũng là kinh nghiệm của bố Karl Witte.

Ghi nhớ liên tưởng Phương pháp liên tưởng có thể khiến việc ghi nhớ trở nên đơn giản, nhẹ nhàng hơn. Những đứa trẻ có trí tuệ cao hơn bình thường đều có khả năng liên tưởng rất phong phú, rất nhiều phát minh, sáng tạo trong khoa học đều là do liên tưởng mà ra: Newton vì quả táo rơi xuống đất mà phát hiện ra định luật vạn vật hấp dẫn, Watt vì nhìn thấy nút phích bị bắn ra ngoài mà phát minh ra máy hơi nước. Dùng phương pháp liên tưởng để dạy trẻ nhận thức những đồ vật gần gũi xung quanh mình có thể giúp trẻ ghi nhớ dễ dàng hơn.

Ghi nhớ hình tượng Căn cứ vào đặc điểm ghi nhớ mang tính hình tượng trực quan của trẻ, hãy lợi dụng các dụng cụ trực quan, hình tượng kích thích thị giác để giúp trẻ nâng cao khả năng ghi nhớ. trẻ mô phỏng ngôn ngữ của các quảng cáo trên tivi hay các nhân vật hoạt hình chính là ghi nhớ hình tượng trực quan. Phương pháp này có thể kết hợp với đồ chơi, trò chơi.

Ghi nhớ phân loại Nếu coi đại não là một cái kho chứa đựng thông tin thì việc phân loại các tri thức trong đó có thể giúp cái kho này chứa đựng được

nhiều thông tin hơn. Khi dạy trẻ nhớ từ mới tiếng anh, có thể phân loại những từ chỉ dụng cụ học tập, những từ chỉ quần áo... Như thế trẻ sẽ dễ nhớ hơn, hiệu quả ghi nhớ cũng tốt hơn.

Ghi nhớ bằng lời bài hát Những bài thơ có tiết tấu rất dễ ghi nhớ. Ví dụ trong một năm có rất nhiều ngày lễ khác nhau, nếu phải nhớ từng dịp thì rất khó, nhưng nếu làm những bài thơ nhỏ về những ngày lễ này thì rất dễ nhớ. Yêu cầu trẻ học thuộc một vài bài hát thiếu nhi với ca từ đơn giản có thể tăng thêm vốn kiến thức cho trẻ, có lợi cho việc phát triển trí tuệ của trẻ. Cùng phương thức ca hát để truyền đạt cho trẻ một tri thức nào đó, biến một nội dung khó nhớ thành một bài về sẽ có thể giảm bớt được độ khó, hiệu quả ghi nhớ cũng tốt hơn.

Ghi nhớ bằng cảm quan Để các cơ quan khác như mắt, tai, miệng, tay... cùng tham gia vào hoạt động ghi nhớ cũng có thể nâng cao hoạt động ghi nhớ. Cho ba nhóm người làm thí nghiệm ghi nhớ 10 bức tranh, nhóm thứ nhất được nói trước là họ vẽ cái gì; nhóm thứ hai được xem tranh; nhóm thứ ba vừa được xem tranh vừa được nói trước về nội dung bức tranh. Sau một khoảng thời gian, kiểm tra hiệu quả ghi nhớ của họ, kết quả của nhóm thứ ba là tốt nhất, sau đó là nhóm thứ hai và nhóm thứ nhất. Khi ghi nhớ chỉ dùng mắt để nhìn, kí ức ba tiếng sau còn lại 72%, ba ngày sau còn 20%; chỉ dùng tai nghe, kí ức ba tiếng sau còn lại 70%, ba ngày sau còn lại 10%; nếu dùng cả mắt và tai, kí ức ba tiếng sau còn 85%, ba ngày sau còn 65%. từ đó có thể thấy, nếu cho cả tim, mắt, tai, miệng, tay của trẻ tham gia vào quá trình ghi nhớ thì có thể nâng cao hiệu quả ghi nhớ một cách rõ rệt.

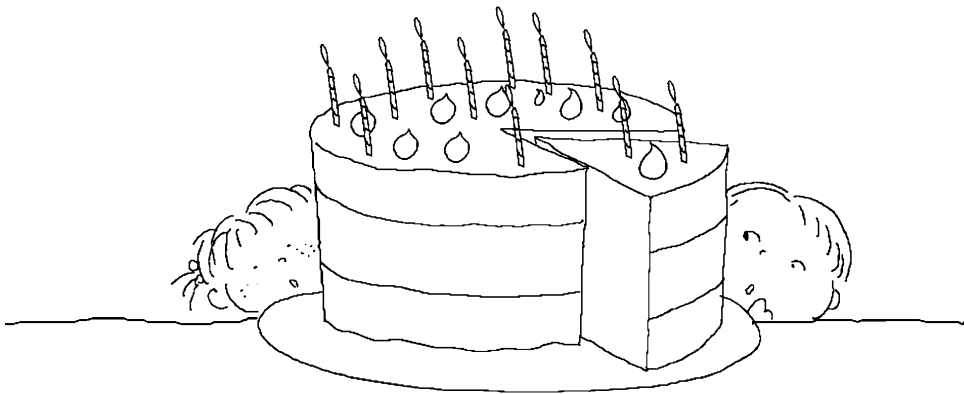
Ghi nhớ từng bước Khi đối diện với một khối lượng thông tin cần ghi nhớ không lồ, trẻ có thể sẽ cảm thấy bất lực, cũng có thể vì muốn nhớ nhanh, nhớ nhiều mà hiệu quả ghi nhớ trở nên kém hơn. Muốn giải quyết vấn đề này, bố mẹ có thể giúp trẻ chia mục tiêu ghi nhớ lâu dài thành các mục tiêu ngắn hạn khác nhau, lần lượt ghi nhớ từng thứ một, mỗi lần đạt được một mục tiêu nhỏ, lòng tự tin của trẻ sẽ tăng lên, khả năng ghi nhớ cũng được nâng cao, mục tiêu lâu dài sẽ dễ dàng hoàn thành được.

Ghi nhớ tRọng điểm trẻ sẽ được tiếp xúc với một lượng lớn thông tin, nhưng

những thông tin này không cần phải ghi nhớ hết. Khi ghi nhớ những thông tin này, trẻ thường không phân biệt cái nào quan trọng hơn cái nào mà ghi nhớ tất cả, lãng phí nhiều thời gian và công sức. bố mẹ nên dạy trẻ biết cách rút ra những thông tin trọng điểm cần ghi nhớ. Như thế có thể nâng cao được hiệu suất ghi nhớ. Nếu không thì vừa lãng phí thời gian và sức lực mà hiệu quả ghi nhớ cũng không tốt.

Ghi nhớ so sánh tiến hành so sánh những thông tin cần nhớ với những thông tin đã ghi nhớ, nâng cao hiệu quả ghi nhớ. Ví dụ: Sau khi trẻ đã học được chữ “ba”, bố mẹ dạy trẻ chữ “bà”. Chữ “bà” chỉ hơn so sánh những nội dung mới ghi nhớ được với nhau. Ví dụ, yêu cầu trẻ ghi nhớ hình dáng của các loài động vật trong vườn bách thú, sau đó so sánh sự khác nhau giữa hổ và báo, ngựa và hà mã, sau khi so sánh như thế, hiệu quả ghi nhớ của trẻ sẽ được nâng cao rõ rệt. Lâu dần, trẻ sẽ học được phương pháp này, rất có lợi cho việc học tập của chúng sau này.

Ghi nhớ liên hoàn Đại não có thể ghi nhớ theo từng nhóm, ghi nhớ theo nhóm sẽ có hiệu suất tốt hơn ghi nhớ vụn vặt. Khi muốn ghi nhớ một lượng lớn thông tin độc lập, có thể sáng tạo một mối quan hệ, khiến rất nhiều thông tin độc lập trở thành một nhóm, từ đó nâng cao hiệu quả ghi nhớ. Ví dụ: Khi trẻ cần ghi nhớ nhiều tên của các loài vật như voi, chuột, mèo, chó, gà, lợn, cá..., bạn có thể hướng dẫn trẻ vận dụng phương thức ghi nhớ liên hoàn, liên tưởng tên các loài động vật này với các câu chuyện, như vậy sẽ dễ nhớ hơn.

Chương 3: BỒI DƯỠNG TƯ DUY SÁNG TẠO CỦA TRẺ

Tìm hiểu tiềm năng sáng tạo của trẻ

Đừng giết chết sự sáng tạo trong trẻ 9 ghi nhớ trong việc bồi dưỡng khả năng sáng tạo của trẻ hững người có khả năng sáng tạo mới có thể tồn tại trong môi trường cạnh tranh gay gắt ngày nay. Bố của Karl Witte nói rằng: “Một người không có khả năng sáng tạo cho dù có hiểu hết ngôn ngữ của mọi nước trên thế giới, đọc hết mọi cuốn sách trên thế gian cũng không có tác dụng”. Sáng tạo là sự kết hợp hoàn mĩ giữa tưởng tượng và thực tiễn, sáng tạo được xây dựng trên cơ sở của trí tưởng tượng phong phú. Tưởng tượng là đóa hoa tâm hồn của nhân loại, Albert Einstein nói: “Trí tưởng tượng còn quan trọng hơn tri thức. Nó khái quát mọi thứ trên thế giới, thúc đẩy sự tiến bộ, là suối nguồn của mọi tiến hóa tri thức”.

Tìm hiểu tiềm năng sáng tạo của trẻ bố của Karl khi giáo dục cậu đã đặt vấn đề bồi dưỡng trí tưởng tượng lên hàng đầu, còn coi nó quan trọng hơn cả kiến thức! ông nói: “hạnh phúc của con người một nửa là dựa vào tưởng tượng. Người không biết tưởng tượng thì không biết hạnh phúc thực sự. bất cứ người nào thuở nhỏ có trí tưởng tượng phong phú, thì khi anh ta gặp chuyện bất hạnh đều có thể dễ dàng vượt qua. Khi anh ta nghèo đói, anh ta cũng cảm thấy vui vẻ. Người bất hạnh nhất trên thế giới chính là người không biết tưởng tượng”.

Mỗi khi Karl đóng vai một kỵ sĩ thời cổ đại, bắt chước chú chim học bay, ông Karl đều biết đây là biểu hiện của trí tưởng tượng, bèn khen ngợi cậu bé Karl đã làm rất tốt. hiệu quả của cách làm này không cần nói cũng biết. Càng lớn thì trí tưởng tượng của Karl lại càng phong phú, độc đáo, cuối cùng đã có một thành tựu phi phàm.

Thực ra, bất cứ đứa trẻ nào cũng giống như Karl, tràn đầy năng lực sáng tạo. tính sáng tạo của trẻ con đối với người lớn chưa chắc đã là sự mới mẻ, nhưng đối

với bản thân chúng thì đó là những điều độc đáo, là một cách để tự thể hiện mình. Cùng với sự phát triển của tâm sinh lý ở trẻ, tài năng sáng tạo cũng sẽ phát triển thành những tài năng đặc biệt. hay nói cách khác, khả năng sáng tạo ban đầu sẽ phát triển cùng với sự phát triển của tâm sinh lý, trở thành khả năng sáng tạo thực sự có ý nghĩa.

Nếu quan sát tỉ mỉ những đứa trẻ xung quanh mình, bạn sẽ phát hiện ra, trong não của trẻ tràn đầy trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo.

Đã từng có một câu chuyện như thế này: Một cậu bé đang chơi đùa thì bị một người bạn kéo đứt mất một cái cúc trên đai quần, cậu không vội vàng báo cáo với cô giáo mà nhờ một bạn gái giúp đỡ cậu kéo hai dây đai từ hai bên lại rồi buộc chặt để giữ lúc cấp bách này đối với người lớn thật chẳng đáng gì, nhưng đối với trẻ con, đây chính là một sự sáng tạo “trước nay chưa từng có”.

Quan sát tỉ mỉ khi trẻ chơi trò chơi, vẽ tranh, ca hát... chúng ta đều sẽ phát hiện mọi đứa trẻ đều không phải là cái máy, chúng không chỉ biết làm theo những gì thầy cô và bố mẹ dạy bảo. Những gì chúng nói, chúng làm đều ẩn chứa nhân tố sáng tạo của riêng chúng. Nếu quan sát tỉ mỉ trẻ khi chơi trò chơi, bạn sẽ phát hiện ra bộ óc nhỏ của chúng quả thật không đơn giản! trẻ cầm một con búp bê rồi tưởng tượng đủ kiểu: Có lúc, trẻ cầm kim để tiêm cho búp bê vì trẻ nghĩ búp bê đang bị ốm; có lúc trẻ lại cầm một sợi dây thừng, hai đầu dây thắt nút lại để làm ống nghe, giúp búp bê kiểm tra sức khỏe; có lúc trẻ đắp khăn tay lên người búp bê, vừa vỗ vào người búp bê, vừa hát ru búp bê ngủ; trẻ còn dùng que gỗ xếp thành các hình dạng khác nhau và nói với bạn rằng: Đây là vườn bách thú, trong đó có rất nhiều loại động vật nhỏ; đây là một ngôi nhà cao tầng, trong đó còn có nhà trẻ rất thú vị, có cả máy bay, ngựa gỗ, tàu hỏa... bên cạnh vũng bùn ở nhà trẻ, rất nhiều cô bé, cậu bé ngâm thơ cùng nhau chơi xây nhà, xây cầu, đắp núi... bọn chúng vui vẻ nói: “Chúng mình đang xây vườn bách thú”. trong những trò chơi này, trẻ đều phát huy thoải mái trí tưởng tượng, tư duy sáng tạo cùng khả năng thao tác thực tế của mình để xây dựng nên một thế giới tốt đẹp và những phát minh của nhân loại đều dựa vào những tưởng tượng này.

Rất nhiều trẻ có khả năng sáng tạo ngôn ngữ. Một đứa trẻ tới nhà hàng ăn

cơm với mẹ, khi bước vào phòng ăn ấm áp, cậu thổi một hơi rồi nói: “Mẹ, mẹ xem đây là gì?” Mẹ nói: “hơi nước”. Cậu nói: “Không phải, là nhiệt tình như lửa”. Khi đó tất cả mọi người đều cười. Mẹ cậu hỏi tại sao cậu lại nói vậy, “mấy hôm nay giờ học nhạc bọn con đều hát bài “Nữ thần vui vẻ”, trong đó có một câu là “Chúng ta mang theo sự nhiệt tình như lửa tới với thánh điện của Người”. Cậu bé nói với mẹ: “Mẹ nhìn xem, đây là nhiệt tình mà, bởi vậy con mới thổi nó ra”.

Đúng vậy, trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo của trẻ tồn tại mọi lúc mọi nơi. trẻ thường căn cứ vào đồ chơi của mình mà đưa ra rất nhiều giả thiết, chơi các loại trò chơi như xây nhà, đánh trận giả. trẻ thường đặt ra rất nhiều câu hỏi kỳ lạ, đồng thời tưởng tượng ra câu trả lời. tóm lại, khả năng sáng tạo là tài năng bẩm sinh của trẻ, các ông bố bà mẹ nên chú ý để phát triển tiềm năng này cho chúng.

Đừng giết chết sự sáng tạo của trẻ

Nếu nói đứa trẻ nào cũng có tiềm năng sáng tạo, vậy tại sao sau khi trưởng thành, có người có khả năng, có người lại không có? tiềm năng sáng tạo được bồi dưỡng sẽ trưởng thành; không bồi dưỡng nó, nó sẽ khô héo. bố mẹ thường hay vô tình hạn chế hoặc giết chết trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo của con mình.

Bố mẹ thường thích dựa vào kinh nghiệm và thói quen của mình để quyết định hành vi của trẻ, rất ít cho trẻ không gian để tự do tưởng tượng. Một đứa trẻ nhanh nhẹn, hoạt bát rất giỏi tưởng tượng và hư cấu, nhưng bố mẹ lại không thể thoát được những tư tưởng truyền thống, thường cho rằng con mình đang nghĩ ngợi lung tung, bởi vậy thường ngăn cấm trẻ. Kết quả của việc làm này đã khiến đại đa số trí tưởng tượng của trẻ đều bị “giết hại” không thương tiếc từ khi còn nhỏ. Những đứa trẻ lớn lên trong môi trường không cho phép tồn tại trí tưởng tượng và sáng tạo sẽ chỉ biết quan sát sắc mặt của người khác mà tùy cơ hành động. Nhưng người lớn lại nói: “ôi, đứa trẻ này thông minh quá!” mà không biết rằng lời khen ngợi này chỉ biến đứa trẻ thành một người tầm thường.

Không ít ông bố bà mẹ không hiểu thế giới tưởng tượng của trẻ, bởi vậy thường phá hoại các hoạt động mang tính sáng tạo của chúng, vô tình hủy hoại thế giới tinh thần của trẻ. hành vi này đã tước đoạt một cách nghiêm trọng hạnh phúc và niềm vui của trẻ, hơn nữa nó còn ngăn cản trẻ sau này trở thành một nhà thơ, một học giả hay một nhà phát minh vĩ đại.

Ngược lại, trong những gia đình thúc đẩy sự phát triển trí sáng tạo của trẻ, bố mẹ tôn trọng trẻ, tin rằng trẻ có khả năng làm tốt việc của mình, cho phép trẻ không chịu ảnh hưởng từ những lời đánh giá của bố mẹ, tự chủ đưa ra những phán đoán và đánh giá riêng, bố mẹ không sử dụng quyền uy của mình, trẻ rất ít bị ảnh hưởng bởi sự gò bó của các kỷ luật. Quyền uy quá đáng có nghĩa là sẽ phải nghe lời quá đáng, điều này sẽ ức chế sự phát triển của trẻ. bố mẹ không bó buộc hành vi của trẻ mới có thể tạo ra môi trường sáng tạo, thúc đẩy sự phát triển trí sáng tạo của trẻ.

Khả năng sáng tạo của trẻ sở dĩ rất độc đáo và phong phú, là vì trong não chúng không có một cái “khung” cố định nào. trí tưởng tượng vô biên của chúng thường được biểu hiện rất “khác thường”, có nhiều lúc trong mắt người lớn đó là những chuyện vô cùng nực cười và đáng bị chỉ trích.

Trong một tiết mục dành cho thiếu nhi trên đài truyền hình, người dẫn chương trình hỏi một em bé: “tại sao chim nhận lại bay thành một đường?” Đứa trẻ trả lời: “tại vì chúng sợ lạc đường khi quay về”. Vậy mà người dẫn chương trình lại nói: “Đáp án không đúng! trên thực tế là vì...”. thật là bất hạnh, một mầm non sáng tạo đã bị tư duy lý tính của người lớn hủy hoại, một câu trả lời sáng tạo lại bị cho rằng “khác thường” và bị giết chết, còn người lớn lại hoàn toàn không ý thức được việc này.

Tâm lý của trẻ vẫn còn chưa hoàn toàn trưởng thành, trẻ thích được ném trải nhiều việc mà không bị gò bó, nếu bố mẹ có cái nhìn đúng đắn về những suy nghĩ “khác thường” này của trẻ, hướng dẫn một cách hợp lý, để trẻ dám nghĩ dám làm thì chắc chắn sẽ có tác dụng rất tích cực với sự phát triển trí sáng tạo của trẻ.

Hơn nữa, có nhiều lúc hành vi phá hoại của trẻ cũng là một biểu hiện của sự sáng tạo, đây có lẽ là điều mà nhiều ông bố bà mẹ không thể nhận ra! Một bà mẹ

vì con làm hỏng cái đồng hồ đeo tay mới mua đã đánh con một trận và nói chuyện này với cô giáo của con. Không ngờ cô giáo hài hước nói: “Sợ rằng một Edison châu Á đã bị chị tiêu diệt rồi”. Người mẹ không hiểu, cô giáo bèn phân tích: “hành vi này của đứa trẻ là một biểu hiện của khả năng sáng tạo. Chị không nên đánh con, hãy buông tay của trẻ ra để nó có cơ hội khám phá cuộc sống từ khi còn nhỏ”. Người mẹ này nghe lời cô giáo thì vô cùng hối hận với hành vi của mình, bèn hỏi cô giáo: “Vậy bây giờ tôi nên làm thế nào?”, “Đương nhiên là có cách cứu vãn rồi”, cô giáo nói tiếp, “Chị có thể đưa con chị tới cửa hàng sửa đồng hồ để con chị đứng xem người ta làm như thế nào. Như vậy tiền sửa đồng hồ coi như là học phí, trí tò mò của bé cũng được thỏa mãn. Nói không chừng nó có thể học được cách sửa đồng hồ nữa”.

Hoạt động “phá hoại” của trẻ là bản năng, là một biểu hiện của khả năng sáng tạo. trẻ luôn muốn hiểu rõ về một món đồ nào đó, vì sao lại như thế, bởi vậy nó bèn bắt chập tất cả để “phá hoại”, sự “phá hoại” này chỉ để tìm kiếm nguyên nhân. bởi vậy hãy tìm hiểu trẻ đang làm gì, xung quanh xảy ra chuyện gì, lợi dụng bản tính của trẻ để hướng dẫn, cổ vũ, giúp cho mầm non sáng tạo trong trẻ phát triển hơn. Để cho trẻ “phá hoại” một cách đúng mực, giá trị vật chất mất đi không nhiều mà có thể thu về khả năng sáng tạo vô cùng lớn.

Rất nhiều ông bố bà mẹ khi thấy trẻ nghịch ngợm thì nổi giận, có khi còn đánh mắng trẻ. thực ra những vị phụ huynh này không hiểu nguyên do khiến trẻ “nghịch dại”. trong những trò chơi của trẻ thường bao hàm rất nhiều trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo phong phú, chỉ cần bố mẹ biết gợi mở một cách hợp lý thì những trò nghịch dại ấy sẽ trở thành một hoạt động sáng tạo chân chính. Khi trẻ “bày trò”, đừng vội nổi giận, trước tiên hãy cổ vũ trẻ. Nếu trẻ bôi màu lên tường, bạn có thể khen ngợi trí tưởng tượng và năng khiếu hội họa của trẻ, sau đó hướng dẫn chúng: “tác phẩm của con nếu vẽ trên giấy có thể mang đi triển lãm tranh để nhiều người thưởng thức hơn!” Như thế vẽ bừa bãi sẽ trở thành một hành vi sáng tạo nghệ thuật chân chính. trẻ thích nghịch dại, hãy yêu cầu chúng trước tiên dùng chữ viết hoặc lời nói để biểu đạt những ý định của mình, sau đó được bố mẹ đồng ý rồi thì mới tiến hành. trẻ muốn bỏ cây khoai môn vào bể cá,

trước tiên hãy thả cá vào một cái bát, sau đó xem cá có thể chịu đựng được khoai môn hay không, trò này sẽ trở thành một “thí nghiệm khoa học nhỏ”. bố mẹ cũng có thể cùng con trẻ tham gia trò “nghịch dại” này để giúp trẻ phát huy trí tưởng tượng và Cố gắng bảo vệ ước mơ sáng tạo của trẻ, thường xuyên biểu dương và cổ vũ hoạt động sáng tạo của chúng, bởi vì những đứa trẻ thường xuyên được khen ngợi sẽ có khả năng sáng tạo cao hơn những đứa trẻ hay bị chỉ trích. Cho dù trẻ có chủ ý gì thì cũng đừng từ chối, hãy kiên nhẫn cùng trẻ tìm tòi để kích thích tư duy của trẻ, cổ vũ trẻ nhanh chóng biến suy nghĩ của mình thành hành vi sáng tạo thực tế. Cách làm của bà mẹ trong câu chuyện dưới đây rất có hiệu quả.

Vào một dịp nghỉ lễ, một người mẹ đưa con đi vẽ tranh, hai mẹ con vui vẻ đi trên con đường râm mát. Chị nói với con mùa xuân đã tới, bảo con hãy quan sát xem mùa xuân và mùa đông có gì khác nhau. Đứa trẻ nhìn lên cành cây tươi tốt, sau đó lại nhìn những ngọn cây nhỏ đang đâm chồi nảy lộc, hỏi mẹ: “Vì sao khi mùa xuân tới, có cây thì thay áo mới, có cây thì không hả mẹ?” Người mẹ cổ vũ con mình hãy suy nghĩ. Có lẽ đứa trẻ nhớ lại việc sáng nay khi tỉnh dậy không tìm thấy quần áo, bèn nói: “Mẹ, con biết rồi, mùa xuân tới, tất cả các cây mẹ và cây con đều thay lớp áo màu xanh, còn những cây con này dậy muộn quá, không tìm thấy cái áo màu xanh mà mẹ chúng chuẩn bị nên đang lo lắng lắm!” Mẹ nhân cơ hội đó chỉ vào một gốc cây khô héo trước mặt, hỏi cậu: “Đó là ai vậy, tại sao còn chưa mặc áo màu xanh?” Cậu bé nói: “Đó là bà nội, bà già rồi, tay cứng rồi nên không mặc quần áo vào được, bà đang gọi mọi người: “ai giúp bà với! ai giúp bà với!” Sau khi được hướng dẫn, cánh cửa trí tưởng tượng của trẻ đã mở ra, những suy nghĩ của chúng cũng theo đó mà tuôn trào. bố mẹ tỏ ra hứng thú với những liên tưởng của trẻ là một nguồn khích lệ to lớn nhất đối với trẻ, là phương pháp tốt nhất để bồi dưỡng tư duy sáng tạo của trẻ.

9 ghi nhớ trong việc bồi dưỡng khả năng sáng tạo của trẻ

- bồi dưỡng tinh thần sáng tạo cho trẻ bồi dưỡng khả năng sáng tạo của trẻ không có nghĩa là bắt trẻ lập tức phải phát minh, sáng tạo, mà là yêu cầu trẻ hình

thành tinh thần sáng tạo, tìm tòi, đổi mới. Những thói quen này sẽ trở thành động lực để trẻ phát huy khả năng sáng tạo của mình sau này khi trưởng thành. Việc bồi dưỡng tinh thần sáng tạo cần phải được tiến hành trong các trò chơi hay trong hoạt động học tập thường ngày.

Bố mẹ không nên quá hạn chế các hoạt động của trẻ, hãy buông tay để trẻ tự đi tìm tòi. trí tò mò của trẻ rất lớn, đối với bất cứ sự vật gì không hiểu, chúng đều có ước muốn được khám phá, thích tháo đồ chơi, đồng hồ, thích mở ngăn kéo, tìm kiếm “kho báu” trong tủ... đây đều là biểu hiện của sự ham hiểu biết. Đối với những hoạt động này của trẻ, bố mẹ hãy cố gắng tạo điều kiện, hướng dẫn chính xác chứ không phải là hạn chế hoạt động của chúng.

Hình thành cho trẻ thói quen phát hiện vấn đề và đặt câu hỏi. Sáng tạo tới từ những nghi vấn. Khi trẻ hỏi “vì sao”, “là gì”, bố mẹ không chỉ nên kiên nhẫn trả lời mà còn nên kích thích trẻ đặt nhiều câu hỏi hơn, đồng thời hướng dẫn trẻ tìm ra đáp án.

Đừng chỉ nói với trẻ “là gì”, “nên như thế nào” hoặc sửa chữa “sai lầm” của trẻ theo nguyên tắc của người lớn, hành động này khiến suy nghĩ và hành vi của trẻ bị giới hạn trong một phạm vi nhỏ, không có lợi cho sự phát triển tư duy sáng tạo của trẻ. Cổ vũ trẻ phát triển thói quen suy nghĩ không chịu gò bó bởi suy nghĩ truyền thống. trẻ có thể mắc sai lầm trong quá trình tìm tòi, tốt nhất hãy để chúng tự phát hiện và sửa chữa sai lầm của mình.

Bồi dưỡng tư duy mở Rộng của trẻ tư duy mở rộng (Divergent thinking) là một phương thức tư duy không căn cứ theo quy tắc thông thường, tìm kiếm sự khác biệt, tìm kiếm đáp án từ nhiều mặt khác nhau. Cơ sở của nó là tư duy đơn hướng và tư duy nghịch hướng, không xác định mục tiêu hạn chế, có thể phát huy toàn bộ trí tưởng tượng, đột phá khỏi những giới hạn tri thức vốn có, đưa ra quan niệm mới. trẻ xem xong một trận đá bóng, bố mẹ hỏi chúng: “Con còn biết những loại bóng nào nữa?” Lúc này tư duy của trẻ đang ở vào trạng thái tốt nhất, có thể phát huy hoàn toàn những gì mà chúng nhìn thấy, nghe thấy mà không bị hạn chế, có thể nói ra được rất nhiều loại bóng: bóng rổ, bóng chuyền, bóng bàn, bóng bay, bong bóng... Đây chính là hiệu quả của tư duy mở rộng.

Bồi dưỡng tư duy mở rộng cho trẻ thì phải cho trẻ xem nhiều, nghe nhiều, nghĩ nhiều, làm nhiều, để trẻ tích lũy được nhiều tài liệu tư duy. tài liệu tư duy phong phú có thể kích thích trí tưởng tượng của trẻ, khiến tư duy mở rộng được phát triển đầy đủ. thường xuyên rèn luyện trẻ trả lời câu hỏi từ nhiều góc độ khác nhau, phá vỡ những giới hạn tư duy truyền thống, ví dụ như “bột mì dùng để làm gì?” (Câu hỏi liệt kê), “Sao hôm nay bạn Linh không tới?” (Câu hỏi suy đoán), “Ngày mai thời tiết sẽ thế nào?” (Câu hỏi dự báo).

Đồng thời, sử dụng trò chơi ghép từ, tạo câu để bồi dưỡng tư duy của trẻ phát triển theo chiều rộng, nói một chữ hoặc một từ rồi yêu cầu trẻ kết hợp với những chữ khác thành một từ ghép, rồi sau đó ghép thành một câu. Ví dụ như “cá”: cá vàng, cá chép, cá trôi, cá gỗ; “gia cầm”: gà, vịt, ngan, ngỗng; bóng da hình tròn, khăn tay hình vuông... Còn những trò chơi gián tiếp có thể rèn luyện sự rành mạch trong tư duy của trẻ, nói một từ để trẻ nói tiếp từ cuối sau: Ví dụ như nhà bếp – bếp ăn – ăn cơm – cơm tối – tối nay... Yêu cầu trẻ nói từ trái nghĩa để nâng cao tốc độ tư duy. Ví dụ như: trên – dưới, trước – sau, trái – phải, cao – thấp... Yêu cầu trẻ vẽ thêm vào hình tròn để thay đổi hình dạng của nó. Ví dụ vẽ một hình tròn lớn, yêu cầu trẻ thêm vài nét vẽ nữa để biến hình tròn đó thành quả dưa hấu, quả táo, ông mặt trời, cái đồng hồ, quả bóng...; hoặc yêu cầu trẻ xếp các que diêm thành hình tam giác, hình vuông, hình thang, căn nhà, cái bàn... trò chơi này có thể giúp tư duy của trẻ phát triển và thúc đẩy tư duy mở rộng.

Tạo môi trường sáng tạo trong gia đình bố mẹ là một tấm gương về sáng tạo cho trẻ, điều này còn có tác dụng hơn rất nhiều so với những lời dạy bằng miệng. bố mẹ không cần phải là họa sĩ, diễn viên hay nhà phát minh, chỉ cần để trẻ thấy rằng bạn rất thích thú với những gì mới lạ là đủ. Ví dụ đưa trẻ đi nghịch đất, học vẽ tranh bằng ngón tay, thử làm món ăn mới, cùng trẻ đùa nghịch trong phòng, tự nghĩ ra một cái kết cho câu chuyện, dùng gỗ hoặc những đồ vật bỏ đi khác làm thành một món đồ mới.

Gia đình tôn trọng sự sáng tạo của trẻ sẽ giúp trẻ hình thành cá tính đặc biệt, phát triển tư duy và ý thức sáng tạo. Đừng coi trẻ là người phụ thuộc vào mình mà chỉ phối chúng. trẻ nên có một thế giới độc lập, một không gian tự do tưởng

tượng. Cho phép trẻ có những suy nghĩ kỳ lạ, cho trẻ một mảnh đất để nó tự do “chơi đồ hàng”; chấp nhận những đề nghị hợp lý của trẻ, tin vào lời hứa của trẻ; thấy trẻ lảm bảm một mình, bạn đừng cười nhạo chúng; thấy trẻ trầm tư suy nghĩ, bạn đừng cắt mạch suy nghĩ của chúng; hãy cho phép trẻ được “nằm mơ giữa ban ngày”.

Cho trẻ tham gia vào các trò chơi mang tính sáng tạo trò chơi là hoạt động chủ yếu của trẻ khi còn nhỏ, hãy bồi dưỡng khả năng sáng tạo của trẻ thông qua các trò chơi. Khi trẻ tham gia trò chơi, hãy cổ vũ chúng nêu ra chủ đề và nội dung của trò chơi, nếu hình thành thói quen này, trí tưởng tượng của trẻ sẽ được nâng cao nhanh chóng. trong khi chơi, khả năng sáng tạo của trẻ cũng ngày càng phát triển, từ bắt chước đơn thuần nâng lên thành sáng tạo, chúng sẽ triển khai các tình tiết trong trò chơi một cách lôgic, tự tạo đồ chơi cho mình... Sự phát triển của trò chơi không hoàn toàn là do tự phát, mà cần có sự giúp đỡ, kích thích, hướng dẫn, thúc đẩy của ý thức của bố mẹ.

Cho trẻ thường xuyên tiếp xúc với nghệ thuật Các bộ môn nghệ thuật như âm nhạc, hội họa, bản thân chúng đã là những hoạt động mang tính sáng tạo cao, cũng là một con đường rất hữu hiệu để bồi dưỡng khả năng sáng tạo cho trẻ. hội họa có thể thúc đẩy sự phát triển của bán cầu não phải, phát huy trí tưởng tượng, tư duy hình tượng và khả năng sáng tạo. thường xuyên đưa trẻ đi quan sát thế giới tự nhiên và những tranh ảnh thú vị để trẻ có thể triển khai được trí tưởng tượng của mình. trên cơ sở này, dạy trẻ vẽ tranh, cổ vũ trẻ vẽ ra những gì mà chúng tưởng tượng trong đầu. bố mẹ có thể vẽ một bức tranh chưa hoàn chỉnh, yêu cầu trẻ phát huy trí tưởng tượng của mình để hoàn thành nó. Cũng có thể cho trẻ muốn vẽ cái gì thì vẽ, bố mẹ không đặt ra chủ đề hay nội dung gì, như vậy mới có thể giúp trẻ có được không gian tưởng tượng rộng lớn. Âm nhạc là một phương thức tốt để thúc đẩy sự phát triển sức khỏe tâm sinh lý của trẻ, âm nhạc thúc đẩy sự phát triển của tế bào não phải, có thể làm phong phú thế giới tinh thần của trẻ, trong tiếng nhạc du dương, tâm trạng của trẻ dễ trở nên hưng phấn, khả năng sáng kể cho trẻ nghe nhiều chuyện cổ tích Những đứa trẻ thường được nghe nhiều truyện cổ tích có trí tưởng tượng phong phú hơn những đứa trẻ ít tiếp

xúc với truyện cổ tích. bố mẹ sau khi kể xong câu chuyện có thể yêu cầu trẻ kể lại ngay lập tức. trong lúc kể lại, có thể trẻ sẽ thêm vào nhiều tình tiết mới, chỉ cần không làm thay đổi chủ đề chính thì bố mẹ nên cổ vũ trẻ. Đừng “tạt nước lạnh” vào trẻ để tránh làm trẻ mất đi tính tích cực trong tưởng tượng. bố mẹ có thể kể tới một chỗ nào đó rồi dừng lại, yêu cầu trẻ hãy tưởng tượng một cách hợp lý các tình tiết sau của câu chuyện, hoàn thiện câu chuyện. Ví dụ như kể “tào xung cân voi”, khi kể tới chỗ làm thế nào để cân được trọng lượng của loài vật lớn nhất trên đất liền này, bạn dừng lại và yêu cầu trẻ suy nghĩ nên dùng cách nào? từ đó có thể thúc đẩy trẻ tích cực suy nghĩ, lâu dần, trẻ sẽ quen với việc vừa nghe kể chuyện vừa động não, phát triển trí tưởng tượng.

Bố mẹ cũng có thể giả thiết ra một tình huống, yêu cầu trẻ phát triển câu chuyện trong tình huống đó, ví dụ như “hôm nay là một ngày có mưa, hãy tưởng tượng xem nó như thế nào?” rồi yêu cầu trẻ miêu tả theo những tưởng tượng của chúng. trình độ tưởng tượng của trẻ có sự khác biệt, bố mẹ cần gợi ý cho trẻ miêu tả những nội dung phong phú hơn, cố gắng nói ra hết mọi suy nghĩ của mình. Cho dù đáp án của trẻ không hợp lô-gic thì cũng đừng vội phê bình, hãy lắng nghe và chấp nhận, như vậy mới có thể giúp trẻ tìm được câu trả lời tốt hơn.

Làm phong phú kiến thức của trẻ Kiến thức và kinh nghiệm là những nguồn tư liệu làm phong phú trí tưởng tượng, bởi vậy từ lúc trẻ còn nhỏ đã nên có ý thức trau dồi kiến thức. Có rất nhiều điều cha mẹ có thể dạy trẻ, từ thiên văn, địa lý, đến ngành sinh vật, hóa học, điện tử... nhưng cần chú ý là không nên quá sâu. trẻ luôn rất ham học hỏi, bố mẹ cần nghĩ cách để tăng vốn kiến thức của trẻ, làm phong phú kết cấu tri thức, để những tri thức đó trở thành hệ thống. Ví dụ như học những kiến thức về trồng cây, trước tiên bố mẹ cần kể chuyện cho trẻ, để trẻ biết được tính chất của hạt giống, sau đó cung cấp cho trẻ một số hình ảnh về các loại hạt, sau đó thu thập, phân thành hạt khô, hạt tươi. bố mẹ có thể nấu những loại hạt (đậu) thành chè, vừa ăn vừa kể cho trẻ nghe về những vấn đề liên quan, cũng có thể nhân cơ hội này kích thích vị giác, cảm giác, tri giác, xúc giác của trẻ để nâng cao hứng thú của chúng. thông qua các quá trình trên, ấn tượng của trẻ về các loại hạt sẽ sâu sắc hơn, có thể giúp trẻ lý giải sâu hơn về nhiều thứ. Đồng

thời cũng có thể dạy trẻ tự mình trồng một loại cây nào đó, thông qua một loạt các hoạt động, kiến thức trẻ thu được sẽ vô cùng sống động chứ còn là máy móc nữa.

Dạy trẻ diy Khả năng DIY là yếu tố cấu thành khả năng sáng tạo (DiY là viết tắt của cụm từ Do it yourself, nghĩa là tự mình làm mọi việc). trí tò mò của trẻ con rất lớn, cái gì cũng muốn sờ vào, động vào.

Bố mẹ không nên ngăn cản con một cách thô bạo mà hãy khẳng định và cổ vũ trí tò mò của trẻ, đồng thời cho trẻ lời giải thích và sự giáo dục. Nhiều ông bố bà mẹ gánh vác hết mọi công việc mà trẻ có thể làm, không cho trẻ cơ hội được sáng tạo và độc lập giải quyết vấn đề, tước đoạt của trẻ quyền được tự phát triển. trẻ không có thói quen làm việc độc lập, khả năng độc lập giải quyết vấn đề kém, đương nhiên cũng không thể nào có khả năng sáng tạo.

Bởi vậy, bố mẹ cần hướng dẫn trẻ tự mình vượt qua mọi trở ngại, độc lập suy nghĩ vấn đề, độc lập hoàn thành nhiệm vụ, để trẻ tự điều chỉnh, tự học tập, từng bước xây dựng khả năng giải quyết vấn đề, cho dù trẻ phải chịu chút vất vả cũng không cần phải quá lo lắng. Cổ vũ trẻ bắt tay vào làm thí nghiệm, sáng tạo một vài tác phẩm nhỏ, rèn luyện khả năng phối hợp giữa mắt và tay, như vậy có thể thúc đẩy sự phát triển tư duy và khả năng sáng tạo của chúng.

Dạy trẻ đọc truyện và suy nghĩ Không thể chỉ bắt trẻ học mà còn phải dạy trẻ “biết học”. tiến sĩ Dương Chấn Ninh khi nói về bí quyết thành công của mình đã nói: “Khi sang trường đại học Chicago lấy bằng tiến sĩ, tôi đã học được một phương pháp hoàn toàn khác với trung Quốc. giáo viên không bắt tôi chú ý vào nguyên tắc mà yêu cầu chú ý vào những hiện tượng mới, tìm tòi, nghiên cứu, quy nạp, tổng kết những hiện tượng này”. bố mẹ trong lúc cổ vũ trẻ củng cố kiến thức cơ sở, đồng thời cũng phải không ngừng dạy trẻ biết tự mình học tập, tự mình bổ sung kiến thức.

Suy nghĩ của trẻ con đa phần đều dựa vào trực giác, trực giác là “người hướng đạo” của sáng tạo, bố mẹ nên dạy trẻ sử dụng trực giác để sáng tạo, nhưng những trực giác này phải được xây dựng trên cơ sở phương pháp tư duy khoa học.

Chương 4: BỒI DƯỠNG TÌNH THẦN TRÁCH NHIỆM CHO TRẺ

Trung tâm huấn luyện tinh thần trách nhiệm

cuộc sống không phải là bộ phim truyền hình dài tập Năm 1993, Liên hợp Quốc mở một hội nghị với chủ đề “thách thức thế kỷ xxi và cải cách giáo dục”. Các chuyên gia tham dự cuộc họp tới từ 24 quốc gia đã cùng đưa ra một ý kiến: thách thức đầu tiên mà thế kỷ mới đưa ra trước mắt chúng ta không phải là cải cách kỹ thuật, cũng không phải phát triển kinh tế mà là vấn đề đạo đức của thanh thiếu niên. Một người thiếu tình cảm, đạo đức và thiếu cả tinh thần trách nhiệm sẽ không biết quan tâm tới người khác, không thể hợp tác chân thành với người khác, cũng không thể hòa nhập được với xã hội trong tương lai.

Trẻ em bây giờ đều được bố mẹ thương yêu, chiều chuộng, không hiểu được khái niệm chân thực của cuộc sống, một đứa trẻ như vậy thường chỉ coi mình là trung tâm, thiếu tinh thần trách nhiệm với xã hội. Ví dụ sân phòng học có giấy rác, nếu cô giáo bảo một học sinh nhặt lên, câu đầu tiên của học sinh đó sẽ là: “Có phải em vứt ra đâu”. Ý của nó là: “thưa cô, cô trách oan em rồi! Em cũng không có nghĩa vụ phải nhặt rác”.

Có thể có người sẽ nói, sợ bị trách mắng là bản tính của trẻ. Không sai, đây chính là một đặc điểm tâm lý của trẻ, nhưng khả năng chịu đựng của trẻ cần phải được rèn luyện liên tục, phải để trẻ biết rằng, cho dù là việc của mình hay là việc của gia đình, của lớp, của xã hội thì chúng cũng phải có trách nhiệm. thầy cô giáo và bố mẹ cần chú ý bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ từ khi còn nhỏ.

Ngày nay, vấn đề đặt ra trước mắt chúng ta là làm sao để trẻ ý thức được thế nào là cuộc sống, thế nào là xã hội và làm thế nào mới có tinh thần trách nhiệm. Vậy phải làm thế nào? trước tiên hãy để trẻ hiểu rằng thế nào là tinh thần trách nhiệm. trách nhiệm là những việc trong nhiệm vụ chúng ta nên làm. tinh thần

trách nhiệm là tinh thần tự giác làm tốt những việc được giao. Nếu phân tích sâu hơn thì có thể chia tinh thần trách nhiệm thành tinh thần trách nhiệm với xã hội, với đoàn thể, với gia đình, với bản thân... Khả năng lý giải của trẻ không tốt như người lớn, nếu chỉ giảng giải theo sách vở như thế này, chắc chắn là trẻ không dễ dàng chấp nhận, càng không thể tiếp thu được. bố mẹ có thể dùng những việc cụ thể để giải thích, ví dụ như: “Công nhân làm hết sức mình, cống hiến hết mình cho công việc chính là biểu hiện tinh thần trách nhiệm của họ; thầy cô giáo dạy học sinh là trách nhiệm, dạy kiến thức và giáo dục học sinh là biểu hiện tinh thần trách nhiệm của họ... Còn tinh thần trách nhiệm với gia đình được thể hiện ở đâu?”. trẻ trả lời: “Việc của mình thì phải tự làm, quan tâm tới bố mẹ và người thân”. “Vậy cụ thể nên làm gì?”. bố mẹ có thể tiếp tục gợi ý cho trẻ, đồng thời khiến trẻ biết rằng: Phải bắt đầu từ những việc nhỏ, những việc bên cạnh mình, trước tiên nên hiểu rõ trách nhiệm của mình. Phải dạy trẻ yêu gia đình, quan tâm tới gia đình, đó là biểu hiện của tinh thần trách nhiệm; ở nhà hiếu kính với bố mẹ, những việc gì mình có thể làm thì đều nên làm, đó chính là biểu hiện của tinh thần trách nhiệm... tóm lại, muốn bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, trước tiên hãy để trẻ hiểu rằng trách nhiệm của chúng là gì, tinh thần trách nhiệm nên được biểu hiện ở đâu. trong gia đình, bố mẹ cần chú ý chỉ dẫn trẻ sắp xếp gọn gàng phòng riêng, tập cho trẻ làm một số việc nhà mà chúng có thể làm được, để chúng ý thức được rằng mình là một thành viên trong gia đình, phải hoàn thành trách nhiệm của mình. Ở trường, thầy cô giáo phải bồi dưỡng cho trẻ tinh thần trách nhiệm “một người vì mọi người”. Để trẻ tự giác thực hiện đúng nhiệm vụ của mình, nếu nhìn thấy có rác trên sàn lớp phải chủ động nhặt lên chứ không phải là có thái độ lạnh nhạt kiểu “việc không liên quan tới mình”.

Cuộc sống không phải là một bộ phim truyền hình đơn giản, nếu trẻ trưởng thành trong vòng tay ấm áp, che chắn gió mưa của bố mẹ, liệu chúng ta có thể hy vọng chúng thành tài được không? hãy nhìn lại những đứa trẻ trong xã hội hiện đại, chúng được hưởng những đãi ngộ như các nhà quý tộc, ai cũng coi chúng như “công chúa, hoàng tử”. Là bố mẹ, ai cũng sẵn sàng làm “bảo mẫu” cho con. Một đứa trẻ lớn lên trong môi trường này liệu có thể chịu khổ được không?

Không thể! Cách làm này của bố mẹ không phải là yêu con mà là hại con. bởi vì trẻ có ngày sẽ trưởng thành, phải rời xa vòng tay của bố mẹ. Nếu chỉ tồn tại trong cái lưới bảo vệ của bố mẹ, một khi rời khỏi cái lưới ấy, chúng sẽ bó tay trước mọi việc.

Bởi vậy, bố mẹ ngày nay khi phải đối mặt với những yêu cầu vật chất quá cao của con cái, hãy thể hiện mình “keo kiệt” một chút, có thể nói với chúng rằng: “Những món đồ này quá đắt, bố mẹ không mua nổi!”. Để trái tim nhỏ bé của trẻ thấy rằng trên thế giới này, không phải ước muốn nào cũng có thể đáp ứng được! thậm chí bố mẹ còn nên tạo ra cho trẻ một môi trường khó khăn để dạy trẻ tinh thần chịu khó, chịu khổ. Phải để trẻ hiểu rằng cuộc sống không phải một bộ phim truyền hình dài tập, để chúng hiểu được những lo lắng và khó khăn của bố mẹ. Đưa ra một vài câu hỏi, hướng dẫn trẻ độc lập suy nghĩ và lựa chọn, dũng cảm bày tỏ ý kiến của mình. Khi gia đình gặp khó khăn hoặc mâu thuẫn, có lúc bạn cũng có thể cho trẻ tham gia thảo luận để giải quyết vấn đề, tăng thêm tinh thần trách nhiệm của trẻ đối với gia đình.

Cùng làm những việc mà trẻ thích bọn trẻ thích những người thân có văn hóa, có giáo dục, hiếu học, cầu tiến, tác phong dân chủ, cử chỉ văn minh, tôn trọng con cái. bởi vậy, hứng thú học tập của bố mẹ về một mức độ hướng tới sự phát triển của trẻ. Nếu trẻ lớn lên trong một gia đình tràn đầy không khí học tập, rất dễ có động cơ tự mình học tập và hình thành hành vi tự giác. bởi vậy, trước tiên bố mẹ phải là người ham học, cùng học với trẻ, hình thành tác phong gia đình tốt, để ngôn ngữ, hành vi của mình ảnh hưởng tới con cái. tương tự, trong quá trình tiếp xúc với bố mẹ, hãy để trẻ học được những gì mà bạn muốn chúng học, từ đó đạt được mục đích giáo dục. Khi bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, bố mẹ có thể cùng trẻ chơi trò chơi, cùng chăm sóc ông bà đang bị ốm... để những hành động này ảnh hưởng tới trẻ, giúp chúng trở thành một người có tinh thần trách nhiệm.

Bố mẹ nên có thái độ cùng nhau học tập với trẻ, khi gặp vấn đề có thể “thỉnh giáo” trẻ. Ví dụ, sau khi học cùng trẻ, nói: “Khi tôi học tiếng anh, con bé thường sửa lỗi phát âm của tôi, tôi lập tức sửa lại, sau đó nhờ con kiểm tra cho mình”.

“Còn nhớ có một lần, khi tôi đang làm bài trắc nghiệm vi tính, có một câu hỏi không biết làm thế nào, lúc đó chồng tôi lại không có nhà, tôi bèn hỏi con có phải là thao tác như thế này không, không ngờ thằng bé vừa nhìn đề bài đã lập tức nói cho tôi các bước thao tác, tôi thử lại, quả nhiên là không sai. Chuyện này khiến tôi không thể không khâm phục khả năng của con, càng phấn đấu học tập con mình”.

Bởi vậy, cùng trẻ làm những việc mà chúng thích có thể bồi dưỡng tinh thần chủ động học tập, kích thích tinh thần cầu tiến của chúng.

Cùng trẻ làm những việc trẻ không thích nhưng buộc phải làm hứng thú của trẻ rất rộng lớn, nhưng cũng có những việc mà chúng không thích và không muốn làm, ví dụ như làm việc nhà... Nếu trẻ không vui vẻ làm việc nhà cùng bố mẹ, bố mẹ có thể cùng trẻ hoàn thành công việc, từ đó bồi dưỡng cho trẻ tính tích cực với những việc mà chúng không có hứng thú. Ví dụ: Cùng mẹ chuẩn bị bữa tối, cất quần áo, cùng bố quét dọn phòng, tưới nước cho hoa; ngày nghỉ cả nhà cùng làm bánh ngọt... bố mẹ cùng lao động với trẻ có thể nâng cao hứng thú của trẻ với lao động, khiến không khí gia đình trở nên hài hòa hơn, tình cảm thân thiết hơn, còn có thể bồi dưỡng được tinh thần hợp tác và tinh thần trách nhiệm cho trẻ. Khi cùng trẻ lao động, bố mẹ có thể làm tấm gương cho trẻ, truyền tình yêu và nhiệt huyết của mình cho trẻ, xây dựng cho trẻ một hình mẫu tốt để học tập. Đồng thời bố mẹ cũng nên quan sát tình hình lao động của trẻ, vì khả năng tự kiểm chế của trẻ kém, hơn nữa bản thân lao động lại là một công việc khá vất vả. bởi vậy, hứng thú lao động của trẻ dễ bị giảm sút, thường không thể kiên trì tới cuối cùng. Lúc này bố mẹ nên kịp thời nhắc nhở trẻ và giúp đỡ chúng khắc phục khó khăn, hướng dẫn trẻ hoàn thành hết công việc của mình.

Cùng làm những việc mà bình thường trẻ không muốn làm sẽ giúp trẻ có những thu hoạch không ngờ, bạn cũng sẽ phát hiện ra nhiều tố chất tốt của con mình, đồng thời nâng cao tinh cổ vũ trẻ làm tốt công việc của mình trong những gia đình ở các quốc gia tiên tiến, bố mẹ thường rất coi trọng việc bồi dưỡng khả năng tự lập và tinh thần tự cường cho trẻ từ khi còn nhỏ. Sở dĩ họ làm vậy là vì kinh tế thị trường cạnh tranh yêu cầu các phần tử cấu thành nên nó buộc phải có

đầy đủ khả năng và tố chất này.

Ở Mỹ, nội dung cơ bản trong giáo dục gia đình là bồi dưỡng cho trẻ tinh thần sáng tạo phong phú, tràn đầy tinh thần trách nhiệm với bản thân và mọi người xung quanh, đồng thời có thể trở thành một người tự lập. từ khi trẻ còn nhỏ, các vị phụ huynh đã dạy chúng nhận thức giá trị của việc tự bắt tay vào làm, để trẻ tự sửa chữa hoặc lắp ráp xe đạp của chúng, ra ngoài làm thêm. Ngay cả con cái nhà giàu cũng phải tự kiếm kế sinh nhai. Các học sinh trung học của Mỹ có một câu cửa miệng rằng: “Muốn tiêu tiền thì hãy tự kiếm tiền!”. Các gia đình ở nông thôn thì yêu cầu con cái chia sẻ công việc đồng áng với mình. Ngoài ra còn phải ra ngoài làm thêm, bán sức lao động, ví dụ như mùa hè thì cắt cỏ, mùa đông thì gặt tuyết, mùa thu thì nhặt lá rụng... Ở Đức, từ khi trẻ còn nhỏ, bố mẹ đã dạy trẻ tự làm việc của mình, bố mẹ không bao giờ giúp đỡ. Luật pháp Đức còn quy định, trẻ tới 14 tuổi phải gánh vác một vài công việc trong gia đình, ví dụ như: giặt tất cho mọi người... Làm như vậy không chỉ bồi dưỡng khả năng lao động mà còn có ích trong việc bồi dưỡng trách nhiệm xã hội cho trẻ.

Ở Thụy Sĩ, để trẻ không trở thành người vô dụng, từ khi còn nhỏ bố mẹ đã bồi dưỡng cho chúng tinh thần tự lập. Ví dụ: Con gái 16, 17 tuổi, tốt nghiệp trung học sẽ phải tới một nhà nào đó làm người giúp việc khoảng 1 năm, buổi sáng thì làm thêm, buổi chiều thì đi học. Làm như vậy một mặt có thể rèn luyện khả năng làm việc, học cách mưu sinh; mặt khác có ích cho việc học tiếng. Ở Thụy Sĩ có nơi nói tiếng Đức, cũng có nơi nói tiếng Pháp, bởi vậy, cô gái ở nơi nói ngôn ngữ này thường tới nơi nói ngôn ngữ khác làm người giúp việc. Cũng có rất nhiều người chọn tới anh để học tiếng anh, cách họ chọn cũng là làm người giúp việc cho gia đình người anh để học thứ tiếng này. Sau khi đã có ba ngoại ngữ trong tay, họ có thể tới công ty, ngân hàng, cửa hàng làm việc. Ngược lại, những người sống dựa vào bố mẹ sẽ bị cho là người vô dụng.

Ở Nhật, từ khi trẻ còn rất nhỏ, bố mẹ đã “rót” vào đầu chúng quan niệm: “Phải tự lập, đừng đem lại phiền phức cho người khác”, đồng thời trong cuộc sống thường ngày, họ luôn chú ý bồi dưỡng cho trẻ khả năng tự lập và tinh thần tự cường. Cả nhà đi du lịch, cho dù là trẻ nhỏ tới đâu cũng phải đeo một cái ba lô

nhỏ. bố mẹ nói: “Đây là đồ của chúng, bởi vậy chúng phải tự đeo”. Sau khi đi học, rất nhiều học sinh tranh thủ thời gian rảnh rỗi để ra ngoài làm thuê kiếm tiền. Sinh viên đại học làm thêm là hiện tượng phổ biến, ngay cả con nhà giàu cũng không ngoại lệ. Chúng kiếm tiền bằng cách làm bồi bàn, rửa bát, làm nhân viên thu ngân ở siêu thị, làm gia sư... để trang trải học phí và sinh hãy nhìn lại xung quanh chúng ta, rất nhiều vị phụ huynh thường ca thán rằng bình thường mình luôn chăm sóc con rất chu đáo, con bị ốm thì sẽ vội vội vàng vàng đưa con tới bệnh viện, nhưng khi mình bị ốm, muốn con rót cho một cốc nước cũng khó, thật là đau lòng. tại sao những đứa trẻ ngày nay đa số đều thiếu tinh thần trách nhiệm và vô cảm như vậy? Nếu phân tích kỹ nguyên nhân thì là do bố mẹ. tại sao? trước tiên chúng ta hãy xem những tình huống thường xảy ra xung quanh chúng ta.

Cảnh 1: “Mau đi ngủ đi, sách vở để mẹ soạn cho.” Mẹ nói với cô con gái học lớp 2.

Cảnh 2: “Mẹ, hôm nay lớp con tổng vệ sinh, mẹ chuẩn bị cho con một cái giẻ lau, con phải mang tới trường.” Cậu con trai 8 tuổi nói với mẹ. “tổng vệ sinh! Con có chịu được không? Vừa bẩn vừa mệt, bao nhiêu là bụi, hít vào phổi sẽ bị bệnh đấy. thế này nhé, chiều mẹ xin nghỉ cho con, con không cần phải làm nữa..

Cảnh 3: Cô con gái học lớp 7 buổi tối trước khi đi ngủ nói với mẹ: “Mẹ, mẹ bỏ quần áo mặc ngày mai ra cho con, bộ này giặt luôn cho con, ngày kia con phải mặc..

Những câu nói đại loại như vậy có thể là chuyện rất bình thường đối với nhiều ông bố bà mẹ. họ luôn cho rằng trẻ còn nhỏ, nên giúp chúng làm một số việc. Là bố mẹ, quan tâm, yêu thương trẻ là bản năng tự nhiên. Nhưng rất nhiều bố mẹ khi quan tâm và bảo vệ trẻ lại quên mất rằng trẻ cũng cần phải có tinh thần trách nhiệm. họ thường sợ con mình phải chịu khổ, sợ con mình vất vả. thế là có những ông bố bà mẹ trực nhật ở lớp thay con, tổng vệ sinh thay con, thậm chí còn thay con làm bài tập về nhà... Lâu dần, trẻ sẽ không biết nên làm thế nào để tự chăm sóc bản thân chứ đừng nói là chịu trách nhiệm với người khác và với xã hội. Những đứa trẻ lớn lên trong các gia đình như thế này, vì từ nhỏ đã được bảo

vệ quá độ, không phải động não, từ việc ăn, mặc cho tới đi học, chọn ngành học, chọn công việc đều đã được bố mẹ làm giúp, chúng sẽ trở thành một kẻ ích kỷ, tự tư tự lợi, không quan tâm tới mọi người xung quanh.

Hãy để trẻ tự quản lý mình, như vậy chúng mới có tinh thần trách nhiệm, trở thành một người độc lập cả về tinh thần và kinh tế. Vậy phải làm thế nào? Trước tiên hãy bắt đầu từ “tự lập”. Đây là một nội dung không thể thiếu được trong giáo dục gia đình, cũng là nội dung mà những nền giáo dục khác không thể thay thế được. Yêu cầu trẻ độc lập hoàn thành một việc nhà hoặc việc của bản thân chúng sẽ khiến chúng cảm thấy hài lòng, có cảm giác tự hào và tự tin hơn. bố mẹ nên dành thời gian để bồi dưỡng tinh thần “tự lập” cho trẻ. Vậy “tự lập” là gì? Nó bao gồm.

(1) Tự lập trong hành vi, hay nói cách khác là có thể lo liệu các việc của bản thân mình, ví dụ: Đối với trẻ từ 6 tới 7 tuổi, biết tự dậy mà không cần bố mẹ phải gọi, gấp chăn màn cẩn thận, sau đó đánh răng, rửa mặt, ăn bữa sáng... Một đứa trẻ như vậy có thể tự lập về hành vi.

(2) Tự lập về tinh thần, để trẻ gặp việc gì không phụ thuộc, ỷ lại vào bố mẹ, không nổi giận vô cớ, biết ra quyết định đối với những (3) Tự lập về kinh tế, không phụ thuộc vào tiền bạc của bố mẹ. hành động tự lập này phải tính sau khi trẻ đã bước chân vào xã hội, khi đó một người mới thực sự được coi là trưởng thành.

Ngoài ra, không những phải bồi dưỡng con mình thành “nhà quản lý” của chính bản thân chúng mà bố mẹ còn phải để không gian để trẻ thực hành “quyền quản lý”. Khi trong gia đình cần đưa ra quyết định gì liên quan tới trẻ, bạn hãy lắng nghe ý kiến của chúng thay vì bố mẹ quyết định tất cả. Có những ông bố bà mẹ cho rằng trẻ vẫn còn nhỏ, thiếu kinh nghiệm, không cần hỏi ý kiến trẻ, người lớn quyết định thay là được rồi. Cách làm này không thỏa đáng lắm, thứ nhất là không tôn trọng quyền lợi của trẻ, thứ hai là không tốt cho việc bồi dưỡng trẻ trở thành chủ nhân của cuộc sống. trẻ có sở thích và tiêu chuẩn đúng sai của riêng mình. Ví dụ: Muốn trẻ tham gia lớp học đàn hoặc học vẽ, bố mẹ nên bàn trước với trẻ, nếu trẻ sẵn sàng tham gia, bố mẹ có thể cho trẻ cơ hội học tập, đồng thời

đưa ra yêu cầu: Nếu con đã đồng ý học thì phải học tới đầu tới cuối, không được bỏ cuộc giữa chừng. Như vậy trẻ sẽ tự quyết định việc của mình, rèn luyện nghị lực cho trẻ cũng là giúp trẻ chịu trách nhiệm với bản thân. Đây là sự tôn trọng dành cho trẻ, cũng là một cách để dạy trẻ có tinh thần trách nhiệm.

Bồi dưỡng tRợ thủ cho gia đình Có một công ty tuyển nhân viên, ở nơi phỏng vấn họ cố ý để một cây chổi bị đổ dưới nền nhà để quan sát phản ứng của các ứng viên, có ai dựng chổi lên không đã trở thành câu hỏi đầu tiên. Có thể thấy, những người thiếu tinh thần trách nhiệm sẽ rất khó có chỗ đứng trong xã hội hiện đại.

Theo điều tra, trẻ em của chúng ta ngày nay mỗi ngày làm việc nhà 0,2 tiếng. Còn trẻ em ở Mỹ mỗi ngày làm việc nhà 1- 2 tiếng. Nếu một đứa trẻ không thể xây dựng được tinh thần trách nhiệm khi ở nhà thì sau này khi bước chân vào xã hội cũng rất khó có trách nhiệm với xã hội. Làm việc nhà là phương pháp tốt nhất để bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ. Nhưng có những ông bố bà mẹ lại cho rằng làm việc nhà sẽ ảnh hưởng tới thời gian học của trẻ; cũng có ông bố bà mẹ cho rằng làm việc nhà sẽ khiến trẻ bị mệt. thử nghĩ xem, một đứa trẻ sống trong nhà nhưng không bao giờ hỏi thăm tới công việc nhà, không biết làm một việc gì thì sao có khả năng duy trì cuộc sống của mình? Những đứa trẻ không được nếm trải nỗi vất vả của công việc nhà thì sao có thể hiểu được vất vả của bố mẹ, sao có thể có trách nhiệm với gia đình? bởi vậy, bố mẹ phải hướng dẫn trẻ tham gia làm việc nhà, coi đó là việc giáo dục tinh thần trách nhiệm cho trẻ.

Làm việc nhà giúp hiểu được quy luật cơ bản trong sinh hoạt của gia đình, là một thành viên trong gia đình thì phải hiểu được từng chi tiết nhỏ nhất trong nếp sinh hoạt, hiểu được yêu cầu cơ bản của gia đình. Điều này có lợi cho việc nâng cao khả năng sống và ý thức lao động của trẻ, khiến trẻ nắm bắt được tể, nâng cao kỹ năng sống tự lập của trẻ; cũng có lợi cho việc nâng cao ý thức trách nhiệm và khả năng xử lý công việc thực tế của trẻ.

Là bố mẹ, hãy bắt trẻ tham gia vào một vài hoạt động trong nhà, bồi dưỡng ý thức chịu trách nhiệm với bản thân và với gia đình cho trẻ, đồng thời dần dần mở rộng ra thành tinh thần trách nhiệm đối với toàn xã hội, khiến trẻ trở thành một

“người xã hội”. Nhưng chỉ giúp trẻ hiểu được thế nào là tinh thần trách nhiệm vẫn chưa đủ, còn phải hướng dẫn trẻ bằng hành vi cụ thể. Suy nghĩ của trẻ rất đơn giản và thiếu khả năng tự kiểm chế, không có sự chỉ dạy và giám sát của bố mẹ, cho dù trẻ hiểu về tinh thần trách nhiệm cũng không biết nên bắt đầu vào đâu, việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cũng trở thành những lời nói suông. bố mẹ có thể đưa ra yêu cầu cụ thể về thời gian và công việc cần làm để trẻ có một nhận thức chính xác. Cũng có thể yêu cầu trẻ tự mình gánh vác một vài công việc nào đó trong khả năng của trẻ. Ví dụ: Sau khi trẻ tan học về nhà, có thể nhờ trẻ giúp bố mẹ quét nhà; sau khi ăn cơm, giúp bố mẹ thu dọn bàn ăn, rửa bát. Đồ lót, tất của trẻ có thể để trẻ tự giặt; đổ rác, đóng cửa, mua một vài món đồ nhỏ cho gia đình cũng là những việc trẻ có thể làm được. Ngoài ra, bố mẹ còn phải giám sát kiểm tra, trẻ làm tốt thì biểu dương, cổ vũ thành tích của trẻ. trong quá trình lao động, trẻ sẽ rất vui vì đã thành công và được bố mẹ khen ngợi. Nếu trẻ làm không tốt thì có thể nêu ý kiến. Đối với những việc mà trẻ không dễ làm, bố mẹ có thể làm mẫu trước, tuyệt đối không được trách mắng trẻ. bố mẹ nên ý thức được rằng, bắt trẻ làm việc nhà không chỉ thuần túy là để giảm bớt gánh nặng của mình, cũng không phải là để trẻ hiểu nên làm thế nào, mà thông qua hình thức này, tạo cho trẻ cơ hội được tham gia vào hoạt động gia đình, bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm và khả năng tự giải quyết công việc của trẻ, khiến trẻ hòa nhập vào với cuộc sống của bố mẹ, đồng thời trong quá trình lao động thực tế, tăng cường sự phối hợp giữa mọi người, hình thành mối quan hệ gia đình hài hoà, tốt đẹp. Việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cũng đồng thời được nâng cao. Nhưng nghị lực của trẻ rất yếu ớt, lòng quyết tâm cũng dễ bị dao động, bố mẹ nên phân tích kỹ lưỡng nguyên nhân, giúp chúng tự mình điều chỉnh. thông qua công việc nhà, trẻ sẽ ý thức được mình là một thành viên của gia đình, có nghĩa vụ phải góp sức lực như mọi người, đồng thời hiểu được sự vất vả của bố mẹ và ý nghĩa của cuộc sống, rèn luyện năng lực bản thân, làm phong phú cuộc sống của mình, xây dựng một quan niệm chịu trách nhiệm với gia đình mình.

Nhà tư tưởng Nhật bản Fukuzawa Yukichi đã từng nói: “Giáo dục chính là dạy người ta độc lập, tự tôn và mở ra con đường thực hành”.

Chị Lan từ khi con gái biết đi đã bắt đầu dạy con làm một số việc: Lấy đồ giúp mẹ, đổ rác... Con gái chị cảm thấy có thể làm việc giúp mẹ chứng tỏ cô bé đã lớn, mỗi khi làm xong một việc cho mẹ, cô bé đều hỏi: “Mẹ, con lớn chưa?” Nhận được câu trả lời khẳng định của mẹ, cô bé càng chủ động giúp mẹ làm việc. Mẹ sàn nhà bẩn rồi, con đi quét nhé... Mỗi thứ bảy, cô bé đều lau sạch bàn trà, dùng khăn ẩm lau đi lau lại mấy lần cho tới khi mẹ nói rằng “sạch lắm rồi” cô bé mới yên tâm. Khi ra ngoài chơi, cô bé cũng lau sạch xe rồi mới đi. Một lần mẹ đưa cô bé tới nhà hàng ăn cơm, cô bé ăn xong bèn dùng khăn ăn lau sạch ghế, mọi người đều khen cô là cô bé ngoan.

Chị Lan cho rằng khi làm việc nhà, trẻ con có thể học được rất nhiều điều mà ở trường chúng không học được, ví dụ như sử dụng các công cụ, bồi dưỡng khả năng tập trung, chú ý, sắp xếp hợp lý thời gian... Điều quan trọng nhất là có thể bồi dưỡng được tình yêu thương và tinh thần trách nhiệm cho trẻ. trong quá trình lao động của mình, trẻ có thể cảm nhận được nỗi vất vả của người khác, khi đó trẻ sẽ biết quan tâm và thông cảm, trân trọng thành quả lao động của mọi người. Chị Lan nói, một lần con gái chị từ nhà trẻ về nhà đã lên tiếng trách móc: “Mẹ, con xếp giày cho mẹ cẩn thận bốn lần rồi, mẹ lại vút lung tung, con giúp mẹ lần này nữa thôi, sau này mẹ không được vút lung tung nữa nhé”. Chị vội vàng xin lỗi: “Mẹ xin lỗi, lần sau mẹ sẽ chú ý hơn”. Còn có một lần, chị ngồi phịch xuống ghế sofa, than: “ôi, mệt quá”. Con gái chị thấy vậy, vội vàng mang dép lê tới cho chị, khiến chị cảm động rơi nước mắt.

Thiết kế việc nhà Căn cứ vào độ tuổi của trẻ thì làm những việc nhà như thế nào là hợp lý? Kết hợp với cách làm của một số chuyên gia giáo dục và những vị phụ huynh thành công, chúng tôi đưa ra một vài đề nghị về việc nhà thích hợp với trẻ từng độ tuổi.

2 – 3 tuổi: Cùng với sự giúp đỡ của bố mẹ, tự đánh răng; rót nước vào cốc; khi rời khỏi phòng tự động khép cửa; cất sách báo lên giá sách; cất đồ chơi cẩn thận; tự xử lý đồ ăn thừa; gấp quần áo và tắt cẩn thận; tự chọn và mặc quần áo cho mình.

4 tuổi: tự rửa sạch tay; bày mâm cơm, bát đĩa; đổ rác; khi người lớn đi mua

đồ, biết xách giúp những món đồ nhẹ; tự chỉnh lại ga trải giường, dọn dẹp phòng riêng; rửa dụng cụ; chuẩn bị hoa quả cho mọi người ăn; cùng rửa rau, rửa hoa quả với người lớn.

5 tuổi: tự rót nước uống cho mình; gấp thức ăn vào bát; giặt tất bần của mình; cọ chậu rửa mặt; lau sạch gương và cửa sổ; nhận và gọi điện thoại; đổ rác.

6 – 8 tuổi: tưới nước cho cây; gọt hoa quả; biết dùng lò vi sóng để nấu chín thức ăn; treo quần áo của mình vào tủ; dọn sạch tủ.

9 – 10 tuổi: thay ga trải giường; biết thao tác máy giặt; biết nấu những món ăn đơn giản; có thể tiếp khách một mình; tự lên kế hoạch tiệc sinh nhật của mình.

1. – 11 tuổi: Ở nhà một mình; biết sử dụng một khoản tiền lẻ nhất định; tự bắt xe buýt.

1. – 12 tuổi: tự ra ngoài làm việc (thời gian ngắn); giúp bố trẻ chủ động làm việc nhà, ngoại trừ phương pháp truyền thống là “giúp trẻ hiểu được trách nhiệm của mình”, để kích thích hứng thú làm việc của trẻ, bạn còn có thể sử dụng một số phương pháp mới như “cắm dõ”.

4 kế sách để “cắm dõ” trẻ làm việc nhà bao gồm.

1. Phương pháp bắt chước: trẻ con bản tính vốn thích bắt chước. từ nhỏ, chúng đã thích bắt chước nhất cử nhất động của bố mẹ. bạn có thể thử biến việc nhà thành một trò chơi, để trẻ bắt chước bố hoặc mẹ làm việc nhà. Ví dụ: bắt chước mẹ lau bàn, bắt chước bố quét nhà. Như vậy việc nhà sẽ trở thành “vai diễn” yêu thích nhất của trẻ.

2. Phương pháp hứng thú: Có những công việc nhà rất khô khan, ví dụ như quét nhà và thu dọn đồ chơi. Lúc này bạn cần trở thành một người nhắc nhở của trẻ, ví dụ như bảo trẻ đặt con búp bê đồ chơi vào ngăn kéo có hộp sáp màu mới, cắt chiếc ô tô với kim cương biến hình vào ngăn kéo có siêu nhân. Như thế có thể làm tăng tính tích cực của trẻ khi làm việc! 3. Phương pháp vui vẻ: Chỉ khi người lớn vui vẻ làm việc thì trẻ con mới thích làm việc nhà. Nếu lần nào làm việc nhà bạn cũng tỏ ra không vui, cần nhắc nhở thì sao trẻ có thể thích làm việc nhà được! Nếu khi làm việc nhà, bạn ngân nga một bài hát, tâm trạng vui vẻ thì trẻ cũng thích làm việc như thế.

4. Phương pháp vinh dự: bạn phải để cho trẻ biết rằng chúng cũng là một “chủ nhân nhỏ” trong ngôi nhà, là một thành viên vô cùng quan trọng của gia đình, bởi vậy chúng phải gánh vác một vài công việc. Khi trẻ đã có “tinh thần chủ nhân” rồi, muốn trẻ làm việc nhà sẽ dễ như trở bàn tay.

Khi trẻ làm việc nhà và gặp khó khăn, bố mẹ không thể bỏ mặc trẻ mà nên dành cho trẻ sự ủng hộ, động viên và giúp đỡ, cũng có thể lợi dụng hình thức khen thưởng mà trẻ có hứng thú để trẻ kiên trì với công việc của mình, đồng thời có thể đặt ra một vài quy tắc thích hợp, ví dụ như hàng ngày phải làm tốt một việc, đồng thời thường xuyên nhắc nhở trẻ ghi nhớ, khi trẻ làm được thì phải khen ngợi trẻ, một thời gian sau đó lại thay đổi một việc khác. Cũng có thể kết hợp lao động với trò chơi, trong khi chơi thêm phần giáo dục trẻ, thông qua trò chơi tiến hành giáo dục lao động cho trẻ để trẻ thấy hứng thú và có sự cạnh tranh, như vậy trẻ sẽ chủ động hơn.

Bồi dưỡng khả năng tự lập của trẻ trong tập thể thế kỷ XXI, mọi sự thay đổi đều diễn ra vô cùng nhanh chóng, khoa học phát triển như vũ bão, bởi vậy một đứa trẻ thiếu khả năng tự lập sẽ không thể nào thích nghi được với những cạnh tranh trong xã hội chứ đừng nói là trở thành một người có tinh thần trách nhiệm! bố mẹ nên có một quan niệm giáo dục hiện đại, căn cứ theo đặc điểm độ tuổi của trẻ, bồi dưỡng trẻ từ những phương diện sau.

1. Để trẻ làm những việc trong khả năng tính tự lập của trẻ được bồi dưỡng từng bước trong cuộc sống hiện thực. từ năm 2 tuổi, cùng với sự phát triển của cơ thể, các cơ bắp dần hình thành và trưởng thành, khả năng lý giải cũng không ngừng được nâng cao, trẻ đã có thể tự ăn cơm, tự mặc quần áo, tự tắm gội, tự thu dọn đồ đạc cùng với sự giúp đỡ của người lớn, dần dần đã có ý thức tự lập. trong suốt quá trình này, bố mẹ cần nhận thức được rằng những đứa trẻ luôn cảm thấy vui vẻ khi được tự lập làm việc gì đó. từ không biết làm tới biết làm, từ làm không tốt tới dần dần hoàn thiện hơn là một kết quả tự nhiên, trong quá trình này, bản thân trẻ cũng cảm nhận được sự tiến bộ. bởi vậy, bố mẹ nên buông tay để trẻ tự rèn luyện mình, đừng vì sợ chúng làm không tốt mà ngăn cản, cũng đừng dùng tiêu chuẩn quá cao để yêu cầu trẻ. Đối với trẻ tự làm việc, chỉ cần chúng nỗ lực,

cho dù có kết quả hay không đều nên khẳng định và khen ngợi chúng, để trẻ tự tin và có tinh thần trách nhiệm hơn. Cảm giác “mình làm được” của trẻ rất quan trọng, nó là động lực để trẻ phát triển và rèn luyện bản thân một cách tự lập. ban đầu trẻ thường nếm trải thất bại, trong trường hợp này, bố mẹ nên khích lệ trẻ, tuyệt đối không được nói những câu đại loại như “thấy chưa, mẹ đã bảo là con không làm được mà”, cũng đừng thấy trẻ không làm được mà bắt tay vào làm hộ. Khi chúng quyết tâm làm một việc khó, bố mẹ nên động viên và giúp đỡ. Như vậy có thể nâng cao tính tích cực và tự tin của trẻ và cũng hình thành khả năng tự lập của trẻ.

2. Bồi dưỡng khả năng suy nghĩ độc lập cho trẻ “bất cứ việc gì trẻ có thể nghĩ được thì hãy để chúng nghĩ”. tuân thủ theo nguyên tắc này để giáo dục trẻ có thể bồi dưỡng được khả năng suy nghĩ độc lập của trẻ. trẻ nhỏ có bản tính thích hỏi, đối với những vấn đề chúng đưa ra, bố mẹ có thể tạm thời không trả lời mà gợi ý cho trẻ động não suy nghĩ, tìm kiếm đáp án. Khi đưa ra nguyên tắc trên, một chuyên gia đã đưa ra một ví dụ: Có một đứa trẻ 9 tuổi hỏi ông: “trong ống trúc có không khí không?”. Vị chuyên gia đó không lập tức trả lời mà cầm một thanh trúc hai đầu đều có đốt, đặt vào trong nước, chọc một cái lỗ trên ống trúc, bọn trẻ đứa nào cũng thấy có bong bóng nổi lên, bèn tranh nhau nói: “Không khí! Không khí!” Như vậy tự chúng đã tìm ra được đáp án, đứa nào cũng vô cùng thích thú. Các vị phụ huynh đều rất chú ý tới việc làm phong phú vốn kiến thức của trẻ trong cuộc sống, cũng thường kiên nhẫn trả lời từng câu hỏi của trẻ, nhưng lại quên mất việc bồi dưỡng khả năng suy nghĩ độc lập cho trẻ. Ví dụ: bố mẹ kể chuyện cho con nghe, họ sẽ kể từng trang một, từng quyển một, đứa trẻ chỉ yên lặng lắng nghe. thực ra, kể chuyện cho trẻ cũng nên có kỹ năng, hãy thường xuyên đặt ra những câu hỏi có liên quan để trẻ tự mình suy nghĩ, để chúng có khả năng độc lập suy nghĩ.

3. Sáng tạo cơ hội bồi dưỡng cho trẻ khả năng tự quyết định. Cách giáo dục gia đình của chúng ta đa phần là huấn luyện trẻ “nghe lời” theo cách truyền thống mà không chú ý lắng nghe ý kiến của trẻ.

Nhỏ thì là những việc trong cuộc sống hàng ngày, lớn là phương hướng cuộc

đời trẻ đều phải nghe theo sự sắp xếp của bố mẹ, trẻ hoàn toàn mất đi cơ hội tự mình ra quyết định. Như vậy không thể bồi dưỡng cho chúng khả năng tự quyết định khi gặp chuyện gì đó. Đương nhiên, tính tự lập cũng bao gồm khả năng quyết định của bản thân. hiện nay, cùng với sự đổi mới của các phương pháp giáo dục, một số vị phụ huynh có quan niệm hiện đại không những coi trọng việc bồi dưỡng khả năng tự lập và độc lập suy nghĩ của trẻ khi còn bé mà còn chú ý tạo cơ hội bồi dưỡng khả năng tự đưa ra quyết định và xử lý vấn đề cho trẻ. Có một ví dụ nhỏ: Ngày nghỉ, một bà mẹ đưa cậu con trai khoảng 3 tuổi đi tới trước một ngã ba, chị cúi xuống hỏi cậu bé: “Con nói xem nào, chúng ta nên đi theo đường nào, tới đâu chơi?” Cậu bé nghiêm túc suy nghĩ một lát rồi nói: “Mẹ con mình đi đường này nhé, đi xem con khi”. Người mẹ đó bèn đi về hướng mà cậu con trai đã lựa chọn. Cách làm của bà mẹ này rất đúng. trước tiên, chị rất tôn trọng con, thể hiện mối quan hệ bình đẳng giữa hai mẹ con. Đồng thời, chị lại là một bà mẹ rất biết cách giáo dục con, có thể nắm bắt được mọi cơ hội để bồi dưỡng cho trẻ khả năng tự lựa chọn.

4. Bồi dưỡng tinh thần chiến thắng khó khăn cho trẻ Khi bồi dưỡng cho trẻ khả năng tự lập, đồng thời cũng cần bồi dưỡng cho trẻ tinh thần và nghị lực chiến thắng khó khăn. Một việc người lớn cảm thấy rất đơn giản nhưng đối với trẻ con có thể phải nỗ lực rất nhiều và phải khắc phục một số khó khăn nhất định mới có thể hoàn thành được. Ví dụ: tự mặc và cởi quần áo, sắp xếp lại đồ chơi... bởi vậy, khi trẻ gặp khó khăn, những điều bố mẹ nên làm là khẳng định và khen ngợi các nỗ lực của trẻ, đồng thời cổ vũ trẻ, nhất là với những đứa trẻ hay ỷ lại, bố mẹ càng không được vì thương trẻ mà làm thay chúng, hãy kiên trì giúp trẻ hoàn thành.

5. Đừng dễ dàng giúp đỡ Khi hướng dẫn trẻ tự lập làm việc ở nhà, quan trọng nhất là bố mẹ phải chiến thắng bản thân. thường có những ông bố bà mẹ thấy con gặp khó khăn, không cổ vũ trẻ mà lập tức giúp đỡ. Còn có những người biết rõ là phải yêu cầu trẻ khắc phục khó khăn, kiên trì bắt con tiếp tục, như chỉ cần trẻ khóc lóc là lập tức “mềm lòng” mà “thỏa hiệp”, cuối cùng mọi việc trở thành công cốc. bởi vậy, vì tương lai của trẻ, bố mẹ nên hạ quyết tâm, thậm chí đôi lúc

phải “nhấn tâm” một chút mới có thể thực sự bồi dưỡng được tinh thần và nghị lực cho trẻ.

6. Áp dụng phương pháp hợp lý Khi bồi dưỡng khả năng tự lập cho trẻ, bố mẹ có thể bắt tay vào từ những động tác đơn giản, dần dần phát triển thành những kỹ năng trong cuộc sống. Ví dụ: Khi dạy trẻ đi giày, đầu tiên bạn có thể giúp chúng xỏ giày nhưng không buộc dây, để trẻ tự mình hoàn thành; khi trẻ đã biết cách buộc dây giày, lần sau bạn chỉ giúp trẻ xỏ một bên, để trẻ tự xỏ chân vào chiếc còn lại; cuối cùng bạn không giúp đỡ trẻ nữa, để trẻ tự hoàn thành 7. Tạo môi trường tốt bố mẹ nên tạo cho trẻ môi trường và điều kiện tự lập, hướng dẫn trẻ phương hướng để trẻ tự nỗ lực. Ví dụ như việc ngủ, phương pháp tốt nhất là từ khi sinh ra hãy để trẻ ngủ riêng giường với người lớn. Có thể đặt một cái giường nhỏ cạnh giường bố mẹ, cho trẻ ngủ một mình, sau khi trẻ lớn hơn thì chia phòng. Như vậy trẻ mới không cảm thấy sợ hãi, cũng dễ dàng thích nghi. Khi trẻ học ăn cơm, bố mẹ nên chuẩn bị cho trẻ một cái bàn nhỏ, ghế nhỏ, bát nhỏ, thìa nhỏ. Khi mua những đồ dùng này, hãy cố gắng mua những loại dễ sử dụng, màu sắc bắt mắt, như thế có thể thu hút sự chú ý của trẻ.

8. Kiên nhẫn Khi rèn luyện kỹ năng tự lập cho trẻ, bố mẹ nhất định phải kiên nhẫn, đừng sợ phiền phức. trong quá trình học tập của trẻ, bố mẹ hãy thường xuyên khen ngợi, khích lệ trẻ, giúp đỡ chúng xây dựng lòng tự tin; cố gắng ít phê bình, chỉ trích, đừng quá nóng nảy để làm tổn thương tới tính tích cực của trẻ.

Con đường tương lai của trẻ sau này phải dựa vào chính bản thân chúng, cuộc sống tương lai cũng là của bản thân chúng. tất cả những việc này, bố mẹ đều không thể thay thế được, những ông bố bà mẹ thương yêu con, hãy để chúng tự bước đi trên con đường của mình từ nhỏ!

Trưởng thành cùng trẻ

Trưởng thành là chuyện của mình tinh thần trách nhiệm của trẻ được sinh ra từ những sự việc cụ thể, ban đầu chỉ là có tinh thần trách nhiệm với nhiệm vụ mà người thân giao cho chúng, trẻ chỉ có tinh thần trách nhiệm với việc mà chúng

thích làm chứ không chịu trách nhiệm với việc mà chúng không thích; dần dần chúng sẽ có trách nhiệm với những lời mình đã nói, với nhiệm vụ mà mình nên hoàn thành, với bạn bè, với tập thể. tới giai đoạn thanh thiếu niên, tinh thần trách nhiệm của chúng sẽ trù tượng hơn, rộng lớn hơn, có trách nhiệm với gia đình, với sự nghiệp, với xã hội. bởi vậy, từ nhỏ tới lớn, tinh thần trách nhiệm của trẻ sẽ dần dần phát triển, việc xây dựng tinh thần trách nhiệm trước tiên phải được đặt trên những việc của bản thân trẻ! Nhà giáo dục nổi tiếng Maria Montessori khi trình bày về quan niệm này đã đặt ra một câu hỏi: bạn đã gặp phải tình huống này bao giờ chưa? hôm đó bạn mua một chậu hoa về nhà, sáng nào bạn cũng dậy sớm, cẩn thận tưới nước cho hoa, không chừng còn nói thầm với nó “hãy lớn mau lên!”, nhưng một tuần sau, nó khô héo và chết! Vì sao lại thế.

Bạn có từng đau đầu vì việc cho con ăn cơm, chỉ cần cầm cái bát lên là bạn phải đuổi theo con khắp phòng chỉ vì muốn cho một miếng cơm vào miệng bé? thậm chí bạn còn nổi giận, đánh bé một trận, nhưng con bạn càng ngày càng không thích ăn cơm, vì sao.

Ví dụ trên đã chứng tỏ được ba điều.

1. Bạn không hiểu chậu hoa mình mua về thích khô hay thích ẩm; cũng giống như bạn không hiểu vì sao con bạn không thích ăn cơm.

2. Bởi vì sự thiếu hiểu biết của bạn nên bạn đành phải đoán – ra sức tưới nước cho hoa, ra sức đuổi theo con.

3. Trẻ quyết định tương lai của chính mình. thực vật có thể hấp thụ được thì sẽ tự động sinh trưởng, nếu không hấp thụ được sẽ khô héo mà chết.

Sự sinh trưởng của thực vật cũng giống như con người, ngoại trừ tác động của các nhân tố của môi trường xung quanh còn phải dựa vào bản thân chúng, từng bước mọc rễ, nảy mầm, người tưới nước không thể nào lớn thay nó được! Còn trẻ thì sao? Người lớn ngoài việc có thể cung cấp cho chúng môi trường trưởng thành tốt nhất, để trẻ lớn lên, khỏe mạnh, thực ra những việc còn lại đều là của bản thân trẻ, bố mẹ không thể nào sống thay chúng được, lớn thay chúng được! “Mẹ, mẹ giúp con làm...”. Sự ỷ lại của trẻ có lúc khiến chúng ta không tiếc gì mà giúp chúng, nhưng khi đó bạn đã mất đi một cơ hội để giáo dục trẻ;

không giúp chúng thì lại sợ chúng làm không tốt. Chúng ta nên nhận thức được rằng: trưởng thành là chuyện của bản thân trẻ, sự hình thành tinh thần trách nhiệm cũng là do tự trẻ tìm tòi từng bước mà ra. giúp trẻ có được sự tự tin và cơ hội để trưởng thành chính là sứ mệnh giáo dục trọng đại nhất mà mỗi ông bố bà mẹ phải làm. hay nói cách khác, một trong những mục tiêu quan trọng trong giáo dục trẻ chính là dạy trẻ làm thế nào để xây dựng lòng tự tin, vượt qua khó khăn, có tinh thần trách nhiệm chứ không chỉ biết ỷ lại vào người lớn. Điều này có nghĩa là phải rèn luyện cho trẻ khả năng đối mặt với những khó khăn trong cuộc sống.

Muốn trẻ học cách tự trưởng thành thì phải bồi dưỡng khả năng tự lo liệu cuộc sống cho trẻ. Có ba nguyên nhân chính khiến bố mẹ thiếu ý thức bồi dưỡng khả năng này cho trẻ: Một là thương trẻ, không muốn trẻ “chịu khổ”, sợ trẻ không cẩn thận bị thương; hai là bố mẹ sợ phiền phức, có người còn nói: thời gian dạy trẻ làm những việc đó thì mình làm nhanh hơn; ba là có phụ huynh cảm thấy những chuyện “đơn giản” đó trẻ không làm cũng biết, không muốn trẻ lãng phí thời gian để làm.

Có một cậu bé năm nay 16 tuổi, thành tích học tập luôn đứng cuối lớp. Ở nhà, ngoại trừ đọc sách, cả ngày cậu chỉ ngồi trước bàn học ngẩn ngơ. bố mẹ cậu rất lo lắng, sợ cậu có vấn đề, hoặc là trí tuệ cậu có gì đó bất thường. Cậu bé này có một đặc điểm rất nổi bật, đó là không chịu làm bất cứ việc gì, thậm chí bao gồm cả việc nói chuyện với người khác. Cậu không biết mình nên làm gì, cũng không biết có thể nói chuyện gì với bố mẹ, hồi nhỏ cậu chỉ biết ăn và chơi, những việc còn lại bố mẹ đều đã làm giúp cậu. Sau khi đi học, bố mẹ chỉ yêu cầu cậu học hành chăm chỉ, giúp cậu mời gia sư, còn mua máy tính cho cậu, cậu không phải động tay vào việc nhà. Ngay cả việc cái xe đạp của cậu hết hơi, bố mẹ cũng bơm cho cậu, nhưng thành tích học tập của cậu không khiến bố mẹ hài lòng. Cậu chưa bao giờ nghĩ bố mẹ mình lại lo lắng vì thành tích học tập không hề tiến bộ của mình; thực ra thành tích học tập là việc của cá nhân cậu, nếu cậu chịu học, cậu sẽ thi tốt. từ cậu bé này có thể nhận ra, khả năng tự lo liệu cuộc sống của trẻ có mối quan hệ mật thiết với tinh thần trách nhiệm, khi trẻ cần được

bồi dưỡng khả năng tự lo liệu mà bố mẹ không giáo dục hoặc rèn luyện thì chúng sẽ mất đi một số năng lực, không thể nào có được tinh thần trách nhiệm đối với người khác, kể cả với bố mẹ. Cậu bé này chắc chắn cho rằng bố mẹ đã làm hết mọi chuyện cho mình thì đương nhiên mình cũng không cần lo lắng. Trên thực tế, phương pháp giáo dục khiến trẻ hoàn toàn đánh mất khả năng tự lo liệu này chính là hại trẻ và cũng hại bản thân bố mẹ. Bởi vậy, nhấn mạnh ý thức bồi dưỡng khả năng tự lo liệu cho trẻ là một điều vô cùng cần thiết.

Trên thực tế, bọn trẻ không cần chúng ta giúp đỡ mỗi khi chúng gặp khó khăn hay thất bại hoặc tìm sẵn lý do để giải thích cho những thất bại của chúng, bọn trẻ có thể giải quyết được những vấn đề của chúng. Việc bố mẹ cần làm là sử dụng 5 phương pháp dưới đây để bồi dưỡng cho trẻ một nhân cách 1. Dạy trẻ nhanh trí trên đường về nhà, con bạn ám ức kể cho bạn nghe chuyện bé bị bạn bè bắt nạt. Để con vui, bạn cho phép con tối xem tivi thêm một lát, hoặc mua rất nhiều đồ ăn ngon để “lấy lòng” con, nhân tiện giúp bé nghĩ cách đối phó với những “đứa trẻ hư” kia.

Chi bằng hãy dùng một cách khác để giúp con bạn, đừng để chúng quen với việc bạn lo lắng cho chúng mọi thứ. Lần sau khi gặp khó khăn, bạn hãy hỏi: “Sao vậy con?” Sau đó, nói với con rằng bạn tin con có khả năng vượt qua được khó khăn này “Mẹ tin con sẽ không sao”, sau đó cổ vũ trẻ động não: “hãy nghĩ xem, lần trước bạn Linh nhà hàng xóm gặp phải vấn đề này, bạn ấy đã làm thế nào?” Một khi đã nắm được những kỹ năng này, bạn cũng có thể kiểm tra con, yêu cầu con đưa ra đáp án trong một khoảng thời gian quy định. Phương pháp này có thể kích thích tính tích cực của trẻ, để chúng nỗ lực giải quyết vấn đề mà mình gặp phải chứ không phải là “ngồi yên chờ chết”.

2. Dạy trẻ có việc gì cùng thương lượng bọn trẻ vì tranh nhau chơi điện tử mà suýt nữa thì đánh nhau, chúng hy vọng bạn sẽ giải quyết tranh chấp này. Một biện pháp tốt là: Dạy trẻ cùng nhau thương lượng, như thế sau này chúng có thể không xuất hiện tình trạng cãi vã và sử dụng bạo lực nữa. bạn có thể nói: “Nếu con không vui thì có thể ra ngoài làm việc khác. tất cả đi ra ngoài, hãy bình tĩnh lại”. Sau đó bạn cần giải thích: “Các con phải biết thương lượng với nhau. Nếu

con đề nghị ra ngoài chơi, bạn ấy đồng ý, vậy thì chẳng phải hai người cùng vui sao?.

Sau đó, dạy chúng một số phương pháp thương lượng với nhau, ví dụ như tung đồng xu, oẳn tù tì... Quy định thời gian cũng là một cách tốt để giảm bớt tranh cãi. Có thể nói với bọn trẻ rằng: “Mẹ quy định: Nếu các con cãi nhau thì cùng lắm chỉ được cãi 5 phút. Nếu 5 phút sau mà vẫn chưa giải quyết xong thì các con đều không được chơi nữa”.

3. Đừng nhiệt tình giúp trẻ, để chúng học cách tự quản lý “Mẹ, mẹ phải nghĩ lý do cho con!”, cậu con trai khẩn cầu, “Con không có thời gian viết nhật ký tuần. Nhưng nếu con không nộp thì cô giáo sẽ không cho con đi dã ngoại vào cuối tuần này”. tina là một bà mẹ 41 tuổi, con trai chị 14 tuổi. Chị nói, chị thường xuyên bị con “nhờ vả” như vậy, không thể không nghĩ cách giúp cậu bé. “giờ con trai tôi đã quen với việc cứ xảy ra chuyện gì là chờ tôi giải nguy cho nó rồi”. Có phải bạn cũng giống người mẹ ấy, hết lần này tới lần khác “bảo vệ” con cái? Nếu đúng, vậy thì hãy thử cách dưới đây.

Để từ chối những yêu cầu vô lý của trẻ, bạn có thể nói với trẻ rằng: “Chúng ta phải đặt ra một quy định – không được kiểm soát, con phải chịu trách nhiệm với hành vi của con”. Chính vì trẻ không sắp xếp hợp lý cuộc sống và công việc học tập của mình mà gây ra rất nhiều vấn đề. bởi vậy, khi chúng phạm phải một sai lầm gì đó, bạn có thể hỏi lại chúng: “Con tự nghĩ xem mình nên làm thế nào?”. Sau đó bạn có thể dạy chúng cách lập thời gian biểu cho cuộc sống của mình. trẻ sẽ nghiêm túc làm mọi việc, ví dụ như viết nhật ký tuần, đồng thời đánh dấu ngày nộp trên lịch, hoặc có thể chuẩn bị một cái bảng nhớ. thậm chí trẻ còn có thể vẽ một bức tranh thay cho thời gian biểu để ghi nhớ được tốt hơn.

4. Cổ vũ trẻ tự ra quyết định Cậu con trai 9 tuổi đã đồng ý là buổi tối tới nhà một người bạn, nhưng đột nhiên hôm đó nhận được lời mời dự sinh nhật của một người bạn khác. “bố, con nên làm thế nào?”. Cậu bé muốn bạn đưa ra quyết định hộ, nhưng tốt nhất là bạn đừng làm theo yêu cầu của con. Ngược lại, bạn hãy hướng dẫn con suy nghĩ mọi kết quả từ những quyết định của mình, giúp trẻ tự đưa ra lựa chọn tốt nhất. bạn có thể gợi ý một cách thích hợp, ví dụ như hỏi con:

“Nếu con tới sinh nhật của bạn Kiệt thì con cảm thấy có thể xảy ra chuyện gì?”. “Con thấy nếu con nói với bạn là con phải đi sinh nhật bạn Kiệt thì sẽ xảy ra chuyện gì?”. Với một đứa trẻ lớn hơn, bạn có thể đề nghị: “hãy nghĩ tới lợi ích và tác hại của mỗi lựa chọn của con”. Số lần trẻ tự ra quyết định càng nhiều thì sau này khả năng tự lập càng cao.

5. Dạy trẻ học cách chịu đựng các áp lực từ bạn bè Cô con gái 14 tuổi nói với mẹ, nó không thể không mua những bộ quần áo hàng hiệu đắt tiền bởi vì “tất cả các bạn nữ của con đều mặc quần áo như thế”. trên thực tế, có những lúc áp lực tới từ bạn bè có thể là tích cực. Nhưng bọn trẻ cũng có thể phải chịu đựng những sức ép không tốt từ các bạn, nếu chúng học được cách phân tích khách quan đối với sự vật và bản thân mình, chúng ta sẽ không còn phải lo lắng chúng vì sợ bị bạn bè bài xích mà mất đi khả năng tự đánh giá.

Bạn có thể kéo dài một khoảng thời gian, sau hai tuần, bạn hỏi lại con gái: “bộ quần áo đắt tiền mà con muốn ấy có cần thiết phải mua không? Nếu không mua thì sao?”. Có thể con bạn vẫn “cứng miệng” nói rằng buộc phải mua, nhưng có thể chúng đã nghĩ tới vấn đề “có cần thiết hay không”. bạn có thể lập cho con một “kế hoạch thời trang”. Như vậy có thể giúp con bạn tự sắp xếp chi tiêu của mình, từ đó khiến trẻ học được cách làm thế nào để chi tiêu hợp lý cho trang phục.

6. Cáo biệt “nhúng tay.

Nếu bạn muốn bồi dưỡng một đứa trẻ độc lập, kiên cường, vậy thì bạn phải tạo cho chúng điều kiện để tự làm việc, thay đổi thói quen “nhúng tay” vào làm mọi việc của con. xin hãy kiểm tra những câu nói dưới đây có phải là câu cửa miệng của bạn hay không, nếu “phải”, vậy xin bạn hãy dần dần “im lặng”.

Bảo vệ: “Nếu con cần gì thì cứ gọi mẹ, mẹ ở ngay cạnh con!”.

Ủng hộ: “Mẹ sẽ giúp con, con yêu ạ!”.

Chiều chuộng: “Mẹ sẽ bảo bố mẹ của bạn ấy mời con tới dự sinh nhật, yên tâm đi!”.

Thay thế: “Con mệt rồi, con yêu, nghỉ ngơi đi, mẹ sẽ làm bạn buộc phải hiểu rằng những câu nói trên không thể khiến con bạn có thể tự lập, trẻ sẽ không thể

trưởng thành, không thể có tinh thần trách nhiệm với bản thân và với người xung quanh.

Tinh thần trách nhiệm đánh dấu sự trưởng thành của trẻ. Tinh thần trách nhiệm không phải là bản tính bẩm sinh. Khi trẻ thiếu tinh thần trách nhiệm, hoàn toàn không thể chỉ trách mắng trẻ mà suy cho cùng đó là lỗi ở sự giáo dục của chúng ta. Tinh thần trách nhiệm của trẻ lớn dần, trưởng thành dần cùng với độ tuổi. Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ phải bắt đầu từ khi còn nhỏ, hãy để trẻ hiểu rằng chúng phải chịu trách nhiệm với hậu quả hành vi của chúng. Khi trẻ thất bại hoặc làm sai việc gì đó, bố mẹ đừng vội vàng gánh vác thay chúng mà hãy để chúng rút ra bài học từ những thất bại, để chúng hiểu rằng bồi dưỡng năng lực là chuyện của bản thân mình và cuộc sống không phải lúc nào cũng thuận buồm xuôi gió... Chỉ khi chịu trách nhiệm với từng việc nhỏ, chịu trách nhiệm với hành vi của mình, trẻ mới biết mình nên làm gì, làm thế nào.

Trẻ em không ngừng quan sát nhất cử nhất động của người lớn. Ngôn ngữ, cử chỉ của người lớn là sự giáo dục trực tiếp nhất, sớm nhất đối với trẻ. Bố mẹ nên bắt đầu từ cuộc sống hàng ngày, từ những chi tiết nhỏ nhất để dạy trẻ lòng tự trọng, tự lập, chủ động quan tâm tới người khác, yêu thích tập thể, yêu mến xã hội, tôn trọng người lớn, để những hành động này trở thành thói quen của trẻ, góp bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, từ thấp tới cao, từ nông tới sâu, từ ngoài vào trong. Trẻ vừa mới đứng trên vạch xuất phát của cuộc đời, rất cần có sự hướng dẫn của bố mẹ, nếu chúng ta chú ý bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ từ khi còn nhỏ thì trẻ sẽ thu lợi được suốt đời, như thế mới là tình yêu lớn nhất dành cho trẻ.

Chương 5: BỒI DƯỠNG QUAN NIỆM VỀ TIỀN BẠC ĐÚNG ĐẮN

Thời đại kêu gọi giáo dục quản lý tiền bạc. Kinh nghiệm giáo dục của Mỹ Xây dựng quan niệm tiền bạc đúng đắn Học tập từ kinh nghiệm Nguyên tắc đạo

đức trong kiểm tiền và quản lý tiền bạc

Thời đại kêu gọi giáo dục quản lý tiền bạc

học lực và thành tích không có nghĩa lý gì Nhắc tới giáo dục, rất nhiều người đều nghĩ tới học lực. trên thực tế, để thành công không cần phải có một điều kiện giáo dục cao cấp. Không ít người cho rằng, sự thành công của họ không có mối quan hệ nhiều lắm với những kiến thức họ học được ở trường, rất nhiều người thành đạt thậm chí còn rời khỏi trường đại học trước khi lấy được tấm bằng tốt nghiệp, ví dụ như người thành lập công ty điện khí general - thomas Edison; người sáng lập công ty ô tô Ford - henry Ford; người sáng lập công ty Microsoft - bill gates; người sáng lập công ty apple - Steve Jobs... giáo dục đại học vô cùng quan trọng với những ngành nghề truyền thống, nhưng đối với những người đã tạo ra được khối tài sản khổng lồ thì nó không phải là quan trọng nhất.

Trên thực tế, đối lập giáo dục quản lý tiền bạc với giáo dục văn hóa là một quan điểm hoàn toàn sai lầm. Các thanh thiếu niên có một quan niệm quản lý tiền bạc đúng đắn phù hợp với các quy phạm xã hội mới có thể khiến cuộc sống của họ trong tương lai thêm giàu có, thêm ý nghĩa. hơn nữa, có một quan niệm quản lý tiền bạc đúng mới không dễ dàng vì tiền bạc mà mất đi phương hướng. Nhưng sự giáo dục của chúng ta về lĩnh vực này lại quá ít, chúng ta cần nhanh chóng thay đổi quan niệm của mình. Các chuyên gia giáo dục cho rằng, giáo dục quản lý tiền bạc cần phải tìm được một phương pháp hữu hiệu, khả thi, trong các giáo trình tiểu học của Mỹ đều yêu cầu học sinh lập kế hoạch chi tiêu với 100 uSD; còn giáo dục của chúng ta lại hoàn toàn thiếu sự bồi dưỡng trong phương diện này.

Giáo dục quản lý tiền bạc vốn không gây trở ngại học tập với bất cứ đứa trẻ nào. Rất nhiều ông bố bà mẹ cho rằng con mình chưa đủ thông minh, bởi vì họ luôn so sánh con mình với con người khác, cảm thấy con mình không bằng con nhà a trong môn này, không giỏi bằng con nhà b trong môn kia. trên thực tế, mỗi đứa trẻ đều có một sở trường của riêng mình, nhưng ở trường, đặc biệt là ở học

sinh trung học và tiểu học, những đứa trẻ có thành tích tốt thường được thầy cô giáo khen ngợi. Mà ở những ngôi trường này, đa số các học sinh đều được yêu cầu phải ngồi thật nghiêm, không nói chuyện, không quay ngang quay dọc, bởi vì những hành vi đó đều là biểu hiện của sự “không nghiêm túc”. Còn về “đánh giá tổng hợp” của giáo viên, nó chủ yếu dựa vào việc trẻ có nghe lời hay không, bởi vậy, lời đánh giá tốt chỉ có nghĩa là trẻ ngoan ngoãn và nghe lời chứ không có ý nghĩa nào khác.

Đây là một thời đại cần biết quản lý tiền bạc Một cuộc điều tra mới tiến hành gần đây cho thấy, tuyệt đại đa số các thiếu niên, nhi đồng đều có tiền tiêu vặt, mà 90% những đứa trẻ đó đều tiêu xài lung tung, khả năng quản lý tiền bạc rất kém.

Khi chúng ta phê bình trẻ con không biết tôn trọng công sức lao động của bố mẹ, coi thường tiền bạc mà bố mẹ làm ra, chúng ta không thể không thừa nhận một sự thực rằng: trong một quốc gia coi việc tiết kiệm là một phẩm chất tốt đẹp, khi giáo dục con cái thế hệ sau, chúng ta thường tránh nói về “tiền” với trẻ. Không ít vị phụ huynh cho rằng, học tập kiến thức xếp thứ nhất, các kiến thức về kinh tế, tài chính không nằm trong những gì cần học. Có ông bố bà mẹ thậm chí còn cho rằng, trẻ tiếp xúc với quan niệm kinh tế quá sớm sẽ gây ra ảnh hưởng tiêu cực. Có người đã đáp ứng nhu cầu tiêu xài của trẻ ở mức lớn nhất, không hề kiểm soát việc tiêu tiền của trẻ, khiến trẻ từ nhỏ đã có thói quen phung phí; kết quả là có những đứa trẻ rời xa khỏi vòng tay bố mẹ là không biết tiêu tiền thế nào, thậm chí lên đại học cũng không biết tự mình mua đồ dùng cần thiết cho sinh hoạt hàng ngày.

Ngược lại, các quốc gia phương tây rất coi trọng việc giáo dục quản lý tiền bạc cho trẻ, họ cho rằng quản lý tiền bạc là một môn học vô cùng quan trọng trong giáo dục bậc tiểu học, trung học và giáo dục gia đình. Nhà trường và gia đình căn cứ vào đặc điểm độ tuổi của trẻ, ở từng giai đoạn khác nhau để tiến hành nội dung và mục tiêu giáo dục khác nhau cho trẻ, từ đó hình thành cả một giáo trình giáo dục quản lý tiền bạc từ đầu tư, lập nghiệp, chi tiêu, quản lý... Lấy ví dụ về khoản tiền tiêu vặt của trẻ: Những ông bố bà mẹ của các quốc gia phương Đông thường căn cứ vào tình trạng kinh tế của gia đình để cho trẻ tiền vô

điều kiện; các ông bố bà mẹ ở các quốc gia phương tây cũng cho rằng về bản chất, cho trẻ tiền tiêu vặt là vô hại, nhưng họ có thêm một nhận thức khác, đó là luôn nghĩ phải làm một cái gì đó cho tương lai của trẻ từ cái việc tưởng chừng như là lẽ đương nhiên này. thế là họ nghiên cứu và phát triển thành một yêu cầu có vẻ như rất hà khắc: trẻ buộc phải làm việc nhà để có tiền tiêu vặt... Điều này phù hợp với tinh thần tự lập của họ từ khi còn nhỏ. Ở các quốc gia phương tây, khi hai bố con tới nhà hàng ăn cơm, ai trả tiền suất ăn của người đó, sau 18 tuổi, trẻ phải tự lập trong cuộc sống, những người con đã thành niên muốn vay tiền của gia đình thì phải có giấy vay nợ. Đối mặt với sự tiến bộ, sự phát triển kinh tế ngày một nhanh của xã hội, các chuyên gia kêu gọi chúng ta không được giữ quan niệm bảo thủ về quản lý tiền bạc.

Đúng vậy, trẻ từ nhỏ đã được tiếp xúc với tiền, đối với chúng, tiền không phải từ trên trời rơi xuống, nếu đã như vậy thì tại sao không dạy chúng làm thế nào để quản lý tiền bạc.

Các chuyên gia quản lý tiền bạc cho rằng, muốn giàu có từ việc quản lý đúng cách tiền bạc của mình, phương pháp đơn giản nhất chính là học những người đã giàu có. Đa số bí quyết của những người giàu có từ quản lý tiền bạc đều không phải vì họ thông minh hơn người khác, nỗ lực hay may mắn hơn người khác mà vì họ có thói quen hoặc cách làm giàu. bởi vậy, xuất phát từ mục đích giúp trẻ trưởng thành lành mạnh, giáo dục quản lý tiền bạc là điều cần thiết.

Kinh nghiệm giáo dục của Mỹ

giáo dục quản lý tiền bạc hàng ngày của mỹ giáo dục trẻ cách quản lý tiền bạc là một trong những môn học rất “hot” của giáo dục thiếu niên nhi đồng ở Mỹ. Người Mỹ rất kiên trì việc giáo dục quản lý tiền bạc cho trẻ. trong quá trình ấy, căn cứ vào đặc điểm tâm sinh lý của thiếu niên nhi đồng, vào từng giai đoạn khác nhau, họ tiến hành giáo dục từ nông tới sâu, bồi dưỡng quan niệm quản lý tiền bạc, dạy trẻ học cách kiếm tiền và tiết kiệm. thậm chí có không ít vị phụ huynh còn sẵn sàng dạy trẻ cách “tạm ứng”. Khi trẻ thích một món đồ nào đó

nhưng lại không đủ tiền để mua, bố mẹ sẽ cho chúng vay tiền và ký một hợp đồng vay nợ với chúng, yêu cầu chúng lập ra kế hoạch trả nợ số tiền đó. bọn trẻ có thể thông qua các hình thức như tiết kiệm tiền, làm việc nhà... để trả dần dần món nợ. Không ít ông bố bà mẹ cho rằng, dạy trẻ cách “tạm ứng” này có thể bồi dưỡng khả năng quản lý tiền bạc của chúng. Và nghiêm túc chấp hành hợp đồng vay nợ chính là rèn luyện chúng giữ chữ tín. Đương nhiên, muốn đạt được cả hai mục đích này thì điều kiện tiên quyết là bố mẹ không thể vì mềm lòng mà vi phạm hợp đồng.

Giáo dục quản lý tiền bạc trong gia đình là con đường quan vai trò của bố mẹ đương nhiên là vô cùng quan trọng. Một người Mỹ tên là David mở một ngân hàng gia đình, mục đích là để giúp hai đứa con chưa thành niên của mình hình thành thói quen tiết kiệm từ khi còn nhỏ. anh sử dụng phần mềm máy tính để lập một tài khoản cho con mình. Để có thể thu hút sự chú ý của bọn trẻ với việc tiết kiệm, anh đã cung cấp ra mức lãi suất rất cao là 5% một tháng, nếu tính toán theo kiểu “lãi mẹ đẻ lãi con” thì mỗi năm lãi suất có thể vượt quá 70%. Ngân hàng gia đình vận hành suốt 4 năm, hai con anh ngày càng tích cực với việc tiết kiệm tiền. Vì khoản tiền tiết kiệm tăng lên nhanh chóng nên hai năm sau, người bố buộc phải hạ bớt lãi suất. bọn trẻ mặc dù phản đối nhưng chúng cũng biết, lãi suất có vai trò thúc đẩy hoặc kìm chế việc tiêu dùng. Có lúc David còn chơi trò đầu tư cổ phiếu với bọn trẻ, mục đích là để chúng hiểu được hàm nghĩa của việc đầu tư thu lợi và mạo hiểm. anh cho rằng, khi bọn trẻ tiêu một xu lẻ, nếu lúc đó là tiền của chúng thì trước khi định chi tiêu điều gì đó, chúng buộc phải suy nghĩ rất kỹ càng. anh nói: “Trẻ con là người quản lý tài sản bẩm sinh, nếu cho chúng đủ quyền tự chủ, chúng sẽ nhanh chóng biết cách quản lý tài sản của mình”.

Trẻ con ở Mỹ ngay từ nhỏ đã có đầu óc quản lý tiền bạc và kinh doanh. Đối với học sinh tiểu học Mỹ, các thầy cô giáo sẽ yêu cầu mỗi học sinh đi bán kẹo, ai bán được nhiều thì người đó được thưởng. Còn các ông bố bà mẹ của chúng ta thường bài xích cách làm này có phải không.

Các giáo viên của chúng ta luôn tận tâm dạy bọn trẻ môn toán, môn vật lý để đi thi Olympic mà không cho rằng dạy học sinh quản lý tiền bạc có tác dụng gì,

còn người Mỹ thì quan tâm tới khả năng quản lý tiền bạc của học sinh ngay từ khi chúng còn nhỏ. họ cho rằng thành tích tốt ở trường không có nghĩa là chúng có thể sống một cách tốt nhất. biết cách học như thế nào, thay đổi bản thân ra sao, thích nghi với cuộc sống như thế nào còn quan trọng hơn là vượt qua kỳ thi với điểm số cao nhất. Cuộc đời của con người chính là một quá trình học tập. Sau khi bước chân vào quỹ đạo công việc, những tri thức được nghiên cứu ở trường có quá nửa sẽ trở nên lỗi thời, bởi vậy họ lại cần học lại từ đầu. Đối mặt với một môi trường mới, một người buộc phải không ngừng cải thiện kiến thức của bản thân, học thêm các kỹ năng mới.

Người Mỹ cho rằng mặc dù giáo dục nhà trường rất quan trọng nhưng vẫn không đủ để khai quật hết tài năng của trẻ. Nếu trẻ có thể học những bài học mà chúng có hứng thú thì sẽ phát hiện ra tài năng của bản thân và đạt được thành công cuối cùng. Một số trẻ mặc dù thành tích học ở trường không tốt nhưng không có nghĩa là chúng không thông minh. trọng điểm giáo dục nên nằm ở chỗ khai quật tài năng bẩm sinh của trẻ chứ không phải là rót một mớ kiến thức vào đầu chúng một cách mù quáng.

Giáo dục tiền bạc ở Mỹ được thể hiện trên rất nhiều phương diện. trong phương diện sử dụng tiền, họ dạy trẻ biết chia sẻ, trải nghiệm niềm vui khi quyên góp và giúp đỡ người khác, hiểu cách quan tâm và giúp đỡ mọi người từ khi còn nhỏ. Sự nghiệp khắp nơi. Những người này đều tạo ảnh hưởng tích cực cho trẻ, khiến chúng tự giác quyên góp một phần khoản tiền tiết kiệm của mình cho những người cần giúp đỡ, để trẻ từ nhỏ đã biết chia sẻ và giúp đỡ người khác.

Mặc dù cuộc sống của các gia đình bình thường ở Mỹ đều khá đơn giản, cho dù là bữa ăn hàng ngày hay mời khách tới nhà dùng bữa đều rất bình dị. Mọi chi tiêu trong cuộc sống của họ cũng đều có kế hoạch. Ví dụ: Đối với khoản tiền trẻ kiếm được do làm thêm, họ sẽ nói với trẻ là đừng tiêu hết trong một lần mà chỉ dùng một phần nhỏ, số còn lại thì cất vào tài khoản riêng. thông thường, gia đình sẽ giúp trẻ đặt ra một kế hoạch chi tiêu và chấp hành nó một cách nghiêm túc. Ví dụ: Khi trẻ cần dùng tiền đột xuất và vay tiền của người khác, bố mẹ chắc chắn sẽ giục trẻ mau trả tiền, để trẻ hình thành một thói quen tốt là sống phẳng.

Kế hoạch 12 tuổi vĩ đại Chúng ta có thể tổng kết một số quy tắc quản lý tiền bạc mà người Mỹ thường dạy cho trẻ.

Ở Mỹ, để trẻ không trở thành nô lệ của đồng tiền, các ông bố bà mẹ đã tiến hành giáo dục trẻ cách tiêu tiền từ khi trẻ mới 3 tuổi. Khi trẻ lên 3, bố mẹ dùng những câu chuyện ngụ ngôn thú vị để trẻ có thể phân biệt được tiền xu và tiền giấy, nói với trẻ về vai trò quan trọng của đồng tiền, nhưng việc kiếm tiền lại không hề dễ dàng.

4 tuổi, họ dạy trẻ nhận biết giá trị của từng đồng tiền và để trẻ biết rằng, mặc dù tiền rất hữu dụng nhưng không thể muốn mua gì thì mua nấy, mà phải có sự lựa chọn.

Khi trẻ tròn 5 tuổi, nhu cầu học hỏi của trẻ vô cùng lớn, chúng có thể đếm từ 1 tới 10, thậm chí là tới 20 nhưng có lúc chúng sẽ quên mất một vài con số ở giữa, có thể dùng ngón tay để làm phép cộng, phép trừ đơn giản; trẻ chỉ có thể nhận ra đồng xu 5 uSD, cũng có thể nhận ra những đồng xu 1 uSD, 10 uSD, nhưng trẻ không mấy hứng thú với tiền, chúng có thể mang đồng xu mà chúng thích tới cửa hàng để mua đồ. tuy nhiên, khi mua đồ, chúng sẽ cầm tiền ra nhìn kỹ một lúc; tiết kiệm tiền là gì thì trẻ không biết. Lúc này nên để trẻ biết những vật ngang giá với 5 uSD, biết tiền từ đâu mà có, có những loại tiền nào, có thể mua được những đồ vật gì.

6 tuổi, khả năng tính toán của trẻ đã có tiến bộ, có thể đếm được tới 30, thậm chí là 100, có thể thực hiện phép cộng trừ trong phạm vi 10; biết gọi đúng tên các đồng tiền từ 10 uSD trở xuống, biết 10 uSD bằng mấy đồng 5 uSD hay 1 uSD. trẻ thích tiền, nhưng thường làm mất tiền, hơn nữa thường xuyên cầm tiền vào tay là tiêu hết; vẫn không có ý thức tiết kiệm tiền; có lúc trẻ không biết đồ chơi là của bạn khác, thích là mang về, đương nhiên nếu bạn khác thích đồ chơi của chúng, chúng cũng vui vẻ tặng bạn. bản chất của trẻ vô cùng ngây thơ, thường không biết nói dối. Lúc này nên cho trẻ nhận thức về tiền bạc, tài chính và khoản tiền lẻ có số lượng lớn, hiểu rằng khi xử lý những việc có liên quan tới tiền sẽ gặp nhiều khó khăn.

7 tuổi, trẻ có thể gọi tên được tất cả các đồng tiền, đồng thời biết một đồng

tiền này tương đương với mấy đồng tiền mệnh giá khác; có chút hứng thú với tiền, biết xin bố mẹ tiền tiêu vặt, biết cất khoản tiền thừa đi để sau này mua những món đồ mà mình thích chứ không lấy đồ của bạn khác; có lúc mua một số dụng cụ học tập như bút chì, thước kẻ... Lúc này, bố mẹ nên giúp trẻ nhận thức về giá cả, có thể đọc được giá và biết mua đồ giảm giá.

8 tuổi, để trẻ hiểu rằng chúng có thể kiếm được tiền bằng cách đi làm thêm. Ví dụ như bảo trẻ bày một thùng đồ uống trước cửa nhà. Người qua đường đều vui lòng ghé vào mua không phải vì họ khát nước mà vì họ muốn cổ vũ công việc của trẻ. Đồng thời, trẻ 8 tuổi cũng học được cách tiết kiệm tiền, chúng có thể có một tài khoản nhỏ, bởi vậy bố mẹ hãy đưa chúng tới ngân hàng mở một tài khoản giám hộ, để chúng biết có sự tồn tại của ngân hàng. Như thế, chúng có thể tiết kiệm tiền định kỳ, hơn nữa có một khoản lãi nho nhỏ.

9 tuổi, giúp trẻ lên kế hoạch tiêu tiền trong một tuần, đồng thời dạy trẻ so sánh giá hàng hóa khi đi dạo phố.

1. Tuổi, trước khi trẻ tiêu một khoản tiền lớn, hãy để chúng biết tiết kiệm từng đồng tiền nhỏ, mỗi tuần tiết kiệm một ít, khi nào cần tiêu nhiều có thể đem ra sử dụng.

1. Tuổi, về cơ bản trẻ có thể hiểu được mối quan hệ giữa bên mua và bên bán, nhận thức được các quảng cáo trên tivi, có thể tới ngân hàng gửi tiền.

Trẻ 12 tuổi đã có khả năng quản lý tiền tiêu vặt của mình. Lúc này cần dạy chúng làm dự toán, tiêu tiền một cách có kế hoạch. Có thể đặt ra kế hoạch chi tiêu trong vòng 2 tuần và thực hiện kế hoạch một cách nghiêm túc, biết sử dụng một cách chính xác các thuật ngữ trong nghiệp vụ ngân hàng. Ví dụ, trẻ muốn mua một con búp bê barbie, trước tiên hãy giúp trẻ dự toán, tiết kiệm tiền hàng tuần cho tới khi đủ tiền mua thì thôi. Khiến trẻ hiểu rằng muốn có một món đồ gì đó thì phải tiết kiệm, đồng thời biết làm thế nào để sử dụng tiền. Nếu vào buổi chiều cuối tuần đầu tiên, trẻ phát hiện ra không còn tiền tiêu, hãy thử để chúng tuần tiếp theo đó không có một đồng nào, như vậy chúng sẽ hiểu được trách nhiệm và hậu quả của việc tiêu tiền bừa bãi từ đó mà có kế hoạch chi tiêu thận trọng hơn. Nếu trẻ có nhận thức sai lầm trong phương diện quản lý tiền bạc, đó

cũng là chuyện khó tránh, bố mẹ có thể thông qua quá trình tìm tòi phương pháp, cùng trẻ nhận xét về những cái được và mất của việc mua hàng.

Trong giai đoạn sau 12 tuổi tới khi tốt nghiệp phổ thông, ngoại trừ việc học tập các kiến thức liên quan tới kinh tế và tài chính, có thể cho trẻ tham gia một số hoạt động mua bán cổ phiếu, chứng khoán... đồng thời sử dụng thời gian rảnh rỗi để làm thêm, tích lũy kinh nghiệm kiếm tiền, từ đó có sự chuẩn bị. Các chuyên gia cho rằng, trong giai đoạn trên, thế giới quan của bọn trẻ khoảng 9 tuổi bắt đầu có sự khác biệt với bố mẹ, đồng thời chúng tự tìm kiếm nhân sinh quan của riêng mình. trẻ giai đoạn này thường khá độc lập, đã biết tới cái tôi cá nhân chứ không còn ỷ lại vào bố mẹ nữa. trong giai đoạn này, trẻ cần học một số bản lĩnh thực tế, bố mẹ có thể dạy trẻ nấu cơm, gấp chăn màn, huấn luyện dã ngoại. Mục đích của những bài huấn luyện này là dạy trẻ biết cách sinh tồn bằng năng lực của bản thân. Điều trẻ cần biết là trong quá trình tìm kiếm cái tôi cá nhân, trước tiên phải biết chăm sóc bản thân, nếu chúng không thể nào phát triển ý thức cá nhân về sự an toàn trong giai đoạn này thì kết quả sẽ ảnh hưởng rất lớn tới phương hướng và lựa chọn của chúng đối với cuộc đời trong tương lai. Phản ứng của trẻ với những nguy cơ “nhận thức” này đều khác nhau, bởi vậy bố mẹ cần phải quan sát tỉ mỉ và chú ý từng thay đổi nhỏ ở trẻ.

Rất nhiều nhà giáo dục tâm lý học đều cho rằng, sự phát triển của trẻ trong độ tuổi từ 9 tới 12 tuổi là vô cùng quan trọng. theo họ, khoảng 9 tuổi, trẻ bắt đầu tìm kiếm quan điểm cá nhân khác với bố mẹ. Một trong những việc quan trọng nhất bố mẹ cần làm là giúp đỡ trẻ hình thành phương pháp để đạt được thành công trong xã hội. hơn nữa khi bố mẹ làm việc này, cần chú ý đừng can thiệp vào sự phát triển của cá nhân trẻ.

Xây dựng quan niệm tiền bạc đúng đắn thông thường, trẻ con rất dễ phạm phải các sai lầm sau đây trong phương diện quản lý tiền bạc.

1. Số tiền tiêu nhiều hơn số tiền tiết kiệm được.
2. Lạm dụng tiền của người khác.
3. Sử dụng trước, trả tiền sau.
4. Chỉ cần có tiền trong người là sẽ tiêu hết.

5. Ít khi tiết kiệm được tiền, cho dù chỉ là một con số nhỏ.
6. Tin vào quảng cáo.
7. Tiêu tiền không mục đích, không kế hoạch.
8. Quen mua những món đồ không có nhiều giá trị.
9. Không hiểu ý nghĩa của đồng tiền, không có phương pháp khổng chế trong việc quản lý tiền bạc.
10. Chỉ tiêu tiền mới thấy hài lòng.
11. Ít mua những món đồ mình thích lâu dài.
12. Trước khi tiêu tiền đã có ham muốn mua rất nhiều thứ.
13. Khi mua đồ chỉ nhìn vào những món đồ bắt mắt.
14. Trong một khoảng thời gian nào đó chỉ coi tiền là công cụ để mua hàng hóa.
16. Coi nhẹ lạm phát.
17. Không thể sử dụng đúng đắn tài khoản tiết kiệm.
18. Không hiểu giá trị thời gian của đồng tiền.
19. Có lúc tiêu tiền vào những việc hoàn toàn vô nghĩa.
20. Cho rằng chỉ cần có bố mẹ thì luôn luôn có tiền.

Để sửa chữa những sai lầm này, bố mẹ nên là tấm gương cho con cái. Nguyên tắc giáo dục là thân giáo hơn ngôn giáo (thân giáo là hành vi bản thân mình là tấm gương của con cái, ngôn giáo là dùng lời nói để giáo dục con). Nhưng các ông bố bà mẹ hiện nay đa số đều chỉ nói mà không làm, lúc nào cũng dạy con phải tiết kiệm, không mua đồ bừa bãi, nhưng những gì trẻ nhìn thấy lại không phải vậy. hành vi của bố mẹ biểu hiện mối tương quan mật thiết với thái độ sống của bố mẹ, bởi đây chính là những thông tin mà chúng tiếp thu được.

Để thay đổi tình trạng này, bản thân bố mẹ phải khiến quan niệm quản lý tiền bạc và hành vi tiêu dùng của mình ảnh hưởng tốt tới trẻ, bởi vì chúng biết rằng, có nhiều lúc bố mẹ không cần nói gì cũng có thể ảnh hưởng tới việc quyết định, trình tự, quan niệm và thói quen tiêu tiền của chúng. bởi vậy, bố mẹ phải làm tấm gương cho con mọi lúc mọi nơi. Một khi bố mẹ đã làm được điều này thì trẻ vô hình trung cũng bị ảnh hưởng. bố mẹ tiết kiệm tiền một cách hợp lý, biết chi phối

các khoản thu nhập và chi tiêu trong gia đình sẽ giúp trẻ thành lập được quan niệm quản lý tiền bạc đúng đắn. Mời trẻ tham gia vào các kế hoạch quản lý tiền bạc của gia đình là một cách làm thông minh. Ví dụ như khi dự toán chi tiêu cho gia đình trong tháng này, bạn có thể cho trẻ cùng tham gia thảo luận, thậm chí có thể để trẻ nói ra suy nghĩ của mình, sau đó bố mẹ sẽ điều chỉnh lại kế hoạch một cách hợp lý. thực tiễn đã chứng minh, trong các hoạt động này, trẻ sẽ học được rất nhiều điều, đặt nền móng cho khả năng quản lý tiền bạc độc lập của chúng.

Bố mẹ cần giúp trẻ xây dựng kế hoạch quản lý tiền bạc. Chuẩn bị cho trẻ một cuốn sổ tay, trước tiên hãy liệt kê dự toán thu chi mỗi tháng, sau đó ghi chép lại tình hình sử dụng tiền mỗi tuần, cách một khoảng thời gian lại cùng trẻ kiểm tra lại các khoản thu chi và tiến hành điều chỉnh với những thói quen tiêu xài không đúng mực. Mặc dù ghi chép thu chi rất vụn vặt nhưng có thể bồi dưỡng cho trẻ khả năng lập kế hoạch và thu chi hợp lý. Đối với kế hoạch này của trẻ, bố mẹ cần có những hướng dẫn chính xác, không thể để trẻ tiêu pha quá độ, cũng không nên can thiệp quá đáng, hãy biến trẻ thành “thần giữ cửa”, bởi vì điều kiện sống của những đứa trẻ hiện đại dù sao cũng khác với thời đại trưởng thành của bố mẹ. Rất nhiều thương nhân từ nhỏ đã có thói quen ghi chép lại các khoản thu chi. Cho trẻ tiền tiêu vặt định kỳ, trẻ sẽ có kế hoạch sử dụng tiền hợp lý hơn. Để trẻ mỗi khi tiêu tiền mua đồ đều phải nghiêm túc ghi chép lại, sau đó, một tháng một lần hoặc tuần một lần tiến hành tổng kết lại, cùng trẻ nghiên cứu tỉ mỉ từng khoản chi tiêu. Khoản nào hợp lý, khoản nào chưa hợp lý, có hiện tượng lãng phí hoặc keo kiệt quá không? từ những kinh nghiệm này, trẻ sẽ dần dần học được kỹ năng quản lý tiền bạc, sau bố mẹ có thể nói cho trẻ về một vài đạo lý đơn giản, dễ hiểu, sau đó đặt ra phương án kế hoạch thống nhất về mục tiêu phát triển của gia đình. trong khoảng thời gian này, có thể cùng trẻ bàn chuyện tương lai, ví dụ như tiết kiệm tiền để vào đại học, dự toán để đi nghỉ hè... Yêu cầu trẻ ghi chép lại mọi quyết định tiết kiệm và chi tiêu của mình, đồng thời ghi lại suy nghĩ của trẻ về vấn đề quản lý tiền bạc. Đối với những trẻ còn nhỏ, bố mẹ có thể đặt một cái hộp trong nhà bếp, đặt tiền tiêu vặt mỗi ngày vào trong đó để trẻ hiểu được ý nghĩa của việc tiết kiệm, nếu trẻ hoàn thành mục tiêu của gia đình, bố mẹ có thể

khen thưởng trẻ.

Học tập từ kinh nghiệm

kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong giáo dục quản lý tiền bạc, nên để trẻ tham gia vào dự toán gia đình. trẻ có thể bắt đầu từ những ghi chép đơn giản. Kiên trì với việc tính toán thu chi sẽ khiến trẻ hiểu được tình hình kinh tế của gia đình mình: thu nhập của cả gia đình ra sao, thu chi có cân bằng với nhau hay không, tỷ lệ tiêu dùng các khoản ăn, mặc, ở, đi lại như thế nào, tỷ lệ chi tiêu cho tiếp đãi khách khứa ra sao... hình thức ghi chép chi tiêu trong gia đình có thể mô phỏng hình thức gửi sổ tiết kiệm không kỳ hạn trong ngân hàng. Cột đầu tiên là thu nhập, cột thứ hai là chi tiêu, cột thứ ba là tiền thừa, có một khoản tiền mặt phát sinh thì ghi một khoản. Một mặt, ngoại trừ tiền lương, tiền thưởng, thu nhập từ đầu tư và thu nhập khác được ghi vào cột “thu nhập”, còn phải ghi các khoản như tiền lãi ngân hàng, tiền lãi chứng khoán vào cột này. Còn một số thu nhập khác tới từ hình thức mua sắm cũng nên tính toán lại theo giá cả thị trường và ghi vào cột thu nhập; mặt khác, bất cứ khoản chi tiêu nào cũng phải ghi vào cột “chi tiêu”. Sau một khoảng thời gian (thường là 1 tháng), cộng tổng cả hai cột chi tiêu và thu nhập lại, lấy tổng thu nhập trừ đi tổng chi tiêu để tính. Chúng ta có thể xem Rockefeller đã làm thế nào. “ông vua dầu mỏ” nước Mỹ Rockefeller mặc dù có tài sản khổng lồ, nhưng ông vẫn giữ thái độ quản lý tiền bạc rất nghiêm túc. Mọi chi tiêu của ông đều được ghi chép lại, ngay cả 3 xu cũng không bỏ sót. bởi vậy, cuốn sổ ghi chép không bao giờ rời khỏi người ông. Mọi người phát hiện ra, mỗi một cuốn sổ của ông đều được ghi chép rất rõ ràng, đọc là hiểu ngay. Chính vì thói quen tốt này mà khi kinh doanh công ty dầu mỏ, ông có thể nắm được các con số liên quan tới thu chi, tiêu thụ và lợi nhuận một cách chính xác.

Giáo dục quản lý tiền bạc không chỉ là trách nhiệm của bố mẹ mà còn là trách nhiệm của toàn xã hội. Nếu nhà trường, gia đình và xã hội có thể kết hợp với nhau sẽ đem lại hiệu quả tốt hơn. Ở một trường tiểu học của Mỹ đã triển khai

chương trình “Rèn luyện tổng hợp tư duy quản lý tiền bạc”. Phó hiệu trưởng nhà trường đã lấy một ví dụ: giáo viên ở trên lớp sẽ “đóng vai” ông chủ, cầm một túi cam “bán” cho các học sinh; túi bên trái 5 quả bán giá 5 đô; túi bên phải 10 quả bán giá 8 đô. Có học sinh nói mua 8 quả vì như vậy rẻ hơn; có học sinh thì chỉ mua 5 quả vì cho rằng 5 quả là đủ rồi, 3 đô còn lại nó có thể dùng vào làm việc khác. Cô giáo cho rằng đáp án không cố định, cả hai lựa chọn đều đúng; điều quan trọng không phải là kết quả mà là bồi dưỡng cho trẻ quan niệm quản lý tiền bạc. Phương thức giáo dục “quản lý tiền bạc” này trên thực tế là một hình thức học tập toán học, thông qua kế hoạch giáo dục quản lý tiền bạc phù hợp với từng độ tuổi, kết hợp với nội dung giáo dục môn toán học để phát triển thành giáo dục quản lý tiền bạc, bồi dưỡng cho trẻ ý thức sáng tạo và thực hành việc quản lý tiền bạc.

Bọn trẻ còn có thể tích cực sử dụng các nguồn thông tin từ trên mạng để học các kiến thức liên quan tới quản lý tiền bạc. trên mạng có rất nhiều website quản lý tài sản cá nhân, có thể xem những kinh nghiệm chia sẻ của mọi người, hiểu về động thái kinh tế, xác định sách lược đầu tư. Nhập vào các số liệu tương quan, máy tính sẽ lập tức đưa ra một phương án quản lý tiền bạc tốt nhất phù hợp cho từng người, tính toán được chi phí giáo dục con cái, phí bảo hiểm y tế, phí bảo hiểm dưỡng lão, phí bảo hiểm nhân thọ và kế hoạch cho việc mua đồ, mua xe, mua nhà. Còn có thể sử dụng mạng của ngân hàng để thực hiện các giao dịch gửi và rút tiền, chuyển khoản, nộp phí... Vừa tiết kiệm thời gian, lại tiết kiệm sức lực. Cũng có thể mua bán cổ phiếu trên mạng, không cần bước chân ra khỏi cửa vẫn có thể đầu tư tiền bạc, nâng cao giá trị tài sản của bản thân và gia đình. tiện lợi nhất là mua hàng trên mạng, sản phẩm trên mạng rất phong phú, không những được giảm giá ưu đãi mà còn thường xuyên được khuyến mãi. Lên mạng có thể ung dung lựa chọn hàng hóa, so sánh các mặt hàng với nhau, bất kể là số lượng hàng lớn hay nhỏ, đơn giá cao hay thấp đều được nhân viên bán hàng mang tới tận nhà.

Chúng ta có thể nhìn thấy sự kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội khiến việc giáo dục quản lý tiền bạc đạt được hiệu quả tốt. Đây là một hiện tượng

rất đáng mừng.

“kinh thánh” giáo dục quản lý tiền bạc cho trẻ Có người đã tổng kết một số cách làm cụ thể trong việc giáo dục trẻ cách quản lý tiền bạc.

1. Dành nhiều thời gian ở bên trẻ Khi trẻ cần bạn mà bạn lại không thể nào ở bên cạnh chúng, cảm giác đó đối với người làm cha mẹ thật vô cùng đau khổ. Nhưng bớt chút thời gian để ở bên trẻ không có nghĩa là bạn phải vứt bỏ công việc của mình. trên thực tế, biết cách sử dụng thời gian của mình cũng là một cách đầu tư, bởi vì bạn biết sử dụng thời gian không những đem lại cho trẻ cảm giác mới mẻ mà còn có lợi trong việc giáo dục trẻ.

2. Bắt đầu sớm Một khi trẻ đã nắm được các khái niệm “Con muốn...”, bạn hãy bắt đầu để chúng hiểu rằng “Con muốn...” có nghĩa là một khoản chi. giúp trẻ hiểu được sự khác nhau giữa “Con cần...”, “Con muốn...” và “Con hy vọng...”, điều này sẽ khiến chúng có một kế hoạch tiêu tiền đúng đắn trong tương lai.

3. Cho trẻ tiền từ khi chúng còn nhỏ hãy cho trẻ cơ hội để tiêu tiền, khi lớn dần lên, cơ hội này cũng nhiều hơn. Nếu trẻ tiêu tiền một cách có kế hoạch, chúng sẽ có được giá trị quan đúng đắn.

4. Khi trẻ lớn hơn một chút, hãy để chúng gánh vác các mục tiêu tài chính trong gia đình Dạy trẻ hiểu được suy nghĩ và mục đích của việc tiết kiệm tiền, đồng thời làm thế nào để kiếm thêm tiền, làm thế nào để tiêu tiền một cách thông minh.

5. Dạy trẻ phương pháp thực hiện mục tiêu Điều này có lợi trong việc dạy trẻ tiêu tiền một cách hợp lý trong tương lai. Có thể ứng dụng các phương thức trực tiếp như cắt ảnh của sản phẩm trên báo ra, dán lên tủ lạnh hoặc trong phòng trẻ. Không ngừng xây dựng mục tiêu, thực hiện mục tiêu có ích trong việc giúp trẻ xây dựng lòng tự tin.

6. Dạy trẻ lập kế hoạch chi tiêu bố mẹ giúp trẻ phân tích mặt tốt và không tốt của kế hoạch này.

7. Để trẻ tham gia vào quá trình lên kế hoạch và chi tiêu của gia đình Điều này không chỉ tăng cường lòng tự tôn của trẻ mà còn khiến chúng hiểu được tầm

quan trọng của kế hoạch. Cho dù là một đứa trẻ còn nhỏ cũng nên để chúng tham gia vào một phần nhỏ trong kế hoạch, như vậy mục tiêu cuối cùng cũng là mục tiêu của chúng.

8. Giúp trẻ hiểu tầm quan trọng của công tác điều tra và so sánh trước khi mua đồ 9. Giúp trẻ hiểu rằng phải mua đồ đúng thời điểm hợp lý Như thế sẽ tăng cường khả năng quản lý của chúng.

10. Thiết kế một hệ thống ghi chép đơn giản trẻ có thể dùng để ghi lại khoản tiền mà chúng kiếm được, số tiền chúng tiêu hoặc số tiền tiết kiệm được.

11. Bắt đầu từ khi trẻ được 5, 6 tuổi, cho trẻ tiền tiêu vặt Nhưng đừng coi đó là hình thức thưởng phạt.

12. Cung cấp phương pháp hợp lý để trẻ kiếm thêm tiền 13. Lập tài khoản tiết kiệm cho trẻ Định kỳ lắng nghe suy nghĩ của trẻ về tiết kiệm tiền, cổ vũ, biểu dương trẻ.

14. Thử những phương pháp sáng tạo, giới thiệu cho trẻ về khái niệm tiết kiệm và kiếm tiền 15. Để quá trình tiết kiệm tiền thú vị như tiêu tiền 16. Nếu có sai sót gì trong lúc tiêu tiền, đừng vội vàng giúp trẻ xử lý Để trẻ chịu trách nhiệm với sai lầm của mình, đồng thời rút ra bài học kinh nghiệm.

17. Đừng phê bình quá nhiều Khi trẻ phạm sai lầm, trước tiên là đừng nổi giận, hãy bớt chút thời gian để điều chỉnh lại tâm trạng của mình, sau đó giáo dục trẻ nhẹ nhàng. Ngoài ra, so sánh trẻ với những đứa trẻ khác là một phương pháp sai lầm khiến trẻ dễ hiểu lầm rằng mình bị coi thường. Có thể bố mẹ không có ý đó, nhưng sẽ vẫn làm tổn thương tới lòng tự tôn của trẻ, bởi vì làm như vậy có nghĩa là đang chứng tỏ con mình không giỏi bằng những đứa trẻ khác. trên thực tế, mỗi đứa trẻ đều có hứng thú riêng của chúng, tính cách cũng khác nhau.

18. Đừng bảo vệ trẻ quá mức Là bố mẹ khó tránh khỏi sai lầm. tương tự, trong quá trình trưởng thành, trẻ cũng có lúc phạm phải sai sót, bố mẹ phải có một cái nhìn chính xác giữa việc bảo vệ trẻ và để trẻ đối mặt với thách thức, khắc phục khó khăn. Quan trọng là bố mẹ chỉ nên bảo vệ trẻ vừa phải, để trẻ có cảm giác an toàn, nhưng không được bảo vệ quá mức, nếu không trẻ sẽ cảm thấy bản thân thật vô dụng. bố mẹ thường một tay lo liệu hết cuộc sống của trẻ, hoặc thay

trẻ đưa ra quyết định. Cả hai cách làm này đều gây trở ngại tới sự phát triển nhân cách của trẻ. Quan trọng nhất là phải thừa nhận sai lầm của mình. Để con cái nhìn thấy bố mẹ sau khi phạm sai lầm biết sửa chữa sai lầm, vấp ngã rồi biết đứng lên, đó là một cách làm tốt để dạy dỗ trẻ tìm được hướng đi đúng đắn.

Rất nhiều ông bố bà mẹ thừa nhận đa số các vấn đề đều bắt nguồn từ những quan niệm không thực tế - bố mẹ gánh vác toàn bộ trách nhiệm trong việc tạo lập tính cách của trẻ. trên thực tế, rất nhiều ông bố bà mẹ kiên trì với quan niệm này đã hiểu rằng, mặc dù bố mẹ có sức ảnh hưởng quan trọng tới con cái nhưng cũng không thể nào thay đổi được tính cách của con.

19. Để trẻ hiểu khái niệm “đầu tư thu lời.

20. Để trẻ vay một khoản tiền nhỏ từ “ngân hàng gia đình.

Ký một hợp đồng đơn giản và định ra mức lãi suất cũng như các điều khoản trả nợ để giới thiệu cho trẻ biết về khái niệm lãi suất. Không lâu sau chúng sẽ phát hiện ra, dùng tiền của người khác thật là lãng phí.

21. Dạy trẻ khái niệm “tiết kiệm một xu là kiếm được một xu.

Ví dụ: Yêu cầu trẻ tắt tất cả mọi bóng điện không cần thiết, tiền điện tiết kiệm được gửi vào “ngân hàng gia đình”. gợi ý cho trẻ nghĩ ra nhiều cách tiết kiệm, bạn sẽ bất ngờ với sự sáng tạo của chúng.

22. Yêu cầu trẻ giữ gìn đồ dùng học tập, đồ chơi và vật phẩm cá nhân của mình hãy dạy trẻ gọn gàng, ngăn nắp. Khi sơ ý làm mất những thứ như kính, áo khoác, sách vở, có thể yêu cầu trẻ dùng tiền tiết kiệm để bù đắp cho sai lầm của mình.

23. Cổ vũ, ủng hộ nhà trường tham gia vào các môn học có liên quan tới tiền bạc 24. Ủng hộ hoạt động tiết kiệm do nhà trường phát động Những hoạt động này có thể giúp trẻ học được thói quen tiết kiệm tiền từ khi còn nhỏ.

25. Luôn luôn ghi nhớ bố mẹ là tấm gương cho trẻ bởi vậy, cần thực thi và thị phạm quan niệm chi tiêu một cách hợp lý, ví dụ như lên kế hoạch mua đồ từ trước, mua đồ giảm giá, kiểm tra đơn giá, sử dụng phiếu mua hàng ưu đãi, trước khi mua hàng cần xem kỹ chất lượng hàng hóa. hãy nhớ “ngôn giáo” không bằng “thân giáo”! Đừng quên xây dựng tấm gương cho trẻ, để trẻ hiểu rằng: tiền

không mọc ra từ cây, nhưng tiết kiệm và đầu tư một cách thông minh thì có thể “mọc” ra tiền. Đây là biện pháp tốt nhất.

26. Không chế tâm trạng tất cả các ông bố bà mẹ, cho dù là những người dễ chịu nhất thì thi thoảng cũng sẽ nổi giận với trẻ. Vậy là những đứa trẻ thường xuyên bị bố mẹ quát mắng sẽ cho rằng nổi giận là phương pháp tốt nhất để điều tiết tâm trạng của mình, đồng thời cũng mất đi sự tự tin khi dùng phương pháp khác để xử lý khó khăn của mình.

Nếu bạn muốn thay đổi hành vi không tốt của trẻ mà không muốn khoảng cách giữa bạn và trẻ nói rộng ra, vậy thì bạn phải thận trọng khi thể hiện sự tức giận của mình. bạn có thể nghĩ trước rằng cái gì khiến bạn nổi giận, sau đó tìm ra một phương pháp tốt nhất để điều tiết tâm trạng của mình.

27. Tôn trọng trẻ bố mẹ thành công biết rằng trong mỗi giai đoạn trưởng thành của trẻ đều có nhu cầu và khả năng khác nhau.

Nguyên tắc đạo đức trong kiếm tiền và quản lý tiền bạc

Việc bồi dưỡng nguyên tắc đạo đức trong kiếm tiền và quản lý tiền bạc có thành công hay không sẽ quyết định sau này trẻ có kiếm được tiền bằng những con đường đúng đắn hay không. Dưới đây là một số yếu tố đạo đức.

Thành thực Một người trước tiên phải thành thực mới có thể hy vọng người khác thành thực với mình, thành thực là mang lại lợi ích cho mối quan hệ giữa đôi bên. thành thực là một trong những phẩm chất đạo đức tốt đẹp của con người, những người sống chân thành, trong ngoài như một đều được người khác yêu quý. Làm thế nào để kiếm tiền? trong quá trình kiếm tiền, nên nhìn nhận vấn đề thành thực với thái độ gì? Đây là những vấn đề mà một người quản lý tiền bạc cần phải đối mặt. Kiếm tiền bằng cách lừa gạt là phương thức mà mọi người đều không chấp nhận, có thành thực hay không cũng có nghĩa là quan niệm tiền bạc trong cuộc đời trẻ sau này có đúng đắn hay không.

Chúng ta buộc phải thừa nhận rằng hàng giả đang tràn ngập thị trường, hợp đồng không được thực hiện, người quản lý không giữ chữ tín, những tập đoàn

lừa gạt mọc ra như nấm, rồi cả hiện tượng vay tiền không trả rất phổ biến trong xã hội. Những hiện tượng này đều khiến chúng ta phải lo lắng.

Trên thị trường, những hành vi lừa đảo cố ý đã ảnh hưởng nghiêm trọng tới sự ổn định của xã hội, các loại phiếu mua hàng, hàng khuyến mãi rồi cả những hành vi lừa đảo thông qua mạng internet khiến rất nhiều nhà đầu tư nhỏ bị thua lỗ.

Chữ tín là linh hồn của kinh tế thị trường, không có chữ tín, trật tự thị trường sẽ không thể duy trì được. trước đây không lâu, trong đoàn đại biểu thương mại Canada tới thăm trung Quốc có một người đại diện khoảng 20 tuổi khiến mọi người chú ý, anh là một “thần đồng internet” sống ở Canada, tên là Keith Peiris.

Peiris say mê máy tính từ khi mới 4 tuổi, 6 tuổi anh đã biết lắp đặt phần mềm máy tính cho bạn bè và hàng xóm, 10 tuổi anh trở thành một cao thủ trong việc thiết kế trang web. Sau đó, nhờ sự giúp đỡ của bố, anh thành lập công ty thiết kế trang web của riêng mình, trở thành CEO trẻ tuổi nhất trong ngành. hiện nay, thu nhập hàng năm của công ty này lên tới 6 con số, đồng thời có 7 văn phòng ở Mỹ. Mùa thu năm ngoái, Peiris giành danh hiệu Á quân trong một cuộc thi thiết kế website tầm cỡ quốc tế. Và tất cả những thành công này đều nhờ sự ủng hộ hết mình của bố anh, người đảm nhiệm chức vụ Phó tổng giám đốc công ty, giúp anh xử lý công tác thị trường và thương mại, cũng nhờ sự ủng hộ của hệ thống tín dụng quốc tế mà hoạt động thương mại được đảm bảo an toàn. từ đó có thể thấy, chữ tín là một tiêu chuẩn bảo đảm cuộc sống của con người trong xã hội kinh tế, cũng là trụ cột mạnh mẽ để duy trì trật tự xã hội.

Có học giả chỉ ra rằng, bồi dưỡng quan niệm giữ chữ tín là hoạt động quan trọng trong giáo dục quản lý tiền bạc và giáo dục đạo đức, cũng là một bộ phận cấu thành quan trọng trong giáo dục tổ chất. Có thể bắt đầu từ những việc nhỏ như “nói lời giữ lời”, nuôi dưỡng thói quen giữ chữ tín. trong một xã hội kinh tế phát triển nhưng luật pháp còn chưa kiện toàn như hiện nay, chữ tín của xã hội đóng một vai trò quan trọng, thậm chí còn cao hơn cả vật thể chấp trong các ngân hàng. Ở một số quốc gia phương tây, chữ tín là “chứng minh thư thứ hai” của một con người trong cuộc sống xã hội. Ở Mỹ, mỗi người đều có một mã số căn

cước, mọi hoạt động kinh tế của con người như lĩnh lương, nộp thuế, tiết kiệm... đều cần tới mã số này. Nhà nước cũng thiết lập một trang web điện tử để ghi chép lại những dữ liệu này, thu nhập của mỗi người, tình hình nộp thuế, đặc biệt là các ghi chép liên quan tới hoạt động ngân hàng đều có thể tra cứu được trên website. Ngân hàng căn cứ vào thông tin tín dụng của một người để quyết định có nên cấp khoản vay hoặc cho vay với mức độ bao nhiêu. bởi vì, đại đa số mọi người đều muốn chữ tín của mình đáng giá hơn nên vô cùng trân trọng và bảo vệ chữ tín của mình để tránh bị liệt vào danh sách đen của ngân hàng, ảnh hưởng tới cuộc sống kinh tế của mình sau này.

Bởi vậy, bố mẹ nên cố gắng để trẻ bớt chịu ảnh hưởng tiêu cực từ xã hội. Khi còn nhỏ, nên gieo trong lòng trẻ hạt giống của sự thành thực, đồng thời cố gắng hướng dẫn trẻ, bồi dưỡng trẻ có ý thức đạo đức tốt.

Tiết kiệm Nhà chính trị, ngoại giao nổi tiếng nước anh, Lord Chesterfield khi giáo dục kinh tế cho con trai đã nói: “Người hiền minh và thông tuệ sẽ không bao giờ lãng phí tiền bạc và thời gian”. Cho dù đã tới thời kỳ giàu có tột đỉnh cũng phải đề cao tinh thần tiết kiệm, bởi vì nguồn tài nguyên trên trái đất mà chúng ta dựa vào đó để sinh tồn đều có hạn. tiết kiệm là một phẩm chất của con người mà cho dù là vào lúc nào và ở đâu cũng không được quên. bố mẹ là tấm gương cho con, vì vậy trong cuộc sống cần chú ý tiết kiệm, quản lý tiền bạc một cách hợp tình hợp lý, trẻ sẽ có thể nhận được sự giáo dục từ bố mẹ, dần dần hình thành thói quen tiết kiệm, tạo cơ sở để xây dựng một cuộc sống tự lập sau này.

Nếu chịu khó quan sát những người có gia tài khổng lồ, chúng ta sẽ phát hiện ra rằng: tuyệt đại đa số họ đều có một cuộc sống giản dị khiến mọi người phải khâm phục. Khi báo chí đăng tải về cuộc sống của những người này, chúng ta thường bất giác kêu lên: Cuộc sống của họ thật khác xa với tài sản mà họ có.

Chung Ju Jung, người sáng lập ra tập đoàn hyundai hàn Quốc là người cực kỳ giàu có, nhưng lại có cuộc sống vô cùng giản dị. Khi mới lập nghiệp, để tiết kiệm 5 đồng tiền tàu điện, hàng sáng, ông đều cố gắng dậy sớm để đi bộ đi làm. Đầu năm 1980, để tiết kiệm chi phí thay đế giày, ông đã đóng sắt vào đế giày. tới nay, ông vẫn sử dụng bộ đồ đã mặc từ năm 1970, tivi trong nhà vẫn là loại tivi 17 inch

được sản xuất từ năm 1998.

Lâm thiệu Lương là một tỷ phú người indonesia, tổng tài sản của ông lên tới hơn 7 tỷ uSD, hiện nay ông quản lý 192 công ty, phân bố ở indonesia và khắp các nơi trên thế giới, hoạt động nghiệp vụ liên quan tới tiền tệ, nhà đất, khoáng sản, điện tử, vận chuyển hàng không... Lâm thiệu Lương mặc dù là người giàu có, nhưng không bao giờ khoe khoang tài sản của mình, lúc nào cũng vô cùng thận trọng, không tiêu thừa một đồng tiền, quan niệm quản lý tiền bạc của cá nhân ông là: “tiền dùng đúng chỗ”.

Trên thực tế, sở dĩ những tỷ phú của thế giới có thể làm được như vậy là vì họ đã có thói quen tiết kiệm, tài sản của họ được tích lũy từ quá trình không ngừng làm việc và sáng tạo. Chưa bao giờ nghe nói một người có cuộc sống hoang phí lại có thể tích lũy được tài sản. bởi vậy, đối với việc giáo dục quản lý tiền bạc cho trẻ, tiết kiệm là một nội dung không thể thiếu.

Nền kinh tế của các quốc gia như Đức, Thụy Sĩ, Nhật bản vô cùng phát triển, mức sống của người dân các nước đó đều cao hơn của chúng ta, nhưng cuộc sống của họ luôn luôn rất giản dị, tiết kiệm. bất cứ người nào từng tới những nơi đó đều có một ấn tượng vô cùng sâu sắc.

Một trong những nội dung đầu tiên của giáo dục tiết kiệm mà bố mẹ cần dạy trẻ là nguồn tài nguyên trên trái đất này chỉ có hạn, chúng ta nên trân trọng mọi vật phẩm trong cuộc sống hàng ngày, để chúng phát huy được tác dụng lớn nhất. Có những đứa trẻ vì muốn có được đồ dùng mới nên đã nghĩ đủ mọi cách để “dùng hỏng” đồ dùng cũ, ví dụ như bút chì, tẩy, màu sáp... Lúc này bố mẹ nên hiểu tâm lý của trẻ, nói với chúng rằng chỉ biết theo đuổi những món đồ mới chẳng có ý nghĩa gì cả. tuy nhiên, trong phương diện này, bố mẹ cũng nên tự kiểm điểm bản thân, xem bình thường mình có phải là người hay lãng phí hay không. Nếu bố mẹ lãng phí tiền bạc thì không thể hy vọng con cái mình tiết kiệm, bởi vì hành vi của bố mẹ vô hình trung sẽ ảnh hưởng tới trẻ. Cho dù bố mẹ nói với con rằng: “Con đừng giống như bố mẹ...” thì cũng không có tác dụng gì. Chỉ khi không phạm sai lầm trong vấn đề chi tiêu thì mới có thể tiết kiệm đủ tiền để đầu tư vào việc khác.

Giúp đỡ người khác Một người thành công hoàn hảo không những biết tích cực lập nghiệp của bản thân không ngừng giúp đỡ người khác, nhất là những người vì một nguyên nhân nào đó bị xã hội ruồng bỏ.

Khi có một khoản tiền vượt quá nhu cầu thực tế của mình thì phải làm thế nào? tỷ phú người Mỹ, Ruud cho rằng: “bản thân mình nhờ vào may mắn mà trở thành tỷ phú. tỷ phú chỉ khác người thường là có nhiều tiền mà tiền cũng chỉ có thể là tiền, có nhiều tiền hơn nữa cũng không thể trở thành thần tiên”. ông tìm luật sư tới bàn bạc, quyết định quyên góp tiền hỗ trợ học sinh nghèo vượt khó bằng hình thức giấu tên. ban đầu quyên góp một trăm, hai trăm nghìn uSD, sau đó quyên góp hàng triệu uSD, có lần nhiều nhất ông còn quyên góp 3 triệu uSD. trong khoảng tiền hơn 3 triệu uSD quyên góp cho trường, ông còn chỉ định là để quyên góp cho những học sinh gia cảnh nghèo khó nhưng có thành tích học xuất sắc. bởi vì con số quyên góp càng ngày càng lớn nên Ruud cảm thấy dùng phương thức nặc danh sớm muộn gì cũng bị phát hiện, thế là ông cùng luật sư lên kế hoạch, thành lập một quỹ có tên gọi Randy atkins ở bermuda. theo quy định luật pháp ở bermuda, bất cứ người nào, bao gồm cả các tổ chức, đều không có quyền điều tra người ủng hộ quỹ, từ đó Ruud có thể yên tâm làm việc thiện.

Tổng cộng Ruud đã quyên góp 4,1 tỷ uSD. hiện ông sống trong một căn nhà đi thuê, tay đeo một chiếc đồng hồ chỉ có 15 uSD, thậm chí không có ô tô riêng. Đương nhiên, ông vẫn để cho mình một con đường lui: 5 triệu uSD cho mình, 5 người con mỗi người có một quỹ tín thác. ông nói, tất cả những thứ này đủ để ông sống hết cuộc đời, đối với con cái, ông cũng đã hoàn thành nghĩa vụ của một người cha.

Muốn bồi dưỡng nên một đứa trẻ biết “đẻ trứng vàng”, hãy dạy chúng rằng giúp đỡ người khác là điều không thể thiếu được. học được cách giúp đỡ người khác thì khi cần giúp đỡ, người khác mới không chút do dự giúp đỡ mình. trong gia đình, sau khi trẻ đã hiểu đạo lý giúp đỡ người khác, có thể dạy trẻ giúp bố mẹ làm một số việc, như công việc nhà đơn giản... Khi trẻ đã dần dần thích nghi được, bạn có thể giao cho trẻ làm một số chuyện riêng của bố mẹ. Khi trẻ giúp bố mẹ hoàn thành xong một công việc nào đó, bố mẹ nên khen ngợi và cảm ơn

chúng, đây là một sự khẳng định dành cho trẻ, đừng làm ra vẻ chưa có chuyện gì xảy ra.

Sau khi làm xong bước đầu tiên, hãy tập trung chú ý vào môi trường xung quanh cuộc sống của trẻ. Ví dụ, cổ vũ trẻ tích cực tham gia vào các hoạt động công ích của nhà trường hoặc xã hội. Những hoạt động này sẽ giúp trẻ hiểu sâu sắc hơn về xã hội, chỉ khi trẻ đã có những trải nghiệm thiết thực, chúng mới thu được bài học từ trong đó.

Khi trẻ lớn dần lên, để trẻ trực tiếp giúp đỡ người khác cũng là điều cần thiết. Lúc này bố mẹ có thể thảo luận với trẻ một số chủ đề về phương diện này, nói rõ với trẻ rằng giúp đỡ người khác là một phẩm chất cao quý, nhấn mạnh rằng phẩm chất này sự nghiệp thành công sau này. Dạy trẻ biết chia sẻ với mọi người, để chúng hiểu rằng không phải ai cũng có cơ hội được đi học, có một gia đình ấm áp và được mặc quần áo đẹp. Để trẻ tiếp xúc, quan tâm và giúp đỡ những đứa trẻ gặp khó khăn. bố mẹ nên cổ vũ trẻ giúp đỡ những người bạn bên cạnh chúng. Một việc làm khá có ý nghĩa là đề nghị trẻ tham gia hoạt động quyên góp, dùng tiền tiêu vặt của chúng để quyên góp cho một hoặc hai đứa trẻ ở vùng núi, thường xuyên giữ liên lạc với những đứa trẻ này. Qua những hành động này, trẻ sẽ học được thêm rất nhiều điều.

Phục vụ Có nhiều yếu tố mang lại thành công cho bill gates, tỷ phú giàu có nhất thế giới như khả năng kinh doanh thiên tài của ông, sự nỗ lực không ngừng của ông, còn cả cơ hội mà ông có được... Nhưng trong đó có một điểm rất đáng để mọi người ngưỡng mộ: Ý thức phục vụ của bill gates. bill gates và công ty Microsoft của ông luôn cung cấp những sản phẩm số một và sự phục vụ số một cho xã hội. họ luôn cố gắng hoàn thiện bản thân, mang lại lợi ích lớn nhất có thể cho cuộc sống của con người, mọi người khi hưởng thụ sự phục vụ của họ tự nhiên đều nảy sinh sự kính trọng, sự kính trọng này đã duy trì vai trò quan trọng trong sợi dây liên hệ giữa công ty Microsoft và quảng đại người tiêu dùng. Cũng giống như ông tổ của ngành Marketing, Philip Kotler đã nói: “Mọi sản phẩm đều phân thành hai loại hữu hình và vô hình, nhưng mọi nội dung trung tâm của các sản phẩm đều là phục vụ. Mục đích thực sự người tiêu dùng mua sản phẩm chính

là mua sự phục vụ mà sản phẩm có thể mang lại cho mình. Phục vụ mới là giá trị thực sự của sản phẩm”.

Đúng vậy, rất nhiều ngành nghề đều cung cấp sự phục vụ cho mọi người, con của bạn muốn thành công trong giới kinh doanh thì buộc phải coi trọng việc bồi dưỡng ý thức phục vụ. bố mẹ nên giúp trẻ hiểu rằng: Chúng ta sống trong một thời đại mọi người phục vụ lẫn nhau, hãy cố gắng đem lại sự phục vụ tốt nhất cho người khác. Khi nhà có khách, có thể thử để trẻ đóng vai là một người tiếp khách, từ đó dạy trẻ cách làm tốt những công việc mang tính phục vụ; hoặc khi khu phố tổ chức hoạt động gì đó, cổ vũ trẻ làm tình nguyện viên và yêu cầu chúng làm tốt công việc của mình, có thể đề nghị chúng viết nhật ký, ghi lại những điều tâm đắc khi làm tình nguyện viên. Còn có thể đề nghị trẻ làm một vài việc có ích cho nhà trường và lớp mình.

Như thế có thể thấy, ý thức phục vụ có nhiều điểm tương tự với giúp đỡ người khác, chỉ có điều ý thức phục vụ nhấn mạnh vào sự giao lưu và tiếp xúc với số đông, còn giúp đỡ người khác chỉ là một hoạt động hỗ trợ mang tính chất cá nhân.

Tạp chí Fortune bình chọn ra 500 doanh nghiệp hàng đầu nước Mỹ năm 2002, hệ thống bán lẻ Wal Mart cuối cùng cũng đã đánh bại công ty dầu khí Mobil, với tổng thu nhập lên tới 2198,1 tỷ USD. trong lịch sử nước Mỹ, đây là lần đầu tiên một công ty trong ngành dịch vụ được bình chọn vào 500 doanh nghiệp đứng đầu nước Mỹ của tạp chí Fortune. Ngoài giá thấp, Wal Mart còn một đặc điểm nữa thu hút sự chú ý của mọi người, đó là sự phục vụ. từ năm 1962 tới năm 1992, trong 30 năm lãnh đạo công ty phát triển như vũ bão, ông Walton đã luôn nhấn mạnh phải cung cấp “sự phục vụ tốt nhất trong khả năng”. Để thực hiện được lý tưởng này, Walton đã đặt ra một loạt các quy tắc quản lý. ông yêu cầu các nhân viên của mình phải đảm bảo rằng: “Khi khách hàng đi tới phạm vi cách anh 3m, anh phải dành tặng khách hàng một ánh mắt ấm áp, chào hỏi khách hàng và hỏi khách hàng cần giúp đỡ gì”. Đây chính là quy tắc chính “thái độ 3m” mà tới ngày nay các nhân viên của Wal Mart vẫn luôn chấp hành. Đối với nụ cười của nhân viên, Walton còn đặt ra một tiêu chuẩn quy định: “hãy mỉm cười

với khách hàng và để lộ 8 chiếc răng của anh”. Ngoài ra, nguyên tắc “mặt trời xuống núi”, “vượt qua hy vọng của khách hàng” đều là những bí quyết giúp Wal Mart giành được thắng lợi.

Bố mẹ nên giáo dục trẻ coi mỗi khách hàng là một người hợp tác suốt đời với mình, bởi vì như vậy có thể khiến đôi bên cùng có lợi. Một khách hàng không phải là người để bạn dắt mũi dẫn đi, bạn cần lắng nghe tiếng lòng của họ, giúp họ tìm được thứ mà họ muốn. Đừng coi thường những phiền phức và nhu cầu đặc biệt của họ, bạn phải đảm bảo với họ rằng, không còn nơi nào có thể phục vụ tốt hơn bạn. Một khi khách hàng đã hiểu được điều này thì họ sẽ coi bạn là bạn, mua sản phẩm của bạn sẽ trở thành một thói quen của họ. Quan trọng hơn là họ sẽ chủ động giới thiệu với người khác sản phẩm của bạn, giúp bạn có được nhiều lợi ích hơn.

Chúng ta hãy cùng xem còn những tố chất nào cần thiết cho việc quản lý tiền bạc một cách chính xác.

Tính độc lập trong giáo dục quản lý tiền bạc, bố mẹ và trẻ nên được coi là mối quan hệ như thế nào? Là người dạy dỗ và người được dạy dỗ? hay là hai người đối thoại bình đẳng.

Đa số các ông bố bà mẹ đều không thể giao lưu một cách bình đẳng với con cái, họ luôn nói với con rằng “Con nên làm thế này” mà họ quên mất thứ mà trẻ luôn khao khát có được chính là sự tôn trọng, lý giải. Chúng không phải là một cỗ máy, bố mẹ nên cố gắng tránh thuyết giáo trẻ mà thay vào đó là hãy đối thoại bình đẳng với trẻ trên cơ sở tôn trọng lẫn nhau. Mặc dù ý kiến của trẻ có thể rất ấu trĩ, nhưng bố mẹ vẫn nên suy nghĩ. Khi không thể cùng đi sâu nghiên cứu với trẻ, hãy giải thích cho chúng nguyên nhân. Cảm giác được tự mình tham gia vào các quyết sách khiến trẻ cảm thấy tự hào, đồng thời trong quá trình đưa ra quyết định, bố mẹ cũng đóng một vai hoàn toàn dân chủ, như thế sẽ khiến trẻ khâm phục bạn hơn.

Ngoài ra, trẻ cũng nên có quyền riêng tư của mình. bố mẹ không được coi trẻ là vật sở hữu, bất cứ lúc nào cũng có thể xâm phạm. Nên để cho trẻ một không gian riêng. Ví dụ trong vấn đề quản lý tiền bạc, bố mẹ có thể cho trẻ một số tiền

nhất định và để trẻ tự do sử dụng khoản tiền đó. bố mẹ không cần yêu cầu trẻ phải báo cáo về khoản tiền này.

Sau khi đã dự toán, vai trò của bố mẹ dần dần “mờ nhạt” hơn. Ngoài trừ những lúc trẻ gặp khó khăn cần sự giúp đỡ, bố mẹ không nên can thiệp vào chuyện trẻ tiêu tiền như thế nào. Nếu thu nhập vượt cao hơn chi tiêu, nên sử dụng thế nào để nó phát huy tác dụng lớn hơn? Ngược lại, nếu chi tiêu vượt quá thu nhập thì nên tiết kiệm thế nào để duy trì sự cân bằng? Những câu hỏi này nên để trẻ tự đưa ra quyết định. trẻ học cách tự lập đưa ra quyết định thì mới có ý nghĩa. Cũng giống như nhà tâm lý học người Mỹ - Kenneth Kay đã nói: “thứ thực sự cần phải dạy trẻ không phải là làm thế nào để nhìn nhận về sinh mệnh, tài năng hay tiền bạc của mình, mà làm thế nào để đưa ra lựa chọn, như vậy sau khi rời khỏi sự bao bọc của bố mẹ, chúng mới có thể tự mình đưa ra hàng trăm, hàng ngàn các quyết định lớn nhỏ”.

Nếu khi trẻ đưa ra quyết định, bố mẹ thường xuyên can thiệp vào, cho dù chỉ là một can thiệp rất nhỏ thì tính độc lập của trẻ cũng vì vậy mà bị ảnh hưởng. Khi tự lựa chọn, có thể trẻ sẽ lựa chọn sai lầm, nhưng chúng sẽ thu được bài học kinh nghiệm từ sai lầm đó, như vậy chúng mới trưởng thành hơn. Vì vậy chỉ cần không liên quan tới những lợi ích to lớn thì dù lựa chọn của trẻ là không chính xác cũng hãy tôn trọng ý kiến của trẻ. Một số ông bố bà mẹ khi thấy con mình kiên quyết đòi mua một thứ gì đó thường trách mắng trẻ: “Sao con lại thích mua cái thứ đó? Chẳng có tác dụng gì cả!” Ý kiến của bố mẹ có thể là đúng, nhưng như vậy có thể trẻ sẽ vĩnh viễn không học được cách độc lập quyết định những chuyện của mình. Cũng giống như Mark twain đã nói: “tôi chưa bao giờ để nhà trường can thiệp vào sự giáo dục của bản thân tôi”.

Ở Châu Á, đa số bọn trẻ sau khi vào đại học mới xa nhà để sống tự lập, có một số nhỏ thì sống trong ký túc của trường từ khi học trung học, thậm chí là tiểu học. trong giai đoạn học trung học, nguồn viện trợ của bố mẹ là phương thức chủ yếu nhất. thực tế, các ông bố bà mẹ hiện nay thường không cổ vũ con mình đi làm thêm khi còn đi học. bố mẹ có thể cùng con lập một bảng dự toán chi phí trong thời gian học đại học, tính sơ qua nguồn thu nhập của con trong giai đoạn

này, nếu bố mẹ chỉ tài trợ 50%, vậy thì con tự làm thêm kiếm được thêm 30%, 20% còn lại có thể kiếm thông qua các con đường khác. Với dự toán này, trẻ sẽ nếm trải được mùi vị một học sinh có thể độc lập về kinh tế. Những kinh nghiệm và gợi ý càng nhiều thì chúng càng dễ thích nghi với sự thay đổi.

Nghị lực Nước Mỹ ngày nay có bao nhiêu tỷ phú? Không ít hơn 100 nghìn người! Có tới trên 80% trong số đó giàu có nhờ vào sự phấn đấu không ngừng nghỉ của họ. bình quân mỗi ngày họ làm việc ít nhất là 12 tiếng đồng hồ! tỷ phú không phải là cái bánh trên trời tự nhiên rơi xuống, mà đòi hỏi quá trình nỗ lực phấn đấu và một nghị lực kiên cường. Nếu muốn có đủ nghị lực, thì buộc phải có hai yếu tố dưới đây.

1. Niềm tin mãnh liệt Chỉ những người có ý chí kiên cường mới có thể thực hiện được mục tiêu vĩ đại trong cuộc đời mình. Khi gặp phải khó khăn, đối với đa số mọi người, điều mà họ làm dễ dàng nhất chính là từ bỏ, đây chính là “sách lược” mà mọi người thường áp dụng. “Phải linh hoạt”, “Không nên treo cổ chết trên một cái cây”... là những lời con người thường dùng để an ủi bản thân. Khi đọc xong một tác phẩm của một danh nhân nào đó, ví dụ như “tự truyện Franklin”, nhiều người lập tức hạ quyết tâm: từ hôm nay mình nhất định phải thế này, thế kia, nhưng nhiều ngày sau họ vẫn sống một cuộc sống như cũ.

Làm việc chỉ dựa vào sự nhiệt tình nhất thời thì chưa đủ, trong nhiều tình huống, sự nhiệt tình nhất thời ngược lại còn là một cách để tạm thời trốn tránh hiện thực, quên đi đau khổ. Một khi sự nhiệt tình này nguôi dần, họ vẫn không thể nào đối mặt được với hiện thực.

Người sáng lập ra hệ thống cửa hàng đồ ăn nhanh KFC, ông Sanders năm xưa đã lập nghiệp như thế nào? Sau khi ông bỏ ra mấy năm trời để nghiên cứu phương pháp rán gà đặc biệt của mình để mở rộng tầm ảnh hưởng, mở ra con đường buôn bán, ông bất chấp việc mình đã là một ông già ngoài 60 tuổi, vẫn kiên trì đi theo hoạt động marketing của công ty. Mỗi khi gặp một quán ăn nào đó, ông đều gõ cửa tặng họ một suất thịt gà. Nghị lực của ông cuối cùng cũng thuyết phục được rất nhiều chủ nhà hàng, họ đồng ý cùng hợp tác với ông, sử dụng phương pháp rán gà của ông. Cứ như thế, danh tiếng của gà rán KFC càng

ngày càng lan rộng. Ngày nay, KFC đã trở thành một trong những cửa hàng đồ ăn nhanh nổi tiếng nhất thế giới.

Có nhiều lúc, trong hoàn cảnh điều kiện vật chất tương đồng, hai bên phải phân thắng bại, thứ mà họ thi với nhau chính là nghị lực. ai cũng muốn câu được con cá lớn, nhưng chỉ những người kiên trì ra biển mới có thể đạt được mục tiêu. Việc mà người khác không làm được nhưng bạn làm được thì bạn sẽ giành thắng lợi, cũng chỉ thắng lợi lúc này mới đáng để bạn thấy tự hào nhất.

2. Không sợ thất bại tại sao có những người có thành tích rất ưu tú ở trường nhưng chưa chắc đã có một sự nghiệp thành công trong cuộc sống? bởi vì thứ quyết định thắng lợi không phải là iQ, vì EQ còn có sức ảnh hưởng lớn hơn cả iQ, bởi vậy, những người dám mạo hiểm, sau khi phạm sai lầm biết sửa sai sẽ làm tốt hơn những người vì sợ nguy hiểm mà không dám phạm sai lầm.

Các nhà tâm lý học cho rằng khi con người đối mặt với thất bại, thứ thực sự khiến tâm lý con người trở nên buồn bã không phải là sự thất bại mà là áp lực và cái nhìn tiêu cực mọi người xung quanh dành cho người đó. Con người không sống trong môi trường chân không, mỗi việc mà một người làm đều thu hút hiệu ứng xã hội trong một phạm vi nhất định, ai trong chúng ta cũng sợ thất bại, sợ bị người khác chế giễu, sợ không được mọi người khẳng định. Nhưng chúng ta có ý thức được rằng chính nỗi sợ hãi này, chính tâm trạng yếu đuối này đã ngăn cản sự phát triển và thành công của chúng ta.

Chúng ta đều biết điện thoại là do bell phát minh ra, nhưng rất nhiều người đã quên mất một vấn đề: thực ra thứ mà bell làm chỉ là trên cơ sở nghiên cứu của người đi trước, tiến hành một vài thay đổi nhỏ, thế là đã phát minh ra công cụ liên lạc nhanh chóng này. thành công mà bell giành được không phải là trong vấn đề học thuật mà là vì ông có dũng khí chấp nhận thất bại. bell không vì sự thất bại của những nhà phát minh trước đó mà từ bỏ nỗ lực tiến tới thành công, chính vì ông có suy nghĩ không để thế giới bên ngoài ảnh hưởng tới mình và kiên trì tới cùng nên cuối cùng ông đã giành được thành công.

Có lúc, con đường phát triển quá thuận lợi chưa hẳn đã tốt và kết quả mang lại có thể sẽ khiến bạn trở thành một người bình thường. trong cuộc sống, một

người nếu không có quá nhiều sóng gió, khó khăn, vất vả thì thành công của họ có lúc cũng sẽ rất bình thường. Không ít người khi học đại học có thành tích rất tốt, sau khi tốt nghiệp tìm được một công việc thích hợp với mình, từ đó an phận sống một cuộc sống bình thường...

Trên thế giới chỉ có sự thành công của hai loại người là tất nhiên. Loại người thứ nhất là đã trải qua những khảo nghiệm khắc nghiệt của cuộc sống, đã từng có thành công và thất bại, cuối cùng mới thành tựu. Loại người còn lại là không trải qua những sóng gió của cuộc đời, nhưng về kỹ thuật chuyên nghiệp đã đạt đến mức cao nhất có thể...

Mỗi người trong cuộc sống đều phải trải qua rất nhiều lần thất bại, bản thân thất bại không đáng sợ, đáng sợ là nỗi hoảng sợ sau đó. Cũng giống như cảm giác lo lắng, mệt mỏi sau khi mất ngủ còn nguy hiểm hơn cả sự mất ngủ. Các tỷ phú trong lúc kiếm tiền cũng gặp không ít khó khăn. thành công cuối cùng họ đạt được là vì họ luôn có tinh thần tiến thủ, không thất bại. trong giáo dục quản lý tiền bạc cho trẻ nhỏ, khả năng gánh chịu thất bại cũng là một nội dung rất quan trọng. Nỗi sợ hãi thất bại sẽ là một đòn đả kích lớn với tinh thần tiến thủ của con người, khiến người ta không gượng dậy được. Ngược lại, nếu có thể坦然 nhiên đối diện với thất bại, suy nghĩ và tìm cách cứu vãn lại tình trong lịch sử đã có rất nhiều ví dụ về những người sau khi phải chịu đựng những thất bại khủng khiếp nhất nhưng họ vẫn đứng lên, cuối cùng có thể trở thành người hô mưa gọi gió. trên thực tế, nếu một người muốn kiếm tiền mà có thể dễ dàng đạt được mục đích thì có lẽ người giàu trên thế giới này đếm mãi không hết.

Đối với bố mẹ, khi trẻ trải nghiệm sự thất bại, bạn cần cổ vũ trẻ, để chúng cảm nhận được rằng: Mặc dù chúng đã thất bại trong một phương diện nào đó, nhưng điều đó không có nghĩa là chúng “bất tài”, chúng vẫn có thể thu được thành công. bố mẹ có thể giúp trẻ phân tích nguyên nhân thất bại, nghiên cứu kế hoạch sau này, hướng dẫn trẻ dần dần thoát ra khỏi nỗi sợ hãi. Đồng thời, có thể để trẻ làm một công việc trong khả năng của chúng và có thể đạt được thành công để khôi phục lại lòng tự tin của trẻ. Khi trẻ làm không tốt một việc gì đó, đừng để lộ vẻ thất vọng trước mặt trẻ. Như vậy chỉ khiến áp lực tâm lý của trẻ

càng thêm nặng nề.

Bởi vì chúng ta đều chỉ có thể rút ra bài học từ những sai lầm, và sự mạo hiểm lớn nhất là chỉ biết chờ đợi mà không phạm lỗi. Một số người ở vào hoàn cảnh khó khăn là vì khi còn trẻ, họ chưa từng phạm một lỗi lầm nào, khi họ nhận thức được điều này thì họ đã không còn thời gian nữa rồi. bởi vậy, cổ vũ trẻ tham gia các hoạt động đầu tư thực sự có ích đối với tương lai của chúng, cho dù thất bại cũng không quan trọng, chúng sẽ tự rút ra những bài học sâu sắc từ thất bại. Nếu không mạo hiểm, sau này có thể sẽ còn mất mát nhiều hơn. Ví dụ: Một người từ nhỏ chưa bao giờ bị cảm cúm chưa chắc đã tốt, chúng ta thường thấy, những người bình thường không bị ốm, một khi đã ốm rồi thì vô cùng nghiêm trọng, chỉ là cảm cúm bình thường cũng có thể khiến người ta gục ngã.

Tự tin Một người tự tin phải là người như thế này: Cho dù gặp phải tình huống mà anh ta không thể lập tức đưa ra quyết định, anh ta cũng tin rằng mình có thể làm được tốt hơn. Một khi anh ta đã quyết định thì sẽ dũng cảm làm tiếp, không bao giờ nghĩ lại lựa chọn này là đúng hay sai, bởi nghĩ lại chỉ càng khiến mình thêm sợ hãi và chẳng có ích gì đối với việc đang làm cả. Nếu gặp phải tình huống bất ngờ, anh ta sẽ nghĩ đủ mọi cách để xử lý. anh ta không sợ làm sai, bởi vì anh ta cho rằng, làm sai là điều khó tránh, nó là một phần trong cuộc sống. Đó chính là tự tin.

Việc bố mẹ cho trẻ cùng đưa ra quyết định rất có lợi trong việc giúp trẻ xây dựng lòng tự tin. bởi vậy, hãy dạy trẻ làm thế nào để đưa ra một lựa chọn sáng suốt, tin tưởng vào khả năng phán đoán của mình. “Có mấy lần thực ra trong lòng chúng tôi không tán đồng lắm, nhưng chỉ cần chuyện mà bọn trẻ quyết định là hợp pháp và không nguy hiểm thì chúng tôi đều cố gắng không can thiệp vào”. Một bà mẹ đã nói như vậy. Nếu muốn con cái tin rằng bản thân chúng có đủ năng lực và dũng khí làm bất cứ việc gì thì trước tiên hãy thể hiện rằng bạn có niềm tin vào chúng.

1. Tự tin chính là cơ hội Có nhiều lúc tự tin luôn đồng nghĩa với cơ hội. Nếu muốn sau này trẻ thành công trong cuộc sống thì trước tiên phải xây dựng được lòng tự tin.

Nếu bạn đang phỏng vấn tuyển nhân viên mới, trước mặt là một ứng viên luôn cúi thấp đầu, thấp lưng, bạn sẽ nghĩ thế nào? Chắc chắn là sẽ muốn tóm cổ người đó như tóm một con gà. bởi vì điệu bộ của ứng viên đó khiến người ta thấy ử ử, ấn tượng dành cho anh ta là chỉ biết làm cho xong việc, hơn nữa, lòng tự tin của anh ta cũng không đủ, quan trọng nhất là anh ta không có đủ nhiệt tình cho công việc. gặp một người xin việc như vậy, bạn sẽ không hề do dự mà muốn loại bỏ anh ta ngay lập tức.

2. Tự cổ vũ mình tự tin khiến một người tràn đầy hứng khởi với việc kiếm tiền, luôn tranh thủ cơ hội kiếm tiền bằng trạng thái tích cực nhất. Đối với trẻ mà nói, lòng tự tin có thể rèn luyện từ sự cổ vũ của bố mẹ và tự cổ vũ chính mình, cũng có thể rèn luyện thông qua việc tự mình hoàn thành một công việc nào đó. bố mẹ có thể đề nghị trẻ thử cố gắng làm một việc trong khả năng của chúng, khi trẻ hoàn thành nhiệm vụ thuận lợi, hãy khen ngợi trẻ đúng lúc. Đừng mua cho trẻ một bộ đồ chơi trí tuệ rồi mặc trẻ xoay xở với món đồ đó. Chúng cần sự khẳng định của người khác, bố mẹ có thể nói: “Con giỏi quá!”, “tuyệt thật!”, một vài câu khen ngợi đơn giản cũng có ảnh hưởng rất tích cực tới trẻ.

Thực vậy, một số hành động tuy nhỏ nhưng có thể thay đổi trạng thái tâm lý của con người. Chúng ta chắc cũng đã trải qua chuyện này: Khi chúng ta leo lên một ngọn núi, đứng trên đỉnh núi nhìn ra mọi thứ xung quanh, chúng ta sẽ cảm thấy tâm trạng thoải mái, tràn đầy sức sống, lòng tự tin cũng sẽ quay về với chúng ta lúc nào không hay.

Chủ động làm một số việc có thể kích thích lòng tự tin của trẻ, sẽ đem lại cho chúng cảm giác hoàn toàn khác, chúng sẽ cảm thấy thì ra sự tự ti luôn ở cạnh chúng.

Tổng thống Mỹ - Franklin được ca ngợi là một “cao thủ” luôn tự biết cổ vũ chính mình. hàng ngày ông đều liệt kê những yêu cầu với bản thân, cố gắng hoàn thành từng việc đó. trong túi áo ông luôn có một tờ giấy, trên đó là các nội dung như “tự tin”, “nhiệt tình”, “ng nghiêm túc”... Mỗi buổi tối, ông đều đối chiếu lại xem mình đã làm được hay chưa. Nếu chưa làm được, ông sẽ dùng bút đỏ đánh dấu lại để nhắc nhở bản thân. Chính nhờ phương pháp này mà sự tu dưỡng cá

nhân của ông đạt tới mức độ rất cao, tạo cơ sở vững chắc cho sự nghiệp của ông.

Trong quá trình giao tiếp với người khác, một số đứa trẻ luôn thích cúi đầu hoặc quay đi hướng khác, không dám nhìn thẳng vào người đối diện. Đây là một thói quen rất xấu. Cúi đầu sẽ khiến người khác có cảm giác không thoải mái.

Bố mẹ nên giúp trẻ hiểu rằng, khi giao tiếp, một người không dám nhìn người khác thì chắc chắn sẽ bị coi thường, người khác sẽ nghĩ rằng: “tại sao anh ta lại không nhìn mình? xem ra anh ta rất nhát gan, mình không cần phải tôn trọng người này”. Như vậy người ta sẽ không đối xử với anh ta một cách bình đẳng, anh ta sẽ bị rơi vào tình thế bị động khi giao tiếp. Người khác sẽ thể hiện rất tự nhiên, còn ngược lại, anh ta càng lúc càng lúng túng và cuối cùng chỉ biết nói cho qua chuyện, để lại ấn tượng không tốt cho người khác. Lâu dần, anh ta sẽ càng trở nên tự ti.

Bố mẹ có thể đề nghị trẻ rèn luyện lòng tự tin của mình như sau: Mỗi sáng, dành vài phút để nói với bản thân: “Mình rất giàu có”. Cùng với cảm giác giàu có sẽ như thế nào, đồng thời tưởng tượng sự giàu có trong mắt mình ra sao, hơn nữa nhớ lại tình huống khi mình giàu có nhất. Phải để ý thức bên ngoài từ từ xâm nhập vào tâm hồn, tâm trạng và thân thể. Dần dần, một người sẽ cảm thấy mình thực sự giàu có. Lần đầu tiên luyện tập, cảm giác này có thể chỉ trong vài giây, nhưng số lần luyện tập tăng dần, cảm giác này sẽ kéo dài trong vài phút, thậm chí là lâu hơn. Một cuộc sống sung túc chính là luôn luôn duy trì ý thức hài lòng, để bản thân trong lúc thiếu một thứ gì đó vẫn có thể thấy hài lòng với cuộc sống.

3. Dừng cảm thể hiện bản thân Người phương Đông từ trước tới nay vốn không có thiện cảm với những người tỏ ra tài giỏi, chúng ta thường nói rằng “cây cao gió cả”, có thể thấy chúng ta thường thích “giấu” mình. Nhưng mấu chốt của vấn đề là tình trạng này càng kéo dài thì chúng ta càng trở nên tự ti, càng sợ phải “xuất chúng”, thế là chúng ta luôn chấp nhận làm “người bình thường”.

Thực ra, không ai muốn làm một người âm thầm, lặng lẽ, chỉ có điều chúng ta luôn kìm nén bản thân, không cho bản thân cơ hội làm một người vĩ đại. hãy nỗ lực từ những việc rất nhỏ. Ví dụ như khi bạn ngồi ở vị trí dễ bị chú ý, hãy nói với bản thân rằng: “Mình tin vào bản thân! Mình không sợ bị hỏi, mình có thể trả

lời rất tốt; mình cũng không sợ bị người khác chú ý, mình vốn là người có thực lực!”.

Một điều cần nói ở đây là cô vũ trẻ luyện tập phát biểu trước đám đông là một việc làm vô cùng có ý nghĩa. trong cuộc sống thường có những đứa trẻ khi nói chuyện với người quen thì rất tự tin, nói năng lưu loát, nhưng một khi phải đối diện với một đám người xa lạ, chúng lại im như thóc, không biết phải nói gì.

Nguyên nhân là vì đâu.

Đó là do trẻ thiếu lòng tự tin. bởi vì thiếu tự tin, cảm thấy mình không bằng ai, người khác giỏi hơn mình mọi thứ. “Nếu mình mà lên tiếng chắc chắn là rất tệ, người khác sẽ cười mình, tốt nhất là mình cứ im lặng”. Chúng nghĩ như vậy. Có lúc chúng tự an ủi bản thân: “Sau này mình sẽ nói!”. Nhưng cái “sau này” của chúng không bao giờ tới. Chúng không bao giờ dám bày tỏ quan điểm của cá nhân.

Luyện tập phát biểu trước đám đông một mặt có thể rèn luyện dũng khí cho một người, nâng cao lòng tự tin của người đó; mặt khác cũng có thể cho người khác cơ hội để hiểu về mình, nếu gặp một người cùng chung chí hướng, mình còn có thể được ủng hộ và thông cảm, như vậy sẽ càng thêm tự tin. bản thân ngôn ngữ là một công cụ giao tiếp, trong mọi tình cảnh giao tiếp giữa người với người, ngôn ngữ đóng một vai trò vô cùng quan trọng. Ngoài trừ việc “biết nói chuyện” đơn thuần, học cách sử dụng ngôn ngữ một cách hợp lý tùy từng hoàn cảnh là một bài học quan trọng của trẻ khi bước chân vào xã hội. hãy cô vũ trẻ nói nhiều, làm quen nhiều. Đừng quên rằng phải kiên nhẫn, nếu trẻ nói sai, bạn có thể nói lại câu nói chính xác để trẻ học theo bạn.

Lòng tự tin là một loại thuốc tăng lực, nó khiến mọi suy nghĩ trong lòng một người trở thành trí tuệ của người đó. Khi nói ra mục tiêu của mình, dũng cảm nói to, đồng thời tin tưởng rằng mình có thể thực hiện được, lâu dần, nó sẽ hằn sâu vào trong trí óc. hãy truyền đạt sự tự tin của mình cho trẻ từ khi còn nhỏ.

Thái độ tích cực trong một xã hội hoặc trong một tập thể, sự sinh tử, tồn vong của một người không hoàn toàn được quyết định bằng tri thức mà là do thái độ. thành công hay không không phải là do học ở ngôi trường nào mà là do cách

nhìn của mình vào tương lai và mình có thái độ như thế nào, tinh thần như thế nào.

1. Bồi dưỡng lòng dũng cảm trong giáo dục gia đình, nên cổ vũ trẻ dũng cảm biểu hiện bản thân, dũng cảm nếm trải cuộc sống mới. Có nhiều lúc trước mặt bố mẹ, trẻ tỏ ra rất tự nhiên, rất tùy tiện, bố mẹ không ngờ rằng thực ra trong lòng chúng lại đang thấy rụt rè, sợ hãi; nhưng một khi đối diện với những người khách xa lạ, biểu hiện của trẻ có thể sẽ hoàn toàn khác, có những đứa trẻ không dám đi ra khỏi phòng của mình, có những đứa trẻ thì mặc dù dám đối mặt với khách nhưng lại tỏ ra rụt rè, xấu hổ, không dám nói chuyện với khách. Đó là vì chúng không dám dũng cảm biểu hiện bản thân. Lúc này bố mẹ nên đóng vai là “người trung gian”. Cố gắng xây dựng một mối quan hệ giao tiếp giữa trẻ với khách. bố mẹ còn có thể đưa trẻ tham gia vào các hoạt động công cộng, cổ vũ trẻ tới những nơi đông người để khắc phục tâm lý tự ti của trẻ.

2. Nhiệt tình trong công việc Một người muốn đứng vững ở một nơi nào đó thì trước tiên phải có cảm tình với nơi đó, tràn đầy hy vọng về nơi đó. tâm lý này sẽ khiến người ấy có những hành vi tích cực, khả năng của anh ta cũng không ngừng được nâng cao trong những hành động thực tế.

Có thể thấy, môi trường làm việc tương tự cũng có thể đem đến hai kết quả khác nhau. Khi một người nói với bản thân mình phải nhiệt tình, từ bản thân anh ta sẽ có một nguồn sức mạnh, tự nhiên sẽ nhiệt tình với công việc và đem lại thành quả cao.

Tính nhẫn nại Các chuyên gia cho rằng, giáo dục gia đình cần chú ý dạy trẻ tính nhẫn nại. Cho dù chưa đạt được mục tiêu thì vẫn phải giữ bình tĩnh, chăm chỉ làm tốt công việc trước mắt, chuẩn bị đầy đủ cho việc thực hiện mục tiêu sau này; đồng thời, trong lúc làm việc cũng phải chú ý kiềm chế bản thân, không vì những nóng nảy nhất thời mà làm ảnh hưởng tới sự nghiệp của mình.

Bởi vậy, nếu người lớn thường xuyên giúp trẻ thực hiện nguyện vọng của chúng, có thể sẽ khiến trẻ mang tâm lý nóng vội, chúng sẽ không biết làm thế nào để nỗ lực thực hiện từng bước mục tiêu lâu dài của mình.

1. Mục tiêu phân thành từng bước trẻ nên học cách tự thực hiện mục tiêu của

mình, bố mẹ có thể hướng dẫn chúng chia một mục tiêu lớn thành từng mục tiêu nhỏ cụ thể, như vậy chúng sẽ cảm thấy khả thi và có tính thách thức hơn. Khi nghĩ tới mục tiêu lớn hơn, chúng sẽ cảm thấy có động lực và hy vọng. Khi thực hiện các mục tiêu nhỏ, chúng sẽ cảm thấy mình đang bước dần từng bước chứ không phải là đi trong mơ, chúng đã có thể thực hiện được mục tiêu rồi.

Ví dụ: Nếu mơ ước của trẻ là trở thành triệu phú, mục tiêu cuối cùng này không có gì là đáng trách. Đối với người bình thường, nó hoàn toàn có thể thực hiện được. Vấn đề là, buộc phải chia chúng thành nhiều mục tiêu nhỏ cụ thể hơn, thiết thực hơn và khả thi hơn thì mới có thể từng bước hoàn thành mục tiêu lớn. Chia mục tiêu lớn thành các mục tiêu nhỏ, các mục tiêu nhỏ lại chia thành từng bước dễ thực hiện, sau đó thực hiện từng bước. Mỗi khi thực hiện được một bước, trẻ sẽ thấy mình đang tiến gần tới thành công.

Nếu trẻ nói với bản thân rằng: “Mình sẽ trở thành một triệu phú!”, sau đó vẫn sống cuộc sống như một người bình thường thì mãi mãi chúng chỉ là một người bình thường, mục tiêu triệu phú sẽ không bao giờ đạt được.

Giờ chúng ta hãy xem một tình huống khác. Một học sinh phổ thông vì thực hiện mơ ước cao nhất của mình đã đặt ra các mục tiêu như sau.

- (1) Thi đỗ đại học hàng đầu.
- (2) Du học tại một trường nổi tiếng ở Mỹ.
- (3) Làm công việc liên quan tới kỹ thuật cao.
- (4) Mở một công ty kỹ thuật cao của riêng mình.
- (5) Thành lập một tập đoàn doanh nghiệp loại lớn.

Trong mục tiêu đầu tiên lại chia thành nhiều mục tiêu nhỏ, ví dụ như.

A. Làm tốt bài tập (mỗi ngày làm một đề thi thử).

B. Vận động (Mỗi buổi sáng chạy bộ 30 phút, buổi chiều chơi bóng rổ).

Như vậy trẻ sẽ có một kết cấu công việc vô cùng chi tiết, mục tiêu của chúng sẽ càng thêm rõ ràng.

Nếu bắt đầu bước đi từ những mục tiêu nhỏ nhất, kiên trì tới cùng, thì đối với một người việc trở thành triệu phú không phải là khó! Nếu chỉ mới làm được một chút đã bỏ cuộc thì dù mục tiêu có cao đẹp tới đâu cũng chỉ là vô vọng.

Đồng thời phải nhớ rằng: Nếu đặt ra mục tiêu quá thấp, lúc nào cũng có thể làm được thì không thể nói là mơ ước được, nó cũng bình thường chẳng khác gì việc ăn, mặc, ngủ trong cuộc sống hàng ngày. Nếu mục tiêu quá cao thì sao? giả sử mục tiêu bạn đặt ra có khả năng thực hiện là 0, phải đầu tư vào đó quá nhiều tài lực và vật lực? Liệu có ai còn tích cực với công việc nữa không? họ sẽ cảm thấy đây đúng là nằm mơ giữa ban ngày, không có ý nghĩa gì cả.

Bởi vậy, một mục tiêu tốt, trước tiên phải là mục tiêu thực hiện được. thứ hai, để thực hiện nó, yêu cầu mọi người phải nỗ lực và phấn đấu hơn nhiều lần. hay nói cách khác, nó có khả năng kích thích toàn bộ tiềm năng của con người.

2. Không chế tâm trạng Nên hiểu rằng nổi nóng là một trong những hành vi bản năng của con người. trong thời kỳ chiến tranh, nóng giận có tác dụng tích cực, trong lúc nóng giận, các chiến sĩ sẽ dũng cảm hơn, sẽ bất chấp tất cả để tiêu diệt kẻ thù. Nhưng trong công việc, nếu không thể khống chế được tâm trạng nóng giận của mình hoặc không biết tìm cách điều tiết hợp lý sẽ gây ra hậu quả vô cùng nghiêm trọng. ảnh hưởng tới sức khỏe của bản thân, một trong những nguyên nhân gây các bệnh cao huyết áp, hen suyễn chính là do nóng giận; đối với người khác, nóng giận có thể gây ra sự đối kháng, có lúc sự đối kháng này thậm chí còn là vũ lực. Một số người thường vì phút nóng giận nhất thời mà đánh mất cơ hội tốt, khiến sự nghiệp của bản thân bị tổn thất nghiêm trọng.

Hãy dạy trẻ nhớ rằng: Nổi giận chỉ khiến người ta mất nhiều hơn được. Cân bằng tâm lý tạm thời có thể đem lại cho chúng niềm vui nhất thời nhưng tổn thất mà nó mang lại thì không thể bù đắp lại. Một người chỉ cần nổi nóng, hình tượng của anh ta sẽ bị hủy hoại một cách nghiêm trọng. bởi vậy, học cách khống chế bản thân, vô hình trung sẽ giúp bạn tạo ra nhiều giá trị hơn nữa, hiệu quả của nó không hề thua kém việc tiết kiệm tiền vào ngân hàng.

Chương 6: ĐỂ TRẺ NHẸ BƯỚC VÀO CUỘC SỐNG XÃ HỘI

Trẻ không sống trong thế giới cô tịch, nếu cho rằng trẻ chỉ cần học theo sách mà không cần biết những kiến thức xã hội thì cuối cùng sẽ gây mất cân bằng sâu sắc tới cuộc đời trẻ. Bởi vì một “con mọt sách” sẽ khó có khả năng sinh tồn một khi bước chân vào xã hội. Bởi vậy, ngoài việc cho trẻ một môi trường giáo dục tốt, cũng đừng quên dạy trẻ các kỹ năng sống, giúp trẻ hòa nhập với xã hội.

Giúp trẻ kết bạn

Đối với rất nhiều người, tình bạn ấm áp nhất, lâu bền nhất trong suốt cuộc đời là tình bạn xây dựng từ thời ấu thơ. Mỗi đứa trẻ trong cuộc sống đều sẽ tìm được một người bạn cùng mình chia sẻ buồn vui. bởi vậy, không ít ông bố bà mẹ cho rằng trẻ sẽ tự nhiên tìm được bạn, thực ra đây là một nhận thức sai lầm.

Bọn trẻ chỉ khi thường xuyên được ở bên nhau mới có thể thúc đẩy tình bạn, bởi vậy bố mẹ cần tạo điều kiện, bắc nhịp cầu cho trẻ kết bạn. Có những đứa trẻ tính tình cô độc, lập dị, không hòa đồng, việc kết bạn chắc chắn sẽ gặp khó khăn, lúc này bố mẹ cần hướng dẫn và giúp đỡ trẻ một cách thích hợp. Có cặp vợ chồng khi chuyển tới nhà mới đã vội vã giúp con kết bạn mới. họ cho con tham gia trại hè, sau khi từ trại hè trở về nhà, thái độ của đứa trẻ có sự thay đổi. Cậu con trai 13 tuổi nói: “Các bạn tham gia trại hè hy vọng mùa thu năm nay con học cùng trường với họ”. Mẹ cậu bé nói: “trại hè tạo một cơ hội rất tốt để xây dựng tình bạn, nếu không con mình tới trường mới sẽ cảm thấy bất an vì gặp toàn người mới”.

Bố mẹ hy vọng con cái kết bạn nhưng không muốn con mình kết nhầm bạn. bố mẹ bỏ mặc con cái tự do kết bạn có thể sẽ khiến trẻ chọn sai bạn, từ đó có khả năng bị nhiễm các thói hư tật xấu, thậm chí là bị tổn thương không cần thiết. bởi vậy bố mẹ cần nhẫn nại hướng dẫn trẻ, hãy đưa ra những lời nhắc nhở đúng lúc, đừng kết giao với những đứa trẻ có đạo đức không tốt, đừng tham gia đánh nhau để không bị thương, không để lại những ám ảnh trong tâm hồn non nớt.

Bố của Karl Witte đặc biệt nhấn mạnh, không để trẻ kết bạn với những đứa trẻ không được giáo dục tử tế, bởi vì những đứa trẻ đó có rất nhiều khuyết điểm.

Các ông bố bà mẹ cho rằng thói quen tốt của trẻ ngoan có thể ảnh hưởng tới những đứa trẻ hư, những đứa trẻ ngoan nên giúp đỡ những đứa trẻ hư. Điều đáng tiếc là trong đa số tình huống, thói quen xấu của trẻ hư lại nhanh chóng ảnh hưởng tới trẻ ngoan, khiến trẻ ngoan cũng nhiễm thêm nhiều thói hư tật xấu. Đó là vì học thói quen tốt cần phải nỗ lực và tự mình không chế, còn thói quen xấu lại không cần bất cứ nỗ lực nào cũng có thể “học” được. Bởi vậy người xưa mới nói “Gần mực thì đen, gần đèn thì rạng”. Chính vì thế, bố của Karl luôn cố gắng để cậu được chơi cùng những đứa trẻ có cùng sở thích với cậu, để chúng có thể cùng nhau tìm hiểu các vấn đề, có thể học tập lẫn nhau. Khi bố Karl thấy cậu cùng một bạn nào đó đọc thơ, đóng một vai nhỏ trong vở kịch, tranh luận về một vấn đề nào đó, ông cảm thấy vô cùng hài lòng về người bạn tốt của Karl.

Khi trẻ chơi cùng một đứa trẻ có nhiều khuyết điểm, bố mẹ đừng thô bạo can thiệp vào tự do lựa chọn bạn bè của trẻ, tốt nhất là hãy để trẻ tự mình phân biệt tình bạn nào là xứng đáng, tình bạn nào không. Ngăn cấm thô bạo chỉ kích thích tâm lý phản kháng của trẻ, cách làm của người mẹ trong câu chuyện dưới đây rất đáng để chúng ta học tập: Con trai của Alice, David, năm 13 tuổi, có một người bạn mới. Alice phát hiện ra bạn của con trai mình thích tranh luận với người khác, thói quen sống cũng không tốt. Người bạn này tới nhà chơi, chưa được đồng ý đã tự động vào nhà bếp tìm đồ ăn. Alice nói chuyện này với con trai, nhưng không hề bắt con trai mình phải nghỉ chơi với bạn. Trong quá trình tiếp xúc, David tự mình cũng cảm nhận được sự ngang ngược, thô lỗ của người bạn này, cuối cùng quyết định không chơi cùng cậu ta nữa.

Tình bạn luôn được xây dựng trên cơ sở cùng sở thích, những đứa trẻ có sở thích giống nhau sẽ dễ dàng xây dựng tình bạn trong các hoạt động chung. Bởi vậy bố mẹ cần giúp trẻ phát hiện sở thích của chúng, bồi dưỡng cho trẻ một sở thích rộng lớn, tăng lòng tự tin của trẻ, tạo cho trẻ nhiều cơ hội để kết thêm bạn mới. Eaton năm lên 13 tuổi mà trông nhỏ hơn các bạn cùng tuổi khác rất nhiều, trong các hoạt động tập thể, cậu thường trốn vào một góc, rất ít chơi cùng các bạn. Khi cậu quyết định tham gia một khóa huấn luyện tăng cường thể lực, bố mẹ cậu đã ủng hộ cậu. Một tháng sau quả nhiên thấy hiệu nghiệm, cậu nhanh

chóng hòa nhập với các hoạt động thể dục cùng những người bạn mới trong câu lạc bộ và yêu cầu mình phải thành công trong những hoạt động mới này.

Bố mẹ bỏ mặc trẻ tiếp xúc với những người bạn tốt cũng có thể nảy sinh ra rất nhiều vấn đề. Khi bọn trẻ cùng chơi với nhau, muốn nói gì thì nói, muốn làm gì thì làm. Mặc dù chúng đều có giáo dục, nhưng dù sao chúng vẫn chưa hiểu chuyện, ở cạnh nhau một thời gian dài, dần dần sẽ có xung đột. Chúng sẽ vì một chuyện gì đó mà tranh luận gay gắt để chứng tỏ là mình đúng, rồi biến mình thành một kẻ ích kỷ, kết quả là hình thành những tính cách xấu như giả hoạt, giả dối, bướng bỉnh, đồ kỵ, hận thù, ngạo mạn, nói xấu người khác, cãi nhau, đánh nhau, phỉ báng, khích bác... Kết quả này ở một mức độ nào đó là do bố mẹ đã chối bỏ trách nhiệm chơi cùng với trẻ. Nếu bố mẹ có thể hiểu được tâm lý của trẻ, cùng chơi với trẻ thì trẻ sẽ cảm thấy rất vui, làm vậy chỉ có lợi chứ không có hại. bởi vậy bố của Karl Witte luôn đề cao phương pháp bố mẹ hãy để trẻ tiếp xúc với bạn một cách có hạn chế.

Đương nhiên, ông không cấm tuyệt đối con trai mình chơi cùng những đứa trẻ khác mà chỉ đề cao việc để chúng tiếp xúc với nhau dưới sự giám sát của bố mẹ. tiếp xúc có giới hạn khiến trẻ trở nên lịch sự, lễ phép, cũng không bị nhiễm các thói quen xấu, không gây ra chuyện gì đáng tiếc. Kết quả của cách làm này của ông đã được thực tế chứng minh là có hiệu quả rất tốt. Vì Karl không bị nhiễm các thói xấu, có thể bình tĩnh xử lý sự việc, không dễ nổi cáu như những đứa trẻ khác; cho dù là bị thách thức, cậu cũng không cãi nhau hoặc đánh nhau. bởi vậy, bất cứ đứa trẻ nào chỉ cần tiếp xúc với Karl là lập tức thích cậu. Các ông bố bà mẹ hiện đại cũng nên học theo bố Karl, giúp con mình kết bạn, đừng chối bỏ trách nhiệm chơi cùng trẻ, để trẻ tiếp xúc với những đứa trẻ khác có hạn chế.

Trong vấn đề kết bạn, bố mẹ cần là tấm gương tốt cho con. Những ông bố bà mẹ có thể nhớ được sinh nhật của người khác và sắp xếp các buổi gặp mặt với bạn bè, dùng ngôn ngữ và hành vi của mình để nói với trẻ làm thế nào để xây dựng một tình bạn, trẻ sẽ học được rất nhiều thứ từ bố mẹ và bạn bè mà chúng không thể học được ở trường.

Nghệ thuật giao tiếp

Khả năng giao tiếp với người khác có ảnh hưởng sâu sắc đến sự thành công trong sự nghiệp sau này. Dạy trẻ học cách tìm hiểu môi trường xã hội, học các nghi lễ xã giao, khiến trẻ hiểu cách kết hợp hài hòa giữa kỳ vọng của mọi người và nhu cầu của bản thân sẽ giúp trẻ nhẹ nhàng bước chân vào cuộc sống xã hội.

Cần giúp trẻ nhận thức được rằng: biết cách giao tiếp thì mọi thứ sẽ trở nên thuận lợi, không biết giao tiếp sẽ gặp khó khăn mọi nơi, có thể sẽ dẫn tới thất bại liên tiếp. Để trẻ có thể giao tiếp hài hòa với người khác, để chúng trở thành một người được mọi người yêu mến, bố mẹ có thể dạy trẻ những đức tính dưới đây: hữu ái, hợp tác, rộng lượng, cởi mở, công bằng, lịch sự, tự tôn, có tinh thần trách nhiệm, có năng lực tổ chức... Mục đích là để chúng có một phương thức giao tiếp thích hợp với mọi người dựa trên những chuẩn tắc nhất định.

Hãy để trẻ học nghệ thuật lắng nghe người khác nói chuyện, để sau này chúng không trở thành người ích kỷ, luôn coi mình là trung tâm, bất chấp cảm nhận của mọi người. Khi giáo dục trẻ kỹ năng đối nhân xử thế, hãy để chúng biết rằng “ng nghiêm với mình, khoan với người”. Đối đãi với người khác quá hà khắc sẽ khiến mối quan hệ trở nên căng thẳng, dễ bị mọi người cô lập. Nghiêm trọng hơn là nếu trẻ trưởng thành với thói quen không thể “khoan với người” thì chúng rất khó giao tiếp với người khác. trẻ có ý nghĩ thù địch với người khác, học cách chăm sóc mọi người, xử lý tốt những vấn đề nảy sinh trong quá trình giao tiếp, học cách khoan dung đối với mọi người, bồi dưỡng tinh thần hợp tác, chuẩn bị cho cuộc sống sau này khi trưởng thành.

Giáo dục trẻ khi giao tiếp với mọi người không được tỏ ra ngạo mạn. tỏ ra ngạo mạn trước mặt bạn bè, đối xử với mọi người như một kẻ bề trên và luôn luôn khoe khoang tài năng của mình sẽ khiến bạn bè thấy phản cảm với mình, cuối cùng là không giao tiếp với mình nữa. Một người dù ưu tú đến mấy, nếu chỉ dựa vào sức mạnh của cá nhân thì không thể nào có được thành công mà còn cần tới sự quan tâm và ủng hộ của bạn bè. Vì được khen ngợi mà trở nên kiêu ngạo, luôn cảm thấy mình tài giỏi hơn người khác, thậm chí là coi thường những người

xung quanh, tâm lý và cách làm này thật là ngốc nghếch, là đang tự tạo chướng ngại vật cho con đường đi tới tương lai của mình. hãy biết rằng, muốn trở thành một người thực sự thành công trong xã hội thì buộc phải học cách xử lý hài hòa các mối quan hệ giữa người với người, nếu không sẽ gây thù địch khắp nơi, cuối cùng là dẫn tới thất bại. hãy dạy trẻ bỏ đi thái độ ngạo mạn, đối xử với người khác bằng thái độ hữu hảo. Chỉ có làm như vậy mới được người khác tôn trọng, mới có nhiều bạn hơn. Cậu bé Karl vì thường xuyên được mọi người khen ngợi nên có một thời gian rất kiêu ngạo, các bạn chào cậu, cậu thường phớt lờ, cuối cùng cậu đã mất rất nhiều bạn. thấy cậu buồn rầu vì chuyện đó, ông Karl đã tranh thủ cơ hội để giáo dục cậu làm người phải khiêm tốn, cuối cùng cậu bé Karl cũng giành lại được sự yêu mến của các bạn.

Trò chuyện và cảm thông

Trò chuyện tích cực là con đường quan trọng để bố mẹ đối thoại và giáo dục trẻ, là một sự rèn luyện dành cho trẻ. Chịu ảnh hưởng về cách nói năng, xử sự của bố mẹ, trẻ có thể chủ động và tự tin xuất hiện trước đám đông, có thể dùng lý trí để giải quyết vấn đề.

Trong quá trình giáo dục con, Karl Witte đã có một vài kinh nghiệm để trò chuyện, giao tiếp với con, một trong những số đó được ông gọi là “nghệ thuật lắng nghe”. Phương pháp này là: Mỗi ngày trước khi cậu bé Karl đi ngủ, ông và vợ đều dành một chút thời gian để nghe con trai kể những chuyện xảy ra trong ngày, thế là có nhiều lúc Karl tự nhiên đưa ra những lời đánh giá: Chuyện nào làm tốt, chuyện nào làm chưa tốt. trong quá trình kể chuyện, Karl dần dần hình thành thói quen kiểm điểm lại hành vi của bản thân. Khi bố mẹ trò chuyện, giao tiếp với trẻ hãy cố gắng giữ mối quan hệ bình đẳng với trẻ, đừng thể hiện mình là người lớn, như vậy trẻ mới chịu nói ra suy nghĩ trong lòng chúng. Và trẻ cũng học được kỹ năng giao tiếp từ cuộc trò chuyện bình đẳng này, không dễ dàng để người khác sai khiến mình.

Bố mẹ luôn hy vọng con cái mở lòng với mình, hy vọng trẻ trước tiên, bố mẹ

nên học theo bố Karl, tạo ra không khí lắng nghe thật lòng, giành được lòng tin tưởng của trẻ trong tình cảm thì mới có thể giao tiếp với trẻ một cách thật thoải mái. thừa nhận cảm giác và suy nghĩ của trẻ không có nghĩa là mọi việc đều chiều theo trẻ. Đối với những suy nghĩ không chính xác của trẻ, bố mẹ nên kịp thời hướng dẫn, điều chỉnh, giảng giải cho trẻ hiểu về đạo lý cần thiết.

Lắng nghe, đối với trẻ mà nói, là thể hiện sự tôn trọng, quan tâm, điều này cũng giúp trẻ có thể nhận thức được bản thân và năng lực bản thân. Nếu trẻ cảm thấy chúng có thể tự do nêu ra ý kiến đối với bất kỳ việc gì, mà những ý kiến chúng đưa ra lại không bị coi thường, thì chắc chắn chúng sẽ dũng cảm bày tỏ ý kiến của mình. trước tiên là ở nhà, sau đó là ở trường, sau này là trong công việc, trong xã hội, chúng đều dũng cảm đối mặt và xử lý mọi việc xảy ra.

Trò chuyện là một môn nghệ thuật, ví dụ: Có lúc trẻ hy vọng giữ một khoảng thế giới tình cảm riêng cho mình, bố mẹ cần dùng sự im lặng cần thiết để thể hiện sự tôn trọng dành cho trẻ; hoặc có những sóng gió trong tình cảm của trẻ, lúc này trẻ đặc biệt cần sự an ủi, bố mẹ hãy ôm trẻ vào lòng, thương yêu trẻ, dành cho trẻ sự ấm áp. Có lúc, đối với những tình cảm không tiện nói ra, có thể viết ra giấy cho trẻ đọc, cách làm này cũng giúp việc trò chuyện trở nên thú vị hơn, chân thực hơn. hãy nghĩ đủ mọi cách để trò chuyện với trẻ, điều này không chỉ giúp những hiểu biết và tình cảm dành cho trẻ thêm sâu sắc mà còn dạy trẻ làm thế nào để giao tiếp với người khác, bồi dưỡng cho trẻ khả năng giao tiếp xã hội.

Dạy trẻ học cách cảm thông, quan tâm, tiếp nhận, tin tưởng và tôn trọng các chuẩn tắc trong giao tiếp. Yêu cầu trẻ hãy đặt mình vào vị thế của người khác để suy nghĩ, cảm thông cho tình cảm và hành vi của mọi người. Không những phải yêu thương từ sâu trong tim mà còn phải biến những sự quan tâm đó thành hành động thực tế. Dạy trẻ hiểu cách suy nghĩ về tính cách của từng người, hiểu cách khen ngợi những ưu điểm của người khác, tin tưởng mọi người và tin tưởng chính bản thân mình; tôn trọng quyền lợi, ý kiến và lựa chọn của người khác, đón nhận họ bằng một trái tim khoan dung.

Dạy trẻ học cách điều chỉnh tâm lý và cử chỉ của bản thân, không tỏ thái độ

thù địch, học cách chăm sóc mọi người, như vậy sau này chúng mới không gặp khó khăn khi giao tiếp. Để trẻ từ nhỏ đã ý thức được rằng, trò chuyện với người khác được xây dựng trên cơ sở của sự cảm thông. giữa người với người nếu không có sự cảm thông, người nào cũng cố chấp với suy nghĩ của mình, cho rằng mình luôn luôn đúng, người kia là sai thì không thể nào trò chuyện, giao tiếp với nhau; nếu con người chỉ hạn chế mình trong một cái tôi nhỏ bé thì không thể nào cảm thông cũng như phát hiện ra sở trường của người khác. hãy thử để trẻ nếm trải cảm giác tìm hiểu và cảm thông với mọi người, như vậy việc trò chuyện sẽ thuận lợi hơn. bố mẹ cũng cần cảnh báo với hợp tác tốt đẹp với mọi người khác, cho dù là một siêu nhân ba đầu sáu tay cũng không thể thuận lợi làm tốt mọi việc, mà chỉ tạo ra cho mình thêm nhiều trở ngại mà thôi. Có thể cảm thông cho người khác là tố chất cơ bản nhất trong giao tiếp xã hội, chỉ khi có tố chất này, trẻ mới có thể trở thành một nhân tài ưu tú phát triển toàn diện.

Bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ

Quan niệm giáo dục rèn luyện trẻ thành một đứa trẻ ngoan ngoãn, nghe lời giờ đã lỗi thời, xã hội tràn đầy sự cạnh tranh như hiện nay, yêu cầu mọi người phải có khả năng thay đổi và thích nghi cao, bởi vậy từ nhỏ hãy bồi dưỡng “khí chất kẻ mạnh”, tăng cường tính cạnh tranh cho trẻ.

Khi bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ, cần bồi dưỡng tính độc lập và tự chủ, đừng quản lý trẻ quá chặt chẽ, hãy để trẻ có không gian tự do hoạt động. Nói một cách cụ thể, đó là bạn hãy trân trọng từng tiến bộ nhỏ của trẻ, cổ vũ và khẳng định hành vi cạnh tranh của trẻ. Dạy trẻ hãy biết phát huy ưu thế của mình, tăng cường lòng tự tin để trẻ giành thắng lợi, giúp trẻ đặt ra những kế hoạch khả thi, tiến hành rèn luyện sự tự tin cho trẻ, bồi dưỡng trẻ có tinh thần lạc quan, dám đón nhận thách thức.

Để trẻ có thể thuận lợi bước chân vào xã hội, đón nhận các thách thức mới, bố mẹ cần phải bồi dưỡng cho trẻ ý thức cạnh tranh từ khi còn nhỏ. tham gia vào các trò chơi mang tính cạnh tranh chính là một biện pháp tốt. Nhưng không ít

ông bố bà mẹ dễ lấy lòng trẻ, trong lúc chơi đã cố ý nhường trẻ, mình luôn đóng vai là người thua cuộc. Ví dụ: thi đá bóng, bố mẹ thường đá vào là nổ... họ cho rằng nhường trẻ, để trẻ chiến thắng không chỉ khiến trẻ thấy vui mà còn có thể bồi dưỡng lòng tự tin và chí tiến thủ cho trẻ. Quan điểm này hoàn toàn sai lầm, cách làm này rất dễ khiến hình tượng của bố mẹ trong lòng trẻ bị hủy hoại nghiêm trọng, càng làm giảm vai trò của giáo dục.

Hơn nữa, cách làm này cũng không có lợi trong việc nâng cao trí tuệ của trẻ. Vai trò và hành vi của bố mẹ trong trò chơi đại diện cho sự mong chờ đối với trẻ. bố mẹ thường xuyên nhường trẻ, đóng vai người thất bại trong cuộc cạnh tranh, vậy thì bố mẹ không thể đưa ra yêu cầu cao hơn đối với trẻ. trong trò chơi, trẻ không cần cố gắng đã dễ dàng giành chiến thắng, bởi vậy chúng mất đi cơ hội rèn luyện thể lực, ý chí và trí tuệ của mình, không thể hiện được sức mạnh của mình, không cảm nhận được niềm vui khi dùng sự nỗ lực và sáng tạo của bản thân để giành chiến thắng. trẻ luôn dễ dàng thắng lợi, như thế chúng sẽ đánh giá quá cao năng lực của bản thân, thiếu sự chuẩn bị tâm lý khắc phục khó khăn, khi gặp những khó khăn trong thực tế, chúng sẽ lúng túng, không biết phải làm gì. trẻ sẽ dần dần hình thành ý thức “coi mình là trung tâm”, thậm chí còn hình thành thói quen xấu “mình là tất cả”.

Bố mẹ nên nhận thức được giá trị giáo dục trong trò chơi, thông qua trò chơi để không ngừng nêu ra các yêu cầu và mục tiêu mới cao hơn dành cho trẻ, thúc đẩy sự phát triển của trẻ. trong các trò chơi mang tính cạnh tranh, bố mẹ cần tôn trọng quy tắc trò chơi, đừng phá hoại lòng tự tin của trẻ. bởi vì sự tự tin được rèn luyện trong quá trình không ngừng khắc phục khó khăn, những trò chơi không có bất cứ khó khăn nào, không cần nỗ lực đã giành thắng lợi thì không thể bồi dưỡng lòng tự tin cho trẻ.

Hướng dẫn trẻ tiếp xúc với văn hóa xã hội

trong vấn đề giáo dục trẻ, không ít người cho rằng không nên bồi dưỡng khả năng giao tiếp cho trẻ quá sớm. Lý do họ đưa ra là tâm lý của trẻ vẫn còn đơn

giản, trong sáng, nên cố gắng giữ bản chất đáng quý ấy, nếu dạy trẻ quá sớm những mối quan hệ giao tiếp trong xã hội sẽ phá hoại trái tim ngây thơ của trẻ, chỉ có hại chứ không có lợi cho trẻ.

Trên thực tế, cách làm khiến trẻ “hai tai không nghe chuyện ngoài cửa, trong lòng chỉ biết niệm Thánh kinh” này không có lợi cho sự phát triển của trẻ. xã hội loài người là một tổ hợp vô cùng phức tạp, mỗi người đều có những suy nghĩ khác nhau về cuộc sống. trẻ sớm muộn cũng có một ngày phải bước chân vào xã hội, đối mặt với mọi vấn đề trong cuộc sống. Nếu không học cách xử lý thỏa đáng các mối quan hệ giao tiếp thì chúng sẽ gặp rất nhiều khó khăn. bởi vậy, bố của Karl Witte từ rất sớm đã dạy cậu bé Karl một số tri thức về giao tiếp xã hội. Mặc dù có người chỉ trích ông, nói ông dạy con mình lừa gạt, giả dối, nhưng ông phản bác lại rằng: “trong mắt tôi, những người luôn nói các mối quan hệ giao tiếp là “bẩn thỉu” là những người đáng ghét nhất, bởi vì họ đã hiểu sai ý nghĩa thực sự của quan hệ giao tiếp. Cách hành xử của một số người đã vượt quá phạm trù giao tiếp bình thường, những người này mới đáng bị chỉ trích. Quan hệ giao tiếp vốn dĩ không phải là một cái gì không tốt, chỉ vì hiện nay có quá nhiều người hiểu sai về nó. tôi nghĩ chỉ cần hướng dẫn trẻ đi đúng hướng, dùng phương pháp phù hợp, để trẻ có một nhận thức chính xác về quan hệ giao tiếp thì chắc chắn sẽ có ích cho tương lai của trẻ”.

Để trẻ biết rằng, đối xử hữu hảo với người khác đương nhiên là chính xác, nhưng thế giới nội tâm của con người vô cùng phức tạp, khi giao tiếp với mọi người, nên học cách quan sát để có thể nắm bắt được suy nghĩ và dụng ý của người đối diện một cách chính xác nhất. trước mặt những người mà mình không quen thuộc, hãy chú ý mức độ giao tiếp, chuyện gì cũng không nên quá bộc trực, như vậy sẽ có lợi cho cả hai bên.

Dạy trẻ trở thành một người biết điểm dừng, như vậy sẽ giúp trẻ khéo léo hơn trong giao tiếp. bố mẹ nên hướng dẫn trẻ bước chân ra khỏi cuộc sống nhỏ hẹp ở gia đình và nhà trường, bước vào cuộc sống thường ngày, tiếp xúc với nền văn hóa xã hội phong phú về nội dung và đa dạng về hình thức, điều này sẽ giúp đỡ rất nhiều cho sự trưởng thành của trẻ, cũng là một biện pháp hữu hiệu để làm

phong phú vốn kiến thức, mở rộng tầm mắt, phát triển trí tuệ và cá tính của trẻ.

Dưới sự hướng dẫn của bố mẹ, trẻ có thể xem những bộ phim, chương trình truyền hình, nghe sóng phát thanh có chọn lọc; cùng bố mẹ thưởng thức âm nhạc, mỹ thuật, nhiếp ảnh, điêu khắc, thư pháp... ; đọc các loại sách báo ngoài chương trình học; sử dụng ngày nghỉ để đi du lịch, tham quan các danh lam thắng cảnh; tích cực tham gia vào các hoạt động công nghệ, văn hóa, triển lãm... Những hoạt động này đều có thể nâng cao tu dưỡng của trẻ, để trẻ nhẹ nhàng hòa nhập với xã hội.

Dương nhiên, văn hóa phẩm trong xã hội cũng bao gồm rất nhiều nội dung thô tục, không lành mạnh, khả năng bắt chước của trẻ rất cao, mà năng lực kiểm soát lại thấp, khả năng chống chọi với những ảnh hưởng từ thế giới bên ngoài cũng kém. bởi vậy, trong quá trình trẻ tiếp xúc với văn hóa xã hội, bố mẹ nên dành cho trẻ sự hướng dẫn đúng đắn, để trẻ không tiếp xúc với những sản phẩm không lành mạnh như văn hóa phẩm đồi trụy, bạo lực...

Lời Kết Khen ngợi từng tiến bộ của trẻ

Có thể có những ông bố bà mẹ khi đọc cuốn sách này sẽ cho rằng phương pháp giáo dục của bố Karl Witte chỉ là giáo dục sớm mà thôi. thực ra đây là một cách nhìn rất phiến diện. hạt nhân trong quan niệm giáo dục của ông Karl không chỉ là giáo dục trẻ khi còn nhỏ mà còn là bí quyết để ông bồi dưỡng ra một thiên tài. Chính nhờ tình yêu và con mắt biết “thưởng thức” con trai mình nên ông đã nghĩ đủ mọi cách, bất chấp lời khuyên cáo và chế nhạo của mọi người, kiên trì phương thức giáo dục cậu bé Karl vốn không được ông trời dành cho nhiều ưu đãi, để cậu trở thành một người kiệt xuất.

Bởi vậy, trước khi kết thúc cuốn sách này, chúng tôi cảm thấy mình cần phải nhắc lại với các vị phụ huynh một lần nữa, tinh túy trong học thuyết giáo dục của bố Karl Witte: Khen ngợi từng tiến bộ của trẻ.

Trẻ trưởng thành mỗi ngày, ngày nào cũng có một thành tích mới. Mỗi tiến

bộ của chúng giống như một giọt nước, vô cùng nhỏ, nhưng tích lũy lâu ngày thì sẽ thành một dòng sông đầy nước. Nhưng không ít những ông bố bà mẹ nóng vội lại luôn không nhìn thấy những tiến bộ nhỏ này của trẻ, luôn ca thán rằng con mình không tiến bộ, thì thoảng lại thúc giục, ép buộc trẻ, kết quả là khiến mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái trở nên căng thẳng.

Nhà giáo dục học người tiệp Khắc, Johann amos Comenius chỉ ra rằng: “hãy tôn trọng trẻ như tôn trọng thượng đế”. Một triết gia nổi tiếng người Mỹ, William James cũng nói: “Nhu cầu cấp thiết nhất của con người chính là được khẳng định, được khen ngợi”. Quan điểm giáo dục của họ chính là khởi đầu cho quan điểm giáo dục “khen ngợi”. Nếu mỗi thành tích, mỗi tiến bộ của trẻ đều được bố mẹ khen ngợi, vậy thì chúng sẽ càng thêm tự tin, sẽ phát huy được toàn bộ tiềm năng của mình, trong tương lai có thể tạo ra vô số thành tựu. bởi vậy, bố của Karl đã nhắc nhở những ông bố bà mẹ trên thế giới rằng: Khi dạy trẻ, hãy thử thường xuyên nói những câu “con làm tốt lắm, con thật thông minh”. Như vậy trẻ chắc chắn sẽ có tiến bộ mỗi ngày.

Khen ngợi là ánh mặt trời rạng rỡ trong cuộc sống của trẻ, nó chiếu rọi lên nụ hoa đang chớm nở, làm ấm áp trái tim nhỏ bé của trẻ. Cũng giống như bố của Karl Witte, một ông bố tên là Châu hồng đã dùng phương pháp “khen ngợi” để giáo dục cô con gái bị tàn phế của mình thành một người ưu tú. Con gái của Châu Hồng, Châu Đình Đình có đôi tai gần như bị điếc hoàn toàn, lại còn có vấn đề về trí tuệ. Lần đầu tiên Đình Đình làm một đề thi toán ứng dụng, 10 câu hỏi cô bé chỉ làm đúng một câu, Châu Hồng không hề nổi giận, ông đánh một chữ V màu đỏ rất lớn vào chỗ đúng, nhưng không đánh dấu X vào chỗ sai, đồng thời chân thành nói với con gái rằng: “Con giỏi quá, lần đầu tiên mà đã làm đúng một câu, hỏi bố bằng tuổi con, bố chẳng làm đúng câu nào cả!” Cô con gái 8 tuổi nghe bố nói vậy thì cảm thấy rất tự hào, thế là càng ngày cô càng thích làm toán, lần sau làm tốt hơn lần trước, khi đi thi, điểm môn toán của cô được điểm tuyệt đối. Nhờ sự cổ vũ của bố, Đình Đình học cấp Tiểu học nhưng đã học thuộc tới hàng thập phân thứ 1000 của số Pi, năm 10 tuổi, cô viết một câu chuyện thần thoại dài 60.000 chữ. Câu mà Châu Hồng thường nói là: “Cho dù tất cả mọi

người trên đời này coi thường con bạn, bạn cũng phải khen ngợi nó, bảo vệ nó, yêu thương nó”. Chính nhờ có một người bố biết khen ngợi con mình mà cô con gái không hoàn thiện của ông đã trở thành một học sinh xuất sắc: năm 19 tuổi, Đinh Đình trúng tuyển vào một trường đại học nổi tiếng ở Đức.

Khi giáo dục con gái, Châu hồng đã sử dụng phương pháp giáo dục khen ngợi. thực ra mỗi vị phụ huynh cũng đều đã từng sử dụng phương pháp này. Đó chính là khi dạy trẻ học nói, học đi, khi đó bất cứ ông bố bà mẹ nào cũng không vì con mình chưa thể bước chân đi, chưa thể nói một câu hoàn thiện mà mắng con mình là “đồ ngu”. Khi dạy trẻ nói chuyện hay đi lại, bố mẹ thường rất kiên nhẫn, không ngừng động viên trẻ. Khi trẻ có thể bước chân đi, khi trẻ cất tiếng gọi “bố, mẹ” lần đầu tiên, bố mẹ đã vui sướng như thế nào, họ sẽ không ngừng khen con mình, nói rằng con thật thông minh. Nhưng khi trẻ lớn dần lên, bố mẹ lại trở nên khó tính hơn: trẻ chỉ phạm phải một sai lầm nhỏ cũng nổi giận mắng mỏ trẻ, nhưng một ngày trẻ cố gắng rất nhiều, đạt được rất nhiều thành tích lại làm như không thấy. Như thế, dưới sự giáo dục sai lầm của bố mẹ, trẻ dần dần trở thành một kẻ vô tích sự và nhiều khuyết điểm.

Tại sao chúng ta khen ngợi vẻ đẹp của một bông hoa nhưng lại luôn tiết kiệm lời khen với sự trưởng thành của con trẻ? Mỗi ông bố bà mẹ đều nên từ bỏ phương pháp giáo dục gia đình truyền thống, hãy dùng những lời khen ngợi như một chiếc chìa khóa vàng để mở cánh cửa tâm hồn trẻ, để trẻ có thể phát triển tối đa trí tuệ, tiềm năng của mình, học tập trong niềm vui, trải qua một tuổi thơ tuyệt đẹp mà bố mẹ dành cho chúng. Nhờ thế, bố mẹ cảm nhận niềm vui trẻ tiến bộ mỗi ngày, không phải buồn phiền, lo lắng về trẻ, gia đình trở thành một khu vườn tràn ngập tiếng cười.

Nhưng hành vi đơn giản nhất lại thường bị lãng quên. Không ít ông bố bà mẹ không thể vận dụng chính xác phương pháp giáo dục khen ngợi, không kiên nhẫn để khen ngợi trẻ, cho dù là một ưu điểm nhỏ; có những ông bố bà mẹ vì thành tích thi của con không đạt được như yêu cầu của mình mà buột miệng nói rằng: “tại sao con lại kém cỏi như vậy, tại sao mẹ lại có đứa con dốt thế?”. “Con thật vô dụng”, có những ông bố bà mẹ yêu cầu con mình “tiến lên”, thường xuyên

đem những sở đoản của con mình ra so sánh với sở trường của những đứa trẻ khác, chỉ trích và hạ thấp khả năng của con. Có những người còn nổi giận với con, bởi vì một vài nguyên nhân nào đó mà đánh mắng con. thực ra sự giáo dục này chỉ đem lại kết quả ngược lại và gây ra tổn thương không thể tưởng tượng nổi cho tâm hồn non nớt của trẻ.

Đối với trẻ mà nói, lời khen ngợi của người thân vô cùng quan trọng. Cho dù biểu hiện của trẻ không thực sự xuất sắc nhưng là cha mẹ cũng nên biết đãi cát tìm vàng, cần phải biết dùng “kính lúp” để phát hiện ra ưu điểm của trẻ và phóng đại nó ra. Bố mẹ cần hiểu nguyện vọng của trẻ, nhìn thấy sự nỗ lực của trẻ, khen ngợi “thành tựu” của trẻ, để trẻ trở thành một người tự tin.

Khen ngợi ưu điểm và tiến bộ của trẻ thực sự có công hiệu thần kỳ như vậy không? Rất nhiều ông bố bà mẹ đã đặt ra câu hỏi này.

Một bà mẹ mỗi khi nói về con gái của mình là khóc không thành tiếng. Con gái mới học lớp một mà chị đã cảm thấy con gái mình “hết rồi, hết thật rồi”. tôi đề nghị chị sau này hãy cố gắng bỏ qua những khuyết điểm của cô bé, chỉ nói về ưu điểm của cô. Người mẹ đó bán tín bán nghi làm theo. bữa tối, bố thì khen con gái rất thích giúp mọi người làm việc nhà, mẹ khen cô bé ngoan ngoãn và nói: “thích giúp mọi người làm việc nhà và ngoan ngoãn là hai đức tính rất tốt, con của mẹ thật tuyệt vời!” Cứ như thế một vài ngày, tâm trạng của cô bé dần dần khá hơn. Về tới nhà, cô bé vừa hát vừa múa, bố mẹ vỗ tay cổ vũ, đã mấy năm rồi cô bé không được khen ngợi như thế. Khi gặp lại người mẹ này, chị nói với tôi: “giờ tôi thấy con gái mình toàn là ưu điểm!.

Cô bé thật sự đã thay đổi hay sao? Không hề, chính quan điểm và thái độ của người mẹ đã thay đổi, thế là số phận của đứa trẻ cũng thay đổi. bởi vậy, quan niệm như thế nào sẽ quyết định một kết quả như thế, khen ngợi trẻ, trẻ sẽ trở thành một người vô cùng ưu tú. Sau khi nhập học, bố mẹ luôn cảm thấy con mình không bình thường, thực ra trẻ không hề thay đổi, chỉ có thái độ của bố mẹ là khác, đã trở thành một tấm gương bị méo, chỉ nhìn thấy những khuyết điểm của trẻ. Do đó, bố mẹ chỉ cần thay đổi quan niệm của mình, nhìn trẻ bằng thái độ khen ngợi, tấm gương đó sẽ lập tức trở nên bằng phẳng, lại phản xạ ra tia sáng

của trẻ, bố mẹ cũng sẽ cảm nhận được sự trưởng thành lành mạnh của trẻ. Mỗi ông bố bà mẹ đều nên nhớ rằng, trên đời này không có “nghịch tử”, chỉ có phương pháp giáo dục sai lầm mà thôi.

Đứa trẻ nào cũng thích được nghe lời khen, hàng ngày bố mẹ hãy nhớ khen trẻ một câu, hãy biết rằng tỷ lệ thành tài của những đứa trẻ thường xuyên được bố mẹ khen ngợi cao hơn 5 lần so với những đứa trẻ ít nhận được lời khen! Các ông bố bà mẹ đều biết rằng: Nếu khen bàn tay của trẻ sạch, ngày hôm sau bàn tay đó sẽ càng sạch hơn; nếu khen chữ trẻ viết đẹp hơn ngày hôm qua, vậy thì ngày mai chữ trẻ lại càng đẹp hơn; nếu hôm nay khen trẻ lễ phép, ngày mai trẻ càng lễ phép hơn. Khi được bố mẹ khen ngợi, trẻ không chỉ có tâm lý vui vẻ mà còn tìm được phương hướng để nỗ lực từ những lời cổ vũ ấy, từ đó chúng có thể tự tin giành lấy những thành tích ưu tú nhất. hãy nhớ luôn quan tâm tới mọi tiến bộ dù nhỏ nhất của trẻ, nhớ dành cho trẻ sự động viên. Cho dù tất cả mọi người đều coi thường con bạn, thì với tư cách là bố mẹ, bạn cũng phải khen ngợi chúng, yêu thương chúng, tự hào với sinh mệnh nhỏ mà mình đã tạo ra, tin tưởng 100% rằng con mình sẽ thành công.

Chỉ cần trẻ có những hành vi xuất sắc, bố mẹ hãy khen thưởng cho trẻ cả về tinh thần và vật chất, phương thức này phụ thuộc vào bố mẹ, đừng bao giờ tỏ ra keo kiệt. trẻ làm xong một việc gì đó hoặc đang trong lúc tiến hành, hãy dành cho trẻ sự khen ngợi và động viên đúng lúc, hiệu quả chắc chắn sẽ rất tốt. Nếu nhất thời quên mất, hãy nghĩ cách để bù đắp. Ví dụ: Dưới sự thuyết phục của cô giáo, cuối cùng trẻ cũng chịu ăn rau, bố mẹ nên lập tức khen ngợi trẻ. Như thế có thể sẽ củng cố mỗi tiến bộ nhỏ của trẻ thành một thói quen tốt. Nếu trẻ chơi đồ chơi xong rồi vứt bừa bãi, bạn có thể yêu cầu trẻ cất đồ cẩn thận, trẻ chỉ cần cất cẩn thận một món đồ, bạn lập tức khen ngợi trẻ “con làm tốt quá, nếu những món đồ khác cũng cất cẩn thận như thế thì sẽ ngoan hơn nhiều”, như vậy trẻ sẽ dần dần củng cố hành vi tốt này của mình, hình thành một thói quen tốt.

Trẻ có biểu hiện tốt đương nhiên là cần được khen ngợi để tăng thêm lòng tự tin của chúng. hãy tìm những điểm tích cực của trẻ và đừng hà tiện lời khen. Đừng bao giờ trách mắng trẻ khiến trẻ có cảm giác ngày tàn của thế giới đã tới.

Đối với những việc nhỏ mà trẻ làm, có thể khen ngợi quá lên một chút. Ví dụ: trẻ chỉ thuần túy là thích nên cầm chổi “quét sân”. bố mẹ biết rõ ràng là chúng không chủ động làm việc nhà, nhưng hãy kịp thời khen ngợi hành vi này của trẻ. Lời khen ngợi này không hề có hại, mà nó là một sự khẳng định đối với hành vi đúng của trẻ, lại có thể khiến trẻ biết rằng yêu lao động là một phẩm chất tốt. Có lúc có thể khen ngợi trẻ thông qua những kỳ vọng trong tương lai mà trẻ nêu ra. Ví dụ: trẻ vẽ không đẹp lắm, mỗi khi học giờ mỹ thuật, trẻ đều cảm thấy tự ti. bố mẹ có thể nói rằng: “giờ con vẫn chưa nắm được phương pháp tốt, sau này chỉ cần chăm chỉ vẽ tranh theo yêu cầu của cô giáo là con sẽ vẽ đẹp hơn!” Lời cổ vũ này mặc dù vượt quá hiện thực nhưng đối với trẻ mà nói là vô cùng đáng giá.

Mỗi ngày khen ngợi trẻ một câu không hề khó, nhưng bản thân của sự khen ngợi lại không phải việc dễ dàng. trước tiên phải khen đúng, nếu khen không đúng trẻ sẽ có cảm giác mình bị lừa dối, không thể phát huy được tác dụng kích thích trẻ. Khen sai, ngược lại còn gây ra hậu quả không tốt. trẻ sẽ coi những cái sai thành đúng, phản tác dụng, sau này muốn sửa lại cũng khó.

Thứ hai, cũng không thể tùy tiện khen ngợi trẻ. trước khi khen ngợi, hãy nghĩ xem trẻ có đáng được khen hay không. Những lời khen ngợi quá dễ dàng trên thực tế chỉ là một sự lấp liếm vô trách nhiệm mà không thể thúc đẩy sự trưởng thành lành mạnh của trẻ. Chỉ dành lời khen khi trẻ có những hành động tốt, và nói với trẻ vì sao chuyện này đáng được khen ngợi. Khen ngợi trẻ là một việc làm rất quan trọng, không được coi thường. Cho dù bạn tới đâu, tâm trạng không tốt hay vì một vài nguyên nhân nào đó cũng không thể chỉ dùng một, hai câu đồ dành, lừa gạt để lấp liếm.

Ví dụ: huy cảm thấy bức tranh của mình chưa đẹp lắm, bèn mang đi hỏi ý kiến của bố. bố đang làm việc, chỉ liếc bức tranh một cái rồi nói: “Vẽ đẹp lắm!” Lúc này cậu bé có thể sẽ từ bỏ nghi ngờ của mình, cho rằng bố nói đúng, một lời khen vô tình của bố đã thay đổi hẳn tiêu chuẩn thẩm mỹ của cậu bé. Có thể trẻ không thừa nhận ý kiến của bố, nghĩ bụng: “bố chỉ buột miệng nói ra vậy thôi, chứ thực ra bố không thấy bức tranh này đẹp”. Và chúng có thể sẽ có suy nghĩ:

“bố không thành thật” hoặc là “bố chẳng để ý gì tới tranh của mình”.

Đồng thời, cũng cần chú ý ngữ khí khi khen ngợi, đừng nói những câu đại loại như “ôi, hiếm có thật, có phải mặt trời mọc ở phía tây hay không, con cũng biết tự học hả”. Cách nói châm biếm này sẽ khiến lòng tự tôn của trẻ bị tổn thương nghiêm trọng.

Những đứa trẻ thất bại thường rất yếu đuối, chúng rất cần an ủi về tình cảm, lúc này bố mẹ cần phải khen ngợi trẻ nhiều hơn. bố mẹ có thể nói với chúng rằng: “tại bố mẹ không quan tâm tới con, con đã có thành tích rất tốt rồi, bố mẹ tin rằng con sẽ đuổi kịp các bạn khác”. Không ngừng nói “cố lên” với trẻ, cho dù trẻ bị ngã hàng ngàn lần, cũng hãy tin tưởng rằng tới lần thứ 1001, chúng có thể đứng lên.

Cuối cùng, chúng tôi đề nghị mỗi vị phụ huynh hãy chuẩn bị cho mình một cuốn nhật ký giáo dục, ghi lại từng tiến bộ và tình hình phát triển của trẻ. Dạy trẻ cái gì mới, trẻ học được thêm từ gì mới, nó có hứng thú với cái gì, có biểu hiện nào tốt, tại sao lại trách trẻ, tại sao lại khen ngợi trẻ, trẻ có khả năng trong lĩnh vực nào... hãy ghi hết lại. bố mẹ đừng vì nhiều việc bận mà quên những tiến bộ nho nhỏ của trẻ. Mỗi lần khi giờ nhật ký ra, bạn sẽ phát hiện ra rằng thực ra con mình rất ưu tú, và sau đó bạn sẽ tin tưởng rằng mình có thể bồi dưỡng trẻ thành một nhân tài.

Cuối cùng, xin tặng cuốn sách này cho tất cả những ông bố bà mẹ quan tâm tới sự trưởng thành của trẻ, để con của bạn trở thành những “Công dân ưu tú, có ích cho gia đình và xã hội”.

- Tại sao "Tốt nghiệp" gắn liền với "Thất nghiệp"?
- Bạn có mong muốn con cái mình sau khi tốt nghiệp đại học, phải cạnh tranh khốc liệt với hàng vạn người hay bốn ba khắp đây đó để tìm kiếm việc làm?
- Hãy bồi dưỡng quan niệm về tài chính cho trẻ từ khi còn nhỏ.

*"Nếu bạn không dạy con mình cách sử dụng tiền bạc,
sau này sẽ có những người khác thay bạn làm việc đó"*

--- Robert Kiyosaki ---

Cuộc đời TRẺ

99%
phụ thuộc
vào
BỐ

PHẦN 1: Cửa cải không phải là đồng rác

- Ham mê tiền bạc là một kiểu phát triển tâm lý bình thường
- Cha mẹ giàu, con chưa chắc đã giàu
- Trì hoãn sự hưởng thụ: Cốt lõi sự giàu sang của người Do Thái
- Phóng lúng vãi keo kiệt: Những hố bẫy trong giáo dục tài chính
- Hãy dẫn trẻ cùng đi mua sắm.
- Mỗi ngày học một chút kiến thức về tiền tệ
- Tiết kiệm một đồng là kiếm được hai đồng
- Tình yêu thương là tài sản quý giá nhất
- Đạo đức quan trọng hơn của cải vật chất

PHẦN 2: Cách thức kiếm tiền

- Làm thêm giúp bố mẹ
- Lập ra những mục tiêu ngắn hạn và khen thưởng
- Tạo cơ hội cho trẻ làm thêm
- Biến đá thành vàng
- Đam mê cũng có thể kiếm tiền
- Làm ăn nhỏ, bài học lớn

PHẦN 3: Dùng tiền để ra tiền

- Trang bị cho trẻ một cuốn sổ ghi chép
- Học cách giữ tiền là bước đầu để kiếm tiền
- Giúp trẻ lập kế hoạch tiết kiệm
- Mở cho trẻ một tài khoản cá nhân
- Dạy trẻ hiểu thế nào là đầu tư
- Kinh nghiệm đầu tiên khi đầu tư cổ phiếu
- Đóng bảo hiểm cũng là đầu tư
- Học cách sưu tầm
- Những rủi ro trong đầu tư

PHẦN 4: Kỹ năng tài chính cần được bồi dưỡng từ nhỏ

- Kỹ năng tài chính quan trọng hơn của cải
- Không được hài lòng với thực tại
- Bắt đầu cự tuyệt thói quen chi tiêu hoang phí
- Sử dụng tiền tiêu vật một cách tốt nhất
- Bồi dưỡng kỹ năng tài chính từ tiền mừng tuổi
- Để trẻ học cách lập kế hoạch chi tiêu
- Dạy trẻ một số kỹ xảo trong chi tiêu
- Hãy tạo ra cuộc sống giàu có cho trẻ

Lời nói đầu

Vì sao “Tốt nghiệp” gắn liền với “Thất nghiệp”?

Chúng ta đang sống trong một thời đại, mà ở đó luôn tiềm ẩn những nguy cơ khiến con người cảm thấy lo lắng và bất an như; chiến tranh, hạn hán, lũ lụt, dịch bệnh, nghèo đói... hay cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu do khủng hoảng nợ xảy ra tại Mỹ, cuộc khủng hoảng này đã gây ảnh hưởng nặng nề tới nền kinh tế thế giới, khiến việc “cắt giảm nhân lực”, “không trả lương công nhân” càng làm tăng tỷ lệ thất nghiệp, sinh viên mới ra trường rất khó khăn để tìm được việc. Tất cả những vấn đề này đã trở thành mối lo cho một xã hội ổn định. Nhưng, chúng ta hãy gạt chuyện này sang một bên và cùng nghĩ đến một vấn đề khác: một người được giáo dục từ khi học mẫu giáo đến khi học đại học, được đầu tư vật chất đầy đủ, nhận được sự thương yêu chăm sóc của cha mẹ, thầy cô, kết quả lại trở thành “sản phẩm” không được xã hội thừa nhận, điều này không khác gì một người “đi buôn bị lỗ vốn”. Vậy, nguyên nhân là do đâu? Mặc dù chúng ta thường quy trách nhiệm về phía nhà trường và xã hội, nhưng tác giả lại cho rằng, người trước tiên cần phải tự kiểm điểm, chính là cha mẹ, đặc biệt là trách nhiệm của người cha.

Warren Buffett là một nhà đầu tư cổ phiếu hàng đầu thế giới. Ông cũng là người giàu nhất thế giới tính đến trước năm 2008.

Warren Buffett sinh năm 1930 tại một thị trấn nhỏ Omaha - miền Tây nước Mỹ. Khi được sinh ra, cũng là lúc gia đình ông rơi vào tình cảnh khó khăn nhất. Cha ông - Howard Buffett chơi cổ phiếu thua lỗ, cuộc sống gia đình vô cùng túng thiếu.

Khi Warren được năm tuổi, ông có bày một quầy hàng nhỏ, rồi đứng bán kẹo cao su cho mọi người qua đường; sau này, ông còn đi bán trà chanh trên các con phố lớn nhộn nhịp đông người qua lại.

Năm lên chín tuổi, ông mua nước ngọt từ cửa hàng của ông nội, đem rao bán

nước giải khát khắp nơi trong thành phố.

Khi Warren mười tuổi, mỗi ngày, vào lúc sáng sớm, ông đi đưa 500 tờ báo, sau một tháng, ông để ra được 175 dollar.

Với đầu óc tính toán đầu tư ngay từ nhỏ, Warren Buffett về sau đã trở thành một người đầu tư cổ phiếu thành công nhất. Những việc Buffett làm được từ khi còn nhỏ ấy, đã khiến tôi và bạn phải cùng nhau suy nghĩ. Liệu, con chúng ta khi lên 5 - 6 tuổi, sẽ có thể làm được gì? Đến năm 8, 9 tuổi sẽ biết làm gì nữa? Chắc chắn, bạn sẽ trả lời rằng: con tôi chỉ biết “Đi học”. Vấn đề chính nằm ở chỗ này, vì cách giáo dục con cái của chúng ta không hề giống nhau, hơn nữa, quan niệm truyền thống về tiền bạc của mỗi người lại vô cùng hẹp, thậm chí là mơ hồ, cho nên, cha mẹ đã có những quan niệm sai lầm trong việc giáo dục tiền bạc cho trẻ. Đại đa số cha mẹ

đều cho rằng: “Việc trẻ ham mê tiền bạc là một điều đáng sợ “. Điều này thật là mâu thuẫn! Chúng ta vất vả kiếm tiền cho con cái học hành đàng hoàng, cũng là mong con có một tương lai tốt đẹp. Chẳng lẽ tương lai tốt đẹp lại không cần đến tiền sao?

Giáo dục trong trường học chủ yếu là dạy cho trẻ những kiến thức cơ bản. Nhưng nếu muốn trẻ phát triển toàn diện, không thể thiếu sự giáo dục của gia đình. Người cha chính là trụ cột trong gia đình, cũng là người có nhiều kiến thức về của cải, vì vậy, khi bồi dưỡng những kiến thức tiền bạc cho trẻ, người cha đóng vai trò quan trọng nhất.

Nếu bạn muốn con mình ngay khi đang ngồi trên ghế nhà trường, không cần đợi đến sau khi tốt nghiệp đại học, vẫn có thể làm tốt công việc kinh doanh, bạn nhất định phải tiến hành giáo dục tiền bạc cho trẻ từ khi còn nhỏ.

Vì thế, câu nói “Cha nào con nấy” không phải là không có cơ sở, tầm ảnh hưởng của người cha đối với con cái là vô cùng quan trọng. Thử nghĩ xem, nếu cha của Buffett không phải là một nhà đầu tư cổ phiếu giàu kinh nghiệm, mà chỉ là một người nông dân chất phác, thì cơ hội để Buffett trở thành “vua đầu tư chứng khoán” như hiện nay chắc chắn là rất ít.

Nếu bạn là người cha có trách nhiệm, luôn mong muốn con cái mình biết

quản lý vấn đề tiền bạc một cách sớm và chủ động, bạn nhất định phải đọc cuốn sách này.

PHẦN 1: Cửa cái không phải là đồng rác

Trong số chúng ta, có lẽ, không ai là không thích tiền, nhưng khi nhắc đến điều này, đa phần mọi người đều tỏ ra ngại ngùng e dè, coi sự ham mê tiền bạc giống như hạ thấp nhân phẩm, bại hoại cốt cách. “Tiền bạc như rác rưởi” - câu nói này có cơ sở hay chỉ là sự đùa cợt?

Ham mê tiền bạc là một kiểu phát triển tâm lý bình thường

Từ khi Barack Obama chính thức nhậm chức, trở thành tổng thống nước Mỹ cho tới nay, thì mọi hành động cử chỉ, dù là nhỏ nhất của hai cô con gái ông đều trở thành mối quan tâm hàng đầu trong dư luận xã hội.

Theo báo cáo của một hãng truyền thông Mỹ, hai cô con gái của tổng thống là Sasha Obama và Malia Obama, thường xuyên phải làm việc nhà để kiếm thêm tiền tiêu vặt cá nhân. Chúng được trải nghiệm “mùi vị” kiếm tiền bằng sức lao động ngay trong chính ngôi nhà của mình.

Tổng thống nói rằng, ông chỉ cho mỗi con (một người 7 tuổi, một người 10 tuổi) mỗi tuần 1 dollar. Đây được gọi là khoản thù lao làm việc nhà của hai cô bé. Chẳng hạn như bày bàn ăn, rửa chén bát, dọn dẹp đồ chơi trong phòng...

Chuyện làm việc nhà rồi trả tiền công, hay chuyện cho trẻ tiền tiêu vặt đều là những vấn đề gây ra nhiều tranh cãi. Một số người cho rằng, việc nhà là nhiệm vụ chung của tất cả mọi người trong gia đình, dù là trẻ con cũng phải cùng giúp đỡ cha mẹ, ông bà... nên không phải cứ làm việc nhà là được nhận tiền công. Mặt khác, những người ủng hộ việc làm này - như tổng thống Obama chẳng hạn, lại nghĩ rằng trẻ con vốn không phải làm bất cứ việc gì, nên chuyện cho trẻ tiền tiêu vặt là việc bắt buộc cha mẹ phải làm. Cho nên, nếu để trẻ làm việc nhà và nhận tiền thù lao, sẽ có thể giúp trẻ học được một số kỹ năng cơ bản trong việc quản lý tài sản.

Trên thực tế, cũng giống như tổng thống Obama, để bồi dưỡng tư duy tiền

bạc, vật chất cho trẻ từ khi còn nhỏ, chúng ta phải tiến hành từ những việc làm cụ thể. Việc làm này ở các nước phương Tây khá phổ biến. Ví dụ như ở Pháp, cha mẹ bắt đầu dạy trẻ kiến thức về tiền bạc khi trẻ được ba hoặc bốn tuổi. Lúc trẻ khoảng mười tuổi, cha mẹ sẽ lập một tài khoản cá nhân tại ngân hàng đứng tên trẻ, để trẻ tự học cách chi tiêu, việc làm tích cực ấy sẽ bồi dưỡng quan niệm tiền bạc cho chúng.

Ở Mỹ, giáo dục quản lý tài sản được thực hiện rất quyết liệt. Mỗi giai đoạn đều có quy định rõ ràng: trẻ ba tuổi sẽ được học cách nhận biết tiền giấy và tiền xu; trẻ bốn tuổi được học tính một xu bằng bao nhiêu phần của một dollar, biết được mọi thứ không dễ dàng được cho không và nhận không, vì thế bắt buộc phải đưa ra sự lựa chọn; trẻ năm tuổi nắm bắt được nguồn gốc xuất xứ của tiền, biết được giá trị tiền mặt của một số đồ dùng nhỏ; trẻ sáu tuổi đã có thể biết tiết kiệm tiền; trẻ bảy tuổi nhận biết được giá cả trên thị trường; trẻ tám tuổi hiểu được cách kiếm tiền thông qua một số công việc; trẻ chín tuổi biết so sánh trong khi mua sắm đồ đạc; trẻ mười tuổi có thể tính toán mỗi tuần bỏ ra được bao nhiêu tiền và đưa ra cách sử dụng hợp lý với số tiền đó; trẻ mười một tuổi có thể phân biệt thật giả từ những chương trình quảng cáo trên truyền hình; trẻ mười hai tuổi biết cách gửi tiền vào tài khoản cá nhân, có thể sử dụng chính xác thuật ngữ chuyên ngành ngân hàng; trẻ mười ba tuổi bắt đầu hiểu được ý nghĩa của việc kiếm tiền bằng làm ăn, lao động, đầu tư hay chơi cờ phiêu...

Hãy nhìn lại châu Á, hầu hết các bậc cha mẹ đều không bao giờ muốn nhắc đến chuyện tiền bạc trước mặt con cái. Do vậy, những cơ sở, hệ thống trong việc giáo dục quản lý tài sản cho trẻ gần như bằng 0. Người cha lẫn lộn vật và ngoài xã hội là vì cái gì? Tất nhiên là vì tiền! Trong suy nghĩ của mình, các ông bố đều hiểu rằng, tiền dùng để đổi lấy những thứ vật dụng cần thiết trong sinh hoạt, đáp ứng nhu cầu vật chất cho cuộc sống, thậm chí tiền còn là cái thể hiện sự “thanh cao”, chẳng có ai đem tiền “ném qua cửa sổ”, cũng chẳng có ai “gây chiến” với tiền. Tất cả các ông bố thực tế đều “yêu tiền”, vậy tại sao lại phải cướp đoạt quyền lợi đó của trẻ? .

Năm ngoái, bố nói với mẹ: “Bây giờ, thời buổi kinh tế khó khăn, tiền thưởng

năm nay ít hơn năm ngoái. Tiền khiến anh cảm thấy mệt mỏi!”

Khi đó, cậu con trai Việt Phương đang ôm quả bóng da, liền chạy lại bên bố: “Bố ơi, lúc này con vừa chơi với bạn Kiên, bạn ấy nói rằng, bố bạn ấy lúc nào cũng cho bạn ấy tiền tiêu”.

Bố chẳng cần suy nghĩ, liền rút từ trong ví ra tờ một trăm nghìn đưa cho Việt Phương: “Này, con cũng có”.

Cậu bé cầm vội tờ tiền, nhưng nói ra vẻ thất vọng: “Có một ít thế này, bạn Kiên lần nào cũng được hai trăm nghìn cơ”.

Nghe xong câu nói đó, bố liền tức giận quát: “Con còn nhỏ như vậy, mà sao suốt ngày nghĩ đến tiền thế hả?”

Việt Phương nũng nịu nói: “Chẳng lẽ bố không thích tiền?”

Bố sững người một lúc rồi nói: “Bố thích tiền, là bởi phải mua sắm nhiều thứ cho gia đình mình, con đi học cũng phải đóng tiền đấy”.

Cậu bé mặt hớn hỏ: “Con thích tiền, vì con muốn mua nhiều đồ chơi hơn năm ngoái”.

Chuyện ham mê tiền bạc, vốn không phân biệt cấp bậc, thứ tự hay trai gái, già trẻ. Khi trẻ hỏi bạn những vấn đề liên quan đến tiền bạc, thì cũng là lúc bạn cần kiểm tra lại cách giáo dục quản lý tài sản của mình xem có đúng đắn hay không? Theo nghiên cứu của các nhà khoa học, trẻ tiếp nhận quá trình giáo dục và rèn luyện năng lực đều phải trải qua một giai đoạn quan trọng nhất định. Nếu xét riêng về cách quản lý tài sản, thì giai đoạn quan trọng nhất là khoảng từ năm đến mười bốn tuổi.

Không ai yêu thích một cái gì mà không có lý do, bởi chỉ khi vật này có khả năng đáp ứng nhu cầu về mặt vật chất hoặc tinh thần cho người đó, thì họ mới mong muốn đạt được nó. Vì thế, việc cậu bé Việt Phương thích tiền là một chuyện hết sức bình thường, thậm chí là tốt, điều này chứng tỏ cậu bé đã biết được tính quan trọng của tiền bạc; hơn nữa, lúc này cũng là thời cơ tốt nhất để hướng dẫn cậu bé xây dựng những quan niệm vật chất một cách lành mạnh và tích cực.

Một trường mầm non nọ đã cho khai trương “Hội chợ đồ chơi” do chính

những cô bé, cậu bé từ bốn đến sáu tuổi “đứng tên kinh doanh”. Trong khuôn viên trường, trên con đường trồng cây xanh dài chưa đến năm mươi mét, có đến hơn trăm gian hàng được bày bán, chủ các sạp hàng đồ chơi này đều là những “ông chủ nhỏ” do nhà trường chọn lựa. Có bạn nhỏ còn tự “ra giá” cho sản phẩm ở cửa hàng mình.

Hoạt động buôn bán tại hội chợ diễn ra tấp nập, một số bạn đã “kiếm” được khá nhiều tiền, và hầu như đều mang hết số đồ chơi ở nhà đem ra bán tại hội chợ, những ông bố bà mẹ đứng bên cạnh phụ giúp còn “toát mồ hôi”. Nhiều bậc cha mẹ phát biểu rằng: họ phải mua những món đồ chơi này ở nơi khác với giá rất đắt, vậy mà ở “hội chợ đồ chơi”, giá cả lại thấp hơn một phần ba (lợi nhuận chủ yếu do trẻ tự tính toán). Từ đó thấy rằng, những hoạt động như trên rất hiệu quả trong việc rèn luyện trẻ bộc lộ khả năng, nắm bắt các bước tính toán đơn giản, nhận biết tiền mặt, học cách quản lý tài sản, nhờ đó giúp trẻ trưởng thành và hòa nhập với xã hội tốt hơn.

Xem ra, để trẻ học cách nhận biết tiền bạc từ khi còn nhỏ, không có gì là đáng lo ngại, điều quan trọng là phải xem người bố áp dụng phương pháp nào để hướng dẫn, bồi dưỡng trẻ xây dựng quan niệm về vật chất đụn g đần . Tác giả Robert Kiyosaki của cuốn “Cha giàu, cha nghèo” đã từng nói: “Nếu bạn không dạy con mình cách sử dụng tiền bạc, sau này sẽ có những người khác thay bạn làm điều đó”. Có nghĩa là, khi bạn để các chủ nợ, cảnh sát hoặc các công ty lừa đảo giúp bạn giáo dục tiền bạc cho con mình, thì e là bạn đã phải trả giá cho sự thiếu sót ấy. Do vậy, người bố cần coi trọng giáo dục trẻ các quan niệm về tiền bạc, trong đó, quan trọng nhất là cần giúp trẻ hiểu thế nào tài chính “lành mạnh”, “hiệu quả” và “thực tế”.

Bà Ánh là một người giàu có. Một lần, cô cháu ngoại 7 tuổi của bà xảy ra xô xát với một bạn cùng lớp. Khi cuộc cãi vã xảy ra, cô bé đã chỉ vào mặt cậu bạn kia và hét to: “Tao sẽ lấy tiền đè chết mày!”

Vậy mà cậu bé kia chỉ cười và nói: “Đè đi! Đè đi! Đè càng nhiều càng tốt!”

Tuy chỉ là một câu nói đùa của trẻ con, nhưng nó cũng khiến người lớn chúng ta phải suy nghĩ.

Theo điều tra, thanh thiếu niên ngày nay thường có những suy nghĩ khá “ngông cuồng”, “bồng bột”. Chúng thường đem nhau ra so sánh bằng việc bố lái xe gì, có bao nhiêu căn nhà, làm chức vụ gì, mức tiền lương được bao nhiêu... Các ông bố thường không dạy con cách đánh giá tiền bạc theo kiểu đó, nhưng trẻ vẫn hiểu được tầm quan trọng của tiền bạc. Vậy, các ông bố sẽ mặc kệ trẻ tự hình thành những quan niệm tiền bạc lệch lạc, hay chủ động nói cho trẻ biết ham mê tiền bạc thế nào mới là “đạo đức” và “lành mạnh”.

Người bố, cần phải cho trẻ biết, tiền bạc có thể giúp đạt được nhiều thứ, nhưng lại không phải là vạn năng. Đồng thời, phải hướng dẫn trẻ kiếm tiền bằng những việc làm đúng đắn; để trẻ hiểu rằng, tiền chính là khoản thù lao mà xã hội trả sau khi đã bỏ nhiều công sức để làm những công việc nghiêm túc, chân chính, có ích. Có như vậy, việc “kiếm tiền” mới trở nên thú vị và ý nghĩa hơn.

- * **Tiền là sản phẩm của lao động.**
- * **Kiểm tiền vất vả, tiêu tiền phải cẩn thận.**
- * **Tiền không phải là chìa khóa vạn năng.**
- * **Hãy làm chủ nhân chứ không phải là nô lệ của đồng tiền.**

Cha mẹ giàu, con chưa chắc đã giàu

Ngày 21 tháng 6 năm 2008, Chủ tịch tập đoàn Microsoft - Bill Gates đã có buổi trả lời phỏng vấn trên kênh truyền hình nước Anh (BBC). Ở đây, Bill Gates đã tuyên bố ngày tháng chính thức về hưu, ông nói rằng sẽ quyên góp toàn bộ tổng tài sản 58 tỷ USD của mình cho Quỹ Bill & Melinda Gates để làm từ thiện, hầu như không để lại một phần nào cho những đứa con của mình. Sau khi Bill Gates công bố điều này, nó đã trở thành tiêu điểm ở hầu hết các tạp chí, báo đài và các phương tiện truyền thông. Duy chỉ có hai tạp chí hàng đầu của Mỹ là News Daily và Forbes coi thông tin ở mức độ bình thường. Tại sao vậy? Chẳng lẽ khoản tiền quyên góp từ thiện khổng lồ ấy không khiến người dân các nước phương Tây cảm thấy ngạc nhiên, sững sốt?

Thực chất, ở các nước châu Âu và châu Mỹ, việc không để lại tài sản cho con

cái thừa kế, mà đem quyền tặng làm từ thiện không phải là chuyện hiếm gặp. Ngày 26 tháng 6 năm 2006, vào tuổi 75, Buffett đã quyết định dành hẳn 85% cổ phiếu tại tập đoàn Berkshire Hathaway cho hoạt động từ thiện. Tính theo giá cổ phiếu lúc bấy giờ, số tiền quyền tặng đó tương đương 37,5 tỷ USD. Buffett nói: tận đáy lòng mình, ông không bao giờ muốn để lại quá nhiều tài sản cho con cháu, vì như vậy chỉ khiến các con ông không làm được bất cứ việc gì. Tháng 7 năm 2007, người đàn ông giàu nhất Scotland - với tổng giá trị tài sản lên tới 1,5 tỷ bảng Anh – Tom Hunter, cũng đã bỏ ra hơn một tỷ bảng Anh để làm từ thiện, đó cũng là khoản tiền từ thiện lớn nhất nước Anh từ trước đến nay. Thông qua tổ chức từ thiện mang tên mình (quỹ Hunter), Tom Hunter đã đến giúp đỡ những người nghèo đói ở châu Phi, xóa nạn mù chữ cho thanh thiếu niên.

Người sáng lập ra các hoạt động từ thiện ở Mỹ, ông chủ tập đoàn thép Andrew Carnegie, cũng đã chi toàn bộ tài sản cá nhân của mình cho các hoạt động đó, ông đã nói một câu rất nổi tiếng: “Chết vì quá giàu có là nỗi nhục nhã muôn đời”, câu nói này đã có tác động rất lớn đến những thế hệ người Mỹ sau này.

Bill Gates cũng có lần phát biểu rằng: “Sự giàu có chẳng qua là do người khác nhìn vào thấy vậy, còn bản thân mình phải tìm được cách thức thích hợp để sử dụng nó“. Đối với thế hệ con cháu, ông vẫn nhất quán quan điểm “Cha mẹ giàu, con chưa chắc đã giàu”, ông cũng không mong muốn để lại nhiều tài sản cho con mình, vì làm như vậy là đang thừa nhận và tôn vinh con của mình là người quan trọng nhất, vĩ đại nhất, xứng đáng được hưởng thụ nhiều của cải vật chất. Hơn nữa, “thành công của một người gắn liền với sự nỗ lực của bản thân anh ta, chứ không hề liên quan đến việc anh ta có bao nhiêu của cải (được thừa hưởng) trong tay”.

Hoàng Long và Thanh Hà là học sinh trung học của một trường phổ thông Dân lập, hai cậu bạn này thường xuyên gây gổ đánh nhau với các bạn khác trong trường, ai nhìn thấy họ cũng phải né tránh.

Có lần, hai bạn này nghe nói trong trường có cậu bạn tên là Văn Anh, con một nhà giàu có, thường xuyên cho các bạn khác tiền tiêu; hơn nữa bản tính lại

nhất gan, thế là Hoàng Long và Thanh Hà quyết định tìm gặp Văn Anh để “tổng tiền”.

Hai cậu bé Long và Hà nói với người bạn tên Anh: “Sau này gặp bất cứ phiền phức nào, cậu cứ nói với chúng tớ. Chúng tớ có rất nhiều bạn là dân giang hồ, nên không ai dám động đến cả, chúng tớ sẽ bảo vệ cậu, nhưng đổi lại, cậu phải nộp tiền cho bọn tớ mỗi tuần một lần!”. Hôm sau, Anh lẳng lặng lấy tiền ở nhà, đem đến cho Long và Hà. Sau một thời gian, Long lại gọi điện cho Anh chuẩn bị tiền, càng nhiều càng tốt. Lần này, Long để Hà đứng đợi dưới cửa nhà, rồi ném bọc tiền qua cửa sổ xuống, tổng số tiền lên đến hàng triệu đồng.

Cứ như vậy, sau hai tháng, Long và Hà đã trăn lột của Anh một số tiền tương đối lớn. Cho đến một lần, hai bạn này lấy lý do là muốn mua súng ngắn, bắt Anh đưa một khoản tiền to, Anh mới cảm thấy đây là những kẻ “tham lam”, bèn đem chuyện này kể cho cha mẹ biết, đến lúc này, Long và Hà mới bị công an bắt giữ.

Cha mẹ Anh rất yêu thương con mình, bởi nếu không yêu sẽ không cho cậu tiền tiêu vặt nhiều đến thế, nhưng cách thể hiện tình yêu, bằng cách cho trẻ tiêu tiền vô tội vạ như vậy là không sáng suốt, không khoa học, thậm chí còn gây ra vô số vấn đề rắc rối. Số lượng “cậu ấm” trong trường học tuy rất ít, nhưng nó cũng đủ để bộc lộ những khiếm khuyết trong cách giáo dục tài chính với trẻ ở những gia đình này.

Các ông bố thường nói rằng, chúng tôi ra ngoài vất vả kiếm tiền, vì muốn cho con mình những điều kiện sống và học tập tốt nhất, nếu tiền không để cho con tiêu, thì giữ để làm gì? Xét về mặt tình cảm, câu nói này không có gì sai. Nhưng, giáo dục tiền bạc cho con không chỉ là dạy cách tiêu tiền, mà quan trọng hơn là cách giáo dục “nhân cách” và “phẩm chất” của con người.

Ở nước ngoài, vấn đề giáo dục tiền bạc nghiêm túc cho trẻ khá quen thuộc và phổ biến, rất nhiều gia đình luôn duy trì quan điểm “cha mẹ giàu, con chưa chắc đã giàu”. Chẳng hạn ở Mỹ, vấn đề tiền tiêu vặt của con cái còn bị quản lý khá “chặt chẽ”, một cuộc điều tra cho thấy, 54% thanh thiếu niên ở Mỹ không có tiền tiêu vặt.

“Quá nhiều của cải vật chất sẽ mang lại những tai nạn khó lường cho con

cháu chúng ta”, tỷ phú người Mỹ Rockefeller đã quan niệm như vậy. Mặc dù Rockefeller có rất nhiều tiền, nhưng số tiền tiêu vặt ông cho các con của mình lại ít đến kinh ngạc. Ông đưa ra quy định về các mức nhận tiền tiêu vặt cho các con mình như sau: từ bảy đến tám tuổi mỗi tuần chỉ được nhận 30 cents; từ mười một đến mười hai tuổi mỗi tuần một dollar; từ mười hai tuổi trở lên mỗi tuần được ba dollar. Tiền tiêu vặt chỉ được phát một tuần một lần, bọn trẻ còn phải ghi rõ các khoản đã chi tiêu, để lần sau sẽ biết cách kiểm soát số tiền của mình.

Ở Nhật Bản, chủ trương của các bậc cha mẹ là để con tự lập, không được tùy tiện vay mượn tiền của người khác. Trong giáo dục trẻ, người Nhật có câu nói rất nổi tiếng, đó là: “Ngoại trừ ánh sáng mặt trời và không khí là những thứ tự nhiên ban tặng, còn tất cả những thứ khác đều phải đánh đổi bằng sức lao động thì mới có”.

Ông Oshima có một chiếc ô tô rất đẹp của hãng Toyota, cứ đến dịp nghỉ hè ông lại đưa mọi người trong nhà đi dã ngoại. Nhưng hàng ngày đi làm, ông chỉ lái chiếc xe đó một mình, tuyệt đối không cho cậu con trai mười tuổi đi cùng xe.

Một ngày, bệnh viêm khí quản của con trai ông lại tái phát, việc đi bộ đến trường rất khó khăn, nên cậu bé khẩn thiết cầu xin cha cho đi nhờ xe. “Không được!”, ông Oshima cương quyết trả lời. Cậu con trai đành đeo cặp sách, lững thững bước đi lầm lũi đến trường học. Khi cậu bé đang khó nhọc bước từng bước lên chiếc cầu thang bộ cao ngất, cậu đã nhìn thấy ở phía dưới bên kia cầu thang ông Oshima đang đứng đó đợi cậu. Ông Oshima nhìn con trai không nói gì, chỉ đưa tay ra gạt nước mắt trên mặt cậu bé. Sau đó, một tay ông nắm lấy tay con trai, tay kia xách lấy chiếc cặp sách, hai bố con cùng rảo bước đến trường.

Rồi ông âu yếm nhìn con nói: “Con trai à, đừng trách bố, bây giờ con vẫn còn là học sinh, không nên ngồi xe đi học. Đợi sau này con lớn làm ra nhiều tiền, sẽ nhất định mua được một chiếc xe còn đẹp hơn xe của bố bây giờ”. Trong mắt ông Oshima sáng lên tia hy vọng.

Tiền bạc giống như con dao hai lưỡi. Bản thân cuộc sống giàu sang chẳng có hại gì đối với trẻ, nhưng nếu thiếu đi sự hướng dẫn cho trẻ giá trị về tiền bạc một cách lành mạnh và hoàn thiện, thì chính nó sẽ gây phản tác dụng đối với cuộc đời

trẻ. Cùng với việc chu cấp cho trẻ tiền tiêu vặt và tiền thưởng, các ông bố phải không chế và điều tiết trẻ trong các lĩnh vực liên quan đến “tiền”. Không thể hiện tình yêu với trẻ bằng cách cho mặc đồ hàng hiệu, mua đồ chơi đắt tiền, cung ứng tiền tiêu một cách bừa bãi, nếu không, bạn sẽ dễ phá hỏng cuộc đời con mình.

Có câu nói: “quen sống xa hoa khó biết tiết kiệm“. Những đứa trẻ sống trong gia đình giàu có, nếu không được không chế về vấn đề tiền bạc, sẽ rất dễ làm cho trẻ có cảm giác hãnh diện về tiền bạc một cách bẩm sinh, đối với sự trưởng thành của trẻ, đây là điều có hại chứ không có lợi. Ở nước ngoài, cha mẹ cho con cái rất ít tiền tiêu vặt, chủ yếu là khuyến khích trẻ tự bỏ sức lao động để kiếm tiền, đồng thời để trẻ hiểu rằng: tiền không phải là thứ có được một cách dễ dàng. Quan trọng hơn cả, là để trẻ biết được của cải vật chất có được phải dựa vào sự cố gắng, nỗ lực của bản thân, hiểu được quá trình tích lũy để có được tài sản còn có giá trị hơn nhiều so với bản thân số tài sản đó.

“Cha mẹ giàu, con chưa chắc đã giàu”, câu nói này không chỉ giúp trẻ nắm bắt được những nhận thức về tiền bạc một cách đúng đắn, mà còn thể hiện tình yêu lâu dài dành cho trẻ, hãy để trẻ sau khi rời khỏi sự bao bọc của bố mẹ, vẫn có thể tự chủ động quản lý tài sản của mình một cách dễ dàng.

*** Quen sống xa xỉ nên rất khó biết tiết kiệm.**

*** Cho trẻ quá nhiều của cải vật chất sẽ khiến trẻ không thể làm bất cứ việc gì.**

*** Cho trẻ tiền tiêu vặt một cách “chặt chẽ” hơn.**

*** Cha mẹ giàu có thể tạo ra những đứa con nghèo túng.**

Trì hoãn sự hưởng thụ: Cốt lõi sự giàu sang của người Do Thái

Người Do Thái nổi tiếng là những người khôn ngoan, trong số họ, có rất nhiều người là những nhà buôn nổi tiếng và giàu có. Ngoài ý chí nỗ lực vốn có và bản thân không ngừng phấn đấu, thì sự giáo dục, dạy bảo của gia đình cũng có vai trò quan trọng trong sự thành công ấy.

Người Do Thái chú trọng giáo dục tài chính cho trẻ em từ khi chúng còn nhỏ,

nhất là giáo dục về cách đầu tư thế nào để đạt hiệu quả nhất. Họ mua tặng cổ phiếu cho những đứa bé vừa mới tròn một tuần tuổi, cách làm này dường như đã trở thành thông lệ. Ngày nay, những người Do Thái tập trung sinh sống ở khu vực Bắc Mỹ vẫn thường xuyên làm như thế.

Bồi dưỡng khái niệm trì hoãn hưởng thụ cho trẻ là một điểm rất quan trọng trong việc giáo dục tài chính của người Do Thái. “Trì hoãn sự hưởng thụ” chính là kéo dài thời gian thỏa mãn dục vọng của bản thân, để theo đuổi những hoài bão lớn trong tương lai. Quan điểm này có thể được coi là cốt lõi trong việc giáo dục tài chính cho trẻ, cũng là một trong những bí mật lớn đem đến sự thành công của người Do Thái. Vậy, họ đã giáo dục tài chính cho con cháu mình như thế nào?

“Nếu bạn là người muốn vui chơi, bạn cần phải tự giành lấy thời gian tự do cho mình. Điều đó đòi hỏi bạn phải có sự giáo dục tốt và đạt được thành tích nhất định trong học tập hay làm việc.

Sau đó, bạn mới có thể tìm được một công việc lý tưởng, kiếm được thật nhiều tiền, rồi mới dành thời gian để hưởng thụ và thỏa thích mua những thứ đắt tiền. Nhưng nếu bạn làm sai quy trình, thì mọi thứ diễn ra sẽ không bình thường, bạn chỉ có thể vui chơi trong một khoảng thời gian rất ngắn, mua những thứ đồ rẻ tiền, dễ hỏng, cuối cùng lại phải tốn cả đời để nỗ lực làm việc, không được vui chơi và tận hưởng niềm vui ấy.”

Đây là ví dụ cơ bản nhất trong lý luận về sự trì hoãn hưởng thụ của người Do Thái. Khi đối mặt với vấn đề giáo dục tài chính liên quan đến cả cuộc đời của trẻ, ý thức của họ càng được nâng cao hơn. Từ khi trẻ còn rất nhỏ, họ đã bắt đầu dạy cho trẻ các khái niệm về giá trị tài chính hiện đại. Thông qua hành động “trì hoãn sự hưởng thụ”, họ hy vọng trẻ có thể học được phương pháp lập kế hoạch cho tương lai một cách khoa học, nhằm theo đuổi những ước mơ lớn lao trong đời, vứt bỏ quan điểm về chủ nghĩa hưởng thụ, dùng những quan niệm thực tiễn đổi lấy hạnh phúc lâu dài trong cuộc sống.

Không giống với những ước mơ hưởng thụ của người lớn như: muốn sở hữu chiếc xe nổi tiếng, muốn mua nhà nằm cạnh bên bãi biển, hay cả ngày được mặc

những bộ trang phục đắt tiền...; thì cái gọi là “hưởng thụ” của trẻ chỉ đơn giản là có đồ chơi đẹp hơn của bạn bè. Có lẽ, với điều kiện kinh tế của các gia đình hiện nay, việc đáp ứng “sự hưởng thụ” như trên của trẻ không quá khó; tuy nhiên, các ông bố cần phải điều chỉnh, không chế một cách hợp lý với những nhu cầu đó của trẻ, không nên cho trẻ ngập sâu trong hưởng thụ từ khi quá nhỏ, nếu không, bạn sẽ phải trả giá bằng chính hạnh phúc sau này của con mình.

Edson Cholbi Nascimento (con gọi là Edinho) có một người cha vĩ đại, ông chính là cầu thủ bóng đá tài giỏi nhất thế giới – vua bóng đá Pele.

Năm 1970, khi Pele đón chào cậu con trai đầu lòng, mọi người gửi đến ông hàng ngàn lời chúc may mắn; những người hâm mộ Pele hân hoan dự đoán rằng: “Đây chính là vua bóng đá tương lai”. Nghe những lời như thế, Pele chỉ nói: “Con trai tôi mãi mãi không thể trở thành vua bóng đá được, vì nó chưa từng nếm trải mùi vị khó khăn, gian khổ, mà chỉ biết hưởng thụ một cuộc sống có tiền”. Trong quan niệm của Pele, con trai ông được sinh ra khi bố đang là người có tiền, có danh tiếng, còn đa số các cầu thủ bóng đá nổi tiếng đều lớn lên trong những gia đình nghèo nàn, túng thiếu, do đó mà con trai ông khó có thể trở thành “ngôi sao bóng đá”, chứ đừng nói gì đến “vua bóng đá”!

Quả đúng như vậy, con trai của vị cầu thủ tài ba này, sau này có tham gia vào đội bóng Santos danh tiếng mà cha mình đã từng đá, nhưng chỉ chơi ở vị trí thủ môn dự bị, hơn nữa tài năng không có gì đặc biệt. Vì quen với cuộc sống hưởng thụ, Edinho đã không biết cố gắng vươn lên, do đó, sự nghiệp cầu thủ không đạt được thành tựu như cha mình, ngược lại, còn bị công an bắt giữ hai lần vì bị nghi có liên quan đến ma túy.

Pele là cầu thủ bóng đá nổi tiếng bậc nhất thế giới, ông đã để lại nhiều kỷ lục mà người sau khó có thể vượt qua được. Nhưng, câu nói “hỗ phụ sinh hổ tử” dường như không thích hợp đối với trường hợp của Pele. Khi so sánh ông với con trai của mình, thì thấy nguyên nhân cậu con trai không đạt được thành tích trong sự nghiệp cầu thủ là do quen với cuộc sống giàu có dư dả, nên bị rơi vào vực sâu của sự hưởng lạc.

Câu nói của Pele đã chỉ ra cho các ông bố thấy: Hoàn cảnh gia đình có ảnh

hưởng đến sự trưởng thành của con cái. Khi cuộc sống dư dả, cha mẹ chu cấp cho con cái những điều kiện tốt nhất, nhưng do không hướng dẫn con cách không chế dục vọng, cách sử dụng của cải một cách hợp lý và có kế hoạch, nên đã biến tất cả trở thành sự “sa đọa”, coi sự phấn đấu, nỗ lực chỉ là việc vô ích, mất thời gian.

Nói cách khác, cuộc sống thiếu thốn có thể gây ra những khó khăn, trở ngại cho sự phát triển của trẻ; nhưng chính cuộc sống thiếu thốn ấy lại tạo động lực thúc đẩy con người đạt đến thành công. Người Do Thái đề cao việc “trì hoãn sự hưởng thụ“, thực chất là hy vọng kìm hãm sự ham muốn, dục vọng của con cái, tạo ra môi trường sống tương đối “gian nan“, hướng dẫn con cái tuân theo những quan niệm giá trị tiền bạc đúng đắn, thúc đẩy khả năng sáng tạo và hình thành tâm lý lành mạnh.

Anh Huy và Đức Mạnh là đôi bạn tốt của nhau, cả hai người cùng đi xa quê hương, tìm đến những vùng đất lạ hy vọng xây dựng cuộc sống mới ở nơi ấy. Để có lương thực, họ buộc phải khai khẩn đất đai. Khi Đức Mạnh vừa cuộc được một mẫu đất, anh cho rằng số lương thực thu hoạch được trên mẫu đất này có thể đủ ăn, thế là quyết định dừng tay, chui vào bóng cây râm mát nằm nghỉ ngơi.

Lúc đó, Anh Huy cũng vừa cuộc xong một mẫu đất, nhưng anh không dừng lại, vẫn tiếp tục cuộc ở những chỗ xung quanh. Đức Mạnh đang ngồi dưới bóng cây uống trà, trông thấy Anh Huy cần mẫn làm việc, bèn nói: “Cậu dừng tay uống chút nước đi! Đòi người ngán ngủi, cứ hưởng thụ trước đã! Ngủ không đầy giấc, ăn không đầy đủ, việc gì phải tự làm khổ mình như vậy?”

Nhưng Anh Huy chỉ cười rồi nói: “Hưởng thụ tất nhiên là thích rồi, nhưng đòi người quan trọng nhất là tương lai, tôi đang cố gắng vì tương lai hạnh phúc của mình đây!”

Sau này, Đức Mạnh vẫn chỉ dựa vào một mảnh ruộng của mình mà sống những ngày tháng nhàn rỗi, còn Anh Huy cần mẫn làm việc, ngoài cày cấy anh lại buôn bán lương thực cho nhiều người khác, đến khi có vốn anh lại đầu tư vào những vùng đất khác. Mười năm sau, Anh Huy lái chiếc xe sang trọng, đưa vợ con về quê thăm bạn bè hàng xóm; cuộc sống của Đức Mạnh lúc này cũng không

còn nhàn rồi hưởng thụ như trước nữa, mà lúc nào cũng lo lắng, âu sầu vì hoàn cảnh quẩn bách. Nhìn thấy người bạn thân giờ đã sung túc, Đức Mạnh hồi hận nói: “Nếu như hồi đầu tôi cũng giống như anh, ít vui chơi mà biết tính toán cho tương lai, thì có lẽ bây giờ tôi cũng được ăn no mặc ấm, chẳng phải lo lắng gì!”

Có lẽ, điều kiện vật chất của các gia đình hiện nay tương đối tốt, để trẻ có một cuộc sống sung sướng không có gì là quá khó. Nhưng nếu để trẻ đắm chìm trong cuộc sống hưởng thụ quá sớm, sẽ khiến trẻ trở thành người có tầm nhìn ngắn, không hiểu về tiền bạc, sớm muộn cũng có ngày trẻ phải chịu khổ và trả giá cho sự hưởng thụ đó. “Trì hoãn hưởng thụ” chính là để trẻ không bị rơi vào đam mê hưởng thụ, mà phải có chí lớn, nỗ lực chiến thắng bản thân để nắm quyền tự chủ tài chính trong tương lai.

Trong cuộc sống hiện thực, rất nhiều người tự cho mình là có tiền nên chi tiêu hoang phí, không biết cân bằng giữa việc thu chi, dẫn đến những kết cục đáng buồn. Vì vậy, dạy trẻ học cách trì hoãn hưởng thụ, để trẻ hiểu rằng tiền không được tiêu thì tuyệt đối không tiêu, đó không chỉ là một khái niệm sử dụng tài chính đúng đắn, mà còn là cách để quản lý tài chính đơn giản nhất.

Tuy nhiên, nếu vì tương lai mà nghiêm cấm toàn bộ sự hưởng thụ đáng có của trẻ, thì lại chưa hẳn là một việc tốt. Ngược lại, nếu muốn hưởng thụ mà phá hỏng tương lai của trẻ, thì lại là một sai lầm lớn. Cho nên, bắt đầu từ ngày hôm nay, hãy giúp trẻ tìm được một điểm tựa cân bằng trong lĩnh vực tài chính, giảm khoản chi tiêu không cần thiết, để trẻ tự lên kế hoạch cho tương lai của chính mình. Đồng thời, cũng phải để trẻ hiểu rằng, trì hoãn hưởng thụ không phải là không được hưởng thụ, mà chỉ là để đạt được sự hưởng thụ và hạnh phúc nhiều hơn, lâu dài hơn.

- * Trì hoãn sự thỏa mãn nhu cầu của bản thân.**
- * Tiền không được tiêu tuyệt đối không tiêu.**
- * Quá mê muội sẽ đánh mất sự tự chủ tài chính trong tương lai.**
- * Hãy sắp xếp hợp lý các khoản chi tiêu.**

Phóng túng và keo kiệt: những hố bẫy trong giáo dục tài chính

Trong nền kinh tế xã hội hiện nay, một đứa trẻ có cả ba chỉ số IQ, EQ và chỉ số năng lực tài chính cao, thì mới có thể đạt được cuộc sống tốt đẹp.

Chính vì thế, câu nói “Không để trẻ thua ở ngay vạch xuất phát” đã trở thành mục tiêu của các ông bố khi giáo dục năng lực tài chính cho con. Trong suốt quá trình phát triển của trẻ, đều xuất hiện cụm từ “giáo dục tài chính”, đây là sự lựa chọn tất yếu của những ông bố thời hiện đại.

Trẻ ngày nay trưởng thành trong một xã hội phát triển, bởi vậy, ngay từ nhỏ đã có mối quan hệ với tiền bạc, và tài chính là một trong những vấn đề quan trọng mà trẻ phải đối mặt trong cuộc sống. Có thể nói rằng, sự phát triển của xã hội đã “thúc ép”, buộc trẻ phải có những kiến thức tài chính nhất định, mới có thể biến cuộc sống của mình trở nên tốt đẹp hơn; và “bài học bắt buộc của con người” này dù bắt đầu từ thời điểm nào, cũng sẽ quyết định đến khả năng tài chính trong cuộc đời trẻ. Nhưng trong quá trình tiến hành giáo dục tài chính cho trẻ, cũng tồn tại không ít các loại “cạm bẫy”, một khi không cẩn thận, cả cha và con đều rất dễ bị rơi vào.

Năm ngoái, Việt Anh rất vui mừng vì mình đã bước qua tuổi “cấm vận”, vì từ nay trở đi, cậu bé sẽ được tự do mua sắm những thứ mình thích, hơn thế nữa còn được cầm tiền mừng tuổi của mình mà không phải đưa cho bố mẹ cất giữ.

Trước dịp Tết, Việt Anh đã yêu cầu bố sắm sửa cho mình quần áo, giày dép, mà phải là hàng hiệu. Mặc dù áp lực công việc không nhỏ nhưng vì chiều lòng con, cha cậu đã dành cả tháng tiền lương để mua sắm. Vào ngày mừng một Tết, theo thông lệ, bố mừng tuổi cho Việt Anh một trăm nghìn, nhưng không ngờ cậu con trai chê ít, đòi tăng lên ba trăm nghìn, cuối cùng hai bố con xảy ra mâu thuẫn.

“Càng ngày bố càng cho ít tiền, con biết là bố không yêu con mà”. Việt Anh buông một câu nói lạnh lùng trách móc rồi bỏ vào phòng, cuộc chiến tranh lạnh giữa hai cha con bắt đầu.

Cha mẹ mừng tuổi con cái nhằm mục đích mang lại niềm vui cho trẻ, nhưng cuối cùng lại gây ra mâu thuẫn, hiện tượng này khá phổ biến trong những gia đình hiện đại ngày nay. Hãy bình tĩnh suy nghĩ một chút, vấn đề ở đây không

phải là mừng bao nhiêu tiền, mà là trẻ đã làm khi đem tiền so sánh với tình yêu của cha mẹ. Khi trẻ coi tiền là tiêu chuẩn để đo lường mọi thứ trong cuộc sống, trẻ sẽ rất dễ trở thành “kẻ đua đòi”.

Chúng ta vẫn luôn nói rằng: phải dạy trẻ những quan niệm tiền bạc đúng đắn, rốt cuộc thế nào mới là đúng đắn? Là để trẻ trở thành kẻ độc đoán, tiêu tiền phóng túng, coi tiền như giấy? Hay là người cẩn thận, kiểm từng đồng một nhưng chỉ giữ lại mà không dám tiêu, trở thành nô lệ của đồng tiền? Đây là hai tình huống mang hướng cực đoan, nhưng trong quá trình giáo dục tài chính cho trẻ, lại rất dễ xuất hiện điều này.

Khi trẻ vừa mới bắt đầu tiếp xúc với tiền bạc, chắc chắn không thể nhận thức được chuẩn xác mối quan hệ giữa tiền với những sự vật khác; cho nên, sẽ có lúc trẻ “ra giá” một cách hồn nhiên đối với những sự vật trong cuộc sống. Trong nhận thức của trẻ, những thứ “có giá” khác nhau này đã tạo nên toàn bộ thế giới của chúng, và chúng sẽ căn cứ theo giá trị riêng của mình để đánh giá mọi vật.

Mặc dù người lớn nhiều khi không hiểu được cách tư duy này của trẻ, thậm chí còn có lúc cho rằng hơi kì cục, nhưng trong suy nghĩ của trẻ, thì những điều ấy lại hoàn toàn thỏa đáng. Cho nên, các ông bố hãy nói với trẻ rằng: “Trên thế giới này, đúng là có nhiều thứ mua được bằng tiền, nhưng còn rất nhiều thứ không thể lấy tiền ra để đo, ví dụ như tình yêu mà cha mẹ dành cho con cái, dù có bao nhiêu tiền cũng không thể đánh đổi được”.

Quan niệm về tiền bạc của trẻ cần một quá trình nhận thức dần dần, bởi vậy, không nên quá kỳ vọng vào việc trẻ hoàn toàn hiểu được tác dụng của đồng tiền, nhưng khi dạy trẻ nhận thức về tiền, cần phải tránh để trẻ hình thành khái niệm coi tiền như “giấy”. Chẳng hạn, trong điều kiện cho phép, cha mẹ hãy rút bỏ thời gian làm thêm, dành thời gian vui chơi cùng trẻ, giúp trẻ hiểu rằng, dù bố mẹ làm việc nhiều và kiếm được nhiều tiền, nhưng khoảnh khắc cả nhà hạnh phúc vui đùa bên nhau còn quan trọng hơn tiền bạc gấp vạn lần.

Con gái của anh Đăng đang học tiểu học. Vì muốn khích lệ chuyện học tập, anh và con gái đã cùng bàn bạc và đưa ra quyết định: dù là kiểm tra bình thường hay kiểm tra giữa kỳ, cuối kỳ, chỉ cần kết quả đạt tiêu chuẩn, sẽ được thưởng một

triệu đồng, môn nào đạt tiêu chuẩn sẽ trao thưởng môn đó.

Quả nhiên, dưới sự thôi thúc của món tiền thưởng, con gái anh luôn phấn đấu học tập và thành tích luôn đứng đầu lớp. Kỳ thi hết cấp sắp đến, để tăng thêm động lực cổ vũ cho con, anh Đăng gọi con gái đến và nói: “Con hãy nhìn vào túi đựng hai mươi triệu ở trên bàn, nếu sắp tới con thi hết cấp không đạt kết quả tốt, cha sẽ dùng số tiền này để xin cho con vào học một trường trung học. Ngược lại, nếu con đạt kết quả tốt, đó sẽ là tiền thưởng của con, cha sẽ đưa con đi du lịch, trong nước hay nước ngoài là tùy con chọn lựa”.

Cách dùng vật chất làm mục tiêu phấn đấu kích lệ trẻ, nhằm giúp trẻ nâng cao thành tích học tập, điều này không còn hiếm gặp trong xã hội. Mặc dù đây là một cách động viên con cái, nhưng khi vận dụng, phải đặc biệt chú ý; trẻ dễ hình thành thói quen với kiểu thưởng tiền, coi tiền là động lực để phấn đấu, nhưng khi trẻ không còn cảm giác phấn khởi với số tiền thưởng, trẻ sẽ rất dễ đánh mất động lực để cố gắng. Vì thế, nếu nắm bắt vấn đề không đúng, trẻ sẽ thành người có thói phóng túng, coi thường tất cả.

Mặc dù đó có thể chỉ là sai lầm vô tình xảy đến trong quá trình giáo dục tài chính cho trẻ, nhưng không ít gia đình vì thế, mà nảy sinh những suy nghĩ lo âu, sợ trẻ trở thành người quá ham mê tiền của, thực dụng; vậy là ra sức can dặn trẻ phải biết tiết kiệm. Có cha mẹ nỗ lực giúp trẻ để dành tiền, đến nỗi trẻ không nỡ chi ra một đồng, dần dần biến trẻ trở thành người quá keo kiệt và chi li trong vấn đề tiền bạc. Tiết kiệm là tốt, nhưng tiết kiệm sai phương pháp lại biến trẻ thành nô lệ của đồng tiền, quá bủn xỉn sẽ gây ra những ảnh hưởng tiêu cực cho trẻ.

Câu chuyện dân gian “Thà chết còn hơn”.

Xưa có một anh chàng hà tiện, ăn chẳng dám ăn chỉ lo dành dụm làm giàu. Một hôm, có người bạn rủ anh ta lên huyện chơi.

Phân vân mãi anh mới vào buồng lấy ba quan tiền dắt vào lưng rồi đi. Ra đến tỉnh thấy cái gì anh cũng muốn mua, khát không dám uống nước vì sợ mất tiền. Đến chiều về, khi đi qua đò khát quá mới cúi xuống sông uống nước. Chẳng may lộn cổ xuống sông. Anh bạn trên đò kêu to:

- Ai cứu bạn tôi, xin thưởng năm quan.

Anh ta trôi giữa dòng sông, nghe tiếng, cố ngoi lên nói:

- Năm quan đất quá.

Anh bạn chữa lại.

- Thì ba quan vậy.

Anh ta cố ngoi cố lên lần nữa.

- Ba quan vẫn đất, thà chết còn hơn!

Trong câu chuyện kể trên, ta có thể thấy rõ ví dụ điển hình cho kẻ hà tiện - “Dù chết cũng phải tiết kiệm”! Nếu con của chúng ta cũng là những người tiết kiệm đến mức bủn xỉn như vậy, rất dễ làm tổn hại đến tình thân và tình bạn; vì thế, những đứa trẻ quá keo kiệt sẽ rất khó có được những mối quan hệ tốt trong xã hội.

Đầu năm mới, người lớn trong nhà thường lì xì cho trẻ con, nếu cộng lại, số tiền mừng tuổi cũng không ít. Lúc này, bố có thể giáo dục trẻ rằng: hãy đem toàn bộ tiền mừng tuổi của con, cùng với tiền tiêu vặt hàng tháng để mở một tài khoản tiết kiệm mang tên con; để trẻ biết rằng tiền để trong nhà là không thể “sinh ra”, nhưng nếu gửi vào ngân hàng sẽ có thêm khoản tiền lãi, đây cũng có thể coi như nguồn thu nhập cá nhân, lấy tiền sinh ra tiền, được xem như một cách giáo dục tài chính rất hiệu quả.

Tuy nhiên, nếu trẻ thấy tài khoản cá nhân của mình càng ngày càng lớn, nhưng vẫn khẳng khẳng không chịu rời một xu nào, muốn mua gì cũng vẫn ngửa tay xin bố mẹ, thì ngay lúc này bạn phải điều chỉnh lại một chút tâm lý của trẻ. Ví dụ, khi dẫn trẻ đến thăm ông bà bị ốm, hãy đề nghị trẻ bày tỏ lòng hiếu thảo với người lớn, bằng việc trích ít tiền trong tài khoản cá nhân để mua hoa quả, kẹo bánh đến thăm ông bà. Mục đích làm như vậy, là để vun đắp tình cảm của trẻ với người thân trong gia đình, dạy trẻ không nên quan tâm quá nhiều đến số tiền trong tài khoản; vừa nâng cao chỉ số khả năng tài chính, vừa nâng cao chỉ số EQ (chỉ số tình cảm).

Các ông bố cần phải nói với trẻ rằng: bản thân tiền bạc không thể làm cho con vui vẻ. Chỉ có học được cách tiêu tiền hợp lý, nhận thức được ý nghĩa và tác dụng của đồng tiền một cách lý trí, thì mới có thể đạt được khả năng không ché

tiền bạc, tuyệt đối không để trở thành nô lệ của đồng tiền.

- * **Không phải tất cả mọi thứ đều có thể mua được bằng tiền.**
- * **Tiền không phải là động lực duy nhất để con người hành động.**
- * **Có tiền là để thực hiện mục tiêu và ứng phó với tình huống khẩn cấp.**
- * **Bản thân tiền không thể mang lại niềm vui cho con người.**

Hãy dẫn trẻ cùng đi mua sắm

Trên thực tế, ở một số nước phát triển, con cái của các gia đình giàu có không được tiêu xài hoang phí, cha mẹ thậm chí còn chú trọng việc giáo dục tài chính cho con hơn, từ nhỏ đã dạy trẻ có bản lĩnh để đối mặt với vấn đề tài chính, để trẻ hiểu được tiền không phải là thứ dễ kiếm.

Không giống như người lớn, kinh nghiệm mua sắm của trẻ còn rất ít, do vậy, không thể tự xem xét hiệu quả của những việc mình làm, dễ bị chi phối bởi cảm tính. Vì thế, thường hay “cao hứng”, thích cái gì thì mua cái đó. Việc giúp trẻ hình thành thói quen tốt, biết cách chi tiêu hợp lý chính là trách nhiệm bắt buộc của các ông bố.

Khi thời đại thay đổi, mọi thứ đều có thể thay đổi theo. Mọi người có lẽ vẫn còn cảm thấy xa lạ với những thuật ngữ như “tài chính”, “tiêu dùng”, “chỉ số năng lực tài chính”... Nhưng xã hội ngày nay đã khác trước, nền kinh tế ngày một phát triển, những quan niệm giáo dục trong gia đình ngày một đổi mới, nếu chỉ để trẻ hiểu hay nhận biết được tiền bạc, thì điều đó vẫn luôn là không đủ trong giáo dục tài chính cho trẻ, cần cho trẻ biết xuất xứ của đồng tiền, biết tiền dùng để làm gì trong cuộc sống hàng ngày.

Bé Tuấn sáu tuổi rất thích được đi mua sắm ở siêu thị cùng mẹ, đến khu vực bán đồ chơi trẻ em, Tuấn nhìn thấy chú chuột Mickey mà em vô cùng yêu thích, thế là đòi mẹ phải mua bằng được. Lúc này, mẹ đưa tờ giấy ghi chi tiết danh mục mua hàng cho cậu bé xem, rồi nói: “Con yêu! Mẹ chỉ mang có hai trăm nghìn đồng, mà những thứ chúng ta cần mua vừa vặn hết đúng số tiền này. Nếu mua chuột Mickey cho con, mẹ sẽ không đủ tiền!”. Mặc dù không hài lòng, nhưng sau

khi nghe mẹ nói vậy, Tuấn cũng tránh xa khu đồ chơi trẻ em.

Có ông bố cảm thấy rằng, tiêu tiền có gì mà phải dạy, cứ để trẻ tự đi mua đồ, là sẽ tự học được. Chớ coi thường quá trình “học cách tiêu tiền”, vì biết “trả tiền” mua đồ không có nghĩa là biết “tiêu tiền”. Nếu ta chỉ dẫn cho trẻ cách thức chi tiêu khi trẻ vừa bắt đầu biết tiêu tiền, sẽ giúp trẻ sớm nhận thức về cách chi tiêu hợp lý trong tương lai.

Nếu từ nhỏ đã tiêu tiền phóng túng, tương lai rất dễ trở thành người tiêu xài hoang phí; ngược lại, nếu từ nhỏ đã biết cách chi tiêu hợp lý, tiết kiệm, sẽ mang lại được rất nhiều lợi ích sau này. Vậy, làm thế nào để dạy trẻ biết chi tiêu hợp lý ngay từ khi còn nhỏ? Làm thế nào để tránh trường hợp trẻ tiêu xài hoang phí? Làm thế nào để dạy trẻ biết tiết kiệm? Đây đều là những vấn đề đòi hỏi các ông bố cần cân nhắc kỹ lưỡng. Muốn dạy trẻ “biết tiết kiệm, biết chi tiêu”, hãy cùng dẫn trẻ đi mua sắm với cha mẹ, đây chính là cơ hội tốt nhất để trẻ học hỏi những điều này.

Trước khi bắt đầu đi mua sắm, có thể cùng thảo luận với trẻ lần này sẽ mua những gì, dự định tiêu bao nhiêu tiền, sau đó viết tất cả những thứ cần mua ra một tờ giấy, rồi đưa trẻ cầm tiền và dẫn trẻ đi mua cùng. Mục đích làm như vậy, chủ yếu là để khống chế những cảm hứng của trẻ trong lúc mua sắm, chứ không phải thích cái gì thì mua cái đó, chỉ được mua những thứ đã ghi ra trong giấy.

Trong lúc mua sắm, hãy hướng dẫn trẻ cách xem giá thành sản phẩm, rồi so sánh với số tiền đang có trong tay, để xem số tiền này có đủ mua được sản phẩm đó không? Ví dụ như giá của sản phẩm là 20 nghìn đồng, nhưng trong người chỉ có 15 nghìn đồng, như vậy là không thể mua được.

Khi trẻ cầm tiền đi mua sắm, cha mẹ nhân cơ hội này thảo luận với trẻ những vấn đề liên quan đến tài chính, chẳng hạn: sao lại có các nhãn hiệu khác nhau? Sao sản phẩm khác nhau thì giá thành cũng khác nhau? Liệu chất lượng của sản phẩm này có tương xứng với giá tiền đó không? Sau khi mua xong các sản phẩm, thử cộng lại toàn bộ giá tiền, xem có vượt quá số tiền dự tính không? Nếu mua nhiều hơn so với dự tính, trẻ bắt buộc phải tìm cách giải quyết, chẳng hạn như đổi sang sản phẩm có giá rẻ hơn, nhất định chỉ được tiêu trong giới hạn đã đưa

Do đó, các chuyên gia về tâm lý trẻ em cho rằng, độ tuổi này là thời gian thích hợp nhất để truyền dạy cho trẻ những khái niệm tiền bạc.

Quá trình mua sắm thực chất là quá trình trao đổi tiền tệ, trong đó có rất nhiều nội dung mà bạn buộc phải giáo dục cho trẻ. Ở độ tuổi nhi đồng, trẻ cần biết được cách chi tiêu sáng suốt và biết kìm hãm mong muốn của bản thân, giúp chúng trở thành người có tính kiên trì, nhẫn nại và biết sắp xếp kế hoạch. Cách giáo dục như vậy không chỉ có tác dụng trên phương diện tài chính, mà còn ảnh hưởng tích cực trên nhiều phương diện khác trong tương lai.

Ví dụ, nhân cơ hội này, ông Thành có thể nói cho con biết nguồn gốc của tiền, hoặc giải thích cho con ATM là máy rút tiền tự động chứ không phải là máy in tiền. Nếu trẻ xuất hiện những vấn đề như trên trong quá trình mua sắm, các ông bố có thể giải thích một cách dễ hiểu nhất cho trẻ: máy rút tiền ATM cũng giống như con lợn đất ở nhà, trước tiên con phải bỏ tiền vào, khi nào muốn dùng mới có thể rút ra được. Phải để trẻ hiểu được, tiền trong gia đình chỉ có ở một mức giới hạn nào đó, nên không phải muốn cái gì là mua bằng được cái đó. Do vậy, trước khi dùng tiền để mua sắm, phải xem xét kỹ có đủ tiền để mua thứ đó không, hay có nhất thiết phải mua không, từ đó dạy trẻ quan niệm tiêu dùng hợp lý.

Trẻ em tiêu tiền lung tung, hoang phí, đã trở thành thói quen xấu khiến các bậc phụ huynh vô cùng đau đầu. Đúng như vậy, thói xấu này không chỉ gây tổn thất về mặt tiền bạc, mà còn ảnh hưởng đến tinh thần của con người, thậm chí còn gây ra những nguy hiểm khi trẻ trưởng thành. Vì thế, các ông bố không chỉ dạy trẻ những quan niệm tài chính đúng đắn, mà còn phải lựa chọn cách làm tối ưu để hướng dẫn trẻ, áp dụng những phương pháp tài chính thích hợp, không can thiệp quá sâu vào tài chính của trẻ, như vậy, mới giúp trẻ học được giá trị quan của đồng tiền trong cuộc sống, dựa vào những quan niệm tài chính đúng đắn để tạo ra một cuộc sống ấm no hạnh phúc.

- * Hãy bắt đầu liệt kê chi tiết những thứ cần mua và số tiền dự tính.**
- * Áp dụng phương pháp tiết kiệm một cách tinh tế.**
- * Chỉ mua những thứ cần thiết.**

*** Máy rút tiền không phải là máy in tiền.**

Mỗi ngày học một chút kiến thức về tiền tệ

“Bố ơi! Bố mua cho con ván trượt loại mới nhất nhé!”

“Con à, không được đâu, bây giờ đang trong giai đoạn khủng hoảng kinh tế, những thứ không cần thiết thì tạm thời đừng mua vội!”

“Khủng hoảng kinh tế là gì hả bố?”

.....

Khủng hoảng kinh tế đang lan khắp toàn cầu, gây ra những ảnh hưởng khác nhau tới cuộc sống của con người. Nhưng, rất nhiều trẻ em lại không biết đến điều đó, trong mắt của bọn trẻ, chúng không hiểu nguyên nhân tại sao nhiều lúc cha mẹ lại trở nên “bùn xỉn”. Tuy nhiên, đây lại là cơ hội tốt để các ông bố dạy trẻ những bài học kinh tế, cùng những kiến thức nhỏ về tiền tệ.

Có lẽ trong quan niệm của các ông bố, cho trẻ học về kiến thức tiền tệ từ khi còn nhỏ nghe có vẻ vẫn còn rất lạ lẫm, nhưng ở các quốc gia phát triển, chuyện này không phải là hiếm gặp.

Hùng Bình Nguyên – nhà kinh tế học nổi tiếng ở Đài Loan, đồng thời là giáo sư khoa kinh tế đại học Đài Loan cho rằng: “Kinh tế học có mối quan hệ mật thiết với các bạn nhỏ. Việc học kiến thức tiền tệ từ khi còn bé, giống như ta đang đúc nặn một khuôn mẫu tài chính cho trẻ, càng giúp trẻ nâng cao khả năng sinh tồn”. Ở Mỹ, trẻ em từ khi học mẫu giáo đã bắt đầu tiếp xúc với những bài học liên quan đến tiền tệ, hàng hóa, quá trình học tập này sẽ xuyên suốt cho đến khi trưởng thành. Hiện nay, ở Châu Âu hay ở các nước phát triển như Canada, Nga, Nhật Bản, Hàn Quốc, ngay từ bậc tiểu học và trung học đã đưa kiến thức tiền tệ vào nội dung môn học.

Trường mầm non tư thục Sanno ở thành phố Akita, Nhật Bản đã cho xây dựng “Ngân hàng San San”, ngân hàng này phát hành một loại tiền tệ chuyên dụng, và chỉ có các em học sinh trong trường mới được sử dụng. Trong giờ thực hành, các bạn nhỏ sẽ tập trung lại trước một quầy hàng mẫu, một bạn sẽ đóng vai

trò nhân viên bán “sushi”, còn khách hàng là những bạn khác, sau khi khách hàng nhận sushi và trả tiền, người bán hàng sẽ lấy “tiền thừa” trong hộp giấy “hòm thu ngân” để trả lại khách.

Các trường trung học ở thành phố Kaizuka thuộc phủ Osaka - Nhật Bản là nơi thứ năm triển khai “giáo dục tiền tệ” như vậy, học sinh ở các độ tuổi khác nhau có những giáo trình giáo dục khác nhau. Các chủ đề giảng dạy chủ yếu là phân biệt “tiết kiệm và chi tiêu”, “kinh doanh hợp pháp”, “kiến thức về thẻ tín dụng”. Chẳng hạn như, học sinh năm thứ nhất sẽ được hướng dẫn mua các loại cây, hoa cảnh, sau đó mang về nhà chăm sóc, đến những ngày lễ sẽ đem ra bán; học sinh năm thứ hai sẽ được cố vấn ở trung tâm đến giảng dạy về cách kinh doanh hợp pháp, tìm hiểu chế độ thời kỳ đóng băng... Cố vấn cũng có thể đưa ra các tình huống hủy bỏ hợp đồng tại một thời điểm nhất định. Ngoài những điều này, mỗi niên học, các em lại chọn ra hai cán sự “giáo dục tiền tệ” để phụ trách những thủ tục có liên quan. Nhà trường còn cho phát hành định kỳ tập san “Giáo dục tiền tệ” do chính các bạn học sinh làm, trong đó có giới thiệu chi tiết về những thông tin liên quan đến đầu tư tài chính.

Không chỉ vậy, các sàn giao dịch chứng khoán ở Tokyo còn làm những “Phần mềm trò chơi cổ phiếu” chuyên dành cho học sinh, các em có thể căn cứ theo giá cổ phiếu thực tế để tiến hành giao dịch cổ phiếu, thông qua trò chơi có thể nắm bắt được những kiến thức về chứng khoán, tài chính.

Ở Nhật Bản, học tập kiến thức về tiền tệ từ khi còn nhỏ đã trở thành một phong trào. Các cơ quan chuyên ngành cũng bắt tay vào làm những việc vốn lạ lẫm ở ngân hàng và công ty chứng khoán, để giúp các em nhỏ hiểu về “tiền tệ”. Ở các trường tiểu học, cũng đã bắt đầu xây dựng những môn học liên quan kiến thức kinh tế; chẳng hạn như dạy trẻ biết thế nào là tiền công lao động, cách phân biệt giá thành các loại sản phẩm...

Nhà trường là nơi cung cấp những kiến thức cơ bản nhất về tài chính, còn gia đình là nơi củng cố những kiến thức ấy thêm vững chắc.

Anh Trung đã khiến con gái mình có ấn tượng sâu sắc với những vấn đề tài chính, cụ thể là tiền gửi “tiết kiệm” và “khoản vay”. Anh đã cùng vợ lập ra “ngân

hàng gia đình”. Tất cả những khoản thu nhập từ tiền công làm việc nhà, tiền tiêu vặt hàng tháng còn thừa, tiền mừng tuổi hàng năm của con gái, đều được gửi vào tài khoản “ngân hàng gia đình”, anh cũng ghi chi tiết các khoản này vào một quyển sổ tiết kiệm. Để khích lệ con gái tiết kiệm nhiều tiền hơn nữa, anh đã áp dụng những phương pháp đầu tư, đó là: mỗi lần con gái bỏ vào một đồng, anh cũng cho vào đó một đồng, như vậy con gái anh sẽ tiết kiệm được gấp đôi. Nhưng hình thức “lãi suất cao” này cũng có một cái giá riêng, anh quy định rằng, nếu một lúc nào đó, cô con gái rút hết tiền tiết kiệm ở “ngân hàng gia đình” trước thời gian quy định, thì anh cũng sẽ thu hồi lại số tiền của mình. Với cách làm như vậy, ngoài việc tăng thêm động lực khuyến khích con gái chi tiêu tiết kiệm, còn giúp kéo dài thời gian gửi tiền tiết kiệm của con.

Không chỉ vậy, anh Trung còn hướng dẫn con gái cách sử dụng khoản tiền vay hiệu quả. Anh phân tích về chi phí sinh hoạt trong gia đình: mặc dù nhà mình rất thoải mái, nhưng bố mẹ cũng không thể chi trả nhiều khoản chi tiêu trong một lần, cũng có thể đến ngân hàng để mượn tiền, nhưng hàng tháng phải trả tiền lãi suất cho ngân hàng. Cho nên, khi con muốn chi tiêu một khoản tiền lớn, bố sẽ cho con “vay tiền” để mua những thứ mình muốn, nhưng con sẽ phải trả lãi suất cho bố, bằng cách hàng tháng trích từ khoản tiền tiêu vặt mỗi lần một ít.

Có rất nhiều ngân hàng triển khai chương trình “tài khoản nhi đồng” dành riêng cho các bé, và nhận được sự hưởng ứng nhiệt liệt của đông đảo các bậc phụ huynh. Nhưng cách làm của mọi người chỉ là dùng tên con để lập một tài khoản ở ngân hàng mà thôi, còn về bảng chi tiết tiền tiết kiệm bao nhiêu, rút ra chừng nào thì vẫn do cha mẹ sắp xếp, trẻ về căn bản vẫn không biết được các kiến thức về tiền tệ.

Thực chất, các ông bố trước tiên nên giảng cho con hiểu về lãi suất của một tài khoản tiết kiệm, sau đó, đưa trẻ đến ngân hàng, động viên con cái tự mình trải nghiệm những nghiệp vụ ngân hàng cơ bản; giải thích cho trẻ hiểu tại sao phải gửi tiền vào trong đó, tại sao kỳ hạn gửi tiền khác nhau lại có lãi suất khác nhau, phải điền đầy đủ thông tin vào đơn gửi tiền và rút tiền như thế nào, làm sao để

chuyển tiền cho người khác...

Đối với những ông bố ham mê đầu tư, việc dẫn con cái cùng đi mua bán cổ phiếu, cũng là một phương pháp giáo dục tài chính nên làm. Nhưng tốt nhất, bố chỉ nên mở tài khoản hoặc mua một ít cổ phiếu mang tên trẻ, chứ không để trẻ tham gia đầu tư trực tiếp. Mục đích chính là giới thiệu một số kiến thức đầu tư đơn giản để trẻ hiểu, ví dụ như dẫn trẻ đi tham khảo giá cả thị trường, giảng cho trẻ hiểu sự thay đổi của giá cả có ảnh hưởng gì đến vấn đề tài chính.

Những ông bố chuyên đầu tư cổ phiếu, nên lựa chọn một số công ty chứng khoán mà trẻ biết, ví dụ những công ty chuyên sản xuất mặt hàng điện tử dân dụng như ti vi, tủ lạnh, vì nhãn hiệu của các mặt hàng này rất có uy tín và thông dụng, nên trẻ sẽ không cảm thấy lạ lẫm, thậm chí còn đặc biệt chú ý đến những thông tin đầu tư liên quan, việc làm tăng hay giảm giá cổ phiếu, ảnh hưởng thế nào đến số tiền vốn đầu tư ban đầu...; dần dần, những nguyên tắc đầu tư cơ bản sẽ “ngấm” vào người trẻ một cách tự nhiên nhất.

Ngoài ra, phải dạy trẻ một số kiến thức đơn giản về tiền tệ, cha mẹ có thể bắt đầu từ những trò chơi mô phỏng như “nhà triệu phú tỷ hon”, hãy tận dụng niềm đam mê của trẻ, xây dựng ấn tượng ban đầu về kiến thức tiền tệ ngay trong lúc vui chơi.

Dạy trẻ tài chính tiền tệ, không chỉ giúp trẻ hình thành thói quen không tiêu tiền lãng phí, mà còn giúp chúng nâng cao khả năng sống tự lập. Bồi dưỡng năng lực tài chính cho trẻ một cách chủ động, hướng dẫn trẻ làm quen, nắm bắt được công cụ và kiến thức tiền tệ cơ bản nhất, như vậy mới giúp trẻ có đủ bản lĩnh dựa vào chính mình để đứng vững trong thời đại ngày nay.

- * **Kiến thức về tiền bạc chính là công cụ để sinh tồn.**
- * **Bài học tiền tệ có ở mọi lúc, mọi nơi.**
- * **Tiếp nhận kiến thức tiền tệ ngay trong lúc vui chơi.**
- * **Hãy tạo cho trẻ cơ hội để thực hành.**

Tiết kiệm một đồng là kiếm được hai đồng

Từ xưa đến nay, tiết kiệm luôn được coi là một đức tính tốt của con người, vì nó không chỉ mang lại cuộc sống an toàn, mà còn đem đến cho chúng ta những điều tốt đẹp. Trong hoàn cảnh sống không bị ảnh hưởng bởi vật chất, nếu dạy trẻ học cách tiết kiệm hợp lý, giảm bớt những khoản chi tiêu không cần thiết, có nghĩa là trẻ đã học được cách kiếm tiền từ một việc khác. Đặc biệt, trong xã hội ngày nay, khi các ông bố luôn bị ảnh hưởng bởi sự lên xuống của cổ phiếu, tiền lãi lúc ẩn lúc hiện, còn tiền vốn thì ngày càng ít đi.

Trong trường hợp như vậy, làm thế nào để kiếm tiền? Điều đầu tiên mọi người thường nghĩ đến chính là đầu tư. Suy nghĩ này tất nhiên là không sai, nhưng ngoài việc đó ra, liệu còn cách nào khác không? Thực ra, tiết kiệm tiền cũng chính là kiếm tiền. Tiết kiệm được một đồng, giống như bạn đang kiếm thêm được một đồng. Tích tiểu thành đại, dần dần số tiền “kiếm” được chắc chắn là không nhỏ. Cho nên, “tiết kiệm từng chút một” đang trở thành nguyên tắc tiêu dùng hiện nay, “tiết kiệm chính là kiếm tiền” đã trở thành quan niệm tài chính tốt nhất để các ông bố truyền dạy lại cho các con.

Có một câu chuyện về Bill Gates thế này: một lần, khi ông lái xe đến gặp một người bạn, nhưng vì đến muộn một chút nên bãi đỗ xe của nhà hàng đã chật kín chỗ. Do đó, nhân viên lễ tân đã gợi ý ông gửi xe vào khu vực của khách VIP.

Phí đỗ xe ở khu khách VIP đắt hơn rất nhiều so với bãi đỗ xe bình thường, Bill Gates cho rằng, điều này là không cần thiết và quá lãng phí, hơn nữa, đỗ ở bãi xe bình thường với bãi xe VIP đâu khác nhau là mấy mà phải trả nhiều tiền như vậy, thế là ông không đồng ý.

Người bạn của Bill Gates thấy vậy, bèn đề nghị rằng: ”tôi sẽ trả tiền gửi xe cho Bill”, nhưng Bill vẫn không đồng ý. Ông nói: “Tôi không thiếu tiền, nhưng tôi cảm thấy không nhất thiết phải đỗ xe ở khu vực VIP, tiêu quá nhiều tiền cho mỗi việc đỗ xe là không đáng. Dù tiền đó là anh trả hay tôi trả cũng vậy, không thay đổi được sự lãng phí”. Cuối cùng, Bill Gates cũng tìm được một chỗ trống và lái xe mình vào khu đỗ xe bình thường.

Nói về số tài sản của Bill Gates, có người từng thử đưa ra một ước tính: nếu đem toàn bộ tiền của Bill Gates có đổi thành tờ bạc 100 dollar rồi đem ra trải

đường, thì độ dài của nó phải gấp 14 lần độ dài từ Trái Đất lên đến Mặt Trăng. Như vậy có thể thấy rằng, việc Bill Gates một mực từ chối đỗ xe ở khu vực VIP không phải là vì tiền, mà vì "tiết kiệm" tiền hợp lý.

Tiêu tiền cũng như chế biến món ăn, phải nấu sao cho đúng. Nếu cho quá ít muối, món ăn sẽ rất nhạt nhẽo, ngược lại, nếu cho quá nhiều muối, món ăn cũng không thể ngon được, do vậy mới cần sự vừa vặn. Dù chỉ là tiêu vài đồng, hay là vài xu cũng phải để nó phát huy tác dụng tối đa. Phải để trẻ hiểu rằng, người biết tiêu những đồng tiền trong tay một cách hợp lý, sẽ là người nắm chắc được sự giàu có, cũng là người có thể đạt được thành công trong mọi công việc và có được cuộc sống hạnh phúc về sau.

Có ông bố sẽ cho rằng: "tiết kiệm tiền là việc của những người nghèo". Điều này có đúng không? Nếu bạn cũng nghĩ như vậy, thì bạn đã nhầm! Đại đa số những người giàu có, họ sống rất tiết kiệm, cứ giảm được khoản chi tiêu nào là sẽ dành dụm để tiết kiệm. Có những người giàu, gia sản có đến mấy chục tỷ, nhưng họ cũng chỉ mặc những quần áo rất bình thường, khi đi mua sắm vẫn dùng thẻ ưu đãi giảm giá, giày rách vẫn khâu lại để đi tiếp... Bạn chớ vội cười nhạo những chuyện đó, có không ít người giàu thực sự sống như vậy, đó là vì họ rất tôn trọng quan niệm "tiết kiệm chính là kiếm tiền". Theo một cuộc điều tra gần đây, trong số 500 người giàu nhất thế giới, số người có ý thức tiết kiệm chiếm tỷ lệ là 84%.

"Vua đầu tư" Buffett có cách lý giải rất riêng về vấn đề tiết kiệm tiền. Mặc dù ông có tài sản trị giá hàng chục tỉ dollar, nhưng vẫn sống trong một căn nhà nhỏ suốt mấy chục năm, vẫn thường tự mình đi mua sắm, mỗi lần mua đều sử dụng thẻ giảm giá.

Có người từng hỏi Buffett rằng: "Ông có nhiều tiền như vậy, sao vẫn muốn sử dụng thẻ ưu đãi? Mỗi ngày chỉ tiết kiệm được 1 hay 2 dollar thì cả đời gom được bao nhiêu chứ?"

"Không tiết kiệm được bao nhiêu ư? Bạn nhầm rồi, số tiền tiết kiệm đó có thể lên đến hàng trăm triệu dollar", Buffett trả lời.

"Một ngày chỉ tiết kiệm được 1 đến 2 dollar mà có thể gom được trăm triệu

ư?”. Mọi người tỏ ra hoài nghi.

Buffett phân tích: “Mỗi ngày chỉ để dành 1 hay 2 dollar, nhìn bề ngoài có vẻ như không nhiều nhận gì; nhưng nếu tôi cứ kiên trì làm như vậy thì cả đời sẽ tiết kiệm được năm mươi nghìn dollar. Giả sử, thu nhập của chúng ta là như nhau, nhưng bạn không biết tiết kiệm như tôi, vậy tôi sẽ có nhiều hơn bạn năm mươi nghìn dollar. Điều quan trọng là tôi sẽ dùng số tiền năm mươi nghìn đó để đầu tư và mua cổ phiếu. Nếu lợi nhuận đầu tư mua cổ phiếu đạt 18%, sau bốn năm số tiền đó đã tăng gấp đôi, như vậy tôi sẽ có một trăm nghìn dollar, bốn mươi năm sau sẽ là năm mươi một triệu hai trăm nghìn dollar, sáu mươi năm sau sẽ có hơn một trăm sáu mươi triệu. Nếu mỗi ngày bạn tiết kiệm 1 hay 2 dollar, bạn sẽ có một trăm sáu mươi triệu là như vậy đấy.

Bạn sẽ dạy con mình phải làm thế nào? Nếu một đồng tiền có thể tạo ra giá trị của một trăm triệu đô, làm được như vậy chắc hẳn trẻ sẽ rất vui vẻ để dành ra 1-2 dollar mỗi ngày. Mặc dù trẻ chưa thể giống Buffett, là ngay lập tức kiếm được hàng đồng tiền bằng việc đầu tư mua cổ phiếu, nhưng sẽ giúp trẻ hình thành thói quen chi tiêu “tiết kiệm”, và học được cách làm thế nào để quản lý số tiền có được, điều này mang lại hiệu quả rất lớn.

John Davison Rockefeller là ông vua dầu mỏ của Mỹ, ông có số tài sản khổng lồ, nhưng bản thân lại hiểu rất rõ tầm quan trọng của việc “tiết kiệm”. Ông từng nói với cấp dưới của mình rằng: “Tiết kiệm tiền chính là kiếm tiền”. Cũng vì từ đầu đến cuối luôn làm theo nguyên tắc này mà công ty Mobil của ông mới được lớn mạnh như vậy.

Còn vua thép của nước Mỹ - Andrew Carnegie cũng từng nói rằng: “Chú ý vào chi phí, sẽ không cần lo lắng về lợi nhuận”. Trong suốt cuộc đời mình, ông chưa từng phải lo lắng về lợi nhuận, vì điều ông quan tâm nhất chính là giá thành sản phẩm và chi phí sản xuất, đồng thời tiết kiệm những khoản chi không cần thiết dù chỉ là một đồng.

Không chỉ trong công việc mà ngay trong đời sống hàng ngày, nếu càng muốn có nhiều của cải, thì càng phải tiết kiệm những khoản chi tiêu không cần thiết, thực hiện được nguyên tắc chi phí thấp nhưng hiệu quả cao sẽ giúp đạt

được điều ấy. Nếu dạy cho trẻ hiểu được điều này, chính là bạn đang giúp trẻ mở cánh cửa dẫn tới sự giàu sang.

Các sản phẩm trên thị trường càng ngày càng không ngừng biến đổi, nhằm thu hút sự chú ý của mọi người, trẻ em cũng rất dễ bị mê hoặc và muốn sở hữu chúng. Tuy nhiên, với những trẻ sống ở các quốc gia “phát triển”, thì chúng luôn được dạy sự suy xét trước khi mua hàng. Ở Bỉ, trẻ em khoảng bảy, tám tuổi đã bắt đầu biết làm thế nào để chi tiêu số tiền tiêu vặt một cách có “tính toán cặn kẽ”. Bọn trẻ ở đây thường được dạy rằng: “Phải đợi đến khi sản phẩm được giảm giá, thì tiền của chúng ta mới được đem sử dụng”, và chúng hiểu rằng, cha mẹ tuyệt đối không bao giờ nhân nhượng hay nuông chiều trong khoản tiền tiêu vặt, nếu muốn dùng tiền tiêu vặt để thỏa mãn nhu cầu của bản thân, thì phải tiết kiệm trước đã.

Sự giàu có đều xuất phát từ tiết kiệm. Các ông bố hãy bắt đầu từ ngay bây giờ, giáo dục trẻ khái niệm tiết kiệm của cải vật chất với từng chi tiết nhỏ trong cuộc sống, hãy bắt đầu tiết kiệm từng đồng tiền, để dần hình thành thói quen cho con trẻ.

*** Kiếm tiền giống như lấy kim bới đất, tiêu tiền giống như lấy nước dội cát.**

*** Người không biết tính toán mới là người nghèo.**

*** Tiết kiệm tiền dễ dàng hơn kiếm tiền.**

*** Đặt từng đồng tiền lên đầu lưỡi dao.**

Tình yêu thương là tài sản quý giá nhất

Nếu bỗng một ngày, bạn bất ngờ có được 16 nghìn bảng Anh, thì bạn sẽ làm gì?

Năm 2003, Lidiya khi ấy 19 tuổi, là sinh viên trường Đại học Oxford. Năm đó, cô tham gia chương trình “Ai là triệu phú” của Đài Truyền hình và đã chiến thắng giải thưởng tiền mặt trị giá 16 nghìn bảng Anh.

Thông thường, khi có số tiền lớn như vậy, mọi người thường tự thưởng cho

chính mình bằng việc: mua sắm tất cả những gì mình mong muốn, hay đi du lịch đây đó... nhưng Lidiya đã làm một việc khiến tất cả mọi người kinh ngạc - cô quyết định quyên tặng toàn bộ số tiền thưởng cho cô nhi viện ở Thái Lan, để giúp đỡ những trẻ em khuyết tật.

Cô giải thích cho việc làm của mình rằng: “Trước đây, tôi đã từng làm tình nguyện viên ở cô nhi viện, tôi biết những đứa trẻ ở đó cần gì; hơn nữa, Thái Lan đang rất cần sự quan tâm giúp đỡ của nhân dân toàn thế giới. Tôi muốn giữ lại 2 nghìn bảng để mua cho mình một chiếc laptop, nhưng cuối cùng lại quyết định quyên tặng toàn bộ số tiền, vì số tiền đó là món quà của thượng đế, nên nhiều người cần phải được ban phúc”. Sau khi biết cô con gái ủng hộ toàn bộ số tiền thưởng, cha của Lidiya nói : “Tôi rất vui vì con bé đã biết xây dựng cho mình những quan niệm đúng đắn về tiền bạc, cho đi còn quan trọng hơn nhiều việc nhận lấy, tình yêu thương quan trọng hơn tiền bạc”.

Các ông bố hầu như đều có một lo lắng chung, đó là chi phí cho việc giáo dục trẻ ngày một tăng lên, nên phải bon chen vất vả, để làm sao kiếm được nhiều tiền cho con cái. Vì thế, những câu nói như: “Con có biết vì con mà bố phải tốn biết bao nhiêu tiền không?”, hay “Bố lao động khổ sở kiếm tiền rất cuộc là vì ai?” hầu như đều trở thành câu cửa miệng của các ông bố. Nguyên nhân của những câu nói này là bởi họ mong con mình hiểu được sự vất vả của bố mẹ, để cố gắng trở thành đứa con ngoan.

Tuy nhiên, trên thực tế, những câu nói tưởng chừng như không có gì lại rất dễ khiến trẻ hiểu lầm, trẻ sẽ cho rằng tiền là tiêu chuẩn đo lường mọi thứ. Chúng còn nghĩ, cha mẹ yêu thương mình bao nhiêu, là có thể đoán được bấy nhiêu số tiền cha mẹ “đầu tư” cho mình. Khi trẻ hình thành lối suy nghĩ này, có thể chúng sẽ thông cảm với nỗi vất vả của cha mẹ, thậm chí là biết ơn; nhưng đồng thời, trẻ lại nghĩ rằng cha mẹ chỉ dùng tiền để đánh đổi tình yêu thương, bù đắp cho lỗi lầm bản thân vì không thể quan tâm đến con cái. Về lâu dài, tiền chỉ trở thành công cụ sinh sống đối với trẻ, chứ không hề phát hiện ra những tác dụng tiềm ẩn trong đó. Vì thế, khi trẻ vừa mới tiếp xúc với tiền bạc, hãy bồi dưỡng tình yêu thương cho trẻ, giảng cho trẻ hiểu tình yêu còn quan trọng hơn nhiều so với mọi

thứ của cải vật chất. Đó là nội dung quan trọng của việc giáo dục tài chính.

Trong một buổi học trên lớp, cậu bé Ryan, 6 tuổi, người Canada được nghe thầy giáo giảng về cuộc sống khó khăn của người châu Phi; các bạn nhỏ ở đây không có đồ chơi, không đủ thuốc men, đồ ăn, tiền học phí, nhiều người còn không được dùng nước sạch...

Thầy giáo nói: “Mỗi một đồng của chúng ta đều có thể giúp được họ, ví dụ như 1 đồng có thể mua được một chiếc bút chì, 60 đồng có thể trả đủ tiền thuốc cho một đứa trẻ trong hai tháng, hay bảy mươi dollar Canada có thể giúp họ đào một cái giếng...”

Những lời của thầy giáo khiến Ryan vô cùng kinh ngạc, cậu bé muốn giúp các bạn nhỏ Châu Phi đào một cái giếng, vậy là Ryan đã hạ quyết tâm, chăm chỉ làm việc nhà, phụ giúp hàng xóm để có thể kiếm đủ bảy mươi dollar Canada.

Tuy nhiên, bảy mươi dollar Canada này chỉ mua được một chiếc máy bơm, còn muốn đào giếng phải cần khoảng hai nghìn dollar Canada. Dù vậy, Ryan vẫn không từ bỏ, cậu bé tiếp tục cố gắng. Hơn một năm sau, cùng với sự giúp đỡ của gia đình và bạn bè, cậu đã có đủ số tiền, đóng góp vào việc đào một chiếc giếng cho trường tiểu học Anglo ở Uganda.

Tình yêu thương chính là thứ tài sản lớn của trẻ. Các chuyên gia nghiên cứu tâm lý trẻ đã tiến hành một cuộc điều tra và thấy rằng: “bản tính lương thiện và sự cảm thông chia sẻ của trẻ vốn là thiên bẩm, nhưng trong suốt quá trình trưởng thành, nếu trẻ không nhận được sự giáo dục đúng đắn, thì những bản tính đó sẽ dần dần biến mất”. Vì thế, các ông bố khi giáo dục tài chính cho trẻ, phải chú ý dạy trẻ cách làm thế nào để giúp đỡ người khác, hãy dạy trẻ trở thành người có tấm lòng biết yêu thương.

Trong cuộc sống thường nhật, chúng ta có thể thấy một số người, càng giàu càng tỏ ra keo kiệt; họ sẵn sàng bỏ ra hàng trăm triệu đồng để mua về những mặt hàng xa xỉ, nhưng nhất quyết không chi một đồng làm từ thiện. Cũng có những người dù hoàn cảnh khó khăn, nhưng vẫn cố gắng chia sẻ với những người có hoàn cảnh khó khăn hơn mình. Có những người từ nghèo đói đi lên giàu sang, từ “kẻ nhận giúp đỡ” trở thành “người đi giúp đỡ”, nhưng do quen sống trong niềm

vui mà của cải đem lại, nên cũng “quên mất” những người nghèo khó.

Mấu chốt của vấn đề nằm ở chỗ, người đó có tình yêu thương hay không? Tình yêu vốn không phân biệt giàu nghèo, sang hèn. Nếu có tình yêu thì dù nghèo họ vẫn sẵn sàng giúp đỡ người khác; nếu không có tình yêu, tiền nhiều đến mấy thì họ cũng chỉ lo gìn giữ khối tài sản cho mình mà thôi.

Lý Gia Thành có nói: “Nếu chúng ta chỉ theo đuổi tiền bạc và quyền lực, mà coi thường tình cảm cao thượng của con người, thì tất cả của cải tạo ra đều trở thành vô nghĩa”. Cho nên, dẫn trẻ tham gia một số hoạt động cứu trợ và từ thiện, là con đường tốt nhất để giúp trẻ hình thành quan niệm đúng đắn về tiền bạc và bồi dưỡng lòng yêu thương. Thông qua các hoạt động đó, giúp trẻ nhận thức được rằng, trên thế giới vẫn còn rất nhiều người có hoàn cảnh khó khăn cần giúp đỡ.

Ngoài ra, chúng ta cũng phải để trẻ hiểu, từ thiện chỉ là một hình thức thể hiện lòng yêu thương đồng loại, mỗi cá nhân nên căn cứ vào điều kiện kinh tế bản thân để quyết định nên ủng hộ bao nhiêu. Phải để trẻ hiểu, dù ủng hộ nhiều hay ít, thì chúng ta vẫn được tán dương và khen ngợi, vì lòng yêu thương không thể dùng tiền để đo đếm.

Hạnh vẫn luôn mơ ước có một chú gấu to để ôm đi ngủ mỗi tối, vậy là cô bé đã xin bố mẹ, và hy vọng cuối tuần sẽ lấy tiền mừng tuổi đi mua một con.

Nhưng hai ngày sau, lúc tan học về, Hạnh có nói với mẹ rằng: “ở trường đang có cuộc vận động ủng hộ đồng bào lũ lụt miền Trung, các bạn ở trên lớp đã lấy tiền mừng tuổi của mình ra để quyên góp từ thiện”.

Gấu bông vẫn chưa mua được, còn tiền mừng tuổi đem ra quyên góp, điều này khiến Hạnh cảm thấy không vui, còn mẹ cô bé cho rằng đây chính là cơ hội tốt để giáo dục con cái.

Nhân cơ hội này, bố mẹ Hạnh đem chuyện ủng hộ và chuyện con gấu bông ra thảo luận, họ khuyến khích Hạnh lấy tiền mừng tuổi để quyên góp từ thiện, và đổi món quà sinh nhật theo như kế hoạch là chiếc xe đạp chuyển thành gấu bông, Hạnh suy nghĩ một chút rồi gật đầu đồng ý.

Trong quá trình trưởng thành của trẻ, lòng yêu thương được biểu hiện mãnh

liệt và rõ ràng hơn người lớn. Lúc này, chúng ta nên tán thành và khẳng định, đừng vì sự ích kỷ cá nhân mà đả kích tới lòng yêu thương của chúng, nếu không, rất dễ tạo cho trẻ ảo tưởng, trẻ sẽ cho rằng tình yêu thương là sai lầm, lâu dần trở nên lạnh lùng, vô cảm. Trong quá trình giáo dục tài chính ở gia đình, các ông bố cần tối kỵ một điều là đưa tiền đặt lên vị trí hàng đầu, vì như thế sẽ làm tổn thương tình cảm giữa những người trong gia đình, gây ra ảnh hưởng toi tệ đối với trẻ. Ông vua thép Hoa Kỳ - Andrew Carnegie từng nói với các con của mình rằng: “Tiền không thể đánh đổi được tình cảm”, ông còn nói: “Nếu bố là kẻ phóng khoáng, cho các con rất nhiều tiền, như vậy các con chỉ nhớ đến tiền của bố, chứ không nhớ đến con người của bố. Còn nếu bố quá keo kiệt, có thể bố sẽ không có được tình cảm của các con. Do đó, bố luôn muốn dành nhiều thời gian để quan tâm tới các con, bồi đắp tình cảm giữa người với người, khi đứng trước tình yêu, tiền bạc không có nghĩa lý gì cả. Các con nhất định phải ghi nhớ, lực tác động mạnh nhất tới con người không chỉ là giá trị vật chất, mà còn có tình cảm”.

Tình yêu có thể trở thành tài sản quý giá trong đời trẻ. Khi trẻ biết dùng tiền giúp đỡ người khác, điều ấy làm tâm hồn trở nên ấm áp và thuần khiết, những điều này sẽ giúp trẻ thành công, và có được một cuộc sống chân chính sau này.

- * **Không được trở thành nô lệ của đồng tiền.**
- * **Ủng hộ từ thiện là một cách thể hiện tình yêu thương.**
- * **Tiền từ thiện không thể đem ra cân đo đong đếm tình yêu thương.**
- * **Tình yêu có thể biến của cải thành niềm vui chân chính.**

Đạo đức quan trọng hơn của cải vật chất

Vào một buổi chiều, trên đường đi học về, Đặng Phương và Minh Quang đột nhiên phát hiện thấy một chiếc túi màu đen, sau khi mở ra xem, hai cậu bé hot hoan g trông thay trong túi có rất nhiều tiền. Từ trước đến nay, cả hai chưa bao giờ được nhìn thấy nhiều tiền đến vậy nên cảm thấy hơi hoảng sợ, vội vàng cầm chiếc túi chạy về nhà.

Hai cậu bé đưa túi tiền đó cho mẹ của Đặng Phương, hy vọng mẹ Đặng Phương sẽ tìm thấy người bị mất và trả lại số tiền cho họ. Mẹ cậu bé khi vừa trông thấy số tiền ấy, đã nảy lòng tham, không muốn giao nộp cho cảnh sát, bà cầm một nửa số tiền đưa cho Minh Quang, còn một nửa giữ lại cho mình.

Thấy mẹ cầm tiền và không muốn trả người bị mất, cả hai cậu bé đều không tán đồng, nhưng không biết người bị mất là ai, lại không muốn cãi lại lời người lớn, nên đành nghe theo.

Có lẽ, do cảm thấy bất an, nên sau đó mẹ Đặng Phương đã đem số tiền trên giao nộp cho cảnh sát. Bố Đặng Phương nói rằng: “Con trai chúng tôi và bạn của nó nhặt được số tiền này, chúng tôi muốn nhờ các anh trả lại người bị mất”.

Trong quá trình giáo dục tài chính cho trẻ, thì việc giáo dục đạo đức là một yếu tố quan trọng, nó có ảnh hưởng và liên quan đến sự trưởng thành trong suốt cuộc đời trẻ.

Đối với những người bình thường, lợi ích mà một khoản tiền lớn đem lại là không nhỏ, nên bố mẹ Đặng Phương đã nảy lòng tham muốn chiếm dụng làm của riêng, mà không hề xem xét hành vi của bản thân sẽ đem lại ảnh hưởng thế nào tới các con. Chưa cần biết đó có phải là khoản tiền bất chính hay không, nhưng ít nhất việc làm này cũng là trái đạo đức, làm vẩn đục tâm hồn của trẻ.

Của cải đúng là rất quan trọng, nhưng đạo đức mới là tài sản quan trọng hơn. Khi trẻ nhặt được tiền, và tích cực yêu cầu giao nộp cho cảnh sát, đó là việc làm đáng tuyên dương. Cha mẹ phải vui vì điều đó, vì điều ấy khẳng định nhân cách cao thượng của trẻ, cha mẹ nên tận dụng cơ hội này để giáo dục đạo đức cho con. Còn cách làm của cha mẹ Đặng Phương, không chỉ không xây dựng tấm gương kiểu mẫu cho con cái noi theo, mà còn trực tiếp tạo ra mặt trái trong giáo dục đạo đức tài chính.

Bồi dưỡng đạo đức và lòng tin là yếu tố không thể thiếu được trong giáo dục tài chính và giáo dục đạo đức. Các ông bố có thể bắt đầu từ những chi tiết nhỏ trong cuộc sống, dạy dỗ để trẻ trở thành người thật thà, đáng tin cậy.

Trong cuốn sách “Úc Ly Tử” của Lưu Bá Ôn, có trích dẫn một câu chuyện kể về việc vì mất tin rồi thành mất mạng.

Ngày xưa, có một phú ông vô cùng giàu có, một ngày nọ ông ta qua sông và bị đắm thuyền, rất may đã bám được vào cành củi khô và kêu cứu. Một ngư dân nghe thấy tiếng kêu liền vội vàng chạy tới xem, phú ông khẩn thiết nói: “Ta là người rất giàu có, nếu người cứu ta, ta sẽ trả người một trăm lạng vàng”.

Sau khi cứu được phú ông lên bờ, anh ngư dân yêu cầu ông ta hãy trả tiền công cho mình, nhưng phú ông lập tức giở mặt không chịu trả. Cuối cùng ông ta chỉ chịu trả mười lạng vàng, anh ngư dân trách phú ông là người thất hứa, không chịu giữ lời. Phú ông nói:

“Người chỉ là một tên đánh cá, cả đời cũng chỉ kiếm được vài đồng, làm có mỗi việc nhỏ như vậy đã có mười lạng vàng, chẳng nhẽ còn không vừa lòng?”. Anh ngư dân rất tức giận, hậm hực cầm mười lạng vàng rồi bỏ đi.

Nhưng một lúc sau, không ngờ tên phú ông đó lại bị đắm thuyền một lần nữa. Có người muốn cứu ông ta, nhưng anh ngư dân bị tên phú ông lừa đảo trước đó, đã nói lại: “Ông ta chính là kẻ nói không giữ lời!”. Thế là tên phú ông bị chết đuối.

Tên phú ông hai lần đắm thuyền đều gặp anh ngư dân, đây có thể được coi là ngẫu nhiên; nhưng việc ông ta bị quả báo lại không nằm ngoài dự đoán, đây là bài học đắt giá cho những kẻ thất tín, cũng là hậu quả do việc làm ấy gây nên. Một người nếu không biết giữ lời hứa, sẽ không bao giờ nhận được lòng tin của người khác. Cho nên, khi gặp hoàn cảnh khó khăn, sẽ không ai muốn ra tay giúp đỡ; kẻ thất tín gặp họa, chỉ còn nước ngồi chờ chết là vì vậy. Thế mới thấy trong cuộc sống, vai trò của lòng tin quan trọng thế nào.

Trong xã hội ngày nay, đạo đức và uy tín của một cá nhân có thể giúp đạt được những thành công, nó cũng có thể quyết định số tài sản cho một đời người là như thế nào. Nhất là trong giới doanh nghiệp và tín dụng, nếu mất đi sự tin tưởng thì tổn hại không đơn thuần chỉ là tài sản, cơ hội phát triển sự nghiệp, mà còn là những ảnh hưởng xấu đối với xã hội.

Một trường tiểu học đã tổ chức hoạt động mang tên “Thị trường đồ cũ”, nghĩa là các em học sinh có thể mang những vật dụng do mình làm ra, hay đồ chơi và những đồ dùng học tập không sử dụng ở nhà đem đến trao đổi với các

bạn khác.

Những đồ chơi của Trung đã được đem hết cho các em, nên trong nhà không còn gì mang ra đổi được. Thấy không còn cách nào khác, Trung bèn xin mẹ mua cho một quyển sách và một quyển vở mới để mang đến trường.

Mẹ của Trung không đồng ý, vì tháng trước đã tiêu tốn khá nhiều tiền để mua sắm đồ dùng cho con cái. Cuối cùng, mẹ Trung lục lại trong đồng đồ cũ tìm được một chiếc cặp sách bị rách. Lau chùi, khâu lại chỗ này, sửa lại chỗ kia một chút, rồi đưa cho Trung mang đến trường.

Mẹ Trung nghĩ như vậy là ổn thỏa, không ngờ người bạn học trao đổi đồ với Trung đã dẫn mẹ đến gặp thầy giáo, mách rằng Trung đã lừa mang đồ cũ rách để đổi lấy chú gấu bông Teddy của mình, đòi Trung phải trả lại đồ. Trung bị gọi đến phòng giáo viên, trong lòng bối rối không biết làm gì, chỉ biết khóc òa lên...

Cha mẹ là người thầy đầu tiên giáo dục tài chính cho trẻ, nhưng cũng có thể là người đầu tiên khiến trẻ tiếp xúc với cái xấu. Vì thế, cha mẹ phải giúp trẻ nắm chắc đạo đức tài chính, ngoài việc chú trọng cách dạy bảo con cái những điều hay lẽ phải, bản thân còn phải trở thành tấm gương mẫu mực để trẻ noi theo.

Giáo dục tài chính không chỉ là một hình thức giáo dục cách quản lý tài chính, mà còn phải giáo dục nhân cách, phẩm đức và lòng tin. Nếu có thể khai sáng được vấn đề từ khi còn nhỏ, bồi dưỡng cho trẻ thói quen và quan niệm tài chính đúng đắn, chắc chắn sẽ ảnh hưởng và thay đổi được cả cuộc đời trẻ.

*** Chữ tín quý trọng hơn cả tiền bạc.**

*** Có đạo đức mới có tiền tài.**

*** Chữ “tín” là “giấy chứng minh nhân dân” thứ hai.**

*** Lừa người cuối cùng lại là hại mình.**

PHẦN 2: Cách thức kiếm tiền

Năng lực tài chính và khả năng độc lập về kinh tế có liên quan đến hạnh phúc cả đời của trẻ. Theo điều tra, có khoảng 16% thanh thiếu niên ở Anh tận dụng thời gian rảnh rỗi đi làm thêm, bổ sung thêm khoản chi tiêu cá nhân, thu nhập bình quân từ việc làm thêm của một người một tuần vào khoảng 25,41 bảng Anh. Cho trẻ tiền mà không kiểm soát (bao gồm cả tiền tiêu vặt) chính là sự lơ là, bất cẩn của các ông bố, phải dạy cho trẻ biết, tiền không phải từ trên trời rơi xuống, phải tự dựa vào năng lực bản thân để đi kiếm tiền. Tất nhiên, kiếm tiền không hoàn toàn là vì tiền; dạy trẻ một số cách kiếm tiền hợp pháp, hợp lý và có hiệu quả, không chỉ giúp trẻ có được khả năng sinh tồn và thích ứng môi trường, mà còn giúp trẻ rèn luyện năng lực hoạt động và có ý thức trong mọi công việc.

“Làm thêm” giúp bố mẹ

Ông vua dầu mỏ Rockefeller là một tỉ phú đầu tiên trên thế giới, có tài sản vượt hơn mười tỷ dollar, gia đình ông hiện nay vẫn là một trong những nhà giàu nhất thế giới. Mặc dù có khối tài sản kếch xù, nhưng cuộc sống của Rockefeller lại vô cùng giản dị, hơn nữa, ông luôn dạy bảo các con mình hình thành những quan niệm tiền bạc đúng đắn.

Rockefeller đã dựng lên một thị trường kinh tế hư cấu ngay trong nhà mình, ông và vợ làm “tổng giám đốc”, yêu cầu các con ghi chép lại các khoản chi tiêu cẩn thận. Bọn trẻ sẽ làm việc nhà để kiếm tiền tiêu vặt: đập ruồi sẽ được 2 cent, tự gọt bút chì được 10 cent, luyện đàn 1 tiếng được 5 cent, sửa chữa lau chùi đồ đạc được 1 dollar, một ngày không ăn kẹo được 2 cent, nếu ngày hôm sau vẫn tiếp tục không ăn kẹo sẽ được hăn 10 cent, nhổ cỏ trong vườn cứ 10 năm thì được 1 cent, cậu con trai duy nhất của ông – John chặt củi sẽ được 15 cent một giờ, dọn sạch vườn mỗi ngày được 10 cent...

Rockefeller cảm thấy vô cùng hài lòng với cách giáo dục của mình, ông từng

nói với người khác về cô con gái 13 tuổi của mình thế này: “Cô bé đó tuy còn nhỏ nhưng đã biết kiếm tiền rồi, bạn không thể tưởng tượng được cái cách con bé kiếm tiền. Có lần tôi nói với nó: “Bố sẽ cho con quản lý hết số đèn đốt bằng khí gas trong nhà, nếu con quản lý tốt, thì số tiền tiết kiệm được sẽ là của con. Thế là mỗi tối, con bé đi một vòng quanh nhà, xem phòng nào không có người thì sẽ tắt đèn đi để đỡ tốn gas“. Thông qua cách làm này, cô con gái đã dành dụm được một số tiền kha khá.

“Muốn tiêu tiền, phải tự mình kiếm tiền”, ở các nước phát triển, đây gần như là khẩu hiệu chung trong cách giáo dục con của các ông bố bà mẹ; hãy thử nhìn bọn trẻ xung quanh chúng ta, có phải cứ muốn tiêu tiền, là chúng tìm đến cha mẹ đầu tiên không. Đối với đa số các bậc phụ huynh, tiền tiêu vặt của trẻ là việc làm bắt buộc của người lớn; khi con cái lớn hơn một chút, không cần phải xin, cha mẹ cũng tự biết ý đưa. Còn về vấn đề đưa bao nhiêu, cha mẹ sẽ tham khảo bạn bè; hay tự làm một cuộc điều tra về tiền tiêu vặt rồi quyết định cho con số tiền hợp lý, họ bắt đầu một tuần đưa một lần, để trẻ tự đi mua sắm những gì chúng thích.

Nhưng cũng đừng nghĩ rằng, sự việc sẽ kết thúc như vậy. Khi bạn rút tiền trong ví đưa cho trẻ, trẻ sẽ vô tình hình thành thói quen không lao động vẫn được hưởng thụ, đồng thời làm trẻ mất ý thức tự lập và thiếu quan niệm lao động. Bỏ sức lao động ra để kiếm tiền tiêu vặt, rồi tự mình đạt được thứ mong muốn, đó mới là phương pháp có lợi cho cả cuộc đời trẻ sau này.

Diệp là học sinh tiểu học năm cuối cấp. Bắt đầu từ năm lớp 3, mỗi tháng cô bé đã được cha mẹ cho tiền tiêu vặt; nhưng lần nào cũng vậy, chưa đến cuối tháng mà túi Diệp đã hết sạch tiền.

Một lần, Diệp trông thấy một món đồ chơi mới, cô bé sờ vào túi thì chẳng còn đồng nào cả, liền chạy về vòi mẹ tiền để mua. Thật không ngờ, mẹ cô bé một mực từ chối. Diệp đang muốn có món đồ chơi đó nhưng lại không biết làm thế nào để có được, sau một hồi suy nghĩ, cô bé đã chủ động yêu cầu mẹ tạo cho mình việc làm thêm.

Vừa nghe thấy đề nghị của con, mẹ lập tức đồng ý: “Vậy con hãy đánh đôi

giày này giúp bố, bố sẽ trả con 2 nghìn đồng”. Chỉ mất có hơn 10 phút, Diệp đã kiếm được những đồng tiền đầu tiên bằng chính đôi tay và sức lao động của mình. Sau này, cô bé đã chăm chỉ làm việc nhà hơn để dành dụm tiền mua những món đồ mà mình yêu thích.

Trong phạm vi cho phép, hãy khuyến khích trẻ dựa vào sức mình để kiếm tiền, đồng thời để trẻ biết rằng, chỉ có kiếm tiền bằng cách lao động chân chính, để thực hiện mong muốn cá nhân mới là con đường đúng đắn.

Khuyến khích trẻ giúp cha mẹ làm việc nhà để kiếm tiền, chính là cách dạy cho trẻ tính độc lập. Trong xã hội cạnh tranh khốc liệt như hiện nay, những người chăm chỉ, cần cù, siêng năng làm việc mới có thể tồn tại và phát triển. Quá trình lao động của trẻ, cũng là quá trình để trẻ đối diện với những vấn đề. Hãy để trẻ tự giải quyết những vấn đề của chúng, như vậy, ngoài việc nâng cao thành tích cho trẻ, thì điều quan trọng hơn còn là bồi dưỡng cho trẻ ý thức dựa vào sức lao động chân chính để kiếm tiền ngay từ khi còn nhỏ.

Theo tư liệu từ Halifax Building Society của Anh - một trong 50 tổ chức tài chính lớn nhất thế giới: Ở Anh quốc, tiền tiêu vặt bình quân mỗi tuần của một đứa trẻ là 5,79 bảng Anh. Ngoài ra, mỗi đứa trẻ từ sáu tuổi trở lên đều có một công việc làm thêm để kiếm tiền tiêu vặt.

Có khoảng 16% thanh thiếu niên Anh tận dụng thời gian rảnh rỗi đi làm thêm, để bổ sung vào số tiền tiêu vặt hàng tháng, những công việc thường gặp nhất là làm việc nhà, làm việc theo yêu cầu của cha mẹ, dọn dẹp phòng, trông em, nhổ cỏ, tưới cây, rửa xe...

Khi sắp xếp những việc làm thêm của trẻ, có thể cố tình đưa vào trong đó một số việc giúp rèn luyện năng lực. Ví dụ, để trẻ tự đi mua những vật phẩm đơn giản, giúp trẻ tập tính toán; để trẻ sửa chữa những đồ đạc cũ hỏng, thậm chí cả sửa vòi nước, đèn điện, từ đó sẽ giúp trẻ thực hành những kiến thức về số học, vật lý, cơ học... một cách logic; dù chỉ là giúp đỡ bố nhưng cũng có thể mượn điều này để dạy trẻ một số việc cần thiết trong cuộc sống. Ngoài ra, những công việc đơn giản như quét nhà, dọn bàn ăn, đánh giày, lau cửa kính, thu gom rác, đổ rác... cũng góp phần rèn luyện năng lực cho trẻ.

Trước khi để trẻ bắt đầu “làm thêm”, cha mẹ hãy cùng bàn bạc với trẻ; một khi trẻ hoàn thành công việc, hãy đưa trẻ tiền công ngay. Trong quá trình trẻ lao động, cha mẹ cũng cần chú ý kết hợp việc làm với niềm đam mê của trẻ, có như vậy mới có thể phát huy tính kiên nhẫn của trẻ một cách hiệu quả.

Trong quá trình trẻ làm việc nhà để kiếm thêm tiền tiêu vặt, cần cho trẻ biết rằng đó cũng là như con g việc bố mẹ phải làm , không nên gây cho trẻ cảm giác toàn bộ việc nhà đều trút lên đầu trẻ, vì nó rất dễ làm kích động mặt phản kháng trong tâm lý trẻ. Hãy để trẻ biết, việc nhà là trách nhiệm của toàn bộ thành viên trong gia đình, mà bố mẹ là người làm nhiều hơn.

So sánh với số tiền mà cha mẹ cho, trẻ sẽ càng quý trọng hơn những đồng tiền tự mình kiếm được nhờ “làm thêm”. Ngoài ra, cha mẹ cũng đừng quên nói “Cảm ơn” mỗi lần trẻ hoàn thành xong công việc. Mặc dù trẻ tự bỏ sức lao động của mình ra để kiếm tiền, nhưng nếu biết được lòng cảm kích của cha mẹ, trẻ sẽ càng tích cực giúp cha mẹ làm việc nhà hơn.

*** Làm thêm là khởi đầu của tính tự lập.**

*** Rèn luyện năng lực trong quá trình lao động.**

*** Hãy bàn bạc thống nhất để tránh sự “tranh chấp lao động”.**

*** Trả tiền công lao động bằng tiền mặt ngay khi hoàn thành.**

Lập ra những mục tiêu ngắn hạn và khen thưởng

Karl Witt có viết trong cuốn sách “Cách giáo dục của Karl Witt” rằng:

“Trong quá trình giáo dục trẻ, tôi luôn lấy tiền ra làm phần thưởng và luôn chú ý đến hành vi để đổi chiếu hai mặt”.

Nếu trẻ học tập tốt, mỗi ngày tôi sẽ thưởng cho một Côpêch. Nhưng nếu học tập xuất sắc, mà hành vi sai trái, thì không được bất cứ một đồng nào.

...

Rất nhiều người hỏi tôi, tại sao lại dùng tiền để làm động lực khuyến khích trẻ học tập? Đó là vì muốn mọi người hiểu được hàm ý “Học tập sẽ đem đến những hạnh phúc thực tế”; chỉ cần đưa trẻ học tập đạt thành tích tốt, mỗi ngày tôi

đều có thể thưởng cho 1 đồng Côpêch, làm như vậy giúp trẻ hiểu, kiếm được một đồng phải vất vả và khó khăn thế nào, để trẻ thấy được điều này là rất quan trọng”.

Dù các ông bố có lo lắng đến mấy thì trước sau gì trẻ cũng phải tiếp xúc với tiền, đó là điều không thể tránh khỏi, chỉ bằng hãy sớm bồi dưỡng cho trẻ những khái niệm về tiền bạc từ khi còn nhỏ. Hãy xây dựng cho trẻ một số mục tiêu ngắn hạn, ví dụ như thành tích học tập cuối tháng, cuối kì hay kết quả các bài kiểm tra... chỉ cần đạt được những tiêu chí đã đặt ra, là trẻ đã được thưởng một khoản tiền nhất định.

Việc lấy tiền làm phần thưởng đã xuất hiện sớm ở các nước Âu - Mỹ, thực tế chứng minh việc làm này có một số hiệu quả nhất định. Nhưng, có không ít cha mẹ còn băn khoăn với cách làm này, họ cho rằng điều đó là tuyên truyền giá trị sai lầm, có ông bố còn tỏ ra lo lắng với việc này, sợ rằng tiền sẽ kích động tư tưởng của trẻ, biến trẻ trở thành “kẻ chỉ biết đến tiền”. Thực chất, phần thưởng cho dù là tiền hay giá trị tinh thần, cũng đều nhằm khẳng định kết quả sự nỗ lực của trẻ. Chỉ cần biết cách khống chế số tiền hợp lý, kết hợp với việc giáo dục quản lý tài sản, thì những mối lo như trên hoàn toàn có thể xua tan được.

Bé Nhung học lớp 4, đã giành được giải nhất trong một cuộc thi múa tại trường. Mẹ định thưởng cho cô bé một số tiền, nhưng bố Nhung nói rằng, làm như vậy sẽ trực tiếp tạo cho con thói quen tiêu tiền lãng phí. Sau đó cả hai người đưa ra quyết định, chỉ tặng thưởng, chứ không tặng tiền; bố mẹ Nhung luôn có cách thưởng phạt nghiêm túc.

Mẹ lấy ra một quyển sổ, ghi rõ khoản thưởng đầu tiên của Nhung. Bố cô bé sẽ căn cứ vào thành tích học tập, định ra cách thưởng phạt: nếu bài kiểm tra Tiếng Anh được trên 10 điểm, sẽ được thưởng 100-200 nghìn đồng; 9 điểm thì không thưởng không phạt; 8 điểm phạt 50 nghìn đồng; 7 điểm phạt 100 nghìn đồng... tiền thưởng viết bằng bút đen, tiền phạt viết bằng bút đỏ. Lúc mới thực hiện, Nhung tỏ ra không đồng ý, nhưng mẹ nói: “Mặc dù bố mẹ không đưa tiền mặt, nhưng sẽ ghi tiền vào sổ, đợi đến khi con trưởng thành và có được thành tích học tập tốt, bố mẹ sẽ trả tiền mặt bằng đúng giá trị tiền ghi trong sổ này. Nếu

số tiền trong sổ càng lớn, chứng tỏ thành tích học của con càng tiến bộ, và con sẽ có được nhiều tiền; ngược lại nếu các con số cứ nhỏ dần, thì thành tích của con là không tốt, con sẽ không có được nhiều tiền”.

Bố mẹ Nhung còn nói thêm: “Đợi đến khi cô bé vào đại học, sẽ đổi sổ tiền ghi trong sổ thành tiền mặt, rồi để cô bé tùy ý sử dụng.” Trong lúc trẻ thực hiện mục tiêu để kiếm tiền thưởng, để tránh hiện tượng trẻ chi tiêu hoang phí hoặc quá “tham” tiền, cha mẹ cần có sự hướng dẫn đúng đắn trong quá trình nhận thức tiền bạc của trẻ, giúp trẻ hình thành quan điểm lành mạnh về tiền bạc.

Đối với sự nỗ lực mà trẻ đạt được, không nhất thiết phải thưởng trực tiếp bằng tiền, cha mẹ hãy giúp trẻ mở một tài khoản ngân hàng, gửi toàn bộ số tiền đó vào, như vậy có thể tránh việc chi tiêu bừa bãi và hoang phí, đồng thời còn là động lực tinh thần khuyến khích trẻ siêng năng học tập.

Cuốn sổ “ghi chép thưởng phạt” của Nhung giống như một hình thức gửi tiền ngân hàng tại gia đình, việc sử dụng số tiền thế nào cũng cần phải có sự hướng dẫn của cha mẹ, ví dụ như tiền ủng hộ từ thiện, tiền mua sách, mua đồ dùng học tập... điều này giúp trẻ không bị nảy sinh suy nghĩ “tiền của mình, tiêu thế nào cũng được”. Phải cho trẻ biết rằng, mục đích của tiền thưởng là để khẳng định thành quả nỗ lực của trẻ, bất kể số tiền đó là ai giữ, thì trẻ vẫn có quyền quyết định sử dụng, nhưng cũng không thể hoang phí. Cất tiền vào tài khoản trước, sau này dùng vào những việc cần thiết, làm như vậy không chỉ thúc đẩy động lực học tập của trẻ, mà còn bồi dưỡng tình yêu và ý thức về tài chính cho chúng.

Một ngày nọ, người mẹ nói với con gái: “Chỉ cần con thi được 10 điểm, mẹ sẽ cho con 100 nghìn đồng!”. Cô con gái nghe thấy vui mừng hí hửng.

Hôm sau, lúc tan học về, cô bé phấn khởi bỏ cặp sách ra chạy ngay vào bếp: “Mẹ ơi! Con được 10 điểm rồi!”.

“Có thật không?” người mẹ có vẻ chưa tin.

“Tất nhiên là thật chứ ạ! Hôm qua mẹ nói sẽ cho con 100 nghìn đồng đúng không?”, mắt cô bé sáng long lanh.

“Thế này đi, mẹ sẽ đến hỏi thầy giáo trước xem có đúng là con được 10 điểm không, nếu đúng là thật, mẹ sẽ đưa cho con 100 nghìn đồng!”. Nghe thấy mẹ nói

như vậy, cô bé không nói gì, lặng lẽ đi ra ngoài.

Một lúc sau, cô bé chạy lại nói: “Mẹ ơi, con xin lỗi! 10 điểm đó không phải của thầy giáo cho con, là con dùng bút đỏ tự chấm vào.”

Nhìn con gái cúi đầu nhận lỗi, trong lòng người mẹ cảm thấy rất buồn. Chỉ vì muốn có 100 nghìn đồng tiền thưởng, mà con bé đã nói dối...

Trong quá trình giáo dục trẻ, bất cứ hình thức khen thưởng nào cũng đều chỉ mang tính bổ trợ, nhằm khẳng định việc làm của chúng, phần thưởng tiền mặt cũng như vậy. Dù đó là cách trẻ tự dựa vào năng lực bản thân để kiếm tiền, nhưng cũng phải tìm cách thưởng sao cho đúng đắn và hợp lý.

Bình thường, một số cha mẹ thường thưởng cho con cái quá nhiều tiền, từ sinh hoạt đến học tập, cách làm như vậy rất dễ khiến trẻ có suy nghĩ “tiền” là động lực duy nhất để cố gắng, hình thành thói quen không tốt; đến khi bố mẹ không thưởng tiền, trẻ sẽ không muốn nỗ lực cố gắng nữa.

Trong khi trẻ thực hiện mục tiêu tìm kiếm phần thưởng, phải để trẻ trải nghiệm cảm giác “khát vọng khó đạt”. Nếu tất cả đều đáp ứng nhu cầu của trẻ, đạt được thứ mình muốn một cách dễ dàng, phần thưởng sẽ mất đi sự hấp dẫn, tác dụng của phần thưởng cũng dần dần nhỏ đi hoặc biến mất hoàn toàn.

Các ông bố tri hoãn khen thưởng, cũng là cách giúp trẻ nỗ lực thực hiện mục tiêu. Có nghiên cứu cho thấy, tri hoãn lại phần thưởng trong thời gian dài, trẻ sẽ càng phát huy trí lực. Vì thế, không nên thưởng tiền mặt ngay lập tức, mà hãy kéo dài vài ngày, vài tuần hoặc có thể vài tháng, tuy nhiên, cũng cần thông báo trước cho trẻ biết. Mục đích của việc làm này, một là nhằm điều chỉnh tính tích cực, hai là giúp trẻ nâng cao năng lực, để trẻ biết đạt được mục tiêu không đơn giản chỉ vì tiền bạc, mà còn là điều cần thiết để tự trưởng thành và phát triển.

*** Điều chỉnh điều kiện nhận thưởng và khoản tiền thưởng.**

*** Phải giáo dục tài chính theo những phương pháp hiệu quả.**

*** Tri hoãn việc thưởng tiền mặt, nhưng phần thưởng bắt buộc phải là tiền mặt.**

*** Kết hợp phần thưởng bằng tiền bạc với phần thưởng tinh thần.**

Tạo cơ hội cho trẻ “làm thêm”

Trường đại học Bielefeld ở Đức đã tiến hành một cuộc trưng cầu dân ý, kết quả cho thấy: đại đa số thanh thiếu niên ở Đức có nhận thức rất rõ ràng đối với vấn đề tiền bạc, một số trẻ còn có ý thức tích góp tiền bạc từ nhỏ. Như vậy, khoản tiền tiêu vặt của thanh thiếu niên ở Đức là bao nhiêu? Họ kiếm được bao nhiêu tiền trong việc đi làm thêm?

Mỗi tháng, Kevin chỉ có 20 Euro tiền tiêu vặt, số tiền này vốn không đủ dùng, nên cậu bé phải đi làm thêm. Theo như pháp luật quy định, 15 tuổi Kevin có thể được phép làm thêm những công việc đơn giản. Cậu bé nói: “Cháu có thể đi nhặt phế liệu để kiếm thêm tiền và mua những gì mình thích”. Nhờ vào công việc làm thêm này, mà mỗi tuần cậu kiếm được 30 Euro.

Gần một phần ba thanh thiếu niên ở Đức độ tuổi từ 15 đến 17 đều đi làm thêm, trung bình mỗi tháng kiếm được 80 Euro. Nếu gia đình cho phép, những em bé nhỏ tuổi hơn cũng có thể đi làm thêm. Cô bé Melina mới 12 tuổi nói rằng: “Cháu nhận trông em bé, hai lần mỗi tháng, cứ một tiếng được trả 3,5 Euro, một tháng sẽ kiếm được 20 Euro”.

Khi trẻ lớn hơn một chút, nếu cảm thấy số tiền tiêu vặt cha mẹ cho là không đủ dùng, và muốn có thêm nhiều tiền, cha mẹ nên khuyến khích con cái tự đi lao động, vừa có thêm tiền để tiêu, vừa có lợi cho sự trưởng thành của trẻ sau này.

Hầu hết, các gia đình hiện nay đều có điều kiện kinh tế, chắc chắn việc bắt trẻ phải đi làm để duy trì cuộc sống là không cần thiết; hơn nữa, bản thân trẻ còn nhỏ, vẫn chưa đủ năng lực để gánh vác trọng trách đó, nên dù trẻ có đầy nhiệt huyết đến đâu cũng không thể. Cho trẻ đi làm thêm, mục đích của việc làm này là giúp trẻ nỗ lực tự kiếm tiền, nhưng điều quan trọng hơn, là trẻ sẽ được bồi dưỡng năng lực khi đối mặt với xã hội và rèn luyện ý chí phấn đấu vươn lên. Trẻ sẽ thoát khỏi vỏ bọc của gia đình, nhận thức được một số kiến thức đơn giản về thị trường; cũng trong quá trình tiếp xúc trực tiếp với các hoạt động kinh doanh, một mặt giúp trẻ được có thêm tiền, mặt khác là để giáo dục tư duy tài chính cho trẻ một cách thực tiễn.

Vào một ngày, con gái của thạc sĩ sử học Hsueh - thuộc đại học Yale mang về một tấm danh thiếp, trên đó ghi rằng: “Cọ rửa tủ lạnh: Bạn có muốn chiếc tủ lạnh nhà mình sạch bong như mới? Hãy gọi điện ngay cho Kew!”

Mới nhìn qua, trông nó giống như một tấm danh thiếp của công ty, nhưng xem kỹ lại một chút, còn phát hiện thấy trên đó ghi là: “Kew Schan Halle: 8 tuổi, nhưng rất chăm chỉ, giá chỉ 5 dollar cho 1 chiếc tủ lạnh”, ngoài ra, còn có địa chỉ nhà và số điện thoại. Sau khi hỏi con gái, người cha mới rõ, Kew là cậu bạn cùng học trên lớp; hồi đầu Kew thường giúp cha mẹ lau chùi tủ lạnh, làm xong sẽ được 5 dollar; dần dần, cậu bé sang lau giúp cả những nhà hàng xóm, kiếm được không ít tiền, sau đó cậu bé in danh thiếp, bắt đầu mở rộng công việc làm ăn cá nhân. Một cậu bạn khác ở trên lớp tên là Richard cũng muốn làm, thế là hai cậu bé liền hợp tác.

Kew vốn học violon cello từ nhỏ, khi Kew và Richard đi làm, thì Richard sẽ chịu trách nhiệm lau chùi tủ lạnh, Kew sẽ kéo đàn cho chủ nhà nghe, rồi thu phí gấp đôi, vậy là cứ một cái tủ lạnh họ được 10 dollar. Không dừng ở đó, Kew còn tổ chức các buổi hòa tấu tại nhà, một vé bán 5 dollar, không ít hàng xóm kéo đến nghe nhạc; số tiền kiếm được từ buổi biểu diễn, một nửa trả cho cha mẹ coi như là phí thuê địa điểm.

Các bậc phụ huynh ở Mỹ thường khuyến khích con cái đi làm thêm kiếm tiền tiêu vặt. Do vậy, mà bọn trẻ từ khi còn rất nhỏ đã bắt đầu biết đến tác động của nền kinh tế thị trường, biết được bỏ sức lao động phải được trả công xứng đáng, đây gần như là “quy tắc vàng” ở Mỹ. Khi trẻ bước sang tuổi trưởng thành, theo quy định của pháp luật (ở Mỹ là 13 tuổi), cha mẹ sẽ giúp trẻ tìm kiếm công việc làm thêm, ví dụ như: làm phục vụ nhà hàng, nhân viên thu ngân trong siêu thị, trông trẻ... Có số liệu thống kê cho thấy, người làm thêm càng sớm, thu nhập bình quân sau này càng cao; vì thế, đi làm thêm sớm, chứng tỏ rằng “sự nghiệp” của bản thân bắt đầu sớm, cũng được coi là “người có tiếng nói trước” trong cuộc cạnh tranh. Hầu hết khoản tiền tiêu vặt của trẻ em ở Mỹ, đều là tiền thù lao do các em bỏ sức lao động ra.

Ở Anh, việc học sinh trung học đi làm thêm là việc rất dễ gặp, hơn nữa, các

em còn nhận được sự giúp đỡ của gia đình. Một người dân bản xứ nói: “Bọn trẻ ra ngoài làm thêm, cha mẹ chúng sẽ không phản đối, mà còn khuyến khích. Như vậy, không chỉ hạn chế việc chi tiêu phung phí, mà quan trọng hơn là có thể bồi dưỡng cho trẻ có ý thức tự lập ngay từ nhỏ, để trẻ hiểu rằng, tiền phải dùng sức lao động để đánh đổi”.

Nếu nói về thu nhập, bình quân các gia đình ở Anh cao hơn chúng ta gấp mấy chục lần, nhưng mỗi năm, ở Anh lại có hơn 500 nghìn trẻ đi rao báo để kiếm tiền, trong đó có cả những đứa trẻ nhà giàu. Làm công việc như vậy, không chỉ giúp trẻ ý thức được giá trị của những đồng tiền kiếm bằng chính sức lao động, mà còn bồi đắp tinh thần chịu đựng khó khăn. Vào những ngày mùa đông giá lạnh, khi con của chúng ta còn nằm trong chiếc chăn bông ấm áp, thì những đứa trẻ ở Anh đã dậy từ rất sớm đến từng nhà để rao báo. Với những người làm cha làm mẹ, việc này là không thể chấp nhận, thậm chí còn gọi là “tàn nhẫn”, nhưng chính sự “tàn nhẫn”

đó đã xây dựng nên tính cách mạnh mẽ đặc trưng của những đứa trẻ ở Anh, đồng thời giúp trẻ học cách kiếm tiền từ việc bỏ sức lao động của bản thân.

Anh Dũng là tổng giám đốc một công ty tư nhân, công việc hàng ngày của anh rất bận rộn, không có thời gian ở nhà cùng con cái, anh chỉ biết dùng tiền để bù đắp tình yêu dành cho con. Mỗi tháng, anh đều cho cậu con trai một khoản tiền tiêu vặt khá lớn, để cậu bé tự ý chi tiêu.

Một tháng nọ, cậu con trai 15 tuổi của anh chỉ trong vài ngày đã tiêu hết gần 10 triệu đồng, điều này làm anh vô cùng kinh ngạc, anh không thể ngờ thằng bé còn nhỏ tuổi mà tiêu quá nhiều tiền đến thế. Khi hỏi chuyện anh mới biết, cậu bé thường bỏ tiền mời bạn bè đến những nhà hàng cao cấp ăn uống vui chơi. Anh hỏi con trai: “Con có biết số tiền đó bỏ lấy từ đâu không?”

Cậu bé trả lời: “Tất nhiên là biết chứ ạ! Không phải mỗi lần bố đi ăn với người khác, là bố kiếm được mấy chục nghìn dollar đó sao, dễ dàng như thế mà”.

Câu nói của cậu bé khiến anh Dũng suy nghĩ rất lâu, anh bắt đầu ý thức được, nếu mình tiếp tục làm như vậy, rất có thể mình sẽ hủy hoại cả cuộc đời thằng bé. Anh quyết định không cho con trai tiền tiêu vặt, để cậu bé tự đi làm thêm kiếm

tiền vào cuối tuần. Kết quả trong hai tháng gần gũi, cậu con trai vốn tiêu tiền như nước trước đây, đã trở thành một người “chi tiêu dè dặt”.

Cùng với việc nâng cao chất lượng cuộc sống, thì rất nhiều cha mẹ đều thoải mái với con trong chuyện tiền nong, điều này rất dễ gây ra cho trẻ ảo tưởng: tiền đến một cách rất dễ dàng. Bố mẹ phải vất vả lăn lộn để kiếm từng đồng, thì đối với bọn trẻ, chúng lại nghĩ điều này thật đơn giản. Cũng chính vì suy nghĩ đó, nên lúc chi tiêu, trẻ không hề suy nghĩ, xem xét; lâu dần hình thành thói quen tiêu xài hoang phí, không biết điều tiết, theo đuổi mù quáng những ham muốn cá nhân, tất cả những điều này đều gây tổn hại tới sự phát triển của trẻ sau này.

Hãy để trẻ bước ra khỏi nhà và đi làm thêm, giúp trẻ chủ động tham gia vào những công việc thực tế, như vậy mới học được nhiều kinh nghiệm, học được nhiều thứ vốn không có trong sách vở nhà trường. Ngoài ra, thông qua lao động thực tiễn, trẻ sẽ có được sự chuẩn bị tốt cho tương lai. Điều quan trọng là, cùng với việc trẻ làm thêm kiếm tiền tiêu vật, trẻ sẽ có kiến thức thêm về xã hội và đời sống, bỏ được suy nghĩ dựa dẫm, ỷ lại vào người khác, xây dựng và rèn luyện quan niệm “kiếm cơm bằng đôi bàn tay của mình”.

- * **Đi làm thêm không đơn giản chỉ vì kiếm tiền.**
- * **Bồi dưỡng cho trẻ ý thức tự lập trong quá trình đi làm.**
- * **Hãy bắt đầu từ những công việc căn bản.**
- * **Đi làm thêm giúp hạn chế việc tiêu xài phung phí.**

Biến đá thành vàng

Trong cuộc sống này, đâu đâu cũng có cơ hội để kiếm tiền, và trẻ cũng vậy. Nếu lo lắng trẻ còn nhỏ, không thể ra ngoài làm thêm độc lập, có thể bắt đầu tận dụng từ những việc xung quanh, giúp trẻ kiếm thêm tiền tiêu vật, ví dụ như thu nhặt đồ cũ chẳng hạn.

Cha mẹ hãy dạy trẻ thói quen phân loại rác sinh hoạt hàng ngày trong gia đình. Không thể ngày nào cũng mang phế liệu đến chỗ thu mua, nên gom các loại hộp thuốc, giấy báo cũ, lon nước, bình nhựa, cho vào hộp giấy. Đến khi hộp

gom phế liệu này đây, hãy để trẻ tự tay đem đến nơi thu mua.

Hoàn cảnh gia đình Trúc Giang không khấm khá, nhưng cha mẹ cô bé không bao giờ để con cái phải cảm thấy xấu hổ về gia cảnh, họ luôn có ý thức trong việc quản lý tiền tiêu vặt của con cái. Cho nên, mỗi lần thấy con cần tiền mà chưa dùng vào việc gấp, họ lại khích lệ Trúc Giang tự tìm hướng giải quyết.

Một lần, Trúc Giang phát hiện ra một nơi thu mua vỏ chai thủy tinh, một vỏ đổi được mấy nghìn, cô bé bắt đầu để ý và thu gom các vỏ chai không dùng trong nhà, Trúc Giang còn sang nhà các bạn học để xin chai lọ vứt đi. Cha mẹ Trúc Giang khen ngợi việc làm đó vừa giúp cô bé học cách tự lập, vừa bảo vệ môi trường, lại có thể dọn dẹp nhà cửa gọn gàng. Một thời gian sau, Trúc Giang đem toàn bộ số vỏ chai thu gom được đến chỗ thu mua phế liệu, đổi được một khoản tiền kha khá.

Biết được việc kiếm tiền không hề dễ dàng, nên khi cần phải mua sắm một thứ gì đó, Trúc Giang cũng tính toán kỹ lưỡng hơn trước.

Kiểm tiền bằng cách thu gom phế liệu là một việc làm tốt, trẻ có thể thực hiện cách làm này ngay trong nhà mình, khi cần có thể mở rộng khu vực sang nhà hàng xóm, bạn bè... hoặc những vỏ chai bị vứt bừa bãi trên đường phố.

Nếu trẻ vẫn còn nhỏ tuổi, các ông bố hãy giúp trẻ bắt đầu thu gom những tờ báo cũ, vỏ chai nhựa, giấy ni lông... từ trong nhà mình, sau đó đem bán cho người mua phế liệu.

Khi trẻ lớn hơn một chút, cần khuyến khích trẻ ra ngoài, đến những nơi tập trung đông dân cư, hoặc ra công viên, ven hồ thu nhặt những chai nước, vỏ lon, cốc nhựa... Nhìn bề ngoài, đây là một công việc đơn giản, nhưng thực tế, công việc này đòi hỏi trẻ phải có lòng can đảm rất lớn. Vì trẻ có thể bị bạn khác coi là “kẻ nhặt rác”, mặt khác còn phải thương lượng với người thu mua phế liệu về giá cả. Nhưng đây là cơ hội giúp trẻ kiếm tiền, đồng thời là quá trình rèn luyện tinh thần rắn rỏi và khả năng giao tiếp. Ngoài ra, khi tổng kết thu nhập, khả năng tính toán của trẻ cũng được nâng cao.

Từ đó, có thể thấy, quá trình kiếm tiền bằng cách tận dụng đồ phế liệu không chỉ là “biến đá thành vàng”, mà còn thúc đẩy trẻ phát triển các tố chất tổng hợp

cần thiết cho tương lai.

Đam mê lớn nhất của Cường là chăm sóc những chú cá bị mắc cạn hoặc sắp bị vớt bỏ. Tuy nhiên, số cá trong nhà càng ngày càng nhiều, mẹ cậu bé cũng không thể cung cấp tiền mua thức ăn cho cá mãi được, thế là cậu bé buộc phải tự nghĩ cách kiếm tiền.

Hễ nhìn thấy vỏ lon uống hết ở trường hoặc các quán ăn, Cường lại nhặt về rồi đổi cho nơi thu mua phế liệu. Lần đầu tiên làm việc này, Cường kiếm được hơn mười nghìn đồng, cậu bé rất phấn khởi; từ đó, cậu chăm chỉ thu gom phế liệu hơn, kiếm tiền để nuôi những chú cá mà mình yêu quý, không phải xin tiền bố mẹ nữa.

Mùa hè, Cường cùng gia đình đến công viên chơi, trông thấy rất nhiều vỏ lon bị người ta vứt đi, cậu bé vui mừng khôn xiết, nhặt một lúc đã được hơn 100 cái, rồi chạy lên phía trên nhặt được hơn 200 cái, sau đó, cậu đã đổi được khoản tiền kha khá, bổ sung thêm tiền mua thức ăn cho đàn cá ở nhà. Tuy nhiên, chỉ khi nào rảnh rỗi Cường mới đi gom vỏ chai, nên hoàn toàn không ảnh hưởng đến việc học tập trên lớp.

Cường còn có “chiến lược” của riêng mình, chẳng hạn như, mùa hè nóng nực, người ta uống nước nhiều, như vậy vỏ chai cũng nhiều, nên tiền kiếm được cũng nhiều hơn. Nhưng sau đó, cậu lại phát hiện, vào mùa đông, một vỏ chai bán được nhiều tiền hơn mùa hè, do đó Cường thường gom vỏ chai thật nhiều vào mùa hè, đến mùa đông mới đem bán.

Hướng dẫn trẻ tận dụng đồ phế liệu để kiếm tiền, ý nghĩa của việc làm này không chỉ đơn giản là giáo dục tài chính cho trẻ. Quá trình thu gom đồ cũ, thực chất là một quá trình phân loại rác, như vậy, có thể giảm bớt sự ô nhiễm môi trường, tiết kiệm nguồn năng lượng, giúp cân bằng sinh thái, thúc đẩy mối quan hệ hài hòa giữa con người với môi trường. Do vậy, không nên đánh giá thấp tác dụng của công việc này.

Trong xã hội hiện nay, tài chính không giới hạn độ tuổi; sớm truyền đạt cho trẻ những kiến thức kinh doanh, có thể tránh được những đường vòng quanh co. Mặc dù tiền bán phế liệu đối với trẻ là không cao, nhưng cũng không nên làm

mất đi một phương pháp tốt, đó là dạy trẻ cách kiếm tiền hợp lý.

Trong cuộc sống hàng ngày, không ít cha mẹ khi giáo dục con cái vẫn bị ám ảnh bởi tư tưởng truyền thống “chỉ có học mới là con đường tốt nhất”, khiến con đường phát triển của trẻ bị thu hẹp lại, đừng nói đến việc cho trẻ đi bán phế liệu kiếm tiền. Nhưng các ông bố cũng không thể phủ nhận, là trong cuộc sống hiện đại, mọi mặt đều không thể tách rời nền kinh tế. Vì vậy, hãy có những hướng dẫn đúng đắn, bồi đắp khả năng tự lập trong kinh doanh cuộc sống từ khi trẻ còn nhỏ, cách làm “biến đá thành vàng” còn có thể bồi dưỡng cho trẻ thói quen tốt trong chi tiêu.

Nếu khi trẻ trách bạn cho quá ít tiền tiêu vặt, bạn hãy thử thuyết phục trẻ dọn dẹp đồ cũ trong gia đình, trẻ vừa có thêm tiền chi tiêu, vừa dọn dẹp nhà cửa, chắc chắn sẽ cảm thấy rất vui.

*** Việc phân loại rác sinh hoạt là mở đầu quá trình thu gom phế liệu.**

*** Hãy bắt đầu thu gom phế liệu từ trong nhà, sau đó mới mở rộng ra bên ngoài.**

*** Bán phế liệu đồng thời giúp trẻ rèn luyện tư duy.**

*** Thu gom phế liệu là công việc góp phần bảo vệ môi trường.**

Đam mê cũng có thể kiếm tiền

Mai Phương là một học sinh trung học, sở thích lớn nhất của cô bé là sưu tập các loại tiền tệ, đến tiền tiêu vặt cô bé cũng đem ra mua các đồng ngoại tệ hết.

Tết năm nay, Mai Phương được một khoản tiền mừng tuổi khá lớn, tổng cộng gần 2 triệu đồng. Bố Mai Phương tính, nếu đem gửi toàn bộ tiền mừng tuổi của cô bé vào ngân hàng, lãi suất cũng không nhiều lắm, còn nếu bỏ ra mua cổ phiếu, ông sợ rằng con gái mình vẫn còn nhỏ, chưa thành thạo trong lĩnh vực này. Sau một hồi đắn đo, cuối cùng cả hai bố con quyết định, dùng toàn bộ số tiền đó để mua ngoại tệ như sở thích của cô bé.

Mai Phương cùng bố tìm hiểu một số thông tin trên mạng rồi đến các ngân hàng tham khảo, cuối cùng đã mua được một số ngoại tệ có giá trị đầu tư cao.

Sau này, tất cả số ngoại tệ của Mai Phương, bao gồm cả phần cô bé sưu tầm từ trước đều tăng giá trên thị trường, nên thu được một khoản lãi khá lớn.

Có rất nhiều cách dạy trẻ kiếm tiền, dựa trên đam mê sở thích cũng là một trong số đó. Đặc biệt đối với trẻ đã đến tuổi học trung học, nếu biết khéo léo khơi dậy sở thích của trẻ, thì có thể trở thành bước đột phá, giúp trẻ tận dụng sở thích cá nhân để kiếm tiền.

Kiểm tiền nhờ việc sưu tầm cũng là một phương pháp hay. Khi nhắc đến sưu tầm, điều đầu tiên, đa số mọi người đều nghĩ là các tác phẩm nghệ thuật hiếm có và vô giá trên thế giới. Dùng đồ vật sưu tầm để kiếm tiền, đó không chỉ là một thú tiêu khiển của những người có tiền, mà còn là bài học giáo dục tài chính, các ông bố cần cho trẻ cùng tham gia.

Trên thị trường sưu tầm đồ vật hiện nay, rất nhiều vật lúc đầu có giá thấp nhưng nhờ vào thị trường tốt, nên giá trị của nó cũng được nâng lên. Trong khi, rất ít người có sở thích sưu tập kiểu như thế này, hơn nữa chủng loại sưu tập lại phong phú. Các ông bố có thể cho trẻ nắm bắt cơ hội này.

Tháng 7 năm 2007, bộ phim bom tấn Hollywood “Transformers” phủ khắp toàn thế giới. Bộ phim đã thành công vang dội và mang về doanh thu bạc tỷ, ăn theo sự thành công đó, người hâm mộ bắt đầu sưu tập những con rô bốt đồ chơi có phiên bản giống như trong phim.

Cũng như phim, đồ chơi Transformers bắt đầu trở thành sản phẩm bán chạy nhất trên thị trường, ngay cả mạng giao dịch điện tử lớn nhất toàn cầu - Ebay cũng làm một chuyên mục đặc biệt dành riêng cho sản phẩm đồ chơi này vào ngày đó.

Chỉ tính trên mạng Ebay, số đồ chơi Transformers đã bán đi vượt hơn 10 nghìn sản phẩm, trong đó, loại robot siêu xe (ông vua đồ chơi robot) có giá cao nhất. Một món đồ chơi robot siêu xe này (còn gọi là Optimus Prime) vào năm 1984 có giá là 22 dollar, nhưng hiện nay là 4.250 dollar.

Rất nhiều trẻ có sở thích sưu tầm đồ chơi, nhưng nếu muốn trẻ tận dụng niềm đam mê này để kiếm tiền, các ông bố cần phải dạy trẻ cách nhìn nhận đánh giá độ ảnh hưởng của sản phẩm và làm cách nào để đầu tư có hiệu quả.

Nếu xét từ góc độ sưu tầm những món đồ chơi, điều cần chú trọng ở đây chính là những phiên bản của chúng. Nếu sản phẩm là hàng có phiên bản với số lượng hạn chế, thì khả năng “tăng giá” càng cao. Hãy lấy ví dụ từ sản phẩm Transformers, có rất nhiều người thắc mắc rằng, tại sao cùng là loại đồ chơi robot, có loại đắt đến mấy triệu, nhưng cũng có loại chưa đến một trăm nghìn? Đó là vì loại đồ chơi này có nhiều phiên bản khác nhau. Vào những năm 80 của thế kỷ trước, phiên bản cũ của loại robot này có chất lượng tốt nhất, nên giá trị cũng cao nhất. Vì có một số tính chất đặc thù mà họ sáng tạo ra loại robot Transformers này; công ty Takara của Nhật Bản và công ty sản xuất đồ chơi Hoa Kỳ, đã chế tạo ra “sản phẩm robot đặc biệt kỷ niệm 20 năm tuổi” vào năm 2004, sản phẩm này có một giá trị sưu tầm nhất định. Tuy nhiên, phiên bản mới này chỉ có hình dáng bên ngoài được trang trí đẹp mắt, còn chất lượng lại không tốt, do đó mà giá trị sưu tầm không cao.

Ngoài ra, đối với các phiên bản đồ chơi đến từ các quốc gia khác nhau, thì sự khác biệt không chỉ nằm ở thiết kế bên ngoài mà còn ở giá thành. Cùng là một loại đồ chơi, nhưng một cái được sản xuất ở Mỹ và một cái sản xuất ở Nhật Bản, sự chênh lệch giá cả giữa chúng có thể từ 3 đến 4 lần. Do vậy, trẻ cần có hiểu biết liên quan đến lĩnh vực này để đưa ra đánh giá chính xác.

Ngoài sưu tầm đồ chơi, sưu tầm tem cũng là một việc khá thú vị. Đối với bọn trẻ, dường như đây không phải là công việc quá khó khăn, nhưng cũng cần đòi hỏi sự chuyên tâm và có quy mô. Trong quá trình sưu tầm, các ông bố phải có sự hướng dẫn nhất định, cung cấp cho trẻ học những kiến thức liên quan, phân biệt các chủng loại: tem không có răng cưa, tem không dính, tem in màu... tất cả những loại này đều cần phải tìm hiểu. Hơn nữa, cần dạy trẻ để ý đến tình hình thị trường, nếu không việc sưu tầm tem rất khó kiếm được tiền.

Anh Minh có một cậu con trai 15 tuổi, đam mê lớn nhất của cậu bé là trò chơi điện tử, cậu bé có kỹ năng chơi game rất tốt. Tuy nhiên, anh Minh nhận thấy khả năng tự kiểm soát bản thân của cậu bé rất kém, lo lắng con trai bị cuốn sâu vào trò chơi điện tử mà ảnh hưởng đến việc học hành, vợ chồng anh không ủng hộ cho cậu bé tiếp tục chơi game nữa.

Mặc dù thành tích học tập của cậu bé khá tốt, từ trước đến nay chưa từng mắc sai phạm nào vì mãi chơi điện tử, nhưng anh Minh vẫn không yên tâm, anh nói với cậu bé: “Muốn chơi điện tử cũng được, nhưng con hãy tự tìm cách trả tiền Internet”.

Anh Minh muốn dùng cách này để làm giảm sự say mê chơi game của cậu bé, vì tiền tiêu vặt hàng tháng anh cho chắc chắn không thể trả đủ tiền phí Internet. Nhưng anh không ngờ rằng, con trai mình đã nhanh chóng tìm ra biện pháp: cậu bé dựa vào vốn kinh nghiệm của mình, viết ra các chiến lược kinh doanh, phác họa sơ đồ tỉ mỉ, trong đó giải thích cách vượt qua cửa ải, làm thế nào để nâng cấp trình độ..., chỉ cần dựa vào đó là có thể hoàn thành phần chơi một cách dễ dàng. Những kinh nghiệm của cậu bé viết ra được bạn bè rất hưởng ứng, và những ai muốn biết điều này, sẽ phải trả một khoản tiền nhất định, hơn thế, cậu bé còn bán bản quyền cho các tạp chí Game.

Như vậy, dựa vào việc bán chiến lược chơi game, con trai anh Minh mỗi tháng có thể kiếm được một khoản tiền, dù không đáng kể, nhưng cũng đủ để cậu bé tự chi trả tiền internet.

Xung quanh chúng ta có rất nhiều cơ hội, đối với trẻ, vừa được làm điều mình thích, vừa kiếm được tiền, còn gì vui hơn? Ngoài sưu tầm đồ chơi, sưu tầm tem, trò chơi điện tử, còn có rất nhiều những sở thích khác có thể kiếm tiền, như biểu diễn nhạc cụ, làm đồ thủ công...

Hãy để trẻ sử dụng niềm đam mê để kiếm tiền, điều này có tác dụng phát huy năng lực tiềm ẩn, giúp trẻ học hỏi thêm nhiều điều, lại có thể tăng thêm khoản tiền tiêu vặt cho chúng.

- * **Kiểm tiền cần bắt đầu từ niềm đam mê.**
- * **Trang bị kiến thức liên quan đến tài chính.**
- * **Sưu tầm cũng phải biết lượng sức.**
- * **Tìm kiếm giá trị kinh doanh đằng sau những ham mê, sở thích.**

Làm ăn nhỏ, bài học lớn

Ray Kroc là người xây dựng và phát triển Mc Donald trở thành thương hiệu thức ăn nhanh nổi tiếng nhất thế giới. Học xong trung học năm thứ hai, ông đã bắt đầu đi làm. Đầu tiên, ông mở một sạp hàng bán trà chanh, ông còn cùng hai người bạn của mình hợp tác làm ăn, mỗi người đầu tư 100 dollar vốn ban đầu, thuê một cửa hàng nhỏ hết 25 dollar một tháng, ông bán đĩa và các dụng cụ nhạc cụ hiếm có, như sáo Ocarina, đàn môi, đàn Ukulele... Ray Kroc nhận nhiệm vụ hát và đàn piano để thu hút khách.

Ray Kroc còn đi bán rất nhiều thứ khác, ông đã từng cung cấp cốc giấy cho một chuỗi nhà hàng bán đồ ăn. Năm 1930, vào một buổi trưa, Kroc có đứng quan sát lượng khách ra vào cửa hàng ăn mà mình đưa cốc giấy, bất chợt phát hiện ra cơ hội vàng để phát triển công việc làm ăn cho cả hai bên. Những cửa hàng buôn bán tấp nập, luôn không đủ chỗ cho khách ngồi, nếu dùng cốc giấy có nắp để đựng bia hoặc đồ uống khác, thì những vị khách không có chỗ ngồi vẫn có thể mua và mang đi được. Kroc nài nỉ ông chủ cửa hàng làm theo ý tưởng của mình, nhưng ông ta cứ lắc đầu từ chối: “Không phải anh đang điên chứ, hay anh coi tôi là đồ điên. Khách của tôi ngồi uống một cốc bia tại quầy phải trả 15 xu, nếu đựng vào cốc giấy mua về thì phải trả nhiều tiền hơn”. Kroc phân tích: “Bởi nếu làm như vậy, công việc làm ăn của ông sẽ ngày một phát triển. Ông hãy làm một chiếc quầy, mọi người sẽ xếp hàng lần lượt, ông cho đồ uống vào cốc giấy, đậy nắp lại, bỏ vào túi cùng với những đồ ăn khác cho họ mang về. Như vậy, ông sẽ bán được cho cả những khách không có chỗ để ngồi”.

Cuối cùng, ông chủ đồng ý sử dụng miễn phí cốc giấy do Kroc cung cấp. Kết quả là, việc bán hàng cho khách mang về phát triển đúng như dự định; không lâu sau, Kroc đã thành lập được cửa hàng chuyên cung cấp cốc giấy.

Có ông bố cho rằng: ”Dù phải dạy trẻ một số cách kiếm tiền, nhưng cũng không nên dạy trẻ cách làm ăn quá sớm”, vì như vậy rất dễ làm trẻ vui đầu vào tiền. Tuy nhiên, quan niệm của người Do Thái lại hoàn toàn ngược lại.

Trong gia đình người Do Thái, bọn trẻ không được chăm sóc và ăn uống miễn phí, bất cứ cái gì cũng có giá của nó, mỗi đứa trẻ đều phải học cách kiếm tiền, như vậy mới có thể đạt được mọi thứ mình muốn. Người Do Thái từ xưa

đến nay không cho rằng, phải đủ tuổi mới được kiếm tiền, họ luôn dạy trẻ cách kiếm tiền từ khi còn nhỏ. Vì thế, chúng phải học quan niệm “kiếm tiền” từ rất sớm, việc trẻ đi làm chỉ là một chuyện hết sức bình thường.

Ở Hoa Kỳ cũng xuất hiện những trường hợp như vậy, bọn trẻ chưa đến tuổi đi học nhưng đã biết học cách làm ăn trước, mục đích của việc làm này ngoài việc dạy trẻ làm thế nào để kiếm tiền, còn để trẻ nắm bắt được cách thức và trách nhiệm của người làm kinh doanh. Có rất nhiều người giàu có trên thế giới, đều bắt đầu thực hành kiếm tiền từ khi còn ở độ tuổi nhi đồng.

Buffett sinh ra đúng vào lúc gia đình lâm vào cảnh khó khăn. Cha ông – Howard Buffett đầu tư cổ phiếu bị thua lỗ, cuộc sống gia đình trở nên thiếu thốn. Năm Buffett 5 tuổi, ông bày một sạp hàng ở ngoài cửa của nhà mình và bán kẹo cho người đi đường. Sau này ông còn đi bán trà chanh ở khu vực trung tâm thành phố.

Năm 9 tuổi, Buffett cùng với bạn của mình là Russell đứng đếm từng bình đựng nước soda, tại các cửa hàng ở ga xe lửa. Hơn thế nữa, họ còn cùng nhau đi tìm hiểu thị trường xem soda liệu có phải là loại nước uống được yêu thích nhất hay không? Từ đó quyết định có nên kinh doanh mặt hàng này không?

Nhận thấy thị trường nước uống soda có thể phát triển được, Buffett đã đến cửa hàng của ông nội mua những chai soda rồi đem ra chợ bán.

Tiếp theo, năm 10 tuổi, mỗi sáng Buffett lại đi phát 500 tờ báo, một tháng kiếm được 175 USD. Không tiêu xài phung phí, Buffett đã tích lũy tất cả số tiền có được để bắt đầu đầu tư cổ phiếu. Ông miệt mài tìm hiểu qua sách báo và các kênh thông tin về cách chơi cổ phiếu. Năm 14 tuổi, Buffett dành dụm được 1.200 USD rồi mua một khu nông trường rộng tại bang Nebraska, sau đó cho thuê lại lấy lãi. Chính nhờ những kinh nghiệm thời trẻ mà ông đã xây dựng được cho mình những nền tảng vững chắc trong kinh doanh.

Có người nói rằng, kiếm tiền là trò chơi thú vị nhất trên thế giới, niềm ham mê trò chơi này, đến từ sự bồi dưỡng kiến thức kinh doanh ngay trong gia đình.

Hãy để trẻ học kiếm tiền trong những công việc nhỏ, nhưng không biến nó thành việc bắt buộc trong cuộc sống khi trẻ còn bé; mục đích chủ yếu của nó là

để bồi dưỡng và phát huy tố chất tiềm ẩn khả năng kinh doanh trong trẻ. Bằng cách tự mình trải nghiệm thực tiễn, cộng với sự hướng dẫn của người bố, sẽ xây dựng được những kiến thức đúng đắn trong việc kiếm tiền của trẻ sau này.

Lấy tiền thu nhập từ việc làm ăn nhỏ để bổ sung thêm khoản tiền tiêu vặt, con có thể rèn luyện cho trẻ thói quen tri hoạn sự hưng thịnh, đồng thời bồi dưỡng năng lực làm việc khi thực hiện những mục tiêu đã định. Tuy nhiên, lợi ích từ việc buôn bán kiếm tiền không chỉ dừng lại ở đó. Khi bán hàng trên phố, công việc đòi hỏi phải có sự giao lưu, khi trò chuyện với khách hàng, trẻ sẽ được trải nghiệm khả năng thuyết phục và tạo sự tin tưởng cho khách.

“Ăn cơm đã, rồi mình lại đi kiếm tiền”

Cứ gần tối, cô bé Ngọc 10 tuổi lại tất bật chuẩn bị túi đồ ra chợ bán hàng. Gia đình cô bé không những không có điều kiện mà kinh tế còn rất khấm khá. Mẹ nói rằng, Ngọc coi việc “ra chợ xem bán hàng” như “công việc làm ăn” của mình vậy, một mặt cô bé sẽ được “trải nghiệm thực tiễn”, mặt khác lại có thể giúp cô bé kiếm tiền bằng chính sức của mình.

Trải một tấm vải thô và bày trên đó khoảng 10 viên đá ngọc, lúc vắng khách sẽ lấy sách ra đọc – đó là toàn bộ công việc làm ăn của Ngọc. Mẹ cô bé nói: “cách Ngọc bày hàng bán là do mấy tháng trước cả gia đình đã cùng bàn bạc để Ngọc làm” vì: “Kiếm tiền không phải là chuyện dễ dàng, bày bán hàng cũng là một cách để rèn luyện”.

“Bày hàng cũng cần phải tính toán, phải xếp đẹp thì người ta mới mua”, đó là cách Ngọc nói về công việc làm ăn của mình, “người ta đi bộ qua, mình mời vào xem hàng. Đầu tiên cháu sẽ nói giá cả trước, xem khách hàng có muốn mua không, rồi mới hạ giá; nếu họ trả giá thấp quá, cháu sẽ không bán”.

“Tất cả mọi việc mua bán đều do con bé tự tính, vì đó là công việc của nó mà”, bố Ngọc rất ủng hộ việc làm của con gái. Sau một thời gian tập luyện, cô bé đã kiểm soát được gần như toàn bộ công việc, không cần bố ngồi phía sau chỉ bảo nữa.

Mỗi đứa trẻ luôn có một sở thích khác nhau, cộng với năng khiếu bẩm sinh vốn có. Cha mẹ thông qua cách quan sát tư duy và hành vi thói quen của trẻ, sẽ

có thể giúp trẻ khai thác và phát huy sở trường kinh doanh kiếm tiền.

Nếu muốn để cho trẻ tự kinh doanh, nhất là khi bố và con đã quyết định đầu tư vào một việc nào đó, các ông bố nên dẫn trẻ đi tham khảo thị trường, giúp trẻ tìm hiểu một số kiến thức liên quan và những nội dung cần thiết, hướng dẫn trẻ cách làm các công việc cụ thể.

Trong quá trình tham gia kinh doanh, trẻ sẽ được mở mang tầm nhìn, có thể từ đó mở rộng thêm nhiều cơ hội phát triển khác. Đối với trẻ, không có gì quan trọng hơn cảm giác phấn khởi, hoan hỉ khi hoàn thành xong một việc gì đó do chính mình làm. Trong quá trình làm ông chủ, trẻ phải tự mình quản lý tiền bạc, tự mình đề ra các phương án kinh doanh... Đây cũng là những bước đầu tiên giúp trẻ độc lập tạo dựng sự nghiệp cho mình trong tương lai.

- * Kinh doanh kiếm tiền là một loại năng lực của trẻ.**
- * Kinh doanh là hoạt động thực tiễn tốt nhất.**
- * Quá trình kinh doanh giúp trẻ rèn luyện và nâng cao khả năng giao tiếp.**
- * Cha mẹ hãy làm tốt vai trò “quân sư” cho trẻ.**

PHẦN 3: Dùng tiền để ra tiền

Hãy để tiền làm việc cho con người, đây chính là trí tuệ cao nhất trong đời người, nếu bạn có đủ năng lực và trí tuệ để làm như vậy, khả năng tài chính của bạn sẽ giống như quả cầu tuyết, càng lăn càng lớn. Nhưng để có khả năng như vậy, bạn cần phải được bồi dưỡng và rèn luyện từ khi còn nhỏ.

Trang bị cho trẻ một cuốn sổ ghi chép

Người đầu tiên trên thế giới có tài sản lên đến 1 tỷ dollar Mỹ chính là Rockefeller, dù giàu có như vậy nhưng yêu cầu của ông đối với con cháu nghiêm khắc hơn những người bình thường, nhất là trong vấn đề tiền bạc. Tiền tiêu vặt mà ông cho bọn trẻ khá ít ỏi, tiêu chuẩn ban đầu là mỗi tuần chỉ được 1 đô 50 xu; không chỉ vậy, ông còn yêu cầu các con ghi rõ việc chi tiêu hàng ngày vào một quyển sổ.

Cứ đến cuối tuần lĩnh tiền tiêu vặt, bọn trẻ sẽ phải đưa sổ cho ông kiểm tra trước, nếu ghi chép rõ ràng và chi tiêu chính đáng, thì tuần sau sẽ được cho thêm 10 xu; ngược lại, nếu không rành mạch các khoản chi tiêu, thì sẽ giảm 10 xu coi như tiền phạt. Thông qua cách làm này, Rockefeller đã giúp các con ông xây dựng thói quen chi tiêu có kế hoạch, không hoang phí, học được cách tính toán cẩn thận và bản lĩnh của người làm tài chính.

Khi trẻ có thể bắt đầu tự mình sử dụng tiền tiêu vặt, “nguy cơ tài chính” sẽ là một trong những vấn đề gây phiền phức cho trẻ. Hiện tượng thường gặp nhất là, tiền tiêu vặt cha mẹ cho có thể tiêu thêm được hai ngày nhưng trẻ đã tiêu hết sạch. Trẻ cứng đầu sẽ không ngần ngại hỏi xin cha mẹ tiền; nhưng nếu cảm thấy xấu hổ, trẻ sẽ buộc phải kìm hãm lại bản thân, chịu khó chờ đến ngày lĩnh tiền tiêu vặt lần sau.

Việc xảy ra tron g hợp như trên , nguyên nhân chủ yếu là do trẻ chưa có thói quen chi tiêu một cách có kế hoạch. Cho nên, chỉ cần trong túi có tiền, là chúng

sẽ không không chế được dục vọng của bản thân, mua sắm phung phí, chi tiêu quá đà.

“Người cha giàu” Robert Kiyosaki có viết trong cuốn sách “Cha giàu, cha nghèo” của mình thế này: “Có đôi lúc, để thay đổi 1 ounce kiến thức phải cần đến 1 tấn phương pháp giáo dục”, có khi hàng vạn điều mà các ông bố ra sức dạy dỗ cũng không bằng một lần trẻ tự mình trải nghiệm. Cho nên, phải để trẻ nắm bắt được những kiến thức liên quan đến đầu tư và cách kiếm tiền; quan trọng là đầu tiên phải tạo cho trẻ cơ hội vận dụng tiền một cách độc lập, để trẻ tự hiểu tiền lưu thông như thế nào. Cha mẹ luôn chỉ bảo đối với những vấn đề liên quan, một mặt giúp trẻ hiểu sâu hơn về kiến thức tài chính, mặt khác nói cho trẻ biết quy luật vận hành của đồng tiền. Thông qua hình thức ghi chép, hướng dẫn trẻ cách dùng tiền hợp lý, đó mới là bước đầu tiên để “lấy tiền đẻ ra tiền”.

Cậu con trai của chị Hà vừa mới lên lớp ba, tiền tiêu vặt tháng nào cũng bị vượt quá chỉ tiêu, đối với những người bình thường, khoản tiền tiêu vặt của con cái không phải là một chuyện nhỏ.

Sau một lần thương lượng, chị Hà và con cùng đạt đến thỏa thuận: tiền tiêu vặt mỗi tháng sẽ không thay đổi, nếu con mua đồ ăn vặt hay sách vở học tập còn thừa, có thể gom lại để dành sau này mua những thứ mình muốn. Nhưng mỗi lần mua cần ghi rõ lại từng mục thật chi tiết. Cậu bé bỗng cảm thấy như mình được tự quyết định khoản tiền tiêu vặt, nên rất hào hứng nói: “Bố mẹ thật tuyệt!”.

Nhưng chẳng bao lâu, chỉ hai tuần sau, cậu bé lại tỏ ra rầu rĩ.

Chị Hà hỏi: “Có chuyện gì thế, con trai?”.

“Mẹ ơi, con hết tiền rồi!”, cậu bé ngậm ngùi nói.

” Nhiều tiền như vậy mà đã hết rồi sao? ” Chị Hà cố tỏ vẻ kinh ngạc.

“Đưa cho mẹ xem quyển sổ chi tiêu của con”, cậu bé chạy đi lấy sổ rồi đưa cho chị Hà, đầu cúi gằm xuống.

Sau khi xem tỉ mỉ từng trang viết trong cuốn sổ, chị Hà nói: “Con trai của mẹ biết tiêu tiền rồi đấy, viết sổ rất rõ ràng!”. Mặt cậu bé đỏ bừng xấu hổ, nói lí nhí: “Nhưng, con chỉ toàn mua đồ chơi và ăn vặt. Mẹ ơi, con xin lỗi!”

Do có sự thỏa thuận từ trước, cậu bé đã xin lỗi mẹ. Nhưng để biểu dương

việc ghi chép cẩn thận của con trai, chị Hà vẫn phá lệ cho cậu bé tiền mua đồ dùng học tập, chị cũng nói: ”sẽ không có lần thứ hai như vậy đâu đấy”, cậu bé tươi cười cảm ơn mẹ. Tháng sau, cậu bé chủ động đưa cho chị Hà xem quyển sổ, nói về tự hào: “Mẹ hãy kiểm tra đi”. Chị Hà thấy rằng, các mục ghi trong sổ đều rất rõ ràng, hơn nữa ngoài việc chi tiêu mua sách vở, bút, thước thì không thấy nhiều các khoản chi linh tinh, nên đến cuối tuần đã để dành ra được một chút tiền.

Trong quá trình giáo dục tài chính, rất nhiều cha mẹ luôn yêu cầu con cái phải tiết kiệm, thực chất, phương thức giáo dục này đã trở nên lạc hậu. Khoản tiền tiêu vặt của trẻ càng ngày càng tăng, nên việc chi tiêu phung phí càng trở nên phổ biến. Thay bằng việc cắt giảm tiền chu cấp để khống chế việc chi tiêu của trẻ, thì cha mẹ hãy dạy trẻ học cách tiêu tiền bằng phương pháp ghi chép lại thật rõ ràng.

Hãy chuẩn bị cho trẻ một cuốn sổ, ghi chép lại việc chi tiêu hàng ngày, đây không phải là cách quản lý đơn thuần, mà là một công cụ để giáo dục tài chính, hãy để trẻ học nó trong quá trình tiếp xúc với tiền, làm thế nào để trẻ tự mình giám sát một cách hợp lý. Hướng dẫn trẻ cách ghi chép tỉ mỉ, rõ ràng từng danh mục, đến cuối đợt tổng kết lại một lượt. Việc làm này sẽ giúp trẻ học được cách tính toán có kế hoạch, chi tiêu vừa phải, từ đó hình thành thói quen tốt trong quản lý tài chính.

Một điều cần chú ý là, cuối đợt tổng kết, các ông bố hãy ngồi tính toán, kiểm tra lại cùng con cái; nếu trẻ làm tốt, hãy tuyên dương khen ngợi để chúng có thêm hứng khởi; nếu làm chưa tốt, cần kịp thời điều chỉnh lại, cân nhắc cách làm để đưa ra biện pháp tốt hơn cho lần sau. Nhưng tuyệt đối không nên dùng thái độ quá nghiêm khắc, nói những lời phê bình quá khắt khe khi nhận xét về khuyết điểm của trẻ. Dưới sự hướng dẫn của bố, trẻ từ nhỏ có thể hình thành được thói quen ghi chép tỉ mỉ, dần dần học được cách tiêu tiền có hiệu quả hơn.

Trường học của con gái anh Quang có rất nhiều đứa trẻ “con nhà giàu”, tiêu tiền đến mức đáng sợ. Mặc dù con gái anh Quang từ nhỏ đã có thói quen tiết kiệm, nhưng không thể tránh khỏi ảnh hưởng của những bạn học.

Khi phát hiện thấy con gái có dấu hiệu tiêu xài lung tung, anh Quang đã nghĩ đến thói quen ghi chép việc chi tiêu của mình; thế là anh và vợ bàn với nhau, cố ý để cuốn sổ ghi chép trên bàn học của con gái. Sau vài lần, cô con gái bắt đầu cảm thấy tò mò về cuốn sổ, liền giở ra xem. Thấy đến lúc có thể nói chuyện được với con, anh Quang giới thiệu tỉ mỉ cho con gái biết tình hình chi tiêu trong nhà. Cô con gái vừa nắm bắt được điều kiện kinh tế của gia đình, vừa ý thức được ý nghĩa của việc ghi chép, cuối cùng cũng muốn làm một “cuốn sổ theo dõi thu chi” của cá nhân mình.

Anh Quang nhiệt tình hướng dẫn cho con gái thói quen ghi chép. Sau một tháng, cô bé phát hiện ra rằng, số tiền tiết kiệm được đã đủ mua một chiếc quần mới, bèn nói với mẹ: “Bắt đầu từ tháng sau, con sẽ không ăn quà vặt nữa mà dành tiền để mua thêm một chiếc quần mới”.

Trước khi dạy trẻ cách ghi chép, có thể chuẩn bị cho trẻ một khoản tiền cố định, bất kể là cho trẻ tiêu một mình hay dẫn trẻ đi mua đồ, bố mẹ và trẻ đều phải ghi chép lại đầy đủ. Đợi đến khi trẻ hình thành thói quen, hãy giao toàn bộ việc theo dõi chi tiêu cho trẻ tự quản lý, điều cha mẹ cần làm chỉ là kiểm tra định kỳ hàng tháng.

Nếu các ông bố cảm thấy việc ghi chép lại quá phức tạp đối với trẻ, thì có thể tự tay viết vào sổ, phân rõ thành ba mục “thu nhập”, “khoản chi”, “tổng kết”.

Ở phần “thu nhập”, để trẻ ghi rõ khoản tiền có được, cho dù đó là tiền tiêu vặt cha mẹ cho, hay tiền kiếm được từ việc “làm thêm”, nhớ phải ghi cả thời gian và nguồn gốc có được số tiền đó. Nếu có thể, hãy hướng dẫn trẻ ghi những mục tiêu dự định với số tiền đó để dễ kiểm soát mục đích và ham muốn.

Mỗi một đồng trẻ tiêu, cũng phải ghi lại đầy đủ cả thời gian và mục đích trong mục “khoản chi”. Sau này khi tổng kết, hãy giúp trẻ phân tích tài chính.

Sau khi giúp trẻ làm cuốn sổ theo dõi chi tiêu, cần phải chỉ rõ ngày tổng kết định kỳ, thông thường lấy ngày cuối tháng làm chuẩn. Đến lúc tổng kết lại, các ông bố nên cùng trẻ thảo luận, đánh giá tình hình chi tiêu trong tháng, duy trì định mức hoặc tìm biện pháp khắc phục...

Thông qua việc theo dõi chi tiêu, có thể giúp trẻ biết rõ tiền của mình tiêu

vào mục đích gì, hết bao nhiêu, đâu là khoản chi không cần thiết... Sau khi hiểu được điều này, mới có thể lập ra mục tiêu, quyết định chính sách tài chính; cuối cùng là yêu cầu trẻ chấp hành chính sách một cách nghiêm chỉnh, có như vậy mới đạt được mục đích cuối cùng trong việc quản lý tài chính.

Tất nhiên, trẻ vừa mới làm quen với việc theo dõi chi tiêu sẽ gặp một số khó khăn, nhưng điều quan trọng là trẻ phải kiên nhẫn duy trì. Chỉ cần các ông bố hướng dẫn trẻ làm tốt những bước đầu tiên, việc tiết kiệm tiền sau này sẽ không còn là một việc khó.

- * Theo dõi chi tiêu là bước đầu trong việc quản lý tài chính.**
- * Theo dõi chi tiêu có thể giúp tránh tiêu tiền lung tung.**
- * Mỗi một khoản thu chi đều phải ghi chép lại cẩn thận.**
- * Định kỳ tổng kết và phân tích tình hình mới có thể phát huy tác dụng của việc theo dõi chi tiêu.**

Học cách giữ tiền là bước đầu để kiếm tiền

Ở Singapore, quan niệm “tiết kiệm và tích lũy là những đức tính đẹp” luôn được mọi người đề cao hàng đầu, nó được coi như việc quan trọng trong cuộc sống. Bất chấp mô hình kinh tế có biến đổi ra sao, thì truyền thống tiết kiệm vẫn được ca tụng và tuyên dương.

Vì muốn truyền đạt lại truyền thống tốt đẹp này cho các thế hệ sau, mà bộ Giáo dục và các Ngân hàng ở Singapore mỗi năm đều cho triển khai cuộc vận động tiết kiệm trên quy mô toàn quốc. Đầu những năm 90 của thế kỷ trước, có hơn 53% các em trong trường Trung - Tiểu học ở Singapore tham gia cuộc vận động này, trung bình mỗi học sinh có khoảng 1.144 dollar Singapore. Dưới sự hướng dẫn của gia đình, nhà trường và xã hội, có rất nhiều học sinh trở thành “người yêu thích tiết kiệm”. Đến một độ tuổi nhất định, các em sẽ bắt đầu có sự tự chủ trong tài chính, chấm dứt hẳn căn bệnh tiêu xài phung phí, thậm chí còn không sử dụng thẻ rút tiền để tiết kiệm.

Khi trẻ trưởng thành đến một giai đoạn nào đó, những việc cần dùng đến tiền

cũng dần dần tăng lên, ví dụ: ăn uống, mua đồ dùng học tập... Hơn nữa, những mối quan hệ và hoạt động giao tiếp bên ngoài của các em cũng nhiều hơn, buộc các em phải dùng tiền nhiều hơn như mua sắm quần áo, quà sinh nhật tặng bạn, hay chú ý đến những mặt hàng “đắt tiền”, có nhiều trường hợp trẻ thích tự mình làm chủ số tiền tiêu vặt, không muốn cha mẹ can dự vào, vì thế mà yêu cầu đối với khoản tiền tiêu vặt càng ngày càng cao.

Chính vì những điều đó, mà cha mẹ trở nên thận trọng hơn đối với các khoản chi tiêu của con cái. Khi được hỏi nguyên nhân, thì chủ yếu là họ lo lắng con cái lớn rồi, bắt đầu có những cách nghĩ của riêng mình; nếu cho nhiều tiền, có khi chúng lại đi làm những chuyện xấu. Hơn nữa, trong tương lai trẻ còn phải học lên đại học, cần phải chuẩn bị một khoản tiền ngay từ bây giờ, vì vậy, kìm hãm chi tiêu của trẻ một chút cũng tốt hơn.

Mâu thuẫn sẽ xảy ra vì bọn trẻ cũng có cách nghĩ riêng của chúng. Một cuộc điều tra cho thấy, đa số mọi trẻ em đều mong muốn cha mẹ chu cấp cho mình một khoản tiền tiêu vặt nhất định. Bọn trẻ còn bày tỏ rằng, thật mệt mỏi khi mỗi lần tiêu tiền, lại phải xem xét ý kiến của cha mẹ.

Các bậc cha mẹ và con cái đều có cái lý riêng của mình, không có sự đúng sai một cách tuyệt đối giữa hai quan điểm này. Thực chất, sau khi trẻ trưởng thành đến một độ tuổi nào đó, cha mẹ ngoài việc chu cấp một khoản tiền tiêu vặt cho trẻ tùy ý sử dụng, còn cần phải chú ý dạy trẻ học cách tiết kiệm. Khi trẻ gom nhặt từng đồng lại, chúng sẽ cảm nhận được tiền không phải là thứ dễ có được, cùng lúc ấy giải thích cho trẻ hiểu được sự vất vả của cha mẹ khi phải kiếm tiền, sẽ làm trẻ nhận thức được việc tiết kiệm là cần thiết.

Năm 1965, sau khi tốt nghiệp khoa Kinh tế đại học Waseda, Fujita - người sáng lập ra Hamburger Mc Donald Nhật Bản, đồng thời cũng là nhà kinh tế học bắt đầu làm thêm tại công ty điện khí. Mấy năm sau, ông quyết định tạo dựng sự nghiệp riêng cho mình, đó là kinh doanh Mc Donald. Nhưng so với số tiền vốn lên đến 750 nghìn dollar, thì số tiền 50 nghìn dollar do Fujita tích góp được không là gì, huống hồ khi ấy ông chỉ là một lao động phổ thông bình thường.

Để tích góp đủ vốn, mỗi tháng Fujita trích ra một phần ba số tiền lương để

dành dụm. Trong quá trình để dành, có vô số lần phải đối mặt với vấn đề khẩn cấp cần dùng đến tiền, ông vẫn cố gắng chịu đựng, quyết không đụng đến số tiền tiết kiệm đó. Có những khi phải chi tiêu ngoài ý muốn, ông vẫn cố gắng tích góp. Ông cũng phải hỏi vay thêm tiền bạn bè để làm được mong muốn của mình. Động lực khiến Fujita thực hiện được việc này, là do ngày đầu khi bước chân ra khỏi trường đại học, ông đã hạ quyết tâm trong 10 năm phải kiếm đủ 100 nghìn dollar, sau đó dùng số tiền này để gây dựng sự nghiệp. Fujita thành khẩn bày tỏ mong muốn lập nghiệp của mình với tổng giám đốc ngân hàng, ông trình bày tỉ mỉ kế hoạch làm việc của mình và nhận được sự cảm thông, đồng ý đầu tư vô điều kiện của ngài tổng giám đốc.

Về lý do ủng hộ Fujita, ngài tổng giám đốc nói rằng: “Năm nay tôi đã 58 tuổi, nếu nói về tuổi thì tôi gấp đôi anh; nói về thu nhập, mỗi tháng tôi kiếm gấp anh 30 lần. Nhưng đến tận ngày hôm nay, thì số tiền mà tôi tích góp được chẳng nhiều hơn anh là mấy. Chỉ riêng điểm này thôi, tôi đã không bằng anh. Tôi cho một người chăm chỉ như anh mượn tiền, thấy rất yên tâm, đồng thời, tôi cũng dám đảm bảo rằng, anh sẽ tạo ra kỳ tích. Làm tốt vào nhé, anh bạn trẻ!”

Sự hăng say tích góp của trẻ, đa phần đều do cách nhìn nhận của trẻ đối với giá trị đồng tiền, và sự nhận thức về số tiền có được. Nếu trẻ dùng số tiền tích góp để mua những gì mình thích, thì việc tiết kiệm sẽ càng trở nên có ý nghĩa. Ngược lại, nếu tiền tự nhiên mà đến dễ dàng, niềm hứng thú tiết kiệm sẽ không cao, trong lúc chi tiêu sẽ không cần suy tính kỹ lưỡng, không cân nhắc tính toán.

Do đó, cho trẻ tiền tiêu vặt cần hợp lí, quan trọng hơn là để trẻ xây dựng được ý thức tiết kiệm. Đối với trẻ, nếu chúng có mục tiêu mua sắm cho bản thân, việc tiết kiệm tiền để mua sẽ càng có ý nghĩa. Các nhà kinh tế học khuyên rằng, động viên trẻ lập ra những mục tiêu ngắn hạn, để trẻ tích góp tiền bạc, hai hay ba tuần sau bỏ ra mua sắm đồ chơi, sách, truyện và đồ dùng học tập khi còn nhỏ... Sau này, hướng cho trẻ sang những mục tiêu lớn hơn, tiết kiệm tiền được vài tháng hoặc có thể trong một năm mới đem ra thực hiện mục tiêu đã định.

Áp dụng cách làm này là để trẻ cảm thấy khoảng cách giữa mục tiêu và việc thực hiện mục tiêu không phải là quá xa, dồn sự chú ý của trẻ vào mục tiêu đặt

ra, chứ không nên đổ vào việc mua sắm linh tinh. Trong quá trình tiết kiệm tiền, bài học mà trẻ cần phải nắm được chính là: "có trách nhiệm đối với khoản chi tiêu của mình".

Tất nhiên, để trẻ tiết kiệm tiền, tức là muốn trẻ hiểu làm thế nào để chịu trách nhiệm với khoản chi tiêu của mình, đưa ra cách xử lý với các nhu cầu ngày càng nhiều của mình, đi sâu vào khái niệm tài chính, đó mới là điều các ông bố cần giáo dục cho trẻ.

Fujita là một người Do Thái, ông đã viết một cuốn sách về kinh doanh tại Nhật Bản, trong đó có đưa ra một cách tiết kiệm tiền hiệu quả.

Mặc dù, một người Nhật bình thường, việc sở hữu một trăm triệu Yên Nhật là điều rất khó. Nhưng Fujita chỉ ra rằng: trong 10 năm đầu, chỉ cần mỗi tháng dành dụm được 50 nghìn yên, sau đó mỗi tháng là 100 nghìn yên cho 5 năm tiếp, cuối cùng là mỗi tháng 150 nghìn yên cho 15 năm sau nữa, cộng tất cả lại, sau ba mươi năm bạn đã có 100 triệu yên rồi. Nếu muốn trở thành người giàu có, hoàn toàn không phải do vận may hay trí tuệ siêu phàm gì. Chỉ cần biết chịu đựng vất vả, kìm hãm chi tiêu, ai cũng có thể kiếm được 100 triệu yên một cách thật đơn giản.

Nếu xét từ góc độ kiếm tiền, cách làm mà Fujita đưa ra cũng không chính xác. Nhưng điều quan trọng chính là thông qua việc tiết kiệm tiền, sẽ biết tiết chế ham muốn, xây dựng niềm tin dẫn đến thành công.

Đối với những trẻ còn nhỏ tuổi, rất khó để chúng hiểu được ý nghĩa sâu xa của việc tiết kiệm, nhưng các ông bố có thể hướng dẫn trẻ tìm hiểu: kiếm tiền không chỉ nhằm đáp ứng nhu cầu trong cuộc sống, mà còn là để đối phó với những việc bất ngờ ập đến, những rủi ro kinh tế trong tương lai. Quan trọng hơn là, để chuẩn bị cho những kế hoạch đầu tư sau này, hãy để tiền biến thành tiền.

Khi trẻ hiểu rõ được sự quan trọng của tiền bạc trong cuộc sống hiện tại, trong đầu trẻ sẽ tự nhiên hình thành ý nghĩ càng có nhiều tiền là tốt. Lúc đó, bố hãy cho trẻ hiểu tầm quan trọng của việc tiết kiệm từng đồng từng hào, điều này có tác dụng hỗ trợ bồi dưỡng quan niệm tiền bạc đúng đắn cho trẻ.

Trong cuộc sống hiện nay, tiết kiệm tiền là biện pháp khắc phục cảnh nghèo

đổi, cũng là phương pháp thực tế nhất giúp con người tăng thêm tự tin trong lĩnh vực tài chính. Các ông bố cần nói với trẻ rằng: tiết kiệm cũng quan trọng như kiếm tiền, mà nguyên tắc của tiết kiệm lại vô cùng đơn giản – hy sinh hiện tại vì tương lai, giảm thiểu những khoản chi không cần thiết, tiết kiệm những đồng “không nhất thiết phải tiêu”, tăng vốn tích trữ cho tương lai.

*** Tiết kiệm là một đức tính tốt.**

*** Tiết kiệm giúp chi tiêu có khoa học.**

*** Vận dụng những mục tiêu thích hợp để giúp trẻ tiết kiệm.**

*** Tiết kiệm là để đạt được nhiều cơ hội kiếm tiền.**

Giúp trẻ lập kế hoạch tiết kiệm

Ngày xưa, có một ông vua rất thích chơi “cờ vây”, để thưởng cho người sáng tạo ra trò chơi này, quốc vương tuyên bố sẽ đáp ứng một yêu cầu của người đó. Người phát minh ra trò chơi nói rằng: “Nguyên vọng của tôi rất đơn giản, chỉ cần nước đi đầu tiên trên bàn cờ đặt 1 hạt gạo, nước đi thứ hai thêm 2 hạt gạo, nước đi thứ 3 thêm 4 hạt gạo... trung bình cứ mỗi bước đi lại gấp đôi số gạo của bước trước, đến khi nào lấp đầy bàn cờ mới thôi”.

Quốc vương không cần suy nghĩ, vội gật đầu đồng ý: “Mang bàn cờ lại đây, hãy để cho tất cả mọi người cùng chứng kiến giao ước của chúng ta”. Thế là người phát minh đặt hạt gạo lên nước đi đầu tiên, cứ mỗi một nước lại tăng gấp đôi số gạo. Khi mới bắt đầu trò chơi, tất cả mọi người còn cười nhạo, tỏ ý chê bai. Nhưng số gạo trên bàn càng ngày càng nhiều, tiếng cười cũng dần dần tắt đi, bắt đầu xuất hiện những tiếng à ò kinh ngạc. Hóa ra là nắm gạo nhỏ đã biến thành đồng gạo nhỏ, rồi đồng gạo nhỏ chẳng mấy chốc trở thành bao gạo nhỏ, rồi bao gạo vừa và bao gạo lớn.

Sau khi nhận thấy mình đã mắc sai lầm, quốc vương lập tức ra lệnh dừng trò chơi; người phát minh mỉm cười và hủy bỏ phần thưởng ban đầu, xin vua ban cho một mảnh đất trồng trọt và trang viên ở quê. Đợi người đó đi khỏi, quốc vương cho gọi người đến và tính toán thì mới hay rằng, nếu tiếp tục trò chơi, thì

toàn bộ số thóc cho cả nước trong vòng mấy chục năm sẽ rơi vào tay người phát minh trò chơi cờ vây. Đáp án của trò chơi đã khiến quốc vương vô cùng sợ hãi và lo lắng.

Tích lũy của cải mang lại thành quả tốt đẹp. Giống như câu chuyện về ngài quốc vương kia, mới đầu ông chỉ cho rằng đó là một hạt gạo nhỏ bé, nhưng khi tích góp lại, thì thật không ngờ nó khiến ông mất toàn bộ số thóc gạo của đất nước. Trong cuộc sống cũng như vậy, rất nhiều người biết câu “tích tiểu thành đại”, nhưng thực sự để làm được điều đó, lại là chuyện không hề nhỏ.

“Thói quen” có một ma lực rất lớn. Hành động đơn giản làm đi làm lại, câu nói đơn giản nói đi nói lại, tất cả đều trở thành “thói quen”. Trong quá trình giáo dục tài chính cho trẻ, nếu muốn nâng cao khả năng tài chính, có cuộc sống sung túc, giúp trẻ thực hiện sự tự chủ trong quản lý tài chính, thì điều quan trọng nhất chính là bồi dưỡng cho trẻ thói quen “tiết kiệm”. Tận dụng thời gian dài tích lũy tiền mặt, như vậy mới có thể tạo ra nhiều của cải cho trẻ sau này.

Năm mới qua đi, hai vợ chồng anh Dương cảm thấy vô cùng đau đầu với tiền mừng tuổi của con. Nguyên nhân là dịp Tết vừa rồi, cậu con trai đang học tiểu học vừa bước sang tuổi thứ 8, mỗi lần đến nhà ai chúc tết lại được mừng lì xì, trong đó ông bà nội ngoại mừng cho cậu bé nhiều nhất, các cô chú họ hàng mừng cũng không kém, lại thêm khoản mừng từ bạn bè đồng nghiệp của bố mẹ, tổng cộng phải 5 triệu đồng.

Thấy số tiền mừng tuổi của con nhiều như vậy, vợ chồng anh Dương không biết phải làm sao, nếu đưa con giữ thì sợ cậu bé tiêu lung tung, nếu thay con quản lý thì lại không biết nói thế nào.

Thực ra, có không ít phụ huynh gặp trường hợp giống như anh Dương, làm cách nào để giúp con quản lý số tiền đó, đã trở thành vấn đề khó khăn của các ông bố bà mẹ.

Khả năng quản lý tài chính của trẻ còn kém, chưa thể tự kiểm soát, nếu đưa toàn bộ số tiền cho trẻ tự ý chi tiêu, sẽ không chỉ đem lại những ảnh hưởng không tốt, mà còn giúp trẻ hình thành thói quen xấu. Nếu để bố mẹ “sung công quỹ” số tiền của trẻ, sẽ khiến trẻ mất lòng tin vào người lớn, thậm chí còn làm

mất cơ hội để bồi dưỡng tính tự lập về tài chính cho chúng. Vì vậy, hãy giúp trẻ lập ra kế hoạch tiết kiệm, đây chính là cơ hội tốt nhất để các ông bố dạy trẻ cách đầu tư tài chính bằng chính số tiền của trẻ.

Phải giúp trẻ xác định kế hoạch tích lũy tài sản, việc đầu tiên cần làm là tìm cho trẻ nguồn tiết kiệm; ngoài ra, tiết kiệm phải là một hoạt động theo định kỳ, như vậy mới có lợi cho việc hình thành thói quen tiết kiệm. Đối với trẻ, nguồn thu nhập chính hầu như là tiền tiêu vặt, tiếp theo mới là “tiền công” làm thêm, giúp bố mẹ làm việc nhà, tiền mừng tuổi hoặc tiền mừng sinh nhật.

Sau khi trẻ có một số tiền nhất định trong tay, các ông bố bắt đầu tiến hành hướng dẫn, cùng trẻ vạch kế hoạch tiết kiệm dài kỳ. Căn cứ vào tình hình chi tiêu của trẻ, chỉ ra những khoản chi không cần thiết, sau đó xác định rõ số tiền tiết kiệm hợp lý. Như vậy, mỗi đứa trẻ sau khi cầm tiền, ngoài chuyện để ra một phần đáp ứng nhu cầu cá nhân, phần còn lại nên tích góp, tránh việc để trẻ tiêu xài hoang phí vào những việc không cần thiết.

Để giúp con trai xây dựng thói quen tiết kiệm, anh Dương đã nghĩ ra rất nhiều biện pháp, nhưng không biết phải lựa chọn cách nào mới là hợp lý. Cuối cùng, anh quyết định làm giống chế độ phát lương hưu của nước ngoài, đó là mỗi lần con trai tiết kiệm 1 đồng, anh cũng sẽ bỏ vào 1 đồng, như vậy khoản tiết kiệm của cậu bé sẽ tăng gấp đôi.

Đồng thời, anh Dương còn đưa ra thỏa thuận với con rằng, cứ cuối năm sẽ tiến hành tổng kết số tiền tiết kiệm, nếu đạt đến 1 khoản tiền nhất định nào đó, sẽ được thưởng thêm một khoản tiền mặt, tiền tiết kiệm càng nhiều, phần thưởng càng lớn. Ví dụ, mỗi năm cậu bé dành dụm được 500.000 đồng, sẽ được thưởng 100.000 đồng; nếu để ra được 1.000.000 đồng, được thưởng 200.000 đồng...

Lựa chọn biện pháp thích hợp để thúc đẩy tính tiết kiệm của trẻ, đối với những trẻ còn nhỏ tuổi, việc tìm ra hình thức tiết kiệm cũng là phần vô cùng quan trọng.

Để giúp trẻ thực hiện kế hoạch tiết kiệm, các ông bố có thể chuẩn bị cho trẻ 3 hộp tiết kiệm. Trong cuộc sống hàng ngày, trẻ có thể chia tiền, cho vào 3 hộp phân biệt khác nhau. Số tiền đựng trong hộp thứ nhất dùng để mua sắm những

vật dụng hàng ngày, sách vở, đồ ăn... Tiền trong hộp thứ hai dùng để mua sắm những thứ đắt hơn, chẳng hạn như đồ chơi. Cuối cùng, số tiền đựng trong hộp thứ 3 là tiền tiết kiệm không được tiêu.

Dựa vào niềm đam mê và sở thích của trẻ, các ông bố có thể trang trí những tấm ảnh về món đồ chơi mà trẻ yêu thích lên trên hộp tiết kiệm tiền. Để mỗi khi trẻ bỏ tiền vào trong đó, sẽ trông thấy “mục tiêu tiết kiệm” và càng cảm thấy có động lực hơn.

Vào năm 1999, thu nhập bình quân của các gia đình ở Mỹ là 7.500 dollar, trong đó có 55% các bậc cha mẹ ở Mỹ chưa giao nộp phiếu thu chi thẻ tín dụng hàng tháng, chỉ có 45% còn lại là tuân thủ kế hoạch, cứ 8 gia đình lại có 1 trường hợp không có thói quen tiết kiệm, vì thế mà khoản tiền dự trữ khi về hưu của họ chỉ là con số 0.

Trong quá trình giúp trẻ xác lập kế hoạch tiết kiệm, vai trò của cha mẹ cũng rất quan trọng. Nếu hướng dẫn trẻ một cách đúng đắn, việc tiết kiệm của trẻ càng trở nên tích cực và lâu dài.

Đương nhiên, kế hoạch tiết kiệm dành cho những mục tiêu khác nhau cũng cần được xem xét. Khi căn cứ vào mục tiêu để đưa ra kế hoạch tiết kiệm, hãy để trẻ tự mình lập kế hoạch. Tốt nhất là cha mẹ nên đứng bên cạnh quan sát, giao quyền xác định kế hoạch cho trẻ, chỉ khi nào xảy ra sự không hợp lý, cha mẹ mới can dự vào.

Nếu không rất dễ tạo cho trẻ kiểu tâm lý ỉ lại vào cha mẹ.

Sau khi hoạch định xong, các ông bố phải tìm cách để giám sát tình hình của con, tiến hành kiểm tra định kỳ, rồi căn cứ vào tình hình thực tế mà đưa ra ý kiến. Khi theo dõi quá trình thực hiện kế hoạch của trẻ, cha mẹ cần có một số biện pháp nhất định, nhưng tuyệt đối không được gây áp lực cho chúng.

Còn một điều quan trọng nữa, là tất cả các phương án tiết kiệm nên để trẻ thực hành, chứ không ép buộc trẻ cho hết tiền vào hộp tiết kiệm hay gửi vào ngân hàng. Vì như vậy, trẻ không có cơ hội để trải nghiệm và tích lũy kinh nghiệm, mà còn có cảm giác “tiền bị cắt xén”, làm giảm tính tích cực của việc tích góp tài chính.

Tài sản trong đời người đều do tích lũy và tiết kiệm mới có được. Bằng cách vạch ra những kế hoạch tiết kiệm, để trẻ biết quý trọng từng đồng tiền, từ đó bồi dưỡng nên những quan niệm tài chính đúng đắn trong trẻ.

- * **Kế hoạch tiết kiệm giúp nâng cao khả năng tự điều chỉnh tài chính.**
- * **Kế hoạch tiết kiệm cần có nguồn đầu tư ổn định.**
- * **Sử dụng các công cụ giúp ích cho việc tiết kiệm.**
- * **Trao cho trẻ quyền thực hiện kế hoạch.**

Mở cho trẻ một tài khoản cá nhân

Ở Anh, mở tài khoản tiết kiệm cho trẻ em là việc khá phổ biến, có đến một phần ba số trẻ ở đây đã đem gửi tiền tiêu vặt và tiền làm thêm vào tài khoản tiết kiệm cá nhân.

Đại đa số các ngân hàng ở nước Anh, đều có hình thức lập tài khoản cá nhân dành cho trẻ từ 7 đến 16 tuổi, những tài khoản này chỉ cần một bản Anh là có thể mở được, bọn trẻ sẽ được chọn một cái tên mà mình yêu thích cho tài khoản của mình. Lãi suất cao nhất của hình thức này là 4%.

Ngoài ra, còn có một loại tài khoản dành riêng cho trẻ từ 11 đến 15 tuổi, được gọi là “tiền nhanh”. Tài khoản này có ghi mã số vi tính, người dùng được cấp một thẻ rút tiền ATM và một mã pin, có thể sử dụng ở hầu hết các máy rút tiền ATM trên toàn quốc.

Lấy danh nghĩa cá nhân của trẻ, đem các khoản tiền tiêu vặt, tiền mừng tuổi và tiền làm thêm, gửi vào tài khoản ngân hàng. Đây chính là bước đầu để trẻ nhận thức về tài chính, cũng là một trong những biện pháp giáo dục tài chính tốt nhất của các ông bố. Trong quá trình này, trẻ có thể học được kiến thức về tiền tệ, đặc biệt là những kiến thức liên quan đến nghiệp vụ ngân hàng.

Trước khi mở tài khoản cho trẻ, các ông bố có thể tận dụng cơ hội dẫn trẻ đến ngân hàng tìm hiểu hình thức tiết kiệm, dạy cho trẻ một số kiến thức đơn giản, ví dụ nhận biết tên các ngân hàng, hiểu thế nào là tài khoản, sổ tiết kiệm là gì, thẻ tín dụng dùng để làm gì...?

Sau khi trẻ bước đầu hiểu được những kiến thức thông dụng này, các ông bố hãy cùng trẻ đến ngân hàng, để trẻ tự lấy tên và mở tài khoản cá nhân cho mình, hay cho phép trẻ làm thẻ tài chính. Mục đích của việc làm này là giúp trẻ nhận thức được, số tiền bên trong thẻ tài chính không thể tùy tiện lấy ra được. Thứ nữa là để trẻ biết khái niệm “tiền có thể sinh ra tiền”, thông qua hình thức gửi tiết kiệm ngân hàng, có thể đạt được một khoản lãi suất nhất định. Tất cả điều này đều rất có lợi trong việc bồi dưỡng ý thức đầu tư tài chính cho trẻ.

Ở Mỹ, độ tuổi giáo dục tài chính cho trẻ ngày càng có xu hướng giảm. Ở thành phố San Francisco, có hẳn một ngân hàng mở ra dành riêng cho thanh thiếu niên, các em không ngừng nỗ lực làm thêm kiếm tiền, tích lũy gửi khoản thu nhập vào trong tài khoản cá nhân của mình. Tính đến hiện nay, ngân hàng này đã có hơn mấy chục nghìn tài khoản, độ tuổi trung bình của khách hàng là 9 tuổi, trong đó lớn nhất là 22 tuổi.

Ở Pháp, khi trẻ khoảng 10 tuổi, cha mẹ sẽ giúp con cái mở một tài khoản cá nhân ở ngân hàng, rồi gửi tiền tiết kiệm vào đó, thông thường, không chỉ gửi vài chục hay vài trăm France mà là mấy nghìn France. Mục đích của việc mở tài khoản không phải để cung cấp cho trẻ tiền chi tiêu, cũng không phải để giúp trẻ học cách bảo vệ “túi tiền”, mà là vì một mục tiêu có quy mô tầm cỡ: dạy trẻ ngay khi còn nhỏ đã trở thành những nhà tài chính thông minh, sáng suốt và có khoa học.

Sử dụng tài khoản độc lập, không chỉ giúp trẻ thực hành cách chi tiêu hợp lý, mà còn có tác dụng bồi dưỡng thói quen tiết kiệm, giống như “lúc cần tiêu thì phải tiêu, lúc cần tiết kiệm phải tiết kiệm”.

Trong quá trình này, các ông bố có thể cùng trẻ tham khảo ý kiến và bảo lưu số dư thấp trong tài khoản, sau đó cùng đặt ra kỳ hạn tiết kiệm trong thời gian tới và những việc dự định chi tiêu, dần dần hình thành thói quen tiết kiệm cho trẻ.

Tất nhiên, để trẻ có một tài khoản tại ngân hàng và muốn phát huy tác dụng của nó, giúp trẻ học được những quan niệm tài chính, thì vai trò “giám sát” của người cha là rất quan trọng. Đối với những trẻ ở độ tuổi chưa thành niên, nếu các ông bố quá tin tưởng không hay hỏi han về tài khoản cá nhân của trẻ, đứa trẻ sẽ

nhANH chóng rơi vào trường hợp tiêu tiền phóng túng, hoang phí. Hoặc ngược lại, thì đứa trẻ chỉ biết giữ số tiền trong tài khoản, không muốn bỏ ra một đồng nào để chi tiêu.

Trong việc bồi dưỡng ý thức tiết kiệm cho trẻ, ngân hàng có vốn đầu tư nước ngoài đã cho phép mở tài khoản cá nhân dành riêng cho trẻ em. Ví dụ, ngân hàng Mỹ triển khai hoạt động “ngân hàng mini”, để giúp khách hàng bồi dưỡng thói quen tiết kiệm cho trẻ. Chỉ cần trẻ mở một tài khoản tại ngân hàng, trong 5 tháng liên tiếp mỗi tháng gửi vào một số tiền nhất định, sẽ được nhận một tấm bằng chứng nhận “siêu nhân nhí”, và được tham gia vào vở kịch nói tài chính, do chính các bạn nhỏ tuổi từ 8 đến 12 đảm nhận.

Qua tìm hiểu, các kiểu tài khoản này mở ra dành riêng cho các em dưới 18 tuổi, trong đó ngân hàng Đông Á chỉ dành cho trẻ dưới 16 tuổi. Các ngân hàng này còn tặng sách, tranh ảnh về tài chính, nhằm bồi dưỡng kiến thức về tài chính cho trẻ. Mặc dù, những tài khoản này đều lấy tên trẻ để thực hiện giao dịch, nhưng trẻ đã được biết các kỹ năng cơ bản về tài khoản ngân hàng, thậm chí còn đưa ra một số nghiệp vụ đặc thù dành riêng cho trẻ, như tiết kiệm nhiều được tặng thẻ “siêu nhân”, thẻ giảm giá khi mua đồ chơi... Đối với loại thẻ tài chính mà trẻ sử dụng, các bậc phụ huynh cũng có thể tiến hành giám sát, theo dõi tình hình.

Khi giúp trẻ mở tài khoản riêng, tốt nhất nên chọn một ngày có ý nghĩa đặc biệt với trẻ, có thể là ngày sinh nhật của trẻ, ngày lễ, hoặc ngày sinh nhật của bố mẹ, ngày kỷ niệm lễ cưới... Điều này có tác dụng giúp trẻ trân trọng hơn đối với khoản tiết kiệm đầu tiên trong đời.

Khi đến ngân hàng, các ông bố không nên vội vàng làm hết mọi chuyện, hãy cho trẻ cơ hội tự trải nghiệm. Chỉ cho trẻ biết đâu là quầy gửi tiền, đâu là nơi xin giấy đăng ký mở tài khoản... Sau khi trẻ lấy được giấy, việc của bố là hướng dẫn trẻ cách điền thông tin cần thiết thật chính xác. Khi hoàn thành xong, hãy cùng trẻ đến quầy đăng ký để làm thủ tục.

Lúc ký tên xác nhận, trẻ sẽ cảm thấy có chút hồi hộp, vì đây là một trong những dấu hiệu chứng minh sự trưởng thành của trẻ. Lúc này, bố nên tiến hành

giáo dục tài chính cho trẻ, trẻ sẽ bị thu hút và dồn sự chú ý vào nó hơn.

Sau khi lập xong tài khoản, phải đảm bảo rằng trẻ cất giữ sổ tiết kiệm, thẻ tài chính ở nơi an toàn. Nếu ngân hàng có gửi giấy thông báo định kỳ, hãy thông báo cho trẻ biết; rồi cùng trẻ phân tích tình hình biến động của lãi suất và tỷ giá tiền tệ. Một vấn đề cần để trẻ hiểu rõ chính là số tiền có trong tài khoản của trẻ, sẽ hưởng bao nhiêu phần trăm lãi suất, như vậy trẻ mới hình dung rõ hình thức “lấy tiền đẻ ra tiền”.

Có những ông bố mặc dù mở tài khoản riêng cho trẻ, xong thực chất lại lấy tên mình đứng ra giao dịch. Sau này, trẻ sẽ cảm thấy khó hiểu về tài khoản cá nhân của mình, không rõ có bao nhiêu, đã tiêu bao nhiêu, được cộng thêm bao nhiêu lãi suất... Ngoài ra, có những ông bố dùng tên trẻ mở tài khoản, nhưng toàn bộ thông tin tài khoản, sổ tiết kiệm và thẻ tài chính đều do mình nắm giữ. Mặc dù việc này không hoàn toàn là xấu, nhưng nếu đã lập tài khoản riêng cho trẻ, tốt nhất nên để trẻ tự quản lý và trải nghiệm cơ hội tìm hiểu thực tế, như vậy trẻ mới không gặp khó khăn với những vấn đề tài chính trong tương lai.

Có rất nhiều ngân hàng khi phân tích về tính quan trọng của tài chính, đã chỉ ra rằng: nếu trẻ tiếp xúc với tài khoản ngân hàng càng sớm, sau này khi lớn lên sẽ càng biết kiếm tiền. Trong xã hội hiện nay, kiếm tiền cũng là một khả năng sinh tồn của con người, lập cho trẻ một tài khoản riêng ở ngân hàng, là một trong những bước giúp trẻ tồn tại.

*** Gửi tiền vào tài khoản cá nhân là bước đầu tiên xây dựng tài chính cho bản thân.**

*** Trước khi mở tài khoản cần tìm hiểu kiến thức cơ bản về ngân hàng.**

*** Hãy cho trẻ cơ hội được tự mình làm thủ tục đăng ký mở tài khoản.**

*** Học cách phân tích tình hình biến động của tiền tệ và lãi suất ngân hàng.**

Dạy trẻ hiểu thế nào là đầu tư

Có rất nhiều người than vãn rằng: tại sao mình chăm chỉ làm việc như vậy,

mà cả đời vẫn cứ vất vả không yên, kiếm tiền nhưng mãi chưa đủ để thực hiện mục tiêu kế hoạch ban đầu đặt ra.

Thực ra, tất cả mọi người trên thế giới hầu hết đều dành cả đời phấn đấu xây dựng gia sản; có người thành công, có người lại thất bại, nguyên nhân chủ yếu ở chỗ, có thể ai cũng được học hành đầy đủ, nhưng những kiến thức liên quan đến tiền tệ thì thực sự không mấy ai nắm được. Rất nhiều người xung quanh chúng ta chỉ biết lao đầu vào kiếm tiền, chứ không bao giờ suy nghĩ xem làm cách nào để tiền làm việc thay cho chúng ta.

Vì thế, đầu tư tài chính trên ý nghĩa nào đó, chính là bài học quý giá nhất của đời người; trách nhiệm của người cha là giáo dục trẻ kiếm tiền bằng cách nào, và đầu tư ra sao.

Gia đình ông Patrick Long sống tại bang Aure ở bờ biển Tây Bắc Hoa Kỳ. Năm 1993, cậu con trai Ryan của ông đã đề nghị cha mẹ tặng cho mình một chiếc máy cắt cỏ nhân dịp sinh nhật lần thứ 12 sắp tới.

Đề nghị của cậu bé khiến vợ chồng ông Patrick Long cảm thấy nghi ngờ, mặc dù khó hiểu nhưng ông vẫn quyết định đáp ứng yêu cầu này.

Sau khi có được máy cắt cỏ, cậu bé Ryan bắt đầu công việc giúp đỡ hàng xóm thu dọn vườn nhà, chỉ sau một mùa hè đã kiếm được 400 dollar. Khi thấy khoản thu nhập của con trai, ông Patrick Long đề nghị Ryan hãy dùng số tiền đó để đầu tư tiếp, ông còn chỉ dạy cho cậu bé rất nhiều kiến thức liên quan đến việc đầu tư. Sau khi hai cha con thương lượng xong, Ryan đã quyết định mua cổ phiếu của công ty Nike, từ đó trở đi, cậu bé bắt đầu có hứng thú với thị trường chứng khoán, cậu còn đọc sách báo để tìm hiểu thêm thông tin.

Thật may mắn, Ryan mua cổ phiếu của công ty Nike vào thời điểm tương đối thuận lợi, chẳng bao lâu đã có lãi. Cậu em trai 9 tuổi của Ryan trông thấy anh mình trong 10 ngày kiếm được hơn 80 dollar, cũng đem số tiền dành dụm của mình ra mua cổ phiếu. Cho đến giờ, số tiền đầu tư của hai anh em đã lên đến hơn 1.800 dollar.

“Dạy trẻ từ nhỏ để phòng lúc về già” là quan điểm rất có giá trị của nhiều gia đình truyền thống, nhưng số cha mẹ có thể nắm bắt được quan điểm này lại càng

ngày càng ít, vì thế, họ thường xuyên lo lắng về tương lai của con cái. Khi đứa trẻ được sinh ra, các ông bố đều tự trách mình là không thể giúp trẻ chuẩn bị nhà cửa, xe cộ, nhất là tiền bạc, để cả đời trẻ được hưởng cuộc sống không lo nghĩ. Thực chất “Cho cá không bằng cho cần câu cá”, dù các ông bố có thể dâng tặng con cái cả núi vàng núi bạc, cũng không bằng việc để trẻ hiểu thế nào là đầu tư, bồi dưỡng quan niệm tài chính cho trẻ từ khi còn nhỏ, đó mới là cách làm chân chính để trẻ có được cuộc sống tốt đẹp.

Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ rất thích mua cho trẻ những con “lợn đất” đủ kiểu dáng, màu sắc, đối với họ đó là bước đầu tiên để dạy trẻ về tài chính. Cha mẹ định kỳ cho trẻ tiền tiêu vặt, lúc trẻ bỏ tiền vào trong “lợn đất”, tự nhiên chúng sẽ hình thành thói quen tiết kiệm, cách làm này giúp trẻ ý thức được việc để dành, tích lũy tiền cho tương lai.

Nhưng khi trẻ hiểu được ý nghĩa của việc tiết kiệm, có nghĩa là trẻ mới đi được bước đầu tiên trong việc giáo dục tài chính. Việc tiếp theo cha mẹ cần làm là dạy trẻ cách bảo lưu tiền, làm tăng thêm giá trị của số tiền. Các ông bố hãy dựa vào khả năng nhận thức của trẻ để đưa ra những hướng dẫn hợp lý.

Laura Schultz sống ở New York, Mỹ nói rằng, cậu con trai 13 tuổi của cô rất yêu thích món ăn ở Mc Donald. Bất kể người nhà hay bạn bè rủ đến ăn ở những quán ăn ngon khác, cậu bé vẫn chỉ trung thành với Mc Donald. Không chỉ bởi sức hấp dẫn của hamburger và khoai tây chiên ở đó, mà còn có một nguyên nhân khác nữa.

Năm cậu bé 7 tuổi, mẹ đã mua cho cậu một sổ cổ phiếu của hệ thống cửa hàng ăn nhanh Mc Donald để làm quà Giáng sinh. Từ đó về sau, năm nào cô cũng tặng như thế, vì vậy mà sổ cổ phiếu cũng tăng dần theo mỗi năm.

Hồi đầu, cậu con trai tỏ ra không hứng thú gì với món quà này lắm, vì món quà cậu bé mong chờ là đôi giày đá bóng, nhưng không được đáp ứng. Thời gian sau, cộng với sự hướng dẫn của cha, cậu bé bắt đầu ý thức được thành ý của cha mẹ qua sổ cổ phiếu đó, làm cậu dần chú ý đến những kiến thức liên quan đến thị trường chứng khoán.

Sau vài năm tích lũy, cậu bé đã có một vốn đầu tư đáng kể. Mỗi lần công ty

Mc Donald gửi báo cáo tài chính hàng năm, cậu bé đều chăm chú đọc tỉ mỉ từng thông tin. Cậu còn chú ý quan sát tình hình kinh doanh của cửa hàng MC Donald.

Tâm lý chung của trẻ là “có mới nói cũ”, dù đồ chơi có đẹp và đắt tiền đến mấy, thì sự hứng thú của trẻ cũng sẽ giảm dần theo thời gian, và những đồ chơi này sẽ bị bỏ xó. Nhưng khi biến những món đồ chơi tầm thường thành những thứ có giá trị đầu tư lâu bền, thì cái trẻ có được không chỉ là niềm vui trước mắt mà là một số tiền vốn sau này. Và tất nhiên còn có cả những kinh nghiệm tài chính đi kèm.

Đồng tác giả cuốn “Cha giàu, cha nghèo” – Sharon L.Lechter đã từng nói: đừng quá coi thường tài khoản của trẻ, vì nó cũng là một phần quan trọng trong tài chính gia đình. Do đó, phải dạy trẻ làm thế nào để tiết kiệm tiền tiêu vặt, làm thế nào để thực hiện các bước đầu tư cơ bản. Mặc dù quan niệm truyền thống không cho chúng ta dạy trẻ những vấn đề liên quan đến “tiền”, nhưng trong giáo dục tài chính cho trẻ, phần quan trọng nhất chính là dạy trẻ sử dụng thế nào với số tiền trong tay, để tương lai trẻ không bị đồng tiền thao túng, không trở thành người suốt ngày cắm đầu vào làm mà vẫn “nghèo”.

Đối với việc giáo dục tài chính trên phương diện đầu tư, tất nhiên phải bắt đầu dạy trẻ càng sớm càng tốt.

Người sáng lập ra ngân hàng New Jersey, đã dạy cậu con trai đọc nhất cách quản lý quỹ giáo dục đại học của gia đình từ năm 8 tuổi. Đến năm cậu bé 15 tuổi, người cha đột ngột qua đời, nhưng may mắn là: “Cha đã dạy cho tôi tất cả các nguyên tắc và quy luật”, cậu con trai nói vậy. Từ đó trở đi, cậu bé bắt đầu độc lập quản lý sự nghiệp tài chính gia đình.

Làm thế nào để một đứa trẻ mười mấy tuổi hiểu về đầu tư?

Điều đó cần một người cha có vốn kinh nghiệm phong phú mới có thể truyền dạy cho con mình. Bạn đừng nghĩ chơi điện tử là xấu, thông qua trò chơi điện tử cũng là một phương pháp giáo dục không tệ chút nào. Dùng trò chơi để dạy cho trẻ hiểu cách đầu tư trong xã hội thực tế, sẽ có hiệu quả và hứng thú hơn nhiều so với lý thuyết sách vở hay những lời nói suông.

“Industry Giant” hay “Rich man” tất cả những trò chơi tái dựng kinh tế hư cấu kiểu này đều có thể giúp trẻ hiểu về đầu tư. Trong trò chơi, trẻ không chỉ được mua bán cổ phiếu và bất động sản, mà còn được xây dựng một thế giới công nghiệp chân thực, thậm chí là kinh doanh các công ty của mình.

Đối với những ông bố thiếu kinh nghiệm đầu tư, dẫn trẻ cùng đi mua những cuốn sách nói về đầu tư tài chính cũng là một lựa chọn khả quan. Thông qua hình thức này, các ông bố vừa có thể tự nâng cao kiến thức chuyên môn cho mình, vừa có thể dạy trẻ những phương pháp cơ bản nhất về đầu tư.

Ngoài ra, tìm đọc thông tin trên internet, theo dõi các chương trình đầu tư tài chính, tham gia các buổi thảo luận kinh tế, đều có thể giúp trẻ tìm ra “bí kíp” trong lĩnh vực đầu tư, và sử dụng trong đầu tư thực sự.

Giáo sư Ted Bayer ở Philadelphia, Hoa Kỳ là một tài năng trong lĩnh vực đầu tư tài chính. Mấy năm trước, ông đã đầu tư rất sáng suốt, tăng thu nhập của mình lên mấy chục lần. Giáo sư Ted Bayer nói rằng: “Thành tích của tôi ở Mỹ không phải là chuyện kỳ lạ. Nhưng tôi hy vọng thế hệ sau có thể hiểu về tài chính và đầu tư nhiều hơn tôi”. Đối với con trai và con gái, tôi để lại cho mỗi đứa mấy trăm nghìn dollar, phần còn lại tôi sẽ quyên góp làm từ thiện. Tôi đã dạy chúng cách ra biển bắt cá, và tôi chỉ có thể để lại cá mồi mà thôi”.

Tục ngữ có câu: “Ba trăm sáu mươi nghề, nghề nào cũng có thể thành vua”. Các ông bố đều hy vọng con cái mình sau này sẽ có cuộc sống sung túc; nhưng cũng không bắt buộc phải bồi dưỡng trẻ thành những “nhà tiền tệ học”. Dù sau này trẻ có làm những công việc không liên quan trực tiếp đến tiền bạc, nhưng cũng không nên coi nhẹ việc trang bị những kiến thức đầu tư.

Dạy trẻ hiểu về đầu tư, chính là cách dẫn trẻ bước vào thế giới tài chính. Phải để trẻ biết rằng, kiếm tiền không phải là trò chơi dễ dàng của con người.

- * Đầu tư giúp thoát khỏi sự khốn khổ về tiền bạc.**
- * Khi đối mặt với đầu tư, tâm trạng nên nhẹ nhàng, thoải mái.**
- * Tìm hiểu về những kiến thức tài chính tất yếu.**
- * Học và nắm bắt những kiến thức cơ bản về đầu tư.**

Kinh nghiệm đầu tiên khi đầu tư cổ phiếu

Bé gái 9 tuổi người Mỹ - Nicole, đang là học sinh năm thứ tư tiểu học, nhưng cô bé đã có kiếm được 11 dollar từ khoản vay định kỳ 500 dollar. Mặc dù số tiền không thực sự nhiều, nhưng đối với cô bé, đó là một nguồn cổ động vô cùng lớn.

Đợi sau khi hết hạn gửi lãi suất ngân hàng, Nicole rút toàn bộ tiền trong tài khoản đem đầu tư mua cổ phiếu, cô bé muốn mua được nhiều cổ phiếu. Dưới sự hướng dẫn của cha, Nicole đã mua các loại cổ phiếu khác nhau, như vậy, cô bé đã thực hiện mục đích đầu tư cho thị trường chứng khoán một cách rất nhẹ nhàng. Khi nói về việc đầu tư của con gái, mẹ cô bé tự hào khoe rằng: “Nicole đang đi trên con đường hướng tới thành công, tôi thật sự hi vọng mình cũng có thể giống như con bé”. Tuy số lượng trẻ em tham gia thị trường chứng khoán vẫn còn rất ít, nhưng rõ ràng Nicole đang dần trở thành nhà đầu tư sáng suốt trong tương lai.

Khi nghe đến trường hợp của Nicole, những đứa trẻ xung quanh chúng ta hầu như đều cảm thấy vô cùng xa lạ. Do những đứa trẻ này không được giáo dục tài chính một cách đầy đủ, nên việc “chơi cổ phiếu” đối với chúng vẫn còn là một điều gì đó vừa khó hiểu vừa phức tạp.

Là sản phẩm được tạo ra từ việc muốn mở rộng sản xuất trong xã hội, lịch sử của cổ phiếu tính đến nay đã gần 400 năm; hơn nữa nó còn là thành quả của sự phát triển văn minh nhân loại. Cổ phiếu đã trở thành một bộ phận vô cùng quan trọng trong hệ thống kinh tế xã hội. Nếu muốn trẻ được trải nghiệm những “hiệu ứng đầu tư” từ cổ phiếu, trước hết, các ông bố cần phải dạy cho trẻ hiểu “cổ phiếu”

là gì?

Cổ phiếu là giấy chứng nhận số tiền nhà đầu tư đóng góp vào công ty phát hành, xác nhận quyền sở hữu của một hoặc một số cổ phần của công ty đó, người nắm giữ cổ phiếu gọi là cổ đông. Các cổ đông sẽ có những quyền lợi chung như: tham gia đại hội cổ đông, biểu quyết cổ phiếu, tham dự vào các quyết sách trọng đại của công ty, thu hồi lợi tức hoặc phân chia hoa hồng... Thông thường, cổ

phiếu có thể thông qua hình thức mua bán chuyển nhượng, các cổ đông có thể chuyển nhượng để thu hồi vốn đầu tư, chứ không thể yêu cầu công ty hoàn trả vốn. Mỗi quan hệ giữa cổ đông và công ty không phải là mối quan hệ đòi nợ - trả nợ. Cổ đông là tất cả mọi người trong công ty, cùng gánh vác trách nhiệm của công ty, cùng đương đầu với khó khăn và cùng chia sẻ lợi ích.

Ở New York, Mỹ có một cô giáo trung học tên là Gradis Graham, cho dù là ngày lễ hay sinh nhật con cái, cô đều lấy cổ phiếu làm quà tặng. Tính đến thời điểm hiện tại, con gái của cô nhờ vào món quà “cổ phiếu” của mẹ tặng mà đã dành dụm được khoảng 10 nghìn dollar. Quan điểm của Gradis Graham là làm như vậy không chỉ để trẻ tiết kiệm được tiền học đại học, mà còn dạy trẻ những kiến thức về tiền tệ, về kinh tế. Cô còn nói rằng: “Bây giờ, các con của tôi đã hình thành thói quen, cứ mỗi lần được nhận tiền mặt hay cổ phiếu, chúng lại lập tức chuyển vào tài khoản cá nhân của mình”.

Ngoài ra, theo điều tra của một công ty đầu tư ở Chicago, trong số thanh thiếu niên tuổi từ 10 đến 18, có 35% học sinh tham gia đầu tư cổ phiếu hoặc trái phiếu. Đa số các em đều chọn lựa mua cổ phiếu của những công ty mà mình biết như: công ty sản xuất đồ chơi, công ty máy tính điện tử, công ty điện ảnh hoặc các chuỗi cửa hàng ăn nhanh...

Pháp luật Mỹ quy định, trẻ em tuổi vị thành niên (chưa đến 18 tuổi) khi tham gia thị trường chứng khoán, bắt buộc phải có bố mẹ là người giám hộ mở tài khoản. Cho nên, hầu hết các công ty chứng khoán đều cho thiết lập hệ thống nhân sự chỉ chuyên phục vụ, hướng dẫn những “nhà đầu tư” nhỏ tuổi này, thậm chí còn cho phát hành tập san “Cẩm nang hướng dẫn cho trẻ và bố mẹ: giúp thiếu niên đầu tư dễ dàng hơn”, trong đó hướng dẫn trẻ cách xem thông tin cổ phiếu trên báo, cách kiểm tra tài khoản trên trang web, cách tính toán chi phí cần thiết khi lên đại học...

Trong môi trường được đào tạo như vậy, rất nhiều trẻ dù mới mười mấy tuổi, nhưng khi ăn sáng cũng đã có thói quen đọc báo để theo dõi thông tin chứng khoán; khi tan học, việc đầu tiên làm là bật ti vi lên xem chương trình “Thị trường cổ phiếu”. Vì vậy mà tiền kiếm được từ việc làm thêm đều được lấy ra

mua cổ phiếu hết.

Giám đốc của một ngân hàng trên phố Wall - David Owen nói rằng: “Trẻ em là những nhà đầu tư bẩm sinh”. Hoạt động đầu tư cổ phiếu không chỉ đơn thuần là lý thuyết sách vở, mà nó đòi hỏi các nhà đầu tư cổ phiếu phải có tầm nhìn xa trông rộng, nắm bắt đúng thời cơ, cộng với tính sáng tạo và đầu óc linh hoạt mới thành công được. Dù trẻ chưa có kinh nghiệm về đầu tư, nhưng lại có trực giác khá tốt đối với tình hình thị trường, trẻ làm theo trí tưởng tượng, hoặc dựa theo cảm tính để nắm bắt thị trường; mặc dù trẻ không nhất định phải có kiến thức uyên bác về vấn đề đầu tư, nhưng cũng đủ để đạt được thành công khi bước đầu tham gia đầu tư cổ phiếu.

Các chuyên gia trong lĩnh vực đầu tư cổ phiếu nói rằng: “Hiện nay, những nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán, đa số đều là người nhập cuộc giữa đường, số người biết đầu tư cổ phiếu ngay từ lúc bé có rất ít”. Tuổi càng trẻ thì càng phải nỗ lực trong việc đầu tư cổ phiếu và chú ý quan sát thị trường, đặc biệt là chú ý tới khuynh hướng của toàn bộ hệ thống kinh tế và thị trường tiêu thụ để nắm bắt đầu tư. Hãy lựa chọn lúc thích hợp để trẻ đầu tư cổ phiếu. Thông qua sự biến động của thị trường chứng khoán, trẻ sẽ hiểu về hình thức kinh doanh của các công ty, điều này có vai trò hỗ trợ rất lớn trong quá trình giáo dục tài chính cho trẻ. Trẻ sẽ thấy số cổ phiếu phát triển cùng với sự trưởng thành của bản thân, điều này với trẻ thật vô cùng kì diệu và tốt đẹp.

Nhà nghiên cứu kinh tế và đánh giá thị trường chứng khoán người Singapore – Mạch Thanh Viễn luôn có thái độ lạc quan đối với việc học đầu tư cổ phiếu của trẻ. Khi nói về những nhà đầu tư trẻ tuổi, ông nhận xét rằng: “Nếu những thanh niên 17 tuổi này bắt đầu đầu tư từ hôm nay, hơn nữa nếu họ có thể mua cổ phiếu của những công ty có xu hướng tăng mạnh trong tương lai, thì khoảng 10 năm sau, việc họ về hưu khi chưa đến tuổi 30 không phải là mộng tưởng, nó hoàn toàn là sự thật”.

Khi trẻ có một khoản tiền mừng tuổi, cách làm thường xuyên của các ông bố là khuyến khích trẻ tiết kiệm. Thực ra, đó cũng là một cách tốt, nhưng tại sao chúng ta không tạo cơ hội để trẻ được thử làm “nhà đầu tư”, giúp trẻ hiểu về môi

quan hệ giữa đầu tư và thu lợi. Bồi dưỡng cho trẻ những kiến thức đầu tư tài chính, sẽ rất có lợi trong việc giúp trẻ quản lý tốt tài sản của cá nhân hay của một công ty, doanh nghiệp trong tương lai.

Trong xã hội hiện nay, đầu tư đã trở thành một hình thức sinh tồn của rất nhiều người, là kỹ năng mà mỗi người cần nắm bắt được. Nếu các ông bố bồi dưỡng khả năng tài chính cho trẻ bắt đầu từ việc đầu tư cổ phiếu, thì “năng lực đầu tư” tiềm ẩn trong con người trẻ sẽ có thể phát triển thành một tố chất cố định. Cho trẻ tiếp xúc với kinh doanh cổ phiếu, không chỉ có lợi cho tương lai, mà còn rèn luyện cho trẻ khả năng chiến thắng bản thân.

*** Trẻ em là những nhà đầu tư bẩm sinh.**

*** Đầu tư cổ phiếu là một kỹ năng.**

*** Đầu tư cổ phiếu cần có sự tác động của hoàn cảnh.**

*** Tiền tiêu vật chính là số vốn ban đầu để trẻ đầu tư.**

Đóng bảo hiểm cũng là đầu tư

Mỗi tháng, Minh Khang kiếm được một số tiền không nhỏ từ việc làm thêm giúp đỡ ông bà cha mẹ. Để giúp con cái phòng bị cho những rủi ro trong tương lai, cha mẹ Minh Khang động viên cậu bé trích một phần số tiền kiếm được để mua bảo hiểm. Mới đầu, Minh Khang nhất quyết không đồng ý, nhưng nhờ vào sự hướng dẫn của cha, cậu bé đã nghe theo.

Cha hướng dẫn Minh Khang mua “Bảo hiểm giáo dục”, mỗi năm phải đóng một khoản tiền nhất định, đóng liên tục trong vòng 15 năm. Lợi ích của việc đóng bảo hiểm này là rất rõ, trong quá trình Minh Khang học tiểu học, trung học và đại học, sẽ được công ty bảo hiểm trả lần lượt từng khoản “Quỹ giáo dục”. Ngoài ra, sau khi Minh Khang tốt nghiệp đại học, công ty bảo hiểm còn chi trả thêm một khoản gọi là “Quỹ tạo dựng sự nghiệp”.

Cha đã giúp Minh Khang tính toán, nếu đóng bảo hiểm từ bây giờ đến khi cậu bé tốt nghiệp đại học, sẽ thu về được ba khoản, đó là “Quỹ giáo dục”, số tiền phí bảo hiểm ban đầu và khoản lãi từ “Quỹ tạo dựng sự nghiệp” sau khi tốt

nghiệp đại học. Ngoài ra, nếu không may bị đau ốm hay tai nạn trong thời gian đóng bảo hiểm, công ty bảo hiểm sẽ tùy theo tình hình và hỗ trợ tiền phí điều trị, thuốc men.

Cùng với sự phát triển và tiến bộ của nền kinh tế xã hội, việc nhận thức và đề phòng rủi ro của mọi người cũng dần được nâng cao. Nguyên tắc cơ bản của bảo hiểm, chính là tích lũy nguồn lực tài chính từ mọi người, tạo thành một tập thể lớn “đề kháng rủi ro”; lợi ích từ việc đóng góp trong tập thể ấy là, mỗi cá nhân đều là người đóng góp ra, nhưng đồng thời cũng là người hưởng. Đầu tư ngay, để đến khi gặp sự cố sẽ có biện pháp khắc phục kịp thời, đây chính là tác dụng của việc đóng bảo hiểm.

Dùng tiền mừng tuổi để mua bảo hiểm là một cách làm tương đối hiệu quả, vừa đạt được một số lợi ích nhất định, vừa bồi dưỡng cho trẻ ý thức tài chính, quả là “một mũi tên trúng hai đích”. Tiền mừng tuổi của trẻ không phải là số vốn nhỏ, nhưng cũng không quá khó để bỏ ra, do đó, dùng nó để mua bảo hiểm là vô cùng hợp lý. Ngoài ra, gửi tiết kiệm hay cất giữ tiền cũng được, nhưng nếu mua bảo hiểm, trẻ sẽ được hỗ trợ về học phí, trợ cấp đi làm, đề phòng rủi ro....

Trước khi mua bảo hiểm, phải để trẻ hiểu ý nghĩa của việc đóng bảo hiểm. Các ông bố có thể nói với trẻ rằng: đời người giống như kéo một chiếc xe lên núi, khi tuổi càng lớn, sẽ cảm thấy trọng lượng của chiếc xe càng nặng. Nếu không cẩn thận, sẽ bị đứt mất sợi dây kéo, chiếc xe đó sẽ bị trượt dốc không kịp dừng. Nhưng nếu ngay từ đầu, chúng ta bỏ tiền ra thuê một cán tay hỗ trợ ở phía sau, thì khi xe bị trượt dốc, cánh tay đó sẽ giúp ta đỡ lấy chiếc xe. Điều quan trọng là, số tiền mà ta bỏ ra lúc đầu chỉ là tạm thời, đến khi không cần sự hỗ trợ, ta vẫn lấy lại được toàn bộ số tiền, thậm chí còn có thêm khoản lãi không thấp hơn lãi suất ngân hàng. Và cánh tay ở phía sau trợ giúp đó chính là “bảo hiểm”.

Hà Tâm năm nay mới 4 tuổi, ở trong nhà, em được ông bà cha mẹ yêu chiều hết mực. Qua dịp Tết, số tiền họ hàng mừng tuổi cho em tương đối nhiều, bố mẹ cho rằng em còn quá nhỏ, vẫn chưa hiểu gì về tài chính, nên quyết định giữ lại số tiền mừng tuổi đó đến khi em đi học, nhưng lại chưa biết xử lý như thế nào.

Bố mẹ Hà Tâm hỏi và được một nhân viên tài chính tư vấn rằng: “Hiện nay,

biện pháp tốt nhất cho số tiền mừng tuổi của trẻ thường là 3 loại: gửi tiết kiệm vào ngân hàng, mua quỹ tích lũy và mua bảo hiểm. Đối với những khách hàng nhỏ tuổi, vẫn chưa hiểu hết về tiết kiệm và quỹ tích lũy thì mua bảo hiểm là lựa chọn tốt nhất. Số phí bảo hiểm giao nộp cố định mỗi năm, mỗi quý hoặc mỗi tháng, lợi nhuận cũng tương đối ổn định, ngoài ra vẫn còn có thể tích lũy thêm một khoản lớn cho quỹ giáo dục”.

Nhắc đến bảo hiểm, vấn đề đầu tiên mọi người nghĩ đến là: tại sao phải mua bảo hiểm? Câu nói của một chuyên gia bảo hiểm có thể giải đáp thắc mắc này, ông nói rằng: “Nhờ vào bảo hiểm, mỗi gia đình chỉ cần bỏ ra một khoản tiền nhỏ, là có thể phòng tránh cho những tai nạn bất ngờ ập đến”. Khi đối mặt với những vấn đề xảy ra liên tục trong cuộc sống, thì bảo hiểm sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc phòng tránh những rủi ro tài chính, nó còn có thể duy trì sự ổn định trong tình hình biến động của tiền tệ, ổn định tài chính trong gia đình. Nói tóm lại, bảo hiểm không chỉ đề phòng những rủi ro phát sinh, mà còn giảm tổn hại xuống mức thấp nhất.

Không chỉ vậy, lợi nhuận tài chính của bảo hiểm cũng tương đương với lợi ích của việc tiết kiệm, có thể nâng cao hiệu suất sử dụng tiền vốn, bảo đảm ổn định kinh tế cho cá nhân và gia đình trước mọi sự thay đổi của kinh tế thị trường, giúp chúng ta thực hiện mục tiêu tài chính một cách thuận lợi hơn.

Hiện nay, bảo hiểm đã thực sự đột phá, ngoài tác dụng “đảm bảo” mọi mặt của bảo hiểm truyền thống thì tác dụng đầu tư cũng rất lớn. Lấy kết quả chi tiêu của các gia đình ở khu vực Âu Mỹ để phân tích, thì thấy rằng, chi phí dành cho bảo hiểm chiếm phần khá quan trọng. Theo thống kê chi tiêu của các gia đình ở Mỹ năm 2001, chi phí bảo hiểm chiếm 24%, còn nhiều hơn cả chi phí cho xe cộ và nhà ở, trong đó phí bảo hiểm mua nhiều nhất là bảo hiểm nhân thọ. Đối với người Mỹ, họ cho rằng 3 khoản chi lớn nhất trong đời là mua nhà, tiền dành cho con vào đại học và khoản dành dụm cho cuộc sống khi về hưu. Ba khoản chi này chiếm vị trí hàng đầu trong mọi kế hoạch của các gia đình ở Mỹ. Riêng chi phí dành cho việc học tập của con cái và khoản tiền dưỡng lão khi về hưu, đa số đều giải quyết bằng cách mua bảo hiểm.

Anh Bình – 35 tuổi, mới trở về từ nước ngoài được mấy năm nay, có một cậu con trai 5 tuổi tên là Hồng Thái. Lo cho tương lai học tập của con, anh Bình dự tính cho con ra nước ngoài du học, thế là anh quyết định chuẩn bị vốn bằng cách mua bảo hiểm.

Qua phân tích, chuyên viên bảo hiểm của ngân hàng đưa ra đề nghị: chẳng hạn mỗi năm đóng 29569 đồng trong vòng 5 năm, tổng cộng sẽ có 29569 nhân với 5 bằng 148295 đồng, trong đó quỹ giáo dục mà con trai ông đạt được sẽ là 248877 đồng. Giả sử, trong giai đoạn học trung học và đại học không dùng đến khoản quỹ giáo dục đó và chuyển vào gửi tiết kiệm, vậy đến lúc hết hợp đồng, ông Lâu có thể được lĩnh toàn bộ số tiền là 261233 đồng trong một lần. Xét về tình hình thị trường hiện nay, kinh doanh bảo hiểm có rất nhiều chủng loại, nhưng chủ yếu có hai loại là bảo hiểm kiểu truyền thống và bảo hiểm theo hướng đầu tư. Các ông bố khi dạy trẻ cách dùng bảo hiểm để đầu tư, cần phải nắm rõ chức năng và nguyên lý cơ bản của các loại hình bảo hiểm.

Khi mua bảo hiểm cho trẻ, có một số việc mà các ông bố cần phải chú ý. Về độ tuổi của trẻ; giai đoạn trẻ từ 0 đến 6 tuổi thường dễ mắc bệnh, nên chuẩn bị cho trẻ bảo hiểm y tế là điều cần thiết nhất, trẻ từ 7 đến 12 tuổi, quỹ tích lũy giáo dục và bảo hiểm y tế là khoản không thể thiếu. Tuổi càng lớn, chi phí bảo hiểm cũng sẽ đắt hơn, khi đóng bảo hiểm có thể chọn hình thức sử dụng bằng tiền mặt. Khi trẻ 12 tuổi trở lên, hãy chọn loại bảo hiểm có mức phí cao hơn, để vừa có thể có tiền mặt giúp trẻ giải quyết vấn đề giáo dục, vừa dành dụm được ra một khoản tiền đến khi về hưu.

Trong các loại hình tài chính, lợi nhuận từ bảo hiểm tương đối ổn định, không có rủi ro lớn, để trẻ mang tiền của mình đi đầu tư bảo hiểm là sự lựa chọn không tồi. Tất nhiên, trong nền kinh tế đầy biến động như hiện nay, số tiền đầu tư bảo hiểm không thể mang lại lợi nhuận đặc biệt lớn, nhưng lại có thể đem đến lợi nhuận thực tiễn, dạy cho trẻ hiểu các khái niệm đúng đắn, giúp bồi dưỡng thói quen tiết kiệm, đây thực sự là một nền tảng tốt cho trẻ trong tương lai.

*** Bảo hiểm giúp đảm bảo cuộc sống.**

*** Bảo hiểm cũng có chức năng đầu tư.**

*** Lựa chọn cách bảo hiểm theo hướng đầu tư trên cơ sở hình thức bảo hiểm truyền thống.**

*** Bảo hiểm mang lại những lợi ích lâu dài.**

Học cách sưu tầm

Ngoài đầu tư vào những thị trường tài chính ra, sưu tầm đồ chơi, tranh vẽ, đồ cổ, tem... cũng là một cách đầu tư khá thú vị. Sưu tầm để đầu tư, không chỉ đi sâu vào sở thích cá nhân của người sưu tầm, mà cần có con mắt độc đáo, khả năng quan sát tốt, tính kiên trì nhẫn nại. So với các ngành nghề đầu tư khác, sưu tầm vừa rèn luyện tâm lý, vừa đạt hiệu quả trong việc “tu thân dưỡng tính”. Khi trẻ trưởng thành đến một độ tuổi nhất định, các ông bố có thể tận dụng số tiền mà trẻ có được, hướng dẫn trẻ bước vào con đường đầu tư tài chính ẩn chứa đầy nét văn hóa này.

Trong cuộc sống thực tại, có rất nhiều đồ sưu tầm có giá trị, mà một trong những yếu tố quan trọng nhất quyết định đến giá thành của chúng, chính là thời gian. Có những đồ vật trông không có gì ấn tượng, nhưng trải qua một quãng thời gian dài, giá trị của nó tự nhiên tăng lên gấp bội phần. Chẳng hạn như một đồ trang sức nhỏ được chế tác từ những năm 40, 50 của thế kỷ trước, vào thời đó chắc chỉ cần một ít tiền là có thể mua được. Nhưng mấy chục năm qua đi, cho đến nay, nếu đem bán đồ trang sức đó ra nước ngoài, với nghệ thuật chế tác tinh xảo và lịch sử lâu năm, giá trị của món đồ này phải tăng lên gấp vài chục, thậm chí là cả trăm lần.

Tháng 9 năm 2006, bộ sưu tập búp bê Barbie của nhà thiết kế thời trang nữ người Hà Lan Letje Raebel đã được đem ra bán tại sàn đấu giá Christie, London. Trong đó, một búp bê Barbie có tên là “Midnight Red” đã được bán với giá 9000 bảng Anh, lập nên kỷ lục mới trong lịch sử đấu giá búp bê Barbie.

Năm 1989, Lan Porter đã bỏ ra 12100 bảng Anh để mua về chú gấu Teddy màu đỏ hiếm gặp có tên là Alfonzo. Đến năm 1994, một bé gái cun g mua được một chú gấu Teddy màu nhuc quế phiên bản 1904 với giá 110 nghìn bảng Anh.

Nhưng kỷ lục mới nhất đã xuất hiện, tại sàn đấu giá Christie, London, sản phẩm gấu Teddy thuộc hàng “đồ cổ” được đem bán với giá 193477 dollar, tạo ra kỷ lục trong lịch sử đấu giá thú nhồi bông. Trên người chú gấu bông này có mặc một chiếc áo khoác của hãng Louis Vuitton, sản xuất năm 1908 ở Đức.

Sưu tầm là một hình thức đầu tư tài chính kết hợp giữa văn hóa và trí tuệ, đồng thời cũng cần sự kiên trì nhẫn nại cao. Vì ở những giai đoạn khác nhau, các món đồ sưu tầm cũng có giá trị không giống nhau. Do đó, các ông bố muốn hướng trẻ vào đầu tư sưu tầm, trước tiên cần dạy trẻ cách quan sát thị trường sưu tầm, dựa vào những kiến thức tích lũy được để xây dựng cho mình tiêu chuẩn đánh giá sản phẩm. Tất nhiên, khi nói đến sưu tầm thì không thể không nhắc đến niềm đam mê, vì đó là một trong những động lực giúp trẻ duy trì.

Đầu tư sưu tầm cũng là một hoạt động diễn ra trong thời gian dài, đòi hỏi phải tập trung chú ý sản phẩm bày bán, số lượng tồn đọng, số lượng yêu cầu, nhân tố chế tác, chủng loại chất liệu, yếu tố lịch sử, thời gian... Khi trẻ sưu tầm đồ chơi, cần phải phân biệt được nguồn gốc của sản phẩm đó. Ví dụ đối với sản phẩm gấu Teddy, đầu tiên cần xác định rõ các phiên bản của chúng. Ở Đức, mỗi năm người ta sản xuất hàng trăm nghìn con gấu bông, gấp nhiều so với ở Mỹ và ở Anh. Nhưng thương hiệu sản xuất tại Đức là nổi tiếng nhất. Do đó, thương hiệu gấu Teddy do Đức sản xuất sẽ có giá trị sưu tầm cao hơn. Còn đối với búp bê Barbie, người ta lại chú trọng vào tên gọi và hình dáng, ngoài ra, các trang phục mà Barbie mặc cũng đánh giá mức độ giá trị khác nhau. Nếu đó là trang phục do những nhà thiết kế có danh tiếng làm, giá cả của nó sẽ tăng một cách “không thể lường trước”.

Các quốc gia từng tổ chức Thế vận hội quốc tế Olympic, cũng thường sản xuất được những sản phẩm kỷ niệm mang dấu ấn Olympic, có giá trị sưu tầm. Ví dụ năm 2006, Trung Quốc phát hành một số đồng tiền vàng gắn biểu tượng Olympic với giá 8.316 tệ, đến năm 2007 thì giá thấp nhất của nó đã là 27 nghìn tệ.

Tương tự, huy chương tại thế vận hội Olympic Moscow vào những năm 90 của thế kỷ trước khi đem ra đấu giá, bán được 10 nghìn dollar, tính đến thời điểm

này giá của nó là hơn 40 nghìn dollar. Ngọn đuốc của thể vận hội Olympic Sydney và Athens cũng tăng từ mấy nghìn dollar lên mấy chục nghìn dollar. Các phù hiệu, đồng tiền kỷ niệm của thể vận hội Olympic giai đoạn đầu được phát hành với số lượng hạn chế, do vậy mà giá trị của nó cũng tăng lên mấy chục lần. Một bức tranh cổ động nhân dịp thể vận hội Olympic Seoul năm 1988 trông không có gì đặc biệt, nhưng mấy năm gần đây, giá trị của bức tranh đó cũng tăng lên khoảng 100 đến 200 dollar.

Cha mẹ muốn trẻ học được cách sưu tầm, điều quan trọng là nên dạy trẻ biết cách phân biệt chủng loại những món đồ. Theo phân tích của những người có kinh nghiệm trong giới sưu tầm, có thể phân ra thành 4 loại là: vật phẩm, tem phiếu, máy móc và đồ thủ công mỹ nghệ. Cụ thể: trong vật phẩm bao gồm đá tự nhiên, đồ trang sức, huy chương, phù hiệu, thẻ điện thoại... Loại tem phiếu gồm có tem, vé vào cửa, bản đồ, tiền giấy, giấy khen... Thuộc về máy móc có mô hình điện thoại cũ, máy chụp ảnh cũ, đồng hồ cũ... Hàng thủ công mỹ nghệ gồm tranh vẽ, chữ viết, gốm sứ, đồ chơi cũ... Sau khi nắm bắt được cách phân biệt các chủng loại, cần cho trẻ biết rằng, sưu tầm không phải là trò chơi chỉ dành cho những người có tiền, xung quanh chúng ta có vô số thứ tưởng như rất tầm thường nhưng lại có tính sưu tầm cao, chỉ khác nhau về giá trị cụ thể mà thôi.

Khi mới làm quen với sưu tầm, bồi dưỡng lòng đam mê cho trẻ chính là điều mà các ông bố cần chú ý. Đừng quá hy vọng trẻ sẽ nhìn thấy hiệu quả kinh tế từ lúc bắt đầu sưu tầm, mà phải để trẻ từng bước nắm được những kiến thức, những phương pháp và kỹ thuật liên quan đến sưu tầm. Nếu muốn biến trẻ từ người “thích sưu tầm” dần trở thành “nhà đầu tư sưu tầm” phải cần rất nhiều kỹ năng. Chẳng hạn như, tìm hiểu kiến thức thông qua sách vở, internet, hội thảo... sẽ giúp trẻ nhanh chóng trở nên “nhà nghề” và thuần thục hơn. Ngoài ra, đồ vật trên thị trường sưu tầm có giá rất đắt, phải biết chọn lựa đồ có giá trị sưu tầm cao nhất với giá rẻ nhất. Cố gắng tìm mua ở những nơi ít người chú ý đến hoặc ở “chợ trời”. Khi mua bán đồ sưu tầm, cần phải ghi chép lại để theo dõi, đồng thời phải biết cách bảo tồn hoặc sửa chữa lại những đồ hư hỏng. Những điều này sẽ giúp trẻ nâng cao được giá trị sản phẩm và kiếm được lãi suất gấp nhiều lần so với giá

tiền bỏ ra ban đầu.

Trong đầu tư su ru tâm, cũng có rủi ro giống như các hình thức đầu tư khác. Các ông bố không nên chỉ hướng dẫn trẻ kỹ thuật đầu tư, mà còn phải dạy cách phân biệt đồ thật, đồ giả và biết nắm bắt thời cơ mua vào, bán ra. Tham gia hoạt động su ru tâm ngoài mục đích đầu tư kiếm lời, trẻ còn học được nhiều thứ khác rất bổ ích cho sự phát triển.

- * **Su ru tâm là hình thức đầu tư bằng sự đam mê và sở thích.**
- * **Thời gian và nguồn gốc quyết định giá trị của món đồ su ru tâm.**
- * **Su ru tâm không phải là trò chơi chỉ dành cho người có tiền.**
- * **Su ru tâm xem trọng lợi ích lâu dài.**

Những rủi ro trong đầu tư

Dưới sự hướng dẫn của cha, đứa trẻ sẽ bắt đầu làm quen với những kiến thức đầu tư đơn giản nhất. Nhưng nếu trẻ bắt đầu có hiện tượng dương dương tự đắc về kết quả đầu tư, các ông bố phải kịp thời điều chỉnh lại hành vi, thái độ đó của trẻ, dạy cho trẻ nhận thức được những rủi ro luôn rình rập phía sau đầu tư.

Trên thị trường đầu tư, cách nói “đầu tư cao, thu lợi cao” cũng đồng nghĩa với việc “rủi ro cao”. Sau mỗi một hình thức đầu tư luôn tồn tại những rủi ro bất ngờ. Mặc dù không ai mong muốn tiền của mình bị mất đi, nhưng một khi đã dám đầu tư, là phải ý thức chấp nhận được điều này. Xung quanh chúng ta, có rất nhiều người không muốn bỏ tiền ra đầu tư, vì họ sợ những đồng tiền mồ hôi xương máu của mình bị tan biến trong phút chốc, họ sợ phải đối mặt với rủi ro.

Năm 2008, ông vua đầu tư cổ phiếu Buffett đã điều hành công ty Berkshire Hathaway, lúc giá dầu và gas đang ở mức cao nhất, ông đã mua một lượng lớn cổ phiếu của công ty dầu mỏ lớn thứ 3 của Mỹ là ConocoPhillips. Berkshire đã tăng cổ phần tại ConocoPhillips từ 17,5 triệu cổ phiếu năm 2007 lên 84,9 triệu cổ phiếu vào cuối năm 2008. Chính điều này đã làm Berkshire tổn thất hàng tỷ dollar.

Buffett thừa nhận rằng, ông đã không thể lường trước sự sụt giảm kinh hoàng

của giá năng lượng vào cuối năm 2008. Khi giá dầu mỏ tăng cao, ông đã quyết định mua một lượng lớn cổ phiếu, việc đầu tư của Buffett đã gặp thất bại mà ông không thể dự đoán được.

Từ bài học kinh nghiệm của Buffett, ta thấy rằng, muốn đầu tư thành công cần có tố chất toàn diện, trong các lĩnh vực khác, ta thấy có người thành công, còn trên thị trường đầu tư, chưa ai là người chiến thắng. Nhưng rủi ro cũng không phải là mạo hiểm, nên không vì thế mà không dám bỏ tiền ra đầu tư kiếm lời, giống như chúng ta không thể vì máy bay hay gặp nạn mà từ bỏ không đi máy bay cả đời được.

Trên thực tế, rủi ro có mặt ở mọi nơi, nên phải biết làm thế nào để hạn chế rủi ro, cùng với cách giải quyết rủi ro ra sao. Cho nên, người đầu tư giỏi nhất chính là người xử lý tốt những rủi ro.

Muốn trẻ nhận biết được những rủi ro trong đầu tư, đầu tiên, cần cho trẻ học cách tiếp xúc với thực tế là rủi ro có ở khắp nơi. Chính vì như vậy, nên cho dù là đầu tư cổ phiếu, trái phiếu, suu tầm hay bất cứ hình thức đầu tư mua bán nào, bản chất rủi ro cũng không có gì khác nhau. Mỗi hình thức đầu tư đều có rủi ro, ngay cả gửi tiền tiết kiệm cũng có rủi ro, vì lãi suất ngân hàng không ngừng thay đổi và biến động.

Từ đó có thể thấy rằng, cái gọi là “rủi ro”, không nhất định phải là “tổn thất”, đôi khi chỉ là làm giảm lợi nhuận đầu tư so với dự tính ban đầu mà thôi. Chẳng hạn như năm 2008, tập đoàn Cheung Kong thu về lợi nhuận là 298 triệu dollar Hongkong, so với lợi nhuận 4 tỷ 939 triệu dollar Hongkong năm 2007, thì giảm mất 95%. Đây cũng được coi là rủi ro, vì nó làm giảm lợi nhuận, nhưng không có tổn thất. Cho nên, rủi ro cũng không quá đáng sợ, nó chỉ là một vấn đề khách quan trong đầu tư mà thôi.

Otto von Bismarck là một nhà ngoại giao và chính trị gia kiệt xuất trong lịch sử cận đại nước Đức. Ông đã từng kiếm được rất nhiều tiền nhờ mua bán cổ phiếu, nhưng ông đã đem số lợi nhuận đó mua hết đất và rừng. Bismarck tự làm một nghiên cứu và thấy rằng, giá đất dần tăng theo mật độ dân số, mỗi năm tăng gần 2%, riêng giá đất rừng ở Đức, mỗi năm tăng 2,75%, mà sự tăng trưởng của

hàng hóa tiền tệ giai đoạn này bằng 0; vì thế, lợi nhuận thực tế thu được từ những khu đất và rừng là 4,75%, và ông cho đây là cách đầu tư ít rủi ro nhất.

Sự thực đã chứng minh, phương hướng đầu tư của Bismarck hoàn toàn chính xác, nhất là trong giai đoạn 50 năm tiếp theo, ở Đức xảy ra chiến loạn, hàng hóa tăng mạnh, nền kinh tế bất ổn, khu đất rừng càng có giá trị bảo quản hơn so với những thứ khác.

Mặc dù mạo hiểm chưa chắc thành công, nhưng muốn đạt được thành công trong lĩnh vực đầu tư, thì nhất định phải mạo hiểm. Khi trẻ vừa làm quen với đầu tư, các ông bố hãy cố gắng để trẻ học được cách đầu tư ít rủi ro nhất. Làm như vậy, một mặt nhằm thúc đẩy tính tích cực của trẻ, giảm tránh sự thất bại để trẻ mạnh bạo hơn trong đầu tư, mặt khác, để trẻ cảm nhận được niềm vui khi kiếm tiền bằng việc đầu tư.

Ngoài ra, rủi ro cũng có thể bị chi phối. Trong quá trình đầu tư lâu dài, mọi người sẽ phát hiện ra nhiều phương pháp hiệu quả để giải quyết rủi ro. Ví dụ như dùng tiền để chuyển hóa rủi ro, như mua bảo hiểm hoặc giữ rủi ro nhỏ để tránh rủi ro lớn...

Trong quá trình học cách đầu tư, trẻ không thể không chú ý đến sự tồn tại của rủi ro, nhưng cũng không nên quá sợ hãi mà không dám đối mặt. Biện pháp tốt nhất là để trẻ nhận thức được rủi ro, xây dựng cho trẻ những ý thức đúng đắn, bồi dưỡng tâm lý vững vàng trong đầu tư. Các ông bố có thể hướng dẫn trẻ tìm hiểu toàn diện về các rủi ro trong mọi hình thức đầu tư, rồi căn cứ vào rủi ro mà mình có thể gánh vác được để lựa chọn hình thức đầu tư thích hợp. Ngoài ra, nên tăng cường học hỏi để nâng cao năng lực tự khống chế rủi ro của bản thân. Cuối cùng, đưa ra những kế hoạch hợp lý, để vừa xử lý được rủi ro, vừa đạt hiệu quả tối ưu trong đầu tư.

Để "tiền sinh ra tiền" là một cách rất tốt, nhưng trong đầu tư lại luôn có rủi ro. Bởi vậy, cha mẹ hãy giáo dục cho trẻ những rủi ro tất yếu, để trẻ học được cách đánh giá năng lực đầu tư của bản thân. Hãy kiếm tiền bằng sức lao động và trí tuệ thực sự, đó mới là cách đầu tư "không có rủi ro".

*** Rủi ro luôn làm bạn với nhà đầu tư.**

- * Nhận thức được rủi ro mới có thể khống chế được nó.**
- * Rủi ro không hoàn toàn là tổn thất.**
- * Hãy bắt đầu từ những rủi ro thấp nhất.**

PHẦN 4: “Kỹ năng tài chính” cần được bồi dưỡng từ nhỏ

6 tuổi bắt đầu đi bán nước sô đa, 11 tuổi bắt đầu kinh doanh mua cổ phiếu, 14 tuổi có thể mua ruộng đất để mở rộng kinh doanh... Ngày càng có nhiều người quan tâm tới Buffett, “vua đầu tư” Buffett đã trở thành đối tượng được “săn đón” nhiều nhất thế giới, kinh nghiệm đầu tư hồi nhỏ của ông cũng được rất nhiều người quan tâm. Buffett, tỉ phú người Mỹ đã lấy kinh nghiệm của mình để nói với chúng ta rằng “Kỹ năng tài chính cần được trang bị từ khi mới chỉ là những con búp bê”. Để trẻ sớm nắm bắt được quyền tự chủ trong tài chính, các ông bố hãy lên kế hoạch bồi dưỡng cho trẻ ngay từ bây giờ, và ứng dụng đầu tư trong chính cuộc sống hàng ngày của trẻ.

“Kỹ năng tài chính” quan trọng hơn của cái

Một người đàn ông đã đem toàn bộ số tiền của mình chôn dưới một gốc cây to, mỗi tuần lại đào lên đếm một lần. Một hôm, số tiền đó bỗng nhiên bị biến mất sạch, người đàn ông hoảng hốt, kêu khóc thảm thiết và trách tên trộm là kẻ “vô lương tâm”.

Người hàng xóm bên cạnh nghe thấy tiếng khóc liền chạy tới an ủi. Người đàn ông kể lại toàn bộ câu chuyện anh ta bị mất tiền, anh hàng xóm ngạc nhiên hỏi lại: “Số tiền nhiều thế, chẳng nhẽ từ trước đến nay ông chưa từng tiêu đến ư?”

“Tôi không tiêu! Mỗi ngày tôi chỉ đem ra đếm rồi lại chôn giấu đi”

“Nếu không tiêu, tại sao ông không dùng nó để kiếm thêm nhiều tiền hơn?”

“Với tôi, số tiền đó là quá đủ rồi, tôi không muốn lãng phí công sức đi kiếm tiền nữa”.

“Vậy thì ông đừng khóc nữa. Nếu ông không tiêu tiền, cũng không muốn bỏ

tiền ra đầu tư, thì số tiền đó đối với ông, có hay không cũng giống nhau cả thôi”. Nói xong, người hàng xóm quay bước ra về.

Tài chính luôn là một trong những tiêu chuẩn cân đo quan trọng nhất để đánh giá mức độ thành công của một người. Có lẽ, người thành công là người không nhất thiết phải có hàng vạn thứ quý giá, nhưng nhất thiết cũng không phải khổ mỗi khi nhắc đến tiền. Cho nên, hiểu biết về tài chính, nắm bắt được kỹ năng “lấy tiền đẻ ra tiền” mới là điều quan trọng.

Có câu nói rằng: bạn không nắm tài chính, tài chính sẽ bỏ qua bạn. Giống như ai đó có nhiều của cải tiền bạc, nhưng lại không hiểu, không có chút kỹ năng tài chính nào, làm của cải vật chất bị rơi vào trạng thái “chết”, thì coi như là không có. Vì thế, bồi dưỡng kỹ năng tài chính cho trẻ quan trọng hơn là đưa cho trẻ một đồng tiền lớn. Rèn luyện năng lực tài chính mới là tài sản quan trọng nhất mà các ông bố nên để lại cho con.

Cha mẹ đều có điểm chung, là nhận thức được trách nhiệm trong việc giáo dục con cái. Nhiều bậc phụ huynh luôn hy vọng con mình sớm được bồi dưỡng kiến thức tài chính, biết cách tiết kiệm và hạn chế chi tiêu, nhưng lại tuyệt đối không truyền dạy cho con bất kỳ kiến thức nào liên quan tới tài chính. Điều khác nhau chính là ở chỗ đó. Ở nhiều khu vực trên thế giới, họ coi việc giáo dục quan niệm tài chính cho trẻ là vô cùng quan trọng, đó là việc bắt buộc phải làm của các ông bố.

Ở Anh, việc mở tài khoản tiết kiệm cho con rất thịnh hành. Một phần ba số trẻ em ở Anh đều gửi tiền tiêu vặt của mình vào tài khoản cá nhân. Trẻ từ 5 đến 7 tuổi học cách làm thế nào để có tiền và công dụng của đồng tiền. Trẻ từ 7 đến 11 tuổi được giáo dục cách tự quản lý tiền của mình. Trẻ từ 11 đến 14 tuổi đã học được chi tiêu và tiết kiệm chịu ảnh hưởng từ những nhân tố nào. Trẻ từ 14 đến 16 tuổi được dạy cách tính toán để tiết kiệm, thậm chí còn được học cách sử dụng một loại tiền tệ.

Ở Mỹ con g vay , trẻ em biết đọc lap tai chính từ rat sớm . Cac em từ 13 tuổi đã bắt đầu đi làm thêm để kiếm tiền, mỗi năm có khoảng 30 triệu dollar tiền thu nhập từ các công việc làm thêm của trẻ. Chúng thường mang những đồ dùng

không sử dụng nữa trong gia đình đem ra bán đấu giá hoặc rao bán trên mạng, hơn nữa còn học cách đầu tư cổ phiếu hoặc trái phiếu.

Người Do Thái được tôn là những người giỏi nhất trên thế giới về biết cách làm ăn, biết cách giáo dục tài chính cho trẻ. Ở những độ tuổi khác nhau, trẻ được giáo dục các chương trình khác nhau, người Do Thái ở khu vực Bắc Mỹ còn dùng cổ phiếu làm quà tặng cho trẻ ngay khi trẻ mới tròn 1 tuần tuổi.

Phụ huynh ở Nhật Bản thường dạy con mình phải biết tiết kiệm tiền tiêu vặt và tiền mừng tuổi, không tùy tiện cho người khác vay mượn. Ngoài ra, cha mẹ luôn khuyến khích trẻ sống tự lập, chủ trương để trẻ tự quản lý số tiền tiêu vặt của mình. Đa số trẻ em ở Nhật đều đi làm thêm kiếm tiền mỗi khi không phải đi học.

Người Do Thái có câu ngạn ngữ: “Tài sản có thể trở về số 0, còn kiến thức phải ngày càng mở rộng”. Dù cha mẹ có để lại cho con cái bao nhiêu tài sản, nhưng nếu không dạy cho trẻ những kỹ năng về tài chính, thì tài sản có nhiều đến đâu cũng có thể tan thành mây khói, còn những kiến thức tài chính truyền dạy cho con thì không ai có thể lấy đi được.

Đầu thế kỷ 20, người giàu nhất thế giới khi đó – Rockefeller, bắt đầu giáo dục tài chính cho các con của ông, trong 5 bước cơ bản thì 3 bước định kỳ: phát tiền tiêu vặt, thống kê theo dõi chi tiêu và lập mục tiêu tài chính là quan trọng nhất. Do đó, khi bồi dưỡng “kỹ năng tài chính” cho trẻ, các ông bố có thể tham khảo theo phương pháp dưới đây:

1. Định kỳ phát tiền tiêu vặt: lúc mới bắt đầu có thể 1 tuần phát 1 lần. Đợi đến khi trẻ quen với việc này, sẽ kéo dài thời gian mỗi tháng phát 1 lần.

2. Bồi dưỡng quan niệm tiết kiệm: của cải do tích lũy mà có được, tiết kiệm là cơ sở tài chính. Các ông bố hãy bắt đầu bằng cách mua hộp tiết kiệm, động viên trẻ bỏ tiền vào đó để dành dụm.

3. Mở tài khoản ngân hàng: Hãy dẫn trẻ đến ngân hàng và lập tài khoản cá nhân để tăng lãi suất, khuyến khích trẻ học cách tiết kiệm.

4. Bồi dưỡng thói quen ghi chép theo dõi chi tiêu: Khi trẻ có được một số tiền nhất định, dần dần dạy trẻ thói quen ghi chép lại chi tiêu. Việc làm này không

những giúp trẻ hạn chế chi tiêu hoang phí, mà còn giúp cha mẹ qua đó nắm bắt được tình hình của con cái, nếu có vấn đề gì sai sót, có thể điều chỉnh kịp thời.

5. Xác lập mục tiêu tài chính: Xác lập cho trẻ có những mục tiêu tài chính, để trẻ phấn đấu, qua đó, giúp trẻ biết chi tiêu một cách khoa học, điều này khiến trẻ vừa học cách tiết kiệm, vừa giúp “tiền đẻ ra tiền”.

Bob là kỹ sư làm việc tại công ty Boeing. Từ năm 26 tuổi, anh đã bắt đầu trích 20% tiền lương mỗi tháng đầu tư vào các quỹ tương hỗ. Mặc dù, rủi ro trong hình thức đầu tư này khá cao, nhưng lãi suất của nó lại rất hấp dẫn; từ năm 1934 đến nay, trung bình lãi suất hàng năm là 13%.

Đến năm 35 tuổi, Bob hùn vốn cùng người khác, hợp tác mở một cửa hàng liên doanh, doanh thu cũng rất khả quan. Đến năm 40 tuổi, Bob muốn tính đến chuyện khác, nên rút toàn bộ số tiền ở quỹ tương hỗ, đầu tư vào Quỹ chỉ số vốn cổ phần theo hình thức không quản lý, lợi nhuận mỗi năm khoảng 10%. Bob lại dành 10% số tiền kiếm được gửi vào tài khoản tiết kiệm, vì lãi suất định kỳ của các ngân hàng ở Mỹ chỉ từ 3 đến 6%, thấp hơn so với các loại hình đầu tư khác.

Hiện tại, Bob bắt đầu dành dùm 20% số tiền thu nhập, cộng với số tiền đầu tư trên, cũng được một khoản kha khá để chuẩn bị cho cuộc sống về hưu sau này. Người giàu cũng cần tài chính, người nghèo càng cần tài chính hơn. Cho nên, mỗi cá nhân cần phải bồi dưỡng được thói quen tài chính, làm tốt các kế hoạch tài chính, tiêu một đồng cần phải chặt chẽ, tỉ mỉ, và phát huy được tác dụng tối đa của nó. Sự tích góp của ngày hôm nay chính là nguồn vốn tạo dựng tương lai sau này, vì thế, nhất định phải “làm tốt” vấn đề tài chính của hiện tại.

Trong mục tiêu giáo dục con cái của các ông bố, “kỹ năng tài chính” không đơn giản là khả năng kiếm tiền, mà còn là cách nhìn nhận đúng đắn về tiền bạc.

Hiện nay, “kẻ ăn bám” đã trở thành vấn đề phổ biến của xã hội. Ngày càng có nhiều thanh niên, dù tuổi đã ngoài 30 nhưng vẫn chưa độc lập về tài chính, sống dựa dẫm vào bố mẹ. Người Trung Quốc có câu: “Đời cha vất vả, đời con hưởng thụ, đời cháu ra đường đi ăn mày”. Cùng với vấn đề già hóa dân số hiện nay, thì trọng trách gánh vác nền kinh tế tương lai của lớp thiếu nhi sau này, sẽ vất vả hơn rất nhiều so với thế hệ thanh niên bây giờ. Nếu muốn con cái không trở

thành những kẻ bất tài, không suốt ngày phải sầu não vì tiền bạc, thì ngay bây giờ, hãy bồi dưỡng cho trẻ những kỹ năng tài chính, thông qua các kế hoạch trong cuộc sống và chi tiêu hàng ngày, để cuộc đời con cháu chúng ta trở nên tốt đẹp hơn, có tương lai rực rỡ hơn. Hãy chỉ cho trẻ làm thế nào để tạo ra của cải, để trẻ học được các nguyên tắc tài chính sống còn trong xã hội, theo đuổi sự nghiệp chân chính, và tận hưởng một cuộc sống sung túc, hạnh phúc, lành mạnh.

- * Bạn không nắm tài chính, tài chính sẽ bỏ qua bạn.**
- * Tài sản có thể trở về không, còn kiến thức phải ngày càng mở rộng.**
- * Bắt đầu bồi dưỡng kỹ năng tài chính cho trẻ từ khi còn nhỏ.**
- * Kỹ năng tài chính là khởi đầu cho một cuộc sống hạnh phúc.**

Không được hài lòng với thực tại

Vào một ngày đẹp trời đầy nắng và gió, một người đàn ông giàu có ra biển đi dạo. Ông muốn chụp lại phong cảnh thiên nhiên đẹp đẽ này và lấy máy ảnh ra chụp.

Tiếng máy chụp ảnh vô tình đánh thức giấc ngủ trưa của một ngư dân, ông ta phàn nàn người đàn ông giàu có đã phá vỡ thời gian nghỉ ngơi của mình.

Người đàn ông giàu có nói: “Hôm nay đẹp trời như vậy, rất thích hợp để ra khơi, tại sao anh lại nằm đây ngủ?”. Người ngư dân đáp: “Chỉ tiêu của tôi mỗi ngày đánh 20 cân cá, bình thường phải thả lưới 5 lần, nhưng hôm nay tốt ngày, tôi thả lưới có 2 lần là đạt chỉ tiêu rồi, không còn việc gì thì ngủ một giấc”.

“Tại sao không nhân cơ hội này mà đánh bắt thêm nhiều cá hơn nữa?”, người đàn ông giàu có hỏi:

“Để làm gì?”, người ngư dân hỏi lại.

Người đàn ông giàu có đắc ý trả lời: “Làm như vậy, chẳng bao lâu anh sẽ mua được một chiếc thuyền lớn”.

“Để làm gì?”

“Để anh có thể thuê thêm người ra biển đánh bắt được nhiều cá hơn”

“Sau đó thì sao?”

“Sau đó anh có thể mở một xưởng cá lớn” “Rồi sau đó?”

“Anh sẽ mua được nhiều thuyền hơn, bắt được nhiều cá hơn, số cá anh làm ra có thể mang đi bán khắp thế giới”.

“Sau đó để làm gì?”

“Anh sẽ trở thành một ông chủ lớn, không cần ra khơi đi đánh cá nữa”.

“Vậy lúc đó tôi làm gì?”

“Anh có thể nằm dài trên bãi biển ngắm cảnh và ngủ thoải mái”.

Người ngư dân hỏi tiếp: “Vậy hiện tại không phải tôi đang nằm trên bãi biển ngắm cảnh và ngủ một giấc sao?”

Chuyên gia tâm lý xã hội nổi tiếng người Mỹ - Maslow từng nói rằng: “Nếu tâm lý thay đổi, thái độ của bạn sẽ thay đổi; khi thái độ thay đổi, thói quen cũng sẽ thay đổi theo; khi thói quen thay đổi, tính cách của bạn sẽ thay đổi; tính cách thay đổi, cuộc sống của bạn cũng sẽ đổi thay”.

Nếu con cái chúng ta chỉ là những đứa trẻ biết an phận, ý chí phấn đấu trong con người trẻ sẽ dần dần mất đi. Hãy nhìn vào những người thành đạt, đa số họ đều là những người không bao giờ hài lòng với những gì mình có. Chính đặc điểm đó đã giúp họ trở thành những con người thành công.

Câu chuyện về người ngư dân ở trên, chắc hẳn rất nhiều người đã biết, khi nhìn sâu vào vấn đề, bạn sẽ thấy tất cả những gì mà người ngư dân có, chỉ là một giấc ngủ trưa ngắn ngủi và hiếm hoi.

Cùng là nằm ngắm cảnh trên bãi biển, nhưng cuộc sống trong câu chuyện của người đàn ông giàu có nọ, lại sung sướng và đầy đủ vật chất hơn nhiều. Nếu con chúng ta là những người giống anh ngư dân trong câu chuyện kia, chỉ biết hài lòng với những lợi ích trước mắt, thì xã hội không thể tiến bộ, nền kinh tế sẽ không phát triển được như bây giờ.

Cho nên, khi bạn kể cho con nghe câu chuyện trên, hãy thử hỏi trẻ rằng: Con muốn thành người đàn ông giàu có? Hay là một ngư dân?

Công ty Wendy International có khoảng 4.300 cửa hàng ăn nhanh trên toàn thế giới, người sáng lập ra công ty, đồng thời là giám đốc kinh doanh – David Thomas là ví dụ điển hình cho mẫu người “nói không với hiện tại”.

Năm 12 tuổi, David Thomas cùng gia đình chuyển đến Knoxville ở Tennessee, miền Nam nước Mỹ. Để kiếm được việc làm, David đã phải nói dối rằng mình đủ 16 tuổi, để được chấp nhận vào làm người phục vụ bàn tại một quán ăn, mỗi giờ làm được trả 25 xu.

Ông chủ nhà hàng nơi David làm thuê – Frank và người anh họ hàng của mình - George Ridges đều là người Hy Lạp di cư sang. Khi mới đến Mỹ, họ đã từng phải đi rửa bát và bán xúc xích. Nhưng Frank là người rất kiên cường, ông luôn tự đặt ra những mục tiêu rất cao, từ trước đến nay, ông chưa từng bỏ tiền ra thuê người đến làm việc cho mình.

Người không bao giờ hài lòng với thực tại mới có ý chí quyết tâm phấn đấu. Ông chủ Frank từng nói với David: “Cậu nhóc, nếu cậu nỗ lực làm việc, tôi sẽ thuê cậu. Còn ngược lại, cậu sẽ không bao giờ được làm việc cho tôi”. Sự nỗ lực mà ông chủ nói đến ở đây, bao gồm cả sự chăm chỉ làm việc, thái độ lễ phép, nghiêm túc. Vào thời điểm đó, tiền thưởng thông thường là 10 xu. Nhưng nếu mang đồ ăn sớm cho khách và phục vụ chu đáo, thì sẽ được 25 xu. David ghi nhớ lại số vị khách mà mình phục vụ trong một tối, kết quả là nhớ được gần 100 khách hàng.

Nhờ vào công việc đầu tiên, David Thomas đã biết được một điều, chỉ cần mình nỗ lực làm việc và quyết tâm phấn đấu hết mình, không bao giờ cho phép hài lòng với bản thân, thì nhất định sẽ thành công!

Thế giới này thuộc về những người dám theo đuổi ước mơ, và người thành công đều là những người như vậy, biết theo đuổi giấc mơ của bản thân. Vì vậy, muốn bồi dưỡng tốt cho trẻ những quan niệm tài chính; đầu tiên; phải dạy trẻ theo đuổi những giấc mơ tài chính lành mạnh. Khi trẻ có được khát khao và mơ ước, sẽ dần dần hình thành trong trẻ một ý chí phấn đấu vươn lên. Với động lực như vậy, trẻ sẽ có một tâm trạng vững vàng để bắt đầu từng bước thực hiện giấc mơ của mình, cởi bỏ những khát vọng tầm thường.

Tuy nhiên, có ông bố lại cho rằng: “Điều kiện gia đình không tốt, muốn để trẻ theo đuổi những cái gọi là “giấc mộng tài chính”, nói thì dễ nhưng thật khó thực hiện, an phận với những thứ mình có trong đời sống bình thường, không

nên tranh đấu làm gì”. Rất nhiều người muốn thay đổi số phận của bản thân, luôn hy vọng thế hệ sau này có thể thoát khỏi hoàn cảnh khó khăn hiện tại. Đúng vậy, đại đa số các gia đình hiện nay đều nằm ở mức “bình dân”, tình hình tài chính không khả quan, tuy nhiên, rất nhiều người thành công lại xuất thân từ những gia đình bình dân như vậy. Mặc dù gia cảnh không có điều kiện, nhưng vì họ luôn có trong mình ý chí tiến lên, nên đã nỗ lực không ngừng, cuối cùng đạt được thành tựu đáng được ngưỡng mộ, tạo được chỗ đứng trong xã hội và có số tài sản cách xa người khác.

Thành công lớn hay nhỏ của một cá nhân, quyết định bởi thái độ nỗ lực cố gắng của họ; trong việc giáo dục quan niệm tài chính cho trẻ, cũng cần tới điều đó.

Giống như Joan of Arc - nữ anh hùng người Pháp đã từng nói: “Tất cả sự thắng bại trong chiến đấu, ta có thể nhìn thấy rõ trước tiên, bắt đầu từ trong thâm tâm mình”. Cho nên, các ông bố cần dạy trẻ không được có cảm giác bình thản, hài lòng, thoải mái với cuộc sống hiện tại. Cần tìm ra phương pháp giáo dục tài chính phù hợp, để thúc đẩy trẻ nỗ lực cố gắng vượt lên hoàn cảnh, không bằng lòng với gì mình có.

Tục ngữ có câu: “Chưa mưa đã lo, mới có hạnh phúc cả đời”. Những người muốn thoát khỏi hoàn cảnh khó khăn, phải biết phá vỡ sự hài lòng với thực tại, tích cực phấn đấu cho tương lai. Trong lĩnh vực quản lý tài chính cũng vậy, bất kể là quá khứ hay hiện tại, những ai biết suy nghĩ sâu xa và có tầm nhìn bao quát, sẽ có được những kết quả tốt. Chính vì thế, mà tại sao có những người ngày càng giàu, ngược lại, có người kiếm cả đời cũng chẳng đủ ăn? Phải chăng, điều này liên quan đến vấn đề có hay không có cảm giác không hài lòng với thực tại nói trên.

Một người gọi là giàu có, không nằm ở việc có bao nhiêu tiền bạc của cải, mà ở chỗ, với số vốn tích lũy như vậy, anh ta có thể mở rộng nhiều hơn nữa không? Học cách quản lý tài chính một cách bài bản có khoa học, luôn nỗ lực vươn lên và không bằng lòng với hiện tại, điều này sẽ giúp trẻ thực hiện “giấc mộng giàu có” trong tương lai.

- * Quan niệm sống quyết định số tài sản trong cuộc đời.
- * Sự nghèo khổ hoàn toàn có thể thay đổi được.
- * Tiền nhiều đến mấy cũng có thể mất hết.
- * Nỗ lực phấn đấu mới nhận được những thành quả xứng đáng.

Bắt đầu “cực tuyệt” thói quen chi tiêu hoang phí

Trong khu rừng nọ, có một gia đình gồm ba chú gấu. Một hôm, vào bữa ăn trưa, gấu bố với vẻ mặt nghiêm túc nói với gấu con: “Con trai, ta có một tin buồn phải nói với con”. Gấu con dừng bữa, hỏi lại gấu bố: “Bố ơi, tin buồn gì thế ạ?”

Gấu bố nói: “Mấy hôm nay bố có vào rừng kiếm thức ăn, mặc dù chẳng kiếm được gì, nhưng bố phát hiện ra một thứ rất có giá trị. Xung quanh chúng ta bây giờ chẳng còn gì ăn được, và đó là nguồn thức ăn dễ kiếm nhất, chúng có thể không ngon lắm, ăn cũng khá tốn sức. Tuy nhiên, trong thời khắc quan trọng này, lại là thứ duy nhất có thể giúp gia đình mình sống, đó là vỏ cây”.

Gấu con vừa nghe xong, liền òa khóc: “Bố nói gì cơ, bây giờ nhà chúng ta đã không còn gì để ăn sao?”. Gấu bố không biết phải làm gì để an ủi gấu con.

“Đủ rồi!”, gấu mẹ ngồi bên cạnh lên tiếng, “Con yêu, con đừng lo, chúng ta vẫn còn cái ăn mà”.

“Có thật không?”, cả hai bố con nhà gấu vui mừng như vừa được cứu sống.

Gấu mẹ nói với gấu bố: “Em vốn đã biết từ xưa đến nay anh không bao giờ chịu nhìn xa, lên kế hoạch tích lũy và để dành cho lúc khó khăn, ngày nào cũng chỉ ăn và ngủ. Chỉ đến khi đói bụng mới chịu nghĩ xem phải làm gì, có lo sợ thì cũng đã muộn rồi”. Nói xong, gấu mẹ mở cửa hầm, bên trong hầm chứa đầy các loại lương thực, nào là lúa mì, ngô, tôm cá, đủ để cả nhà ăn trong một năm.

mắc.

“Tại sao anh không biết đến kho lương thực này?”, gấu bố thắc “Nếu nói cho anh biết, thì chỗ lương thực này cũng dần dần mà hết sớm. Những thứ này là do em dành dụm, tích lũy từ những lần kiếm ăn trước, để dành cho nhà ta trong mùa đông!”, gấu mẹ trả lời.

Tài sản không phải là như thứ cần là tiền, muốn là được. Gia đình chúng ta cũng không phải là ngân hàng. Vì thế, phương pháp duy nhất để có được tài sản, chính là nhờ vào sự tích lũy của cải một cách có kế hoạch, không được chi tiêu lung tung. Nếu không, cuối cùng cũng sẽ giống với trường hợp của gấu hổ trong câu chuyện trên, bị rơi vào hoàn cảnh khó khăn.

Nhiều người rất biết cách kiếm tiền, nhưng lại không biết cách tích lũy, cứ có là tiêu hết sạch, kiểu như “biết làm thì cũng biết tiêu”. Ở thành thị, không ít người ở trong tình trạng, chưa hết tháng đã tiêu hết tiền, đến khi gặp phải biến cố về tài chính, không tìm ra cách nào để xoay sở. Ngoài ra, có những người giỏi làm kinh tế, nhưng lại không hiểu cách quản lý tài chính sao cho khoa học, tự đẩy mình vào tình cảnh khó khăn, nên không thể trở nên giàu có. Kiến thức tài chính của những người này đều rất mơ hồ, thể hiện rõ năng lực tài chính yếu kém.

Những người có kiến thức tài chính vững vàng, hay những doanh nhân thành đạt, khi tính toán làm tài chính đều có kế hoạch cụ thể và từng bước đi rất rõ ràng, cho nên, họ tạo ra được nhiều của cải vật chất cho cá nhân, từ đó, nâng cao được chất lượng cuộc sống của chính mình. Còn đối với những người chi tiêu quá mức, chỉ khi nào “cực tột” được thói quen tiêu xài lung tung, cắt giảm chi phí, mới có thể phát huy hiệu quả tối đa số tiền trong tay, góp phần xây dựng cuộc sống sung túc hơn.

Minh Hiếu đã bắt đầu vào học tiểu học. Giờ nghỉ trưa, khi thấy hầu hết các bạn học khác đều lấy tiền cha mẹ cho để mua đồ ăn vặt, thì cậu bé lại thấy rất khó chịu. Đó là bởi mẹ đã chuẩn bị cho cậu bé đầy đủ đồ ăn và nước uống mang đến trường, thấy các bạn đi mua những thứ đồ mình yêu thích, trong lòng Minh Hiếu cũng có chút thèm muốn được như vậy. Tuy nhiên, cậu bé vẫn luôn tự nhủ lòng rằng, để mua được món đồ chơi Disney mà mình mong đợi, nhất định phải kiềm chế, không được chi tiêu lung tung, nếu không cha mẹ sẽ không cho tiền để mua món đồ chơi đó.

Ở bất cứ độ tuổi nào, trẻ cũng có thể xuất hiện thói quen không tốt, đây chính là nguyên nhân dẫn đến việc chi tiêu mù quáng. Chẳng hạn như tâm lý so sánh

của trẻ, ở trường, nếu trông thấy bạn khác có đôi giày hàng hiệu, thì chắc chắn trong lòng cũng muốn có một đôi như vậy, và tự cho rằng như thế mới không bị lạc lõng, không bị bạn khác coi thường. Chính kiểu tâm lý so sánh này đã dẫn đến những khoản chi tiêu không cần thiết, tạo ra một vấn đề lớn đối với việc quản lý tài chính ở trẻ.

Chịu ảnh hưởng từ môi trường xã hội, trong quá trình trẻ giao lưu kết bạn với người khác, sẽ xuất hiện nhiều khoản chi tiêu không mong muốn. Nhất là khi bọn trẻ muốn “thể hiện”, muốn “ra vẻ” trước mặt các bạn khác, lúc nào trẻ cũng muốn bỏ tiền “chiêu đãi” bạn bè, nhằm bày tỏ thành ý và sự phóng khoáng của mình. Khi trong đầu trẻ xuất hiện kiểu suy nghĩ lệch lạc về mối quan hệ giữa tình cảm và tiền bạc, thì chúng sẽ dần hình thành mù quáng.

h thói quen tiêu xài phung phí và Cho dù là giáo dục kiến thức tài chính hiện tại, giáo dục kỹ năng tài chính trong tương lai, hay học cách chi tiêu hợp lý, thì cực tuyệt tất cả các hình thức tiêu xài hoang phí, đều là những vấn đề cần thiết mà các ông bố phải giáo dục trong khi dạy con. Ngoài việc lấy bản thân mình làm gương, các ông bố còn phải đưa ra những phương pháp cụ thể, tránh để trẻ hình thành thói quen chi tiêu tùy tiện.

Sau khi về hưu, vợ chồng ông bà Jack sống trong một khu đô thị cao cấp tại Los Angeles. Họ sở hữu một căn biệt thự trị giá 1,2 triệu dollar, một chiếc xe bình thường, một khối tài sản lớn vài triệu dollar. Mặc dù vậy, họ vẫn rất tiết kiệm, chú ý đến từng đồng tiền bỏ ra. Bà Jack nói rằng: “Chồng tôi và tôi đều lập nghiệp từ hai bàn tay trắng, nên hiểu rất rõ giá trị từng đồng tiền mình có được, vì thế, nên chúng tôi rất cẩn thận khi tiêu tiền của mình”. Ngoài căn biệt thự đẹp ra, ông bà Jack còn thừa khả năng để mua chiếc xe đắt tiền và mặc quần áo hàng hiệu, nhưng đó lại không phải là phong cách của họ. Họ vẫn đi một chiếc xe rất bình thường, thậm chí có thể nói là lỗi thời. Ông bà quan niệm xe và nhà không giống nhau, vì xe là sản phẩm thuộc hàng tiêu dùng, một khi đã mua là sẽ mất đi toàn bộ hoặc phần lớn giá trị ban đầu của nó.

Ngoài ra, bà Jack từ xưa đến nay không bao giờ tiêu quá nhiều tiền vào chuyện ăn mặc, giống như tất cả mọi người, bà cũng thích diện quần áo đẹp có

chất lượng tốt. Tuy nhiên, bà đã chọn cách mua quần áo của những nhãn hàng nổi tiếng khi nó được giảm giá. Với những bộ quần áo không mặc vừa, bà sẽ nhờ người sửa giúp. Chính nhờ điều này mà bà Jack vẫn khoác trên mình những bộ cánh sang trọng, lại tiết kiệm được không ít tiền.

Quan niệm về cách chi tiêu đúng đắn là một trong những nội dung quan trọng cho trẻ khi học cách quản lý tài chính.

Đầu tiên, đối với những trẻ còn nhỏ, phải để trẻ học cách quản lý tiền mặt, ví dụ như khi đi mua sắm, có thể cho trẻ một số tiền nhất định, để trẻ tự do mua những gì mình thích trong phạm vi số tiền đó. Do số tiền có hạn, nên lúc này, chắc chắn trẻ sẽ không thể mua sắm linh tinh được, do vậy, phải tự đưa ra lựa chọn giữa cái cần mua và cái chưa cần mua.

Đối với trẻ lớn hơn một chút, phải dạy cách so sánh và tính toán kỹ lưỡng trước khi chọn lựa. Chẳng hạn như cùng là nhà hàng ăn nhanh KFC, nhưng nên chú ý tới các tờ rơi, biển quảng cáo, xem ở đâu có giảm giá hay ưu đãi khuyến mãi. Khi mua đồ dùng học tập, hãy xem xét một vài cửa hàng, xem ở đâu rẻ hơn... Ngoài ra, có thể hướng dẫn trẻ cách trả giá hay hình thức “mua tập thể”, như vậy sẽ tiết kiệm được mấy đồng. Thông qua cách làm như vậy, sẽ giúp trẻ tránh tối đa thói tiêu xài hoang phí.

Hơn nữa, nếu cho trẻ mang tiền trong người, cha mẹ nên có một “hợp đồng thỏa thuận”, mỗi tuần cho một khoản tiền là cố định, dù trẻ có tiêu hết bố mẹ cũng nhất quyết không “phá hợp đồng” mà cho thêm tiền. Sau này, bố mẹ kéo dài thời gian thành một tháng cho tiền một lần để bồi dưỡng cho trẻ thói quen chi tiêu có kế hoạch.

Không ít người trong số chúng ta biết đến cụm từ “chủ nghĩa keo kiệt”, có nghĩa là dùng số tiền ít nhất để đạt kết quả lớn nhất. Có lẽ, các ông bố nên bắt đầu rèn cho con thói quen “cực tụt” với thói chi tiêu phung phí, hãy thử làm “người keo kiệt” một thời gian, chắc chắn, hiệu quả thu được sẽ là rất tốt.

- * **Chi tiêu hoang phí gây ra rủi ro tài chính.**
- * **Không chi tiêu hoang phí khác với không chi tiêu.**
- * **Không so sánh, không sĩ diện.**

*** Cắt giảm chi phí, cố gắng phát huy tác dụng tối đa của đồng tiền.**

Sử dụng tiền tiêu vật một cách tốt nhất

Một hôm, anh Trung tan ca làm về nhà, vừa bỏ đồ ngồi xuống ghế sofa, cậu con trai đã liền chạy lại và chìa tay ra: “Bố ơi, cho con 5 nghìn đồng!”.

“Con cần tiền làm gì?”, anh Trung hỏi lại.

“Để sau này con mua đồ!”

“Sau này mua đồ? Nếu vậy thì để bố cho cũng không muộn. Còn nữa, không phải ở trường thầy cô giáo đã dặn các con rồi sao, trẻ con không nên cầm tiền”.

“Nhưng, Minh Tân và Đức Quang đều có tiền tiêu vật! Minh Tân có 5 nghìn đồng, Đức Quang có 100 nghìn đồng”.

“Con à, bây giờ con vẫn còn nhỏ, không cần đến tiền. Nếu con muốn mua thì gì cứ nói, bố mẹ sẽ mua cho con. Nếu đưa tiền cho con, chẳng may bị mất thì làm thế nào...”

Nghe bố nói xong, con trai biết rằng không thể xin được tiền, đành thở dài và bỏ vào trong nhà, lấy sách vở ra làm bài tập.

Khi đến một độ tuổi nhất định, tất cả trẻ em đều có quyền lợi được sử dụng tiền. Nhiều triết gia cũng nói rằng: “Khi còn nhỏ, nếu trẻ tỏ ra quá keo kiệt trong vấn đề tiền bạc, thì đến lúc lớn, tính cách này sẽ có thể trở nên rất tồi tệ”.

Khi trẻ trưởng thành, những vấn đề cần lo lắng bận tâm ngày càng nhiều. Hôm nay cần tiền mua cái này, mai cần tiền mua cái khác, không mua không được; việc cho hay không cho trẻ tiền tiêu vật trở thành h van đê, khiến các bậc phụ huynh cảm thấy phiền lòng.

Ở một độ tuổi nhất định, tiền tiêu vật nghiêm nhiên trở thành một nhu cầu, giúp trẻ chi trả những khoản chi tiêu như: đồ ăn, đồ dùng học tập, quà sinh nhật tặng bạn bè... Đại đa số trẻ đều cho rằng, nhu cầu về tiền tiêu vật hay khoản trợ cấp từ cha mẹ là điều bắt buộc.

Thời điểm trẻ ý thức được việc cần có một khoản tiền của riêng mình, là lúc trẻ bắt đầu có khả năng tự sắp xếp cuộc sống ở mức độ nhỏ, và muốn tự mình

quản lý các khoản chi tiêu cá nhân. Nhưng muốn để trẻ học được cách sử dụng tiền, trước hết cần cho trẻ một khoản tiền nhỏ. Sử dụng tiền tiêu vặt sẽ giúp trẻ nhận ra ý nghĩa của đồng tiền, bồi dưỡng quan niệm về kinh tế, huấn luyện cho trẻ cách tiết kiệm. Cho nên, rất nhiều người gọi tiền tiêu vặt là “Quỹ đầu tư cho trẻ học tài chính”.

Ở Mỹ, việc chi tiêu của con cái không phải do bố mẹ sắp xếp, trẻ từ nhỏ đã có ý thức tự quản lý tiền bạc, tự quản lý tiền tiêu vặt cá nhân. Cùng với sự phát triển của kinh tế xã hội, chất lượng cuộc sống không ngừng nâng cao, tiền tiêu vặt của trẻ ở quốc gia này ngày càng nhiều, lên đến vài chục dollar, có khi là hàng trăm dollar. Vậy số tiền đó từ đâu mà có? Bọn trẻ đã sử dụng và chi tiêu khoản đó như thế nào?

Molly Carazolol là học sinh lớp 4, đã bày tỏ với các bạn học khác rằng: “Mỗi lần làm việc nhà, bố mẹ trả 4 tiền, 4 liền đem cất số tiền đó vào trong hộp tiết kiệm, đến lúc nào cần, sẽ lấy số tiền đó mua những gì mà mình thích, vì đó là tiền của 4 mà”. Một bé trai khác 11 tuổi tên Keith cũng nói như vậy, mỗi lần giúp đỡ bố mẹ nhỏ cỏ, cậu bé lại được nhận khoản thù lao là 7 dollar, “Vì nhỏ cỏ là một công việc khá tốn sức lực” – cậu bé nói vậy.

Giáo sư Yamamoto của trường đại học Maebashi Kyoai Gakuen, Nhật Bản cho rằng: tiền tiêu vặt của trẻ là một công cụ môi giới văn hóa, chiếm vị trí quan trọng trong đời sống, trẻ sẽ tạo lập cuộc sống cá nhân của mình thông qua việc sử dụng tiền tiêu vặt. Ở Nhật Bản, cha mẹ không chế tiền tiêu vặt của trẻ bằng hai cách. Một là định kỳ cho trẻ một khoản tiền cố định, để trẻ tự sắp xếp chi tiêu. Hai là căn cứ vào nhu cầu và nguyện vọng của trẻ để cung cấp. Mỗi một lần đưa tiền sẽ cùng trẻ bàn bạc để đi đến sự thống nhất.

Ở Mỹ, các bậc cha mẹ đều tuân thủ nguyên tắc “Dạy trẻ học tài chính từ tiền tiêu vặt”, coi số tiền tiêu vặt như công cụ giáo dục quan trọng để dạy trẻ tiêu tiền thế nào, tiết kiệm ra sao. Cha mẹ chỉ thông qua quan sát, điều tra để đưa cho con một khoản tiền tiêu vặt thích hợp, còn việc sử dụng chúng thế nào hoàn toàn do trẻ tự quyết định. Nếu trẻ chi tiêu bất hợp lý dẫn đến sai lầm, cha mẹ không nên giúp trẻ giải quyết một cách dễ dàng, có như vậy, trẻ mới hiểu được hậu quả

ng nghiêm trọng do việc chi tiêu bừa bãi gây ra, từ đó có trách nhiệm của bản thân đối với khoản chi tiêu cá nhân.

Để giúp trẻ chuẩn bị tốt cho cuộc sống tương lai, một số gia đình ở Mỹ còn áp dụng hình thức để trẻ chi trả một phần sinh hoạt phí trong nhà như tiền điện thoại, tiền xe... Sau khi trẻ hình thành được thói quen, cha mẹ sẽ mở cuốn sổ theo dõi chi tiêu, nói cho trẻ biết các khoản cần tiêu, giúp trẻ hiểu về cách nắm bắt tài chính trong gia đình.

Anh Thành là giảng viên của một trường đại học, anh có một cậu con trai năm nay 7 tuổi. Ngay từ khi cậu bé 6 tuổi, anh đã bắt đầu cho cậu bé tiền tiêu vặt. Tiêu chuẩn cung cấp tiền tiêu vặt của anh là, trẻ bao nhiêu tuổi, mỗi tuần sẽ được bấy nhiêu nghìn. Do vậy, hiện tại, mỗi tuần cậu bé sẽ được bố cho 7 nghìn tiền tiêu vặt. Sau khi nhận được tiền, cậu bé sẽ lấy một phần ba số tiền bỏ vào hộp tiết kiệm có tên “Tích tiểu thành đại mua đồ lớn”, phần còn lại muốn tiêu thế nào cũng được.

Anh Thành nói rằng, anh không sợ dẫn con đi đến các cửa hàng hay trung tâm mua sắm. Mỗi lần bọn trẻ trông thấy đồ đẹp và đòi mua, anh sẽ nói: “Con muốn mua cũng được, nhưng hãy mua bằng tiền của con”, thế là cậu bé đành từ bỏ ý định.

Thấy con trai đã dần biết cách quản lý tiền tiêu vặt, hiểu được giá trị việc chi tiêu, biết quý trọng những thứ mua bằng chính tiền của mình: anh Thành tỏ ra rất vừa ý, an tâm và trao lại quyền quản lý tiền tiêu vặt cho con trai mình.

Trẻ được 5-6 tuổi, đã có thể đọc rõ và phân biệt các loại tiền, biết các phép tính toán cộng trừ đơn giản, hiểu được mối liên hệ giữa tiền với đồ vật khi mua sắm. Đó chính là lúc trẻ cần có tiền tiêu vặt. Ngoài ra, khi trẻ bước vào tiểu học, nên bắt đầu cho trẻ tiền tiêu vặt. Bởi thời điểm này, trí tuệ của trẻ phát triển khá mạnh, mà nhu cầu chi tiêu cũng gia tăng, các ông bố có thể dựa vào tình hình cụ thể của gia đình để cho trẻ số tiền tiêu vặt hợp lý.

Có ông bố cho rằng: mình thực hiện theo cách “mười nghìn đồng một tuổi cho một tuần”, có nghĩa là trẻ 5 tuổi mỗi tuần sẽ được 50 nghìn tiền tiêu vặt. Người khác lại cho rằng, đối với một đứa trẻ 5 tuổi, mỗi tuần cho 50 nghìn là quá

nhieu, còn đối với trẻ 15 tuổi, mỗi tuần cho 150 nghìn lại là quá ít. Do vậy, việc quyết định cụ thể khoản tiêu vặt của trẻ là một vấn đề khá khó khăn; nếu cho quá ít sẽ không đủ để trẻ học cách quản lý tài chính, ngược lại, nếu đưa quá nhiều, cha mẹ sẽ lo sợ trẻ chi tiêu lung tung. Cho nên, định mức về khoản tiền tiêu vặt cần dựa vào ba yếu tố sau để quyết định: thứ nhất là tình trạng phát triển của trẻ, thứ hai là khả năng tài chính của gia đình, và thứ ba là mục đích sử dụng. Ngoài ra, cha mẹ cần đối chiếu mức độ trung bình tiền tiêu vặt của trẻ với bạn bè xung quanh, kết hợp với việc quan sát tình hình chi tiêu của con cái, rồi mới quyết định cho trẻ bao nhiêu tiền tiêu vặt là vừa đủ.

Tốt nhất, bố mẹ nên cho trẻ tiền tiêu vặt cố định về số lượng và ấn định thời gian, đối với trẻ, cho bao nhiêu chúng vẫn luôn cảm thấy là ít. Vậy, có nên tăng số tiền tiêu vặt không? Và tăng khi nào? Lý do tăng là gì? Cha mẹ tốt nhất không nên căn cứ vào việc tăng số tuổi để cho trẻ thêm tiền tiêu vặt, vì hai điều này hoàn toàn không có mối liên quan nào. Nếu chỉ căn cứ vào số tuổi để tăng, thì khi lên trung học, trẻ sẽ chán g mua được đồ dùn g gì. Tan g tiền tiêu vặt cho trẻ phải để trẻ cân bằng được khoản thu chi trong cuộc sống, dạy trẻ học được cách giải quyết mâu thuẫn giữa thu nhập và nhu cầu cá nhân.

Khi trẻ mong muốn bố mẹ cho thêm tiền tiêu vặt, đầu tiên phải để trẻ liệt kê mục đích sử dụng tiền bạc, bố mẹ xem xét tình hình, sau đó mới quyết định xem có nên cho thêm hay không. Tất nhiên, khi cần thiết, bố mẹ có thể cho trẻ “vay” tiền, hãy nhân cơ hội này để dạy trẻ kiến thức về vay mượn tiền bạc, đây cũng là một trong những phương pháp không thể thiếu trong giáo dục tài chính.

Tác giả kiêm biên tập tạp chí “Tài chính cá nhân Kiplinger’s” – Janet Bodnar nói rằng: “Cho trẻ tiền tiêu vặt, là phương pháp tốt nhất để dạy trẻ học cách quản lý tiền bạc”. Kỹ năng tài chính, đã trở thành một bộ phận quan trọng trong kỹ năng sinh tồn của con người, vì thế, làm thế nào để giúp trẻ biết cách sử dụng tốt nhất, hợp lý nhất số tiền tiêu vặt, là việc mà các bậc phụ huynh không nên xem nhẹ.

- * Tiền tiêu vặt dùng để đáp ứng những nhu cầu chính đáng.**
- * Hãy cho trẻ “quyền quản lý” tiền tiêu vặt cá nhân.**

*** Hướng dẫn cho trẻ cách chi tiêu hợp lý.**

*** Các ông bố phải lấy mình làm gương để trẻ học theo.**

Bồi dưỡng “kỹ năng tài chính” từ tiền mừng tuổi

Tiền mừng tuổi còn gọi là tiền lì xì, đây là một phong tục trong dịp Tết cổ truyền của người Việt Nam, người Việt Nam rất thích màu đỏ, vì màu đỏ tượng trưng cho sức sống, niềm vui và sự may mắn.

Tết cổ truyền đến, người lớn sẽ chuẩn bị tiền mừng tuổi cho trẻ, vì theo quan niệm dân gian, tiền mừng tuổi có thể xua đuổi quỷ dữ, mang lại may mắn, bình an. Tiền giấy mừng tuổi thường được người lớn bỏ vào trong phong bao màu đỏ rồi mừng cho trẻ. Tiền mừng tuổi được đưa khi chúc Tết đầu năm hoặc vào đêm Giao thừa.

Xét nguồn gốc của tiền mừng tuổi, nó được coi như một lời chúc tốt đẹp mà cha mẹ dành tặng cho con cháu, cũng là một hình thức biểu đạt tình thân. Nhưng qua dịp Tết, phải “xử lý” thế nào với số tiền mừng tuổi của trẻ, lại trở thành vấn đề khó khăn khiến các bậc phụ huynh thấy khó xử. Từ trước đến nay, tiền mừng tuổi hầu hết đều do bố mẹ quản lý, dù có gửi vào tài khoản ngân hàng, hay chuyển vào thẻ tín dụng thì thực chất vẫn là của bố mẹ. Vì vậy, số tiền đó trên danh nghĩa là của trẻ, nhưng thực chất, trẻ chỉ có rất ít, thậm chí là không một chút quyền hạn nào đối với số tiền đó. Lý do để cha mẹ làm như vậy, thông thường là “trẻ con không biết tiêu tiền”, sợ trẻ chi tiêu lung tung, vì thế, cách làm này của cha mẹ rõ ràng là có lý.

Trẻ con không biết tiêu tiền, đây là một vấn đề, nhưng lấy việc đó để “tước đoạt” cơ hội tiêu tiền của trẻ, lại là việc làm không thỏa đáng của cha mẹ. Nếu muốn trẻ “học cách tiêu tiền”, đầu tiên phải tạo cơ hội cho trẻ tiếp xúc với chi tiêu, nếu không, vấn đề này mãi mãi không giải quyết được. Lấy lý do trẻ không biết gì, nên không được tiêu tiền, trẻ sẽ không có cơ hội tiếp xúc thực tế, sau này sẽ không biết đến chi tiêu, vẫn mãi là “không biết tiêu tiền”. Trẻ cảm thấy nhu cầu tiêu tiền chính đáng bị bố mẹ kìm hãm, sẽ nảy sinh cảm giác bất công và như

bị lừa dối, từ đó dẫn đến kiểu tâm lý phản kháng, một khi có tiền, là sẽ tiêu tiền linh tinh, hoang phí.

Tuy nhiên, chỉ cần trải qua một giai đoạn thực tiễn và rèn luyện, là trẻ có thể “biết tiêu tiền”. Giống như muốn học bơi, nhất định phải nhảy xuống nước. Cho nên, đối với việc quản lý tiền mừng tuổi của trẻ, các ông bố nên cố gắng đóng tốt vai trò “người hướng dẫn”, trao lại toàn quyền quản lý tiền mừng tuổi cho chúng. Cần lưu ý, là không nên tỏ thái độ thờ ơ, mặc cho trẻ tự giải quyết, cũng không nên độc đoán, bắt trẻ làm theo ý mình, hãy gợi ý cho trẻ những phương pháp sử dụng tiền mừng tuổi một cách hợp lý và khoa học.

Phan Tuyết đang học lớp 10, đợt Tết vừa rồi, cô bé được hơn 1 triệu đồng tiền mừng tuổi. Ngoài ra, còn có thêm số tiền mừng tuổi 2 triệu đồng tích góp từ mấy năm trước, tất cả đều do cô bé tự quản lý. Phan Tuyết gửi toàn bộ số tiền này vào ngân hàng, hết năm này qua năm khác để hưởng lãi suất. Cô bé luôn mong muốn số tiền mừng tuổi của mình sẽ ngày càng tăng lên, để đến lúc học đại học, sẽ đỡ được bố mẹ một phần nào đó.

Dùng tiền mừng tuổi để đầu tư cũng là một cách hay để bồi dưỡng kỹ năng tài chính. Có thể gửi vào ngân hàng để tiết kiệm, để trẻ hiểu thêm về lãi suất dài kỳ và lãi suất ngắn hạn, đồng thời, dạy trẻ thế nào là lãi suất theo năm, theo tháng. Nếu sau một năm, đến kỳ lấy lãi, hãy hướng dẫn trẻ chuyển tiếp số lãi để tăng số tiền trong tài khoản, cứ tiếp tục như vậy, số tiền tiết kiệm trong ngân hàng sẽ giống như quả cầu tuyết, càng lăn càng lớn. Cha mẹ hãy khuyến khích trẻ làm như vậy, để giúp trẻ hình thành thói quen tiết kiệm, điều này vô cùng có lợi đối với vấn đề tài chính của trẻ sau này.

Nếu khoản tiền mừng tuổi khá lớn, ngoài việc gửi vào ngân hàng, vẫn có thể tính toán kỹ lưỡng hơn một chút, lựa chọn các hình thức tài chính giúp làm tăng nhanh giá trị, chẳng hạn như mua cổ phiếu, trái phiếu, đóng góp quỹ vốn... Xét về độ ổn định trong đầu tư, dùng tiền mừng tuổi để đóng góp quỹ vốn là thích hợp nhất trong việc dùng “tiền sinh ra tiền”.

Hãy quan sát tình trạng thực tế của trẻ, lập ra kế hoạch sử dụng tiền mừng tuổi một cách cụ thể căn cứ theo tiêu chuẩn 5:3:2:

1. Lấy 20% số tiền mừng tuổi dành cho những việc ngắn hạn, để tiền mặt hoặc gửi vào thẻ rút tiền. Số tiền này sẽ do trẻ tự quản lý, dùng để chi trả các khoản thường ngày.

2. 30% số tiền mừng tuổi dành cho những kế hoạch có quy mô tương đối, chẳng hạn như đi du lịch, mua máy tính..., có thể căn cứ vào thời gian thực hiện kế hoạch để tranh thủ gửi vào ngân hàng, giúp tăng thêm lãi suất cho khoản tiền.

3. 50% còn lại của khoản tiền mừng tuổi dùng cho các dự định lớn, có thể tích lũy để dành đến khi trẻ vào đại học, hoặc mua bảo hiểm... Số tiền này có thể thông qua các quỹ đầu tư và mua các “mặt hàng tài chính” để quản lý.

Đối với trẻ, tiền mừng tuổi chính là khoản “thu nhập” lớn nhất trong một năm, nếu để trẻ tùy ý sử dụng, rất dễ dẫn đến căn bệnh tiêu tiền “vung tay quá trán”. Cho nên, nếu để trẻ quản lý số tiền mừng tuổi, các bậc phụ huynh cần phải hết sức chú ý, hạn chế tối đa thói chi tiêu mù quáng, tránh để trẻ hình thành kiểu tâm lý phản kháng. Cho trẻ quản lý tiền mừng tuổi không phải là “giao trứng cho ác”, mà là một cách giáo dục trẻ về quản lý tài chính, đồng thời là cơ hội để bồi dưỡng kỹ năng tài chính cho trẻ.

*** Tiền mừng tuổi cho trẻ là một hình thức biểu đạt tình thân.**

*** Hãy để trẻ tự quản lý tiền mừng tuổi của mình.**

*** Dùng tiền mừng tuổi để đầu tư.**

*** Xác lập rõ ràng những kế hoạch sử dụng tiền mừng tuổi.**

Để trẻ học cách lập kế hoạch chi tiêu

Đối với trẻ, bồi dưỡng ý thức tiết kiệm từ khi còn nhỏ vừa là một kỹ năng sống, lại vừa là một việc tốt. Nó đòi hỏi sự phối hợp ăn ý giữa phụ huynh và nhà trường. Ở nước Bỉ, các trường từ tiểu học đã bắt đầu triển khai dạy các môn học chuyên ngành, dạy trẻ hiểu các công việc của người thành niên, thế nào là tiền công lao động, làm thế nào để phân biệt hàng hóa và giá cả... Đồng thời, hướng dẫn cho trẻ hiểu mối quan hệ giữa người tiêu dùng với quảng cáo trên các phương tiện truyền thông đại chúng, hiểu được sự ảnh hưởng của các mẫu quảng

cáo đối với người tiêu dùng. Ngoài ra, trường học thường xuyên có các buổi nói chuyện với bọn trẻ, với các nội dung như: không phải cuộc sống của ai cũng giống nhau, có người giàu, người nghèo, người đủ ăn đủ mặc và cả những người ăn không no, mặc không ấm, điều đó cảnh báo chúng ta phải biết tích lũy, tiết kiệm.

Nếu như nói, giáo dục trong nhà trường chỉ là trên lý thuyết, thì hành động của cha mẹ lại có tác dụng thay đổi một cách rất tự nhiên đối với trẻ. Cách làm của các bậc phụ huynh ở Bỉ trên phương diện này vô cùng cẩn thận. Trước khi tiêu tiền, họ luôn lập ra kế hoạch chi tiêu và nói cho trẻ biết tiêu vào việc gì, tiêu như thế nào. Cũng như vậy, khi cho trẻ tiền tiêu vặt, cha mẹ sẽ đề nghị trẻ để ra một phần, rồi giúp trẻ lập ra mục tiêu chi tiêu có kế hoạch.

Dưới sự hướng dẫn của các ông bố, rất nhiều trẻ có thể hiểu được, cuộc sống cần phải có tính toán kỹ lưỡng, lúc nào cũng phải dự trù một khoản tiền phụ để phòng rủi ro.

Mọi người đều biết rõ tầm quan trọng của mục tiêu tài chính, nhưng rất ít người thực hiện được điều đó, nguyên nhân chính là do không xác lập ra các kế hoạch tài chính cụ thể.

Mỗi người buộc phải thực hiện một kế hoạch tài chính lâu dài, phù hợp với tình hình bản thân; chỉ có cách lên kế hoạch hợp lý, mới có thể biến lý tưởng thành hành động. Nhưng, phía sau kế hoạch lâu dài đó, phải đưa ra các kế hoạch chi tiêu hợp lý, trong cuộc sống hàng ngày, điều này là rất quan trọng.

Bất kể là trẻ tự đi mua sắm, hay cha mẹ dẫn đi cùng, thì việc trước tiên cần làm, là phải sắp xếp kế hoạch chi tiêu từ khi ở nhà. Đưa ra các kế hoạch nghiêm túc, mới có thể giảm tối đa các khoản chi tiêu phát sinh không hợp lý, từ đó, dồn số tiền thừa vào một khoản cho những mục tiêu tiếp theo, quản lý tài chính thực sự đơn giản như vậy đó.

Khi xác lập mục tiêu, sẽ định ra kỳ hạn thích hợp, bạn có thể chia mục tiêu của mình thành mục tiêu ngắn hạn hoặc mục tiêu dài hạn, rồi từng bước đi theo hướng đã định, cuối cùng, nhất định sẽ thực hiện được mục tiêu. Đặt ra kế hoạch chi tiêu chính là một phần quan trọng trong phần mục tiêu ngắn hạn của bạn.

Cha mẹ của Hồng Minh cho cậu bé tiền tiêu vặt từ khi cậu bé bắt đầu đi học, có lúc là mười mấy nghìn, có lúc là mấy chục nghìn. Hồng Minh dùng tiền tiêu vặt để mua những gì mình thích, trông thấy cái gì là mua cái đó, chi tiêu rất tùy tiện, khi tiêu hết tiền lại xin thêm cha mẹ. Có điều, cha mẹ Hồng Minh từ trước đến nay chưa bao giờ từ chối việc cậu bé xin tiền. Kết quả là khoản tiền tiêu vặt cho Hồng Minh ngày càng nhiều, còn cậu bé ngày càng không biết kiềm chế trong chi tiêu.

Cuối năm, cả gia đình dọn dẹp chuẩn bị đón năm mới. Lúc lau dọn ngăn kéo, gầm giường, giá sách của Hồng Minh, mẹ cậu bé phát hiện thấy một đồng đồ chơi, nào là siêu nhân, mặt nạ, súng nhựa, còn có cả mô hình sọ người ghê rợn... Nhìn thấy đồng đồ chơi của chính mình, Hồng Minh tự nghĩ: mấy thứ này đều do mình mua ư? Sao mình chẳng thích cái nào vậy? Hóa ra trong gần một năm vừa rồi, toàn bộ tiền tiêu vặt của mình chỉ đổ vào “đồng rác” đó. Hồng Minh cảm thấy hối hận, nhưng giờ đã không kịp.

Đồng thời, cha mẹ cậu bé lúc này cũng bắt đầu nhận ra rằng, từ xưa đến nay, họ chưa từng có bất kỳ yêu cầu nào đối với việc chi tiêu của con cái, cũng không biết rõ con cần tiền để mua những gì.

Lần đầu tiên dùng số tiền để mua những sản phẩm mà mình yêu thích, đối với mỗi đứa trẻ, đây giống như một trải nghiệm thần kỳ. Chính điều thần kỳ này mang lại cảm giác thỏa mãn, làm trẻ không ngừng mang tiền đi mua sản phẩm. Do thiếu kinh nghiệm, nên trẻ rất khó tự kiềm chế bản thân, nếu cha mẹ dùng các biện pháp cương quyết hay là bạo lực để hạn chế sự chi tiêu, sẽ làm ảnh hưởng đến nội tâm và tâm lý lành mạnh của trẻ.

Dùng hành động tăng hay giảm tiền tiêu vặt để đạt mục đích cũng không phải là cách giáo dục hiệu quả, quan trọng hơn là cha mẹ hãy dựa vào những thực tế trong cuộc sống hàng ngày, hướng dẫn trẻ cách tiết kiệm và chi tiêu thông minh. Tránh thói tiêu tiền hoang phí, đặt ra kế hoạch chi tiêu thích hợp, quản lý chặt chẽ là những điều vô cùng quan trọng, đồng thời cũng là những biện pháp rất có hiệu quả.

Đối với trẻ, kế hoạch chi tiêu không cần phải quá chi tiết nhỏ nhặt, cần đơn

giản, dễ hiểu và dễ thực hiện. Đương nhiên, cũng phải để trẻ hiểu rằng, cái gọi là “kế hoạch chi tiêu” không phải là cấm trẻ mua đồ, mà là phân loại theo tầm quan trọng của tất cả những thứ muốn mua, rồi căn cứ theo tình hình thực tế, xem xét ưu tiên mua cái gì trước, cái gì sau, mua theo trình tự đã sắp xếp. Ngoài ra, thông qua kế hoạch chi tiêu, tìm ra những khoản không cần thiết.

Trong lúc lập kế hoạch chi tiêu, có thể tuân theo vài bước làm sau đây:

1. Liệt kê ra toàn bộ khoản thu nhập của trẻ trong một tuần, trong đó tiền tiêu vặt và tiền làm thêm gần như là những khoản thu nhập cố định.
2. Liệt kê ra những khoản cần chi trong một tuần, ví dụ như mua dụng cụ học tập, trả tiền ăn trưa, tiền xe buýt...
3. Liệt kê ra toàn bộ những thứ cần mua trong thời gian gần.
4. Trong danh sách những thứ cần mua, tìm xem cái nào là cần thiết mua trước, cái nào có thể mua sau. Sau đó, lại căn cứ vào khoản thu nhập, xem xét cái nào có thể mua ngay lập tức, cái nào cần tiết kiệm tiền để mua.
5. Tính toán lại một lần, sau khi trích ra khoản chi tiêu cần thiết từ phần thu nhập tiết kiệm, số còn lại chính là khoản quỹ chi tiêu có thể tự chi dùng. Căn cứ xem khoản quỹ này được bao nhiêu, hãy mua những thứ cần thiết trong khả năng của mình trước, sau đó mới xét đến những thứ cần mua khác, cuối cùng là những thứ chưa thực sự cần thiết.

Kế hoạch chi tiêu chỉ cần đơn giản như vậy, dù số tiền hàng tuần trẻ có được tuy ít, nhưng vẫn cần lên kế hoạch chi tiêu, ít nhất, nó có thể giúp trẻ biết cách quản lý chi tiêu từ khi còn nhỏ. Ngoài ra, trong lúc đi mua sắm theo thứ tự đã định, trẻ sẽ dần phát hiện thấy những khoản chi không cần thiết, từ đó có thể lập mục tiêu tiết kiệm, đồng thời học được cách phân tích tỉ mỉ đối với tình hình tài chính của bản thân.

Khi bắt đầu triển khai kế hoạch tài chính, các bậc cha mẹ nên chú ý theo dõi. Trong tháng đầu tiên, hãy ghi chép lại cụ thể từng khoản chi tiêu của trẻ, nên theo dõi liên tục trong ba tháng liên tiếp là tốt nhất. Làm như vậy để trẻ biết rõ đã tiêu tiền vào việc gì, khoản nào là cần thiết, khoản nào là cần tiết kiệm...Sau một thời gian, trẻ sẽ hình thành thói quen chi tiêu hợp lý, điều này mới là mấu chốt

quan trọng trong lĩnh vực quản lý tài chính.

Vào thế kỷ thứ 19, một thương nhân người Do Thái đã viết ra giấy những nguyên tắc tài chính rồi bỏ vào trong túi tiền. Mỗi khi cần dùng tiền, ông ta lại mở túi đọc một lượt các nguyên tắc tài chính này, rồi mới quyết định có nên tiêu tiền hay không. Đây chính là “10 nguyên tắc vàng trong tài chính” đã được lưu truyền bao lâu nay ở khu vực Âu Mỹ. Nguyên tắc thứ hai trong đó nói rằng: “Cuộc sống cần phải có dự toán. Nếu chi tiêu không biết kiềm chế, không có kế hoạch, thu nhập không đáp ứng đủ nhu cầu chi tiêu, tài chính ắt sẽ bị phá sản”. Trong cuốn “Việc kinh doanh của người Do Thái” cũng viết rằng: “Dự toán không giống chiếc áo bó chặt vào người, dự toán như một tấm bản đồ, là một phương pháp khoa học, chính nó sẽ giúp bạn lập kế hoạch sử dụng tài chính, giúp bạn dùng nguồn thu nhập có hạn để tận hưởng cuộc sống tuyệt vời nhất”.

Cứ mỗi tối, tỷ phú dầu mỏ Rockefeller lại ngồi tính toán sổ sách, sau khi ghi rõ ràng từng đồng đã tiêu như thế nào, rồi mới lên giường đi ngủ. Nếu con cái chúng ta biết được cách quản lý và lên kế hoạch tài chính cho bản thân, chúng hoàn toàn có thể trở thành những “chuyên gia kinh doanh”, điều này như một động lực hỗ trợ cho tương lai, bởi vì điều khiển được tiền bạc cũng là một phần rất quan trọng trong kỹ năng tài chính.

Khoản tiền không được tiêu nhất quyết không đụng vào, đây là cách nắm bắt tài chính đơn giản nhất. Như vậy, bắt đầu từ bây giờ, hãy để trẻ học được cách dự toán cho tương lai của chính mình.

- * **Đưa ra kế hoạch để kìm hãm thói chi tiêu hoang phí.**
- * **Kế hoạch chi tiêu là điểm xuất phát trong quản lý tài chính.**
- * **Kế hoạch chi tiêu chỉ cần đơn giản, dễ nắm bắt và vận dụng.**
- * **Kế hoạch có thành công hay không nằm ở việc thực hiện và lòng kiên trì.**

Dạy trẻ một số kỹ xảo trong chi tiêu

Trước kia, mỗi lần đi mua đồ dùng học tập, Đình Văn chỉ chú ý nhìn bề ngoài

của sản phẩm, ví dụ như cậu bé rất thích thú các hình vẽ ngộ nghĩnh in trên thân cây bút, hay các con vật đáng yêu ở đầu chiếc bút chì... tất nhiên là mua những thứ này sẽ tốn tiền hơn so với các cây bút bình thường khác. Mẹ của Đình Văn là người nắm rõ tình hình thị trường, nên đã đưa ra gợi ý: “Ồ nhà, con đã có rất nhiều đồ chơi hình động vật rồi; với số tiền như vậy, một là con chỉ mua 1 chiếc bút có hình chú gấu này, hai là mua thêm được ba chiếc bút loại khác?”. Đình Văn nghe theo sự gợi ý của mẹ, lựa chọn luôn cách thứ hai.

Thông qua cách gợi ý của mẹ, Đình Văn đã biết chú ý vào công dụng của sản phẩm khi mua đồ, đồng thời biết cách so sánh giá thành giữa những mặt hàng khác nhau. Bây giờ, khi mua bất cứ thứ gì, dù không có mẹ đi cùng, Đình Văn vẫn nhớ đến cách của mẹ: “Cùng một số tiền như vậy nhưng mua được nhiều thứ chẳng phải tốt hơn sao?”, “Hai cái này mặc dù trông bề ngoài khác nhau nhưng tính năng, chất lượng lại như nhau, tất nhiên phải chọn cái rẻ hơn”. Từ bài học của mẹ, những thứ Đình Văn mua về sau này đều có giá rẻ, chất lượng cũng không tồi.

Cùng với sự phát triển, việc mua sắm của trẻ cũng ngày một tăng. Để giúp trẻ bồi dưỡng được thói quen chi tiêu hợp lý, lúc này, các ông bố nên bắt đầu hướng dẫn cách chi tiêu cho trẻ, dạy trẻ một số kỹ năng tiêu dùng cơ bản và cần thiết.

Với đại đa số người tiêu dùng, lựa chọn sản phẩm chất lượng tốt, giá thành rẻ là nguyên tắc hàng đầu. Vì thế, khi đi mua sắm, làm sao để chi ít tiền mà mua được những thứ mình cần với chất lượng và giá cả tốt nhất, chính là kỹ năng tiêu dùng đầu tiên mà trẻ phải học được. Có thể trẻ sẽ không hiểu được hết hàm ý của chữ “mặt hàng ngon - bổ - rẻ”, nên các ông bố hãy giải thích đơn giản cho trẻ rằng: “cái gọi là ngon - bổ - rẻ chính là những mặt hàng có giá rẻ nhất mà chất lượng lại tốt nhất”.

Cũng nên để trẻ biết rằng, tuân theo nguyên tắc “ngon – bổ - rẻ” trong tiêu dùng, mục đích không đơn thuần chỉ là tiết kiệm tiền, mà còn là “cực tuyệt” với việc chi tiêu không hợp lý, mù quáng, để mỗi đồng tiền đều được dùng đúng vào những lúc cần thiết. Học cách so sánh cũng giúp trẻ rèn luyện tư duy và xây dựng lập trường cho bản thân.

Lúc Ngọc Chân mới biết nói, có người đã hỏi cô bé rằng: “Cháu thích xem chương trình nào nhất?”, cô bé trả lời: “Xem quảng cáo ạ!”. Ngọc Chân đặc biệt bị thu hút bởi những hình ảnh sống động trong các mẫu quảng cáo, cô bé còn học được rất nhiều những thuật ngữ trong quảng cáo. Mẹ cô bé nói rằng: “Cứ trên quảng cáo có cái gì, là cô bé muốn có cái đó, lần nào nó cũng muốn tôi mua cho. Bây giờ, trong nhà đã đầy ắp các loại như sữa, dinh dưỡng, sữa chua, nước hoa quả, nước ngọt... như trên ti vi người ta quảng cáo”.

Cũng giống như bao đứa trẻ khác, Ngọc Chân luôn cảm thấy cuộc sống ngoài đời giống như trong quảng cáo. Đối với trẻ, mọi thứ nói trên ti vi đều là đúng, vì vậy, có thể nói, xem quá nhiều quảng cáo sẽ làm nhiễu loạn nhu cầu tiêu dùng bình thường của trẻ.

Một số trẻ lại thi nhau thích bắt chước giống như quảng cáo, chạy theo phong cách của các ca sĩ, diễn viên trên ti vi, theo đuổi những thứ xa xỉ một cách mù quáng, tất cả điều đó đều là những hành vi tiêu dùng không lý trí. Cho nên, không để trẻ học theo quảng cáo là điều mà các ông bố cần dạy trẻ.

Quảng cáo có thể đáp ứng được mong muốn tiêu dùng của trẻ, nhưng trẻ lại hoàn toàn tin tưởng vào những thứ trên ti vi. Trong quá trình tiêu dùng, không nên quá tin tưởng vào nội dung của quảng cáo, phải dựa vào nhu cầu thực tế của bản thân và chất lượng sản phẩm để quyết định có nên mua hay không.

Người Trung Quốc có câu “Chỉ có mua lầm chứ không có bán lầm”. Bất kể nhà sản xuất nào cũng có thể giảm giá thành để bán chạy các sản phẩm của mình, nhưng mục đích của việc làm đó chỉ là thủ đoạn nhằm thúc đẩy tiêu dùng mà thôi. Dù hàng hóa có giảm đến cỡ nào, thì nhà sản xuất vẫn thu được lợi nhuận, không thể bị thua lỗ. Còn các thông tin về giảm giá, khuyến mãi lại luôn thu hút được sự quan tâm của người tiêu dùng, làm mọi người không để ý đến chất lượng và giá thành của sản phẩm. Đặc biệt, đối với các mặt hàng thực phẩm, loại mặt hàng chỉ có một thời gian bảo quản nhất định, thì một số siêu thị lại giảm giá để bán cho nhanh, nếu tham rẻ mà mua quá nhiều, ăn không hết sẽ biến thành hàng bị ô nhiễm, vừa ảnh hưởng đến sức khỏe, vừa lãng phí tiền bạc.

Cho nên, các ông bố một mặt phải dạy trẻ biết cách tận dụng cơ hội giảm giá

ở cửa hàng, mặt khác phải biết phân tích các thông tin khuyến mãi, để tránh bị rơi vào hố bẫy của những chương trình “khuyến mại giả”.

Năm ngoái, con trai ông Khang trông thấy một đôi giày thể thao được bày bán trong một cửa hàng trên phố, cậu bé liên tục đòi bố phải mua cho mình, nhưng không được bố đáp ứng. Sau dịp Tết cổ truyền, cậu cầm toàn bộ tiền mừng tuổi, vội vàng chạy đến cửa hàng mua đôi giày mà mình thích. Nhưng chỉ sau một thời gian ngắn, bố không thấy cậu xỏ chân vào đôi giày đó nữa, nguyên nhân đơn giản là có bạn học nói rằng, đôi giày của cậu trông không hợp một...

70% trẻ mua sắm đều do cảm tính. Đây cũng là một trong những sai lầm mà bọn trẻ thường xuyên mắc phải, khi trông thấy món đồ muốn mua, ngay lập tức phải mua bằng được; chẳng bao lâu sau đã thấy chán sản phẩm đó, rồi hối hận là mình đã không suy tính trước khi mua.

Vì vậy, ngoài những điều nói trên, các ông bố khi bồi dưỡng kỹ năng tiêu dùng cho trẻ, nên chú ý dạy trẻ cách so sánh hàng hóa và biết trả giá, cố gắng dạy trẻ mua được sản phẩm cần thiết với số tiền bỏ ra là thấp nhất.

- * Lựa chọn những mặt hàng “Ngon - Bổ - Rẻ”.**
- * Quảng cáo chỉ dùng để tham khảo.**
- * Cảnh giác với chiêu trò “giảm giá” của các nhà sản xuất.**
- * Phải biết so sánh và trả giá sản phẩm.**

Hãy tạo ra cuộc sống giàu có cho trẻ

Có lẽ, rất nhiều người trong chúng ta ngưỡng mộ Rockefeller – người đàn ông giàu nhất thế giới, là người đầu tiên có 1 tỷ dollar. Cuộc đời của ông đã trở thành một câu đố cho cả thế giới. May mắn là trong vài năm gần đây, cuốn tự thuật dày 1.700 trang của Rockefeller được công bố, đã giúp chúng ta hiểu rõ thêm về con người ông. Hóa ra, ông vua dầu mỏ một thời này là một người khá giản dị, tiết kiệm và hòa nhã.

Làm thế nào để cậu thiếu niên nhà nghèo Rockefeller trở thành một ông vua dầu mỏ lẫy lừng thế giới? Sự thay đổi ấy không có gì là bất ngờ cả. Trong 16

điều nổi bật về quản lý tài chính mà ông viết, có một điều: “Hãy học số học ngay từ khi còn nhỏ”. Rockefeller vẫn luôn gìn giữ cuốn sổ ghi chép từ khi ông mới mười mấy tuổi, trong cuốn sổ nhỏ đó, ông viết tất cả các con số cần chi tiêu trong cuộc sống, dù nhiều dù ít cũng ghi ra, rồi xem xét lại tỉ mỉ, dần dần hình thành nên sự nhạy cảm với các con số. Nhận biết các con số đã trở thành sở trường của Rockefeller, đó cũng là một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến sự thành công của ông sau này.

Dù mai sau bạn có để lại cho con bao nhiêu tài sản, nhưng nếu bản thân trẻ không thể nắm bắt được những kiến thức về tài chính, thì tất cả của cải bạn để lại cũng rất dễ tan biến. Ngày càng có nhiều cha mẹ nhận biết được việc bồi dưỡng kỹ năng tài chính cho trẻ là quan trọng. Nhưng phải bồi dưỡng trẻ thế nào mới là đúng?

Có lẽ, chúng ta từng biết đến câu này: “cho trẻ cá không bằng cho chúng cần câu cá”, hãy để trẻ hiểu về tài chính, thông qua các bài học thực tế về đầu tư để nâng cao giá trị tài sản. Vì thế, bồi dưỡng cho trẻ những quan niệm tài chính đúng đắn từ khi còn nhỏ, chính là cách tạo cho trẻ một cuộc sống giàu có sau này. Trong tất cả những kỹ năng về tài chính, xây dựng sự nhạy cảm đối với các con số có ý nghĩa quan trọng hơn cả.

Trong cuộc sống xung quanh chúng ta, ở đâu cũng có khái niệm về số học, chúng ta phải để trẻ học được cách điều khiển chúng, điều này liên quan đến sự tích lũy tài sản của trẻ sau này. Học số học, nghiên cứu số học, nắm bắt số học, sẽ giúp trẻ nhanh chóng tính toán được giá trị thời gian của tiền bạc, cũng dạy trẻ cách để tích lũy được nhiều của cải nhất.

Bồi dưỡng sự nhạy cảm của trẻ đối với các con số không chỉ là dạy trẻ biết đếm, biết cộng trừ nhân chia. Cái gọi là “tính nhạy cảm với số học” ở đây nhằm chỉ cách dùng số học để tư duy, để làm việc một cách dễ dàng; đồng thời hiểu rõ được mối quan hệ giữa những con số với nhau. Phải giúp trẻ nâng cao tính nhạy cảm với số học, biết cách kết hợp số học với các hoạt động thường ngày. Chẳng hạn, cho trẻ chơi trò chơi liên quan đến điện toán, để trẻ làm quen với hình dạng các con số; khi đi trên đường, dạy trẻ cách phân biệt số xe; trong lúc mua sắm,

hãy cho trẻ tập tính toán giá cả... Tóm lại, có rất nhiều cách để bồi dưỡng cho trẻ.

Nhà toán học vĩ đại Gauss do từ nhỏ đã được cha dạy về các công thức toán học, nên năm lên 4 tuổi, ông đã giúp cha làm các phép tính toán.

Matthew House, 34 tuổi, là Phó giám đốc cao cấp của công ty bao bì AMP, Mỹ (đây là một công ty sản xuất bao bì lớn ở Milwaukee), khi nhớ về tuổi thơ của mình, ông nói: “Cha tôi luôn nói với tôi rằng: trong cuộc sống, nếu con muốn đạt được thứ gì, con nhất định phải nỗ lực làm việc”.

Công việc hồi còn trẻ của Matthew House chủ yếu là sửa chữa máy cắt cỏ, xe cán tuyết cùng với một số công việc khác. Lên 9 tuổi, ông bắt đầu tìm thấy công việc đầu tiên trên nông trường gần nhà, đó là tắm và cho bò ăn. Ông bày tỏ “Ngay từ hồi còn nhỏ, những thứ mà tôi muốn mua, từ chiếc cần câu cá hay đôi giày trượt tuyết, thậm chí là cả một chiếc xe, đều là do tôi cố gắng lao động để có được chúng”. Matthew còn nói: “Cha tôi, ông Howard là chủ tịch kiêm người sáng lập ra công ty, ông luôn dạy tôi một điều rằng, tiền rất quan trọng, việc xác lập mục tiêu tài chính cho mình cũng rất quan trọng, nhưng phải dựa vào sức lực của bản thân để đạt được mới là điều quan trọng nhất”.

Một cuộc điều tra cho thấy, có những người cả đời luôn sống trong nghèo đói, một trong những nguyên nhân chủ yếu đó là họ không bao giờ đưa ra mục tiêu phấn đấu trở thành người giàu có. Giống như con thuyền không xác định được hướng đi, nên khi gió thổi chiều nào, thuyền sẽ bị đẩy theo chiều đó. Vì vậy, với việc bồi dưỡng kỹ năng tài chính cho trẻ, cần bắt đầu việc xây dựng các mục tiêu.

Khi trẻ bắt đầu được cho tiền tiêu vặt cá nhân, các ông bố có thể dạy trẻ cách kiểm tra định kỳ xem mình tiết kiệm được bao nhiêu tiền, bố mẹ cùng tính toán với trẻ, rồi ghi chép lại để theo dõi. Khi trẻ biết về toán, và học được những phép tính cộng trừ cơ bản, hãy tặng cho trẻ một cuốn sổ, dạy trẻ cách ghi chép theo dõi chi tiêu. Thông qua việc phân tích các khoản chi tiêu để đưa ra những mục tiêu tài chính hợp lý.

Không có mục tiêu, thì không có kế hoạch. Xác lập mục tiêu tài chính, mục

đích là để trẻ nhìn thấy rõ hành động tài chính của bản thân, từ đó thúc đẩy khả năng quản lý tài chính của chúng. Tuy nhiên, khi xác lập mục tiêu tài chính, trẻ trước hết phải biết phân biệt giữa mục tiêu và nguyện vọng. Nguyện vọng là những mơ ước trong cuộc sống, đôi khi là thật, đôi khi là không; còn mục tiêu tài chính có 2 tính năng: có thể cân đo (kết quả của mục tiêu có thể dùng tiền để tính toán chính xác) và có tính thời gian (đưa ra thời gian để thực hiện mục tiêu). Ví dụ: Tôi muốn đến cuối năm phải có được một trăm triệu đồng, tôi muốn sau một năm có thể mua được một chiếc xe ô tô của hãng GIANT... đây đều là những mục tiêu tài chính cụ thể.

Khi hướng dẫn trẻ xây dựng mục tiêu tài chính, phải biết vận dụng với thực tiễn, không nên quá mơ hồ, khó hiểu. Những thứ mà trẻ muốn mua chắc chắn là rất nhiều, vì vậy, bố mẹ hãy giúp trẻ sàng lọc mục tiêu thích hợp nhất. Cuối cùng, hãy phân tích tỉ mỉ cùng trẻ về những mục tiêu tài chính này, liệt kê các bước thực hiện. Sau đó, định ra kế hoạch nhỏ trong từng tháng và hoàn thành mục tiêu, chẳng hạn như đặt ra định mức mỗi tháng phải để dành ra bao nhiêu tiền (vì muốn đạt được mục tiêu cần có những kế hoạch cụ thể).

“Nếu cha mẹ bạn đã từng trải qua thời kỳ khủng hoảng, thì trong quá trình giáo dục con cái, sẽ luôn đề cập đến tiền”, Thomas Robert, 51 tuổi nói vậy. Ông là người thừa kế đời thứ tư của Nhà xuất bản thủ phủ Pierre, thuộc tiểu bang Nam Dakota, nước Mỹ.

Cha của Thomas Robert, ông Godfrey - 84 tuổi đã dạy Robert về nghiệp vụ doanh nghiệp và tài chính cá nhân. Robert nói rằng, cha của ông chỉ vay tiền đúng 1 lần để mua một khu resort, còn toàn bộ những thứ khác “Đều do ông tiết kiệm để mua chúng”.

Khi còn nhỏ, Robert nói rằng ông nhận được rất nhiều sự giúp đỡ từ phía gia đình; nhưng từ khi còn học trung học, cứ bắt đầu vào dịp nghỉ hè, là Robert đã tự đi làm thêm, chăm chỉ tiết kiệm tiền. Năm 17 tuổi, Thomas Robert muốn mua một chiếc xe cổ, hiệu Pontiac LeMans đời 1965, có giá 600 dollar Mỹ. Sau khi thương lượng, giá chỉ còn 400 dollar. Robert đã hỏi vay cha 400 dollar để mua được chiếc xe cổ đó, nhưng mỗi tuần ông phải trả cho cha 50 dollar. “Cha đã dạy

tôi một bài học rất có ý nghĩa”, Robert nói vậy, “Chỉ có lao động mới có thể tiết kiệm được tiền”.

Trong cuộc sống, đứa trẻ nào cũng muốn được sở hữu nhiều thứ, nhưng khoản tiền cá nhân lại không đủ để đáp ứng mong muốn đó. Lúc này, ngoài việc để trẻ điều chỉnh lại mục tiêu tài chính, bạn có thể áp dụng phương thức vay mượn thế chấp, cho trẻ “vay” một khoản tiền vừa đủ. Và tất nhiên, nếu đã là vay cũng phải yêu cầu trẻ trả cả lãi suất.

Không nên nghĩ rằng cách làm trên là không có tình thân. Vì thực tế, trẻ mượn cha mẹ tiền, cũng là một cách rèn luyện kỹ năng tài chính tốt. Sau này, nếu trẻ tiếp xúc với các hình thức vay mượn ngoài xã hội sẽ không còn ngỡ ngàng. Người làm cha, sẽ không ai mong muốn con cái mình phải đi mượn tiền người khác, trở thành kẻ nợ nần, nhưng chúng ta cũng không thể không công nhận rằng, vay mượn tiền bạc là hình thức khá phổ biến trong đời sống hiện nay.

Vì vậy, thông qua việc cho trẻ vay tiền, hãy để trẻ sớm tiếp xúc với hình thức phổ biến này, điều đó có thể bồi dưỡng trách nhiệm và ý thức đề phòng rủi ro tài chính cho trẻ, ngay từ khi chúng còn nhỏ. Đây hẳn là một việc đáng làm trong quá trình giáo dục quan niệm về tài chính cho trẻ.

* Giáo dục trẻ kiến thức về tài chính quan trọng hơn việc để lại một khối tài sản.

* Tính nhạy cảm với số học có tác dụng hỗ trợ trong quản lý tài chính.

* Quản lý tài sản cần phải có mục tiêu cụ thể.

* Vay mượn cũng là một hình thức rèn luyện “kỹ năng tài chính”.

Phương pháp giáo dục **Con** của người **DO THÁI**

Cuốn sách tiêu biểu cho phương pháp
giáo dục trẻ trên toàn thế giới

Người Do Thái chia sẻ bí quyết giáo dục con cái

**Cuốn sách chia sẻ với bạn bí quyết
giáo dục trẻ của dân tộc thông minh nhất thế giới.**

Người Do Thái có câu danh ngôn: “Thượng Đế nhân từ luôn nghĩ đến chúng ta, trời sinh ra ta, ắt hữu dụng”. Câu nói này không chỉ giúp người Do Thái tin tưởng và hy vọng vào cuộc sống. Đây còn là bài học về giá trị của bản thân cho mỗi trẻ em Do Thái ngay từ khi sinh ra. Trong hàng nghìn năm phát triển, người Do Thái đã tích lũy được vốn kiến thức và trí tuệ khổng lồ để giáo dục trẻ. Bạn muốn biết người Do Thái dạy con thế nào không? Bạn đang cầm trên tay cuốn sách là lời đáp cho câu hỏi đó. Hãy để con bạn lớn lên thông minh và tự tin như trẻ em Do Thái. Còn chần chờ gì nữa? Hãy mở cuốn sách ra và chào đón tương lai thành công của con bạn.

Phương pháp giáo dục con của người Do Thái

8 936046 599753

Giá: 62.000 VNĐ